

ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ
2023-24

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2023

**ΠΤ
ΔΕ** Παιδαγωγικό
Τμήμα
Δημοτικής
Εκπαίδευσης

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

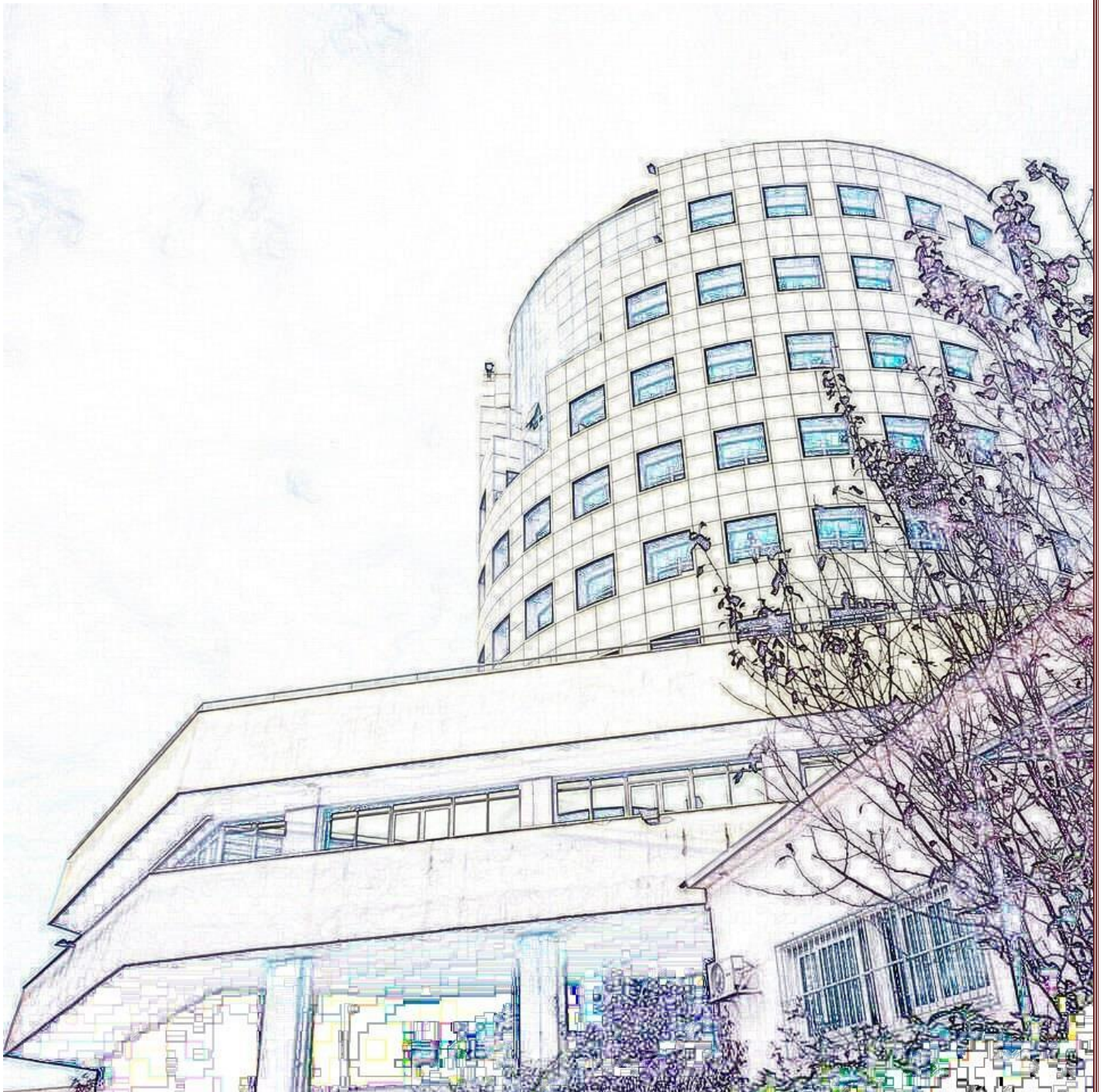

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
παιδαγωγική
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
σχολή
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

*« Μη λες συχνά ότι έχεις δίκιο δάσκαλε! Άσε να το δουν κ' οι μαθητές:
Μην πιέζεις πολύ την αλήθεια, Δεν το
αντέχει.*

Άκουγε όταν μιλάς! »

Bertolt Brecht

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

1. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

1.1	Τομείς και μέλη ΔΕΠ του Τμήματος	5
1.2	Ειδικό διδακτικό, τεχνικό και διοικητικό προσωπικό	8
1.3	Διοίκηση του Τμήματος	10
1.4	Γραμματεία του Τμήματος	11
1.5	Βιβλιοθήκη	11
1.6	Κέντρο Ενταξιακής Πολιτικής	12
1.7	Κέντρο Ψηφιακής Γεωγραφικής Εκπαίδευσης – digitalearth	13
1.8	Νησίδα Υπολογιστών	14
1.9	Επιτροπές Τμήματος	14

2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

2.1	Μαθησιακά αποτελέσματα του ΠΠΣ	16
2.2	Δομή και απαιτήσεις του Προγράμματος Σπουδών	17
2.3	Πρακτικές Ασκήσεις διδασκαλίας	19
2.4	Προπτυχιακή διπλωματική εργασία	19
2.5	Δήλωση μαθημάτων	19
2.6	Αναγνώριση μαθημάτων	21
2.7	Βαθμός πτυχίου	21
2.8	Μεταβατικές διατάξεις	22
2.9	Ημερολόγιο ακαδημαϊκού έτους - Διακοπές και αργίες	26

3. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

3.1	Κατάλογος διδασκομένων μαθημάτων 2023-2024	27
-----	--	----

4. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

4.1	Υποχρεωτικά μαθήματα πρακτικής άσκησης	39
4.2	Υποχρεωτικά μαθήματα	59
4.3	Υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα πρακτικής άσκησης	127
4.4	Επιλεγόμενα μαθήματα	163
4.5	Μαθήματα ανάπτυξης δεξιοτήτων	332
4.6	Μαθήματα τομέα μειονοτικής εκπαίδευσης	339

5. ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

5.1	Πρόγραμμα ERASMUS+	354
5.2	Πρόγραμμα ERASMUS+ MUNDUS	361

1. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ιδρύθηκε με το Προεδρικό Διάταγμα 320/1983 για την «Οργάνωση και λειτουργία των Παιδαγωγικών Τμημάτων των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων» και άρχισε να λειτουργεί το ακαδημαϊκό έτος 1986-87.

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, μαζί με το Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, αποτελούν την Παιδαγωγική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης παρέχει:

- α) Προπτυχιακό τετραετή κύκλο σπουδών
- β) Μεταπτυχιακά προγράμματα Σπουδών διετούς φοίτησης
- γ) Δυνατότητα εκπόνησης διδακτορικής διατριβής στις Επιστήμες της Αγωγής
- δ) Δυνατότητα εκπόνησης μεταδιδακτορικής έρευνας

1.1 ΤΟΜΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΛΗ Δ.Ε.Π. ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Α. ΤΟΜΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Διευθύντρια

Παπαδημητρίου Φωτεινή, καθηγήτρια. Γνωστικό αντικείμενο: Γλωσσικός και οπτικός γραμματισμός στην εκπαίδευση. Γραφείο 704, τηλέφωνο 2310991204, fpapadim@eled.auth.gr

Μέλη ΔΕΠ του Τομέα

Αϊδίνης Αθανάσιος, καθηγητής. Γνωστικό αντικείμενο: Πρώτη ανάγνωση και γραφή. Γραφείο 503, τηλέφωνο 2310995095, aidinis@eled.auth.gr

Αλεξίου Βασίλειος, καθηγητής. Γνωστικό αντικείμενο: Θεωρία της λογοτεχνίας. Γραφείο 509, τηλέφωνο 2310991205, valex@eled.auth.gr

Αποστολίδου Βενετία, καθηγήτρια. Γνωστικό αντικείμενο: Νεοελληνική λογοτεχνία και λογοτεχνική εκπαίδευση. Γραφείο 504, τηλέφωνο 2310995094, neta@eled.auth.gr

Γουλής Δημήτρης, επίκουρος καθηγητής. Γνωστικό αντικείμενο: Παιδική Λογοτεχνία, Γραφείο 511, τηλέφωνο 2310 995088

Κάντζου Βασιλική, επίκουρη καθηγήτρια. Γνωστικό αντικείμενο: Διδακτική της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας, Γραφείο 501, τηλέφωνο 2310991224, vickykantzou@eled.auth.gr

Κογκίδου Δήμητρα, καθηγήτρια. Γνωστικό αντικείμενο: Ψυχολογία με έμφαση στο σχεδιασμό ψυχοκοινωνικών παρεμβάσεων. Γραφείο 905, τηλέφωνο 2310991232, dkogidou@eled.auth.gr

Κουγιουμουτζάκη Φωτεινή, μόνιμη επίκουρη καθηγήτρια. Γνωστικό αντικείμενο: Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης και της παιδικής ηλικίας. Γραφείο 510, τηλέφωνο 2310991259, fkouyoum@eled.auth.gr

Κωστούλη Τριανταφυλλιά, καθηγήτρια. Γνωστικό αντικείμενο: Γραμματισμός-Κριτικός γραμματισμός στο σχολείο Γραφείο 505, τηλέφωνο 2310995091, kostouli@eled.auth.gr

Μαρβάκης Αθανάσιος, καθηγητής. Γνωστικό αντικείμενο: Κλινική κοινωνική ψυχολογία. Γραφείο 908, τηλέφωνο 2310991296, marvakis@eled.auth.gr

Μπέτσας Ιωάννης, αναπληρωτής καθηγητής. Γνωστικό αντικείμενο: Ιστορία της εκπαίδευσης. Γραφείο 911, τηλέφωνο 2310995051, impetsas@eled.auth.gr

Μπίμπου-Νάκου Ιωάννα, καθηγήτρια. Γνωστικό αντικείμενο: Κλινική ψυχολογία – εφαρμογές στο χώρο του σχολείου. Γραφείο 502, τηλέφωνο 2310995030, bibou@eled.auth.gr

Παυλίδης Περικλής, καθηγητής. Γνωστικό αντικείμενο: Κοινωνική Θεωρία - Φιλοσοφία της παιδείας. Γραφείο 703, τηλέφωνο 2310991283, ppavlidi@eled.auth.gr

Χαραλάμπους Δημήτριος, καθηγητής. Γνωστικό αντικείμενο: Εκπαιδευτική πολιτική. Γραφείο 709, τηλ. 2310991224, dphchar@eled.auth.gr

Β. ΤΟΜΕΑΣ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ

Διευθυντής

Μαλανδράκης Γεώργιος, αναπληρωτής καθηγητής. Γνωστικό αντικείμενο: Περιβαλλοντική εκπαίδευση. Γραφείο 512, τηλέφωνο 2310991233, gmalandrakis@eled.auth.gr

Μέλη ΔΕΠ του Τομέα

Δεσλή Δέσποινα, καθηγήτρια. Γνωστικό αντικείμενο: Διδακτική των Μαθηματικών. Γραφείο: 909, τηλέφωνο 2310991234, ddesli@eled.auth.gr

Λαμπρινός Νικόλαος, καθηγητής. Γνωστικό αντικείμενο: Γεωγραφία και η διδασκαλία της. Γραφείο 702, τηλέφωνο 2310991201, labrinos@eled.auth.gr

Παπαδόπουλος Ιωάννης, αναπληρωτής καθηγητής. Γνωστικό αντικείμενο: Μαθηματικά και η Διδακτική των Μαθηματικών. Γραφείο 509, τηλέφωνο 2310 995092, ypapadop@eled.auth.gr

Σέρογλου Φανή, καθηγήτρια. Γνωστικό αντικείμενο: Διδακασία εννοιών των φυσικών επιστημών. Γραφείο 901, τηλέφωνο 2310991202, seroglou@eled.auth.gr

Γκιόλμας Αριστοτέλης, επίκουρος καθηγητής. Γνωστικό αντικείμενο: Διδακτική των Φυσικών Επιστημών. Γραφείο 509, τηλέφωνο 2310991205 agkiolm@eled.auth.gr,

Γ. ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ

Διευθυντής

Λιάμπας Αναστάσιος, καθηγητής. Γνωστικό αντικείμενο: Παιδαγωγική - Αξιολόγηση μαθητών και μαθητριών. Γραφείο 904, τηλέφωνο, 2310991278, aliabas@eled.auth.gr

Μέλη ΔΕΠ του Τομέα

Γιώτη Λαμπρίνα, μόνιμη επίκουρη καθηγήτρια. Γνωστικό αντικείμενο: Εκπαίδευση Ενηλίκων. Γραφείο 902, τηλέφωνο 2310991231, lgioti@eled.auth.gr

Ζάχος Δημήτριος, αναπληρωτής καθηγητής. Γνωστικό αντικείμενο: Παιδαγωγική – Διαπολιτισμική Εκπαίδευση. Γραφείο 712, τηλέφωνο 2310991252, dimzachos@eled.auth.gr

Ζμας Αριστοτέλης, μόνιμος επίκουρος καθηγητής. Γνωστικό αντικείμενο: Συγκριτική Παιδαγωγική. Γραφείο 708, τηλέφωνο 2310991241, zmas@eled.auth.gr

Ιωαννίδου Μάρθα, μόνιμη επίκουρη καθηγήτρια. Γνωστικό αντικείμενο: Τέχνη στην εκπαίδευση. Γραφείο 710, τηλέφωνο 2310991253, mioannidou@eled.auth.gr

Καραγιάννη Παναγιώτα, καθηγήτρια. Γνωστικό αντικείμενο: Παιδαγωγική της ένταξης. Γραφείο 711, τηλέφωνο 2310991275, pkaragi@eled.auth.gr

Μπονίδης Κυριάκος, αναπληρωτής καθηγητής. Γνωστικό αντικείμενο: Σχολική Παιδαγωγική και Παιδαγωγική της Ειρήνης. Γραφείο 903, τηλέφωνο, 2310997232, bonidis@eled.auth.gr

Ντρενογιάννη Ελένη, καθηγήτρια. Γνωστικό αντικείμενο: Παιδαγωγική, με έμφαση στους Η/Υ και τα πολυμέσα στην εκπαίδευση. Γραφείο 910, τηλέφωνο 231991246, edren@eled.auth.gr

Τουρτούρας Χρήστος, αναπληρωτής καθηγητής. Γνωστικό αντικείμενο: Παιδαγωγική – Σχολική Αποτυχία και Κοινωνικός Αποκλεισμός. Γραφείο: 701, τηλέφωνο 2310991235, htourt@eled.auth.gr

Χριστοδούλου Μιχαήλ, επίκουρος καθηγητής. Γνωστικό αντικείμενο: Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας. Γραφείο 501, mchristodoulou@eled.auth.gr

Δ. ΤΟΜΕΑΣ ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Διευθοντής

Ο τομέας αυτός διευθύνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος

Μέλη ΔΕΠ του Τομέα

Ο Τομέας δεν έχει στελεχωθεί καθώς αναμένονται νέες θέσεις ΔΕΠ.

1.2 ΕΙΔΙΚΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ, ΤΕΧΝΙΚΟ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Α. ΕΙΔΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ (Ε.Ε.Π.)

Ανδρούτσος Πολύβιος, γραφείο 506, τηλέφωνο 2310991240, pand@eled.auth.gr

Β. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ (Ε.ΔΙ.Π.)

Βλαχάκη Μαρία, «Διδακτική της Ιστορίας», γραφείο 906, τηλέφωνο 2310991216, marvl@eled.auth.gr

Κεφαλίδου Σοφία, «Ελληνική γλώσσα και η διδασκαλία της - Γλωσσολογικές προσεγγίσεις», γραφείο 906, τηλέφωνο 2310991288, sokefali@eled.auth.gr

Κουϊμτζή Ελένη-Μαρία, «Ψυχολογία της Εκπαίδευσης», γραφείο 705, τηλέφωνο 2310991211, ekouimtz@eled.auth.gr

Κουλούντζος Βασίλειος, «Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών», γραφείο 506 και στο ισόγειο του κτιρίου στην Αρχαιολογικού Μουσείου, τηλέφωνα 2310995082 και 2310991245, bkoul@eled.auth.gr

Μάρκου Δήμητρα, «Παιδαγωγικές Θεωρίες και Πρακτική Άσκηση», γραφείο 705, τηλέφωνο, dimitramarkou@eled.auth.gr,

Νικολούδης Δημήτρης, «Παιδαγωγικές Θεωρίες και Πρακτική Άσκηση», γραφείο 906, τηλέφωνο 2310 991277, dnikolou@eled.auth.gr

Μπουγατζέλη Ευαγγελία, «Πληροφοριακός Γραμματισμός και εκπαίδευση», γραφείο 705, τηλέφωνο 2310991209, bougatzeli@eled.auth.gr

Ξεφτέρη Ελένη, «Παιδαγωγικές Θεωρίες & Πρακτική Άσκηση», γραφείο 912, τηλέφωνο 2310991272, praktiki@eled.auth.gr, exefteri@eled.auth.gr

Πριμεράκης Γεώργιος, «Παιδαγωγική με έμφαση στη STEM» γραφείο 706, τηλέφωνο 2310995041, primerakis@eled.auth.gr

Γ. ΕΙΔΙΚΟ ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ (Ε.Τ.Ε.Π)

Λιόλιου Φωτεινή, Βιβλιοθήκη Παιδαγωγικής Σχολής, Τηλέφωνο 2310994214, flioliou@eled.auth.gr

Νούνη Ανδριανή, Βιβλιοθήκη Παιδαγωγικής Σχολής, Τηλέφωνο 2310991242, anouni@eled.auth.gr

Δ. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Προϊσταμένη Γραμματείας

Βικελίδου Κορνηλία, τηλέφωνο 2310995050, info@eled.auth.gr

Προσωπικό Γραμματείας

Βουλγαρέλλη, Ιωάννα, Μεταπτυχιακό Τμήμα-Προπτυχιακό Τμήμα, τηλέφωνο: 2310995060, info@eled.auth.gr

Λιβιεράτου Ελένη, Προπτυχιακό Τμήμα -Διοικητικό Τμήμα, τηλέφωνο: 2310995028, info@eled.auth.gr

Μπίτσιου, Αικατερίνη, Προπτυχιακό, Τμήμα- Διοικητικό, Τμήμα, τηλέφωνο: 2310995054, info@eled.auth.gr

Τσαγγάρη Αγγελική, Οικονομικά Θέματα και Νησίδα Παιδαγωγικής Σχολής, τηλέφωνο: 2310995057, info@eled.auth.gr

Τσολακοπούλου Χρυσούλα, Προπτυχιακό Πρόγραμμα και Διοικητική Υποστήριξη Τμήματος, τηλέφωνο: 2310995048, info@eled.auth.gr

1.3 ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Α. ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Η Συνέλευση του Τμήματος αποτελείται από τους Καθηγητές και τους υπηρετούντες Λέκτορες του Τμήματος, σύμφωνα με όσα προβλέπονταν από τις διατάξεις που ίσχυαν κατά την έναρξη ισχύος του Ν. 4009/2011 (Α' 195), έναν εκπρόσωπο, ανά κατηγορία, των μελών του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), των μελών του Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και των μελών του Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.), καθώς και δύο εκπροσώπους των φοιτητών και φοιτητριών του Τμήματος (έναν προπτυχιακό και έναν μεταπτυχιακό φοιτητή ή φοιτήτρια).

Β. ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ

Η Γενική Συνέλευση του Τομέα απαρτίζεται από τους Καθηγητές και τους υπηρετούντες Λέκτορες του οικείου Τομέα και εκπροσώπους των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών και φοιτητριών του Τμήματος.

Στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης λειτουργούν τέσσερις Τομείς:

- α. Τομέας Κοινωνικών και Πολιτισμικών Σπουδών. Διευθύντρια του Τομέα για το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024 έχει εκλεγεί η αναπληρώτρια καθηγήτρια Φωτεινή Παπαδημητρίου.
- β. Τομέας Θετικών Επιστημών και Νέων Τεχνολογιών. Διευθύντρια του Τομέα για το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024 έχει εκλεγεί ο αναπληρωτής καθηγητής Γιώργος Μαλανδράκης.
- γ. Τομέας Παιδαγωγικής και Κοινωνικού Αποκλεισμού. Διευθυντής του Τομέα για το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024 έχει εκλεγεί ο καθηγητής Αναστάσιος Λιάμπας.
- δ. Τομέας Μειονοτικής Εκπαίδευσης. Ο τομέας αυτός διευθύνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος.

Γ. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο απαρτίζεται από τον Πρόεδρο και τον/την Αναπληρωτή/τρια Πρόεδρο του Τμήματος, τους Διευθυντές/ τις Διευθύντριες των Τομέων και έναν από τους τρεις εκλεγμένους εκπροσώπους του λοιπού προσωπικού στη Συνέλευση του Τμήματος.

Δ. ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ο/Η Πρόεδρος του Τμήματος εκλέγεται από τους Καθηγητές και τους υπηρετούντες Λέκτορες του Τμήματος με άμεση, μυστική και καθολική ψηφοφορία και έχει διετή θητεία.

Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης από 1-9-2022 έως 31-8-2024 είναι ο καθηγητής **Περικλής Παυλίδης**.

Ε. ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Αναπληρώτρια Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης από 1-9-2022 έως 31-8-2024 είναι η καθηγήτρια **Ελένη Ντρενογιάννη**.

1.4 ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Η Γραμματεία του Τμήματος στεγάζεται στον δεύτερο όροφο του κτιρίου της Παιδαγωγικής Σχολής (Πύργος) και είναι ανοιχτή για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες από τις 12.00 μέχρι τις 13.00 κάθε εργάσιμη μέρα.

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες μπορούν επίσης να επικοινωνούν με τη Γραμματεία στα τηλέφωνα 2310995048, 2310995054, 2310995028, 2310995060, στο fax: 2310995063 και στην ηλεκτρονική διεύθυνση: info@eled.auth.gr
<https://www.eled.auth.gr/>

1.5 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Η Βιβλιοθήκη βρίσκεται στην Πανεπιστημιούπολη, στον δεύτερο όροφο του κτιρίου της Παιδαγωγικής Σχολής (Πύργος) και λειτουργεί όλες τις εργάσιμες μέρες.

Η Βιβλιοθήκη του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης άρχισε τη λειτουργία της ως περιφερειακή βιβλιοθήκη του Α.Π.Θ. αμέσως μετά την ίδρυση του Τμήματος, το 1984. Από το Νοέμβριο του 2006 συστεγάζεται με τη Βιβλιοθήκη του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης και λειτουργεί πλέον ως Βιβλιοθήκη της Παιδαγωγικής Σχολής.

Η συλλογή της αποτελείται από περίπου 30.000 τόμους βιβλίων που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα γνωστικών αντικειμένων με έμφαση στην εκπαίδευση, προσχολική και πρωτοβάθμια. Διαθέτει επίσης έναν αξιόλογο αριθμό έντυπων περιοδικών παιδαγωγικού ενδιαφέροντος και δίνει τη δυνατότητα πρόσβασης στις ηλεκτρονικές πηγές του Συστήματος Βιβλιοθηκών του Α.Π.Θ.

Η Βιβλιοθήκη λειτουργεί ως δανειστική και εξυπηρετεί όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας:

- μέλη ΔΕΠ του ΑΠΘ, διδάσκοντες/ουσες με σχέση εργασίας με το ΑΠΘ (π.χ. Π.Δ/407), προπτυχιακούς/ες, μεταπτυχιακούς/ες φοιτητές/τριες, υποψήφιους/ες διδάκτορες/ισσες του ΑΠΘ και μεταδιδάκτορες/ισσες του ΑΠΘ,
- υπαλλήλους με οποιαδήποτε σχέση εργασίας με το ΑΠΘ,
- ομότιμους/ες και συνταξιοδοτηθέντες καθηγητές/τριες του ΑΠΘ,
- φοιτητές/τριες προγραμμάτων ανταλλαγής (π.χ. Erasmus),

καθώς και εξωτερικούς/ες χρήστες/τριες, οι οποίοι/ες γίνονται μέλη με την έκδοση κάρτας βιβλιοθήκης του ΑΠΘ έναντι προκαθορισμένου ποσού, που αποφασίζεται από την Πρυτανεία μετά από εισήγηση της Επιτροπής Εποπτείας.

Η κάρτα δανεισμού είναι αυστηρά προσωπική και απαραίτητη για τον δανεισμό.

Η Βιβλιοθήκη διαθέτει αναγνώστηριο, νησίδα υπολογιστών καθώς και πρόσβαση σε ασύρματο δίκτυο.

Πληροφορίες

<https://www.educ.auth.gr/new/facilities-services/library/>

Email: educationlib@educ.auth.gr

Προσωπικό

- Λιόλιου Φωτεινή, τηλέφωνο 2310994214, flioliou@eled.auth.gr
- Νούνη Ανδριανή, τηλέφωνο 2310991242, anouni@eled.auth.gr
- Παπάζογλου Αγγελική, τηλέφωνο 2310995047, agrapaz@nured.auth.gr

1.6 ΚΕΝΤΡΟ ΕΝΤΑΞΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Σκοπός του Κέντρου Ενταξιακής Πολιτικής είναι η ανάπτυξη και η προώθηση καινοτόμων μεθόδων, υπηρεσιών και πρακτικών για τη διευκόλυνση της ένταξης φοιτητών και φοιτητριών που συναντούν εμπόδια στην εκπαιδευτική ζωή στο Πανεπιστήμιο.

Ειδικότεροι στόχοι:

1. Η ανάπτυξη μηχανισμών υποστήριξης για φοιτητές και φοιτήτριες που συναντούν εμπόδια στην ένταξή τους με τη δημιουργία σύγχρονων πολυδιάστατων δομών.
2. Ο συντονισμός, η δικτύωση και η προώθηση της συνεργασίας δομών και φορέων για την εξασφάλιση της ισότιμης συμμετοχής όλων των φοιτητών και φοιτητριών στην εκπαιδευτική ζωή στο πανεπιστήμιο.
3. Η προώθηση διαλόγου και ανταλλαγής απόψεων για θέματα διακρίσεων και κοινωνικών προκαταλήψεων
4. Η συμμετοχή σε προγράμματα που σχετίζονται με ζητήματα ένταξης των νέων στην εκπαιδευτική ζωή στο πανεπιστήμιο.
5. Η συνεργασία με ανάλογες επιτροπές, δίκτυα, οργανώσεις, ιδρύματα, εταιρείες, συμβούλια, ενώσεις, φορείς κ.λπ. -εντός και εκτός Ελλάδας- που ασχολούνται με την ισότητα ευκαιριών στα πανεπιστήμια.
6. Η ενασχόληση /μελέτη /ανάδειξη των ζητημάτων (εκπαιδευτικών, κοινωνικών κ. ά.) που αντιμετωπίζουν «ευάλωτες» ομάδες του φοιτητικού πληθυσμού.
7. Η υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης των φοιτητών και φοιτητριών που συναντούν εμπόδια στην ένταξή τους σε ατομική βάση, αλλά και συλλογικά -για όλους τους φοιτητές και τις φοιτήτριες- με τη μορφή σεμιναρίων, ημερίδων, συνεδρίων, εκδηλώσεων, ανακοινώσεων και εκδόσεων ενημερωτικών φυλλαδίων κ.ά.

Το Κέντρο Ενταξιακής Πολιτικής στην Παιδαγωγική Σχολή από το Σεπτέμβριο του 2008 άρχισε να λειτουργεί κανονικά. Απευθύνεται κυρίως σε ομάδες φοιτητών και φοιτητριών που συναντούν εμπόδια στην ένταξή τους στην εκπαιδευτική ζωή της Παιδαγωγικής Σχολής. Ορισμένες δράσεις του απευθύνονται στο σύνολο του φοιτητικού πληθυσμού της Σχολής. Προσπαθεί, δηλαδή, να διασφαλίσει ότι όλοι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα έχουν πρόσβαση στη γνώση, αναπτύσσει μηχανισμούς υποστήριξης για φοιτητές και φοιτήτριες που συναντούν εμπόδια και γενικότερα προωθεί το διάλογο και την ανταλλαγή απόψεων σε θέματα διακρίσεων, κοινωνικών προκαταλήψεων, κοινωνικού αποκλεισμού, την ενημέρωση σε θέματα πρόληψης και φροντίδας υγείας, τον προβληματισμό σε ψυχοκοινωνικά θέματα κ.ά.

Έχει τη δική του ηλεκτρονική διεύθυνση, στην οποία μπορούν να απευθύνονται άμεσα φοιτητές και φοιτήτριες, accessline@educ.auth.gr και το τηλέφωνό του είναι 2310

991295. Στεγάζεται σε γραφείο της Βιβλιοθήκης της Σχολής, στον δεύτερο όροφο του Πύργου και οι ώρες λειτουργίας του ανακοινώνονται στην έναρξη κάθε ακαδημαϊκού έτους.

1.7 ΚΕΝΤΡΟ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ – DIGITALEARTH

Πρόκειται για ένα ερευνητικό και εκπαιδευτικό Κέντρο που σκοπό έχει να προάγει τη διδασκαλία της γεωγραφίας σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης δίνοντας έμφαση στα ψηφιακά γεωγραφικά δεδομένα και την αξιοποίησή τους μέσω της κατασκευής ψηφιακών γεωγραφικών εκπαιδευτικών εργαλείων.

Το Κέντρο Ψηφιακής Γεωγραφικής Εκπαίδευσης DigitalEarth ιδρύθηκε στις 08/6/12 από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Αριστείας DigitalEarth για τη Γεωγραφική Εκπαίδευση και η ίδρυσή του εγκρίθηκε ομόφωνα από τη Σύγκλητο του ΑΠΘ στις 29/8/12. Στις 5/4/14 το Κέντρο έγινε δεκτό ως μέλος του ICA-OSGeoLabNetwork (του International Cartographic Association–Open Source Geospatial Foundation) και της δράσης GeoforAll. Πρόκειται για Ένωση με μέλη πανεπιστήμια από όλο τον κόσμο που εξειδικεύονται στην ψηφιακή χαρτογραφία. Στις 29/4/14 εγκρίθηκε η συμμετοχή του Κέντρου ως μέλος στο Κέντρο Διεπιστημονικής Έρευνας και Καινοτομίας (ΚΕΔΕΚ) του ΑΠΘ.

Τα γραφεία του Κέντρου βρίσκονται στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΑΠΘ στην οδό Αρχαιολογικού Μουσείου 29, Θεσσαλονίκη (περιοχή Ράδιο Σίτυ). Ιδρυτής και υπεύθυνος για τη λειτουργία του Κέντρου είναι ο Καθηγητής του ΠΤΔΕ Νίκος Λαμπρινός.

Το Κέντρο έχει δημιουργήσει μία δομή που του επιτρέπει να αναπτύσσεται και να αναπτύσσει μία πολυποίκλη δραστηριότητα ταυτόχρονα. Η δομή αυτή στηρίζεται στα εξής Τμήματα: Τμήμα Ψηφιακής Τεχνολογίας, Τμήμα Ανάπτυξης και Εφαρμογών Διδασκαλίας, Τμήμα Μετάφρασης και Δημοσιεύσεων, Τμήμα Δημοσίων Σχέσεων και Μελών, Τμήμα Εκδόσεων και Τμήμα Ψηφιακής Ιστορικής Εκπαίδευσης. Όλα τα Τμήματα στελεχώνονται με εκπαιδευτικούς που προσφέρουν εργασία σε εθελοντική βάση στον ελεύθερο χρόνο τους.

Σε ό,τι αφορά την εκπαιδευτική συμβολή του Κέντρου, το Κέντρο παρέχει τη δυνατότητα σε φοιτητές και φοιτήτριες του ΠΤΔΕ να εκπαιδευτούν σε θέματα κατασκευής ψηφιακών χαρτών κατάλληλων για εκπαιδευτική χρήση και στην αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προκύπτουν από τη διαδικτυακή χαρτογραφία και τη χρήση της στη διδασκαλία της γεωγραφίας και άλλων αντικειμένων που χρησιμοποιούν χάρτες (π.χ. ιστορία, θρησκευτικά). Επίσης, φοιτητές/τριες έχουν τη δυνατότητα να συνεργαστούν με το Κέντρο για την εκπόνηση των διπλωματικών τους εργασιών και να δημοσιεύσουν στην ιστοσελίδα του Κέντρου τους ψηφιακούς χάρτες που θα κατασκευάσουν σε ένα απόλυτα διαδραστικό περιβάλλον. Επίσης, η ιστοσελίδα του Κέντρου περιέχει πολλούς διαδραστικούς χάρτες τους οποίους μπορούν να χρησιμοποιούν και στις πρακτικές τους ασκήσεις στα δύο τελευταία εξάμηνα των σπουδών τους.

Επιπλέον, το Κέντρο προσφέρει δωρεάν εκπαιδευτικά σεμινάρια στους εκπαιδευτικούς σε θέματα ψηφιακής τεχνολογίας που σχετίζεται με τη Γεωγραφία, π.χ. σεμινάρια σχετικά με τη χρήση των Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών και τη διαδικτυακή χαρτογραφία. Τέλος, εκδίδει ένα τριμηνιαίο Ενημερωτικό Δελτίο (Newsletter) που αναρτάται στην ιστοσελίδα του.

Περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα του Κέντρου www.digital-earth.edu.gr

1.8 ΝΗΣΙΔΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ

Οι φοιτητές και φοιτήτριες του Τμήματος έχουν στη διάθεσή τους μια νησίδα Υπολογιστών, που λειτουργεί στον 1ο όροφο του Πύργου της Παιδαγωγικής Σχολής. Ο εξοπλισμός της (H/Y, εκτυπωτές, scanners, πρόσβαση στο Internet) μπορεί να χρησιμοποιηθεί από όλους τους φοιτητές και φοιτήτριες του Τμήματος.

1.9 ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης ΟΜΕΑ

- Παυλίδης Περικλής, Καθηγητής, Πρόεδρος
- Ντρενογιάννη Ελένη, Καθηγήτρια, Αναπληρώτρια Πρόεδρος (Συντονίστρια)
- Λιάμπας Αναστάσιος, Καθηγητής, Διευθυντής Τομέα Παιδαγωγικής και Κοινωνικού Αποκλεισμού
- Παπαδημητρίου Φωτεινή, Καθηγήτρια, Διευθύντρια Τομέα Κοινωνικών και Πολιτισμικών Σπουδών
- Μαλανδράκης Γιώργος, Αναπληρωτής καθηγητής, Διευθυντής Τομέα Θετικών Επιστημών και Νέων Τεχνολογιών

Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών

- Παυλίδης Περικλής, Καθηγητής, Πρόεδρος
- Ντρενογιάννη Ελένη, Καθηγήτρια, Αναπληρώτρια Πρόεδρος (Συντονίστρια)
- Λιάμπας Αναστάσιος, Καθηγητής, Διευθυντής Τομέα Παιδαγωγικής και Κοινωνικού Αποκλεισμού
- Παπαδημητρίου Φωτεινή, Καθηγήτρια, Διευθύντρια Τομέα Κοινωνικών και Πολιτισμικών Σπουδών
- Γιώργος Μαλανδράκης, Αναπληρωτής καθηγητής, Διευθυντής Τομέα Θετικών Επιστημών και Νέων Τεχνολογιών
- Καραγιάννη Παναγιώτα, Καθηγήτρια, Εκπρόσωπος Τομέα Παιδαγωγικής και Κοινωνικού Αποκλεισμού
- Αϊδίνης Αθανάσιος, Καθηγητής, Εκπρόσωπος Τομέα Κοινωνικών και Πολιτισμικών Σπουδών
- Λαμπρινός Νικόλαος, Καθηγητής, Εκπρόσωπος Τομέα Θετικών Επιστημών και Νέων Τεχνολογιών

Επιτροπή Δεοντολογίας

Ζμας Αριστοτέλης (συντονιστής), Γιώτη Λαμπρίνα, Δημήτριος Ζάχος,
Κωστούλη Τριανταφυλλιά, Λαμπρινός Νικόλαος, Μαρβάκης Αθανάσιος,
Μπίμπου Άννα, Τουρτούρας Χρήστος, Γουλής Δημήτρης

Υπεύθυνος Πρακτικής Άσκησης

Λιάμπας Αναστάσιος

Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης

Λιάμπας Αναστάσιος, Τουρτούρας Χρήστος, Ζμας Αριστοτέλης, Ζάχος
Δημήτρης, Ξεφτέρη Ελένη

Πρόγραμμα Μαθημάτων – Εξετάσεων Προπτυχιακού και Μεταπτυχιακού Προγράμματος

Νικολούδης Δημήτριος, Μάρκου Δήμητρα

Καταχώρηση Προγράμματος στο Class Schedule

Μπουγατζέλη Ευαγγελία

Καταχώρηση αναπληρώσεων

Μπουγατζέλη Ευαγγελία

Πρόγραμμα Επιτηρήσεων

Κεφαλίδου Σοφία

Επιτροπή Οδηγού Σπουδών Προπτυχιακού και Μεταπτυχιακού

Μιχάλης Χριστοδούλου, Βίκυ Κάντζου (Προπτυχιακό, ελληνική και αγγλική έκδοση, Μεταπτυχιακό)

ECTS Συντονιστής – Erasmus+ Σπουδές

Ιωαννίδου Μάρθα

ECTS Συντονιστής – Erasmus+ Πρακτική, Erasmus International

Κουϊμτζή Ελένη, Ιωαννίδου Μάρθα

ECTS Συντονιστής – Erasmus+ Mundus

Κουϊμτζή Ελένη

Επιτροπή εξοπλισμού

Πριμεράκης Γεώργιος, Μαλανδράκης Γεώργιος, Μπέτσας Ιωάννης

Επιτροπή Ενταξιακής Πολιτικής

Καραγιάννη Παναγιώτα, Μπίμπου Άννα, Κουϊμτζή Ελένη

Επιτροπή Κτιριακών Εγκαταστάσεων

Μαλανδράκης Γεώργιος, Μπέτσας Ιωάννης

Εκπρόσωποι Τμήματος στον ΕΛΚΕ

Αποστολίδου Βενετία (τακτικό μέλος), Καραγιάννη Παναγιώτα (αναπληρωματικό μέλος)

Εκπρόσωποι Τμήματος στο Συμβούλιο Περιβάλλοντος του ΑΠΘ

Λαμπρινός Νικόλαος (τακτικό μέλος), Μαλανδράκης Γεώργιος (αναπληρωματικό μέλος)

Σύμβουλοι Σπουδών

Γιώτη Λαμπρίνα, Γουλής Δημήτρης, Φανή Σέρογλου, Κουγιουμουτζάκη Φωτεινή, Τουρτούρας Χρήστος

Σύμβουλοι Σπουδών για ανάπηρους φοιτητές - ανάπηρες φοιτήτριες

Κουϊμτζή Ελένη, Καραγιάννη Παναγιώτα

2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

2.1 ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Π.Π.Σ.

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες με την ολοκλήρωση του ΠΠΣ θα πρέπει να έχουν την:

- Ικανότητα για αφηρημένη σκέψη, κριτική ανάλυση και σύνθεση εκπαιδευτικών θεωριών και θεμάτων της πολιτικής με συστηματικό τρόπο ώστε να εντοπίζουν πιθανές συνδέσεις μεταξύ των πτυχών της εκπαιδευτικής θεωρίας και των εκπαιδευτικών πολιτικών και πλαισίων.
- Ικανότητα εφαρμογής γνώσεων σε διαφορετικά πλαίσια μάθησης με επίγνωση των διαφορετικών ρόλων των συμμετεχόντων στη μαθησιακή διαδικασία, ώστε να κατανοούν και να εφαρμόζουν εκπαιδευτικές θεωρίες και μεθοδολογία ως βάση για γενικές και ειδικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες, να διαχειρίζονται και να αξιολογούν τα εκπαιδευτικά προγράμματα, τις δραστηριότητες και τα υλικά και να κατανοούν τις νέες τάσεις στην εκπαίδευση προσαρμόζοντας το πρόγραμμα σπουδών και τα υλικά με τη χρήση στρατηγικών διδασκαλίας/ μάθησης και αξιολόγησης και μέσων ΤΠΕ.
- Ικανότητα προφορικής και γραπτής επικοινωνίας στη μητρική και σε μια δεύτερη γλώσσα με ομάδες, άτομα και μη ειδικούς στο πεδίο.
- Ικανότητα αναζήτησης, επεξεργασίας και ανάλυσης πληροφοριών από διάφορες πηγές και διεξαγωγής έρευνας σε διάφορα πλαίσια.
- Ικανότητα να παράγουν νέες ιδέες (δημιουργικότητα), να αναγνωρίζουν, να θέτουν και να επιλύουν προβλήματα και να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις.
- Ικανότητα να εργάζονται σε ομάδα και αυτόνομα σε διεθνές πλαίσιο, με τους λοιπούς εμπλεκόμενους –εκπαιδευόμενους/ εκπαιδευτές, συναδέλφους και άλλους εταίρους– στην εκπαίδευση, να συμβουλεύουν για διάφορα εκπαιδευτικά ζητήματα (ψυχολογική συμβουλευτική, συμβουλευτική σπουδαστών και γονέων), να κινητοποιούν άτομα σε κοινούς στόχους σχετικά με τη μάθηση και ανάπτυξη των ανθρώπων σε συγκεκριμένα πλαίσια.
- Εκτίμηση και σεβασμό της διαφορετικότητας και της πολύ-πολιτισμικότητας, να επιδεικνύουν ευαισθητοποίηση για θέματα ίσων ευκαιριών και φύλου, να αναγνωρίζουν και να ανταποκρίνονται στην ποικιλομορφία των σπουδαστών/ μαθητευομένων και στην πολυπλοκότητα της μαθησιακής διαδικασίας, να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν εκπαίδευση/εκπαιδευτικά προγράμματα τα οποία να εντάσσουν άτομα με ειδικές ανάγκες και να δημιουργούν ένα ισότιμο και δίκαιο κλίμα μάθησης για όλους τους μαθητευόμενους, ανεξάρτητα από το κοινωνικό - πολιτισμικό - οικονομικό πλαίσιο.

2.2 ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Α.Π.Θ. αποσκοπεί στη διαμόρφωση δασκάλων με δημοκρατική συνείδηση, οι οποίοι/ες εναντιώνονται σε κάθε ρατσιστική και σεξιστική λογική, σε κάθε λογική κοινωνικών διακρίσεων. Επιδιώκει τη διαμόρφωση δασκάλων που αντιμετωπίζουν με θετικό πνεύμα τον μετασχηματισμό της εκπαίδευσης στην κατεύθυνση της διαμόρφωσης μιας κοινωνίας η οποία θα διέπεται από τις αρχές της δικαιοσύνης, της δημοκρατίας, της ελευθερίας και της ισότητας. Δασκάλων που σέβονται τις διαφορετικές θεωρητικές απόψεις και πρακτικές στην εκπαίδευση. Δασκάλων οι οποίοι/ες γνωρίζουν, κατανοούν και μπορούν να χρησιμοποιούν στην καθημερινή τους εργασία τις παιδαγωγικές, ψυχολογικές, κοινωνιολογικές και φιλοσοφικές θεωρίες, καθώς και τις διαφορετικές προσεγγίσεις για τη διδασκαλία των γνωστικών αντικειμένων που αναφέρονται στους σκοπούς, στο περιεχόμενο και στις μεθόδους διδασκαλίας κάθε γνωστικού αντικειμένου. Δασκάλων οι οποίοι/ες έχουν μια ουσιαστική ανθρωπιστική καλλιέργεια, που συγκροτεί την ικανότητα του σεβασμού και της κατανόησης της φύσης και των διαφορετικών πολιτισμών, καθώς και της διαρκούς ενεργητικής παρέμβασης στα κοινά.

Το Πρόγραμμα Σπουδών αποτελείται από Υποχρεωτικά μαθήματα Πρακτικής Άσκησης, Υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα Πρακτικής Άσκησης, Υποχρεωτικά μαθήματα, Επιλεγόμενα μαθήματα και από μαθήματα που συνδέονται με Επάρκεια στη Ξένη Γλώσσα, τον Πληροφοριακό Γραμματισμό, τη Συγγραφή Επιστημονικών Εργασιών και την Ποιοτική – Ποσοτική Ανάλυση Δεδομένων. Για τη λήψη του πτυχίου απαιτούνται 240 Πιστωτικές Μονάδες (ECTS) κατανεμημένες σε 8 εξάμηνα. Από αυτές οι 30 Πιστωτικές Μονάδες προέρχονται από τα Υποχρεωτικά μαθήματα Πρακτικής Άσκησης, οι 10 από τα Υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα Πρακτικής Άσκησης, οι 92 από τα Υποχρεωτικά μαθήματα, οι 100 από τα Επιλεγόμενα μαθήματα και οι 8 από τη Ξένη Γλώσσα, τον Πληροφοριακό Γραμματισμό, τη Συγγραφή Επιστημονικών Εργασιών και την Ποιοτική – Ποσοτική Ανάλυση Δεδομένων με 2 πιστωτικές μονάδες για το κάθε ένα αντίστοιχα. Αν, για οποιοδήποτε λόγο (π.χ. αποχωρήσεις μελών ΔΕΠ), κάποιο από τα υποχρεωτικά μαθήματα σταματήσει να προσφέρεται, αντικαθίσταται αυτόματα από οποιοδήποτε επιλεγόμενο μάθημα. Σε αυτή την περίπτωση, προκειμένου να συμπληρωθούν οι 240 Πιστωτικές Μονάδες που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου, αυξάνεται ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων από τα επιλεγόμενα μαθήματα και μειώνεται ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων από τα υποχρεωτικά μαθήματα.

Πιο συγκεκριμένα:

- Τα **Υποχρεωτικά μαθήματα Πρακτικής Άσκησης** είναι 5, ένα στο πρώτο έτος, ένα στο δεύτερο έτος, ένα στο τρίτο έτος και δύο στο τέταρτο έτος με 6 Πιστωτικές Μονάδες το κάθε ένα. Η συμμετοχή στις πρακτικές ασκήσεις, δηλαδή οι παρακολούθησεις και οι διδασκαλίες σε σχολεία, και στα 4 έτη

σπουδών είναι υποχρεωτική για την απόκτηση του πτυχίου. Τα Υποχρεωτικά μαθήματα Πρακτικής Άσκησης έχουν κωδικό αριθμό που αρχίζει από **ΥΜΠ**.

- Τα **Υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα Πρακτικής Άσκησης** προσφέρονται στο τελευταίο έτος σπουδών και κάθε φοιτητής και φοιτήτρια πρέπει να εξεταστεί με επιτυχία σε 2 από αυτά. Κάθε Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα Πρακτικής Άσκησης πιστώνεται με 5 ECTS. Τα Υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα Πρακτικής Άσκησης έχουν κωδικό που αρχίζει από **ΥΕΜΠ**.
- Τα **Υποχρεωτικά** μαθήματα είναι 23 και ονομάζονται έτσι, επειδή είναι υποχρεωτικά για όλους τους φοιτητές και όλες τις φοιτήτριες. Δηλαδή, δεν είναι δυνατή η απόκτηση του πτυχίου χωρίς την επιτυχή εξέταση σε όλα τα Υποχρεωτικά μαθήματα. Κάθε Υποχρεωτικό μάθημα πιστώνεται με 4 Πιστωτικές Μονάδες (ECTS). Τα Υποχρεωτικά μαθήματα έχουν κωδικό αριθμό που αρχίζει από **ΥΜ**.
- Τα **Επιλεγόμενα** μαθήματα ονομάζονται έτσι, επειδή μπορούν να επιλεγούν ελεύθερα από ένα μεγάλο αριθμό μαθημάτων. Κάθε Επιλεγόμενο μάθημα πιστώνεται με 4 ECTS και για τη λήψη του πτυχίου είναι απαραίτητη η επιτυχής εξέταση σε Επιλεγόμενα μαθήματα που αντιστοιχούν σε 100 ECTS. Στα επιλεγόμενα μαθήματα εντάσσεται και η εκπόνηση Προπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας που πιστώνεται με 12 ECTS. Επιπλέον, στα Επιλεγόμενα μαθήματα προσμετρώνται και τα μαθήματα που μπορούν να επιλέξουν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες από άλλα Τμήματα του ΑΠΘ. Τα μαθήματα αυτά δεν μπορούν να ξεπερνούν τις 20 Πιστωτικές Μονάδες και πρέπει να υπολογίζονται έτσι ώστε το σύνολο των Πιστωτικών Μονάδων ανά εξάμηνο να μην υπερβαίνει αλλά και να μην είναι μικρότερο από 30. Τα επιλεγόμενα μαθήματα έχουν κωδικό που αρχίζει από **ΕΜ**. Στα επιλεγόμενα μαθήματα περιλαμβάνονται και αυτά που απευθύνονται στους μουσουλμάνους φοιτητές και φοιτήτριες της μειονότητας της Θράκης που εισάγονται σύμφωνα με το άρθρο του νόμου. Αυτά τα επιλεγόμενα μαθήματα έχουν κωδικό **ΕΜΜ**, πιστώνονται με 4 ECTS, λειτουργούν ως επιπλέον υποχρεωτικά μαθήματα για τους μουσουλμάνους φοιτητές και φοιτήτριες και αντικαθιστούν ισάριθμα επιλεγόμενα μαθήματα (**ΕΜ**) του Προγράμματος Σπουδών.
- Η επιτυχής εξέταση στη **Ξένη Γλώσσα**, στον **Πληροφοριακό Γραμματισμό**, στη **Συγγραφή Επιστημονικών Εργασιών** και στην **Ποιοτική – Ποσοτική Ανάλυση Δεδομένων** είναι απαραίτητη για την απόκτηση του πτυχίου. Κάποια από τα μαθήματα για τις ξένες γλώσσες προσφέρονται από το Τμήμα, ενώ άλλα προσφέρονται από το Κέντρο Ξένων Γλωσσών του ΑΠΘ, όπου και εξετάζονται.
- Υποχρεωτική είναι η παρακολούθηση των Εργαστηρίων σε όσα μαθήματα προβλέπονται.

2.3 ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Η συμμετοχή στις πρακτικές ασκήσεις διδασκαλίας είναι υποχρεωτική για την απόκτηση του πτυχίου. Το Τμήμα δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στην πρακτική άσκηση και γι' αυτό το λόγο αφιερώνει σε αυτήν πέντε υποχρεωτικά μαθήματα του Τομέα Παιδαγωγικής και Κοινωνικού Αποκλεισμού. Για περισσότερες πληροφορίες δείτε τον Κανονισμό Πρακτικής Άσκησης του Τμήματος.

2.4 ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Σκοπός της Προπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας είναι η απόκτηση εμπειρίας από το φοιτητή και τη φοιτήτρια στη μεθοδολογία της έρευνας και στον τρόπο συγγραφής ενός κειμένου που να διακρίνεται από επιστημονικό ύφος. Η εκπόνηση προπτυχιακής διπλωματικής εργασίας είναι προαιρετική. Τα θέματα των διπλωματικών εργασιών πρέπει να εμπίπτουν στο γνωστικό αντικείμενο των επιστημών της αγωγής. Η εκπόνηση της προπτυχιακής διπλωματικής εργασίας είναι ετήσια. Η προπτυχιακή διπλωματική εργασία επιλέγεται από τους φοιτητές/τις φοιτήτριες που ολοκληρώνουν το 6^ο εξάμηνο σπουδών και πραγματοποιείται στη διάρκεια του 7^{ου} και του 8^{ου} εξαμήνου σπουδών. Η προπτυχιακή διπλωματική εργασία ισοδυναμεί με 12 πιστωτικές μονάδες (ECTS), που κατανέμονται στο 7^ο και το 8^ο εξάμηνο. Για περισσότερες πληροφορίες δείτε τον Κανονισμό Εκπόνησης Προπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.

2.5 ΔΗΛΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Όλα τα μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών αντιστοιχούν σε καθορισμένο εξάμηνο φοίτησης. Σε ό,τι αφορά τα υποχρεωτικά μαθήματα, οι φοιτητές/τριες υποχρεούνται να τα δηλώσουν στο εξάμηνο που ορίζεται. Δεν μπορούν να εγγραφούν σε αυτά φοιτητές/τριες μικρότερων εξαμήνων. Για παράδειγμα, οι πρωτοετείς φοιτητές/τριες οφείλουν να δηλώσουν τα υποχρεωτικά μαθήματα του Α' και Β' εξαμήνου αντίστοιχα και δεν μπορούν να γίνουν δεκτοί σε υποχρεωτικό μάθημα των Γ', Δ' ή μεγαλύτερων εξαμήνων. Το ίδιο ισχύει και για τα μαθήματα επιλογής. Αντίθετα, οι φοιτητές/τριες μεγαλύτερων εξαμήνων έχουν τη δυνατότητα να δηλώνουν επιλεγόμενα μαθήματα που προσφέρονται σε μικρότερα - από το δικό τους - εξάμηνα.

Κάθε φοιτητής/τρια μπορεί να δηλώσει 30 Πιστωτικές Μονάδες σε κάθε εξάμηνο. Τα μαθήματα δηλώνονται στο εξάμηνο στο οποίο προσφέρονται. Αν ο φοιτητής/φοιτήτρια δεν εξεταστεί επιτυχώς σε κάποιο μάθημα μπορεί να επαναλάβει την εξέταση και στα επόμενα έτη μέχρι να εξεταστεί επιτυχώς αρκεί να δηλώσει ξανά το μάθημα ή τα μαθήματα, στα οποία δεν έχει εξεταστεί επιτυχώς σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Οδηγό Σπουδών. Ειδικά για τα επιλεγόμενα μαθήματα μπορεί να ζητήσει την αντικατάσταση κάποιου επιλεγόμενου μαθήματος, στο οποίο δεν έχει εξεταστεί με επιτυχία, με κάποιο άλλο επιλεγόμενο μάθημα. Η δυνατότητα αυτή δίνεται μόνο για 4 επιλεγόμενα μαθήματα. Για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες από μεταφορά θέσης και κατατακτήριες εξετάσεις, αλλά και αυτούς που παρακολουθούν το πρόγραμμα Erasmus+, υπάρχουν ειδικές ρυθμίσεις που αναφέρονται στο αντίστοιχο τμήμα του οδηγού σπουδών.

Για να υπάρχουν καλύτερες συνθήκες διδασκαλίας και μάθησης, με δεδομένη τη στενότητα χώρου και τον μεγάλο αριθμό φοιτητών/φοιτητριών ανά έτος, στα υποχρεωτικά μαθήματα, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες χωρίζονται σε δύο τμήματα (αλφαβητικός περιορισμός ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επιθέτου Α-Λ και Μ-Ω) και κάθε τμήμα παρακολουθεί τα υποχρεωτικά μαθήματα του έτους φοίτησης σε διαφορετικό εξάμηνο, είτε στο χειμερινό είτε στο εαρινό. Επιπλέον, υπάρχει αριθμητικός περιορισμός στα υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα πρακτικής άσκησης, όπου ο μέγιστος αριθμός φοιτητών/τριών ανά μάθημα δεν μπορεί να ξεπερνά τους/τις 40, και στα επιλεγόμενα μαθήματα, όπου ο μέγιστος αριθμός φοιτητών/τριών ανά μάθημα δεν μπορεί να ξεπερνά τους/τις 250.

A. ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS

Οι φοιτητές και φοιτήτριες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα Erasmus+ έχουν τη δυνατότητα να δηλώσουν, καθ' υπέρβαση των πιστωτικών μονάδων που επιτρέπεται να δηλώσουν σε κάθε εξάμηνο, τα υποχρεωτικά μαθήματα του εξαμήνου κατά τη διάρκεια του οποίου δε βρίσκονται στο Τμήμα. Αυτό μπορεί να γίνει είτε το προηγούμενο εξάμηνο είτε το επόμενο, εφόσον δεν τους έχουν αντιστοιχιστεί τα μαθήματα που παρακολούθησαν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους στο εξωτερικό με μαθήματα του Τμήματος. Επίσης, μπορούν να δηλώσουν επιπλέον επιλεγόμενα μαθήματα σε περίπτωση που τα μαθήματα που παρακολούθησαν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους στο εξωτερικό δεν έχουν αντιστοιχιστεί με μαθήματα του Τμήματος. Δηλαδή, αν κατά το εξάμηνο της απουσίας τους έπρεπε να παρακολουθήσουν 5 υποχρεωτικά μαθήματα και ένα επιλεγόμενο μάθημα και τους έχουν αντιστοιχιστεί 2 υποχρεωτικά μαθήματα και ένα επιλεγόμενο, τότε έχουν το δικαίωμα να δηλώσουν καθ' υπέρβαση 3 υποχρεωτικά μαθήματα. Αν τους αντιστοιχιστούν περισσότερα επιλεγόμενα μαθήματα από αυτά που υποχρεούνταν να δηλώσουν στο εξάμηνο της απουσίας τους, τότε μειώνεται ο αριθμός των επιλεγόμενων μαθημάτων που μπορούν να δηλώσουν στα επόμενα εξάμηνα της φοίτησής τους.

Σημειώνεται επίσης ότι μαθήματα που προσφέρονται στη χώρα υποδοχής του προγράμματος Erasmus+ μπορούν να αναγνωριστούν ως υποχρεωτικά μόνον εάν ο αρμόδιος διδάσκων ή η αρμόδια διδάσκουσα του Π.Τ.Δ.Ε. Α.Π.Θ έχει ελέγξει το περιεχόμενό τους και κρίνει ότι είναι αντίστοιχα προς υποχρεωτικά μαθήματα του οικείου Τμήματος. Τα μαθήματα που κατά τα άλλα θα επιλέξει ο φοιτητής ή η φοιτήτρια θεωρούνται επιλογής και αναγνωρίζονται, εάν ο φοιτητής ή η φοιτήτρια έχει περάσει με επιτυχία τις προβλεπόμενες εξετάσεις. Όσα μαθήματα έχει παρακολουθήσει ο φοιτητής ή η φοιτήτρια, ανεξάρτητα αν προσμετρούνται στον υπολογισμό του βαθμού του πτυχίου, εμφανίζονται στο Παράρτημα Διπλώματος. Η κατοχύρωση ενός εξαμήνου απαιτεί 30 ECTS ή 20 ECTS για ένα τρίμηνο.

B. ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΘΕΣΗΣ

Οι φοιτητές και φοιτήτριες από μεταφορά θέσης έχουν τη δυνατότητα να δηλώσουν καθ' υπέρβαση των πιστωτικών μονάδων που επιτρέπεται να δηλώσουν σε κάθε εξάμηνο, τόσα μαθήματα, υποχρεωτικά και επιλεγόμενα όσα θα έπρεπε να έχουν

δηλώσει μέχρι το εξάμηνο στο οποίο τους δόθηκε μεταφορά θέσης. Δηλαδή, αν ένας φοιτητής ή φοιτήτρια έρθει με μεταφορά θέσης στο δεύτερο εξάμηνο σπουδών όπου θα έπρεπε, αν φοιτούσε στο Τμήμα, να έχει δηλώσει 7 υποχρεωτικά μαθήματα και του αναγνωριστούν μόνο 2 υποχρεωτικά μαθήματα, έχει τη δυνατότητα να δηλώσει καθ' υπέρβαση 5 επιπλέον υποχρεωτικά μαθήματα από αυτά που θα δηλώσει στο δεύτερο εξάμηνο.

2.6 ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες που έχουν έρθει στο Τμήμα με κατατακτήριες εξετάσεις ή με μετεγγραφή ισχύουν οι εξής ειδικές ρυθμίσεις:

α) Από το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013 δίνεται η δυνατότητα στους φοιτητές και τις φοιτήτριες που εισάγονται σε Τμήμα των Πανεπιστημίων να αναγνωρίσουν μαθήματα, τα οποία έχουν διδαχθεί και εξεταστεί επιτυχώς στο Τμήμα προέλευσής τους.

β) Η αναγνώριση των μαθημάτων, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, πραγματοποιείται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος κατά περίπτωση και οι φοιτητές και φοιτήτριες απαλλάσσονται από την εξέταση των μαθημάτων ή των ασκήσεων του προγράμματος σπουδών του Τμήματος υποδοχής που διδάχθηκαν στο Τμήμα προέλευσης και δύνανται να ενταχθούν σε διαφορετικό εξάμηνο από αυτό της εγγραφής τους.

2.7 ΒΑΘΜΟΣ ΠΤΥΧΙΟΥ

Σύμφωνα με τις διατάξεις της Υπ. Απ. Φ5/89656/Β3/13-8-2007 (ΦΕΚ1466/Β'/2007) «Εφαρμογή του Συστήματος Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων» ο βαθμός πτυχίου προκύπτει με βάση της σύνδεση φόρτου εργασίας με πιστωτικές μονάδες και βαρύτητα πιστωτικών μονάδων στον βαθμό πτυχίου. Δηλαδή, οι 240 πιστωτικές μονάδες που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου συγκεντρώνονται από τα 5 υποχρεωτικά μαθήματα πρακτικής άσκησης, τα 2 υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα πρακτικής άσκησης, τα 23 υποχρεωτικά μαθήματα, τα 25 επιλεγόμενα μαθήματα και τη ξένη γλώσσα, τον πληροφοριακό γραμματισμό, τη συγγραφή επιστημονικών εργασιών και την ποιοτική – ποσοτική ανάλυση δεδομένων, που δεν υπολογίζονται, ωστόσο, για τον βαθμό πτυχίου καθώς είναι μαθήματα επάρκειας. Ο βαθμός σε κάθε ένα από τα 55 μαθήματα πολλαπλασιάζεται με ένα δείκτη βαρύτητας ανάλογα με τις πιστωτικές μονάδες που έχει το κάθε μάθημα. Στη συνέχεια προστίθενται οι βαθμοί (όπως προκύπτουν μετά τον πολλαπλασιασμό με τον δείκτη βαρύτητας) των 55 μαθημάτων και το άθροισμά τους διαιρείται για να προκύψει ο βαθμός πτυχίου.

Ως προς τους επιτυχόντες -με βάση την ισχύουσα απόλυτη κλίμακα βαθμολογίας πέντε (5) έως δέκα (10)- στην υπάρχουσα σταθερή κλίμακα κατάταξης βαθμολογίας πτυχίου (Άριστα: 8,5-10, Λίαν Καλώς: 6,5-8,4 και Καλώς: 5-6,4) προστίθεται η κατάταξη του βαθμού πτυχίου σε 5 υποομάδες (βαθμός Α:10%, βαθμός Β:25%, βαθμός C:30%, βαθμός D:25% και βαθμός E:10%).

2.8 ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Ανάλογα με το ακαδημαϊκό έτος εισαγωγής ισχύουν οι ακόλουθες μεταβατικές διατάξεις.

Για τους εισαχθέντες/ τις εισαχθείσες το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019

Οι φοιτητές και φοιτήτριες που εισήχθησαν κατά το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019 για τη λήψη πτυχίου έπρεπε να συγκεντρώσουν: α) 110 Πιστωτικές Μονάδες από υποχρεωτικά μαθήματα ή να εξεταστούν επιτυχώς σε 22 υποχρεωτικά μαθήματα. β) 40 Πιστωτικές Μονάδες από μαθήματα που συνδέονται με την πρακτική άσκηση ή να εξεταστούν επιτυχώς σε 5 μαθήματα. γ) 5 Πιστωτικές Μονάδες από υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα ή να εξεταστούν επιτυχώς σε 1 Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα. δ) 80 Πιστωτικές Μονάδες από επιλεγόμενα μαθήματα ή να εξεταστούν επιτυχώς σε 16 μαθήματα. και ε) 2,5 Πιστωτικές Μονάδες από τη ξένη γλώσσα και 2,5 Πιστωτικές Μονάδες από τον Πληροφοριακό Γραμματισμό. Ήδη από το 1ο έτος έχουν δηλώσει 6 Υποχρεωτικά μαθήματα που αντιστοιχούν σε 30 ECTS, 1 Υποχρεωτικό Μάθημα Πρακτικής Άσκησης που αντιστοιχεί σε 5 ECTS, 4 Επιλεγόμενα μαθήματα που αντιστοιχούν σε 20 ECTS, καθώς και τον Πληροφοριακό Γραμματισμό και τη ξένη γλώσσα που αντιστοιχούν σε 5 ECTS. Στο 2ο έτος θα παρακολουθήσουν το Υποχρεωτικό μάθημα Πρακτικής Άσκησης που προβλέπεται στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών, τα 7 Υποχρεωτικά Μαθήματα που προβλέπονται στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών, 5 Υποχρεωτικά μαθήματα «Αντιρατσιστική, Αντισεξιστική και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση», «Τέχνη στην Εκπαίδευση» και «Παιδαγωγική, ΓΠΕ και Διδακτικός Σχεδιασμός», «Θεωρία της Λογοτεχνίας και Διδακτική Πράξη» και «Εκπαιδευτική Πολιτική και Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση στη Σύγχρονη Ελλάδα», που σύμφωνα με το νέο Πρόγραμμα Σπουδών διδάσκονται στο 1ο έτος, 1 Επιλεγόμενο μάθημα και ως μάθημα επάρκειας το εργαστήριο της Μεθοδολογίας που προσφέρεται στο 1ο έτος και θα πιστωθεί με 2 ECTS. Τα μαθήματα στα οποία δεν έχουν εξεταστεί επιτυχώς κατά το πρώτο έτος θα αντιστοιχίζονται με μαθήματα του νέου Προγράμματος Σπουδών. Στο 3ο έτος θα παρακολουθήσουν το Υποχρεωτικό μάθημα Πρακτικής Άσκησης που προβλέπεται στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών, τα 3 Υποχρεωτικά μαθήματα που προβλέπονται στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών, 10 Επιλεγόμενα μαθήματα και το μάθημα επάρκειας Συγγραφή Επιστημονικών Εργασιών. Στο 4ο έτος θα παρακολουθήσουν τα 2 Υποχρεωτικά μαθήματα Πρακτικής Άσκησης που προβλέπονται στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών, 2 Υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα που προβλέπονται στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών, 9 Επιλεγόμενα μαθήματα ή 6 Επιλεγόμενα μαθήματα και Διπλωματική Εργασία και το μάθημα επάρκειας Ποιοτική – Ποσοτική Ανάλυση Δεδομένων.

Για τους εισαχθέντες/ τις εισαχθείσες το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018

Οι φοιτητές και φοιτήτριες που εισήχθησαν κατά το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018 για τη λήψη πτυχίου έπρεπε να συγκεντρώσουν: α) 110 Πιστωτικές Μονάδες από υποχρεωτικά μαθήματα ή να εξεταστούν επιτυχώς σε 22 υποχρεωτικά μαθήματα. β) 40 Πιστωτικές Μονάδες από μαθήματα που συνδέονται με την πρακτική άσκηση ή να εξεταστούν επιτυχώς σε 5 μαθήματα. γ) 5 Πιστωτικές Μονάδες από υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα ή να εξεταστούν επιτυχώς σε 1 Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα. δ) 80 Πιστωτικές Μονάδες από επιλεγόμενα μαθήματα ή να εξεταστούν επιτυχώς σε 16 μαθήματα. και ε) 2,5 Πιστωτικές Μονάδες από την ξένη γλώσσα και 2,5 Πιστωτικές Μονάδες από τον Πληροφοριακό Γραμματισμό. Ήδη από το 1ο έτος έχουν δηλώσει 6 Υποχρεωτικά μαθήματα που αντιστοιχούν σε 30 ECTS, 1 Υποχρεωτικό Μάθημα Πρακτικής Άσκησης που αντιστοιχεί σε 5 ECTS, 4 Επιλεγόμενα μαθήματα που αντιστοιχούν σε 20 ECTS, καθώς και τον Πληροφοριακό Γραμματισμό και τη ξένη γλώσσα που αντιστοιχούν σε 5 ECTS. Από το 2ο έτος έχουν δηλώσει το Υποχρεωτικό μάθημα Πρακτικής Άσκησης που αντιστοιχεί σε 5 ECTS, 5 Υποχρεωτικά Μαθήματα που αντιστοιχούν σε 25 ECTS και 6 Επιλεγόμενα μαθήματα που αντιστοιχούν σε 30. Στο 3ο έτος θα παρακολουθήσουν το Υποχρεωτικό μάθημα Πρακτικής Άσκησης που προβλέπεται στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών, τα 3 Υποχρεωτικά μαθήματα που προβλέπονται στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών, τα 2 Υποχρεωτικά Μαθήματα «Θεωρία της Λογοτεχνίας και Διδακτική Πράξη» και «Εκπαιδευτική Πολιτική και Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση στη Σύγχρονη Ελλάδα» που σύμφωνα με το νέο Πρόγραμμα Σπουδών διδάσκονται στο 1ο έτος, τα 5 Υποχρεωτικά μαθήματα «Διδακτική της Λογοτεχνίας»,

«Διδακτική της Ιστορίας», «Διδακτική της Γεωγραφίας», «Διδακτική των Φυσικών Επιστημών για την Εκπαίδευση του Πολίτη» και «Διδακτική των Μαθηματικών: Σύγχρονες όψεις της και αξιοποίηση διδακτικών πόρων» που σύμφωνα με το νέο Πρόγραμμα Σπουδών διδάσκονται στο 2ο έτος, 3 Επιλεγόμενα μαθήματα και το μάθημα επάρκειας Συγγραφή Επιστημονικών Εργασιών. Τα μαθήματα, στα οποία δεν έχουν εξεταστεί επιτυχώς κατά το πρώτο και δεύτερο έτος, θα αντιστοιχίζονται με μαθήματα του νέου Προγράμματος Σπουδών. Στο 4ο έτος θα παρακολουθήσουν τα 2 Υποχρεωτικά μαθήματα Πρακτικής Άσκησης που προβλέπονται στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών, 2 Υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα που προβλέπονται στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών, 9 Επιλεγόμενα μαθήματα ή 6 Επιλεγόμενα μαθήματα και Διπλωματική Εργασία και το μάθημα επάρκειας Ποιοτική – Ποσοτική Ανάλυση Δεδομένων.

Για τους εισαχθέντες/ τις εισαχθείσες το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017

Οι φοιτητές και φοιτήτριες που εισήχθησαν κατά το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 για τη λήψη πτυχίου έπρεπε να συγκεντρώσουν: α) 110 Πιστωτικές Μονάδες από υποχρεωτικά μαθήματα ή να εξεταστούν επιτυχώς σε 22 υποχρεωτικά μαθήματα. β) 40 Πιστωτικές Μονάδες από μαθήματα που συνδέονται με την πρακτική άσκηση ή να εξεταστούν επιτυχώς σε 5 μαθήματα. γ) 5 Πιστωτικές Μονάδες από υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα ή να εξεταστούν επιτυχώς σε 1 Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα. δ) 80 Πιστωτικές Μονάδες από επιλεγόμενα μαθήματα ή να εξεταστούν επιτυχώς σε 16 μαθήματα. και ε) 2,5 Πιστωτικές Μονάδες από τη ξένη γλώσσα και 2,5 Πιστωτικές Μονάδες από τον Πληροφοριακό Γραμματισμό. Ήδη από το 1ο έτος έχουν δηλώσει 6 Υποχρεωτικά μαθήματα που αντιστοιχούν σε 30 ECTS, 1 Υποχρεωτικό Μάθημα Πρακτικής Άσκησης που αντιστοιχεί σε 5 ECTS, 4 Επιλεγόμενα μαθήματα που αντιστοιχούν σε 20 ECTS, καθώς και τον Πληροφοριακό Γραμματισμό και τη ξένη γλώσσα που αντιστοιχούν σε 5 ECTS. Από το 2ο έτος έχουν δηλώσει το Υποχρεωτικό μάθημα Πρακτικής Άσκησης που αντιστοιχεί σε 5 ECTS, 5 Υποχρεωτικά Μαθήματα που αντιστοιχούν σε 25 ECTS και 6 Επιλεγόμενα μαθήματα που αντιστοιχούν σε 30 ECTS. Από το 3ο έτος έχουν δηλώσει 11 Υποχρεωτικά μαθήματα που αντιστοιχούν σε 55 ECTS και 1 Επιλεγόμενο μάθημα που αντιστοιχεί σε 5 ECTS. Στο 4ο έτος θα παρακολουθήσουν τα 2 Υποχρεωτικά μαθήματα Πρακτικής Άσκησης που προβλέπονται στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών, το Υποχρεωτικό μάθημα Πρακτικής Άσκησης «Εκπαιδευτικές Προσεγγίσεις και Σχολικές Πρακτικές» που σύμφωνα με το νέο Πρόγραμμα Σπουδών διδάσκεται στο 3ο έτος, 2 Υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα που προβλέπονται στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών, 7 Επιλεγόμενα μαθήματα ή 4 Επιλεγόμενα μαθήματα και Διπλωματική Εργασία, το μάθημα επάρκειας Ποιοτική

– Ποσοτική Ανάλυση Δεδομένων και το εργαστήριο Μεθοδολογίας του 1ου έτους ως μάθημα επάρκειας που θα πιστωθεί με 2 ECTS. Τα μαθήματα, στα οποία δεν έχουν εξεταστεί επιτυχώς κατά το πρώτο, δεύτερο και τρίτο έτος, θα αντιστοιχίζονται με μαθήματα του νέου Προγράμματος Σπουδών.

Για τους εισαχθέντες/ τις εισαχθείσες το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016 και παλαιότερα

Για τους φοιτητές/φοιτήτριες που έχουν υπερβεί τα τέσσερα έτη σπουδών ισχύει το Πρόγραμμα Σπουδών με το οποίο εισήχθησαν. Σε περίπτωση που είχαν δηλωθεί μαθήματα που δεν υπάρχουν στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών θα εξετάζεται, κατά περίπτωση, η αντικατάστασή τους από μαθήματα που υπάρχουν στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το Πρόγραμμα Σπουδών συμβουλευτείτε τον Κανονισμό Προπτυχιακών Σπουδών.

2.9 ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2023-2024 ΔΙΑΚΟΠΕΣ ΚΑΙ ΑΡΓΙΕΣ

A. ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2023-2024

	Έναρξη	Λήξη
Μαθήματα χειμερινού εξαμήνου	2/10/2023	19/01/2024
Εξεταστική περίοδος χειμερινού εξαμήνου	22/01/2024	09/02/2024
Μαθήματα εαρινού εξαμήνου	12/02/2024	31/05/2024
Εξεταστική περίοδος εαρινού εξαμήνου	03/06/2024	21/06/2024

B. ΗΜΕΡΕΣ ΔΙΑΚΟΠΩΝ

	Έναρξη	Λήξη
Διακοπές Χριστουγέννων	24/12/2023	7/01/2024
Διακοπές Αποκριάς από την Πέμπτη της Τυροφάγου ως και την επομένη της Καθαράς Δευτέρας	14/03/2024	19/03/2024
Διακοπές Πάσχα από τη Μεγάλη Δευτέρα ως την Κυριακή του Θωμά	29/04/2024	12/05/2024
Καλοκαιρινές διακοπές κάθε χρόνο η Σύγκλητος αποφασίζει την ακριβή διάρκεια των καλοκαιρινών διακοπών, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες που έχουν προκύψει από τα δρώμενα κάθε ακαδημαϊκού έτους	Ιούλιος - Αύγουστος	

Γ. ΗΜΕΡΕΣ ΑΡΓΙΑΣ

26 και 28 Οκτωβρίου
17 Νοεμβρίου
30 Ιανουαρίου
25 Μαρτίου
1 Μαΐου
24 Ιουνίου (γιορτή του Αγίου Πνεύματος)

3. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΝΑ ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ

3.1. ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2023 – 2024

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
Μαθήματα		A-Λ	M-Ω
		ECTS	ECTS
YM1	Ψυχολογία και Σχολείο (Μπίμπου)	4	
YM2	Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης (Α-Ω) (Μπέτσας)	4	4
YM3	Θεμελίωση της Παιδείας στη Φιλοσοφική Σκέψη (Παυλίδης)		4
YM4	Οργάνωση Διαδικασιών Μάθησης (Α-Ω) (Μαρβάκης)	4	4
YM5	Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης (Κουγιουμουτζάκη)	4	
YM10	Θεωρία της Λογοτεχνίας και Διδακτική Πράξη (Αλεξίου)		4
YM12	Εκπαιδευτική Πολιτική και Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση στη Σύγχρονη Ελλάδα (Χαραλάμπους)	4	4
YM18	Περιβαλλοντική Εκπαίδευση – Εκπαίδευση για την Αειφορία (Μαλανδράκης)		4
YM19	Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας (Χριστοδούλου)	4	
YM20	Τέχνη στην Εκπαίδευση (Ιωαννίδου)	4	
YM21	Παιδαγωγική της Ένταξης (Καραγιάννη)	4	
YM22	Αντιρατσιστική, Αντισεξιστική και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση (Ζάχος, Κογκίδου)		4
YM23	Παιδαγωγική, ΤΠΕ και Διδακτικός Σχεδιασμός (Ντρενογιάννη)	4	
ΠΓ	Πληροφοριακός Γραμματισμός (Μπουγατζέλη)		2
Σύνολο		36	30

Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
Μαθήματα		A-Λ	M-Ω
		ECTS	ECTS
ΥΜΠ1	Εισαγωγή στην παιδαγωγική (Τουρτούρας) (Α-Ω)	6	6
ΥΜ1	Ψυχολογία και Σχολείο (Μπίμπου)		4
ΥΜ3	Θεμελίωση της Παιδείας στη Φιλοσοφική Σκέψη (Παυλίδης)	4	
ΥΜ5	Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης (Κουγιουμουτζάκη)		4
ΥΜ10	Θεωρία της Λογοτεχνίας και Διδακτική Πράξη (Αλεξίου)	4	
ΥΜ18	Περιβαλλοντική εκπαίδευση - Εκπαίδευση για την αειφορία (Μαλανδράκης)	4	
ΥΜ19	Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας (Χριστοδούλου)		4
ΥΜ20	Τέχνη στην Εκπαίδευση (Ιωαννίδου)		4
ΥΜ21	Παιδαγωγική της Ένταξης (Καραγιάννη) (Α-Ω)		4
ΥΜ22	Αντιρατσιστική, Αντισεξιστική και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση (Ζάχος, Κογκίδου) Α-Ω	4	
ΥΜ23	Παιδαγωγική, ΤΠΕ και Διδακτικός Σχεδιασμός (Ντρενογιάννη)		4
ΠΓ	Πληροφοριακός Γραμματισμός (Μπουγατζέλη)	2	
Σύνολο		24	30

Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
Μαθήματα		A-Λ	M-Ω
		ECTS	ECTS
ΥΜΠ2	Παιδαγωγικές Πρακτικές στο Σχολείο (Ζμας)	6	
ΥΜ6	Γλώσσα και Νέοι Γραμματισμοί στο Σχολείο (Παπαδημητρίου)	4	
ΥΜ7	Η Ελληνική ως Δεύτερη Γλώσσα: Μάθηση και Διδασκαλία (Κάντζου)	4	
ΥΜ11	Διδακτική της Λογοτεχνίας (Αποστολίδου)		4
ΥΜ14	Διδακτική της Γεωγραφίας (Λαμπρινός)		4
ΥΜ16	Διδακτική Μαθηματικών: Σύγχρονες Όψεις της και Αξιοποίηση Διδακτικών Πόρων (Παπαδόπουλος)		4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
ΞΓ	Ξένη γλώσσα (Ζαφείρη)		2
Σύνολο		30	30

Επιλεγόμενα Μαθήματα Γ΄ Εξαμήνου		
Μαθήματα		ECTS
ΕΜ4	Κοινωνική Ψυχολογία και Εκπαίδευση (Μαρβάκης)	4
ΕΜ7	Γνωσιολογικά ζητήματα της Παιδείας (Παυλίδης)	4
ΕΜ18	Κοινωνική και Πολιτισμική Κατασκευή των Ταυτοτήτων φύλου (Κογκίδου)	4
ΕΜ25	Το άτομο και η κοινωνία μέσα από την κοινωνιολογική οπτική (Κουγιουμουτζάκη)	4
ΕΜ28	Φύλο και Παιχνίδι (Κογκίδου)	4
ΕΜ36	Οι Πηγές στην Ιστορία της Εκπαίδευσης (Μπέτσας)	4
ΕΜ105	Μουσική Παιδαγωγική Ι: Θεωρία της Μουσικής στην Πράξη (Ανδρούτσος)	4
ΕΜ113	Παιδική Λογοτεχνία: τα είδη, η θεωρία, η κριτική.	4
ΕΜ119	Εκπαίδευση και Αναπηρία (Καραγιάννη)	4
ΕΜ120	Διδακτική της Φυσικής (Γκιόλμας)	4
ΕΜ121	Επιστημολογικά και μεθοδολογικά ζητήματα της Παιδαγωγικής/των Επιστημών της Αγωγής (Μπονίδης)	4

Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
Μαθήματα		A-Λ	M-Ω
		ECTS	ECTS
ΥΜΠ2	Παιδαγωγικές Πρακτικές στο Σχολείο (Ζμας)		6
ΥΜ6	Γλώσσα και Νέοι Γραμματισμοί στο Σχολείο (Παπαδημητρίου)		4
ΥΜ7	Η Ελληνική ως Δεύτερη Γλώσσα: Μάθηση και Διδασκαλία (Κάντζου)		4
ΥΜ11	Διδακτική της Λογοτεχνίας (Αποστολίδου)	4	
ΥΜ13	Διδακτική της Ιστορίας (Α-Ω)	4	4
ΥΜ14	Διδακτική της Γεωγραφίας (Λαμπρινός)	4	
ΥΜ16	Διδακτική Μαθηματικών: Σύγχρονες Όψεις της και Αξιοποίηση Διδακτικών Πόρων (Παπαδόπουλος)	4	
ΥΜ17	Διδακτική Φυσικών Επιστημών για την Εκπαίδευση του Πολίτη (Σέρογλου)	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
ΞΓ	Ξένη γλώσσα (Ζαφείρη)	2	
Σύνολο		30	30

Επιλεγόμενα Μαθήματα Δ΄ Εξαμήνου		
Μαθήματα		ECTS
ΕΜ3	Ψυχική Υγεία και Σχολείο (Μπίμπου)	4
ΕΜ12	Φιλοσοφία της Παιδείας (Παυλίδης)	4
ΕΜ17	Μορφές Οικογενειακής Οργάνωσης στη Σύγχρονη Κοινωνία (Κογκίδου)	4
ΕΜ27	Κοινωνιολογία της παιδικής ηλικίας (Κουγιουμουτζάκη)	4
ΕΜ78	Ψηφιακός Γραμματισμός (Ντρενόγιαννη)	4
ΕΜ108	Μουσική Παιδαγωγική II: Το τραγούδι στο Δημοτικό Σχολείο (Ανδρούτσος)	4
ΕΜ114	Διγλωσσία και Εκπαίδευση (Κάντζου)	4
ΕΜ115	Σύγχρονες προσεγγίσεις στην παιδική λογοτεχνία (Γουλής)	4
ΕΜ122	Το πείραμα και ο ρόλος του για τη Φυσική στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση (Γκιόλμας)	4
ΕΜ123	Ψηφιακές Τεχνολογίες και Εκπαιδευτική Ρομποτική στην Εκπαίδευση της Φυσικής (Γκιόλμας)	4
ΕΜ124	Ειδικά Θέματα Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης (Ζάχος)	4
ΕΜ76	Σχολική Παιδαγωγική (Μπονίδης)	4

Ε΄ ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
Μαθήματα		A-Λ	M-Ω
		ECTS	ECTS
ΥΜΠ3	Εκπαιδευτικές Προσεγγίσεις και Σχολικές Πρακτικές (Ζάχος)	6	
ΥΜ8	Διδακτική Γλώσσας και Ψυχογλωσσολογία: Διδακτικές Πρακτικές (Αϊδίνης)		4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
ΣΕΕ	Συγγραφή Επιστημονικών Εργασιών (Κουϊμτζή)		2
Σύνολο		30	30

Επιλεγόμενα Μαθήματα Ε΄ Εξαμήνου		
Μαθήματα		ECTS
EM24	Εισαγωγή στη θεωρία του πολιτισμού (Αλεξίου)	4
EM56	Τα Μαθηματικά και η Διδασκαλία τους (Παπαδόπουλος)	4
EM63	Ζητήματα περιβάλλοντος και αειφορίας (Μαλανδράκης)	4
EM94	Διαπολιτισμική Εκπαίδευση για την Κοινωνική Δικαιοσύνη (Ζάχος)	4
EM95	Εκπαίδευση Ενηλίκων Ι: Θεωρία και πρακτική του σχεδιασμού και της Ανάπτυξης προγραμμάτων (Γιώτη)	4
EM103	Τέχνη και Κοινωνία (Ιωαννίδου)	4
EM116	Απεικονίσεις της παιδικής ηλικίας στο βιβλίο και την οθόνη (Γουλής)	4
EM117	Ειδικά Θέματα διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης/πρόσθετης γλώσσας (Κάντζου)	4
EM125	Θέματα Σύγχρονης Φυσικής στην Εκπαίδευση (Γκιόλμας)	4
EM126	Κριτική και μετακριτική Παιδαγωγική της Ειρήνης (Μπονίδης)	4

ΣΤ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
Μαθήματα		A-Λ	M-Ω
		ECTS	ECTS
ΥΜΠ3	Εκπαιδευτικές Προσεγγίσεις και Σχολικές Πρακτικές (Ζάχος) (Α-Ω)		6
ΥΜ8	Διδακτική Γλώσσας και Ψυχογλωσσολογία: Διδακτικές Πρακτικές (Αϊδίνη)	4	
ΥΜ9	Διδακτική Γλώσσας και Σπουδές Γραμματισμών: Διδακτικές Πρακτικές (Κωστούλη) (Α-Ω)	4	4
ΥΜ15	Διδακτική Μαθηματικών: Βασικές Θεωρίες και Πρακτικές (Α-Ω) (Δεσλη)	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
ΣΕΕ	Συγγραφή Επιστημονικών Εργασιών (Κουϊμτζή)	2	
Σύνολο		30	30

Επιλεγόμενα Μαθήματα ΣΤ΄ Εξαμήνου		
Μαθήματα		ECTS
EM23	Λογοτεχνία και κοινωνία στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου (Αλεξίου)	4
EM54	Φυσικές Επιστήμες και Πολιτισμός στην Εκπαίδευση (Σέρογλου)	4
EM55	Γενικές αρχές Γεωγραφίας (Λαμπρινός)	4
EM70	Θέματα Διδακτικής των Μαθηματικών: Επίλυση Προβλήματος (Παπαδόπουλος)	4
EM 75	Σχολική αποτυχία (Τουρτούρας)	4
EM 80	Κοινωνικός αποκλεισμός και Εκπαίδευση (Τουρτούρας)	4
EM106	Συγκριτική Παιδαγωγική (Ζμας)	4
EM118	Φιλαναγνωσία, παιδική λογοτεχνία και δημιουργική γραφή (Γουλή)	4
EM109	Μουσική Παιδαγωγική ΙΙΙ: Εισαγωγή στις Μεθόδους Διδασκαλίας της Μουσικής (Ανδρούτσος)	4
EM127	Ενταξιακές προσεγγίσεις και διδακτικές πρακτικές (Καραγιάννη)	4
EM128	Φεμινιστική Παιδαγωγική της Ειρήνης (Μπονίδης)	4

Z' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
Μαθήματα		A-Λ	M-Ω
		ECTS	ECTS
ΥΜΠ4	Προετοιμασία, διεξαγωγή, αξιολόγηση διδασκαλίας: Αξιολόγηση του μαθητή και Πρακτικές ασκήσεις (Λιάμπας)	6	
ΥΜΠ5	Προετοιμασία, διεξαγωγή, αξιολόγηση διδασκαλίας: Παιδαγωγικές θεωρίες και Πρακτικές ασκήσεις (Λιάμπας)	6	
	Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν Μάθημα Πρακτικής Άσκησης		5
	Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν Μάθημα Πρακτικής Άσκησης		5
	Επιλεγόμενο Μάθημα		4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
ΑΔ	Ποιοτική – Ποσοτική Ανάλυση Δεδομένων (Χριστοδούλου)		2
Σύνολο		28	32

Υποχρεωτικά κατ' επιλογήν Μαθήματα Πρακτικής Άσκησης Z' Εξαμήνου		
Μαθήματα		ECTS
ΥΕΜΠ1	Γραμματισμός στην Πρώτη Σχολική Ηλικία: Εφαρμογές στην Τάξη (Αϊδίνης)	5
ΥΕΜΠ4	Νέες διδακτικές πρακτικές στο μάθημα της λογοτεχνίας (Αποστολίδου)	5
ΥΕΜΠ10	Εφαρμογές Προγραμμάτων Αειφορίας στο Δημοτικό Σχολείο (Μαλανδράκης)	5
ΥΕΜΠ13	Διεπιστημονικές, Διαθεματικές και Διαπολιτισμικές Μουσικές Εφαρμογές στο Δημοτικό Σχολείο (Ανδρούτσος)	5
ΥΕΜΠ14	Η Φυσική Αγωγή στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: Διαθεματικές Προσεγγίσεις (Παπαχαρίσης)	5

Επιλεγόμενα Μαθήματα Z' Εξαμήνου		
Μαθήματα		ECTS
ΕΜ97	Πολιτισμικές και Κριτικές Σπουδές και Μάθηση Ενηλίκων (Γιώτη)	4

Η΄ ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
Μαθήματα		A-Λ	M-Ω
		ECTS	ECTS
ΥΜΠ4	Προετοιμασία, διεξαγωγή, αξιολόγηση διδασκαλίας: Αξιολόγηση του μαθητή και Πρακτικές ασκήσεις (Λιάμπας)		6
ΥΜΠ5	Προετοιμασία, διεξαγωγή, αξιολόγηση διδασκαλίας: Παιδαγωγικές θεωρίες και Πρακτικές ασκήσεις (Λιάμπας)		6
	Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν Μάθημα Πρακτικής Άσκησης	5	
	Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν Μάθημα Πρακτικής Άσκησης	5	
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
ΑΔ	Ποιοτική – Ποσοτική Ανάλυση Δεδομένων (Χριστοδούλου)	2	
Σύνολο		32	28

Υποχρεωτικά κατ' επιλογήν Μαθήματα Πρακτικής Άσκησης Η΄ Εξαμήνου		
Μαθήματα		ECTS
ΥΕΜΠ1	Γραμματισμός στην Πρώτη Σχολική Ηλικία: Εφαρμογές στην Τάξη (Αϊδίνη)	5
ΥΕΜΠ2	Κριτικός Γραμματισμός και Λειτουργική Γραμματική: Εφαρμογές στην τάξη (Κωστούλη)	5
ΥΕΜΠ4	Νέες διδακτικές πρακτικές στο μάθημα της λογοτεχνίας (Αποστολίδου)	5
ΥΕΜΠ6	Γραμματισμός στα μέσα και γλωσσική διδασκαλία: Από τη θεωρία στην πράξη (Παπαδημητρίου)	5
ΥΕΜΠ7	Θέματα Διδακτικής των Μαθηματικών: Εφαρμογές στην Τάξη (Δεσλή)	5
ΥΕΜΠ9	Ψηφιακές Εφαρμογές στο Σχολείο (Λαμπρινός, Σέρογλου)	5
ΥΕΜΠ10	Εφαρμογές Προγραμμάτων Αειφορίας στο Δημοτικό Σχολείο (Μαλανδράκης)	5
ΥΕΜΠ11	Διδασκαλία των Μαθημάτων μέσω των Εικαστικών Τεχνών και Μουσειακή Εκπαίδευση. Ασκήσεις σε Σχολεία, Μουσεία, Πινακοθήκες (Ιωαννίδου)	5
ΥΕΜΠ13	Διεπιστημονικές, Διαθεματικές και Διαπολιτισμικές Μουσικές Εφαρμογές στο Δημοτικό Σχολείο (Ανδρούτσος)	5
ΥΕΜΠ14	Η Φυσική Αγωγή στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: Διαθεματικές Προσεγγίσεις (Παπαχαρίσης)	5

Επιλεγόμενα Μαθήματα Η΄ Εξαμήνου

Μαθήματα		ECTS
	Η Κολύμβηση στο Δημοτικό Σχολείο (Παπαχαρίσης)	4

Μαθήματα Τομέα Μειονοτικής Εκπαίδευσης

<u>Κωδικός</u>	<u>Επιλεγόμενα Μαθήματα Μειονότητας</u>	<u>ECTS</u>	<u>Εξάμηνο</u>
EMM1	Ιστορία της Μειονοτικής Εκπαίδευσης (Τσιούμης) Χειμερινό εξάμηνο	4	A-H
EMM12	Ισλάμ και Εκπαίδευση (Ζιάκα) Χειμερινό εξάμηνο	4	A-H
EMM2	Τουρκική Γλώσσα I Εαρινό εξάμηνο	4	A-H
EMM3	Τουρκική Γλώσσα και Λογοτεχνία Εαρινό εξάμηνο	4	A-H
EMM4	Μειονοτική Εκπαιδευτική Πολιτική και Διαχείριση της Πολυπολιτισμικότητας στη Θράκη (Τσιούμης) Εαρινό εξάμηνο	4	A-H
EMM8	Διδασκαλία της Τουρκικής Γλώσσας Εαρινό εξάμηνο	4	A-H
EMM9	Τουρκική Γλώσσα II Εαρινό εξάμηνο	4	A-H

Εργαστηριακά Μαθήματα ΕΔΙΠ

Στο ακαδημαϊκό έτος 2023-2024 από μέλη ΕΔΙΠ του Τμήματος θα προσφερθούν τα εξής εργαστηριακά μαθήματα:

Σοφία Κεφαλίδου

ΥΜ11 Διδακτική της Λογοτεχνίας (Γ' και Δ' εξάμηνο)

Ελένη Μαρία Κουϊμτζή

ΥΜ 19 Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας (Α' και Β' εξάμηνο)

Ελένη Ξεφτέρη

ΥΕΜΠ1 Γραμματισμός στην Πρώτη Σχολική Ηλικία: Εφαρμογές στην Τάξη (Ζ' εξάμηνο)

Γιώργος Πριμεράκης

ΥΜ23 Παιδαγωγική, ΤΠΕ και Διδακτικός Σχεδιασμός (Α' και Β' εξάμηνο)

«Είναι μια αποστολή που απαιτεί από αυτούς που αφοσιώνονται στη διδασκαλία να καλλιεργήσουν ένα είδος αγάπης, όχι μόνο για τους άλλους, αλλά και για αυτή καθαυτή τη διαδικασία που ενυπάρχει στη διδασκαλία. Είναι αδύνατο να διδάξουμε χωρίς το θάρρος να αγαπάμε, χωρίς το θάρρος να προσπαθούμε χίλιες φορές προτού τα παρατήσουμε...»

PAULO Freire

4. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

4.1 ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

ΥΜΠ1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ

ΥΜΠ1

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜΠ1	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό/ Ειδικού υπόβαθρου/Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-----		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=7998		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα πρέπει:

- Να εισαχθούν στην επιστήμη της Παιδαγωγικής
- Να μάθουν τις ερευνητικές της μεθόδους
- Να εξοικειωθούν με τις βασικές της έννοιες
- Να ενημερωθούν σχετικά με τις βασικές θεωρίες της
- Να αναλύσουν ζητήματα καθημερινής διδακτικής πράξης
- Να πραγματοποιήσουν παρακολούθησεις διδασκαλίας σε κανονικές τάξεις

Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Πρόκειται για μια εισαγωγή στα αντικείμενα, στις έννοιες, στις μεθόδους και τα βασικά ερωτήματα της Παιδαγωγικής. Έχοντας στο επίκεντρο κάθε φορά ένα συγκεκριμένο πρόβλημα της εκπαιδευτικής επικαιρότητας, παρουσιάζεται ο τρόπος διερεύνησης και αντιμετώπισής του από τη σκοπιά της Παιδαγωγικής. Στο πλαίσιο αυτό σκιαγραφούνται οι πιο σημαντικές παιδαγωγικές θεωρίες και οι διαφορές τους. Επιπλέον, οι φοιτήτριες/φοιτητές παρακολουθούν διδασκαλίες σε δημόσια δημοτικά σχολεία.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο								
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών <p>Αναλυτικότερα, κατά την παράδοση των μαθημάτων γίνεται χρήση υπολογιστή, βιντεοπροβολέα και διαφανειοσκόπιου. Επί πλέον, η επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες, για οποιοδήποτε λόγο σχετικό με τα μαθήματα, πραγματοποιείται μέσω του e-learning και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.</p>								
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="687 875 1153 1021"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="1153 875 1394 1021"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="687 1021 1153 1279"> <ul style="list-style-type: none"> Διαλέξεις Άσκηση πεδίου Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων Συγγραφή εργασίας / εργασιών </td> <td data-bbox="1153 1021 1394 1279"> <p>78 ώρες</p> <p>50 ώρες</p> <p>31 ώρες</p> <p>21 ώρες</p> </td> </tr> <tr> <td colspan="2" data-bbox="687 1279 1394 1279">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="1153 1279 1394 1279">180 ώρες</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	<ul style="list-style-type: none"> Διαλέξεις Άσκηση πεδίου Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων Συγγραφή εργασίας / εργασιών 	<p>78 ώρες</p> <p>50 ώρες</p> <p>31 ώρες</p> <p>21 ώρες</p>	Σύνολο Μαθήματος		180 ώρες	
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>								
<ul style="list-style-type: none"> Διαλέξεις Άσκηση πεδίου Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων Συγγραφή εργασίας / εργασιών 	<p>78 ώρες</p> <p>50 ώρες</p> <p>31 ώρες</p> <p>21 ώρες</p>								
Σύνολο Μαθήματος		180 ώρες							
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αξιολογούνται με εκπόνηση, σε ομάδες 3-4 ατόμων, γραπτής εργασίας στο τέλος του εξαμήνου. Στα πλαίσια αυτής, επιλέγουν ένα από τα προτεινόμενα συγγράμματα σχετικής λίστας που διανέμεται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων. Στη συνέχεια, καλούνται να περιγράψουν συνοπτικά και να σχολιάσουν τα βασικά σημεία των περιεχομένων του επιλεγμένου συγγράμματος, συνδέοντάς τα με όσα έχουν εκτενώς αναλυθεί κατά τις διαλέξεις του μαθήματος και όσα έχουν αποκομίσει οι ίδιοι και οι ίδιες από την αποδελτίωση του αντίστοιχου υλικού που αναρτάται επικουρικά στην ηλεκτρονική πλατφόρμα (e-learning) του μαθήματος. Με τον τρόπο αυτόν, επιδιώκεται η ανίχνευση του βαθμού απόκτησης γνώσεων σχετικά με τις βασικές αρχές της Παιδαγωγικής επιστήμης και η κριτική ικανότητα τοποθέτησης και επιχειρηματολογίας σε καθημερινά ζητήματα σχολικής πρακτικής. Παράλληλα, αποφεύγεται η στείρα απομνημόνευση και η μηχανιστική αναπαραγωγή μεγάλου όγκου ακατέργαστων πληροφοριών, ενώ ταυτόχρονα αξιοποιούνται οι προσλαμβάνουσες</p>								

εμπειρίες και παραστάσεις τους από την παρακολούθηση κάποιων ωρών διδασκαλίας σε επιλεγμένα σχολεία.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Παπαμαύρος, Μ. (1961). Σύστημα Νέας Παιδαγωγικής. Αθήνα: αυτοέκδοση.
- Δανασσής-Αφεντάκης, Κ. Αντ. (1980). Εισαγωγή στην Παιδαγωγική. Τ. Β'. Η εξέλιξη της Παιδαγωγικής και Διδακτικής σκέψης (17^{ος}- 20ός αι.). Αθήνα.
- Kron, W. Fr. (2012) (Επιμ.: Αλ. Σοφός). Βασικές γνώσεις Παιδαγωγικής Επιστήμης. Αθήνα: Ίων.
- Φούκας, Α. Β. (2014). Η παιδαγωγική θεωρία και επιστήμη στην Ελλάδα. 18^{ος} και 19^{ος} αιώνας. Βασικοί εκπρόσωποι-αντιπροσωπευτικά κείμενα. Θεσσαλονίκη: Δέσποινα Κυριακίδη.
- Mialaret, G. (2011) (Επιμ.: Π. Καλογιαννάκη & Κ. Καρράς). Περί παιδαγωγικής και εκπαίδευσης. Αθήνα: Gutenberg.
- Πυργιωτάκης, Ε. Ι. (2011). Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Επιστήμη. Αθήνα: Πεδίο.
- Σατώ, Ζ. (Επιμέλεια) (χ. χρ.). Οι μεγάλοι Παιδαγωγοί. Από τον Πλάτωνα και τον Σωκράτη ως τον Τζων Ντιούι και τη Μαρία Μοντεσσόρι. Αθήνα: Γλάρος.
- Houssaye, J. (2000) (Επιμέλεια). Δεκαπέντε παιδαγωγοί. Σταθμοί στην ιστορία της παιδαγωγικής σκέψης. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Ξωχέλλης, Δ. Π. (2005). Εισαγωγή στην Παιδαγωγική. Θεμελιώδη προβλήματα της Παιδαγωγικής Επιστήμης. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη Α.Ε.
- Τσιάκαλος, Γ. (2008). Η υπόσχεση της Παιδαγωγικής. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Χατζηδήμου, Χρ. Δ. (2010). Εισαγωγή στην Παιδαγωγική. Συμβολή στη διάχυση της παιδαγωγικής σκέψης. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη Α.Ε.
- Καρράς, Γ.Κ. (2014). Η παιδαγωγική επιστήμη άλλοτε και τώρα. Ιστορία-Μεταβάσεις- Προκλήσεις. Αθήνα: Gutenberg.
- Πασιάς, Γ., Φλουρής, Γ., & Φωτεινός, Δ. (2015). Παιδαγωγική & Εκπαίδευση. Αθήνα: Γρηγόρη.
- Λάχλου, Σ., Μπαλτάς, Χ., & Καρακατσάνη, Δ. (Επιμ.) (2017). Celestin Freinet. Θεσμική και κριτική παιδαγωγική. Για ένα ελεύθερο, ανοιχτό και συνεργατικό σχολείο. Αθήνα: Οι εκδόσεις των συναδέλφων.

ΥΜΠ2 ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜΠ-2	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ' και Δ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕ Σ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, συνεργασίες με ομάδες φοιτητών/τριών, παρατήρηση και διδασκαλία σε σχολεία	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=10987		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η θεωρητική εξέταση και πρακτική αναγνώριση βασικών εννοιών και όρων που αναφέρονται στις συνθήκες και τις διαδικασίες προγραμματισμού, ανάπτυξης, διεξαγωγής και αξιολόγησης του διδακτικού έργου. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση:

1. Να προσδιορίζουν κεντρικές έννοιες και όρους της θεωρίας και πράξης της διδασκαλίας και να αναγνωρίζουν τις ποικίλες εννοιολογικές προσεγγίσεις των όρων αυτών.
2. Να εφαρμόζουν μεθόδους διερεύνησης της διαδικασίας της διδασκαλίας και των δομικών της παραγόντων.
3. Να διακρίνουν τις διαφορετικές και εναλλακτικές διδακτικές προσεγγίσεις, τις μεθόδους καθώς και τις μορφές σχεδιασμού, διεξαγωγής και αξιολόγησης του διδακτικού έργου.

Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Περιεχόμενο: Το περιεχόμενο του μαθήματος συνίσταται στις ακόλουθες ενότητες:

1^η ενότητα: Εξελικτικές φάσεις στη θεωρία και την πράξη της διδασκαλίας. Συζήτηση και ανάλυση βασικών όρων και αρχών της διδασκαλίας και της μάθησης. Σκοπός της διδασκαλίας και διδακτέα ύλη.

2^η ενότητα: Μέθοδοι και μορφές διδασκαλίας. Μέσα διδασκαλίας. Καταγραφή, επεξεργασία και ανάλυση της διδακτικής πράξης. Συλλογή και ανάλυση ερευνητικών δεδομένων από τη σχολική τάξη.

3^η ενότητα: Βασικές έννοιες και διαδικασίες σχεδιασμού της διδασκαλίας. Φάσεις και αρχές εκτέλεσης της διδασκαλίας.

4^η ενότητα: Αξιολόγηση διδασκαλίας με βάση τον σχεδιασμό και την εκτέλεσή της.

Οργάνωση - Μεθοδολογία: Τα βασικά στοιχεία οργάνωσης και διεξαγωγής του μαθήματος συμπεκνώνονται στα ακόλουθα:

1. Το μάθημα περιλαμβάνει διαλέξεις και συζητήσεις που εξοικειώνουν τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με το σχετικό θεωρητικό πλαίσιο. Προβλέπει, επίσης, τη συνεργασία των φοιτητών/τριών σε ομάδες, όπου επιδιώκεται η επεξεργασία ερευνητικών δεδομένων από το πεδίο της πρακτικής άσκησης για τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση της διδασκαλίας. Ταυτόχρονα, το μάθημα βασίζεται στη συμμετοχή των φοιτητών/τριών με εργασίες που προϋποθέτουν την ενεργό εμπλοκή τους. Απώτερος στόχος είναι οι φοιτητές/τριες να αναπτύξουν τις ικανότητες και να αποκτήσουν τις κατάλληλες δεξιότητες για να λαμβάνουν συνειδητές παιδαγωγικές αποφάσεις, να σχεδιάζουν αποτελεσματικά τη διδασκαλία τους και να επιλέγουν τις αποδοτικότερες μορφές και τα καταλληλότερα μέσα και υλικά για την υλοποίηση και την αξιολόγησή της.
2. Οι φοιτητές/τριες εντάσσονται σε ομάδες και παρακολουθούν τη διδασκαλία όλων των μαθημάτων σε μία σχολική τάξη ενός δημοτικού σχολείου για τέσσερις ημέρες. Η παρακολούθηση των μαθημάτων υποστηρίζεται από διαφοροποιημένες κλείδες/φύλλα παρατήρησης που αναφέρονται στη συστηματική καταγραφή διαφορετικών διαστάσεων της διδακτικής πράξης.
3. Οι ομάδες των φοιτητών/τριών σχεδιάζουν, οργανώνουν και προετοιμάζουν στα πλαίσια φροντιστηριακών μαθημάτων σχέδια διδακτικών και μαθησιακών δραστηριοτήτων που αναφέρονται σε προαποφασισμένη διδακτική ενότητα μαθήματος. Στη συνέχεια υλοποιούν τα σχέδια διδασκαλίας στη σχολική τάξη στην οποία είχαν αρχικά παρατηρήσει και παρακολουθήσει διδασκαλίες.
4. Οι διδασκαλίες των φοιτητών/τριών διαφοροποιούνται σημαντικά μεταξύ τους, καθώς σχεδιάζονται κατά περίπτωση και με γνώμονα: (α) τις θεωρητικές ενότητες του πανεπιστημιακού μαθήματος, (β) το περιεχόμενο διδασκαλίας που έχει ανατεθεί στον/στην εκάστοτε φοιτητή/τήτρια και (γ) τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των μαθητών και του διδακτικού πλαισίου στο οποίο πρόκειται να υλοποιηθεί η διδασκαλία.
5. Η διάρκεια της πρακτικής άσκησης των φοιτητών/τριών προσαρμόζεται με βάση τη διαθεσιμότητα των υλικών και ανθρώπινων πόρων.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο σε αίθουσα διδασκαλίας και σε ομαδικές φροντιστηριακές συναντήσεις	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία, στις πρακτικές ασκήσεις και στην επικοινωνία με τους φοιτητές. Χρησιμοποιείται η ηλεκτρονική πλατφόρμα moodle.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις, Επιδείξεις, Παρουσιάσεις, Συζητήσεις	78
	Καθοδηγούμενη - Φροντιστηριακή διδασκαλία και Άσκηση Πεδίου (Πρακτική άσκηση)	99
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	180
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Τα κριτήρια, τα είδη και οι τεχνικές της αξιολόγησης των φοιτητών/τριών παρουσιάζονται στο πρώτο μάθημα του εξαμήνου. Η αξιολόγηση έχει διαμορφωτικό και συμπερασματικό χαρακτήρα.</p> <p>Για τη διαμορφωτική αξιολόγηση προβλέπεται η συστηματική προετοιμασία και ο τεκμηριωμένος σχολιασμός εκ μέρους των φοιτητών/τριών πάνω σε ζητήματα που τίθενται για συζήτηση κατά τη διάρκεια των διαλέξεων και της φροντιστηριακής προετοιμασίας / διδασκαλίας που αποτελεί βασικό τμήμα της πρακτικής άσκησης. Μέρος των υπό συζήτηση θεμάτων βασίζεται στις δραστηριότητες που εκπονούνται κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης των φοιτητών/τριών. Τα θέματα των δραστηριοτήτων ανακοινώνονται στο πλαίσιο των πανεπιστημιακών διαλέξεων και ψηφιακά στην ιστοσελίδα του μαθήματος (στην πλατφόρμα: elearning.auth.gr).</p> <p>Για τη συμπερασματική αξιολόγηση προβλέπεται η συμμετοχή των φοιτητών/τριών σε γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου. Η τελική εξέταση προσφέρει την ευχέρεια για μια ολιστική θεώρηση του περιεχομένου του μαθήματος. Αναμένεται ότι οι φοιτητές/ήτριες θα είναι σε θέση να επεξεργάζονται με κριτικό τρόπο ζητήματα που έχουν μελετήσει στο πλαίσιο του μαθήματος. Η συγκεκριμένη εξέταση διεξάγεται με ανοικτά βιβλία. Οι φοιτητές/τριες καλούνται είτε να επιλύσουν ένα πρόβλημα, είτε να επεξεργαστούν ανοικτές ερωτήσεις που οδηγούν σε απαντήσεις δοκιματικού χαρακτήρα. Η εκ μέρους των φοιτητών/τριών επεξεργασία των δύο αυτών τύπων θεμάτων καλείται να διακρίνεται από λογική συνοχή, επιστημονική συνέπεια και ακρίβεια ως προς τον θεωρητικό σχολιασμό. Τα θέματα της τελικής γραπτής συγκροτούνται με βάση τα ζητήματα που οι φοιτητές/τριες επεξεργάστηκαν στο πλαίσιο τόσο των διαλέξεων όσο και της πρακτικής τους άσκησης στο δημοτικό σχολείο.</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

Καψάλης, Α. Γ. & Νημά, Ε. Α. (2015³). *Σύγχρονη Διδακτική*. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Bloom, B. S. & Krathwohl, D. R. (2000). *Ταξινόμια διδαχτικών στόχων. Τόμος Α': Γνωστικός τομέας* (μετάφρ. Α. Λαμπράκη-Παγανού). Θεσσαλονίκη: Κώδικας.

Joyce, B., Weil, M. & Calhoun, E. (2009). *Διδακτική μεθοδολογία - Διδακτικά μοντέλα* (επιμ. Κ. Κασιμάτη). Αθήνα: Έλλην.

Kalantzis, M. & Core, B. (2013). *Νέα μάθηση. Βασικές αρχές για την επιστήμη της εκπαίδευσης* (μετάφρ. Γ. Χρηστίδης). Αθήνα: Κριτική.

Κασσωτάκης, Μ. & Φλουρής, Γ. (2013⁴). *Μάθηση και διδασκαλία. Σύγχρονες απόψεις για τις διαδικασίες της μάθησης και της μεθοδολογίας της διδασκαλίας*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Κοσσυβάκη, Φ. (2006). *Εναλλακτική διδακτική. Προτάσεις για μετάβαση από τη διδακτική του αντικειμένου στη διδακτική του ενεργού υποκειμένου*. Αθήνα: Gutenberg.

Ματσαγγούρας, Η. (2006²). *Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας. Τόμος Α': Θεωρία της διδασκαλίας – Η προσωπική θεωρία ως πλαίσιο στοχαστικο-κριτικής ανάλυσης*. Αθήνα: Gutenberg.

Ματσαγγούρας, Η. (2005⁵). *Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας. Τόμος Β': Στρατηγικές διδασκαλίας - Η κριτική σκέψη στη διδακτική πράξη*. Αθήνα: Gutenberg.

Πηγιάκη, Π. (2010⁸). *Προετοιμασία, σχεδιασμός και αξιολόγηση της διδασκαλίας. Διδακτική μεθοδολογία*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Serra Goethals, M., Howard, R. A. & Sanders, M. M. (2013). *Ο αρχάριος εκπαιδευτικός ενώπιον της διδασκαλίας: Μια δοκιμή προσέγγισης στην αναστοχαστική πράξη* (μετάφρ. Α. Αργυροπούλου & Ρ. Ευριπίδου). Θεσσαλονίκη: Da Vinci.

Φρυδάκη, Ε. (2009). *Η διδασκαλία στην τομή της νεωτερικής και της μετανεωτερικής σκέψης*. Αθήνα: Κριτική.

ΥΜΠ3 ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟΣ ΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜΠ3	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕ Σ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ, ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑ ΙΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6720 & http://users.auth.gr/dimzachos/Ekkes%20prosegisseis%20&%20Praktikes.pdf		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Όταν θα ολοκληρωθεί η σειρά των συναντήσεων, οι φοιτητές/τριες αναμένεται:

A. Γνώσεις

Μετά το μάθημα οι φοιτητές/τριες αναμένεται να:

1. Έχουν κατακτήσει βασικές έννοιες και θεωρίες που αφορούν τις συνθήκες διδασκαλίας
2. Να γνωρίζουν τις επιδράσεις των διαφορετικών παιδαγωγικών ρευμάτων (παραδοσιακή, προοδευτική και ριζοσπαστική) στις καθημερινές σχολικές πρακτικές
3. Να κατανοούν και να αναλύουν τις διδακτικές πρακτικές που απορρέουν από την υιοθέτηση των προσεγγίσεων της παραδοσιακής, της προοδευτικής και της ριζοσπαστικής παιδαγωγικής.
4. Να γνωρίζουν τις στρατηγικές των εκπαιδευτικών και τα διαφορετικά «προφίλ» που η υιοθέτησή τους συνεπάγεται.
5. Να γνωρίζουν τον τρόπο διαχείρισης του διδακτικού χρόνου
6. Να γνωρίζουν τους τους παραδοσιακούς τρόπους συμπεριφοράς (διαχείρισης) του/της εκπαιδευτικού σε μια σχολική τάξη, όπως και τις εναλλακτικές προσεγγίσεις
7. Να γνωρίζουν τις σχετικές με τις αιτίες «προβληματικών» συμπεριφορών θεωρίες
8. Να γνωρίζουν τις σχετικές με την αντιμετώπιση των «προβληματικών» συμπεριφορών θεωρίες
9. Να ολοκληρώσουν την κριτική μελέτη μιας σειράς άρθρων & βιβλίων της σχετικής επιστημονικής περιοχής

B. Δεξιότητες, Ικανότητες

1. Να μπορούν να συσχετίζουν τις θεωρητικές έννοιες με τις πρακτικές τους επιπτώσεις και «συνέπειες» στην καθημερινή διδακτική πράξη
2. Να αναγνωρίζουν τις παιδαγωγικές παραδοχές που υποστηρίζουν τα διδακτικά «στυλ»
3. Να μπορούν να στηρίζουν τη διδακτική τους προσέγγιση και την πρακτική σε

- τεκμηριωμένες επιστημονικές απόψεις
4. Να μπορούν να αναλύουν τα δεδομένα των επιστημονικών ερευνών και να τα συνδέουν με τις κατάλληλες παιδαγωγικές πρακτικές
  5. Να μπορούν να ενσωματώνουν, να συνθέτουν και να αξιολογούν τις καλύτερες πρακτικές στον τρόπο που συμπεριφέρονται στην τάξη
  6. Να υιοθετήσουν διδακτικές πρακτικές που θα επιτρέψουν σε όλους και όλες τους μαθητές και τις μαθήτριες να έχουν την εκπαίδευση που τους/τις αξίζει
  7. Να καταστούν ικανοί/ές να δημιουργήσουν ένα δημοκρατικό κλίμα, το οποίο θα βοηθά στην ενσωμάτωση και στη συμμετοχή όλων των μαθητών/τριών ανεξάρτητα από την κοινωνική τάξη, το κοινωνικό φύλο, την πολιτισμική / εθνοτική / εθνική ομάδα, το σεξουαλικό προσανατολισμό και τις ιδιαίτερες ικανότητες
  8. Να είναι σε θέση να μετατρέψουν τα θεωρητικά εφόδια σε καθημερινή πρακτική
  9. Να μπορούν να χειρίζονται θέματα της καθημερινής εκπαιδευτικής πραγματικότητας
  10. Να μπορούν αυτόνομα να κάνουν μια διδασκαλία

Επιπρόσθετα, οι φοιτήτριες/ές, στο πλαίσιο των πρακτικών ασκήσεων του μαθήματος έρχονται σε επαφή με τη σχολική πραγματικότητα. Στόχος είναι να εξοικειωθούν με το ρόλο που θα κληθούν να παίξουν στο αντίστοιχο περιβάλλον. Διδάσκοντας όλα τα μαθήματα εκτός αυτά των ειδικοτήτων (αγγλικά, γυμναστική, μουσική), έχουν τη δυνατότητα να συνδέσουν τη θεωρία με την πράξη, να εφαρμόσουν γνώσεις, να δοκιμάσουν τις δεξιότητες και τις ικανότητες τους στην πράξη και να αποκτήσουν εμπειρία διαχείρισης των ζητημάτων που προκύπτουν σε μια σχολική τάξη.

Γενικές Ικανότητες

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- ΕΙΣΑΓΩΓΗ (γνωριμία-(προ)επισκόπηση –απαιτήσεις)
- ✓ Παραδοσιακή εκπαίδευση & Σχολικές Πρακτικές
  - ✓ Προοδευτική εκπαίδευση & Σχολικές Πρακτικές
  - ✓ Ριζοσπαστική Παιδαγωγική & Σχολικές Πρακτικές
  - ✓ Ηθική Εκπαίδευση & Εκπαιδευτικά Προγράμματα για τη διαμόρφωση του χαρακτήρα των μαθητών/τριών
  - ✓ Τα προβλήματα συμπεριφοράς των μαθητριών & οι αιτίες τους
  - ✓ Η ασφάλεια & η «τάξη» στη σχολική μονάδα
  - ✓ Πρόληψη & αντιμετώπιση της σχολικής βίας
  - ✓ Η οργάνωση της σχολικής τάξης
  - ✓ Κανόνες & διαδικασίες στη σχολική τάξη
  - ✓ Αμοιβές & Ποινές
  - ✓ Διδακτικά στυλ για την αντιμετώπιση των προβλημάτων συμπεριφοράς στην τάξη
  - ✓ Θεωρίες «διαχείρισης» της σχολικής τάξης
  - ✓ Θεωρίες & τρόποι διατήρησης της πειθαρχίας στην τάξη

Σ' ό,τι αφορά στις πρακτικές ασκήσεις, αυτές οργανώνονται σε δύο κύκλους: Ο πρώτος αφορά στην παρακολούθηση διδασκαλιών σε δημόσια σχολεία της πόλης της Θεσσαλονίκης και διαρκεί μια εβδομάδα. Αναλυτικότερα, οι φοιτήτριες και οι φοιτητές, σε ομάδες πέντε ατόμων, παρακολουθούν τις διδασκαλίες όλων (πλην μουσικής, γυμναστικής και ξένων γλωσσών) των μαθημάτων σε μια τάξη μιας από τις σχολικές μονάδες που συνεργάζονται με το τμήμα. Οι παρατηρήσεις και οι ερωτήσεις τους καταγράφονται και συζητιούνται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων που ακολουθούν. Στο δεύτερο κύκλο, οι φοιτήτριες και οι φοιτητές διδάσκουν επί μία εβδομάδα στη τάξη την οποία παρακολούθησαν, ακολουθώντας την πορεία και την ύλη που προτείνονται από το επίσημο αναλυτικό πρόγραμμα. Οι εμπειρίες, οι δυσκολίες, οι απορίες και οι ενστάσεις συζητούνται στη διάρκεια των μαθημάτων που ακολουθούν.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Η/Υ & projector κατά τη διδασκαλία Χρήση e-learning, ιστοσελίδων και e-mail για επικοινωνία με φοιτητές/τριες	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	60
	Σεμινάρια	18
	Άσκηση πεδίου (πρακτικές ασκήσεις)	80
	Μελέτη & ανάλυση βιβλίων & άρθρων	19
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	180
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών γίνεται με γραπτές εξετάσεις	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

Κυρίδης, Α. (1999). *Η Πειθαρχία στο Σχολείο*. Αθήνα: Γ. Δαρδανός.
Βακαλούδη, Αναστασία (2012). *Μέθοδοι Διδακτικής και Αξιολόγησης στο Σύγχρονο Σχολείο*. Θεσσαλονίκη: Ιωάννης Αρχ. Χαρπαντίδης.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Αραβανής, Γ. (1998). *Πειθαρχία και εκπαίδευση. Ο ρόλος των ποινών και των αμοιβών στο σχολείο και στο νηπιαγωγείο*. Αθήνα: Γρηγόρης.
Dottrens, R., Mialaret, G. Rast, E. & Ray, M. (1974). *Παιδαγωγώ και διδάσκω*. Αθήνα: Δίπτυχο. DunckerL. (2011). *Θεωρία του Δημοτικού Σχολείου*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
Βρατσάλης Κ. (2005). *Διδακτική εμπειρία και παιδαγωγική θεωρία*. Αθήνα: Νήσος. Flitner, A. (1997). *Αυταρχική ή φιλελεύθερη αγωγή;* Αθήνα: Τυπωθήτω.
Κωνσταντίνου, Χ. (2015). *Το Καλό Σχολείο, ο Ικανός Εκπαιδευτικός και η Κατάλληλη Αγωγή*. Αθήνα: Gutenberg.
Μπίκος, Κ. (2004). *Αλληλεπίδραση και κοινωνικές σχέσεις στη σχολική τάξη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Μπάμπαλης, Θ. (2005). *Η κοινωνικοποίηση του παιδιού στη σχολική τάξη*. Αθήνα: Ατραπός.
Νούτσος, Χ. (1988). Η γκραμσιανή αντίληψη για την παιδαγωγική σχέση. Στο: *Antonio Gramsci. Πενήντα χρόνια από το θάνατό του*. Ιωάννινα: Επιστημονική επετηρίδα του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Παράρτημα αρ. 35.
Σολομών, Ι. & Κουζέλης, Γ. (επιμ.) (1994). *Πειθαρχία και Γνώση*. Αθήνα: ΕΜΕΑ. Τσιπλητάρης, Α. (2004). *Ψυχοκοινωνιολογία της σχολικής τάξης*. Αθήνα: Ατραπός.
Wragg, E. C. (2003). *Διαχείριση της σχολικής τάξης στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση*. Αθήνα : Σαββάλας.
Ψάλτη, Α., Κασάπη, Σ. & Δεληγιάννη - Κουιμτζή, Β. (2012). *Σύγχρονα ψυχοπαιδαγωγικά ζητήματα: Ο εκφοβισμός στα ελληνικά σχολεία*. Αθήνα: Gutenberg.
Ζάχος, Θ. Δ., «Έλεγχος» και «Πειθαρχία» στο Σχολείο: Αναγκαιότητες και Κίνδυνοι για τα Παιδιά των Μεταναστών/στριών και των Χαμηλών Κοινωνικοοικονομικών Τάξεων, στο: ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Αθηνών, *Πρακτικά του Ιου Πανελληνίου Συνέδριου Επιστημών Εκπαίδευσης*, τομ. Β', Σμυρنيωτάκης, Αθήνα 2010, σελ. 368-376, καθώς και στο: Ζάχος, Θ. Δ. (2014). *Επίκαιρα Θέματα Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης*. Θεσσαλονίκη: Χαρπαντίδης, 331- 348.

ΥΜΠ4 ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ, ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜΠ4	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ' και Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου, ειδίκευσης και ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6233		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- Γνωρίζουν τους σκοπούς της αξιολόγησης, καθώς και τις ιστορικές, παιδαγωγικές, εκπαιδευτικές και κοινωνικοπολιτικές της διαστάσεις
- Γνωρίζουν τις απόψεις σημαντικών στοχαστών για την αξιολόγηση της επίδοσης του μαθητή
- Γνωρίζουν την παιδαγωγική λειτουργία της αξιολόγησης
- Μάθουν βασικά χαρακτηριστικά (ποιοτικά κριτήρια αξιολόγησης, νόρμες αναφοράς, είδη/μορφές αξιολόγησης)
- Μάθουν και θα εφαρμόσουν τα βασικά και απαραίτητα στοιχεία της αξιολόγησης για τη μάθηση (ανατροφοδότηση, ερώτηση, αυτοαξιολόγηση, ετεροαξιολόγηση, φάκελος εργασιών, έκθεση περιγραφικής αξιολόγησης)
- Μάθουν τη μάθηση με υποστήριξη στο πλαίσιο της διαμορφωτικής αξιολόγησης
- Μάθουν και θα εφαρμόσουν τις πρακτικές αξιολόγησης (ερωτήσεις αντικειμενικού τύπου, ανοιχτές, κλειστές, τύπου δοκιμίου κ.ά.)
- Μάθουν τις βασικές θεωρίες κινήτρων στο πλαίσιο της αξιολόγησης
- Μάθουν τις βασικές κλίμακες βαθμολογίας, την περιγραφική αξιολόγηση και την έκθεση περιγραφικής αξιολόγησης.
- Γνωρίζουν την επίδραση του συστήματος αξιολόγησης της επίδοσης στη σχολική γνώση, στις μεθόδους και μορφές διδασκαλίας και τη μάθηση, στην παιδαγωγική σχέση και στις σχέσεις μαθητών και γονέων
- Αποκτήσουν εμπειρίες αξιολόγησης των μαθητών και των μαθητριών σε πραγματικές συνθήκες στα μαθήματα των πρακτικών ασκήσεων, με βάση τα δεδομένα από τις γνώσεις/θεωρίες/οπτικές/πρακτικές που διδάχθηκαν και εφάρμοσαν.

Γενικές Ικανότητες

Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα δίνεται έμφαση στη θεωρία και την πρακτική της αξιολόγησης της επίδοσης του μαθητή στη σχολική τάξη. Συγκεκριμένα, παρουσιάζονται και αναλύονται: η ιστορική διαδρομή της εξέτασης/αξιολόγησης, οι ιδεολογικές, κοινωνικοπολιτικές εκπαιδευτικές αφετηρίες και διαστάσεις της εξέτασης/αξιολόγησης με βάση τις θεωρήσεις των M. Weber, T. Parsons, M. Foucault, P. Bourdieu, S. Bowles & H. Gintis, η ιστορία της εξέτασης/αξιολόγησης του μαθητή και της μαθήτριας στο Δημοτικό σχολείο, οι σκοποί και η παιδαγωγική λειτουργία της αξιολόγησης, τα ποιοτικά κριτήρια της αξιολόγησης, τα είδη αξιολόγησης (διαγνωστική, διαμορφωτική, τελική ή αθροιστική αξιολόγηση), οι μορφές αξιολόγησης και οι νόρμες αναφοράς (ατομική, κοινωνική, κριτηρίου ή πραγματοκεντρική), η ανατροφοδότηση και η υποστήριξη του μαθητή και της μαθήτριας στη/για τη μάθηση με βάση συμπεράσματα/προτάσεις που απορρέουν από το έργο των J. Piaget, L. Vygotsky, J. Bruner, N. Mercer και P. Black & D. Wiliam, η αυτο-αξιολόγηση, η ετεροαξιολόγηση, ο φάκελος εργασιών (portfolio), η διαμορφωτική αξιολόγηση στο πρόγραμμα mastery learning και η αξιολόγηση που βασίζεται στην ταξινόμια των αντικειμενικών διδακτικών στόχων του B.S. Bloom, ο ρόλος της ερώτησης στην αξιολόγηση, οι πρακτικές αξιολόγησης της επίδοσης (ερωτήσεις αντικειμενικού τύπου, ανοιχτές - κλειστές, τύπου δοκιμίου κ.ά.) τα κίνητρα στη/για μάθηση, οι κλίμακες βαθμολογίας, η περιγραφική αξιολόγηση και η έκθεση περιγραφικής αξιολόγησης, η επίδραση του συστήματος αξιολόγησης της επίδοσης: στην επιλογή και οργάνωση της γνώσης που παρέχει το σχολείο, στις μεθόδους και μορφές διδασκαλίας και τη μάθηση, στην παιδαγωγική σχέση και στις σχέσεις μαθητών και γονέων.

Όσον αφορά την οργάνωση των πρακτικών ασκήσεων (άσκηση πεδίου) τα βασικά στοιχεία τους είναι τα ακόλουθα:

A) Η συμμετοχή στην πρακτική άσκηση είναι υποχρεωτική (παρατήρηση διδασκαλίας δασκάλου στη σχολική τάξη, φροντιστηριακή διδασκαλία για την προετοιμασία της διδασκαλίας στη σχολική τάξη, διδασκαλία στη σχολική τάξη και αποτίμηση διδασκαλίας).

B) Κάθε φοιτητής και φοιτήτρια παρακολουθεί, ενταγμένος/η σε πενταμελή ομάδα, τη διδασκαλία όλων των μαθημάτων σε δύο διαφορετικές τάξεις δύο Δημοτικών Σχολείων, χρησιμοποιώντας φύλλο παρατήρησης στο οποίο καταγράφει τους στόχους, το περιεχόμενο, τις μεθόδους, τις μορφές, τα μέσα διδασκαλίας, καθώς και τα βασικά δεδομένα της αξιολόγησης (είδος, μορφή και νόρμες αξιολόγησης, μέσα έκφρασης επίδοσης, ανατροφοδότηση, κίνητρα κ.ά.). Η παρακολούθηση εκτείνεται σε χρονικό διάστημα δύο εβδομάδων και έχει ελάχιστο όριο 6 ημερών.

Γ) Κάθε φοιτητής και φοιτήτρια διδάσκει και στις δύο τάξεις των Δημοτικών σχολείων που παρατήρησε, αφού έχει συμμετάσχει σε φροντιστηριακή διδασκαλία με την οποία προετοιμάζεται πριν από κάθε εβδομάδα διδασκαλίας στη σχολική τάξη. Επίσης, συμμετέχει σε φροντιστηριακή διδασκαλία κατά την οποία γίνεται απολογισμός, αυτοκριτική και κριτική των διδασκαλιών οι οποίες έχουν πραγματοποιηθεί. Οι διδασκαλίες των φοιτητών εκτείνονται σε χρονικό διάστημα τεσσάρων εβδομάδων και έχουν ελάχιστο όριο 16 ημερών (4 εβδομάδες x 4ημέρες=16 ημέρες). Αφορούν όλα τα μαθήματα του Δημοτικού σχολείου εκτός εκείνων που διδάσκονται από εκπαιδευτικούς ειδικοτήτων (Ξένες Γλώσσες, Φυσική Αγωγή, Μουσική).

Δ) Στις τέσσερις εβδομάδες των διδασκαλιών οι φοιτητές και οι φοιτήτριες διδάσκουν με βάση τρεις διαφορετικές προσεγγίσεις που διδάχθηκαν στο θεωρητικό μάθημα και με ευθύνη των διδασκόντων του.

Ε) Η διάρκεια των παρατηρήσεων και των διδασκαλιών προσαρμόζεται αναλόγως του αριθμού των αποσπασμένων εκπαιδευτικών οι οποίοι διατίθενται στο Τμήμα από το Υπουργείο Παιδείας για την υποστήριξη των πρακτικών ασκήσεων.

ΣΤ) Οι πρακτικές ασκήσεις του μαθήματος είναι κοινές με τις πρακτικές ασκήσεις του μαθήματος: (ΥΜΠ5) Προετοιμασία, Διεξαγωγή και Αξιολόγηση Διδασκαλίας: Παιδαγωγικές θεωρίες και Πρακτικές Ασκήσεις.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Άσκηση πεδίου (Πρακτική άσκηση)	70
	Φροντιστήριο (προετοιμασία και αποτίμηση πρακτικής άσκησης)	29
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	180
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η γλώσσα αξιολόγησης είναι η ελληνική. Τα κριτήρια, τα είδη και οι τεχνικές της αξιολόγησης των φοιτητών/τριών παρουσιάζονται στο πρώτο μάθημα του εξαμήνου.</p> <p>Η αξιολόγηση είναι: 1. Διαμορφωτική, στα πλαίσια της φροντιστηριακής διδασκαλίας (αποτελεί βασικό τμήμα των πρακτικών ασκήσεων), συμβαίνει, όμως, και στις συζητήσεις κατά τη διάρκεια των διαλέξεων 2. Τελική/συμπερασματική στη γραπτή εξέταση του μαθήματος κατά την εξεταστική περίοδο (σε ύλη που συγκροτείται από βιβλία, αποσπάσματα βιβλίων και άρθρα).</p> <p>Η τελική/Συμπερασματική αξιολόγηση πραγματοποιείται με θέματα που είναι: 1. Επίλυση προβλήματος και 2. Ανοικτές ερωτήσεις που οδηγούν σε απαντήσεις τύπου δοκιμίου (η εξέταση πραγματοποιείται με ανοικτά βιβλία).</p> <p>Για τη Διαμορφωτική αξιολόγηση τα κριτήρια αξιολόγησης είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η περιγραφή και η τεκμηρίωση βασικών στοιχείων της διαδικασίας αξιολόγησης (του είδους, της μορφής και των τεχνικών αξιολόγησης, της ανατροφοδότησης, των ερωτήσεων, των κινήτρων, της ενίσχυσης και ενθάρρυνσης, της αυτοαξιολόγησης, της ετεροαξιολόγησης κ.ά.), που χρησιμοποιεί ο εκπαιδευτικός (τη διδασκαλία του οποίου οι φοιτητές/τριες παρατήρησαν κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης) καθώς και ο θεωρητικός σχολιασμός από τους/τις φοιτητές/τριες 	

	<p>προβλημάτων που τοποθετεί ο διδάσκοντας για συζήτηση κατά τη διάρκεια της διάλεξης.</p> <p>Για τη συμπερασματική αξιολόγηση στη γραπτή εξέταση (με ανοιχτά βιβλία) στο τέλος του εξαμήνου, τα κριτήρια αξιολόγησης είναι:</p> <p>Η ακρίβεια των όρων, η λογική συνέπεια, η ορθότητα και η πληρότητα του θεωρητικού σχολιασμού είτε στην επίλυση προβλήματος είτε στην απάντηση της ανοικτής ερώτησης. Η απάντηση και στους δύο τύπους θεμάτων βασίζεται σε γνώσεις, θεωρίες θέσεις και προβλήματα που παρουσιάστηκαν αναλύθηκαν στις διαλέξεις του μαθήματος. Οι φοιτητές/τριες έχουν προσεγγίσει τα παραπάνω τόσο θεωρητικά όσο και μέσω της μελέτης κειμένων, άρθρων, ερευνητικών εργασιών στις διαλέξεις, ακόμη, συχνά, τα έχουν στοχαστεί ή αντιμετωπίσει στην πράξη κατά την πρακτική τους άσκηση στο δημοτικό σχολείο.</p>
--	---

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

Λιάμπας, Τ. (2023). *Η Αξιολόγηση της Επίδοσης του Μαθητή στο Δημοτικό Σχολείο. Θεωρητική Θεμελίωση και Προοπτικές*. Αθήνα: Gutenberg. (1η επιλογή)

Κωνσταντίνου, Χ & Κωνσταντίνου, Ι. (2017). *Η Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση. Η Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου και του Μαθητή ως Θεωρία και ως Πράξη*. Αθήνα: Gutenberg. (2η επιλογή)

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Slavin, R. (2007). *Εκπαιδευτική Ψυχολογία*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Mercer, N. (2000). *Η Συγκρότηση της Γνώσης*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Ρέλλος, Ν. (2003). *Έλεγχος Μάθησης. Αξιολόγηση Μαθητικής Επίδοσης*. Αθήνα: Gutenberg.

Λιάμπας, Τ. (2011). Έκθεση περιγραφικής αξιολόγησης. Μια Μελέτη Περίπτωσης. *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 167, σσ. 89-100.

Κασσωτάκης, Μ. (2013). *Η Αξιολόγηση της Επίδοσης των Μαθητών. Θεωρητικές Προσεγγίσεις και Πρακτικές Εφαρμογές*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.

Λιάμπας, Τ. (2016). Η Γνώμη των Εκπαιδευτικών των Πειραματικών Δημοτικών Σχολείων ΠΤΔΕ-ΑΠΘ για την Έκθεση Περιγραφικής Αξιολόγησης και τις Επιδράσεις της. Στο Ε. Χοντολίδου, Ρ. Τσοκαλίδου, Φ. Τεντολούρης, Α. Κυρίδης & Κ. Βακαλόπουλος (επιμ.), «*Μνήμη Σωφρόνη Χατζησαββίδη. Γλωσσολογικές & Παιδαγωγικές προσεγγίσεις*». Αθήνα: Gutenberg.

Λιάμπας, Τ. (2017). Ο Lev S. Vygotsky και η Δυναμική Αξιολόγηση. Στο Γ. Γρόλλιος & Χ. Τζήκας (Επιμ.), *Ζητήματα Κοινωνικών και Πολιτικών Παραμέτρων της Εκπαίδευσης: Αφιέρωμα στον Σπύρο Ράση*. Αθήνα: Παπαζήσης

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Perrenoud, P. (1995). Οι συνήθειες Διαδικασίες Αξιολόγησης Τροχοπέδη στην Αλλαγή των Παιδαγωγικών Πρακτικών. *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ. 31, σσ. 31-37.

Perrenoud, P. (1996). Πώς να Καταπολεμήσετε τη Σχολική αποτυχία σε Δέκα Μαθήματα ... *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ. 39, σσ. 17-23.

Perrenoud, P. (1997). Η Τριπλή Κατασκευή της Σχολικής Αποτυχίας. *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ.43, σ. 31-38.

Perrenoud, P. (2008). Η Αξιολόγηση των Μαθητών: Ρυθμιστικό Εργαλείο ή Ασπίδα κατά του Άγχους; *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ.87, σσ. 17-23.

Ακόμη, όλα τα αναρτημένα άρθρα, κείμενα/αποσπάσματα βιβλίων και τα ppt των διαλέξεων στην ιστοσελίδα του μαθήματος
<https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6233>

ΥΜΠ5 ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ, ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜΠ5	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ' και Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Προετοιμασία, διεξαγωγή και αξιολόγηση διδασκαλίας: Παιδαγωγικές θεωρίες και πρακτικές ασκήσεις		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕ Σ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου, ειδίκευσης και ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6233		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα γνωρίζουν τις θέσεις των θεμελιωδών παιδαγωγικών θεωριών σχετικά με α) τους σκοπούς της εκπαίδευσης, β) τους στόχους της διδασκαλίας, γ) τις μεθόδους διδασκαλίας και δ) τις κοινωνικές και διδακτικές μορφές διδασκαλίας. Επίσης, θα έχουν αποκτήσει εμπειρίες διδασκαλίας σε πραγματικές συνθήκες σε όλα τα μαθήματα της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης χρησιμοποιώντας σημαντικά στοιχεία των προαναφερθέντων θεωρητικών γνώσεων.

Γενικές Ικανότητες

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα αναλύονται και συζητούνται οι θέσεις (ως προς τους σκοπούς, το περιεχόμενο, τις μεθόδους, τις μορφές και τα μέσα διδασκαλίας) πέντε ρευμάτων παιδαγωγικής σκέψης. Πιο συγκεκριμένα, αναλύονται και συζητούνται:

1) Οι προϋποθέσεις της εμφάνισης και της κυριαρχίας της Ερβαρτιανής παιδαγωγικής στη Γερμανία και τα βασικά δομικά στοιχεία της (πέντε πρακτικές ιδέες ως παιδαγωγικοί σκοποί, παραστατική ψυχολογία, κατηγοριοποίηση μαθημάτων και σύνδεση των περιεχομένων της

- διδασκαλίας, κυβερνητική, ιδίως αγωγή και διδασκαλία, στάδια της διδασκαλίας), καθώς και θεωρητικές και πρακτικές κριτικές της ερβαρτιανής (παραδοσιακής) παιδαγωγικής.
- 2) Οι προϋποθέσεις της εμφάνισης του κινήματος της Προοδευτικής Εκπαίδευσης στις Η.Π.Α., ο J. Dewey ως σημείο αναφοράς αυτού του κινήματος, ο παιδοκεντρισμός του S. Hall, η κοινωνική ανασυγκρότηση κατά τους C. Counts, H. Rugg και T. Brameld, άλλοι σχολικοί πειραματισμοί (το σχολείο του W. Parker, το σύστημα Platoon, τα σχέδια Dalton και Winnetka, η μέθοδος project) και κριτικές της Προοδευτικής Εκπαίδευσης.
- 3) Το κίνημα της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας και μάθησης, η θεωρητική του θεμελίωση, οι απαρχές και η κοινωνική/παιδαγωγική της αναγκαιότητα της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας/μάθησης, η συγκρότηση των ομάδων μαθητών, οι μορφές ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας/μάθησης, η μάθηση και η αλληλεπίδραση των μαθητών στις ομάδες, οι επιδράσεις της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας/μάθησης στο άτομο και την κοινωνία, καθώς και οι κριτικές της.
- 4) Οι προϋποθέσεις της εμφάνισης και της κυριαρχίας της τεχνοκρατικής λογικής για την εκπαίδευση στις Η.Π.Α., οι τεχνοκρατικές εκδοχές για τον σχεδιασμό του αναλυτικού προγράμματος (οι θέσεις του F. Bobbit, το κλασικό σχήμα του R. Tyler, η ταξινόμια των αντικειμενικών διδακτικών στόχων του B.S. Bloom), η διεθνής διάδοση και οι σύγχρονες κριτικές της τεχνοκρατικής λογικής.
- 5) Οι προϋποθέσεις εμφάνισης της Απελευθερωτικής Παιδαγωγικής του P. Freire, τα βασικά δομικά της χαρακτηριστικά (πολιτικός χαρακτήρας της εκπαίδευσης και γραμματισμός, διερεύνηση του θεματικού σύμπαντος ως προϋπόθεση συγκρότησης του αναλυτικού προγράμματος, κριτική της αποταμιευτικής εκπαίδευσης και όροι του παιδαγωγικού διαλόγου), η διεθνής επιρροή και οι κριτικές της.
- Όσον αφορά την οργάνωση των πρακτικών ασκήσεων τα βασικά στοιχεία της είναι τα ακόλουθα:
- Α) Η συμμετοχή στην πρακτική άσκηση είναι υποχρεωτική (παρατήρηση διδασκαλίας δασκάλου στη σχολική τάξη, φροντιστηριακή διδασκαλία για την προετοιμασία της διδασκαλίας στη σχολική τάξη, διδασκαλία στη σχολική τάξη και αποτίμηση διδασκαλίας).
- Β) Κάθε φοιτητής και φοιτήτρια παρατηρεί, ενταγμένος ή ενταγμένη σε πενταμελή ομάδα, τη διδασκαλία όλων των μαθημάτων σε δύο διαφορετικές τάξεις δύο Δημοτικών Σχολείων χρησιμοποιώντας φύλλο παρατήρησης που αναφέρεται στους στόχους, το περιεχόμενο, τις μεθόδους, τις μορφές, τα μέσα διδασκαλίας και τις διαδικασίες αξιολόγησης. Η παρατήρηση εκτείνεται σε χρονικό διάστημα δύο εβδομάδων και έχει ελάχιστο όριο 6 ημερών.
- Γ) Κάθε φοιτητής και φοιτήτρια διδάσκει και στις δύο τάξεις των Δημοτικών σχολείων που παρατήρησε, αφού έχει συμμετάσχει σε φροντιστηριακή διδασκαλία με την οποία προετοιμάζεται πριν από κάθε εβδομάδα διδασκαλίας στη σχολική τάξη. Επίσης, συμμετέχει σε φροντιστηριακή διδασκαλία κατά την οποία γίνεται απολογισμός, αυτοκριτική και κριτική των διδασκαλιών οι οποίες έχουν πραγματοποιηθεί. Οι διδασκαλίες των φοιτητών εκτείνονται σε χρονικό διάστημα τεσσάρων εβδομάδων και έχουν ελάχιστο όριο 16 ημερών (4 εβδομάδες x 4ημέρες=16 ημέρες). Αφορούν όλα τα μαθήματα του Δημοτικού σχολείου εκτός εκείνων που διδάσκονται από εκπαιδευτικούς ειδικοτήτων (Ξένες Γλώσσες, Φυσική Αγωγή, Μουσική).
- Δ) Στις τέσσερις εβδομάδες των διδασκαλιών οι φοιτητές και οι φοιτήτριες διδάσκουν με βάση τρεις διαφορετικές προσεγγίσεις που διδάχθηκαν στο θεωρητικό μάθημα και με ευθύνη των διδασκόντων του.
- Ε) Η διάρκεια των παρατηρήσεων και των διδασκαλιών προσαρμόζεται αναλόγως του αριθμού των αποσπασμένων εκπαιδευτικών οι οποίοι διατίθενται στο Τμήμα από το Υπουργείο Παιδείας για την υποστήριξη των πρακτικών ασκήσεων.
- ΣΤ) Οι πρακτικές ασκήσεις του μαθήματος είναι κοινές με τις πρακτικές ασκήσεις του μαθήματος (ΥΜΠ4) Προετοιμασία, Διεξαγωγή και Αξιολόγηση Διδασκαλίας: Αξιολόγηση του Μαθητή και Πρακτικές Ασκήσεις.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία, στις πρακτικές ασκήσεις και στην επικοινωνία με τους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Άσκηση πεδίου	70
	Φροντιστήριο	29
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	180
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η διαμορφωτική αξιολόγηση γίνεται στα πλαίσια της φροντιστηριακής διδασκαλίας η οποία αποτελεί βασικό στοιχείο των πρακτικών ασκήσεων.</p> <p>Η συμπερασματική αξιολόγηση γίνεται με γραπτές εξετάσεις με ανοιχτά βιβλία και ερωτήσεις κρίσης σε εκτεταμένη ύλη που συγκροτείται από βιβλία, αποσπάσματα βιβλίων και άρθρα.</p> <p>Η αξιολόγηση είναι διαμορφωτική στα πλαίσια της φροντιστηριακής διδασκαλίας η οποία αποτελεί βασικό στοιχείο των πρακτικών ασκήσεων και τελική/συμπερασματική (με βάση τα θέματα των γραπτών εξετάσεων στην εξεταστική περίοδο).</p> <p>Η τελική/συμπερασματική αξιολόγηση στις γραπτές εξετάσεις πραγματοποιείται με θέματα που είναι: 1. Επίλυση προβλήματος και 2. Ανοικτές ερωτήσεις που οδηγούν σε απαντήσεις τύπου δοκιμίου (η εξέταση πραγματοποιείται με ανοιχτά βιβλία).</p> <p>Τα κριτήρια, οι μέθοδοι και ο τρόπος της αξιολόγησης των φοιτητών/τριών παρουσιάζονται στο πρώτο μάθημα του εξαμήνου.</p> <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης της γραπτής εξέτασης</p> <p>Τα κριτήρια αναφέρονται στο πρώτο μάθημα του εξαμήνου.</p> <p>Αφορούν την ακρίβεια των όρων, τη λογική συνέπεια, την ορθότητα και την πληρότητα του θεωρητικού σχολιασμού είτε στην επίλυση προβλήματος είτε στην απάντηση τύπου δοκιμίου της ανοικτής ερώτησης. Η απάντηση και στους δύο τύπους θεμάτων βασίζεται στις Παιδαγωγικές θεωρίες που έχουν διδαχτεί θεωρητικά και έχουν εφαρμόσει οι φοιτητές και οι φοιτήτριες στην πράξη κατά την πρακτική τους άσκηση στο δημοτικό σχολείο.</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

Γρόλλιος, Γ., Γούναρη, Π. (επιμ.) (2011). *Κριτική Παιδαγωγική*. Αθήνα: Gutenberg. (1η επιλογή)

Houssaye, J. (2000). *Δεκαπέντε παιδαγωγοί*. Αθήνα: Μεταίχμιο. (2η επιλογή)

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Πυργιωτάκης, Γ. (2007). *Παιδαγωγική του Νέου σχολείου*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Reble, A. (1990). *Ιστορία της Παιδαγωγικής*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαδήμα.

Bloom, B.S. - Krathowhl, D.R. (2000). *Ταξινόμια των αντικειμενικών διδαχτικών στόχων*, τόμ. Α', Γνωστικός τομέας. Θεσσαλονίκη: Κώδικας.

Kolesnik, B. W. (1992). *Ανθρωπισμός ή Μπιχεβιορισμός στην εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής.

Μαυρογιώργος, Γ. (1992). *Εκπαιδευτικοί και διδασκαλία*. Αθήνα: Σύγχρονη εκπαίδευση.

Νούτσος, Μπ. (1983). *Διδακτικοί στόχοι και αναλυτικό πρόγραμμα*. Αθήνα-Γιάννινα: Δωδώνη.
Κλεάνθους - Παπαδημητρίου, Μ. (1980). *Η Νέα Αγωγή*, τόμ. Α'. Αθήνα :Βιβλία για Όλους.
Frey, K. (2002). *Η μέθοδος Project*. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.
Ντιούι, Τζ. (1982). *Το σχολείο και η κοινωνία*. Αθήνα: Εκδόσεις Γλάρος.
Ντιούι, Τζ. (1926). *Το σχολείο και το παιδί*. Αθήνα: Βιβλιοπωλείο Σαλίβερς.
Rorhs, H. (1984). *Το κίνημα της Προοδευτικής εκπαίδευσης*. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.
Baudrit, A. (2007). *Η Ομαδοσυνεργατική μάθηση*. Αθήνα: Κέδρος.
Ματσαγγούρας, Η. (2001). *Στρατηγικές διδασκαλίας*. Αθήνα: Gutenberg.
Φρέιρε, Π. (1977). *Η Αγωγή του καταπιεζόμενου*. Αθήνα: Ράππας.
Γρόλλιος, Γ., Λιάμπας, Τ. (2001). Ευέλικτη ζώνη και μέθοδος Project. *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ.80, σσ. 10-15.
Γρόλλιος, Γ. (2001). Σχολική αποτελεσματικότητα και αξιολόγηση. *Ρωγμές εν Τάξει*, τχ. 11, σ.σ. 20-27.
Γρόλλιος, Γ. (2005). Πλευρές της Ιστορίας της Μεθόδου project. Στον τόμο Γεωργόπουλος, Α. (επιμ.) *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Ο νέος πολιτισμός που αναδύεται*. Αθήνα, Gutenberg, σ.σ. 105-131.
Ακόμη, όλα τα αναρτημένα άρθρα, κείμενα/αποσπάσματα βιβλίων και τα ppt των διαλέξεων στην ιστοσελίδα του μαθήματος
<https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6233>

4.2 ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΥΜ1

ΥΜ1 ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ1	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α΄ και Β΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΟ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου, γενικών γνώσεων, επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://qa.auth.gr/el/class/1/600141091		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • διακρίνουν τις βασικές αναπτυξιακές διεργασίες των παιδιών/εφήβων που είναι υπεύθυνες για τη σχολική προσαρμογή. • επισημαίνουν προστατευτικούς και επιβαρυντικούς παράγοντες στο σχολικό και ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο που συνδέονται με την ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των μαθητών/τριών. • οργανώνουν και να διαμορφώνουν τρόπους και πρακτικές παρέμβασης στο σχολείο. • διαμορφώνουν τρόπους συνεργασίας με επαγγελματίες και γονείς.
Γενικές Ικανότητες
<p><i>Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη</i> <i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i> <i>Λήψη αποφάσεων</i> <i>Αυτόνομη εργασία</i> <i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i> <i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></p>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα έχει ως γενικότερο στόχο την παρουσίαση των βασικών κριτικών προσεγγίσεων που συνδέουν τους διάφορους κλάδους της ψυχολογίας με την εκπαίδευση. Συγκεκριμένα συζητάμε: α) τα βασικά θεωρητικά και εφαρμοσμένα μοντέλα της ψυχολογίας που ερμηνεύουν την ανθρώπινη ανάπτυξη και τις αποκλίσεις της, με έμφαση στην σχολική ηλικία β) παραδείγματα σύνδεσης του σχολείου με την αναπτυξιακή ψυχολογία μέσα από τις κυριότερες θεωρίες για την γνωστική, κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη και γ) ψυχοκοινωνικά πλαίσια ανάπτυξης με κύρια έμφαση στην οικογένεια και στο σχολείο. Τονίζουμε την θέση των παιδιών ως επαρκών φορέων κοινωνικής αλληλεπίδρασης κατά την διαδικασία της ανάπτυξής τους. Τέλος, παρουσιάζουμε συγκεκριμένα παραδείγματα ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης που συνδέονται με την έννοια της επάρκειας και της ανθεκτικότητας σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο, με προστατευτικούς και επιβαρυντικούς παράγοντες για την ψυχική υγεία, με τα σχολεία ως κοινότητες σε συνεργασία με άλλα πλαίσια, καθώς και τις βασικές προϋποθέσεις των μελλοντικών εκπαιδευτικών για μια αποτελεσματική σχολική ένταξη των μαθητών.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Στη διδασκαλία και την επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	78
	Σεμινάρια	10
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	19
	Πρακτική	10
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Εκτεταμένης Απάντησης Έκθεση / Αναφορά	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Lightfoot, C., Cole, M. & Cole, S. (2014). *Η ανάπτυξη των παιδιών*. Αθήνα: Τυπωθήτω, Γιώργος Δαρδανός.

Μπίμπου - Νάκου Ιωάννα, Στογιαννίδου Αριάδνη, Αντωνιάδου Ευθυμία, Κουϊμτζή Μαρία - Ελένη, κ.ά. (2006). "Πλαίσια συνεργασίας ψυχολόγων και εκπαιδευτικών για την οικογένεια και το σχολείο". Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός

Μελανθία Κοντοπούλου (2007). *Παιδί και ψυχοκοινωνικές δυσκολίες. Μια ψυχοδυναμική οπτική*. Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός

Erica Burman (2008). *Deconstructing Developmental Psychology*, Routledge.

Winnicott. D. (1995). *Συζητήσεις με τους γονείς*. Ελληνικά Γράμματα

& (1976). *Το παιδί, η οικογένεια και ο εξωτερικός κόσμος*, εκδόσεις Καστανιώτη

Σημειώσεις της διδάσκουσας

ΥΜ2 ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΥΜ2

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ2	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α' και Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕ Σ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού Υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=10972		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Στο πλαίσιο της διδασκαλίας του μαθήματος οι φοιτητές/ τριες θα γνωρίσουν την εξέλιξη του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος από τη συγκρότησή του μέχρι και το 1974.</p> <p>Θα κατανοούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Πώς και για ποιους λόγους συγκροτείται ένα δημόσιο /εθνικό εκπαιδευτικό σύστημα κατά την περίοδο της νεωτερικότητας. -Ποιες είναι οι κοινωνικές, οικονομικές και ιδεολογικές συνθήκες που ορίζουν τον τρόπο οργάνωσης και τα περιεχόμενα του εκπαιδευτικού συστήματος. -Πώς και πότε μεταρρυθμίζεται η εκπαίδευση και τι εκφράζουν στο πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο οι μεταρρυθμίσεις ή οι αντιστάσεις στις μεταρρυθμίσεις. -Πώς διαμορφώθηκαν οι παιδαγωγικές ιδέες και πρακτικές στο πλαίσιο της ελληνικής εκπαίδευσης. -Ποιες ήταν οι επιδράσεις ή οι μεταφορές στην Ελλάδα από εκπαιδευτικά συστήματα άλλων χωρών. -Τέλος θα κατανοήσουν το ρόλο των πηγών στην ιστορία και θα αποκτήσουν ικανότητες στην προσέγγιση και ερμηνεία των εκπαιδευτικών φαινομένων.
Γενικές Ικανότητες
<p><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></p> <p><i>Λήψη αποφάσεων</i></p> <p><i>Αυτόνομη εργασία</i></p> <p><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></p> <p><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></p>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα της Ιστορίας της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης είναι μια ιστορική ανάλυση των εκπαιδευτικών θεσμών στη νεοελληνική κοινωνία από την περίοδο του νεοελληνικού διαφωτισμού μέχρι το τέλος του 20ου αιώνα.
Σχεδιάστηκε έτσι ώστε να εξετασθούν και να μελετηθούν η οργάνωση εκπαιδευτικών θεσμών, οι κατευθύνσεις και το περιεχόμενο των σχολικών βαθμίδων, οι τύποι σχολείων, η ανάπτυξη και η διάδοση του σχολικού δικτύου στην ελληνική κοινωνία.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	78
	Άσκηση Πεδίου	3
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	28
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	8
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Πολλαπλής Επιλογής Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Εκτεταμένης Απάντησης Γραπτή Εξέταση με Επίλυση Προβλημάτων	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Μπουζάκης, Σ. (2011). *Πανόραμα Ιστορίας της Εκπαίδευσης*, Αθήνα: Gutenberg
 Τερζής, Ν. (2011). *Μελέτη της εκπαίδευσης του νεοελληνισμού*, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Αδελφών Κυριακίδη
 McCulloch, G. (2017). *Ο αγώνας για την ιστορία της εκπαίδευσης*, Αθήνα: Gutenberg
 Κυπριανός, Π. (2004). *Συγκριτική Ιστορία της Ελληνικής Εκπαίδευσης*, Αθήνα: Βιβλιόραμα
 -Συναφή επιστημονικά περιοδικά:
History of Education Quarterly
Raedagogica Historica. International Journal of the History of Education
Θέματα Ιστορίας της Εκπαίδευσης

ΥΜ3 ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΣΤΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΚΕΨΗ

ΥΜ3

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ3	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α' και Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΣΤΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΚΕΨΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=5663		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Το μάθημα επιχειρεί να παρουσιάσει τη διαδικασία εξέλιξης των φιλοσοφικών θεωριών, οι οποίες σε διαφορετικές εποχές θεμελίωσαν την έννοια της παιδείας. Σκοπός του μαθήματος είναι η καλλιέργεια της ιστορικής αντίληψης των κομβικών στιγμών της ευρωπαϊκής φιλοσοφικής σκέψης που επηρέασαν τη διαμόρφωση παιδαγωγικών θεωριών και πρακτικών.</p> <p>Οι φοιτητές αναμένεται ότι στο πλαίσιο του μαθήματος:</p> <ul style="list-style-type: none"> -θα εξοικειωθούν με τις ποικίλες φιλοσοφικές θεωρίες που επηρέασαν την εξέλιξη των παιδαγωγικών ιδεών -θα κατανοήσουν το φιλοσοφικό περιεχόμενο των σκοπών και ιδανικών της εκπαίδευσης -θα αποκτήσουν την ικανότητα προσέγγισης των εκπαιδευτικών πρακτικών βάσει ευρύτερων φιλοσοφικών αντιλήψεων για τον άνθρωπο και το σκοπό της ύπαρξής του -θα κατανοήσουν τη φιλοσοφική διάσταση των γνωσιολογικών ζητημάτων της εκπαιδευτικής θεωρίας και πράξης
Γενικές Ικανότητες
<p>Λήψη αποφάσεων   Αυτόνομη εργασία   Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής   Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΩΣ ΜΟΡΦΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΟΥΜΕΝΗ ΠΟΛΗ: ΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΤΗΣ ΘΕΜΕΛΙΑ ΚΑΙ
ΟΙ ΜΟΡΦΩΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

ΟΙ ΙΔΕΕΣ ΤΩΝ ΣΟΦΙΣΤΩΝ

Οι απόψεις των σοφιστών για τη γνώση και τους κοινωνικούς θεσμούς.
Η αξία και οι σκοποί της μόρφωσης.
Η σημασία του λόγου για τη ζωή στην πόλη και η έμφαση στην καλλιέργειά του.

Η ΣΩΚΡΑΤΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Η διαλεκτική-μαιευτική μέθοδος Γνώση και ηθική αρετή.
Η παιδεία του διαλόγου.

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ

Η θεωρία της γνώσης.
Το μορφωτικό ιδεώδες του Αριστοτέλη ως τυπική έκφραση της αρχαιοελληνικής αντίληψης περί ελεύθερου βίου.
Η παιδεία στην υπηρεσία της πόλης- κράτους.

ΤΟ ΙΔΕΩΔΕΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

Η ΜΟΡΦΩΣΗ ΣΤΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΟΣΜΟΑΝΤΙΛΗΨΗ

Η χριστιανική νοηματοδότηση της ανθρώπινης ύπαρξης.
Ο σκοπός της αγωγής.
Οι γνωσιολογικές παράμετροι της θρησκευτικής πίστης.

Η ΣΚΕΨΗ ΤΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗΣ

Η εμφάνιση νέας κοσμοθεωρίας: ανθρωποκεντρισμός, ατομικισμός, φυσιολατρία, εκκοσμίκευση.
Το ρεύμα του παιδαγωγικού ουμανισμού.

Ο ΔΙΑΦΩΤΙΣΜΟΣ

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΤΟΥ ΖΑΝ ΖΑΚ ΡΟΥΣΣΩ

Η κριτική στον πολιτισμό
Μόρφωση και ανθρώπινη φύση. Οι χειραφετικές δυνατότητες της παιδαγωγίας.
Οι κοινωνικές ριζουσες των απόψεων του Ρουσσώ για τη μόρφωση

ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΟΥ ΕΛΒΕΤΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΜΟΡΦΩΣΗ

Η θεώρηση της μόρφωσης υπό το πρίσμα του κοινωνικού περιβάλλοντος.
Η αισιόδοξη αντίληψη για την παντοδυναμία της παιδαγωγίας.

Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΝΤ

Ανθρώπινη φύση και μόρφωση.
Το ιδεώδες της αυτόνομης σκέψης.
Η σχέση πειθαρχίας και ελευθερίας στην παιδαγωγία. Ο σκοπός της αγωγής.

Η ΜΑΡΞΙΣΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΟΡΦΩΣΗΣ

Η κριτική στην ιδεοκρατική αντίληψη της ιστορίας.
Η κριτική στην κοινωνική αλλοτρίωση και το πρόταγμα της κοινωνικής χειραφέτησης Η μαρξιστική θεωρία της γνώσης
Η μόρφωση ως πολύπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας.
Εκπαίδευση και εργασία.

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΤΟΥ ΤΖΩΝ ΝΤΙΟΥΪ

Η φιλοσοφία ως γενική θεωρία της εκπαίδευσης Η θεωρία της γνώσης

Το ιδεώδες της Δημοκρατίας Οι σκοποί της εκπαίδευσης Σχολείο και κοινωνία
Η ηθική αγωγή

Η ΦΥΣΙΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΜΟΝΤΕΣΣΟΡΙ

Η ΚΟΙΝΩΝΙΟΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΑΝΤΟΝ
ΜΑΚΑΡΕΝΚΟ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο στην αίθουσα διδασκαλίας	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Η διδασκαλία του μαθήματος υποστηρίζεται από κείμενα που διατίθενται σε ηλεκτρονική μορφή, διαμέσου της πλατφόρμας elearning του ΑΠΘ Τεχνολογίες πληροφορίας χρησιμοποιούνται στην επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	78
	Σεμινάρια	14
	Αυτοτελής μελέτη	25
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Παυλίδης, Π. Θεμελίωση της παιδείας στη φιλοσοφική σκέψη (Διδακτικές Σημειώσεις)
Reble, A. Ιστορία της παιδαγωγικής
Marrou, H-I. Ιστορία της εκπαίδευσης στην αρχαιότητα
Κουμάκης, Γ. Θεωρία και φιλοσοφία της παιδείας

ΥΜ4 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ4	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α' και Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού Υποβάθρου / Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Κανένα		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (αγγλικά-γερμανικά)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/-τριες θα είναι καλύτερα σε θέση να διακρίνουν τις διαφορετικές "υποκειμενικότητες" που εμπλέκονται στην εκπαιδευτική διαδικασία, και ειδικά να αναγνωρίζουν το μαθητευόμενο υποκείμενο ως διακριτή οντότητα με διακριτά χαρακτηριστικά.

Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αν και η διαδικασία της εκπαίδευσης είναι αδιαίρετη και ενιαία, μπορούν ωστόσο αναλυτικά – με στόχο την κατανόηση αυτής της ενιαίας διαδικασίας - να διαφοροποιηθούν και μελετηθούν διακριτές οπτικές, π.χ. οπτική της πολιτικής, οπτική της διοίκησης, οπτική του διδάσκοντα, οπτική του μαθητευόμενου. Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου μαθήματος θα ασχοληθούμε με την οπτική του μαθητευόμενου – και όχι με τις υπόλοιπες οπτικές γωνίες!

Το περιεχόμενο του μαθήματος αποτελείται από τα εξής μέρη:

1. Τι είναι μάθηση για μας και για διαφορετικές κοινωνικές ομάδες
2. Οι συμβατικές και κυρίαρχες προσεγγίσεις για τη μάθηση
  - Ουσιακρατικές
  - Συμπεριφοριστικές
  - Γνωστικές – και Κονστρουκτιβιστικές
3. Οι συμμετοχικές προσεγγίσεις

Η παρουσίασεις θα καθοδηγούνται από τις 4 ακόλουθες ερωτήσεις:

- Ποια εικόνα προβάλλει για το μαθητευόμενο υποκείμενο;
- Ποιες παραδοχές ενυπάρχουν για τις μαθησιακές πρακτικές;
- Ποια εικόνα για την κοινωνία και τις κοινωνικές πρακτικές προβάλλει;
- Ποιες συνέπειες για τη διδασκαλία μπορούν να αποσταχθούν;

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις Άλλοι	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	78
	Άλλο	42
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	☐ Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης ☐ Γραπτή Εργασία ☐ Προφορική Εξέταση	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Στρατηγικές και πρακτικές μάθησης
 Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο:
 42125236 Έκδοση: 1/2014
 Συγγραφέας: Αθανάσιος
 Μαρβάκης ISBN:
 9789604583072

Θεωρίες μάθησης για
 εκπαιδευτικούς
 Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο:
 21676 Έκδοση: 2^η έκδ./2009
 Συγγραφείς: Bigge Morris L., Shermis
 Samuel S. ISBN: 978-960-16-2566-9

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΥΦΕΙΣ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ
 Έκδοση: 1/2005
 Συγγραφείς: JEAN LAVE, ETIENNE
 WENGER ISBN: 960-423-786-1

Επιπλέον:
 Σημειώσεις που διανέμονται από τον διδάσκοντα

ΥΜ5 ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΥΜ5

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΠΘ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ5	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α΄ και Β΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=5675		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών και φοιτητριών με βασικές έννοιες και θεωρίες της Κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης.</p> <p>Στο μάθημα εξετάζεται ο θεσμός της εκπαίδευσης εντός της κοινωνικής ολότητας και στις αλληλεπιδράσεις του με τις σφαίρες της οικονομίας, της πολιτικής και της ιδεολογίας. Αναδεικνύονται οι τρόποι με τους οποίους οι κοινωνικές σχέσεις καθορίζουν το χαρακτήρα της εκπαίδευσης, την πρόσβαση στις διάφορες βαθμίδες της, το περιεχόμενο των αναλυτικών προγραμμάτων. Επιπροσθέτως, εξετάζονται οι ιδιαιτερότητες του εκπαιδευτικού θεσμού, η σχετική του αυτονομία από τους άλλους κοινωνικούς θεσμούς και οι τρόποι με τους οποίους επενεργεί σε αυτούς.</p> <p>Οι φοιτητές αναμένεται ότι στο πλαίσιο του μαθήματος θα</p> <ul style="list-style-type: none"> -κατανοήσουν τους δεσμούς της εκπαίδευσης με τους θεσμούς της οικονομίας και της πολιτικής, -κατανοήσουν τους παράγοντες που επηρεάζουν την αλλαγή και εξέλιξη των εκπαιδευτικών θεσμών, -είναι σε θέση να αναλύουν τις ιδεολογικές διαστάσεις των αναλυτικών προγραμμάτων, -μπορούν να αντιλαμβάνονται τις επαγγελματικές ιδιαιτερότητες του εκπαιδευτικού έργου, ως μορφής διανοητικής εργασίας, και τους παράγοντες που επηρεάζουν την ποιότητα του.
Γενικές Ικανότητες
<p>Λήψη αποφάσεων   Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής   Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

1. Εισαγωγή στην κοινωνιολογία και στην κοινωνιολογία της εκπαίδευσης
2. Η μετάβαση στη βιομηχανική κοινωνία και η γένεση του εκπαιδευτικού θεσμού
3. Εθνικό κράτος και εκπαίδευση
4. Το σχολείο ως θεσμός κοινωνικής σταθερότητας. Η θεωρία του Émile Durkheim
5. Η θεωρία του λειτουργισμού για την εκπαίδευση

6. Εκπαίδευση και οικονομική ανάπτυξη. Η θεωρία του ανθρώπινου κεφαλαίου
7. Μαρξιστικές θεωρίες για την εκπαίδευση. Η θεωρία της αντιστοιχίας
8. Εκπαίδευση και ιδεολογία
9. Η θεωρία της αντίστασης
10. Η θεωρία του κρυφού αναλυτικού προγράμματος
11. Γλώσσα και σχολική επίδοση
12. Η θεωρία του πολιτισμικού κεφαλαίου
13. Μικροκοινωνιολογικές προσεγγίσεις της εκπαίδευσης

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο στην αίθουσα διδασκαλίας	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Η διδασκαλία του μαθήματος υποστηρίζεται από κείμενα που διατίθενται σε ηλεκτρονική μορφή, διαμέσου elearning. Τεχνολογίες πληροφορίας χρησιμοποιούνται στην επικοινωνία με τους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	39
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Φραγκουδάκη Άννα, Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης
Blackledge, D. & Hunt, B., Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης
Γούναρη, Π. & Γρόλλιος Γ. (επ.) Κριτική παιδαγωγική

ΥΜ6 ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΝΕΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΙ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ6	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3 ^ο – 4 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΝΕΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΙ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕ Σ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διάφορες μορφές διδασκαλίας	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=3815		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/ήτριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γνωρίζουν βασικά θεωρητικά ζητήματα που άπτονται του οπτικού/πολυτροπικού γραμματισμού, των ‘νέων’ γραμματισμών και των κριτικών πολυγραμματισμών. • Έχουν γνώση της χρήσης και της φύσης των σημειωτικών συστημάτων (μετασημειωτική γνώση) καθώς και των τρόπων με τους οποίους οι διασημειωτικές τους συνεργίες εμπλέκονται στο σχεδιασμό πολυτροπικών κειμένων, έντυπων και ψηφιακών. • Εφαρμόζουν τις αρχές της ‘οπτικής γραμματικής’ προκειμένου να προσεγγίζουν και να αναλύουν με κριτικό τρόπο τα ρητά και υπόρρητα ιδεολογικά νοήματα σε ποικίλα οπτικά/πολυτροπικά κείμενα. • Αναλύουν/συζητούν με κριτικό τρόπο τα σχολικά εγχειρίδια που χρησιμοποιούνται στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση για τη διδασκαλία της γλώσσας αναφορικά με τους τρόπους καλλιέργειας του οπτικού γραμματισμού, της πολυτροπικότητας και των κριτικών πολυγραμματισμών στους μαθητές/ήτριες. • Εφαρμόζουν τις αρχές των κριτικών πολυγραμματισμών ως πλαίσιο για τη διδασκαλία της γλώσσας. • Έχουν επίγνωση του τρόπου με τον οποίο η πολυτροπικότητα και οι πολυγραμματισμοί, ως βασικές συνιστώσες της γλωσσικής διδασκαλίας και, κατ’ επέκταση, της εκπαιδευτικής διαδικασίας, επιδρούν και μετασχηματίζουν τις πρακτικές γραμματισμού τόσο εντός όσο και εκτός σχολείου.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Λήψη αποφάσεων • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η διαμόρφωση ενός νέου σημειωτικού τοπίου ως απόρροια των κοινωνικών, οικονομικών, πολιτισμικών και τεχνολογικών αλλαγών που υπέστη τα τελευταία χρόνια ο πλανήτης μας σε συνδυασμό με την κατανόηση αυτών των αλλαγών για την κοινωνία μας, θέτουν ως προϋπόθεση τον επαναπροσδιορισμό της έννοιας του γραμματισμού, έτσι ώστε να εμπεριέχει όλους τους πιθανούς σημειωτικούς τρόπους για τη δημιουργία νοήματος, την αναπαράσταση και την επικοινωνία, οι οποίοι μάλιστα θεωρούνται ισάξιοι. Ως εκ τούτου, ο γραμματισμός συνιστά μια έννοια άμεσα συνυφασμένη με την ικανότητα των ατόμων/πολιτών να λειτουργούν με αποτελεσματικό τρόπο σε διάφορες επικοινωνιακές περιστάσεις, κατανοώντας, παράγοντας και αντιμετωπίζοντας κριτικά ποικίλα είδη όχι μόνο γραπτών και προφορικών, αλλά και πολυτροπικών κειμένων, κατάλληλα προσαρμοσμένων στις ανάγκες των σύγχρονων επικοινωνιακών απαιτήσεων. Αυτή η μετάβαση από τον 'πολιτισμό της γλώσσας' στον 'πολιτισμό της εικόνας', και, κατά συνέπεια, η κατάρριψη του μύθου της ύπαρξης του προφορικού και γραπτού λόγου ως μοναδικής πηγής για την αναπαράσταση και την επικοινωνία, επιβάλλει ως αδήριτη την ανάγκη εφαρμογής ενός περισσότερο οπτικά προσανατολισμένου αναλυτικού προγράμματος, το οποίο θα στοχεύει στην καλλιέργεια δεξιοτήτων γραμματισμού που σχετίζονται με την 'κατανάλωση', 'ανάγνωση'/κατανόηση, κριτική αξιολόγηση και παραγωγή οπτικών νοημάτων. Η εξέταση, ωστόσο, και η περιγραφή των τρόπων με τους οποίους εικόνα και γλώσσα λειτουργούν τόσο μεμονωμένα όσο και συνδυαστικά, προκειμένου να οικοδομήσουν νόημα σε πολυτροπικά σύνολα, απαιτεί μαθητές/ήτριες, αλλά και εκπαιδευτικοί, να διαθέτουν μια κοινή γλώσσα, ούτως ώστε να μπορούν να μιλάνε και να σκέφτονται για το κάθε σημειωτικό/συμβολικό σύστημα ξεχωριστά καθώς και για τις διεπιδράσεις τους στη δημιουργία νοήματος.

Υπό αυτό το πρίσμα, το μάθημα επικεντρώνεται: (α) στη μελέτη της έννοιας του γλωσσικού γραμματισμού, στο αναδυόμενο τοπίο των 'νέων' γραμματισμών, του ψηφιακού κειμένου, του Διαδικτύου και της πολυτροπικότητας, (β) στη διερεύνηση της κατανόησης των τρόπων με τους οποίους οι γλωσσικοί πόροι, οι εικόνες ή/και άλλες τροπικότητες συλλειτουργούν για την οικοδόμηση αναπαραστάσεων της πραγματικότητας οι οποίες αναδεικνύουν ή αποσιωπούν συγκεκριμένους τρόπους θέασης του κόσμου, (γ) στην παρουσίαση, μέσω της κριτικής προσέγγισης και ανάλυσης οπτικών/πολυτροπικών πηγών, των βασικών αρχών της 'οπτικής γραμματικής' των Kress & van Leeuwen για την περιγραφή των ενδο- και δια-σημειωτικών συνεργιών που εμπλέκονται στην οικοδόμηση αναπαραστατικών, διαπροσωπικών και κειμενικών νοημάτων σε συγκεκριμένα κοινωνικά και πολιτισμικά πλαίσια, (δ) στη μελέτη με κριτικό τρόπο θεματικών ενοτήτων από τα σχολικά εγχειρίδια της γλώσσας που χρησιμοποιούνται στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση αναφορικά με τους τρόπους αξιοποίησης του οπτικού γραμματισμού, της πολυτροπικότητας και των πολυγραμματισμών στη σχολική τάξη ως πλαισίων για τη διδασκαλία της γλώσσας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται σε ποικίλα επίπεδα και διαστάσεις της διδακτικο-μαθησιακής διαδικασίας του μαθήματος

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	78
	Αυτόνομη μελέτη της βιβλιογραφίας	12
	Συγγραφή εργασίας	30
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών είναι διαρκής, έχει συμπερασματικό και διαμορφωτικό χαρακτήρα. Ειδικότερα, η συμπερασματική αξιολόγηση πραγματοποιείται μέσω γραπτής, ομαδικής (έως 4 ατόμων) εργασίας σε ποσοστό 80% της τελικής βαθμολογίας. Στην εργασία οι φοιτητές/ήτριες καλούνται: (α) να αναλύσουν κριτικά μια θεματική ενότητα από τα σχολικά εγχειρίδια της Γλώσσας της τάξης που θα τους έχει ανατεθεί εστιάζοντας αφενός στον τρόπο προσέγγισης του θέματος που πραγματεύεται και αφετέρου στον τρόπο αξιοποίησης μορφών οπτικής και πολυτροπικής επικοινωνίας, (β) να διατυπώσουν τις προτάσεις τους σχετικά με την καλλιέργεια του οπτικού/πολυτροπικού γραμματισμού των μαθητών/τριών.</p> <p>Φάκελος πληροφοριών σχετικά με το θεματικό άξονα της εργασίας, τη δομή, τη βιβλιογραφία κλπ.) καθώς και η λίστα με τις ομάδες εργασίας και την τάξη η οποία θα έχει ανατεθεί σε κάθε ομάδα αποστέλλεται σε όλους/όλες τους/τις φοιτητές/ήτριες την πρώτη εβδομάδα μετά τη λήξη της προθεσμίας συγκρότησης των ομάδων.</p> <p>Όσον αφορά στη διαμορφωτική αξιολόγηση, πραγματοποιείται μέσω των προφορικών παρουσιάσεων των εργασιών σε ποσοστό 20% της τελικής βαθμολογίας. Τα κύρια κριτήρια αξιολόγησης της γραπτής εργασίας αφορούν τόσο στο περιεχόμενο, στη δομή και στην ποιότητα οργάνωσης όσο και στη μορφή, στην αισθητική παρουσία και επιμέλεια της εργασίας.</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

- Παπαδημητρίου, Ε. (2020). *Κριτικοί Κοινωνικοί [Πολυ]γραμματισμοί: Διατροφικές νοηματοδοτήσεις σε τυπικές και μη τυπικές κοινότητες μάθησης*. Αθήνα: Gutenberg.
- Kress, G. & van Leeuwen, T. (2010). *Η Ανάγνωση των Εικόνων: Η Γραμματική του Οπτικού Σχεδιασμού*, Φ. Παπαδημητρίου (Επιμέλεια-Θεώρηση). Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

- Γραίκος, Ν. (2017). Ο πολυτροπικός γραμματισμός ως μαθησιακή διαδικασία διαπροσωπικής αλληλεπίδρασης: αποπλαισιωμένες πολυτροπικές δραστηριότητες ή πολυτροπικές δράσεις με νόημα; Στο Σ. Γρόσδος (επιμ.), *Οπτικοακουστικός Γραμματισμός στην Εκπαίδευση. Πρακτικά 1ου Επιστημονικού Συνεδρίου με διεθνή συμμετοχή, τόμος α΄*. Θεσσαλονίκη: Περιφερειακή Διεύθυνση Π.Ε. και Δ.Ε. Κεντρικής Μακεδονίας, σ. 174-186.
- Γραίκος, Ν. (2005). Προσέγγιση του πολυτροπικού λόγου στο δημοτικό σχολείο μέσω της διδασκαλίας της λειτουργικής χρήσης της γλώσσας. Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας σήμερα: προκλήσεις και προοπτικές*, πρακτικά 26ης ετήσιας συνάντησης Τομέα Γλωσσολογίας, Τμήματος Φιλολογίας, Φιλοσοφικής Σχολής,

Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 14 – 15/5/ 2005, Θεσσαλονίκη, σ. 81 – 98.

- Δημητριάδου, Κ. (2006). Οπτικός γραμματισμός και γλωσσική διδασκαλία. *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, 148.
- Fleckenstein, K.S., Calendrillo, L.T. & Worley, D.A. (2014). *Η γλώσσα και η εικόνα στη διδασκαλία της κατανόησης και παραγωγής γραπτού λόγου: Διδάσκοντας τον οπτικό γραμματισμό*. Φ. Παπαδημητρίου (Επιμέλεια – Θεώρηση). Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Επίκεντρο.
- Kress, G. (2000). Σχεδιασμός του Γλωσσικού Προγράμματος Σπουδών με βάση το Μέλλον, *Γλωσσικός Υπολογιστής*, Περιοδική Έκδοση του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας για τη Γλώσσα και τη Γλωσσική Αγωγή, Θεσσαλονίκη, τόμος 2, τεύχος 1-2, 111-124.
- Πλειός, Γ. (2005). *Πολιτισμός της εικόνας και εκπαίδευση: Ο ρόλος της εικονικής ιδεολογίας*. Αθήνα: Πολύτροπον.
- Στάμου, Φ., Τρανός, Τ. & Χατζησαββίδης, Σ. (2004). Η «ανάγνωση» και η «παραγωγή» πολυτροπικότητας σε μαθησιακό περιβάλλον: Πρώτες διαπιστώσεις από μια διδακτική εφαρμογή. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα, Πρακτικά της 24ης Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Παν/μίου Θεσσαλονίκης*, σελ.: 666-672.
- Χατζησαββίδης, Σ. (2005). Από την παιδαγωγική του γραμματισμού στους πολυγραμματισμούς: Νέες τάσεις, διαστάσεις και προοπτικές στη διδασκαλία της γλώσσας. Στο Κ. Μπαλάσκας & Κ. Αγγελάκος (επιμ.), *Γλώσσα και λογοτεχνία στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση* (σ. 35-52). Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Χατζησαββίδης, Σ. (2003). Η διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας στο πλαίσιο των πολυγραμματισμών (Προετοιμασία του κοινωνικού μέλλοντος των μαθητών). *Φιλολόγος*, 113, 405-414.
- Χοντολίδου, Ε. (1999). Εισαγωγή στην έννοια της πολυτροπικότητας. *Γλωσσικός Υπολογιστής*, 1, 115-118. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Σημειώσεις σε ηλεκτρονική μορφή

ΥΜ 7. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗ ΓΛΩΣΣΑ. ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ7	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ' και Δ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗ ΓΛΩΣΣΑ: ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=16763		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται να είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • αναγνωρίζουν τα διαφορετικά περιβάλλοντα ανάπτυξης μιας δεύτερης γλώσσας • εξηγούν την ανάπτυξη της δεύτερης γλώσσας με βάση διαφορετικά θεωρητικά πλαίσια • αναφέρονται στις διάφορες μεθοδολογικές προσεγγίσεις στη διδασκαλία σε δίγλωσσους πληθυσμούς • αξιοποιούν επιλεκτικά στοιχεία από διαφορετικές μεθόδους στη διδασκαλία τους στο πλαίσιο του εκλεκτικισμού στη μεθοδολογία διδασκαλίας της γλώσσας • συνεργάζονται με συναδέλφους/συναδέλφισσές τους στον σχεδιασμό μαθημάτων που αφορούν τις τέσσερις δεξιότητες • αναστοχάζονται κριτικά πάνω στις διδακτικές τους εμπειρίες ως μαθητές/τριες • αξιοποιούν το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες στην οργάνωση των μαθημάτων τους
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Λήψη αποφάσεων • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Σεβασμός στην πολυγλωσσία και την πολυπολιτισμικότητα • Άσκηση κριτικής και αναστοχασμού • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/φοιτητριών με θεωρητικά και πρακτικά θέματα που αφορούν την διδακτική της ελληνικής γλώσσας σε δίγλωσσους μαθητές που μαθαίνουν την ελληνική ως δεύτερη/πρόσθετη γλώσσα. Αρχικά ορίζεται το πεδίο της εφαρμοσμένης γλωσσολογίας και αναφέρονται τα βασικά ερωτήματα στα οποία η εφαρμοσμένη γλωσσολογία αναζητά απαντήσεις, ενώ τονίζεται το γεγονός ότι στο συγκεκριμένο μάθημα εστιάζουμε στη γλωσσική εκπαίδευση, και συγκεκριμένα στην ανάπτυξη και διδασκαλία μιας πρόσθετης γλώσσας. Στη συνέχεια το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στα περιβάλλοντα ανάπτυξης</p>

μιας πρόσθετης γλώσσας (μετανάστευση, ένταξη σε ένα εκπαιδευτικό σύστημα, σπουδές στο εξωτερικό, καθοδηγούμενη εκμάθηση σε τάξη κ.λπ.). Παρουσιάζονται βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις που επιχειρούν να εξηγήσουν τη διαδικασία ανάπτυξης μιας δεύτερης γλώσσα, εστιάζοντας στην αντιπαραβολική ανάλυση και την ανάλυση λαθών, την καθολική γραμματική, το μοντέλο του εποπτικού μηχανισμού (και τις σχετικές υποθέσεις), την γνωστική προσέγγιση, και την προσέγγιση βασισμένη στη χρήση (usage-based approach) και τέλος την κοινωνιο-πολιτισμική προσέγγιση (sociocultural approach). Στη συνέχεια, το μάθημα επικεντρώνεται σε θέματα διδακτικής. Γίνεται αναφορά σε μεθόδους διδασκαλίας (γραμματικο-μεταφραστική, ακουστική μέθοδος, επικοινωνιακή και δραστηριοκεντρική προσέγγιση, διδασκαλία γλώσσας με βάση το περιεχόμενο και κειμενοκεντρική διδασκαλία) και έπειτα το ενδιαφέρον εστιάζεται στη διδασκαλία των τεσσάρων δεξιοτήτων (κατανόησης και παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου). Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται σε ζητήματα διδασκαλίας σε πολύγλωσσες και πολυπολιτισμικές τάξεις. Το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες (ΚΕΠΑ) είναι το επόμενο θέμα που μας απασχολεί, καθώς αποτελεί σημείο αναφοράς για τη διδασκαλία και την αξιολόγηση των γλωσσών εντός και εκτός Ευρώπης.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. κατά τη διδασκαλία Χρήση της πλατφόρμας e-learning στα πλαίσια μικτής μάθησης (blended learning) Επικοινωνία με φοιτητές/τριες μέσω email	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Αυτόνομη μελέτη (βιβλιογραφία, ταινίες, ντοκιμαντέρ)	55
	Συnergατικές δραστηριότητες	22
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	Η αξιολόγηση πραγματοποιείται μέσω ατομικών τελικών γραπτών εξετάσεων σε ποσοστό 100% της τελικής βαθμολογίας.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος
 Χατζηδάκη, Α. (2020). *Διδάσκοντας δίγλωσσα παιδιά*. Αθήνα: Πεδίο.
 Σκούρτου, Ε. & Κούρτη-Καζούλη, Β. (2016.) *Διγλωσσία και Διδασκαλία Δεύτερης Γλώσσας*. Κάλλιπος. Διαθέσιμο στο: <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/6346> .
 Ιακώβου, Μ. (2014). *Επιμορφωτικός Οδηγός: Γενικές Αρχές Διδασκαλίας της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας (επίπεδα Α1-Β1)*. Θεσσαλονίκη: Πρόγραμμα «Εκπαίδευση Αλλοδαπών και Παλιννοστούντων Μαθητών», Δράση 2 «Ενίσχυση Ελληνομάθειας», Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Διαθέσιμο στο: http://www.diapolis.auth.gr/diapolis_files/drasi1/Epimorfotikos_odigos.pdf

Πρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη
 Ελληνόφωνη
 Αλεξίου, Θ. Γνωστική εξέλιξη, έφεση και εκμάθηση γλωσσών σε μικρά παιδιά στην Ελλάδα: μια διαφορετική προσέγγιση. *Διαδρομές στη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας* (Διαθέσιμο στο: <http://elearning.greek-language.gr/mod/resource/view.php?id=392>)

- Αγαθοπούλου, Ε. (2014). Δύο εναλλακτικές μέθοδοι διδασκαλίας Γ2. Διαδρομές στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας. *Διαδρομές στη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας*. Διαθέσιμο στο: <http://elearning.greek-language.gr/mod/resource/view.php?id=371>
- Αντωνοπούλου, Ν., Βογιατζίδου, Σ., & Τσαγγαλίδης, Α. (2013). *Πιστοποίηση Επάρκειας της Ελληνομάθειας. Νέο αναλυτικό εξεταστικό πρόγραμμα*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- Βαρλοκόστα, Σ. & Τριανταφυλλίδου, Λ. (2003). *Η Ελληνική ως Δεύτερη Γλώσσα: Καθορισμός Επιπέδων Γλωσσομάθειας του Προφορικού Λόγου Αλλοδαπών Μαθητών*. Αθήνα: ΚΕΔΑ (Διαθέσιμο στο: <http://repository.edulll.gr/edulll/retrieve/2683/810.pdf>)
- Ζάγκα, Ε. (2014). Τα μοντέλα διδασκαλίας της γλώσσας «με βάση το περιεχόμενο» και η αξιοποίησή τους στη διδασκαλία της δεύτερης και ξένης γλώσσας». *Διαδρομές στη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας* (Διαθέσιμο στο: <http://elearning.greek-language.gr/mod/resource/view.php?id=273>)
- Μπέλλα, Σπ. (2007). *Η Δεύτερη Γλώσσα. Κατάκτηση και Διδασκαλία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Χατζηδάκη, Α. (2014). Η ανάπτυξη της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας μέσα στις συμβατικές τάξεις. *Διαδρομές στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας*. Διαθέσιμο στο: http://www.diapolis.auth.gr/epimorfotiko_uliko/index.php/2014-09-06-09-18-43/2014-09-06-09-34-09/33-b1-xatzidaki?showall=1
- Αγγλόφωνη
- Cook, V. & Singleton, D. (2014). *Key Topics in Second Language Acquisition*. Multilingual Matters.
- Gibbons, P. (2002). *Scaffolding language, scaffolding learning: teaching second language learners in the mainstream classroom*. Portsmouth, N. H. Heinemann.
- Hummel, K. (2014). *Introducing Second Language Acquisition: Perspectives and Practices* (Linguistics in the World). Wiley.
- Loewen, S. (2020). *Introduction to Instructed Second Language Acquisition*. Routledge.

M8 ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ - ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

ΥΜ8

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ8	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε΄ και ΣΤ΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ: ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής, ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://qa.auth.gr/el/class/1/6001411 12		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- Μπορούν να αξιολογούν τις διάφορες θεωρίες για την κατάκτηση του γραμματισμού.
- Γνωρίζουν τις διάφορες προσεγγίσεις για τη διδασκαλία της γλώσσας στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου.
- Συνδυάζουν πρακτικές από διάφορες προσεγγίσεις για μια επιτυχημένη διδασκαλία.
- Κρίνουν το περιεχόμενο των σχολικών εγχειριδίων ώστε να αποφασίζουν αν αυτό ανταποκρίνεται στις ανάγκες των μαθητών και συνακόλουθα να το εμπλουτίζουν.
- Συνδυάζουν θεωρητικές προσεγγίσεις με πρακτικές εφαρμογές.

Γενικές Ικανότητες

*Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο η γλώσσα συνδέεται με την επικοινωνία και τη μάθηση στο σχολικό περιβάλλον αποτελεί σημαντικό ζήτημα. Μολονότι η γλώσσα συναρτάται με την επικοινωνία, οι πιο σύγχρονες ερευνητικές προσεγγίσεις (κυρίως στο χώρο των σπουδών γραμματισμού) έχουν καταδείξει ότι η επικοινωνία στο σχολικό πλαίσιο συνιστά μια σύνθετη διαδικασία παραγωγής και διαπραγμάτευσης νοημάτων μέσα από ποικίλα είδη προφορικών και γραπτών κειμένων. Μέσα από το μάθημα αυτό υποστηρίζεται ότι τα ποικίλα είδη των κειμένων που το σχολείο προκρίνει ως περισσότερο ή λιγότερο σημαντικά αλλά και ο τρόπος που τα παιδιά συμμετέχουν σε διαδικασίες παραγωγής και διαπραγμάτευσης των κειμένων αυτών δεν είναι ουδέτερες επιλογές. Απηχούν και διαμορφώνουν ένα σύστημα στάσεων απέναντι στη γλώσσα, τη γνώση και τον κόσμο γενικότερα. Μέσα από τις στάσεις αυτές, οι μαθητές/τριες διαμορφώνονται σε συγκεκριμένης μορφής εγγράμματα υποκείμενα, με κριτική ή μη κριτική σκέψη.

Επιπλέον το μάθημα παρουσιάζει τις βασικές προτάσεις που έχουν διατυπωθεί στη βιβλιογραφία σε σχέση με τη διδακτική της γλώσσας εντάσσοντάς την σε ένα ευρύτερο πλαίσιο που σχετίζεται με την καλλιέργεια του γραμματισμού και ειδικότερα του κριτικού γραμματισμού. Μεταξύ των ζητημάτων που αναλύονται ενδεικτικά είναι τα εξής: Τι εννοούμε με τον όρο ‘προφορικός λόγος’ και ‘καλλιέργεια προφορικού λόγου’; Με ποιον τρόπο οι γλωσσικές, μεταγλωσσικές και επικοινωνιακές γνώσεις των παιδιών συναρτώνται με την κατάκτηση της πρώτης ανάγνωσης και γραφής ή με ζητήματα που αφορούν στην παραγωγή κειμένων; Ποια η σχέση προφορικού και γραπτού λόγου, παραγωγής και επεξεργασίας κειμένων; Ποιος ο ρόλος των κειμενικών ειδών; Ποιες γνωσιακές και μεταγνωστικές στρατηγικές λειτουργούν κατά την επεξεργασία κειμένων που συγκροτούν τα νοήματα στο σχολικό πλαίσιο;

Το μάθημα μέσα από 3 ενότητες αναδεικνύει τους βασικούς άξονες (θέσεων, όρων, παραδοχών και ιδεολογικών συνυποδηλώσεων) που συναρτώνται με τη μελέτη και τη διδακτική της γλώσσας και του γραμματισμού στο σχολικό περιβάλλον. Ειδικότερα στην πρώτη ενότητα με τίτλο ‘Βασικές έννοιες’ εισάγονται οι βασικές έννοιες που προσδιορίζουν τη θεώρηση της γλώσσας ως συστήματος και ως λειτουργικής χρήσης. Παρουσιάζονται τα επίπεδα γλωσσικής περιγραφής, οι μονάδες ανάλυσης της γλώσσας και οι σχέσεις με τις οποίες τα γλωσσικά στοιχεία συνδέονται μεταξύ τους για να συγκροτήσουν κείμενα μέσω των οποίων τα άτομα επιτελούν επικοινωνιακές λειτουργίες και πραγματώνουν επικοινωνιακές προθέσεις. Στη δεύτερη ενότητα με τίτλο ‘Γραμματισμός στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία’ παρουσιάζονται οι ψυχογλωσσολογικές θεωρίες που έχουν διατυπωθεί για την κατάκτηση του γραμματισμού, προσδιορίζονται οι ικανότητες που συνδέονται με τον αναδυόμενο γραμματισμό και διερευνώνται συστηματικά τα ζητήματα του γραμματισμού στην πρώτη σχολική ηλικία. Στην τρίτη ενότητα γίνεται συστηματική αναφορά στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά αλλά και οι εκπαιδευτικοί κατά τη διαδικασία κατάκτησης του γραμματισμού. Η συζήτηση στην ενότητα αυτή δίδει έμφαση στη διδακτική πράξη καθώς καταγράφει και παρουσιάζει κριτικά τις ποικίλες μεθόδους που έχουν προταθεί για τη διδασκαλία του γραμματισμού στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Πρόσωπο με πρόσωπο

<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</p>	<p>Στη διδασκαλία και την επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p>	<p><i>Δραστηριότητα</i></p>	<p><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></p>
	<p>Διαλέξεις</p>	<p>78</p>
	<p>Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων</p>	<p>29</p>
	<p>Συγγραφή εργασιών</p>	<p>10</p>
	<p>Εξετάσεις</p>	<p>3</p>
	<p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>120</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p>	<p>Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Εκτεταμένης Απάντησης Γραπτή εργασία</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- A. Αϊδίνης (2012). *Γραμματισμός στην πρώτη σχολική ηλικία. Μία Ψυχογλωσσολογική προσέγγιση*. Αθήνα: Gutenberg.
- K. Πόρποδας (2002). *Η Ανάγνωση*. Πάτρα: Αυτοέκδοση.
- F. Smith (2006). *Κατανοώντας την Ανάγνωση*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- A. Χαραλαμπίδης & Σ. Χατζησαββίδης (1997). *Η διδασκαλία της λειτουργικής χρήσης της γλώσσας. Θεωρία και πρακτικές εφαρμογές*. Θεσσαλονίκη: Κώδικας.

ΥΜ9 ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΣΠΟΥΔΕΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΩΝ: ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ9	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο , 6 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΣΠΟΥΔΕΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΩΝ: ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕ Σ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής, ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6265		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι η κριτική μελέτη των διαφόρων προσεγγίσεων που έχουν διατυπωθεί στο χώρο της γλωσσοδιδασκτικής μέσα από τα εργαλεία και τα μεθοδολογικά πλαίσια που παρέχουν κλάδοι της Γλωσσολογίας (όπως Κοινωνιογλωσσολογία και Κειμενογλωσσολογία) και οι Σπουδές Ποικίλων Μορφών Γραμματισμού. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες αναμένεται ότι θα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • έχουν κατανοήσει τις διάφορες γλωσσοδιδασκτικές θεωρίες και τους Λόγους για τη μάθηση και τη διδασκαλία που η κάθε μια προβάλλει, • είναι σε θέση να μελετούν με τρόπο κριτικό τα εγχειρίδια γλωσσικής διδασκαλίας που χρησιμοποιούνται στην Α/θμια εκπαίδευση και να κατανοούν τους Λόγους περί γλώσσας και καλλιέργειας της γλώσσας που αυτά πραγματώνουν • είναι σε θέση να σχεδιάζουν νέες αναγνωστικές και συγγραφικές πρακτικές με βάση τις σύγχρονες, κριτικά προσανατολισμένες προσεγγίσεις γύρω από τις έννοιες της γλώσσας και του γραμματισμού. <p>Δομιστική προσέγγιση, επικοινωνιακή προσέγγιση, κειμενοκεντρική προσέγγιση, η γλώσσα ως δομή, γλωσσική χρήση, πλαίσιο επικοινωνίας, κειμενικά είδη, ιδεολογία, παιδαγωγική του κριτικού γραμματισμού.</p>
Γενικές Ικανότητες
<p>Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</p>

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα παρουσιάζει τις βασικές προσεγγίσεις που έχουν διατυπωθεί στην ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία γύρω από τη διδακτική της γλώσσας και την καλλιέργεια του γραμματισμού στο σχολικό περιβάλλον, διερευνά τις θεωρητικές τους καταβολές και αναδεικνύει τον τρόπο που οι προτάσεις αυτές έχουν επηρεάσει την παιδαγωγική πράξη στην Α/θμια εκπαίδευση. Μέσα από την κριτική μελέτη επιδιώκεται να γίνει κατανοητό ότι:

(α) οι δραστηριότητες και οι πρακτικές που η κάθε γλωσσοδιδασκτική προσέγγιση προτείνει δεν συνιστούν ουδέτερες επιλογές αλλά ιδεολογικές κατασκευές που απηχούν συγκεκριμένους Λόγους για το τι είναι 'γλώσσα', 'επικοινωνία', 'γραμματισμός', 'μάθηση' και 'διδασκαλία' και

(β) ότι οι Λόγοι αυτοί δημιουργούν διαφορετικές ταυτότητες μαθητών/τριών και εκπαιδευτικών που, με τη σειρά τους, διαμορφώνουν διαφορετικού τύπου μαθησιακές κοινότητες στις σχολικές τάξεις.

Μεταξύ των ζητημάτων που αναλύονται ενδεικτικά είναι τα εξής:

- Θεωρητική Γλωσσολογία, η έννοια της γλώσσας ως δομής και η διδασκαλία της γραμματικής. Η αποτύπωση της δομιστικής προσέγγισης στα αναλυτικά προγράμματα και στα εγχειρίδια γλωσσικής διδασκαλίας στην Α/θμια εκπαίδευση.
- Πραγματολογία, Κοινωνιογλωσσολογία και η συμβολή τους στη διαμόρφωση της επικοινωνιακής προσέγγισης. Γλωσσική ποικιλία (Bernstein, Labov) και πλαίσιο επικοινωνίας (Hymes). Στατικές και δυναμικές προσεγγίσεις της επικοινωνίας και η αποτύπωσή τους σε διδακτικές δραστηριότητες.
- Κειμενογλωσσολογία, η έννοια των κειμενικών ειδών και η διδασκαλία του προφορικού και γραπτού λόγου στα εγχειρίδια γλωσσικής διδασκαλίας. Σύγκριση με τη σχολή της Αυστραλίας και τη Νέα Ρητορική.
- Κριτική Ανάλυση Λόγου και κριτικός γραμματισμός. Κείμενο, κοινωνικό συγκείμενο και ιδεολογία. Από τις στατικές και αποπλαισιωμένες προσεγγίσεις της ιδεολογίας της γλώσσας στην κατανόηση του δυναμικά διαμορφούμενου ιδεολογικού χαρακτήρα της γλώσσας και των σημειωτικών πόρων. Η ανάγνωση και η γραφή ως κοινωνικές πρακτικές σε σχολικές και εξωσχολικές κοινότητες.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Αυτόνομη μελέτη της βιβλιογραφίας	12
	Συγγραφή εργασίας	30
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	<p>Η αξιολόγηση είναι διαμορφωτική και συμπερασματική. Οι φοιτητές/τριες εκπονούν εργασία στην οποία καλούνται να παρουσιάσουν με κριτικό τρόπο τις διάφορες προσεγγίσεις που έχουν αναφερθεί στην ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία σχετικά με τη διδασκαλία της γλώσσας. Στο πρακτικό μέρος, καλούνται (α) να αξιολογήσουν μια θεματική ενότητα από τα εγχειρίδια που χρησιμοποιούνται για τη διδασκαλία της γλώσσας στην ελληνική εκπαίδευση, δίνοντας έμφαση στον τρόπο καλλιέργειας της δομής της γλώσσας ή του γραπτού λόγου των μαθητών/τριών και (β) αφού επισημάνουν πιθανές ελλείψεις, να προβούν σε αναμόρφωση της εν λόγω ενότητας μέσα από τη διατύπωση των προτάσεών τους για την καλλιέργεια της δομής της γλώσσας ή του προφορικού και γραπτού λόγου των μαθητών/τριών.</p> <p>Σχετικές γραπτές πληροφορίες σχετικά με τη δομή της εργασίας, τον τρόπο αξιοποίησης της βιβλιογραφίας κλπ. παρέχονται στην αρχή του εξαμήνου μέσα από φάκελο πληροφοριών που αποστέλλεται στους/τις φοιτητές/τριες, ενώ μέσα από σεμιναριακού τύπου πρακτικές διδασκούμενα και φοιτητές/τριες εμβαθύνουν στη διασύνδεση θεωρίας και πράξης ώστε να επιτευχθεί η ουσιαστική εξοικείωση των φοιτητών/τριών με στοιχεία της σχολικής πράξης.</p> <p>Επιπλέον, σε περιορισμένο αριθμό φοιτητών/τριών δίνεται η δυνατότητα, αφού παρακολουθήσουν ανά ομάδες 3-4 ατόμων το γλωσσικό μάθημα σε μια τάξη, να εκπονήσουν εργασία την οποία παρουσιάζουν προφορικά στο πλαίσιο του μαθήματος.</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία (Εύδοξος)

Κωστούλη, Τρ. (2021). *Το γλωσσικό μάθημα σε τοπικά συγκείμενα: Λόγοι, ταυτότητες, πρακτικές*. Αθήνα: Gutenberg [102-075812]

Σημειώσεις

Επιπλέον βιβλιογραφία

- Δενδρινού Β. (2001). «Διδασκαλία της μητρικής γλώσσας». Στο Α.-Φ. Χριστίδης (επιμ., σε συνεργασία με τη Μ. Θεοδοροπούλου), *Εγκυκλοπαιδικός οδηγός για τη γλώσσα*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, 217-222 (βλ. επίσης www.lcomvos.edu.gr).
- Ιορδανίδου, Α. και Α. Φτερνιάτη (επιμ.) (2000). *Επικοινωνιακές διδακτικές προτάσεις για το γλωσσικό μάθημα στο δημοτικό σχολείο*. Αθήνα: Πατάκης.
- Κωστούλη, Τρ. (επιμ.) (2009). *Ο γραπτός λόγος σε κοινωνικο-πολιτισμικά πλαίσια*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Ματσαγούρας, Η.Γ. (2001). *Κειμενοκεντρική προσέγγιση του γραπτού λόγου. Ή αφού σκέπτονται γιατί δεν γράφουν;*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Μήτσης, Ν.Σπ. (1996). *Διδακτική του γλωσσικού μαθήματος: Από τη γλωσσική θεωρία στη διδακτική πράξη*. Αθήνα: Gutenberg.
- Μήτσης, Ν.Σπ. (2000α). *Στοιχειώδεις αρχές και μέθοδοι της εφαρμοσμένης γλωσσολογίας: Εισαγωγή στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης (ή ξένης) γλώσσας*. Αθήνα: Gutenberg.
- Μήτσης, Ν. Σπ., Δ. Θ. Καραδήμας (2007). *Η διδασκαλία της γλώσσας: Επισημάνσεις, Παρατηρήσεις, Προοπτικές*. Αθήνα: Gutenberg.
- Rappas, Ch. C., L.B. Zecker (eds) (2001) *Αναδομώντας τα κειμενικά είδη του σχολικού γραμματισμού*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Τοκατλίδου, Β. (2003). *Γλώσσα, επικοινωνία και γλωσσική εκπαίδευση*. Αθήνα: Πατάκης.
- Χαραλαμπίδης, Α. και Σ. Χατζησαββίδης (1997). *Η διδασκαλία της λειτουργικής χρήσης της γλώσσας: Θεωρία και πρακτική εφαρμογή*. Θεσσαλονίκη: Κώδικας.

ΥΜ10 ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ10	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α' και Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=12607		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Θα έχουν κατανοήσει τον ιστορικό τρόπο ύπαρξης και εξέλιξης της λογοτεχνίας, ιδωμένης ως μια κοινωνικής πολιτισμικής πρακτικής. - Θα μπορούν να ανιχνεύουν τις ιδιόμορφες σχέσεις της λογοτεχνίας με άλλα πεδία της ανθρώπινης δραστηριότητας. - Θα μπορούν να χρησιμοποιήσουν το corpus των αποκτημένων γνώσεων και δεξιοτήτων για μια ουσιαστικότερη και βαθύτερη ανάλυση και κατανόηση των λογοτεχνικών κειμένων και, ως εκ τούτου, σε μια λυσιτελέστερη διδασκαλία της λογοτεχνίας στο σχολείο. - Απώτερος στόχος της διδακτικής διαδρομής είναι η δημιουργία εκείνης της κρίσιμης μάζας κριτικής γνώσης αναφορικά με τα προϊόντα του κατεξοχήν ανθρώπινου δημιουργήματος, δηλαδή του λόγου, γνώση παραπάνω από αναγκαία για εκείνους που προορίζονται στο να διδάξουν αυτά ακριβώς τα «προϊόντα» ή, με άλλα λόγια, στο «να μάθουν στα παιδιά γράμματα».
Γενικές Ικανότητες
<p>Αυτόνομη εργασία   Ενδυνάμωση της ευαισθησίας και της αισθαντικότητας   Προαγωγή της ελεύθερης δημιουργικής και παρεμβατικής σκέψης   Κριτικός στοχασμός και αναστοχασμός</p>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα ασχολείται με τον ορισμό, τα όρια και τον ιστορικό τρόπο ύπαρξης εκείνης της πρακτικής του λόγου που μας είναι γνωστή με το όνομα «λογοτεχνία», τις σχέσεις της με άλλες κοινωνικές πρακτικές, καθώς επίσης και με τους όρους παραγωγής, μετάδοσης, πρόσληψης, ανάλυσης και ερμηνείας των προϊόντων του λόγου που -κατά συνθήκη ή κατά σύμβαση- μπορούν να θεωρηθούν ως λογοτεχνικά. Κάποια από τα επιμέρους θέματα που θα συζητηθούν στο πλαίσιο του μαθήματος: ορισμοί βασικών εννοιών και μεθοδολογικών εργαλείων, τα όρια του αντικειμένου, λογοτεχνικά και εξωλογοτεχνικά κείμενα, ο λογοτεχνικός κανόνας, όρια και στοχοθεσία της θεωρίας: κατανόηση, ανάλυση και ερμηνεία, η ιστορική διαδικασία γένεσης του πεδίου, τα κυρίαρχα ρεύματα και τα κύρια ερμηνευτικά παραδείγματα του 20^{ου} αιώνα, χρήση και χρησιμότητα της Θεωρίας της λογοτεχνίας στη διδακτική πράξη κ.ά.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Όταν κρίνεται αναγκαίο	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	78
	Αυτοτελής μελέτη	39
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος):

1^η επιλογή:

1. Βασίλης Αλεξίου: *Λογοπραξίες. Θεωρητικές προβολές στη λογοτεχνία και τη γλώσσα*, Αθήνα, εκδ. Παπαζήση (Κωδικός βιβλίου στον Εύδοξο: 51488).

2^η επιλογή:

Γιώργος Βελουδής: *Γραμματολογία. Θεωρία λογοτεχνίας*, Αθήνα εκδ. Πατάκη. (Κωδικός βιβλίου στον Εύδοξο: 21473).

ΥΜ11 ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

ΥΜ11

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ11	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ' - Δ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=4052		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προβληματιστούν γύρω από θεωρητικές έννοιες απαραίτητες για την κατανόηση της σχέσης της λογοτεχνίας με την κοινωνία και την εκπαίδευση • Αναγνωρίζουν την αναγκαιότητα της λογοτεχνίας, εξελικτικά και πολιτισμικά καθώς και την γνωσιο-κοινωνική της λειτουργία ως μηχανισμού ανάπτυξης της ενσυναίσθησης (empathy), της θεωρίας του Νου (Theory of Mind, mentalizing) και ως μηχανισμού συλλογικής διαπραγμάτευσης νοήματος και κανονικότητας. • Αξιοποιούν δημιουργικά και διδακτικά έννοιες και εργαλεία της σύγχρονης αφηγηματολογικής ανάλυσης • Γνωρίσουν ένα ολοκληρωμένο μοντέλο διδασκαλίας της λογοτεχνίας στην Α/θμια και Β/θμια εκπαίδευση • Έρθουν σ' επαφή με μια σειρά ειδικών προβλημάτων της διδασκαλίας της λογοτεχνίας τόσο αναφορικά με το περιεχόμενο όσο και με τις μεθόδους διδασκαλίας • Είναι σε θέση να κρίνουν και να αξιολογήσουν προγράμματα σπουδών για το μάθημα της λογοτεχνίας
Γενικές Ικανότητες
<p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών   Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις   Λήψη αποφάσεων   Αυτόνομη εργασία   Ομαδική εργασία   Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα   Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής   Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να προσφέρει ένα συστηματικό πλαίσιο αρχών, στόχων και μεθόδων για τη διδασκαλία της λογοτεχνίας στην Εκπαίδευση. Ειδικότερα, σκοπεύει στην

κριτική και τον αναπροσδιορισμό του περιεχομένου και των μεθόδων του μαθήματος της λογοτεχνίας με βάση τις αξίες της δημιουργικότητας, των επικοινωνιακών και κριτικών δεξιοτήτων, της αυτοέκφρασης και της αυτογνωσίας, της διαπολιτισμικότητας και της κοινωνικής ευαισθησίας. Για τον σκοπό αυτόν εξετάζονται: α) Βασικές έννοιες της θεωρίας της λογοτεχνίας που χρησιμεύουν στην κατανόηση της πολυμορφίας και των διαφορετικών προσεγγίσεων του λογοτεχνικού φαινομένου. β) Η αξιοποίηση σύγχρονων αφηγηματολογικών εργαλείων ανάλυσης των λογοτεχνικών κειμένων ως μέσων για τη δημιουργική ερμηνεία και νοηματοδότηση τους αλλά και για την έρευνα της αναγνωστικής ανταπόκρισης των μαθητών/τριών γ) Τα σύγχρονα προγράμματα σπουδών ως προς τη σκοποθεσία, το περιεχόμενο και τη μεθόδευση της διδασκαλίας. δ) Η διδασκαλία του μυθιστορήματος ε) Τρόποι αξιοποίησης των ΤΠΕ στ) Η αξιοποίηση των άλλων τεχνών στη διδασκαλία της λογοτεχνίας ζ) Η διδασκαλία της λογοτεχνίας σε διαπολιτισμικά περιβάλλοντα η) Το πρόβλημα της αξιολόγησης των μαθητών.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ΤΠΕ στην παράδοση και το εργαστήριο Χρήση ΤΠΕ στην επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	78
	Εργαστηριακές ασκήσεις	20
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	19
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται με μικρές εργασίες στις εργαστηριακές ασκήσεις και γραπτές εξετάσεις στο τέλος. Οι εργαστηριακές ασκήσεις είναι προαιρετικές και η επιτυχής παρακολούθησή τους δίνει 2 μονάδες στον τελικό βαθμό. Τα κριτήρια αξιολόγησης εξηγούνται συχνά στο μάθημα και είναι: α) ικανότητα συνδυασμού γνώσεων από πολλές πηγές: τις διαλέξεις, τις εργαστηριακές ασκήσεις, τη μελέτη της βιβλιογραφίας και των προγραμμάτων σπουδών. β) διατύπωση κριτικής άποψης πάνω στα θέματα που έχουν συζητηθεί μέσα στο μάθημα	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Αποστολίδου Β.,Κόκορης Δ., Μπακογιάννης Μ., Χοτολίδου Ε., *Λογοτεχνική ανάγνωση στο Σχολείο και στην Κοινωνία*, Αθήνα, Gutenberg, 2018. Κωδικός 77109634
2. Κακαβούλια Μ., Πολίτης Π. (επιμ.), *Αφήγηση. Μια πολυεπιστημονική θεώρηση*, Αθήνα, Gutenberg, 2022 **Κωδικός 112691674**
3. Ε. Φρυδάκη & Δ. Παπαγεωργάκης, *Διαλογικότητα και λογοτεχνική εκπαίδευση*, Αθήνα, Κριτική, 2022 Κωδικός 112691370
4. Αποστολίδου Β., Χοντολίδου Ε. (επιμ.), *Λογοτεχνία και εκπαίδευση*, Αθήνα, Τυπωθήτω Γ. Δαρδανός, 1999. Κωδικός Eudoxus: 31741
5. Φρυδάκη, Ευαγγελία (2003). *Η θεωρία της λογοτεχνίας στην πράξη της διδασκαλίας*. Αθήνα: Κριτική. Στη σειρά Κλειδιά και Αντικλειδιά, ΠΕΜ, ΥΠΕΠΘ, Πανεπιστήμιο Αθηνών www.kleidiakaiantikleidia.net:
6. Αποστολίδου, Βενετία (2003). *Ανάγνωση και ετερότητα*.
7. Χοντολίδου, Ελένη (2003). *Ταυτότητες και λογοτεχνία στο σχολείο*.

**ΥΜ12 ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ
ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ**

ΥΜ12

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ12	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΑΔΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου/κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://qa.auth.gr/el/class/1/600141094		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<ul style="list-style-type: none"> -Να κατανοούν τις εξελικτικές διαδικασίες και τις μεταρρυθμιστικές πολιτικές με τις οποίες δομήθηκε το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα από το 1974 έως σήμερα, καθώς και το διεθνές-ευρωπαϊκό πλαίσιο. -Να κατανοούν τον βαθύτατο πολιτικό χαρακτήρα της εκπαίδευσης και της εκπαιδευτικής πολιτικής. -Να κατανοούν τη δυναμική σχέση της εκπαίδευσης και εκπαιδευτικής πολιτικής με τις άμεσα ενδιαφερόμενες κοινωνικές ομάδες και τη γενικότερη ταξική διαστρωμάτωση. -Να είναι σε θέση να αποτιμούν κριτικά, όχι μόνο τις πολιτικές που ασκήθηκαν στο παρελθόν, αλλά και να παρακολουθούν, να κατανοούν και να αντιμετωπίζουν κριτικά την τρέχουσα εκπαιδευτική πολιτική. -Να γνωρίζουν τη βασική νομοθεσία της ελληνικής εκπαίδευσης.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> -Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον. -Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα. -Καλλιέργεια κριτικής σκέψης και στάσης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<ul style="list-style-type: none"> -Το μετεμφυλιακό κράτος και ο ελληνοχριστιανικός πολιτισμός ως ιδεολογικός άξονας της εκπαίδευσης και εκπαιδευτικής πολιτικής -Η υπέρβαση του μετεμφυλιακού κράτους, οι ρήξεις της μεταπολιτευτικής περιόδου και η εγκατάλειψη του ελληνοχριστιανικού πολιτισμού -Η εκσυγχρονιστική εκπαιδευτική πολιτική, οι ευρωπαϊκές επιδράσεις και οι βασικοί μεταρρυθμιστικοί σταθμοί -Εκπαίδευση και κοινωνικο-οικονομική κρίση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία/Χρήση ΤΠΕ στην επικοινωνία με τους φοιτητές/τριες	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη & ανάλυση βιβλίων και άρθρων	18
	Συγγραφή εργασίας	24
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Τελικές γραπτές εξετάσεις 2. Εργασία και προφορική παρουσίαση 3. Χρήση πολλαπλής βιβλιογραφίας 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Γιάννης Βούλγαρης: Η μεταπολιτευτική Ελλάδα (1974-2009), Πόλις, Αθήνα 2013.
- Αλέξης Δημαράς: Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης: το ανακοπτόμενο άλμα, Μεταίχμιο, Αθήνα 2013.
- Εύη Ζαμπέτα: Η εκπαιδευτική πολιτική στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση 1974-1989, Θεμέλιο, Αθήνα 1994.
- Δημήτρης Φ. Χαραλάμπους (επιμ.): Μεταπολίτευση και εκπαιδευτική πολιτική: παρελθόν- παρόν-μέλλον, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2007.

ΥΜ14 ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

ΥΜ14

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ14	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ΄ και Δ΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕ Σ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-----		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://labrinos.webpages.auth.gr/digital_geography/course/view.php?id=5		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Στο τέλος των μαθημάτων οι φοιτητές:</p> <p>α) θα γνωρίζουν τα προγράμματα σπουδών της γεωγραφίας σε άλλα κράτη του κόσμου β) θα γνωρίζουν τις αλλαγές στο Αναλυτικό Πρόγραμμα της Γεωγραφίας του Δημοτικού σχολείου που έγιναν στην Ελλάδα από το 1834 έως σήμερα</p> <p>γ) θα γνωρίζουν για τα βασικά στοιχεία ενός χάρτη, πως διδάσκονται και ποια προβλήματα μπορεί να συναντήσουν κατά τη διδασκαλία.</p> <p>δ) θα έχουν μάθει για το χώρο και τη σημασία του στην κατανόηση της κλίμακας</p> <p>ε) θα γνωρίζουν για τις χαρτογραφικές προβολές και τη σημασία τους στη διδασκαλία της γεωγραφίας</p> <p>στ) θα έχουν ενημερωθεί για την εξέλιξη της διδασκαλίας της γεωγραφίας με τη βοήθεια των ψηφιακών μέσων.</p> <p>ζ) θα έχουν μάθει πώς διδάσκονται οι αφηρημένες έννοιες της γεωγραφίας</p>
Γενικές Ικανότητες
<p><i>Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη</i></p> <p><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></p> <p><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></p> <p><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και πολυπολιτισμικότητα</i></p> <p><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></p>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Γεωγραφική Εκπαίδευση – Κόσμος	
2.	Γεωγραφική Εκπαίδευση – Ελλάδα. Αναλυτικά Προγράμματα Γεωγραφίας
3.	Διαθεματικότητα: Γεωγραφία – Ιστορία
4.	Χώρος 1-Σχολικοί χάρτες
5.	Χάρτης 2- Αντίληψη του χώρου από τα παιδιά
6.	Προσανατολισμός
7.	Πρώτες αρχές στην κατασκευή χαρτών
8.	Τρίτη Διάσταση – Ελλάδα – ανάγλυφο
9.	Προβολές χαρτών
10.	Σχεδιαγράμματα – Άτλαντες
11.	Διδασκαλία αφηρημένων εννοιών γεωγραφίας
12.	Σχολικά προγράμματα εκπαίδευσης.
13.	Ψηφιακή γεωγραφία

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διαλέξεις	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	ναι	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	78
	Εργαστηριακή άσκηση	12
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	24
	Συγγραφή εργασίας/εργασιών	3
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτές εξετάσεις	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Κατσίκης Α. 1999. Διδακτική της Γεωγραφίας. ΤΥΠΩΘΗΤΩ - ΓΙΩΡΓΟΣ
- ΔΑΡΔΑΝΟΣ Λαμπρινός, Ν. 2009. Σχετικά με τη Διδασκαλία της Γεωγραφίας στο Σχολείο. Εκδόσεις Γράφημα, Θεσσαλονίκη, σελ. 294.
- MacEachren A. M. 1995. How maps work. New York: The Guilford Press, p. 513
- Αλευριάδου, Α., 1998. Η εξέλιξη της ικανότητας των εννοιών του χώρου σε παιδιά νοητικώς καθυστερημένα και νοητικώς ομαλά. Διδακτορική διατριβή, Φιλοσοφική Σχολή, Τμήμα Ψυχολογίας, Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη.
- Schmeinek, D., Knecht, P., Kosack, W., Lambrinos, N., Musumeci, M. and Gatt., S. 2010. Through the Eyes of Children. The Implementation of a European Dimension by Peer Learning in Primary School. Socrates – Comenius. Education and Culture. Mensch und buch verlag, p.236, Berlin (το βιβλίο συνοδεύεται από ένα DVD και ένα USB-stick)
- Λαμπρινός, Ν., Ασικλάρη, Φ., Καλαθάς, Α., (2013). Αξιοποιώντας τα GIS και τη διαδικτυακή χαρτογραφία στο σχολείο. Μία πρόταση για τη διδασκαλία της Γεωγραφίας. Τεύχος 1ο: Χάρτες, σελ. 48. Εκδόσεις ΓΡΑΦΗΜΑ. Θεσσαλονίκη.
- Lambrinos, N. and Asiklari F. (2014). The introduction of GIS and GPS through local history teaching in primary school. European Journal of Geography, vol.5, n.1, pp.32-47 (in <http://www.eurogeographyjournal.eu/>)
- Λαμπρινός, Ν., (2015). Οι τεχνολογίες των Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών (ΓΣΠ) ως εργαλεία υποστήριξης της χωρικής σκέψης στο πλαίσιο της γεωγραφικής διερεύνησης. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, 7 Μαρτίου 2015, Λευκωσία, Κύπρος, σελ.1-37.
- Zwartjes, L. (ed.) (April 2016). Case Studies of Personalized Learning. Connecting Education to the Cloud for Digital Citizenship. Deliverable 4.2 of the School on the Cloud project. Co-funded by the Lifelong Learning Programme of the European Union 543221- LLP-1-2013-GR-KA3-KA3NW.

ΥΜ15 ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ: ΒΑΣΙΚΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ15	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διδακτική Μαθηματικών: Βασικές Θεωρίες και Πρακτικές		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙ ΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Οι φοιτητές αναμένεται να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κατανοήσουν τις θεωρητικές προσεγγίσεις στο πεδίο της εκπαίδευσης των μαθηματικών που επέφεραν αλλαγές στην προσέγγιση και τη διδασκαλία των μαθηματικών στο δημοτικό σχολείο • Αναζητήσουν και να επιλέξουν τρόπους προσέγγισης και διδασκαλίας των μαθηματικών που ενισχύουν τη δημιουργική μάθηση των παιδιών • Κατανοήσουν τις βασικές μαθηματικές έννοιες και τη θέση τους στη διδασκαλία και τη μάθηση των μαθηματικών στο δημοτικό σχολείο • Έχουν εμβαθύνει στο γνωστικό περιεχόμενο των μαθηματικών προκειμένου να είναι σε θέση να προάγουν τη μάθηση και κατάρκτηση των μαθηματικών εννοιών των μαθητών/τριών • Εξοικειωθούν με το σχεδιασμό και την οργάνωση αποτελεσματικών μαθηματικών δραστηριοτήτων για το δημοτικό σχολείο • Συνδέσουν το παιδαγωγικό πλαίσιο με τη διδασκαλία των μαθηματικών και τις προσεγγίσεις που χρησιμοποιούνται περισσότερο ή λιγότερο συχνά και γιατί
Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή στις νέες καταστάσεις
- Ομαδική εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό αποτελεί εισαγωγή στις τάσεις της σύγχρονης διδακτικής των μαθηματικών για το δημοτικό σχολείο. Πιο συγκεκριμένα, το μάθημα εστιάζει στην έρευνα για τη μάθηση των μαθηματικών και αποσκοπεί να προσφέρει στους φοιτητές γνώσεις σχετικά με τους τρόπους με τους οποίους τα μικρά παιδιά μαθαίνουν μαθηματικά. Στα πλαίσια του μαθήματος εξετάζονται οι εξής θεματικοί άξονες:

- Μάθηση μαθηματικών – Εφαρμογές των μαθηματικών
- Μαθηματικές έννοιες. Διδακτική επεξεργασία μαθηματικών εννοιών.
- Δημιουργία κατάλληλων διδακτικών καταστάσεων για την ανάπτυξη των μαθηματικών εννοιών. Διδακτική ανάλυση μιας δραστηριότητας.
- Θεωρίες μάθησης των μαθηματικών: μιγεβιορισμός, κονστρουκτιβισμός, κοινωνικοπολιτισμικές / κοινωνικοϊστορικές προσεγγίσεις.
- Συγκεκριμένα πεδία από το αναλυτικό πρόγραμμα των μαθηματικών του δημοτικού σχολείου:
  - Η έννοια του αριθμού. Αίσθηση του αριθμού. Αναπαραστάσεις του αριθμού. Αριθμητικά συστήματα. Αριθμητικός συμβολισμός.
  - Αριθμητικές πράξεις: πρόσθεση, αφαίρεση, πολλαπλασιασμός, διαίρεση. Είδη προσθετικών και πολλαπλασιαστικών προβλημάτων. Στρατηγικές των παιδιών.
  - Κλάσματα, δεκαδικοί αριθμοί. αναλογίες, ποσοστά.
  - Γεωμετρικές έννοιες, αντίληψη του χώρου, γεωμετρικά σχήματα.
  - Επίλυση προβλήματος: τι είναι πρόβλημα, διαδικασίες επίλυσης προβλήματος. Οργάνωση μαθήματος με επίλυση προβλήματος.
  - Οργάνωση και ανάλυση δεδομένων – Στατιστική

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	29
	Συγγραφή εργασίας	10
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση των φοιτητών και των φοιτητριών έχει διαμορφωτικό χαρακτήρα και πραγματοποιείται μέσω γραπτής ανάπτυξης δοκιμίων. Τα κριτήρια αξιολόγησης των γραπτών δοκιμίων αναφέρονται στην πληρότητα του θεωρητικού υπόβαθρου θεμάτων σχετικών με τη διδακτική των μαθηματικών καθώς και την ανάπτυξη επιχειρηματολογίας και την υποστήριξη συγκεκριμένων θέσεων και απόψεων.</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

Van de Walle, Lovin, L.H., Karp, K.S., & Bay-Williams, J.M. (2017). *Μαθηματικά από το νηπιαγωγείο ως το Γυμνάσιο*. Αθήνα: Gutenberg.

Van de Walle, J. (2007). *Διδάσκοντας μαθηματικά για δημοτικό και γυμνάσιο*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Βοσνιάδου, Σ. (1998, επιμ.). *Η ψυχολογία των μαθηματικών*. Αθήνα: Gutenberg.

Diezmann, M.C., Watters, J.J. & English, L.D. (2001). Difficulties confronting young children undertaking investigations. In M. Van Den Heuvel-Penhuizen (ed.), *Proceedings of the 25th Conference of the International Group for the Psychology of Mathematics Education* (Vol. 2, pp. 289-296). Utrecht, The Netherlands: Utrecht University.

Elia, I. & Gagatsis, A. (2006). The effects of different modes of representation on problem solving: Two experimental programs. In J. Novotna, H. Moraova, M. Kratka & N. Stehlikova (eds.), *Proceedings of the 30th Conference of the International Group for the Psychology of Mathematics Education* (Vol. 3, pp. 25-32). Prague: PME.

Ζαχάρος, Κ. (2006). *Οι μαθηματικές έννοιες στην προσχολική εκπαίδευση και η διδασκαλία τους*. Αθήνα: Μεταίχιμο.

Ηλιοπούλου, Μ. (1998). *Παίζω και καταλαβαίνω*. Αθήνα: Εκκρεμές.

Hughes, M. (1999). *Τα παιδιά και η έννοια των αριθμών*. Αθήνα: Gutenberg.

Kamii, C., & De Clark, G. (1995). *Τα παιδιά ξαναεφευρίσκουν την αριθμητική. Προεκτάσεις και εφαρμογές της θεωρίας του Piaget*. Αθήνα: Πατάκης.

Kahney, H. (1997). *Λύση προβλημάτων*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Καφούση, Σ., & Σκουμπουρδή, Χ. (2008). *Τα μαθηματικά των παιδιών 4-6 ετών*. Αθήνα: Πατάκης.

Kline, M. (1990). *Γιατί δεν μπορεί να κάνει πρόσθεση ο Γιάννης*.

Θεσσαλονίκη: Βάνιας.

Κολέζα, Ε. (2009). *Θεωρία και πράξη στη διδασκαλία των μαθηματικών*. Αθήνα:

Τόπος.

Κολέζα, Ε. (2006). *Μαθηματικά και σχολικά μαθηματικά*. Αθήνα: Ελληνικά

Γράμματα.

Λεμονίδης, Χ. (2013). *Μαθηματικά της φύσης και της ζωής*. Θεσσαλονίκη: Ζυγός.

Λεμονίδης, Χ. (2003). *Μια νέα πρόταση διδασκαλίας των μαθηματικών στις πρώτες τάξεις του δημοτικού σχολείου*. Αθήνα: Πατάκης.

Λεμονίδης, Χ. (1996). *Περίπατος στη μάθηση της στοιχειώδους αριθμητικής*. Θεσσαλονίκη: Αφοι Κυριακίδη.

Nunes, T., & Bryant, P. (2007). *Τα παιδιά κάνουν μαθηματικά*. Αθήνα: Gutenberg.

Polya, G. (1945). *How to solve it* (μετάφραση στα ελληνικά: *Πώς να το λύσω*). Princeton: Princeton University Press.

Schoenfeld, A.H. (1992). Learning to think mathematically: problem solving, meta-cognition and sense making in mathematics. In D.A. Grouwes (ed.), *Handbook of research in mathematics teaching and learning* (pp.334-370). NY: Macmillan.

Smith, S.P. (2003). Representation in school mathematics: Children's representations of problems. In J. Kilpatrick, W.G. Martin & D. Schifter (eds.), *A research companion to principles and standards for school mathematics* (pp. 263-274). Reston, VA: NCTM.

Σκουμπουρδή, Χ. (2012). *Σχεδιασμός ένταξης υλικών και μέσων στη μαθηματική εκπαίδευση των μικρών παιδιών*. Αθήνα: Πατάκης.

Τζεκάκη, Μ. (2010). *Μαθηματική εκπαίδευση για την προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία*. Θεσσαλονίκη: Ζυγός.

Τζεκάκη, Μ. (2007). *Μικρά παιδιά, μεγάλα μαθηματικά νοήματα: προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία*. Αθήνα: Gutenberg.

Τζεκάκη, Μ. (1998). *Μαθηματικές δραστηριότητες για την προσχολική ηλικία*. Αθήνα: Gutenberg.

Van Cleave's, J. (1997). *Γεωμετρία για παιδιά*. Αθήνα: Gutenberg.

Van Cleave's, J. (1996). *Μαθηματικά για παιδιά*. Αθήνα: Gutenberg.

Φιλίππου, Γ. & Χρίστου, Κ. (2000). *Διδακτική των μαθηματικών*. Αθήνα: Τυπωθήτω, Δαρδανός.

ΥΜ16 ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ: ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ

ΥΜ16

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ16	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ' και Δ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ: ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=2526		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα είναι σε θέση να αποτιμούν το επίπεδο γεωμετρικής σκέψης των μαθητών τους μέσα από τις απαντήσεις που θα δίνουν σε συγκεκριμένες δραστηριότητες. • Θα είναι σε θέση να γνωρίζουν τρόπους αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών για τη διδασκαλία των μαθηματικών. • Θα εντοπίζουν τα λάθη και τις παρανοήσεις των μαθητών τους και θα γνωρίζουν πως να τα αξιοποιούν θετικά στη διδασκαλία τους. • Θα είναι σε θέση να εφαρμόζουν γενικές ευρετικές προκειμένου να επιλύουν και να δημιουργούν προβλήματα. • Τέλος θα είναι σε θέση να συνδυάζουν την παραδοσιακή διδασκαλία με πόρους που σχετίζονται με την ιστορία των μαθηματικών
Γενικές Ικανότητες
<p>Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Ομαδική εργασία Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα διαπραγματεύεται επιλεγμένα θέματα της διδακτικής των μαθηματικών που στόχο έχουν από τη μια να αναδείξουν το εύρος που έχει η διδακτική των μαθηματικών και από την άλλη να εξοικειώσουν τους φοιτητές με διδακτικούς πόρους που μπορούν να αξιοποιήσουν στη σχολική τάξη. Τα θέματα που θα διαπραγματευτούν είναι:

1. Τα επίπεδα γεωμετρικής σκέψης των van Hiele
2. Η αξιοποίηση των Νέων Τεχνολογιών στη διδασκαλία των μαθηματικών
3. Η σημασία και αξιοποίηση των λαθών και των παρανοήσεων στα μαθηματικά
4. Το σύμβολο της ισότητας και η κατανόησή του
5. Χρήση των γρίφων για το πέρασμα από την αριθμητική στην άλγεβρα
6. Επίλυση προβλήματος
7. Αξιοποίηση της ιστορίας των μαθηματικών στη διδασκαλία

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Γίνεται χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία (α) σε επίπεδο παρουσίας της ύλης της παράδοσης και (β) σε επίπεδο απόκτησης δεξιοτήτων σχετικά με συγκεκριμένα λογισμικά που συνδέονται με τη διδασκαλία των μαθηματικών. Το υλικό είναι προσβάσιμο μέσω του E-learning και η ίδια πλατφόρμα χρησιμοποιείται για επικοινωνία με το σύνολο των φοιτητών του μαθήματος (πχ ανακοινώσεις σχετικές με το μάθημα)	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	23
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	8
	Συγγραφή εργασιών	8
	εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση είναι συμπερασματική και πραγματοποιείται μέσω γραπτής τελικής εξέτασης. Η εξέταση περιλαμβάνει ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, σύντομων απαντήσεων, ανάπτυξης αλλά και επίλυση προβλημάτων.</p> <p>Οι φοιτητές γνωρίζουν τον τρόπο και τα κριτήρια εξέτασης τόσο μέσα από την ενημέρωση στα πλαίσια των παραδόσεων όσο και από τη σελίδα του μαθήματος στο E-learning.</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Van de Walle, J. A., Karp, K. S., & Bay-Williams, J. M. (2007). Elementary and middle school mathematics: Teaching developmentally.

Fuys, D., Geddes, D., & Tischler, R. (1988). The van Hiele model of thinking in geometry among adolescents. *Journal for Research in Mathematics Education*. Monograph, i-196.

Way, J., & Beardon, T. (2003). *ICT and primary mathematics*. McGraw-Hill International.

Kennedy, L., Tipps, S., & Johnson, A. (2007). *Guiding children's learning of mathematics*. Cengage Learning.

Laborde, C., Kynigos, C., Hollebrands, K., & Strässer, R. (2006). Teaching and learning geometry with technology. *Handbook of research on the psychology of mathematics education: Past, present and future*, 275-304.

Kilpatrick, J., Swafford, J., & Findell, B. (Eds.). (2001). *Adding it up: Helping children learn mathematics*. National Academies Press

Cockburn, A. D., & Littler, G. (Eds.). (2008). *Mathematical misconceptions: A guide for primary teachers*. Sage.

Cockburn, A. D. (2012). *Teaching mathematics with insight: the identification, diagnosis and remediation of young children's mathematical errors*. Routledge.

Koshy, V., Ernest, P., & Casey, R. (Eds.). (2000). *Mathematics for primary teachers* (pp. xiii+ 225). London and New York: Routledge.

Carpenter, T. P., Franke, M. L., & Levi, L. (2003). *Thinking mathematically*. Portsmouth, NH: Heinemann.

Seife, C. (2000). *Zero: The biography of a dangerous idea*. Penguin.

Fauvel, J., Maanen, J. A., & van Maanen, J. A. (Eds.). (2000). *History in mathematics education: An ICMI study* (Vol. 6). Springer.

Burton, D. M. (1985). *The history of mathematics: An introduction*. AMC, 10, 12.

Katz, V. J. (Ed.). (2000). *Using history to teach mathematics: An international perspective* (Vol. 51). Cambridge University Press.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Educational Studies in Mathematics
Journal for Research in Mathematics
Education Journal of Mathematical
Behavior Mathematics Education Research
Journal Mathematical Thinking and
Learning
International Journal of Mathematical Education in Science and
Technology International Journal of Science and Mathematics
Education
Journal of Mathematics Teacher Education
Science & Education
Mediterranean Journal for Research in Mathematics
Education For the Learning of Mathematics
The International Journal for Technology in Mathematics
Education ZDM
Technology, Knowledge and learning

ΥΜ 17 ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ17	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ' και Δ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕ Σ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού Υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά & Αγγλικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	N		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://atlaswiki.eled.auth.gr/ YouTube: atlas movies channel YouTube: atlasmooc		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα μπορούν:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Να αναπτύξουν διδακτικό υλικό για να υποστηρίξουν τη διδασκαλία φυσικών επιστημών και τη διδασκαλία της φύσης των φυσικών επιστημών στο δημοτικό σχολείο. 2. Να σχεδιάσουν μια διδακτική στρατηγική και να εφαρμόσουν την κατάλληλη διδακτική μέθοδο για τη διδασκαλία των φυσικών επιστημών και τη διδασκαλία της φύσης των φυσικών επιστημών στο δημοτικό σχολείο. 3. Να διδάξουν φυσικές επιστήμες επιδιώκοντας την καλλιέργεια συγκεκριμένων δεξιοτήτων και στάσεων στα πλαίσια του γραμματισμού στις φυσικές επιστήμες.
Γενικές Ικανότητες
<p>Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Ομαδική εργασία Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Το μάθημα έχει στόχο την προετοιμασία των μελλοντικών εκπαιδευτικών στη διδασκαλία των φυσικών επιστημών. Μέσα από τις διαλέξεις και τις εργασίες φοιτητές και φοιτήτριες διερευνούν και ως ένα βαθμό να απαντούν τα ακόλουθα ερωτήματα:</p> <ol style="list-style-type: none"> α) Γιατί να διδάξουμε φυσικές επιστήμες στο δημοτικό σχολείο; β) Με τι διδακτικό υλικό να υποστηρίξουμε τη διδασκαλία των φυσικών επιστημών; γ) Πώς να διδάξουμε τις φυσικές επιστήμες στο δημοτικό σχολείο; δ) Πώς η επιστήμη και η κοινωνία μπορούν επιτέλους να συναντηθούν; ε) Πώς η επιστήμη θα ξεπεράσει τον ελιτισμό και το δογματισμό της και θα επιβεβαιώσει το

ρόλο της ως κοινωνική δραστηριότητα με κοινωνικές επιπτώσεις;

στ) Πώς η εκπαίδευση θα καταφέρει να περάσει από τον επιστημονισμό στην συνάντηση φυσικών επιστημών και πολιτισμού;

Στη διάρκεια του μαθήματος ξετυλίγεται ένας διάλογος που επιχειρεί να συμβάλει με προτάσεις όχι μόνο σε θεωρητικό επίπεδο αλλά και με το σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση σύγχρονων, δημιουργικών και πολυτροπικών περιβαλλόντων μάθησης ενημερωμένων από την έρευνα στη διδακτική των φυσικών επιστημών στα ακόλουθα πεδία:

α) Η διδασκαλία της φύσης των φυσικών επιστημών παρουσιάζεται στο πλαίσιο μιας τρισδιάστατης γνωσιακής, μεταγνωσιακής και συναισθηματικής προσέγγισης της διδασκαλίας των φυσικών. Η παράλληλη εστίαση στη μεταγνωσιακή και στη συναισθηματική διάσταση της μάθησης αλλάζει την εικόνα και το περιβάλλον των φυσικών επιστημών, χτίζει γέφυρες ανάμεσα στις φυσικές επιστήμες, την κοινωνία και τον πολιτισμό και ανοίγει μαθησιακά στο ευρύ κοινό όλων των ηλικιών ενθαρρύνοντας τον γραμματισμό στις φυσικές επιστήμες.

β) Οι φυσικές επιστήμες συναντούν τον πολιτισμό μέσα από κινηματογραφικές αφηγήσεις αναδεικνύοντας τρεις προοπτικές: i) Επιστημονικά γεγονότα που επηρέασαν και επηρεάστηκαν από τον πολιτισμό, ii) Μύθοι και φυσικές επιστήμες, iii) Φυσικές επιστήμες και τέχνη.

γ) Περιγράφεται ο ρόλος και η δυναμική των σχολείων δεύτερης ευκαιρίας και παρουσιάζονται δύο περιπτώσεις εφαρμογής όπου η διδασκαλία των φυσικών επιστημών εμπνευσμένη από τη φιλοσοφία των φυσικών επιστημών εμπλουτίζεται με αφηγήσεις από κόμικς και την ιστορία των φυσικών επιστημών. Στην πρώτη εφαρμογή μια ιστορία από τη Μαφάλντα του Quipo δίνει στην έννοια της βαρύτητας και τη στερεότυπη σύνδεση βορράς-πάνω, ενώ μια ιστορία Μίκυ Μάους με τον Κύρο Γρανάζη δίνει την ευκαιρία να ασχοληθούμε με την καθιερωμένη εικόνα του τρελού επιστήμονα, τη σχέση της επιστημονικής ανακάλυψης με το απρόβλεπτο και την αναποδιά, τη σύνδεση της επιστήμης με το κεφάλαιο και τον τρόπο που χρηματοδοτείται η έρευνα. Στην δεύτερη εφαρμογή παρουσιάζονται τα τρία χαστούκια της ανθρωπότητας από την αστρονομία, τη βιολογία και τη ψυχολογία με πρωταγωνιστές τον Κοπέρνικο, τον Δαρβίνος και τον Φρόυντ.

δ) Θεατρικές πρακτικές για τη διδασκαλία των φυσικών επιστημών παρουσιάζονται με συγκεκριμένες εφαρμογές που συνδυάζουν το θέατρο με τις φυσικές επιστήμες (δραματοποίηση, παντομίμα, παιχνίδια ρόλων, αντιπαραθέσεις επιχειρημάτων, δημόσιες συζητήσεις, θεατρικό παιχνίδι, αυτοσχεδιασμοί, σχολικές παραστάσεις), καθώς και μια περίπτωση εφαρμογής στην τάξη μιας εξελισσόμενης σειράς θεατρικών πρακτικών που αφορά τη διδασκαλία των καιρικών φαινομένων.

ε) Η διδασκαλία των φυσικών επιστημών μέσα από αθλητικές δραστηριότητες βοηθά μαθητές και μαθήτριες να γνωρίσουν τις φυσικές επιστήμες στο σχολικό προαύλιο, το γυμναστήριο, το παγοδρόμιο, το γήπεδο ποδοσφαίρου, το λούνα παρκ χρησιμοποιώντας το σώμα τους σαν κύριο πειραματικό όργανο. Παρουσιάζεται μια σειρά από δραστηριότητες στις οποίες οι μαθητές και οι μαθήτριες προσεγγίζουν τις έννοιες των φυσικών επιστημών με τρόπο βιωματικό, απλό, διασκεδαστικό, ο οποίος μάλιστα έχει σημασία και νόημα.

στ) Ο τρόπος που οι φυσικές επιστήμες προβάλλονται στο διαδίκτυο διαδραστικά και ενσωματώνοντας όλες τις αναδυόμενες τεχνολογίες που προκύπτουν καθημερινά θα πρέπει να είναι δομικά απλός, κατανοητός, ευκολόχρηστος, εύκολος στην πλοήγηση, λειτουργικός, χωρίς χωρικούς και χρονικούς περιορισμούς στη χρήση του και να είναι προσβάσιμος από όλες τις ομάδες ανθρώπων. Ως περίπτωση εφαρμογής παρουσιάζεται ο σχεδιασμός, η εφαρμογή, η λειτουργία και η αξιολόγηση του atlaswiki ενός εκπαιδευτικού wiki για τον γραμματισμό στις φυσικές επιστήμες.

ζ) Παρουσιάζεται ο σχεδιασμός και ανάλυση ενός διαδικτυακού καναλιού με ταινίες slowmation για τις φυσικές επιστήμες. Το atlas monies ως παράδειγμα ενός διαδικτυακού καναλιού για τις φυσικές επιστήμες στο YouTube επιχειρεί μια ανοιχτή, φιλική και διαδραστική επικοινωνία με τους νέους και τις νέες. Το κανάλι αυτό περιλαμβάνει ταινίες slowmation (slow animation) που δημιουργήθηκαν από παιδιά ηλικίας 4-12 ετών, μελλοντικούς και εν ενεργεία εκπαιδευτικούς, καθώς και από ερευνητές στη διδακτική των φυσικών επιστημών. Μέσα από τις ταινίες slowmation αναδεικνύονται και παρουσιάζονται οι αφηρημένες έννοιες και θεωρίες των φυσικών επιστημών με έναν δημιουργικό και πρωτότυπο τρόπο.

η) Μια πρόταση αξιοποίησης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στη μάθηση των φυσικών επιστημών επιχειρείται και προβάλλεται η προσέγγιση των αναγκών και της καθημερινότητας

των νέων παιδιών σχετικά με τη χρήση του διαδικτύου και των έξυπνων συσκευών μέσα από τη δημιουργία του διαδικτυακού καναλιού atlasvines όπου φιλοξενούνται μικροταινίες παιδιών και εκπαιδευτικών παρέχοντας τη δυνατότητα παραγωγής, παρακολούθησης και αξιοποίησης διδακτικού υλικού για τις φυσικές επιστήμες από μη ειδικούς για μη ειδικούς.

θ) Η αντιπαράθεση επιχειρημάτων φέρνει τη διδασκαλία των φυσικών επιστημών πιο κοντά σε μαθητές και πολίτες. Η περίπτωση της κλιματικής αλλαγής βρίσκεται στο επίκεντρο μιας αντιπαράθεσης επιχειρημάτων ως εναλλακτικής διδακτικής στρατηγικής για τη διδασκαλία των φυσικών επιστημών και της φύσης των φυσικών επιστημών στο πλαίσιο του γραμματισμού στις φυσικές επιστήμες σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης και στην εκπαίδευση εκπαιδευτικών.

ι) Η ηθική εκπαίδευση στον κόσμο της τεχνοεπιστήμης εστιάζοντας στα εργαλεία του δασκάλου στη διδασκαλία των φυσικών επιστημών επιχειρεί να απαντήσει στο ερώτημα με ποιον τρόπο οι εκπαιδευτικοί μπορούν να διαμορφώσουν μοντέλα ηθικής σκέψης και εκπαίδευσης μέσα από τη διδασκαλία των φυσικών επιστημών.

ια) Μια φεμινιστική πρόταση επιχειρεί μια κριτική προσέγγιση της διδασκαλίας των φυσικών επιστημών μέσα από ένα φεμινιστικό πρίσμα και μια παρουσίαση προτάσεων διδασκαλίας, οι οποίες είναι συμβατές με τους φεμινιστικούς στόχους. Μια πρόταση ανανέωσης και αναβάθμισης της παρεχόμενης εκπαίδευσης στο χώρο των φυσικών επιστημών προέρχεται από τη φεμινιστική ηθική φιλοσοφία, η οποία αναγνωρίζει πως οι παραδοσιακοί τρόποι διδασκαλίας των φυσικών επιστημών στο σχολείο παραβλέπουν επιδεικτικά τη μεταβλητή του φύλου και δεν αναγνωρίζουν την καταλυτική της επίδραση στην πρόσβαση, επεξεργασία και κατανόηση του επιστημονικού λόγου.

ιβ) Παρουσιάζεται μια προσέγγιση της διδασκαλίας των φυσικών επιστημών και της συμβολής τους στον σύγχρονο πολιτισμό από την πλευρά της φιλοσοφίας και της ηθικής της επιστήμης. Η διδασκαλία και μάθηση των φυσικών επιστημών μπορεί να βοηθήσει όλους και όλες όχι μόνο στις ειδικές σπουδές και στο επάγγελμά τους, αλλά ενεργά και συνεργατικά να συμβάλλουν στην πολιτιστική και στην πολιτισμική ανάπτυξη, να αναπτύξουν ηθικές ευαισθησίες και να αισθανθούν ζωντανό κομμάτι της κοινωνίας, να καλλιεργήσουν την ικανότητα να παίρνουν αποφάσεις σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο, χρησιμοποιώντας λειτουργικά την γνώση από το πεδίο των φυσικών επιστημών, με στόχο μια ουσιαστική ευδαιμονία μέσα από επιλογές που βελτιώνουν και προάγουν την ποιότητα ζωής τόσο του ατόμου όσο και του κοινωνικού συνόλου.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Το μάθημα υποστηρίζεται από ένα εκπαιδευτικό wiki (https://atlaswiki.eled.auth.gr/) και δύο εκπαιδευτικά κανάλια στο YouTube (YouTube: atlas movies channel & YouTube: atlas mooc). Στις διαλέξεις των μαθημάτων χρησιμοποιούνται παρουσιάσεις με powerpoint και prezi καθώς και πολυμέσικό υλικό όπως ταινίες, βίντεο, ηχητικά ντικουμέντα, ψηφιακές αφηγήσεις, slowmation, animation. Για την επικοινωνία χρησιμοποιείται το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	24
	Συγγραφή εργασίας	18
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αξιολογούνται με ατομική ή ομαδική εργασία όπου σχεδιάζουν μια σειρά δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία των φυσικών επιστημών στη σχολική τάξη και παρουσιάζουν την επιλογή, τον σχεδιασμό και την αξιολόγηση του διδακτικού υλικού που	

υποστηρίζει τις δραστηριότητες αυτές. Οι δραστηριότητες και το διδακτικό υλικό που αναπτύσσουν και υλοποιούν θα πρέπει να αφορά καινοτόμες διδακτικές στρατηγικές όπως: θεατρικές πρακτικές, αντιπαραθέσεις επιχειρημάτων, κινητικά-αθλητικά παιχνίδια, παιχνίδια ρόλων, δημιουργία ψηφιακών αφηγήσεων (slowmation, animation, αλληλεπιδραστικά ebooks).

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Σέρογλου, Φ., Μαρκόπουλος, Ι. Ν. Aduriz-Bravo, A., Βουρλιάς, Κ., Γέντζη, Ε., Κουλούντζος, Β., Λέτση, Α., Πανάτσα, Ν., Παπαδόπουλος, Π., Τζαμπάζη, Α., Τσαρσιώτου, Ζ., & Χατζίκου, Σ. (2017) Ανοίγοντας την επιστήμη στη κοινωνία – Η διδασκαλία των φυσικών επιστημών στην επιστημονική, πολιτισμική και ηθική της διάσταση. Σειρά επιστημονικών βιβλίων: Επιστήμη – Τεχνολογία – Φιλοσοφία – Διδακτική. Διεύθυνση Σειράς επιστημονικών βιβλίων: Μαρκόπουλος, Ι. Ν. & Σέρογλου, Φ. Εκδόσεις University Studio Press, Θεσσαλονίκη.

Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 68405560

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Harlen, W. & Elstgeest, J. (2005) Διδασκαλία και μάθηση των φυσικών επιστημών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Εκδόσεις Γυπωθήτω, Αθήνα.

Κολιόπουλος, Δ. (2006) Θέματα διδακτικής των φυσικών επιστημών: Η συγκρότηση της σχολικής γνώσης. Εκδόσεις Μεταίχιμο. Αθήνα.

Κολιόπουλος, Δ. & Μέλη, Κ. (2022) Η διδασκαλία της ενέργειας – Επιστημολογικές και διδακτικές διαστάσεις. Σειρά επιστημονικών βιβλίων: Επιστήμη – Τεχνολογία – Φιλοσοφία – Διδακτική. Διεύθυνση Σειράς επιστημονικών βιβλίων: Μαρκόπουλος, Ι. Ν. & Σέρογλου, Φ. Εκδόσεις University Studio Press, Θεσσαλονίκη.

Κουλαϊδής, Β., Αποστόλου, Α. και Καμπουράκης, Γ. (επιμ.) (2008) Η φύση των φυσικών επιστημών – Διδακτικές προσεγγίσεις. Εκδόσεις ChildServices, Αθήνα.

Μαρκόπουλος, Ι. Ν. (2018) Επιστήμη – Τεχνολογία και Φιλοσοφικός Στοχασμός. Σειρά επιστημονικών βιβλίων: Επιστήμη – Τεχνολογία – Φιλοσοφία – Διδακτική. Διεύθυνση Σειράς επιστημονικών βιβλίων: Μαρκόπουλος, Ι. Ν. & Σέρογλου, Φ. Εκδόσεις University Studio Press, Θεσσαλονίκη.

Matthews, M. (2007) Διδάσκοντας φυσικές επιστήμες. Επιστημονική επιμέλεια και εισαγωγή: Φανή Σέρογλου. Εκδόσεις Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη.

Matthews, M. (2011) Χρόνος για φυσικές επιστήμες. Επιστημονική επιμέλεια και εισαγωγή: Φανή Σέρογλου. Εκδόσεις Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη.

Σέρογλου, Φ. (2006) Φυσικές επιστήμες για την εκπαίδευση του πολίτη. Εκδόσεις Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη

Χαλκιά, Κ. (2010) Διδάσκοντας φυσικές επιστήμες: Θεωρητικά ζητήματα, προβληματισμοί, προτάσεις. Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Science & Education

Science Education

International Journal of Science Education

School Science Review

Διδασκαλία των φυσικών επιστημών: Έρευνα και πράξη

Θέματα στην εκπαίδευση – THEMES in Education

ΥΜ18 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ18	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α' και Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Περιβαλλοντική Εκπαίδευση – Εκπαίδευση για την αειφορία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕ Σ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=10958		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Οι φοιτήτριες/τές να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • αποκτήσουν βασικές γνώσεις σχετικά με περιβαλλοντικά ζητήματα (π.χ., παγκόσμια θέρμανση), • κατανοήσουν τις βασικές αρχές της εκπαίδευσης για την αειφορία, τα χαρακτηριστικά, τους στόχους και τις βασικές μεθοδολογικές και διδακτικές προσεγγίσεις της.
Γενικές Ικανότητες
<p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών   Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης   Ομαδική εργασία   Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον   Λήψη αποφάσεων</p>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σύγχρονα περιβαλλοντικά προβλήματα I: (α) Επιστημονική κατανόηση, (β) Κοινωνικοί και οικονομικοί παράγοντες που τα προκαλούν, (γ) Τρόποι αντιμετώπισής τους – ο ρόλος της εκπαίδευσης. Το παράδειγμα της Παγκόσμιας Θέρμανσης * Σύγχρονα περιβαλλοντικά προβλήματα II: Εξασθένιση της στοιβάδας του όζοντος, ρύπανση εδάφους, αέρα, νερών, αλόγιστες δαπάνες, υπερκατανάλωση * Οικολογικό, ενεργειακό αποτύπωμα, αποτύπωμα νερού * Αρχές και φιλοσοφία της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και της «Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφορία» * Στόχοι αειφορίας UNESCO * Στόχοι UNESCO για την εκπαίδευση για την αειφορία * Στόχοι ΔΕΠΠΣ και ΝΠΣ για την εκπαίδευση για την αειφορία * Διαθεματικότητα στην ΠΕ * Επιλογή, σχεδιασμός, εφαρμογή και αξιολόγηση προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης / Εκπαίδευσης για Βιώσιμη Ανάπτυξη – Η μέθοδος Project – Πρακτική Εφαρμογή * Τυπικές και Εξειδικευμένες δραστηριότητες ΠΕ - Πρακτική εφαρμογή * ΤΠΕ και ΠΕ * Παιχνίδι ρόλων * Δραστηριότητες Πεδίου * Περιβαλλοντικά Παιχνίδια * Ανακεφαλαίωση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Ωρες διδασκαλίας	78
	Προετοιμασία για τις διαλέξεις	5
	Ενδιάμεσες πραιρετικές εργασίες	5
	Προετοιμασία για τις τελικές εξετάσεις	30
	Εξετάσεις	2
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Πρόοδος (40%) και γραπτές εξετάσεις (60%).	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γεωργόπουλος Α., Τσαλίκη Ε., (1998). *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Αρχές- Φιλοσοφία – Μεθοδολογία, Παιχνίδια & Ασκήσεις*, Gutenberg, Αθήνα.
 Φλογαΐτη, Ε., (2011). *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*, Πεδίο Α.Ε., Αθήνα.

ΥΜ19 ΜΕΘΟΛΟΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΥΜ19

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ19	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α΄ και Β΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου, γενικών γνώσεων και ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6315		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση:</p> <p>Να διατυπώνουν ερευνητικά ερωτήματα και ερευνητικές υποθέσεις.</p> <p>Να διακρίνουν τα ποικίλα ερευνητικά σχέδια και την λογική τους.</p> <p>Να επιλέγουν το κατάλληλο ερευνητικό σχέδιο σε σχέση με το ερευνητικό ερώτημα</p> <p>Να εφαρμόζουν τις τεχνικές συλλογής δεδομένων οι οποίες συνδέονται με το σχετικό ερευνητικό σχέδιο</p> <p>Να αναπτύσσουν ένα ερευνητικό σχέδιο, είτε ποσοτικής είτε ποιοτικής μεθοδολογίας.</p>
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Σχεδιασμός και διαχείριση έργων • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα έχει στόχο να εισάγει τους φοιτητές στον τρόπο οργάνωσης και σχεδιασμού της εκπαιδευτικής έρευνας. Ειδική αναφορά θα γίνει (α) σε όλα τα ερευνητικά σχέδια των ποσοτικών και ποιοτικών μεθοδολογικών παραδόσεων και (β) στις τεχνικές συλλογής δεδομένων των ποσοτικών και ποιοτικών μεθόδων και στους αντίστοιχους τύπους δειγματοληψίας. Ως προς τις ποσοτικές μεθόδους θα εξετάσουμε τα πειραματικά ερευνητικά σχέδια, τα σχέδια διαχρονικής (longitudinal) έρευνας, το σχέδιο συγκριτικής έρευνας και το σχέδιο της περιγραφικής-διατοπικής έρευνας, ενώ ως προς τις ποιοτικές μεθόδους θα εξετάσουμε το ερευνητικό σχέδιο μελέτης περίπτωσης, το εθνογραφικό ερευνητικό σχέδιο, το ερευνητικό σχέδιο με βιογραφικές μεθόδους και το ερευνητικό σχέδιο με αφηγηματικές μεθόδους. Θα παρουσιαστούν κριτήρια ανάπτυξης ερευνητικών ερωτημάτων σχετικά με τα τρία είδη έρευνας, την βασική, την έρευνας αξιολόγησης και την έρευνα δράσης. Μέσα από πρακτικά παραδείγματα εκπαιδευτικών ερευνών, θα εστιάσουμε στον τρόπο δόμησης του ερωτηματολογίου (κλίμακες μέτρησης, λειτουργικοποίηση μεταβλητών) στα είδη των συνεντεύξεων (δομημένη, ημι-δομημένη, βιογραφική, αφηγηματική) και σε ζητήματα εγκυρότητας και αξιοπιστίας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται σε πολλές από τις διαστάσεις της διδακτικο-μαθησιακής διαδικασίας, στη διδασκαλία, την εργαστηριακή εργασία και την επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	78
	Εργαστηριακή	10
	Άσκηση	19
	Μελέτη βιβλίων και άρθρων	10
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	3
	Εξετάσεις	
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση πραγματοποιείται με ατομική ή ομαδική γραπτή εργασία και ατομική γραπτή εξέταση. Μέθοδοι Αξιολόγησης Φοιτητών</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης (Διαμορφωτική) • Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Εκτεταμένης Απάντησης (Διαμορφωτική, Συμπερασματική) • Γραπτή Εργασία (Συμπερασματική) • Γραπτή Εξέταση με Επίλυση Προβλημάτων (Διαμορφωτική, Συμπερασματική) • Εργαστηριακή Εργασία (Διαμορφωτική) 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Bryman, A. (2016). Μέθοδοι Κοινωνικής Έρευνας. Αθήνα: Gutenberg.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Neuman, D. L. (2014). *Social research methods. Qualitative and quantitative approaches*, 7th Ed. Edinburgh: Pearson

Mills, E. G. and Gay L. R. (2019). *Educational Research*, 12th ed. Edinburgh: Pearson

Adler, S. E. and Clark, R. (2011). *An invitation to social research. How it's done*. Melbourne: Wadsworth

Robson, C. (2007). *Η έρευνα του πραγματικού κόσμου*. Αθήνα: Gutenberg.

ΥΜ 20 ΤΕΧΝΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ 20	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α΄ και Β΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΤΕΧΝΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕ Σ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, εργαστηριακές ασκήσεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες προόδου, δημιουργία καλλιτεχνικού έργου, projects.	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού Υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά και Αγγλικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6519		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/η φοιτήτρια θα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • έχει κατανοήσει βασικές έννοιες των Εικαστικών Τεχνών και τη σύνδεσή τους με την Εκπαίδευση στο πλαίσιο μιας ολιστικής μορφωτικής προσέγγισης • έχει εισαχθεί στην Ιστορία της Τέχνης μέσα από τις κύριες περιόδους και τα καλλιτεχνικά ρεύματα/κινήματα • έχει έρθει σε μια πρώτη γνωριμία με τα κύρια εκφραστικά μέσα και τις τεχνικές των Καλών Τεχνών (Εικαστικών), έχοντας κυρίως θεωρητικά και εν μέρει πρακτικά δοκιμάσει να ασχοληθεί και να εκφραστεί με κάποια μορφή τέχνης • είναι σε θέση να διακρίνει τα βασικά οφέλη από την ενασχόληση με τις Εικαστικές Τέχνες σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο • έχει στοχαστεί, πειραματιστεί και συνεργαστεί με τους συμφοιτητές/ τις συμφοιτήτριές του/της για να δημιουργήσουν και να παρουσιάσουν από κοινού ένα καλλιτεχνικό έργο • έχει εξοικειωθεί με κύριες αισθητικές θεωρήσεις και μεθόδους ανάγνωσης και ερμηνείας των έργων τέχνης • έχει μελετήσει τη μορφή της εικαστικής παιδείας στο ελληνικό σχολείο μέσα από την ιστορία, τον ρόλο και τους τρόπους διαμόρφωσης του μαθήματος στο αναλυτικό πρόγραμμα • έχει αναζητήσει τρόπους αναβάθμισης της διδακτικής της τέχνης και της ιστορίας της στο σχολείο.
Γενικές Ικανότητες
<p>Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των Νέων Τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομες & Ομαδικές εργασίες Εργασία με διεθνές γνωστικό εύρος και αντίκτυπο Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</p>

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελεί τη βασική εισαγωγή στο γνωστικό πεδίο των Εικαστικών Τεχνών, με ευσύνοπτες αναφορές στις τεχνικές και τη θεματολογία τους, καθώς και στην εξέταση του σημαίνοντα ρόλου που διαδραματίζουν στην ανάπτυξη και την καλλιέργεια του ατόμου. Η ύλη του μαθήματος περιλαμβάνει και την εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την Ιστορία της Τέχνης, στοχεύοντας αφενός στην κατανόηση της σπουδαιότητας των Εικαστικών Τεχνών και των σύγχρονων μορφών καλλιτεχνικής έκφρασης και αφετέρου στην πολιτισμική και κοινωνική ευαισθητοποίηση τους.

Έμφαση δίνεται στη παιδαγωγική διάσταση της εικαστικής εκπαίδευσης και στους τρόπους με τους οποίους μπορεί να συμβάλει ο/η εκπαιδευτικός στην καλύτερη εξοικείωση και ενασχόληση των μαθητών/τριών με τις εικαστικές τέχνες, με στόχο την καθολικότερη διαμόρφωση της ατομικής και πολιτιστικής τους ταυτότητας εντός και εκτός σχολικής τάξης. Μέσα από τη θεωρητική προσέγγιση και τις πρακτικές ασκήσεις οι φοιτητές/τριες αποκτούν μία συνολική και άμεση αντίληψη των ωφελειών που προκύπτουν από τη συστηματική και συνειδητή ενασχόλησή τους με τις διάφορες μορφές των εικαστικών τεχνών, καθώς και το άνοιγμα του ορίζοντά τους, που επιτυγχάνεται με την ευρύτερη πολιτισμική τους καλλιέργεια και εγρήγορση. Παράλληλος στόχος είναι να μπορέσουν οι σπουδαστές/στρίες να ανταποκριθούν στη σύγχρονη προσέγγιση για καθολικότητα της γνώσης μέσα από διεπιστημονικές εφαρμογές, αντιλαμβανόμενοι/ες τους πώς οι εικαστικές τέχνες μπορούν να συμβάλουν ουσιαστικά στην κατάρτιση των αυστηρών διαχωριστικών γραμμών μεταξύ των ποικίλων γνωστικών πεδίων, ενισχύοντας τη συμμετοχή και την ένταξη όλων στα μαθησιακά και κοινωνικά ζητούμενα.

Σύντομες αναφορές, όπου απαιτείται, γίνονται στον εκπαιδευτικό ρόλο και στο συνδυαστικό τρόπο αξιοποίησης και άλλων τεχνών (Φωτογραφίας, Κινηματογράφου, Μουσικής, Θεάτρου κ.ά.), οι οποίες όμως αναπτύσσονται διεξοδικότερα σε επί μέρους ειδικά μαθήματα της κατεύθυνσης.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην εργαστηριακή εκπαίδευση Χρήση Τ.Π.Ε. στην επικοινωνία με τους φοιτητές/ τις φοιτήτριες Χρήση Τ.Π.Ε. στην αξιολόγηση των φοιτητών/τριών	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	48
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων- άρθρων	16
	Καλλιτεχνικό εργαστήριο	20
	Διαδραστική διδασκαλία στο Εργαστήριο Υπολογιστών	6
	Συγγραφή εργασίας /τεστ	20
	Καλλιτεχνική δημιουργία	10
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	Γραπτή Εργασία ή/και τεστ (60%) και Καλλιτεχνική έργο, αποτέλεσμα της άσκησης στο εργαστήριο (40%)	

Εναλλακτικά:

Η προφορική εξέταση στην αναρτημένη στο ELearning ύλη είναι η εναλλακτική μορφή αξιολόγησης, για όσους/ όσες δεν μπορούν να ανταποκριθούν βεβαιωμένα στις άλλες μορφές.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΥΔΟΞΟΣ

- Σωτηροπούλου- Ζορμπαλά, Μ. & Μουρίκη, Α. (2021). «...Είχε μαμά ο Μιρό;» Από την αισθητική θεωρία στην αισθητική διδασκαλία. Πεδίο
- Χαραλαμπίδης, Α. (2023). *Μια μικρή ιστορία της τέχνης*. University Studio Press.
- Ενδεικτική επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:
- Βάος, Α. (2015). *Εικαστική πράξη και Εκπαίδευση*. Τόπος.
- Βάος, Α. (2008). *Ζητήματα διδακτικής των εικαστικών τεχνών*. Μοτίβο Εκδοτική Α.Ε
- Μαγουλιώτης Α. (2014). *Εικαστική Παιδαγωγική*. Αθανασόπουλος & ΣΙΑ Ι.Κ.Ε
- Σωτηροπούλου-Ζορμπαλά, Μ. (2020). *Ενσωματώντας τις τέχνες στην Εκπαίδευση*. Πεδίο.
- Χαραλαμπίδης, Α. (2010). *Τέχνη, βλέπω - γνωρίζω – αισθάνομαι*. University Studio Press Α.Ε.
- Ρόμπισον, Κ., (1999). *Οι Τέχνες στα Σχολεία*. Εκδ. Καστανιώτης.
- Charman, L. H. (1993). *Η διδακτική της Τέχνης. Προσεγγίσεις στην καλλιτεχνική αγωγή*. Επιμ. Π. Χριστοδουλίδη. Νεφέλη.
- Naughton, C., Biesta, G., & Cole, D.R. (2017). *Art, Artists and Pedagogy: Philosophy and the Arts in Education* (1st ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315143880>
- Hardy, T. (2006). *Art education in a postmodern world: Collected essays*. Intellect.
- Goldberg, M. (2017). *Arts Integration. Teaching Subject Matter through the Arts in Multicultural Settings*. Routledge.

Ποικιλία βιβλίων, άρθρων, ιστοτόπων και βίντεο υπάρχουν αναρτημένα στο ELearning του μαθήματος.

**ΥΜ21 ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ
ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ21	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διάφορες μορφές διδασκαλίας	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	ΟΧΙ		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι η θεωρητική εξέταση, κριτική ανάλυση και πρακτική κατανόηση ζητημάτων που αναφέρονται σε ζητήματα αναπηρίας και εκπαίδευσης. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να περιγράφει και να εξηγεί τα εννοιολογικά μοντέλα για την αναπηρία. • Να επιδεικνύει έμπρακτη κατανόηση των βασικών εννοιών, αρχών και διαδικασιών της παιδαγωγικής της ένταξης.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών που αφορούν στα ζητήματα της αναπηρίας. • Βιβλιογραφική επισκόπηση σε θέματα αναπηρίας. • Αναγνώριση και κριτική ανάλυση των εννοιολογικών μοντέλων για την αναπηρία. • Σεβασμό στη διαφορετικότητα και αναγνώριση των ομαλοποιητικών μηχανισμών στην εκπαιδευτική πράξη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Παρά τη μακρόχρονη ύπαρξη του θεωρητικού πλαισίου για την Παιδαγωγική της Ένταξης και την επίμονη ερευνητική ενασχόληση πολλών επιστημόνων με το συγκεκριμένο αντικείμενο, υφίσταται ακόμη μια μονοδιάστατη αντιμετώπιση της αναπηρίας στον ελληνικό χώρο. Η απουσία ενός ερμηνευτικού μοντέλου δεν επιτρέπει την εκκίνηση ενός γόνιμου προβληματισμού για την προσέγγιση της αναπηρίας ως εκπαιδευτικού και όχι ιατρικού-παθολογικού ζητήματος. Το συγκεκριμένο μάθημα αποβλέπει στην συζήτηση και την κριτική ανάλυση των ζητημάτων της αναπηρίας και πραγματεύεται τα παρακάτω θέματα:

- Αναπηρία: Ιστορική προσέγγιση, Πολιτική, Αναπηρικά Κινήματα, Διακηρύξεις
- Παιδαγωγική της Ένταξης: Θεωρία και Πράξη
- Αναπηρία και Κυρίαρχα Εννοιολογικά μοντέλα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο σε αίθουσα διδασκαλίας και ασύγχρονες μορφές επικοινωνίας	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Το αντικείμενο και τα περιεχόμενα του μαθήματος είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένα με την χρήση τεχνολογιών σε κάθε επίπεδο και διάσταση της διδακτικο-μαθησιακής διαδικασίας. Ειδικότερα χρησιμοποιούνται: ppt για την παρουσίαση των εννοιών, video και αποκωδικοποιημένο υλικό σε braille.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διδασκαλία μαθήματος: Διαλέξεις, Επιδείξεις, Παρουσιάσεις, Συζητήσεις	78
	Αυτόνομη μελέτη: Ανάγνωση άρθρων και βιβλιογραφίας για παρουσιάσεις	21
	Αυτόνομη μελέτη: Εκπόνηση τελικής γραπτής εξέτασης μαθήματος	21
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση είναι κατά κανόνα συνεχής και έχει διαμορφωτικό και συμπερασματικό χαρακτήρα. Για τη διαμορφωτική αξιολόγηση προβλέπεται η αξιοποίηση δοκιμασιών με ερωτήματα κρίσης και σύντομης απάντησης. Η συμπερασματική αξιολόγηση πραγματοποιείται μέσω: - Ατομικών τελικών γραπτών εξετάσεων σε ποσοστό 100% της τελικής βαθμολογίας. Τα θέματα των γραπτών εξετάσεων έχουν καθαρά ερμηνευτικό χαρακτήρα και στοχεύουν στην ανάλυση του θεωρητικού μέρους του μαθήματος. Τα κριτήρια αξιολόγησης ανακοινώνονται στα μαθήματα.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Καραγιάννη, Γ. (2017). Η αναπηρία στην Ελλάδα της κρίσης. Αθήνα: Δαρδανός.

Επιπρόσθετη συνιστώμενη βιβλιογραφία για μελέτη:

Barnes, C. Oliver, M. & Barton, L. (2014). Σπουδές για την αναπηρία σήμερα.

Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Oliver, M. (2009). Αναπηρία και Πολιτική. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο

Ζώνιου-Σιδέρη, Α. Ντεροπούλου-Ντέρου, Ε. Βλάχου-Μπαλαφούτη, Α. (2012).

Αναπηρία και εκπαιδευτική πολιτική. Αθήνα: Πεδίο.

Καραγιάννη, Π. (2000). «Εκπαιδευτικές Πρακτικές». Στο: Α. Ζώνιου-Σιδέρη (επιμ) *Άτομα με Ειδικές Ανάγκες και η Ένταξή τους*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα. σελ. 163-177.

Ζώνιου-Σιδέρη, Α., Καραγιάννη, Π., Ντεροπούλου-Ντέρου, Ε. & Σπανδάγου, Η. (2004). «Εκπαιδευτική Πολιτική και Ένταξη». *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τ.26, Αύγουστος-Οκτώβριος. σελ. 23-35.

Zoniou-Sideri, A., Karagianni, P., Deropoulou, E. & Spandagou, I. (2005).

«Inclusive Classes in Greece: New Names Old Institutions».

Ηλεκτρονικά Πρακτικά ISEC στο διαδίκτυο www.isec2005.org.uk/.../zoniou-sideri_a.shtml

Zoniou-Sideri, A. Karagianni, P. Deropoulou, E. & Spandagou, I. (2006). «Inclusive Discourse in Greece: Strong Voices, Weak Policies». *International Journal of Inclusive Education*, V10, N 2-3 pp.279-291

Καραγιάννη, Π. & Ζώνιου-Σιδέρη, Α. (2006). «Το Κοινωνικό Μοντέλο της Αναπηρίας. Θεωρία και Ερευνητική Πρακτική. Αντιφάσεις και Ερωτήματα». *Μακεδνόν*, τ.15. σελ.223-232.

ΥΜ22 ΑΝΤΙΡΑΤΣΙΣΤΙΚΗ, ΑΝΤΙΣΕΞΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ22	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΝΤΙΡΑΤΣΙΣΤΙΚΗ, ΑΝΤΙΣΕΞΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=2911 http://users.auth.gr/dimzachos/antiracist%20interc%20&%20antisexist%20ed.pdf		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Όταν θα ολοκληρωθεί η σειρά των συναντήσεων, οι φοιτητές/τριες αναμένεται:

A. Γνώσεις

1. Να έχουν εξοικειωθεί με την προβληματική που αφορά στα ζητήματα του ρατσισμού και του σεξισμού, έτσι ώστε να κατανοούν και να αξιολογούν τα διαφορετικά περιεχόμενα που δίδονται στις έννοιες αυτές.
2. Να αναγνωρίζουν τα φαινόμενα των στερεότυπων, των διακρίσεων, της καταπίεσης, του ρατσισμού και του σεξισμού έτσι ώστε να αντιπαλεύουν τις επιπτώσεις τους στο σχολείο και στην κοινωνία.
3. Να είναι σε θέση να διερευνήσουν τη σχέση μεταξύ του ρατσισμού και των άλλων διαστάσεων των κοινωνικών ανισοτήτων όπως, η κοινωνική τάξη, η εθνικότητα/εθνότητα, η θρησκεία, το φύλο, ο σεξουαλικός προσανατολισμός, η σωματική ικανότητα.
4. Να μπορούν να αξιολογούν κριτικά τις επιδράσεις των πολιτικών, καθώς και των καθημερινών αντιλήψεων, στάσεων και πρακτικών στη σχολική επιτυχία /αποτυχία των «διαφορετικών» μαθητριών/τριών.
5. Να είναι σε θέση να διερευνήσουν τη σχέση μεταξύ φύλου και εκπαίδευσης, δηλαδή, πώς δομείται και εκφράζεται το φύλο στο εκπαιδευτικό σύστημα και να αποκτήσουν τις αναγκαίες γνώσεις για μια αντι-(ετερο)σεξιστική εκπαίδευση.

B. Δεξιότητες, Ικανότητες

1. Να ολοκληρώσουν την κριτική μελέτη μιας σειράς άρθρων & βιβλίων της σχετικής επιστημονικής περιοχής

2. Να μπορούν να στηρίζουν και να αναπτύσσουν τεκμηριωμένες, επιστημονικές απόψεις
3. Να μπορούν να ασκούν κριτική στις προσεγγίσεις / θεωρήσεις / θεωρίες που αφορούν στα ζητήματα του ρατσισμού, του σεξισμού και της διαφορετικότητας
4. Να υποστηρίζουν τη θέση ότι όλοι/ες οι μαθητές/τριες έχουν δικαίωμα σε μια ποιοτική εκπαίδευση
5. Να αναγνωρίζουν τις συνθήκες που καθορίζουν την εκπαίδευση των διαφορετικών ατόμων και ομάδων
6. Να είναι σε θέση να εφαρμόσουν τη διαπολιτισμική προσέγγιση στην καθημερινή τους διδακτική πράξη
7. Να αυξήσουν την αυτογνωσία τους σχετικά με την έμφυλη κατασκευή των ταυτοτήτων φύλου γενικά και ειδικότερα στο πλαίσιο του σχολείου και να αποκτήσουν τις κατάλληλες δεξιότητες για την προώθηση μιας αντι-(ετερο)σεξιστικής εκπαίδευσης

Γενικές Ικανότητες

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Γνωριμία, (προ)επισκόπηση, απαιτήσεις

Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

Ιστορική διερεύνηση των μετακινήσεων στην Ελλάδα
 Μετανάστες/τριες στην Ελλάδα
 Έλληνες/ίδες σε άλλες χώρες
 Οι μειονότητες και τα δικαιώματά τους στο σύγχρονο κόσμο

ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ

1. Τι είναι και πώς δημιουργείται ο ρατσισμός;
  - Ρατσισμός, στερεότυπα και προκαταλήψεις
  - Ρατσισμός και κοινωνικές κατηγοριοποιήσεις
  - Ρατσισμός, εξουσία, διακρίσεις και εκμετάλλευση
  - Ορισμοί του ρατσισμού και σημασία τους για την πράξη
2. Ιστορία του ρατσισμού ως θεωρία και ως πολιτική
  - Η γένεση των ρατσιστικών θεωριών
  - Από τη ρατσιστική θεωρία στη ρατσιστική πολιτική
  - Η ναζιστική Γερμανία, το απάρτχάιντ της Νότιας Αφρικής, οι διακρίσεις στις ΗΠΑ
  - Η κατάσταση σήμερα στην Ευρώπη
3. Ρατσισμός και εκπαίδευση
  - Φανερός και κρυφός ρατσισμός
  - Ο καθημερινός ρατσισμός

- Η παραμέληση της γλώσσας και του πολιτισμού των μειονοτήτων και των μεταναστών/τριών
- Η ενοχοποίηση των θυμάτων
- Εκπαιδευτικές πολιτικές για την αντιμετώπιση του ρατσισμού

ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Πολιτισμικό περιβάλλον και εκπαίδευση
Ορισμοί της Διαπολιτισμικής εκπαίδευσης
Η διαπολιτισμική εκπαίδευση στην Ελλάδα
Η διαπολιτισμική εκπαίδευσης στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ

ΣΕΞΙΣΜΟΣ

Ο σεξισμός ως ιδεολογία και ως πράξη
Το σχολείο ως πολιτισμικό πλαίσιο κατασκευής έμφυλων ταυτοτήτων και ως ένα προνομιακό πεδίο για την άρση του σεξισμού
Έμφυλες /σεξουαλικές ταυτότητες και σχολείο
Ρόλος του/της εκπαιδευτικού, εκπαιδευτική ηγεσία και φύλο.
Η έμφυλη διάσταση του αναλυτικού προγράμματος.
Εντοπισμός και κριτική αντιμετώπιση του σεξισμού στο διδακτικό υλικό.
Ανάπτυξη μη-σεξιστικού παιδαγωγικού υλικού.
Σεξισμός στο «κρυφό» αναλυτικό πρόγραμμα.
Σεξισμός στη γλώσσα και η σημασία της στην αντι-(ετερο)σεξιστική εκπαίδευση
Κατανοώντας και ερμηνεύοντας τις διαφορές στη μάθηση και στην επίδοση ανάμεσα στα φύλα στο σχολείο.
Φεμινιστικές προσεγγίσεις στην παιδαγωγική.
Στρατηγικές προώθησης της ισότητας των φύλων σε γνωστικά αντικείμενα.
Σχεδιασμός μιας αντι-(ετερο)σεξιστικής πολιτικής στην εκπαίδευση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Η/Υ & projector κατά τη διδασκαλία. Χρήση της πλατφόρμας Blackboard, άλλων ιστοσελίδων και e-mails για την ηλεκτρονική επικοινωνία με φοιτητές/τριες	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	60
	Σεμινάρια	18
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	39
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών γίνεται με γραπτές εξετάσεις.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

Ζάχος, Δ. (2017). *Επίκαιρα Θέματα Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης*. Θεσσαλονίκη: Α. Σταμούλης.
Τσιάκαλος Γ. (2000). *Οδηγός Αντιρατσιστικής Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Πολίτης Φ. (2006). *Οι «Ανδρικές Ταυτότητες» στο Σχολείο -Ετεροσεξουαλικότητα, Ομοφυλοφοβία και Μισογονισμός*, Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Χαραβιτσίδης, Π. (2013). *Χτίζοντας ένα δημοκρατικό και ανθρώπινο σχολείο*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Ιστοσελίδα: Παραγωγή βοηθητικού εκπαιδευτικού υλικού για την εισαγωγή θεμάτων σχετικά με τα φύλα στην εκπαιδευτική διαδικασία. Στο: <http://www.isotita-epaek.gr/welcome.htm>

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ23	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α΄ και Β΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ, ΤΠΕ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Η κατοχή στοιχειωδών γνώσεων και δεξιοτήτων χειρισμού ευρέως διαδεδομένων υπολογιστικών και δικτυακών τεχνολογιών αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την παρακολούθηση του μαθήματος.		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6315		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η θεωρητική εξέταση, κριτική ανάλυση και πρακτική κατανόηση ζητημάτων που αναφέρονται στην αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην εκπαίδευση, και η συστηματική αντιμετώπιση των διαδικασιών σχεδιασμού, δημιουργίας, χρήσης, αξιολόγησης και διαχείρισης ποικίλων διδακτικών μέσων και υλικών μάθησης. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση:

- Να περιγράφει και να εξηγεί μοντέλα ενσωμάτωσης της χρήσης των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στη διδασκαλία και τη μάθηση.
- Να επιδεικνύει έμπρακτη κατανόηση των βασικών εννοιών, αρχών και διαδικασιών διδακτικού σχεδιασμού και να εφαρμόζει γνώσεις σχετικές με τις διαδικασίες σχεδιασμού, ανάπτυξης, επιλογής, χρήσης και αξιολόγησης ποικίλων διδακτικών μέσων και υλικών μάθησης, κατά την παραγωγή και αξιοποίηση εκπαιδευτικού υλικού.
- Να χρησιμοποιεί ταξινομήσεις εκπαιδευτικού λογισμικού και να αξιολογεί τις διδακτικές και μαθησιακές δυνατότητες και τους περιορισμούς ποικίλων ψηφιακών μέσων, υλικών και περιεχομένων.
- Να σχεδιάζει και να δημιουργεί στα πλαίσια ομάδας πρότυπο ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό για τη διδακτική αντιμετώπιση ποικίλων γνωστικών αντικειμένων των προγράμματος σπουδών του Δημοτικού σχολείου.

Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το περιεχόμενο του μαθήματος συνίσταται στις ακόλουθες ενότητες:

Θεματική Ενότητα 1: Εκπαιδευτικές τεχνολογίες και ΤΠΕ: Η εξέλιξη των μέσων. Πεποιθήσεις για την εκπαιδευτική αξία των νέων εκπαιδευτικών τεχνολογιών: Τα ερευνητικά δεδομένα

Θεματική Ενότητα 2: Η αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη: Βασικές έννοιες, αρχές και διαδικασίες διδακτικού σχεδιασμού • Οι διαδικασίες της διδασκαλίας και της μάθησης • Μοντέλα διδακτικού σχεδιασμού • Διδακτικοί στόχοι, μέθοδοι, μορφές και μέσα διδασκαλίας

Θεματική Ενότητα 3: Η αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη: Ζητήματα σχεδιασμού, επιλογής και χρήσης διδακτικών μέσων και υλικών μάθησης • Η ενσωμάτωση των ΤΠΕ στη διδασκαλία • Είδη και ταξινομήσεις εκπαιδευτικού λογισμικού • Χαρακτηριστικά, δυνατότητες και περιορισμοί τεχνολογιών, μέσων και υλικών διδασκαλίας και μάθησης • Κριτήρια επιλογής τεχνολογιών, μέσων και υλικών διδασκαλίας και μάθησης

Θεματική Ενότητα 4: Διδασκαλία και μάθηση με τη βοήθεια εκπαιδευτικού λογισμικού • Η αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της γλώσσας • Εκπαιδευτικό λογισμικό για την γλώσσα • Η αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία των μαθηματικών, της μελέτης περιβάλλοντος και των φυσικών επιστημών • Εκπαιδευτικό λογισμικό για τα μαθηματικά και τις φυσικές επιστήμες

Θεματική Ενότητα 5: Η αξιοποίηση των υπηρεσιών του Διαδικτύου στην εκπαίδευση • Εκπαιδευτικό υλικό και λογισμικό στον Παγκόσμιο Ιστό • Ζητήματα αξιολόγησης εκπαιδευτικών ιστοσελίδων • Επικοινωνία μέσω Διαδικτύου • Εκπαίδευση από απόσταση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Το αντικείμενο και το περιεχόμενο του μαθήματος είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένα με την αξιοποίηση των ΤΠΕ σε κάθε επίπεδο και διάσταση της διδακτικο-μαθησιακής διαδικασίας. Ειδικότερα χρησιμοποιούνται: Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό λογισμικό, Λογισμικό γενικής χρήσης, Υπηρεσίες Ιστού, Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας Moodle/elearning	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Εργαστηριακή	15
	Άσκηση	10
	Μελέτη βιβλίων και άρθρων	14
	Συγγραφή εργασίας/ εργασιών	3
	Εξετάσεις	

<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p>	<p>Η αξιολόγηση είναι κατά κανόνα συνεχής και έχει διαμορφωτικό και συμπερασματικό χαρακτήρα. Για τη διαμορφωτική αξιολόγηση προβλέπεται η αξιοποίηση δοκιμασιών με ερωτήματα πολλαπλής επιλογής και σύντομης απάντησης, καθώς και η επίλυση προβλημάτων τύπου μελέτης περίπτωσης. Η συμπερασματική αξιολόγηση πραγματοποιείται μέσω: 1. Ατομικών ή/και ομαδικών (2 ατόμων) φακέλων εργασιών (portfolio) - ποσοστό 50% της τελικής βαθμολογίας. Ο φάκελος εργασιών (portfolio) περιλαμβάνει όλες τις εργασίες παραγωγής ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού, οι οποίες σχεδιάζονται και δημιουργούνται σε αρχικό επίπεδο στα πλαίσια των εργαστηριακών ενοτήτων του μαθήματος. 2. Ατομικών τελικών γραπτών ή προφορικών εξετάσεων (written essays) - ποσοστό 50% της τελικής βαθμολογίας. Τα θέματα των γραπτών εργασιών έχουν καθαρά ερμηνευτικό χαρακτήρα και στοχεύουν στην ανάλυση του θεωρητικού μέρους του μαθήματος. Τα κριτήρια αξιολόγησης ανακοινώνονται σταδιακά μαζί με τα θέματα τόσο των εργαστηριακών, όσο και των θεωρητικών εργασιών και διαφοροποιούνται ανάλογα με τη φύση και το θέμα της εκάστοτε εργασίας.</p>
-----------------------------------	--

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Timothy J. Newby, Donald Stepich, James Lehman, James D. Russell (2005)
Educational Technology for Teaching and Learning (3rd Edition). NY: Prentice Hall

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

- Drenoyianni, H. and Selwood, I.D. (1998) “Conceptions or Misconceptions?” Primary Teachers’ Perceptions and Use of Computers in the Classroom”. In Education and Information Technologies, Vol.3, No.2, June 1998, pp.87-99.
- Ντρενογιάννη, Ε. και Πριμεράκης, Γ. (2008) Ψηφιακά σενάρια διδασκαλίας για το Δημοτικό σχολείο: Η διερεύνηση του περιεχομένου τους με έμφαση στα δομικά, μορφολογικά και μεθοδολογικά στοιχεία σχεδιασμού. Στο περιοδικό Θέματα Επιστημών και Τεχνολογίας στην Εκπαίδευση, Τόμος 1, Τεύχος 2.
- Cuban, Larry. The Classroom Use of Technology Since 1920. New York: Teachers College Press, Columbia University, 1986.
- Cuban, L., & Cuban, L. (2009). Oversold and underused: Computers in the classroom. Harvard University Press.
- Watson, D. (2006). Understanding the relationship between ICT and education means exploring innovation and change. Education and Information Technologies, 11(3-4), 199- 216.
- Loveless, A., & Ellis, V. (Eds.). (2001). ICT, pedagogy and the curriculum: Subject to change. Psychology Press.
- Loveless, A. (2003). Creating spaces in the primary curriculum: ICT in creative subjects. Curriculum journal, 14(1), 5-21.
- Loveless, A. (1996). The role of IT: Practical issues for the primary teacher. Cassell.
- Drenoyianni, H. (2004). Designing and implementing a project-based ICT course in a teacher education setting: rewards and pitfalls. Education and Information Technologies, 9(4), 387-404.

- Drenoyianni, H., Selwood, I., & Riding, R. (2002). Searching Using ‘Microsoft® Encarta™’. *Education and Information Technologies*, 7(4), 333-342.
- Ντρενογιάννη, Ε. (2000) “Αλληλεπιδραστικά Πολυμέσα: Η Περίπτωση των εγκυκλοπαιδικών εκδόσεων και της εκπαιδευτικής τους αξιοποίησης”. Στο Κόμης, Β. (Επιμ.) *Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση*. Πάτρα: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.
- Ντρενογιάννη, Ε. (2010) Το «νέο σχολείο» και ο ρόλος των ΤΠΕ ως φορέων εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης. Στο Τζιμογιάννης, Α. (Επιμ.) *Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην εκπαίδευση*. Κόρινθος: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.
- Beauchamp, G. (2011). Interactivity and ICT in the primary school: categories of learner interactions with and without ICT. *Technology, Pedagogy and Education*, 20(2), 175-190.
- Foshay, R., & Ahmed, M. I. (2000). A practical process for reviewing and selecting educational software. Technical Paper.(ERIC Document reproduction service No. ED 464 608).
- McDougall, A., & Squires, D. (1995). A critical examination of the checklist approach in software selection. *Journal of Educational Computing Research*, 12(3), 263-274.
- Squires, D., & MacDougall, A. (1994). *Choosing and Using Educational Software: A Teacher’s Guide*. Routledge.

4.3 ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

ΥΕΜΠ1 ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ: ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ

ΥΕΜΠ1

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΕΜΠ1	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Z' & Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ: ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα: -Είναι σε θέση να δημιουργούν δικό τους υλικό για τη διδασκαλία της γλώσσας. -Χρησιμοποιούν ποικίλα κείμενα αναλύοντάς τα με τους μαθητές και τις μαθήτριά τους. -Μπορούν να σχεδιάσουν διδακτικές πρακτικές για την καλλιέργεια του κριτικού γραμματισμού. -Ενσωματώνουν τη διδασκαλία των γλωσσικών μονάδων στην ανάλυση των κειμένων
Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα διερευνά πρακτικές πτυχές ζητημάτων που σχετίζονται με τη διδακτική της γλώσσας στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου. Στη διάρκεια των μαθημάτων παρουσιάζονται οι βασικές προτάσεις που έχουν διατυπωθεί στη σύγχρονη βιβλιογραφία (μέσα από την παιδαγωγική του κριτικού γραμματισμού και την κοινωνικο-πολιτισμική προσέγγιση της μάθησης) με στόχο να διαμορφωθεί ένα δυναμικό και ευέλικτο πλαίσιο αρχών που οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αξιοποιήσουν για να προχωρήσουν, πέρα από την αναπαραγωγή ενός

στατικού σώματος γνώσης που κωδικοποιείται στα σχολικά βιβλία, στο να σχεδιάσουν δραστηριότητες για την καλλιέργεια του γραμματισμού στο σχολικό περιβάλλον. Καθώς η επιλογή της προσέγγισης για τη διδασκαλία του γραμματισμού στις πρώτες τάξεις του σχολείου σχετίζεται με αποφάσεις που αφορούν στο περιεχόμενο και τον τρόπο διδασκαλίας είναι σημαντικό οι αποφάσεις για αυτά που πρέπει να διδαχθούν να σχετίζονται με θεωρίες για την ανάπτυξη του γραμματισμού ενώ οι αποφάσεις για τον τρόπο διδασκαλίας να σχετίζονται με τις θεωρίες μάθησης. Αυτό που πρέπει να γίνει κατανοητό είναι ότι στο επίκεντρο των αποφάσεων είναι χρήσιμο να βρίσκονται οι δεξιότητες που πρέπει να διδαχθούν σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, σε ένα πλαίσιο που περιλαμβάνει ένα περιβάλλον πλούσιο σε αυθεντικά κείμενα και πραγματικές περιστάσεις επικοινωνίας.

Ο στόχος για τον οποίο γράφεται ένα κείμενο, η επεξεργασία του ίδιου του κειμένου, η επεξεργασία κάποιων προτάσεων ή λέξεων του κειμένου και η επεξεργασία μερών των λέξεων μπορεί να αποτελούν επίπεδα στα οποία δίνεται έμφαση στη διδασκαλία με απώτερο σκοπό τα παιδιά να είναι σε θέση να ανταποκρίνονται σε όλα τα επίπεδα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο σε αίθουσα διδασκαλίας	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία του μαθήματος αλλά και στην επικοινωνία με τους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	24
	Ομαδική εργασία/δραστηριότητες	40
	Αυτόνομη μελέτη: Μελέτη άρθρων και βιβλιογραφίας	30
	Πρακτική (παρακολουθήσεις και διδασκαλίες σε σχολεία)	30
	Παρουσιάσεις εργασιών	26
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών είναι συνεχής και έχει διαμορφωτικό και συμπερασματικό χαρακτήρα. Για τη διαμορφωτική αξιολόγηση προβλέπονται παρουσιάσεις των ομαδικών εργασιών ανά συνάντηση εργασίας, Η συμπερασματική αξιολόγηση πραγματοποιείται με γραπτή εργασία με τη λήξη του εξαμήνου που σχετίζεται με την πρακτική άσκηση στα σχολεία.</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Taylor, B. & Pearson, D. (2009). Διδάσκοντας την Ανάγνωση. Αποτελεσματικά σχολεία επιτυχημένοι εκπαιδευτικοί. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
 F. Smith (2006). Κατανοώντας την Ανάγνωση. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
 Α. Χαραλαμπίδης & Σ. Χατζησαββίδης (1997). Η διδασκαλία της λειτουργικής χρήσης της γλώσσας. Θεωρία και πρακτικές εφαρμογές. Θεσσαλονίκη: Κώδικας.

ΥΕΜΠ2

ΥΕΜΠ2

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΕΜΠ2	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ: ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=12834		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται ότι θα:

- έχουν διαμορφώσει μια πιο σύνθετη κατανόηση της σχέσης γλώσσας και κοινωνίας
- είναι σε θέση να διαβάζουν τον τρόπο με τον οποίο τα κείμενα της κοινωνικής πραγματικότητας μέσα από τις λεξικογραμματικές, κειμενικές και πολυσημειωτικές τους επιλογές δομούν και ενισχύουν ή αναδομούν και αμφισβητούν συγκεκριμένες αναπαραστάσεις του κόσμου.
- είναι σε θέση να οικοδομούν, μέσα από τα κείμενα που επιλέγουν και τις δραστηριότητες που συνδιαμορφώνουν με τους μαθητές και τις μαθήτριες, μια θεματική ενότητα με στόχο την καλλιέργεια της κριτικής στάσης των μαθητών/τριών απέναντι στα κείμενα και τον κόσμο.
- έχουν αποκτήσει τα εργαλεία μέσα από τα οποία θα αναστοχάζονται το είδος της μαθησιακής κουλτούρας που οι ίδιοι/ες ως εκπαιδευτικοί θα συνοικοδομούν με τους μαθητές/τριές τους καθώς και το είδος των στρατηγικών και παιδαγωγικών πρακτικών που αναπτύσσουν το διάλογο του σχολείου με την κοινωνία.

Γενικές Ικανότητες

Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα διερευνά ζητήματα που αφορούν στον τρόπο με τον οποίο οι βασικές αρχές και θέσεις της παιδαγωγικής του Κριτικού Γραμματισμού μπορούν να αξιοποιηθούν στη διδασκαλία της γλώσσας και την καλλιέργεια του σχολικού γραμματισμού.

Εκκινώντας από τη βασική θέση της Κριτικής Ανάλυσης Λόγου (ΚΑΛ), που υποστηρίζει ότι η γλώσσα δεν συνιστά το μέσο για την αποτύπωση μιας στατικής και παγιωμένης πραγματικότητας αλλά το μηχανισμό για τη δόμηση της κοινωνικής πραγματικότητας καθώς και για τη διαπραγμάτευση ποικίλων κοινωνικών νοημάτων και κοινωνικών σχέσεων, το μάθημα επιδιώκει θεωρητικούς και πρακτικούς στόχους. Στο θεωρητικό επίπεδο, το μάθημα επιδιώκει να εξοικειώσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με μια πιο σύνθετη, ιδεολογικά προσανατολισμένη προσέγγιση της γλώσσας και να συμβάλει στην κατανόηση της λειτουργικής διάστασης των λεξικογραμματικών, κειμενικών δομών και τη διαπλοκή τους με σημειωτικούς πόρους. Μέσα από τη λεπτομερή παρουσίαση της Συστημικής Λειτουργικής Γραμματικής, όπως έχει διαμορφωθεί από τους Halliday και Martin, το μάθημα επιδιώκει να καλλιεργήσει στους φοιτητές και τις φοιτήτριες την ικανότητα να αντιλαμβάνονται τις ιδεολογικές χρήσεις της γλώσσας – να κατανοούν, δηλαδή το πώς τα άτομα μέσα από γλωσσικούς και σημειωτικούς τρόπους (εικόνα, ήχο κλπ.) που επιλέγουν στα κείμενά τους (γλωσσικά και πολυτροπικά) δομούν και αναπαραγάγουν συγκεκριμένες αναπαραστάσεις του κόσμου, προβάλλουν συγκεκριμένες ταυτότητες, ενισχύουν ή αμφισβητούν ηγεμονικούς Λόγους.

Στο πρακτικό επίπεδο, που σχετίζεται με την παιδαγωγική πράξη, το μάθημα επιδιώκει να παράσχει στους φοιτητές και τις φοιτήτριες τα εργαλεία μέσα από τα οποία μπορούν να σχεδιάσουν διαλογικές παιδαγωγικές πρακτικές, δηλαδή πρακτικές που συμβάλλουν στο να μετασχηματιστούν οι σχολικές κοινότητες από μονολογικά πλαίσια διδασκαλίας σε πολυφωνικές κοινότητες γραμματισμού. Οι φοιτητές/τριες καλούνται, αξιοποιώντας τα εργαλεία αυτά, να παρακολουθήσουν μια τάξη δημοτικού σχολείου, να ‘διαβάσουν’ τη μαθησιακή κουλτούρα που δομείται στη σχολική αυτή κοινότητα και να αναλύσουν τον τρόπο που μαθητές/τριες και εκπαιδευτικοί στην καθημερινή σχολική πράξη, μέσα από τη γλώσσα, τα κείμενα και της αλληλεπιδράσεις τους, διαμορφώνονται σε εγγράμματα υποκείμενα που προβάλλουν ποικίλες κοινωνικές και εγγράμματα ταυτότητες. Το πρακτικό μέρος του μαθήματος ολοκληρώνεται με τον σχεδιασμό μιας εναλλακτικής θεματικής ενότητας με βάση τις αρχές της παιδαγωγικής του Κριτικού Γραμματισμού, την εφαρμογή αυτής στην τάξη-παρακολούθησης και τον αναστοχασμό της όλης διαδικασίας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

	πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	25
	Συνεργασία σε ομάδες για το σχεδιασμό μιας θεματικής ενότητας και τη διδασκαλία της στο σχολείο	35
	Πρακτική σε σχολεία [παρακολούθηση και διδασκαλία]	40
	Παρουσιάσεις στην τάξη	30
	Συγγραφή εργασίας	20
	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ		
	Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών είναι συνεχής και έχει τόσο διαμορφωτικό όσο και συμπερασματικό χαρακτήρα.	

	<p>Οι φοιτητές/τριες, σε ομάδες των 4 ή 5 ατόμων, καλούνται να παρακολουθήσουν μια τάξη δημοτικού σχολείου και να αποτυπώσουν την κουλτούρα της σχολικής τάξης, καταγράφοντας και αναλύοντας τις πρακτικές γραμματισμού που ο/η εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί. Στη συνέχεια, αναλαμβάνουν να σχεδιάσουν – με τη βοήθεια της διδάσκουσας- μια παρέμβαση ακολουθώντας τις αρχές του Κριτικού Γραμματισμού και να την εφαρμόσουν στην τάξη που παρακολούθησαν. Κάθε ομάδα με προφορικές ανακοινώσεις παρουσιάζει τη σχετική διαδικασία (τα προβλήματα που αντιμετώπισαν, τις λύσεις που επέλεξαν κλπ.) στο μάθημα και ακολουθεί συζήτηση μεταξύ των φοιτητών/τριών και της διδάσκουσας για τις διάφορες επιλογές που έγιναν και την κουλτούρα που διαμόρφωσαν.</p> <p>Η τελική γραπτή εργασία περιλαμβάνει όλα τα παραπάνω στάδια. Οι παρουσιάσεις αυτές και τα σχόλια που γίνονται αποτυπώνονται με τη μορφή γραπτής εργασίας που παραδίδεται με την ολοκλήρωση του μαθήματος.</p>
--	---

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Σημειώσεις διδάσκουσας

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αρχάκης, Αργ., και Β. Τσάκωνα (2011). *Ταυτότητες, αφηγήσεις και γλωσσική εκπαίδευση*. Αθήνα: Πατάκης.
- Comber, B. & Simpson, A. (επιμ.) 2001. *Negotiating Critical Literacies in Classrooms*. Mahwah, Lawrence Erlbaum Associates.
- Kress, G. (2003) *Γλωσσικές διαδικασίες σε κοινωνικοπολιτισμική πρακτική*. (μετφρ. Ελ. Γεωργιάδη). Αθήνα: Σαββάλας.
- Κωστούλη, Τ (2000). Κειμενοκεντρική προσέγγιση και κοινωνική/κριτική εγγραμματοσύνη: Η συμβολή της παιδικής λογοτεχνίας. *Virtual School, The Sciences of Education Online* 2 (1).
- Κωστούλη, Τ. (2008). *Κριτική ανάλυση του γραμματισμού της σχολικής τάξης: Βασικές θέσεις και άξονες μελέτης*. Στο Μόζερ, Αμ. Και άλλοι (επιμ.). *Γλώσσας χάριν: Τόμος αφιερωμένος από τον Τομέα Γλωσσολογίας στον καθηγητή Γ. Μπαμπινιώτη*. (577-590). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Κωστούλη, Τρ. (υπό δημ.) *Διαλογικότητα, πολυφωνία, γραμματική και ανάγνωση στο σχολείο: Η Κριτική Ανάλυση Λόγου στην παιδαγωγική πράξη*. Στον τιμητικό τόμο για τον καθηγητή Ν. Μήτση.

ΥΕΜΠ 4

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΕΜΠ4	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ' - Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νέες διδακτικές πρακτικές στο μάθημα της λογοτεχνίας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου – ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σχεδιάζουν διδακτικά σενάρια για τη διδασκαλία της λογοτεχνίας με ολόκληρα λογοτεχνικά βιβλία • Να σχεδιάζουν δράσεις φιλαναγνωσίας για το σχολείο αλλά και για εξωσχολικά περιβάλλοντα (βιβλιοθήκες κλπ) • Να επινοούν ποικίλες δραστηριότητες με τη συνδρομή άλλων τεχνών και των ΤΠΕ και να δημιουργούν το κατάλληλο υλικό γι αυτές • Να εκτιμούν και να αξιολογούν την ανταπόκριση των παιδιών στην ανάγνωση λογοτεχνικών έργων.
Γενικές Ικανότητες
<p>Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Περιλαμβάνει πέντε ενότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η ανάγνωση λογοτεχνικών βιβλίων στο Δημοτικό σχολείο (Η ένταξη της στο σχολικό πρόγραμμα, σχέση με άλλα γνωστικά αντικείμενα, η μέθοδος project, η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, οι ΤΠΕ. • Προετοιμασία διδακτικών σεναρίων (Τι είναι διδακτικό σενάριο, επιλογή θέματος, καταγραφή γνωστικών σκοπών και επιδιωκόμενων

δεξιοτήτων, επιλογή λογοτεχνικών βιβλίων κατάλληλων για το θέμα, μέθοδος διδασκαλίας)

- Εργασίες και δραστηριότητες των μαθητών (Μεγαλόφωνη ανάγνωση, κειμενικές, ερευνητικές, εικαστικές, μουσικές, δραματικές δραστηριότητες. Γραπτές εργασίες
- Σύνδεση της λογοτεχνίας με άλλες δραστηριότητες της σχολικής ζωής (σχολικές γιορτές, εκδρομές, εκπαιδευτικές επισκέψεις, επισκέψεις συγγραφέων στο σχολείο)
- Σχεδιασμός δράσεων φιλαναγωγσίας σε εξωσχολικά περιβάλλοντα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο σε αίθουσα διδασκαλίας	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία του μαθήματος, στην επικοινωνία με τους φοιτητές αλλά και στις εργασίες που θα εκπονήσουν οι φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	27
	Σεμινάρια – παρουσιάσεις εργασιών	12
	Αυτόνομη μελέτη άρθρων και βιβλιογραφίας	41
	Ομαδική εργασία	40
	Πρακτική (παρακολουθήσεις και διδασκαλίες σε σχολεία	30
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	<p>Η αξιολόγηση των φοιτητών και των φοιτητριών έχει διαμορφωτικό και συμπερασματικό χαρακτήρα και βασίζεται:</p> <p>α) στον σχεδιασμό και την υλοποίηση διδασκαλίας μαθήματος λογοτεχνίας ή δράσεως φιλαναγωγσίας σε βιβλιοθήκη ή σχολικής γιορτής/εκπαιδευτικής επίσκεψης</p> <p>β) δημόσια παρουσίαση της διδασκαλίας/δράσης στην ολομέλεια των φοιτητών/τριών και υποστήριξη των επιλογών και μέσων που χρησιμοποιήθηκαν, και γ) παράδοση γραπτής εργασίας.</p> <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης στηρίζονται στην πληρότητα του θεωρητικού υπόβαθρου, στον κατάλληλο σχεδιασμό της διδασκαλίας/δράσης καθώς και την ικανότητα εκτίμησης και αξιολόγησης της ανταπόκρισης των παιδιών στη διδασκαλία/δράση και της προώθησης της φιλαναγωγσίας τους.</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αποστολίδου, Βενετία, Βικτωρία Καπλάνη & Ελένη Χοντολίδου (επιμ.), *Διαβάζοντας λογοτεχνία στο σχολείο... μια νέα πρόταση διδασκαλίας*, Αθήνα, τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός, 2000 Κωδικός Εύδοξος 31191

- Αποστολίδου Β., Δ. Κόκορης, Μ. Μπακογιάννης & Ε. Χοντολίδου (επιμ.), *Λογοτεχνική ανάγνωση στο σχολείο και στην κοινωνία*, Αθήνα, Gutenberg, 2018
- Β. Αποστολίδου, «Η λογοτεχνία στα νέα περιβάλλοντα των ΤΠΕ: Κυβερνολογοτεχνία και e-books, ψηφιακές κοινότητες αναγνωστών, δημιουργική γραφή και αφήγηση στον ψηφιακό κόσμο». Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, 2012
http://www.greeklanguage.gr/sites/default/files/digital_school/3.1.2_apostolidou.pdf
- Παπαρούση, Μαρία (2019). *Η λογοτεχνία στη διδακτική πράξη: Αναγνωστικές και κριτικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Gutenberg.
- Φρυδάκη, Ευαγγελία & Παπαγεωργάκης, Δημήτρης (2022). *Διαλογικότητα και λογοτεχνική εκπαίδευση*. Αθήνα: Κριτική.
- Ε. Γιαπανίδου, Ε. Δρακάκη, Κ. Ζανίδου, Φ. Ιερεμιάδου, Ε. Παπανικολάου, Ζ. Πούλου, «Δράσεις προώθησης της φιλαναγνωσίας σε εξωσχολικά περιβάλλοντα. Καταγραφή – Αξιολόγηση – Πρόταση», στον τ. *Καλλιεργώντας τη φιλαναγνωσία*, ό.π., σ. 344- 354.

**ΥΕΜΠ-6 ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ:
ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ**

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΕΜΠ6	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ: ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διάφορες μορφές διδασκαλίας	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	OXI		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=10243		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Η εξάπλωση των μέσων ενημέρωσης και των λοιπών παρόχων πληροφοριών, ως απόρροια της ραγδαίας ανάπτυξης της τεχνολογίας και των διαδικασιών επικοινωνίας, εγείρει το ζήτημα της αξιολόγησης του περιεχομένου, της σημασίας και της αξιοπιστίας της πληροφορίας από πλευράς των μαθητών/τριών ως διακρίνοντας σημαντικό. Αυτό προϋποθέτει ότι οι μαθητές/ήτρίες είναι εφοδιασμένοι/ες με βασικές γνώσεις γύρω από τη λειτουργία των μέσων και των παρόχων πληροφοριών και γνωρίζουν πώς να τα αξιολογούν προκειμένου να τα χρησιμοποιούν για προσωπική έκφραση και δημοκρατική συμμετοχή. Εκκινώντας από την παραδοχή ότι για να συμβεί αυτό απαιτείται πρωτίστως οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί να είναι κριτικά εγγράμματοι στα μέσα και την πληροφορία, το μάθημα εστιάζει στη διερεύνηση τόσο θεωρητικών όσο και πρακτικών ζητημάτων. Στο θεωρητικό επίπεδο, το μάθημα επιδιώκει να καλλιεργήσει στους φοιτητές/ήτρίες την ικανότητα να εξετάζουν, να αναλύουν κριτικά και να κατανοούν πρακτικά ζητήματα που αφορούν στην αξιοποίηση πηγών των μέσων και της πληροφορίας για την επίτευξη γλωσσοδιδακτικών στόχων. Ειδικότερα, επικεντρώνεται στη μελέτη: (α) της ιστορίας και τεχνολογίας των Μέσων, (β) της θεσμικής και οικονομικής τους υπόστασης, (γ) της πολιτικής και κοινωνικής τους λειτουργίας, (δ) των ειδολογικών, ιδεολογικών και αισθητικών χαρακτηριστικών των μηνυμάτων τους, (ε) της δεοντολογίας και ελευθερίας της έκφρασης και (στ) της πρόσληψης και ερμηνείας τους από τους μαθητές/ήτρίες. Στο πρακτικό επίπεδο, το μάθημα επιδιώκει να καταστήσει τους φοιτητές/ήτρίες ικανούς/ές να σχεδιάζουν μια θεματική ενότητα με βάση τις αρχές του κριτικού γραμματισμού στα μέσα και να την εφαρμόζουν σε τάξη δημοτικού σχολείου στην οποία, προηγουμένως, έχουν κληθεί σε ομάδες των 3 ή 4 ατόμων να παρακολουθήσουν και να αποτυπώσουν τις πρακτικές γραμματισμού τις οποίες ο/η εκπαιδευτικός της τάξης χρησιμοποιεί. Το πρακτικό μέρος του μαθήματος ολοκληρώνεται με τον αναστοχασμό της όλης διαδικασίας προκειμένου να αναδειχθεί η ανάγκη ανανέωσης των σημερινών παιδαγωγικών πρακτικών ώστε να εξυπηρετούν επαρκώς το μεταβαλλόμενο ρόλο των εκπαιδευτικών στο νέο μαθησιακό περιβάλλον που αναδύεται ως αποτέλεσμα των ραγδαίων αλλαγών στους τομείς των μέσων και της πληροφορίας. Επιπλέον, σε εργαστηριακό επίπεδο,

το μάθημα επιδιώκει να εξοικειώσει τους φοιτητές/ήτριες με πρακτικές αναζήτησης και κριτικής αξιολόγησης του περιεχομένου, της αξιοπιστίας και της χρησιμότητας online μέσω των πηγών πληροφόρησης για την επίτευξη γλωσσοδιδασκτικών στόχων.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/ήτριες θα είναι σε θέση να:

- Αξιοποιούν με δημιουργικό τρόπο τα Μέσα ως πηγές πληροφορίας και γνώσης για τη διδασκαλία της γλώσσας.
- Αναλύουν, αξιολογούν και αναστοχάζονται με κριτικό τρόπο τις διάφορες δομές και μορφές των ΜΜΕ ως πηγών πληροφόρησης.
- Κατανοούν το περιεχόμενο των μηνυμάτων των ΜΜΕ καθώς και το ευρύτερο θεσμικό, οικονομικό και κοινωνικό πλαίσιο το οποίο καθορίζει και επηρεάζει τον τρόπο παραγωγής τους.
- Κατανοούν τους τρόπους με τους οποίους τα μηνύματα των ΜΜΕ απευθύνονται, προσλαμβάνονται και ερμηνεύονται από τους μαθητές/ήτριες.
- Αναπτύσσουν κριτική και διερευνητική στάση απέναντι στα Μέσα.
- Καλλιεργούν βασικές επικοινωνιακές δεξιότητες και αναπτύσσουν εκφραστικές-δημιουργικές ικανότητες.
- Κατανοούν τα διαφορετικά είδη της μαζικής επικοινωνίας, τα χαρακτηριστικά, τις συμβάσεις και τα εκφραστικά/ρητορικά τους μέσα και πώς αυτά συμβάλλουν στη μετάδοση συγκεκριμένων πολιτικο-κοινωνικο-ιδεολογικών αντιλήψεων/στερεοτύπων.
- Αναπτύσσουν προσωπική, κοινωνική και πολιτική αντίληψη.
- Διερευνούν τους τρόπους σύνδεσης των κοινοτήτων με τα τοπικά Μέσα.
- Έχουν εμπειρία διδασκαλίας σε πραγματικές συνθήκες στο μάθημα της γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το περιεχόμενο του μαθήματος συνιστούν οι ακόλουθες ενότητες:

Θεματική Ενότητα 1: Εισαγωγή - Έννοιες

- Το ιστορικό, κοινωνικό και οικονομικό πλαίσιο συγκρότησης του γραμματισμού στα μέσα.
- Η ιστορία της εξέλιξης του γραμματισμού στα μέσα.
- Αλληλεπίδραση με άλλους γραμματισμούς (πληροφοριακός γραμματισμός, ψηφιακός γραμματισμός).

Θεματική Ενότητα 2: Σύγχρονες κατευθύνσεις εκπαιδευτικής πολιτικής για το γραμματισμό στα μέσα

- UNESCO MIL curriculum for teachers.
- Η οπτική του κριτικού γραμματισμού στα μέσα.

Θεματική Ενότητα 3: Ειδησεογραφία και Ρεπορτάζ

- Κριτική διερεύνηση των αρχών, αξιών και κανόνων που διέπουν τη συγκρότηση του ειδησεογραφικού λόγου στον τύπο και την τηλεόραση (ζητήματα επιλογής και ιεράρχησης των θεμάτων, τρόπος παρουσίασης και σχολιασμού τους, τι αποκλείεται και γιατί, ποιοί μιλούν ή δεν μιλούν και γιατί, ο ρόλος της εικόνας και των ‘ειδικών’, επίδραση όλων αυτών στην ψυχολογία, την πολιτική και κοινωνική αντίληψη του κοινού).
- Συγκριτική εξέταση διαφορετικών ειδησεογραφικών μέσων (έντυπων και τηλεοπτικών), ώστε να αναπτυχθεί η ικανότητα αξιολόγησής τους.
- Εξέταση του κανονιστικού και του ηθικού πλαισίου που διέπει τον ειδησεογραφικό λόγο: ζητήματα λογοκρισίας και αυτολογοκρισίας, δημοσιογραφικής δεοντολογίας και ελευθερίας της έκφρασης.
- Παραγωγή εναλλακτικού ειδησεογραφικού λόγου (λ.χ., κατασκευή πρωτοσέλιδου, σύνταξη ηλεκτρονικής εφημερίδας ή τηλεοπτικού δελτίου, διενέργεια έρευνας και συνεντεύξεων με στόχο την παραγωγή ρεπορτάζ πάνω σε θέμα της επιλογής των εκπαιδευόμενων).

Θεματική Ενότητα 4: Διαφήμιση

- Η διαφήμιση ως ένα σύνθετο είδος λόγου, που συνδυάζει εικόνα και λόγο, πληροφορία και μυθοπλασία, εκφραστική λιτότητα και νοηματική περισσήτητα, πραγματισμό και αισθητική, κοινοτυπία (λ.χ., στερεότυπα) και καινοτομία.
- Η διαφήμιση ως σύνθετο πολιτισμικό κείμενο: αξίες, νοοτροπίες, κοινωνικές σχέσεις και ρόλοι, ζητήματα δεοντολογίας και ελέγχου.
- Παραγωγή εναλλακτικού διαφημιστικού λόγου, στο πλαίσιο της οποίας οι εκπαιδευόμενοι διερευνούν ζητήματα όπως ο καθορισμός του κοινού-στόχου, επιλογές επικοινωνιακής στρατηγικής, ζητήματα σύνθεσης και αισθητικής.

Θεματική Ενότητα 5: Κινηματογράφος – Ταινίες μυθοπλασίας

- Ο κινηματογράφος ως μέσο διερεύνησης, αποτύπωσης και ερμηνείας του κοινωνικού περιβάλλοντος.

Χρησιμοποιώντας κατάλληλες θεματολογικά ταινίες, αναλύονται:

- ο τρόπος αφήγησης (είδη κάδρων, οπτικής γωνίας και σύνδεσης των σκηνών και τα νοηματικά αποτελέσματά τους),

- ο τρόπος αναπαράστασης των ηρώων/χαρακτήρων,
- η ιδεολογική/ερμηνευτική οπτική του σκηνοθέτη,
- η σύνδεση της πλοκής/θέματος με την κοινωνική εμπειρία των εκπαιδευομένων.

Θεματική Ενότητα 6: Εικόνες της Πραγματικότητας – Φωτογραφία. ντοκιμαντέρ

- Η δύναμη και οι παγίδες της φωτογραφικής/κινηματογραφικής μαρτυρίας/τεκμηρίωσης, χρησιμοποιώντας ως βασικά είδη μελέτης το φωτορεπορτάζ (όπως συναντάται στον τύπο, στα ειδησεογραφικά περιοδικά, καθώς και σε σχετικές ειδικές εκδόσεις) και το ντοκιμαντέρ (τηλεοπτικό ή/και κινηματογραφικό).

Οι βασικοί άξονες του προβληματισμού που πρέπει να αναπτυχθεί εδώ είναι οι ακόλουθοι:

- Κριτική του ‘αφελούς’ ρεαλισμού που καλλιεργεί η αληθοφάνεια της φωτογραφικής τεχνολογίας, αλλά και η ρητορική της κατασκευής των ντοκιμαντέρ.
- Ανάδειξη του ρόλου της ιδεολογικής-ερμηνευτικής οπτικής και της φωτογραφικής/κινηματογραφικής τεχνικής στην κατασκευή και την υποβλητικότητα/φυσικότητα του φωτορεπορτάζ/ντοκιμαντέρ. Αναφορές στα φαινόμενα της προπαγάνδας και της παραποίησης των φωτογραφικών τεκμηρίων.
- Εξέταση της δυνατότητας του φωτορεπορτάζ/ντοκιμαντέρ να διερευνήσει την ιστορική και κοινωνική πραγματικότητα και να αναδείξει, να αποκαλύψει, να καταγγείλει κρίσιμα ζητήματα/προβλήματα.

Θεματική Ενότητα 7: Διαδίκτυο

- Έννοιες (διαδίκτυο, παγκόσμιος ιστός, μηχανές αναζήτησης).
- Ιστορία διαδικτύου και λειτουργία του (εμπορικός χαρακτήρας).
- Προσωποποιημένη πληροφόρηση και συνεπαγωγές για την εκπαίδευση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται σε ποικίλα επίπεδα και διαστάσεις της διδακτικο-μαθησιακής διαδικασίας του μαθήματος	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Εργαστηριακή άσκηση	12
	Πρακτική άσκηση σε τάξη	15
	Μελέτη βιβλιογραφίας	15
	Εκπόνηση ασκήσεων και τελικής εργασίας	30
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών η οποία είναι διαρκής, έχει τόσο συμπερασματικό όσο και διαμορφωτικό χαρακτήρα.</p> <p>Ειδικότερα, η συμπερασματική αξιολόγηση πραγματοποιείται μέσω ομαδικής (έως 4 ατόμων) τελικής γραπτής, εργασίας σε ποσοστό 80% της τελικής βαθμολογίας.</p>	

Όσον αφορά στη διαμορφωτική αξιολόγηση, πραγματοποιείται τόσο μέσω των προφορικών παρουσιάσεων των εργασιών όσο και της συμμετοχής τους στο διάλογο και στις δραστηριότητες της τάξης σε ποσοστό 20% της τελικής βαθμολογίας.
Τα κύρια κριτήρια αξιολόγησης αφορούν στο περιεχόμενο, στη δομή και στην ποιότητα οργάνωσης καθώς και στη μορφή, στην αισθητική παρουσία και επιμέλεια της εργασίας.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

- Πλειός, Γ. (2021). *Παραποιημένες ειδήσεις (Fake news): Ο μετασχηματισμός της προπαγάνδας στην κοινωνία της ενημέρωσης*. Αθήνα: Gutenberg.
- Σμυρναίος, Ν. (2018). *Το Ολιγοπώλιο του Διαδικτύου: Πώς οι Google, Apple, Facebook, Amazon και Microsoft πήραν τον έλεγχο της ψηφιακής μας ζωής*. Αθήνα: Μεταμεσονύκτιες εκδόσεις.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

- Buckingham, D., & (2008). *Εκπαίδευση στα ΜΜΕ: Αλφαριθμητισμός, μάθηση και σύγχρονη κουλτούρα*, Ε. Κούρτη (Επιμέλεια). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Curran, J. (2005). *Μέσα επικοινωνίας και εξουσία*. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Γαλάνη, Α., & Κυρίδης, Α. (2005). Από τη μεγάλη οθόνη στα παιδικά όνειρα: Οι απόψεις των παιδιών για τον παιδικό κινηματογράφο. *Σύγχρονη Εκπαίδευση: Τρίμηνη Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων [Διαδικτυακά]*, 0.142 (2005): 83-94.
- Graddol, D., Boyd-Barrett, O., & (2001). *Κείμενα των ΜΜΕ: Συγγραφείς και αναγνώστες*, Ι. Φ. Βλαχόπουλος (Επιμ.). Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- Καμαριανός, Ι. Χ. (2005). *Εξουσία, ΜΜΕ και εκπαίδευση* (1η εκδ.). Αθήνα: Δαρδανός.
- Ιορδανίδου, Σ., Παπαδημητρίου, Σ., Βαλσαμίδου, Α. (Επιμ.) (2018). *Εγγραμματισμός στα μέσα: Media Literacy: Σε αναζήτηση της έννοιας και της λειτουργίας της*. Αθήνα: Μεταμεσονύκτιες Εκδόσεις.
- Κυρίδης, Α., & Κασίδου, Σ. (2001). Η εκπαίδευση για τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας: Το παράδειγμα της τηλεόρασης. *Νέα Παιδεία*
- Λεάνδρος, Ν. (2008). *Επιχειρηματικές στρατηγικές στη βιομηχανία των μέσων* (1η εκδ.). Αθήνα: Καστανιώτης.
- Macedo, D. & Steinberg, S. (2007). *Media literacy: A reader*. New York: Peter Lang.
- Μπαλτζάκη, Ε. Π. (2010). *Κριτική προσέγγιση τηλεοπτικής εκπομπής οικολογικού περιεχομένου από τη σκοπιά της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης*. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Σχολή Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος.
- Τσιτσανούδη-Μαλλίδη, Ν. (2011). *Η γλώσσα των ΜΜΕ στο σχολείο: Μια γλωσσολογική προσέγγιση για την (προ)σχολική εκπαιδευτική διαδικασία*. Αθήνα: Εκδοτικός Οργανισμός Λιβάνη.
- Χαραμής, Π. (Επιμ.), (2001). *Η Αξιοποίηση των ΜΜΕ στο σχολείο: Δυνατότητες - όρια - προοπτικές*. Αθήνα: Εκδόσεις της Σχολής Ι.Μ. Παναγιωτόπουλος.
- Χατζησαββίδης, Σ. Α. (1999). *Ελληνική γλώσσα και δημοσιογραφικός λόγος: Θεωρητικές και ερευνητικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Gutenberg.

- Wilson, C., Grizzle, A., Tuazon, R., Akyempong, K., & Cheung, Chi-Kim (2011). *Παιδεία στα Μέσα και την Πληροφορία: Οδηγός Σπουδών των Εκπαιδευτικών*. https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000192971_gre
- Σημειώσεις σε ηλεκτρονική μορφή.

ΥΕΜΠ7 ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ: ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΕΜΠ7	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θέματα Διδακτικής των Μαθηματικών: Εφαρμογές στην τάξη		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής περιοχής, Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές αναμένεται να:

- Έχουν εμβαθύνει στο γνωστικό περιεχόμενο των μαθηματικών προκειμένου να είναι σε θέση να προάγουν τη μάθηση και κατάκτηση των μαθηματικών εννοιών των μαθητών
- αναζητήσουν, να επιλέξουν και να εφαρμόσουν τρόπους προσέγγισης και διδασκαλίας των μαθηματικών που ενισχύουν τη δημιουργική μάθηση των παιδιών
- εξοικειωθούν με το σχεδιασμό και την οργάνωση αποτελεσματικών μαθηματικών δραστηριοτήτων για το δημοτικό σχολείο
- είναι σε θέση να εξηγούν την επιλογή και χρήση συγκεκριμένων μεθόδων διδασκαλίας στα μαθηματικά
- συνδέσουν το παιδαγωγικό πλαίσιο με τη διδασκαλία των μαθηματικών και τις προσεγγίσεις που χρησιμοποιούνται στο σχολείο, και να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα όπως σύνδεση των μαθηματικών με την καθημερινή ζωή, σύνδεση οικογένειας και σχολείου, ιδιαιτερότητες και διαφορές στο μαθητικό πληθυσμό
- αναπτύξουν μεταξύ τους συνεργασίες για την προώθηση εναλλακτικών διδακτικών προσεγγίσεων στα μαθηματικά

Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
  - Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
  - Προσαρμογή στις νέες καταστάσεις
  - Ομαδική εργασία
  - Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
  - Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
  - Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
  - Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό μελετά τη διδασκαλία των μαθηματικών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση επιχειρώντας να καταστήσει τους φοιτητές ικανούς να αναζητήσουν τρόπους προσέγγισης και διδασκαλίας των μαθηματικών εννοιών στο δημοτικό σχολείο. Πιο συγκεκριμένα, το μάθημα επιχειρεί να συνδέσει τις θεωρητικές και ερευνητικές προσεγγίσεις με πρακτικές εφαρμογές που αναφέρονται σε ζητήματα όπως μέθοδοι και διαδικασίες διδασκαλίας και μάθησης των μαθηματικών, εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες των εκπαιδευτικών στην περιοχή της εκπαίδευσης των μαθηματικών. Στα πλαίσια του μαθήματος εξετάζονται οι εξής θεματικοί άξονες:

- Εννοιολογική και διαδικαστική κατανόηση στα μαθηματικά.
- Ανάπτυξη μαθηματικής σκέψης και επικοινωνία, δημιουργικότητα στη διδασκαλία και τη μάθηση των μαθηματικών.
- Σύγχρονα προγράμματα μαθηματικών διεθνώς και προτάσεις για βελτίωση και αλλαγή.
- Στρατηγικές διδασκαλίας με χρήση υποστηρικτικών μέσων (π.χ., τεχνολογία, αριθμομηχανές)
- Συνεργασία φοιτητών για την ανάπτυξη μαθηματικής γνώσης και την εφαρμογή της στη διδασκαλία των μαθηματικών.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο σε αίθουσα διδασκαλίας	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	78
	Σεμινάρια	20
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	20
	Πρακτική	12
	Συγγραφή εργασίας	20
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	<p>Η αξιολόγηση των φοιτητών και των φοιτητριών έχει διαμορφωτικό και συμπερασματικό χαρακτήρα και βασίζεται:</p> <p>α) στον σχεδιασμό και την υλοποίηση διδασκαλίας μαθήματος μαθηματικών διάρκειας 8 ωρών σε τάξη του δημοτικού σχολείου,</p> <p>β) δημόσια παρουσίαση της διδασκαλίας στην ολομέλεια των φοιτητών/τριών και υποστήριξη των επιλογών και μέσων που χρησιμοποιήθηκαν, και γ) παράδοση γραπτής εργασίας.</p> <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης στηρίζονται στην πληρότητα του θεωρητικού υπόβαθρου θεμάτων σχετικών με τη διδακτική των μαθηματικών καθώς και την ικανότητα σύνδεσης του παιδαγωγικού πλαισίου με τη διδασκαλία των μαθηματικών.</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

Δεσλή, Δ. (2021). *Οι εκτιμήσεις στη μαθηματική εκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg.
Nunes, T., & Bryant, P. (2007). *Τα παιδιά κάνουν μαθηματικά*. Αθήνα: Gutenberg.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Βοσνιάδου, Σ. (1998, επιμ.). *Η ψυχολογία των μαθηματικών*. Αθήνα: Gutenberg.
Diezmann, M.C., Watters, J.J. & English, L.D. (2001). Difficulties confronting young children undertaking investigations. In M. Van Den Heuvel-Penhuizen (ed.), *Proceedings of the 25th Conference of the International Group for the Psychology of Mathematics Education* (Vol. 2, pp. 289-296). Utrecht, The Netherlands: Utrecht University.
Elia, I. & Gagatsis, A. (2006). The effects of different modes of representation on problem solving: Two experimental programs. In J. Novotna, H. Moraova, M. Kratka & N. Stehlikova (eds.), *Proceedings of the 30th Conference of the International Group for the Psychology of Mathematics Education* (Vol. 3, pp. 25-32). Prague: PME.
Ζαχάρος, Κ. (2006). *Οι μαθηματικές έννοιες στην προσχολική εκπαίδευση και η διδασκαλία τους*. Αθήνα: Μεταίχιμο.
Ηλιοπούλου, Μ. (1998). *Παίζω και καταλαβαίνω*. Αθήνα: Εκκρεμές.
Hughes, M. (1999). *Τα παιδιά και η έννοια των αριθμών*. Αθήνα: Gutenberg.
Kamii, C., & De Clark, G. (1995). *Τα παιδιά ξαναεφευρίσκουν την αριθμητική. Προεκτάσεις και εφαρμογές της θεωρίας του Piaget*. Αθήνα: Πατάκης.
Kahney, H. (1997). *Λύση προβλημάτων*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Καρούση, Σ., & Σκουμπουρδή, Χ. (2008). *Τα μαθηματικά των παιδιών 4-6 ετών*. Αθήνα: Πατάκης.
Kline, M. (1990). *Γιατί δεν μπορεί να κάνει πρόσθεση ο Γιάννης*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.
Κολέζα, Ε. (2009). *Θεωρία και πράξη στη διδασκαλία των μαθηματικών*. Αθήνα: Τόπος.
Κολέζα, Ε. (2006). *Μαθηματικά και σχολικά μαθηματικά*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Λεμονίδης, Χ. (2020). *Νοεροί υπολογισμοί και εκτιμήσεις. Από την έρευνα στη διδασκαλία και τη μάθηση των μαθηματικών*. Θεσσαλονίκη: Ζυγός.
Λεμονίδης, Χ. (2003). *Μια νέα πρόταση διδασκαλίας των μαθηματικών στις πρώτες τάξεις του δημοτικού σχολείου*. Αθήνα: Πατάκης.
Nunes, T., & Bryant, P. (2007). *Τα παιδιά κάνουν μαθηματικά*. Αθήνα: Gutenberg.
Polya, G. (1945). *How to solve it* (μετάφραση στα ελληνικά: *Πώς να το λύσω*). Princeton: Princeton University Press.
Schoenfeld, A.H. (1992). Learning to think mathematically: problem solving, meta-cognition and sense making in mathematics. In D.A. Grouwes (ed.), *Handbook of research in mathematics teaching and learning* (pp.334-370). NY: Macmillan.
Smith, S.P. (2003). Representation in school mathematics: Children's representations of problems. In J. Kilpatrick, W.G. Martin & D. Schifter (eds.), *A research companion to principles and standards for school mathematics* (pp. 263-274). Reston, VA: NCTM.
Σκουμπουρδή, Χ. (2012). *Σχεδιασμός ένταξης υλικών και μέσων στη μαθηματική εκπαίδευση των μικρών παιδιών*. Αθήνα: Πατάκης.
Τζεκάκη, Μ. (2010). *Μαθηματική εκπαίδευση για την προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία*. Θεσσαλονίκη: Ζυγός.
Τζεκάκη, Μ. (2007). *Μικρά παιδιά, μεγάλα μαθηματικά νοήματα: προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία*. Αθήνα: Gutenberg.
Τζεκάκη, Μ. (1998). *Μαθηματικές δραστηριότητες για την προσχολική ηλικία*. Αθήνα: Gutenberg.
Van Cleave's, J. (1997). *Γεωμετρία για παιδιά*. Αθήνα: Gutenberg.
Van Cleave's, J. (1996). *Μαθηματικά για παιδιά*. Αθήνα: Gutenberg.
Φιλίππου, Γ. & Χρίστου, Κ. (2000). *Διδακτική των μαθηματικών*. Αθήνα:

Τυπωθήτω.

ΥΕΜΠ8 ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΥΕΜΠ8

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΕΜΠ8	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού Υποβάθρου / Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά & Αγγλικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕΦΟΙΤΗΤΕΣERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://atlaswiki.eled.auth.gr/ YouTube: atlas movies channel YouTube: atlas mooc		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα μπορούν:

1. Να μελετούν, να αναλύουν και να αξιολογούν βιντεοσκοπημένες διδασκαλίες δικές τους ή συναδέλφων τους.
2. Να σχεδιάζουν και να υλοποιούν δραστηριότητες φυσικών επιστημών μέσα στη σχολική τάξη.
3. Να συνεργάζονται με μελλοντικούς και εν ενεργεία εκπαιδευτικούς σε μια σχολική μονάδα για να προετοιμαστούν και να πραγματοποιήσουν το μάθημα των φυσικών επιστημών.
4. Να σχεδιάζουν και να αναπτύσσουν διδακτικό υλικό και να το χρησιμοποιούν στη συνέχεια στην τάξη.

Γενικές Ικανότητες

Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα πραγματοποιείται μέσα από μια σειρά βιωματικών σεμιναρίων –

εργαστηρίων με στόχο οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να εξοικειωθούν με τους ρυθμούς και τις απαιτήσεις της σχολικής τάξης και να εκπαιδευθούν στην υλοποίηση διδακτικών μετασχηματισμών μέσα από μια πληθώρα διδακτικών στρατηγικών και να προετοιμαστούν για τη διδασκαλία των φυσικών επιστημών μέσα στη σχολική τάξη.

Το μάθημα αποτελείται από τρία μέρη. Στο πρώτο μέρος του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες παρακολουθούν βιντεοσκοπημένες διδασκαλίες φυσικών επιστημών από πραγματικές σχολικές τάξεις και συζητούν και αναλύουν τις διδασκαλίες αυτές. Στο δεύτερο μέρος του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες ετοιμάζουν δικές τους διδασκαλίες και τις πραγματοποιούν σε συνεργαζόμενα δημοτικά σχολεία χρησιμοποιώντας καινοτόμες διδακτικές στρατηγικές όπως θεατρικές πρακτικές, αντιπαραθέσεις επιχειρημάτων, κινητικά-αθλητικά παιχνίδια, παιχνίδια ρόλων, δημιουργία ψηφιακών αφηγήσεων (slowmation, animation, αλληλεπιδραστικά ebooks). Τέλος, στο τρίτο μέρος του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες παρακολουθούν, μελετούν και αναλύουν τις δικές τους διδασκαλίες.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο Ομαδική εργασία σε σεμινάρια/εργαστήρια	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Στις διαλέξεις προβάλλονται παρουσιάσεις διαφανειών prezi και powerpoint και βιντεοσκοπημένες διδασκαλίες. Στα εργαστήρια και τα σεμινάρια οι φοιτητές και οι φοιτήτριες εκπαιδεύονται σε λογισμικά και ψηφιακές πλατφόρμες για την ανάπτυξη ψηφιακού διδακτικού υλικού. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες παράγουν ψηφιακό διδακτικό υλικό για τις διδασκαλίες τους και μελετούν ψηφιακά αρχεία ήχου και εικόνας με διδακτικά επεισόδια. Η επικοινωνία πραγματοποιείται με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Το μάθημα υποστηρίζεται από μια εκπαιδευτική διαδικτυακή πλατφόρμα (https://atlaswiki.eled.auth.gr/) και δύο εκπαιδευτικά κανάλια στο YouTube: YouTube: atlas movies channel YouTube: atlas mooc	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	78
	Σεμινάρια	15
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	12
	Πρακτική	20
	Εκπόνηση μελέτης (project)	10
	Συγγραφή εργασίας	10
	Καλλιτεχνική δημιουργία	5
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αξιολογούνται για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση μιας σειράς δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία των φυσικών επιστημών στη σχολική τάξη. Μετά την εφαρμογή της διδασκαλία τους σε πραγματικό σχολικό περιβάλλον ετοιμάζουν,	

	<p>παρουσιάζουν προφορικά και παραδίδουν ένα portfolio με τις δραστηριότητες που σχεδίασαν και το διδακτικό υλικό που ανέπτυξαν. Οι δραστηριότητες και το διδακτικό υλικό που αναπτύσσουν και υλοποιούν θα πρέπει να αφορά καινοτόμες διδακτικές στρατηγικές όπως: θεατρικές πρακτικές, αντιπαραθέσεις επιχειρημάτων, κινητικά-αθλητικά παιχνίδια, παιχνίδια ρόλων, δημιουργία ψηφιακών αφηγήσεων (slowmation, animation, αλληλεπιδραστικά ebooks).</p>
--	---

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Σέρογλου, Φ. (2006) Φυσικές επιστήμες για την εκπαίδευση του πολίτη. Εκδόσεις Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη

Κωδικός βιβλίου στον Εύδοξο: 15203

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Harlen, W. & Elstgeest, J. (2005) Διδασκαλία και μάθηση των φυσικών επιστημών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Εκδόσεις Τυπωθήτω, Αθήνα.

Κολιόπουλος, Δ. (2006) Θέματα διδακτικής των φυσικών επιστημών: Η συγκρότηση της σχολικής γνώσης. Εκδόσεις Μεταίχμιο. Αθήνα.

Κολιόπουλος, Δ. & Μέλη, Κ. (2022) Η διδασκαλία της ενέργειας – Επιστημολογικές και διδακτικές διαστάσεις. Σειρά επιστημονικών βιβλίων: Επιστήμη – Τεχνολογία – Φιλοσοφία – Διδακτική. Διεύθυνση Σειράς επιστημονικών βιβλίων: Μαρκόπουλος, Ι. Ν. & Σέρογλου, Φ. Εκδόσεις University Studio Press, Θεσσαλονίκη.

Κουλαϊδής, Β., Αποστόλου, Α. και Καμπουράκης, Γ. (επιμ.) (2008) Η φύση των φυσικών επιστημών – Διδακτικές προσεγγίσεις. Εκδόσεις Child Services, Αθήνα.

Μαρκόπουλος, Ι. Ν. (2018) Επιστήμη – Τεχνολογία και Φιλοσοφικός Στοχασμός. Σειρά επιστημονικών βιβλίων: Επιστήμη – Τεχνολογία – Φιλοσοφία – Διδακτική. Διεύθυνση Σειράς επιστημονικών βιβλίων: Μαρκόπουλος, Ι. Ν. & Σέρογλου, Φ. Εκδόσεις University Studio Press, Θεσσαλονίκη.

Matthews, M. (2007) Διδάσκοντας φυσικές επιστήμες. Επιστημονική επιμέλεια και εισαγωγή: Φανή Σέρογλου. Εκδόσεις Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη.

Matthews, M. (2011) Χρόνος για φυσικές επιστήμες. Επιστημονική επιμέλεια και εισαγωγή: Φανή Σέρογλου. Εκδόσεις Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη.

Σέρογλου, Φ., Μαρκόπουλος, Ι. Ν., Aduriz-Bravo, A., Βουρλιάς, Κ., Γέντζη, Ε., Κουλούντζος, Β., Λέτση, Α., Πανάτσα, Ν., Παπαδόπουλος, Π., Τζαμπάζη, Α., Τσαρσιώτου, Ζ., & Χατζίκου, Σ. (2017) Ανοίγοντας την επιστήμη στη κοινωνία – Η διδασκαλία των φυσικών επιστημών στην επιστημονική, πολιτισμική και ηθική της διάσταση. Σειρά επιστημονικών βιβλίων: Επιστήμη – Τεχνολογία – Φιλοσοφία – Διδακτική. Διεύθυνση Σειράς επιστημονικών βιβλίων: Μαρκόπουλος, Ι. Ν. & Σέρογλου, Φ. Εκδόσεις University Studio Press, Θεσσαλονίκη.

Χαλκιά, Κ. (2010) Διδάσκοντας φυσικές επιστήμες: Θεωρητικά ζητήματα, προβληματισμοί, προτάσεις. Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Science & Education

Science Education

International Journal of Science Education

School Science Review

Διδασκαλία των φυσικών επιστημών: Έρευνα και πράξη

Θέματα στην εκπαίδευση – THEMES in Education

ΥΕΜΠ9 ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΕΜΠ9	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εμβάθυνσης / Εμπέδωσης Γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά & Αγγλικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://atlaswikigr.wikifoundry.com YouTube: atlas movies channel		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Στο τέλος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα μπορούν να:</p> <ul style="list-style-type: none"> - χρησιμοποιούν ψηφιακές εφαρμογές στη διδασκαλία των φυσικών επιστημών, της γεωγραφίας και των μαθηματικών για τη διδασκαλία στο δημοτικό σχολείο - να δημιουργούν ψηφιακές αφηγήσεις για τις φυσικές επιστήμες - γνωρίζουν τι είναι τα GIS και το webmapping (cloudmapping) - να εργάζονται στο λογισμικό ArcGISOnline κατασκευάζοντας και δημοσιοποιώντας χάρτες - να αναγνωρίζουν πότε μια διδακτική κατάσταση διευκολύνεται από τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών στα Μαθηματικά και να είναι σε θέση να επιλέξουν την κατάλληλη τεχνολογία κάθε φορά
Γενικές Ικανότητες
<p>Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Ομαδική εργασία Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Προαγωγή της ελεύθερης δημιουργικής, και επαγωγικής σκέψης</p>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Το μάθημα εισάγει και ασκεί φοιτητές και φοιτήτριες στις ψηφιακές εφαρμογές στη διδασκαλία των μαθημάτων φυσικών επιστημών, μαθηματικών και γεωγραφία στο δημοτικό σχολείο. Στις επιμέρους ενότητες του μαθήματος παρουσιάζονται:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Τι είναι τα GIS και η διαδικτυακή χαρτογραφία. Εφαρμογές στην εκπαίδευση

- Το λογισμικό QGIS
- Το λογισμικό ArcGISOnline και εφαρμογές στην εκπαίδευση
- Προγραμματισμός και Μαθηματικά στο Logo-based περιβάλλον του MaLt
- Μαθηματικές δραστηριότητες στο περιβάλλον Δυναμικής Γεωμετρίας του Geogebra
- Χρήση λογιστικών φύλλων στη διδασκαλία των Μαθηματικών
- Ψηφιακές αφηγήσεις για τη διδασκαλία των φυσικών επιστημών
- Διαδικτυακά περιβάλλοντα μάθησης για τη διδασκαλία των φυσικών επιστημών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο Ομαδική εργασία σε σεμινάρια/εργαστήρια	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Για το μάθημα αυτό τα ΤΠΕ χρησιμοποιούνται στη διδασκαλία, στην εργαστηριακή εκπαίδευση, στην επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες και στην αξιολόγηση. Συγκεκριμένα γίνεται χρήση powerpoint, δικτύου, διαδραστικών ιστοσελίδων, μηχανών αναζήτησης, κατέβασμα ψηφιακών δεδομένων, ψηφιακή χαρτογραφία, ψηφιακές αφηγήσεις, διαδικτυακά περιβάλλοντα μάθησης	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Σεμινάρια	9
	Εργαστηριακή άσκηση	18
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	10
	Πρακτική	12
	Συγγραφή εργασιών	20
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση των φοιτητών και των φοιτητριών θα γίνεται με γραπτή ατομική εργασία ή δημιουργική ομαδική εργασία παραγωγής ψηφιακού διδακτικού υλικού την οποία θα παρουσιάζουν προφορικά ενώπιον της τάξης. Στην παρουσίαση θα χρησιμοποιούνται τα απαραίτητα λογισμικά.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γαλάνη Α., Ρόκκα Α., 2016. «Η Διδασκαλία της Γεωγραφίας με τη Βοήθεια του Ηλεκτρονικού Υπολογιστή», Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα. Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 59360801

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

- Ρεπανίδου, Ι., Λαμπρινός, Ν., 2019. Διαδραστικός ψηφιακός χάρτης της Βυζαντινής αυτοκρατορίας. Πρακτικά του 11ου Πανελληνίου Συνεδρίου της ΕΝΕΦΕΤ, 19-21 Απριλίου 2019, Φλώρινα.
- Παύλου, Μ., Λαμπρινός, Ν., 2018. Η Ψηφιακή χαρτογραφική απεικόνιση του Πελοποννησιακού Πολέμου. Πρακτικά 15ου Εθνικού Συνεδρίου Χαρτογραφίας «Η χαρτογραφία των κρίσεων», Θεσσαλονίκη 31/10 – 2/11 2018, σελ. 189-195.
- Λαμπρινός, Ν., 2015. Οι τεχνολογίες των Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών (ΓΣΠ) ως εργαλεία υποστήριξης της χωρικής σκέψης στο πλαίσιο της γεωγραφικής διερεύνησης. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, 7 Μαρτίου 2015, Λευκωσία, Κύπρος, σελ.1-37.
- Lambrinos, N. and Asiklari F. 2014. The introduction of GIS and GPS through local history teaching in primary school. *European Journal of Geography*, vol.5, n.1, pp.32-47 (in <http://www.eurogeographyjournal.eu/>)
- Λαμπρινός, Ν., Ασικλάρη, Φ., Καλαθάς, Α., 2013. Αξιοποιώντας τα GIS και τη διαδικτυακή χαρτογραφία στο σχολείο. Μία πρόταση για τη διδασκαλία της Γεωγραφίας. Τεύχος 1ο: Χάρτες, σελ. 48. Εκδόσεις ΓΡΑΦΗΜΑ. Θεσσαλονίκη.
- Lambrinos, N., 2009. GIS, Map Reading and Geographical Visualisation. In: *Using Geoinformation in European Geography Education*, Karl Donert (ed.), 2009, Chapter 5, pp. 50 – 58, IGU-UGI – SGI (Societa Geographica Italiana), Rome, p.186.
- Clark-Wilson, A., Robutti, O., & Sinclair, N. (2014). *The Mathematics Teacher in the Digital Era: An International Perspective on Technology Focused Professional Development (Vol. 2, Mathematics Education in the Digital Era)*. Dordrecht: Springer
- Hazlett, B., & Jelen, B. (2006). *Excel for The Math Classroom*. Tickling Keys, Inc..
- Ball, L., Drijvers, P., Ladel, S., Siller, H. S., Tabach, M., & Vale, C. (2018). *Uses of Technology in Primary and Secondary Mathematics Education*. Springer.
- Σέρογλου κ.ά. (2017). *Ανοίγοντας την επιστήμη στην κοινωνία*. Εκδόσεις University Studio Press, Θεσσαλονίκη.

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΕΜΠ10	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=10957		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες, μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, να είναι σε θέση, μόνοι τους ή/και σε συνεργασία με άλλους εκπαιδευτικούς, να σχεδιάζουν, οργανώνουν, πραγματοποιούν και αξιολογούν προγράμματα αειφορίας στο δημοτικό σχολείο με βάση το εκάστοτε σχετικό Πρόγραμμα Σπουδών και τις διεθνείς τάσεις, και με την ενσωμάτωση μη τυπικών περιβαλλόντων μάθησης (επισκέψεις πεδίου). Έμφαση δίνεται στη επίτευξη στόχων αειφορίας και στην υιοθέτηση μοντέρνων και συνεργατικών μεθόδων διδασκαλίας.
Γενικές Ικανότητες
Συνεργατική μάθηση Διεπιστημονική εργασία Κριτική και αναλυτική σκέψη Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών Δημιουργική χρήση νέων τεχνολογιών Ανάπτυξη διδακτικών δεξιοτήτων και τεχνικών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βασικές αρχές αειφορίας και εκπαίδευσης για την αειφορία (ΕΑ) * ΔΕΠΠΣ, ΑΠΣ, Νέα Προγράμματα Σπουδών για την αειφορία * Στόχοι UNESCO για την αειφορία * Διδακτικές προσεγγίσεις στην ΕΑ (project, μελέτη περίπτωσης, κτλ) * Διδασκαλία με βάση το Αναλυτικό Πρόγραμμα * Σχεδιασμός και πραγματοποίηση, σε δημοτικό σχολείο, προγράμματος αειφορίας από ομάδες φοιτητριών/τών * Χρήση χαρτών εννοιών * Παιχνίδι ρόλων * Επισκέψεις πεδίου * Χρήση νέων τεχνολογιών * Πρακτική άσκηση * Αξιολόγηση διδασκαλιών * Παιχνίδια εσωτερικού και εξωτερικού χώρου για τη διδασκαλία εννοιών στην αειφορία * Οργάνωση και πραγματοποίηση διδακτικών μαθησιακών ακολουθιών (ΔΜΑ) σε χώρους κοινωνικού, επιστημονικού, οικονομικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος όπου θα αναδεικνύονται χαρακτηριστικά αειφορίας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις - πρακτική εξάσκηση – εφαρμογή στο πεδίο – προσομοιώσεις – παιχνίδια, μικροδιδασκαλίες, διδασκαλία σε πραγματική τάξη.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Επικοινωνία και στις Εξετάσεις.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Ωρες διδασκαλίας	78
	Προετοιμασία για τις εβδομαδιαίες εργασίες	30
	Οργάνωση, εφαρμογή και αξιολόγηση σχεδίου εργασίας σε πραγματική τάξη (project)	40
	Αξιολόγηση	2
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	i. Συμμετοχή στο μάθημα (20%), ii. Παραδοτέα εργασιών κατά τη διάρκεια του εξαμήνου (40%), iii. Πραγματοποίηση διδασκαλίας (40%)	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Shallcross Tony, Robinson John, Pace Paul, Wals Arjen, Bezzina Christopher, Niiranen - Niittyta Hanna, McDonnell Pat, Almeida Fatima Matos (2009). *Δημιουργώντας βιώσιμα σχολικά περιβάλλοντα*, Αθήνα, Επίκεντρο Α.Ε.. (κωδικός στον Εύδοξο: 14921).
- UNESCO (2006). Education for Sustainable Development Toolkit. Available at <http://unesdoc.unesco.org/images/0015/001524/152453eo.pdf>.
- UNESCO (2012). Education for Sustainable Development Sourcebook. Available at <http://unesdoc.unesco.org/images/0021/002163/216383e.pdf>.
- UNESCO. Teaching and learning for a sustainable future. A multimedia teacher education programme. Available at <http://www.unesco.org/education/tlsf>.
- Δημητρίου, Α. (2009). *Η περιβαλλοντική Εκπαίδευση: περιβάλλον αιεφορία*, Επίκεντρο, ISBN: 978-960-458-214-3. (κωδικός στον Εύδοξο: 15129)
- Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (2011). Νέο πρόγραμμα Σπουδών για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη. Διαθέσιμο στο <http://ebooks.edu.gr/new/ps.php> (2. ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΣ ΤΑ ΙΣΧΥΟΝΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ, Επιστημονικό Πεδίο: Περιβάλλον και Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη), προσπελάθηκε 1/9/2018.
- Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (2011). Νέο πρόγραμμα Σπουδών για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη – Οδηγός Εκπαιδευτικού. Διαθέσιμο στο <http://ebooks.edu.gr/new/ps.php>, (2. ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΣ ΤΑ ΙΣΧΥΟΝΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ Β. Οδηγοί για τον Εκπαιδευτικό, Επιστημονικό Πεδίο: Περιβάλλον και Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη), προσπελάθηκε 1/9/2018.
- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2002). ΔΕΠΠΣ - Προγράμματα σχεδιασμού και ανάπτυξης διαθεματικών δραστηριοτήτων – Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Διαθέσιμο στο http://ebooks.edu.gr/info/cps/31depps_Peribalontikis.pdf, προσπελάθηκε 1/9/2018.
- Περιοδικό 'Για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση'. Διαθέσιμο στο <http://www.peakpemagazine.gr/>
- Πύλη Παιδαγωγικού Υλικού Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Διαθέσιμο στο <http://www.env-edu.gr/>, προσπελάθηκε 1/9/2018.
- Πύλη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Διαθέσιμη στο <http://www.kpe.gr>.

ΥΕΜΠ11-ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ. ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΣΕ ΣΧΟΛΕΙΑ, ΜΟΥΣΕΙΑ, ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΕΣ

ΥΕΜΠ11

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΕΜΠ11	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ. ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΣΕ ΣΧΟΛΕΙΑ, ΜΟΥΣΕΙΑ, ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΕΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διάφορες μορφές διδασκαλίας	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού Υποβάθρου/ Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά και Αγγλικά (εξέταση μόνον)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6521		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Οι φοιτητές/ φοιτήτριες θα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • εξοικειωθούν με τα κύρια μεθοδολογικά εργαλεία διδασκαλίας των μαθημάτων μέσω των Τεχνών και τους τρόπους αξιοποίησης των πολιτισμικών αγαθών στην εκπαίδευση • πειραματιστούν με τη δημιουργία δικών τους μουσειοπαιδαγωγικών προγραμμάτων, στο πλαίσιο της διαθεματικότητας στη σχολική πράξη • συνεργαστούν μεταξύ τους, αλλά και με μαθητές/τριες σε σχολικά περιβάλλοντα και σε μουσεία • κατανοήσουν εμπράκτως τη δύναμη της Τέχνης ως εργαλείο κοινωνικής εξισορρόπησης και διαπολιτισμικής επαφής
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Λήψη αποφάσεων • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεθνές περιβάλλον • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Σχεδιασμός και διαχείριση έργων • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η Τέχνη μια "άλλη γλώσσα" ολιστικής εκπαίδευσης και διαπολιτισμικής επικοινωνίας
- Διδασκαλία των μαθημάτων μέσω των τεχνών και των πολιτισμικών αγαθών: Μέθοδοι, καλές πρακτικές, θεωρητικές προσεγγίσεις
- Εκπαιδευτικά προγράμματα διαθεματικής προσέγγισης στο σχολείο, με κεντρικό άξονα τις Τέχνες. Σύνταξη εκπαιδευτικών προτάσεων για προσέγγιση των γνωστικών πεδίων στο σχολείο μέσω των Τεχνών. Οργάνωση και προετοιμασία του εκπαιδευτικού.
- Ορισμός του 'μουσείου', σύντομη παρουσίαση της ιστορικής του εξέλιξης και ερμηνεία των στόχων της μουσειακής εκπαίδευσης
- Διδασκαλία των μαθημάτων μέσω των συλλογών και των εκθέσεων. Εκπαιδευτικά προγράμματα σε συνεργασία με πολιτιστικούς οργανισμούς (μουσεία, πινακοθήκες κ.ά.). Δημιουργώντας «Το μουσείο του σχολείου»
- Προτάσεις για διαπολιτισμικές ανταλλαγές, σχολικές εκθέσεις και άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο (+ επισκέψεις σε μουσεία και πρακτική άσκηση)	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές/φοιτήτριες Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των φοιτητών/φοιτητριών	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	48
	Άσκηση Πεδίου	12
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	15
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις και παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων / εκδηλώσεων	30
	Εκπόνηση μελέτης (project)	15
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	30
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Εργαστηριακές ασκήσεις-παρουσιάσεις στα μουσεία-project 40% Τελική Γραπτή Εργασία 60%	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

Κόκκος, Α. και συνεργάτες (2011). *Εκπαίδευση μέσα από τις Τέχνες*. Αθήνα: ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.

Νικονάνου, Ν. (2010). *Μουσειοπαιδαγωγική. Από τη θεωρία στην πράξη*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Κόκκινος, Γ., Αλεξάκη, Ε. (2002). *Διεπιστημονικές προσεγγίσεις στη μουσειακή αγωγή*. Αθήνα: ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.

Ioannidou, M. (2004). *Museum education: Enriching the learning experience*. <http://www.leeds.ac.uk/educ0/beia.htm>

Ioannidou, M. (2016). «Revisioning “the lessons of history” through intergenerational cultural education. A new learning approach project». In INTED2016 Proceedings, Conference 7th-9th March, Valencia, Spain. σσ. 0025-0032. ISBN 978-84-608-5617-7 <https://library.iated.org/view/IOANNIDOU2016REV>

Ioannidou, M. & Mitakidou, S. (2023). Voicing a sustainable future through VAE: Culture in action. In Vella, R & Pavlou, V. (eds.). *Art, Sustainability and Learning Communities: Call to Action*. Intellect

Δίνεται αναλυτικά και εκτενώς στη σελίδα του μαθήματος στο <https://elearning.auth.gr/>

ΥΕΜΠ13 ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ, ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ, ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΥΕΜΠ13

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΕΜΠ13	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Z' και Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ, ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕ Σ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	<p>Γενικές Προαπαιτήσεις Ως προϋπόθεση για την παρακολούθηση του μαθήματος τίθεται η ικανοποιητική εξοικείωση των φοιτητριών/τών με ορισμένες από τις παρακάτω βασικές γνώσεις και δεξιότητες: Α) Θεωρία μουσικής-βασικές μουσικές έννοιες, Β) Μουσική πράξη: κρουστά και μελωδικά μουσικά όργανα και τραγούδι. Η επιβεβαίωση των παραπάνω θα αναζητηθεί στην ύπαρξη προηγούμενων μουσικών εμπειριών, γνώσεων και δεξιοτήτων που προέρχονται είτε από εξωπανεπιστημιακή ενασχόληση, είτε από την παρακολούθηση μαθημάτων Μουσικής Αγωγής ή Μουσικής Παιδαγωγικής σε προηγούμενο εξάμηνο στο ΠΤΔΕ ή παρεμφερές μάθημα από άλλο Τμήμα. Γ) Απαραίτητη προϋπόθεση η πρόσβαση σε μελωδικό όργανο για εξάσκηση (π.χ. μεταλλόφωνο).</p>		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://qa.auth.gr/el/class/1/600155819 https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=11000		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται ότι θα:

- Έχουν μελετήσει τις έννοιες της Διαθεματικότητας, της Διεπιστημονικότητας και της Διαπολιτισμικότητας και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους στο πλαίσιο της μουσικής εκπαίδευσης γενικά, καθώς και στο πλαίσιο του Διαθεματικού Ενιαίου Πλαισίου Προγραμμάτων Σπουδών (Δ.Ε.Π.Π.Σ.) και ιδιαίτερα του ΑΠΣ Μουσικής.
- Μπορούν να εκτελούν και να τραγουδούν τραγούδια από διάφορους μουσικούς πολιτισμούς και επίσης θα έχουν τη δυνατότητα να ενσωματώσουν και να χρησιμοποιήσουν διεπιστημονικές, διαθεματικές συνδέσεις μέσω της μουσικής στη διδασκαλία τους.
- Αναπτύξουν τις τεχνικές που απαιτούνται, ώστε να μπορούν και να ενορχηστρώνουν τα τραγούδια με δουλειά σε ομάδες, χρησιμοποιώντας ποικίλα όργανα από διάφορες μουσικές παραδόσεις σεβόμενοι τα ιδιαίτερα πολιτισμικοκοινωνικά χαρακτηριστικά της καθεμιάς.

Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο θεωρητικό μέρος του μαθήματος μελετώνται η Διαθεματικότητα, η Διεπιστημονικότητα και η Διαπολιτισμικότητα, προσδιορίζονται εννοιολογικά και διερευνάται ο βαθμός ενσωμάτωσης και χρήσης τους στο ισχύον Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών (Δ.Ε.Π.Π.Σ.) και ιδιαίτερα στο ΑΠΣ Μουσικής. Στο πρακτικό - εργαστηριακό μέρος του μαθήματος παρουσιάζονται και αναλύονται, σχετικά με τα παραπάνω, διεπιστημονικές, διαθεματικές και διαπολιτισμικές εφαρμογές και δραστηριότητες που μπορούν να αναπτυχθούν στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, πλάνα μαθημάτων και διδακτικά σενάρια, ενώ διδάσκεται μια μεγάλη ποικιλία τραγουδιών, τραγουδοπαιχνιδιών και τραγουδοχορών από διάφορους μουσικούς πολιτισμούς. Στο ταξίδι αυτό στις Μουσικές της Γης, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται τόσο στις ενορχηστρώσεις των τραγουδιών όσο και στην εξέταση του πολιτισμικού πλαισίου στο οποίο δημιουργήθηκαν τα τραγούδια. Συνδυαστικά από το θεωρητικό και το εργαστηριακό μέρος: Μελέτη του περιεχομένου των σχολικών εγχειριδίων μουσικής και του ανθολογίου και επιλογή από αυτά και παρουσίαση στην τάξη, εφαρμογών που στηρίζονται στη διεπιστημονικότητα, διαθεματικότητα ή/και τη διαπολιτισμικότητα. Επίσης οι φοιτητές/τριες σε ομάδες, επιλέγουν ένα τραγούδι και το διδάσκουν στους συμμαθητές τους των άλλων ομάδων, ενώ επίσης σχεδιάζουν μάθημα με διεπιστημονικές, διαθεματικές ή/και διαπολιτισμικές μουσικές εφαρμογές για να το διδάξουν σε τάξη δημοτικού σχολείου, στο πλαίσιο της πρακτικής διδασκαλίας τους.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ Τ.Π.Ε.	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	10
	Πρακτική (Τοποθέτηση)	30
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	5
	Καλλιτεχνικό Εργαστήριο	5
	Καλλιτεχνική Δημιουργία	5
	Εργασία σε ομάδες	14
	Εξετάσεις	3
		Σύνολο Μαθήματος
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών είναι συνεχής και έχει διαμορφωτικό και συμπερασματικό χαρακτήρα. Για τη διαμορφωτική αξιολόγηση προβλέπονται παρουσιάσεις ατομικών και ομαδικών εργασιών μουσικής εκτέλεσης ανά συνάντηση εργασίας στο μάθημα: α) μια μικρής έκτασης ατομική εργασία (παρουσίαση διεπιστημονικών, διαθεματικών ή και διαπολιτισμικών δραστηριοτήτων από τα διδακτικά εγχειρίδια μουσικής του δημοτικού σχολείου ή το ανθολόγιο)(10%), β) ομαδική εργασία και διδασκαλία τραγουδιού στην πανεπιστημιακή τάξη (10%), γ) ατομική εργασία που περιέχει τον σχεδιασμό διεπιστημονικών, διαθεματικών ή και διαπολιτισμικών μουσικών εφαρμογών για χρήση τους στη σχολική τάξη, καθώς και μικροδιδασκαλία στην πανεπιστημιακή τάξη (10%). Για τη συμπερασματική αξιολόγηση: Α) Μετά την εφαρμογή της διδασκαλίας τους σε πραγματικό σχολικό περιβάλλον ετοιμάζουν και παραδίδουν ένα portfolio με τις δραστηριότητες που σχεδίασαν, το διδακτικό υλικό που ανέπτυξαν, έκθεση αυτο-αξιολόγησης για τη διδακτική τους παρέμβαση (20%) και επίσης αναλυτικά ημερολόγια παρακολούθησης διδασκαλίας (10%). Β) Προφορική ατομική εξέταση στο τραγούδι (20%). Γ) Προφορική εξέταση σε ομάδες: όλη η ομάδα (4-6 ατόμων) σε ενορχήστρωση και εκτέλεση διδαγμένων τραγουδιών καθώς και παρουσίαση του νέου ενορχηστρωμένου τραγουδιού που δίδαξε η κάθε ομάδα (20%).</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος):

Θεοδωρίδης, Ν. (2018). *Τραγουδοχοροί της Γης*. Θεσσαλονίκη: COPY CITY I.K.E. (Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 77114590)

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

- Ανδρούτσος, Π. (1998). Διαπολιτισμική Μουσική Εκπαίδευση. *Μουσική Εκπαίδευση/Πρακτικά του 1ου Πανελληνίου Συνεδρίου της Ελληνικής Ένωσης για τη Μουσική Εκπαίδευση*, 3, 153-162. Θεσσαλονίκη: Ε.Ε.Μ.Ε.
- Δανοχρήστου – Καΐρη, Μ. (2014). *Διαπολιτισμική αγωγή - Θεωρία και πράξη στη διδασκαλία της μουσικής*. Αθήνα: Νικολαΐδης Μ. - Edition Orpheus.
- Δημητρακοπούλου, Μ., Τζένου, Μ., Ανδρούτσος, Π. (2009). *Διδακτικό πακέτο Μουσικής Β' Γυμνασίου. Βιβλίο Εκπαιδευτικού, Βιβλίο μαθητή, Τετράδιο Εργασιών*. Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β.
- Διονυσίου, Ζ. (2007). Ο εκπαιδευτικός της μουσικής σε διαθεματικές δράσεις. *Μουσική Εκπαίδευση*, 17, 27-45.
- Θεοδωρίδης, Ν. (2019). Διαπολιτισμική μουσική εκπαίδευση και εκπαιδευτικοί: τάσεις, προβλήματα, προτάσεις. Στο Θ. Ράπτης & Δ. Κόνιαρη (Επιμ.), *Μουσική Εκπαίδευση και Κοινωνία: νέες προκλήσεις, νέοι προσανατολισμοί*. Πρακτικά 8ου Συνεδρίου της Ε.Ε.Μ.Ε. (σσ. 170–181). Θεσσαλονίκη: Ε.Ε.Μ.Ε.

- Θεοδωρίδης, Ν., Ερκέκογλου, Χρ. (2007). Διαθεματικές και δημιουργικές εφαρμογές για «Φίλους Μουσικάντηδες. *Μουσική Εκπαίδευση*, 17, 59-72.
- Κανακίδου, Ελ., Παπαγιάννη, Β. (1998). *Διαπολιτισμική αγωγή*. Αθήνα: ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ Α.Ε.
- Καψάλη, Σ. (2009). *Μουσική και διαθεματικότητα: Η μουσική στα μη μουσικά σχολικά εγχειρίδια του δημοτικού σχολείου*. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.
- Κοκκίδου, Μ. (Επιμ.). (2008). *Τέχνη και διαθεματικές εφαρμογές*. Αθήνα: Ωρίων.
- Κοκκίδου, Μ. (2007). Πολιτισμική/Διαπολιτισμική Μουσική Εκπαίδευση: Γενική θεώρηση, Τάσεις και Προοπτικές. *Πρακτικά 5ου Συνεδρίου της Ελληνικής Ένωσης για τη Μουσική Εκπαίδευση. Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης* (σσ. 105-113). Θεσσαλονίκη: Ε.Ε.Μ.Ε.
- Μόσχος, Κ., Τουμπακάρη, Ν., Τόμπλερ, Μ. (2009). *Μουσικό ανθολόγιο Α΄-ΣΤ΄ Δημοτικού*. Αθήνα: ΟΕΔΒ – Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- Μυράλης, Γ. (2013). Μουσική εκπαίδευση και Παιδαγωγική των Μουσικών του Κόσμου: Σύγχρονες τάσεις, προβλήματα και προοπτικές. Στο Ξ. Παπαπαναγιώτου (Επιμ.), *Ζητήματα Μουσικής Παιδαγωγικής* (σσ. 89-110). 2η αναθεωρημένη έκδοση. Θεσσαλονίκη: Ε.Ε.Μ.Ε.
- Τσαφταρίδης, Ν. (1996). *Παραδοσιακά τραγούδια για παιδιά*. Αθήνα: Φ. Νάκας.
- Χρυσοστόμου Σ. (2005). *Η μουσική στην εκπαίδευση – Το Δίλημμα της Διεπιστημονικότητας*. Αθήνα: Παπαρηγορίου-Νάκας.
- Χρυσοστόμου Σ. (2008). Η Διαθεματική προσέγγιση στη διδασκαλία της μουσικής. Στο Ζ. Διονυσίου & Σ. Αγγελίδου (Επιμ.), *Σχολική Μουσική Εκπαίδευση: Ζητήματα σχεδιασμού, μεθοδολογίας και εφαρμογών* (σσ. 31-41). Θεσσαλονίκη: Ελληνική Ένωση για τη Μουσική Εκπαίδευση.
- Campbell-Shehan, P. Williamson, S. & Perron P. (1996). *Traditional Songs of Singing Cultures: A world sampler* (βιβλίο με CD). ISME (International Society for Music Education). Los Angeles: Warner Bros Publications.
- Campbell-Shehan, P. (1991). *Lessons from the World - A Cross-Cultural Guide to Music Teaching and Learning*. New York: Schirmer Books.
- Campbell-Shehan, P. & Anderson, M. W. (Eds.), (1989). *Multicultural Perspectives in Music Education*. Music Educators National Conference: Reston VA.
- Τα σχολικά εγχειρίδια μουσικής όλων των τάξεων του δημοτικού σχολείου.
- Συναφή επιστημονικά περιοδικά: Μουσικοπαιδαγωγικά, Μουσική Εκπαίδευση, Ρυθμοί, International Journal for Music Education.

ΥΕΜΠ14 Η ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΕΜΠ14	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ' και Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕ Σ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά / Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=12034		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές/τριες στα περιεχόμενα του αναλυτικού προγράμματος της Φυσικής Αγωγής στο Δημοτικό. Μετά το τέλος του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα κατανοούν τα περιεχόμενα του μαθήματος της Φυσικής Αγωγής στο δημοτικό και θα είναι σε θέση να σχεδιάζουν δραστηριότητες με τη διαθεματική προσέγγιση χρησιμοποιώντας παιχνίδια, αθλήματα, αθλητικές δεξιότητες από τα περιεχόμενα του μαθήματος.

Γενικές Ικανότητες

Το μάθημα αποσκοπεί στις παρακάτω γενικές ικανότητες: εφαρμογή της γνώσης στην πράξη, αναζήτηση, ανάλυση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών, προσαρμογή σε νέες καταστάσεις, αυτόνομη εργασία, σεβασμός στη διαφορετικότητα, στην πολυπολιτισμικότητα και στο φυσικό περιβάλλον, ευαισθησία σε θέματα φύλου, άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής προαγωγή της ελεύθερης και επαγωγικής σκέψης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

<p>1.Ο σκοπός της Φυσικής Αγωγής στο δημοτικό – μαθησιακοί στόχοι.   2.Μέθοδοι διδασκαλίας της Φ.Α. στο δημοτικό σχολείο.   3.Τα περιεχόμενα –στόχοι του μαθήματος Φ.Α. στην Α΄ και Β΄ τάξη δημοτικού.   4.Τα περιεχόμενα – στόχοι του μαθήματος Φ.Α. στην Γ΄ και Δ΄ τάξη δημοτικού.   5.Τα περιεχόμενα – στόχοι του μαθήματος Φ.Α. στην Ε΄ και ΣΤ΄ τάξη δημοτικού.   6.Σχεδιασμός διαθεματικών πλάνων μαθημάτων στη Φυσική Αγωγή στο δημοτικό σχολείο.   7.Παραδειγματικά διαθεματικά πλάνα Φ.Α. για την Α΄ και Β΄ δημοτικού. 8.Παραδειγματικά διαθεματικά πλάνα Φ.Α. για την Γ΄ και Δ΄ δημοτικού. 9.Παραδειγματικά διαθεματικά πλάνα Φ.Α. για την Ε΄ και ΣΤ΄ δημοτικού. 10.Παρουσιάσεις φοιτητικών εργασιών – πρακτική</p>
<p>11.Παρουσιάσεις φοιτητικών εργασιών – πρακτική εφαρμογή.   12.Παρουσιάσεις φοιτητικών εργασιών – πρακτική εφαρμογή.   13.Αξιολόγηση των μαθητών/τριων στο μάθημα της Φ.Α. – αξιολόγηση του μαθήματος.</p>

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία και στην επικοινωνία.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	78ώρες – 2,6 ECTS
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	20ώρες – 0,7 ECTS
	Συγγραφή εργασίας	52ώρες – 1,7 ECTS
	Σύνολο Μαθήματος	150 ώρες – 5 ECTS
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Γραπτή εργασία - πλάνο μαθήματος (στην ηλεκτρονική πλατφόρμα e-learning) (40%) Τελική γραπτή εξέταση (60%) 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<ul style="list-style-type: none"> Δέρρη, Β. (2007) Η Φυσική Αγωγή στην αρχή του 21ου Αιώνα. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Χριστοδουλίδη Παπαϊωάννου, Α., Θεοδωράκης Ι., & Γούδας Μ. (2003) Για μια Καλύτερη φυσική αγωγή. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Χριστοδουλίδης

4.4 ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

EM3 ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΟ

EM3

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM3	ΕΞΑΜΗΝΟ Ο ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΟ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ γνωρίζουν τις ιστορικές και πολιτισμικές διαστάσεις που ορίζουν τα ψυχοκοινωνικά προβλήματα της παιδικής και εφηβικής ηλικίας, ➤ αναγνωρίζουν κριτικά την σημασία της πρόληψης και της έγκαιρης συνεργασίας με φορείς ψυχικής υγείας και οικογένειες για την αντιμετώπιση των ψυχοκοινωνικών προβλημάτων, ➤ εφαρμόζουν προγράμματα πρόληψης και παρέμβασης που στηρίζονται στην επικοινωνία και στις σχέσεις που αναπτύσσονται στο σχολείο, στην αναστοχαστική πράξη και στην άρση του κοινωνικού αποκλεισμού μαθητών που αναγνωρίζονται ως φορείς ψυχοκοινωνικών δυσκολιών.
Γενικές Ικανότητες
<p>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον, σεβασμός στη διαφορετικότητα και πολυπολιτισμικότητα, άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής, λήψη αποφάσεων, αναστοχαστική πράξη, παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.</p>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

Τα τελευταία χρόνια, ολοένα και περισσότερο κυριαρχεί η πρακτική του να αναγνωρίζονται τα παιδιά και οι νέοι ως «παιδιά/ νέοι με ψυχολογικά προβλήματα». Το προτεινόμενο μάθημα α) παρουσιάζει τις βασικές κατηγορίες ψυχοκοινωνικών δυσκολιών έτσι όπως αναγνωρίζονται στα παιδιά και στις οικογένειές τους στο σχολείο (για παράδειγμα, επιθετικότητα, άγχος, συναισθηματικές δυσκολίες, δυσκολίες μάθησης) β) συζητά τις παραδοσιακές και τις κριτικές προσεγγίσεις στην ψυχική υγεία των παιδιών και των νέων γ) μελετά την επίδραση της «γνώσης των ειδικών» στις δυσκολίες των παιδιών και τις συνέπειές της στα σχολεία και στην κοινότητα. Το περιεχόμενο του μαθήματος στηρίζεται στις βασικές αρχές και ιδέες από αναλυτικές και αναπτυξιακές θεωρίες, θεωρίες κοινωνικής μάθησης, καθώς και θεωρίες συστημάτων και κοινωνικής κατασκευής. Ο στόχος του μαθήματος είναι η διερεύνηση των προγραμμάτων πρόληψης και παρέμβασης στα ζητήματα ψυχικής υγείας στο σχολείο και ο ρόλος των εκπαιδευτικών και του σχολικού συστήματος σε συνεργασία με υπηρεσίες ψυχικής υγείας και κοινωνικής πολιτικής.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία του μαθήματος αλλά και στην επικοινωνία με τους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Ομαδική εργασία/δραστηριότητες	15
	Αυτόνομη μελέτη: Μελέτη άρθρων και βιβλιογραφίας	24
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών είναι συνεχής και έχει διαμορφωτικό και συμπερασματικό χαρακτήρα. Για τη διαμορφωτική αξιολόγηση προβλέπονται παρουσιάσεις των ατομικών και ομαδικών εργασιών ανά συνάντηση εργασίας, Η συμπερασματική αξιολόγηση πραγματοποιείται με γραπτές εξετάσεις με τη λήξη του εξαμήνου που περιλαμβάνουν ερωτήσεις σύντομης απάντησης και ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Α. Καλαντζή Αζίζι & Μ. Ζαφειροπούλου (2005) Προσαρμογή στο σχολείο. Πρόληψη και αντιμετώπιση δυσκολιών. Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα.
- Δ. Κωτσάκης, Ε. Μουρελή, Ι. Μπίμπου, Ε. Μπουτουλούση, Χ. Αλεξανδρή, Ε. Γκέσογλου, Α. Καρούζα & Ε. Σπανοπούλου (2010). Αναστοχαστική πράξη. Ο αποκλεισμός στο σχολείο. Εκδόσεις Νήσος Π. Καπόλα, Τετράδια 21
- Szur, R. Ψυχαναλυτική ψυχοθεραπεία παιδιών, έφηβων και των οικογενειών τους. Σύγχρονες ψυχοθεραπευτικές προσεγγίσεις, Εκδόσεις Καστανιώτη.
- Γ. Τσιάντης (1996, 1997) Ψυχική υγεία του παιδιού και της οικογένειας. Εκδόσεις Καστανιώτη.
- Ι. Σαλτζμπεργκερ-Οιτενμπεργκ κ.α. (1996). Η συναισθηματική εμπειρία της μάθησης και της διδασκαλίας, Εκδόσεις Καστανιώτη.

EM4 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

EM4

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM4	ΕΞΑΜΗΝ Ο ΣΠΟΥΔ ΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕ Σ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙ ΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕ Σ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού Υποβάθρου / Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Κανένα		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (αγγλικά-γερμανικά)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα εξασκηθούν να αντιλαμβάνονται την εκπαίδευση, το σχολείο όχι μόνο ως «θεσμό», «σύστημα», αλλά ως κοινωνικό χώρο που παράγεται από τις πράξεις των εμπλεκόμενων υποκειμένων, αλλά ταυτόχρονα και παράγει αυτά τα υποκείμενα..
Γενικές Ικανότητες
☐ Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη ☐ Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών ☐ Λήψη αποφάσεων ☐ Αυτόνομη εργασία ☐ Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών ☐ Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής ☐ Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα αυτό θα διευρύνουμε την οπτική μας και θα προσεγγίσουμε το σχολείο ως ένα ζωντανό κοινωνικό χώρο μέσα στον οποίο δρουν, εργάζονται και επομένως δημιουργούν και δημιουργούνται μια σειρά από διαφορετικά υποκείμενα.

Με βάση αυτήν την προσέγγιση, αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τους/τις εκπαιδευτικούς το γεγονός ότι ο κοινωνικός χώρος «σχολείο» αναπόφευκτα παράγει, αφενός, διαφορετικές κατηγορίες υποκειμένων και τις μεταξύ τους σχέσεις, και, αφετέρου, παράγεται και ο ίδιος από τις δραστηριότητες των υποκειμένων αυτών. Συνεπώς το «σχολείο» είναι ταυτόχρονα παραγωγός και προϊόν κοινωνικών πρακτικών μέσω των οποίων δομείται μια σημαντική κοινωνιακή αντίφαση: η αντίφαση ανάμεσα στην «ανάγκη για μόρφωση» (δηλ. στην ανάπτυξη των υποκειμένων) και στην «ανάγκη για εξουσία» (δηλ. στην αναπαραγωγή των σχέσεων και δομών της κοινωνίας).

Ωστόσο, η εφικτή οργάνωση αυτής της αντίφασης δεν «δια-τάζει» (δεν καθορίζει) ολοκληρωτικά τις ενέργειες των (διαφορετικών) υποκειμένων σε ένα διπολικό «είτε-είτε» (π.χ. είτε μόρφωση και προσωπική ανάπτυξη, είτε αναπαραγωγή της εξουσίας), αλλά η ίδια η αντιφατικότητα

συγκροτείται μέσα σε/από ένα διαλεκτικό μίγμα, γεγονός που σημαίνει ότι στην πρακτική των υποκειμένων ενυπάρχουν «και το ένα και το άλλο». Η κοινωνική οργάνωση αυτής της αντίφασης – π.χ. ως κοινωνικός χώρος «σχολείο» - επιφυλάσσει για τα εμπλεκόμενα υποκείμενα πάντα ένα διττό πρόσωπο: επιφυλάσσει τόσο περιορισμούς, όσο και ευκαιρίες, θέτει εμπόδια αλλά παρέχει και διευκολύνσεις, ανοίγει δυνατότητες στα υποκείμενα, αλλά και πραγματοποιεί αποκλεισμούς. Τα υποκείμενα έχουν συνεπώς, αφενός, δικούς τους καλούς λόγους για να συμμετέχουν σε αυτόν τον κοινωνικό χώρο, αφετέρου όμως, πρέπει να αντιμετωπίσουν και επιβολές.

Σκοποί

Σκοπός του μαθήματος είναι να συμβάλει στον προβληματισμό που έχει αναπτυχθεί στην κοινωνική ψυχολογία πάνω στη «μικροψυχική» και στη «μικροπολιτική» της αντιφατικής καθημερινότητας που χαρακτηρίζει τους εκπαιδευτικούς χώρους, π.χ. το «σχολείο». Παράλληλα, το μάθημα αποσκοπεί να πραγματοποιήσει «μικρο-τομές» σ' αυτή την καθημερινότητα. Θα ανιχνεύσουμε δηλαδή τη διαλεκτική μέσα στις πρακτικές των διαφορετικών υποκειμένων αυτού του κοινωνικού χώρου. Θα επικεντρωθούμε σε δύο στόχους:

Πρώτον, θα ασχοληθούμε με την κατανόηση, κατάδειξη και διερεύνηση των (νοητικών και «χειροπιαστών») συγκρούσεων μέσα στις (και μέσα από τις) οποίες, για παράδειγμα, ο/η εκπαιδευτικός οι μαθητές/-τριες ως υποκείμενα πρέπει να δράσουν, πρέπει να παραμείνουν ικανά για δράση, και παράλληλα πρέπει να αναπτύξουν την προσωπικότητά τους.

Ενδεικτικές ερωτήσεις:

- Πώς νοηματοδοτούν τα υποκείμενα (π.χ. εκπαιδευτικοί ή μαθητές/-τριες) αυτόν τον κοινωνικό χώρο; Τι σημαίνει π.χ. «σχολείο» - και συμμετοχή σε αυτό - για τα διάφορα εμπλεκόμενα υποκείμενα;
- Ποιες πρακτικές αναπτύσσουν τα υποκείμενα (π.χ. οι εκπαιδευτικοί ή οι μαθητές/-τριες) για να αντιμετωπίσουν τις αντιφατικές απαιτήσεις/δυνατότητες του κοινωνικού χώρου «σχολείο», να αναπτύξουν και να αρθρώσουν τη δική τους «φωνή» (το φάσμα εδώ φτάνει από τη συμμόρφωση έως τις διάφορες μορφές αντίστασης);
- Ποιοι διακριτοί Λόγοι (discourses) αρθρώνονται γύρω και μέσα στους κοινωνικούς χώρους εκπαίδευσης, π.χ. το «σχολείο»; Από ποιους/ποιες; Με ποιες συνέπειες και για ποιον/ποια;

Δεύτερον θα ασχοληθούμε με την κατανόηση, κατάδειξη και διερεύνηση των προϊόντων του εκπαιδευτικού, π.χ. σχολικού, καθεστώτος και της δράσης των υποκειμένων.

Ενδεικτικά ερωτήματα:

- Τι δημιουργούν και τι αποκτούν, αλλά και τι «πληρώνουν» τα εμπλεκόμενα υποκείμενα στους εκπαιδευτικούς χώρους, π.χ. στο σχολείο, μέσα από τη συμμετοχή τους σε αυτούς τους κοινωνικούς χώρους;
- Ποιες κοινωνικές ομάδες δημιουργούνται μέσα σε/από έναν εκπαιδευτικό χώρο, πώς και με ποιες συνέπειες για τα υποκείμενα; (π.χ. πετυχημένοι & αποτυχημένοι);

- Ποιες «εντάσεις» αντανακλώνται αλλά και αποκρύπτονται πίσω από τις σχολικές «φιγούρες», για παράδειγμα, του «ήσυχου αλλά μέτριου μαθητή» ή του «αυστηρού αλλά καλού δασκάλου»;

Μέθοδοι διδασκαλίας & αξιολόγηση

Το μάθημα έχει εργαστηριακό χαρακτήρα και περιλαμβάνει: διαλέξεις, συζητήσεις με απώτερο στόχο τη διατύπωση ερωτημάτων προς περαιτέρω διερεύνηση, επιτόπια έρευνα, συμμετοχή και συνεργασία γύρω από τη διερεύνηση ενός συγκεκριμένου θέματος και γραπτή παρουσίασή του.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων Εκπόνηση μελέτης (project) Συγγραφή εργασίας / εργασιών	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	18
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	12
	Εκπόνηση μελέτης (project)	40
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	50
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή Εργασία Έκθεση / Αναφορά Εργαστηριακή Εργασία	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΤΙΜΩΡΙΑ - Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΗΣ ΦΥΛΑΚΗΣ
 Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο:
 Εκδότης ΠΛΕΘΡΟΝ, 2011
 Συγγραφείς: MICHEL FOUCAULT
 ISBN 978-960-348-226-0

ΕΞΟΥΣΙΑ ΚΑΙ ΤΑΞΗ ΣΤΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
 Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο:
 15386 Έκδοση: 3η έκδ./1996
 Συγγραφείς: Σολομών Ιωσήφ
 ISBN: 978-960-221-048-2

EM7 ΓΝΩΣΙΟΛΟΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM7	ΕΞΑΜΗΝ Ο ΣΠΟΥΔ ΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΝΩΣΙΟΛΟΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕ Σ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙ ΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕ Σ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=5669		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα αποσκοπεί στη εξέταση ορισμένων γνωσιολογικών πτυχών διαμόρφωσης της συνείδησης. Αναλύονται οι μορφές της συνείδησης (πρακτική-ηθική, αισθητική, φιλοσοφική) και οι βαθμίδες της νόησης (διάνοια και λόγος), καθώς και η σχέση συνείδησης και πρακτικής δραστηριότητας.

Παρουσιάζεται η γνωστική διαδικασία ως κίνηση της νόησης από τη ζωντανή εποπτεία σε νοητικές αφαιρέσεις και κατόπιν σε εννοιολογικά συγκεκριμένη αναπαράσταση της πραγματικότητας.

Εξετάζονται οι κοινωνικές και γνωσιολογικές πτυχές της καθημερινής συνείδησης, του ανορθολογισμού, του δογματισμού, της ιδεολογίας, καθώς και το ζήτημα της σχέσης αλήθειας και πλάνης στη γνωστική διαδικασία.

Επίσης, αναδεικνύεται η μορφωτική διάσταση της καλλιέργειας της κριτικής ικανότητας και του διαλεκτικού λόγου.

Οι φοιτητές αναμένεται ότι στο πλαίσιο του μαθήματος θα κατανοήσουν τις βασικές μορφές της συνείδησης και την ιδιαίτερη συμμετοχή τους στη γνωστική διαδικασία
θα γνωρίσουν τα βασικά στάδια της γνωστικής διαδικασίας και ορισμένα τυπικά προβλήματα που συναντώνται σε αυτή
θα είναι σε θέση να μεταβαίνουν από την εμπειρική στη θεωρητική σκέψη θα καλλιεργήσουν την ικανότητα της διαλεκτικής σκέψης

Γενικές Ικανότητες

Αυτόνομη εργασία

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΟΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΠΤΥΧΕΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ

Η συνείδηση ως μορφή ψυχισμού. Το βιολογικό υπόστρωμα της συνείδησης. Συνείδηση και εργασία. Η σχέση θεωρίας και πράξης. Ιδεοκρατικές και υλιστικές ερμηνείες της συνείδησης. Η ανάπτυξη της συνείδησης μέσα στην ανθρώπινη ιστορία.

2. Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΜΟΡΦΕΣ ΤΗΣ

Ειδέναι και συνειδέναι. Η πρακτική μορφή της συνείδησης (πολιτική, δίκαιο, ηθική). Η αισθητική μορφή της συνείδησης. Η τέχνη και η παιδαγωγική της διάσταση. Η θρησκεία ως μορφή συνείδησης. Η φιλοσοφική μορφή της συνείδησης.

3. ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ

Συνείδηση και αυτοσυνείδηση. Οι ασύνειδες πλευρές του ανθρώπινου ψυχισμού. Οι γνωσιακές και χειραφετικές διαστάσεις της φαντασίας.

4. ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ

Γλώσσα και συμβολική –γενικευτική σκέψη. Η γλώσσα ως καθολική μορφή επικοινωνίας. Γλώσσα και εργασιακή δραστηριότητα.

5. Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ-ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ

Η εμπειρία ως γνώση. Οι γνωσιακοί περιορισμοί των βιωμάτων. Εμπειρία και μαζικά συναισθήματα. Καθημερινή συνείδηση και κυρίαρχη ιδεολογία. Καθημερινή συνείδηση και εκπαιδευτική σκοποθεσία.

6. Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ-ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ

Οι αντεστραμμένες μορφές της συνείδησης. Το φαινόμενο της φετιχοποίησης των κοινωνικών σχέσεων. Οι αντιλήψεις περί «ανθρώπινης αξίας» και «φυσικών χαρισμάτων». Ο δογματισμός ως στοιχείο της καθημερινής συνείδησης. Οι κοινωνικοί και γνωσιακοί όροι υπέρβασης της καθημερινής συνείδησης.

7. Η ΓΝΩΣΗ

Η έννοια της γνώσης. Το υποκείμενο και το αντικείμενο της γνώσης. Ο αγνωστικισμός. Τα είδη της γνώσης. Η επιστήμη ως ανεπτυγμένη γνώση. Η μορφωτική και κοινωνική σημασία της σχέσης μεταξύ των επιστημών της φύσης και των επιστημών του ανθρώπου.

8. Η ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Η κατ' αίσθηση γνώση. Αισθήματα, αντιλήψεις, παραστάσεις. Η ενότητα της κατ' αίσθηση γνώσης και της νόησης. Από την κατ' αίσθηση γνώση στην εννοιολογική σκέψη. (Εννοιες, κρίσεις, συλλογισμοί).

9. ΟΙ ΒΑΘΜΙΔΕΣ ΤΗΣ ΝΟΗΣΗΣ: ΔΙΑΝΟΙΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΣ

Η θέση της διάνοιας και του λόγου στη γνωστική διαδικασία. Η γνωσιακή σημασία της διάκρισης μεταξύ φαινομένου και ουσίας. Η διαλεκτική σκέψη.

10. Η ΑΝΑΒΑΣΗ ΤΗΣ ΝΟΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΑΦΗΡΗΜΕΝΟ ΣΤΟ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ

Η διάκριση μεταξύ αφηρημένης και συγκεκριμένης σκέψης. Η κίνηση της νόησης από τα δεδομένα των αισθήσεων σε αφηρημένες έννοιες. Η ανάβαση της νόησης από τις αφηρημένες έννοιες σε συγκεκριμένο σύστημα εννοιών.

11. ΑΛΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΑΝΗ

Η αλήθεια και η πλάνη ως στιγμές της γνωστικής διαδικασίας. Σχετική αλήθεια, πλάνη, απόλυτη αλήθεια. Τα κριτήρια της αλήθειας. Το ζήτημα της επαλήθευσης των αποκτηθεισών γνώσεων.

12. ΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ

Θεωρίες για την ιδεολογία. Ιδεολογία και κοινωνικές αντιθέσεις. Ιδεολογία και επιστήμη. Το πρόβλημα του ανορθολογισμού.

13. ΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ

Γνώση και εξουσία. Η δογματική σκέψη. Το πρόβλημα του δογματικού διαποτισμού και της πνευματικής χειραγώγησης. Η κυρίαρχη ιδεολογία μέσα στο εκπαιδευτικό σύστημα: αντιθέσεις και δυνατότητες.

14. Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ

Η κριτική σκέψη στην ιστορία των φιλοσοφικών ιδεών. Η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης ως σκοπός της εκπαίδευσης. Τα ειδοποιά χαρακτηριστικά της κριτικής ικανότητας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο στην αίθουσα διδασκαλίας	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση powerpoint στη διδασκαλία. Επίσης, η διδασκαλία του μαθήματος υποστηρίζεται από κείμενα που διατίθενται σε ηλεκτρονική μορφή διαμέσου της πλατφόρμας elearning του ΑΠΘ Τεχνολογίες πληροφορίας χρησιμοποιούνται στην επικοινωνία με τους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Σεμινάρια	14
	Αυτοτελήςμελέτη	25
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Π. Παυλίδης, Γνωσιολογικά ζητήματα της παιδείας (διδασκτικές σημειώσεις)
 Θ. Βακαλιός, Είναι και συνείδηση. Γνώση και αλήθεια, εκδ. Gutenberg, Αθήνα 1986
 Λ. Βυγκότσκι, Σκέψη και γλώσσα, εκδ. «Γνώση», Αθήνα 1993
 Α. Λεόντιεφ, Δραστηριότητα, συνείδηση, προσωπικότητα, εκδ. Αναγνωστίδη
 Ε. Μπιτσάκης, Θεωρία και πράξη, εκδ. Gutenberg, Αθήνα 2003
 Έ. Φίσερ, Η αναγκαιότητα της Τέχνης, εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα 1977

EM12 ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM12	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=5668		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές αναμένεται ότι στο πλαίσιο του μαθήματος θα

εξοικειωθούν με τη θεώρηση της εκπαίδευσης υπό το πρίσμα φιλοσοφικών αντιλήψεων για το νόημα και τους σκοπούς του ανθρώπινου βίου

εξοικειωθούν με τη φιλοσοφική ανάλυση των εκπαιδευτικών σκοπών και ιδανικών

κατανοήσουν τη σχέση της εκπαίδευσης με το γίνεσθαι της προσωπικότητας

κατανοήσουν τις ηθικές διαστάσεις της παιδαγωγικής σχέσης

αποκτήσουν τα εννοιολογικά μέσα για την κριτική θεώρηση προβληματικών εκπαιδευτικών πρακτικών

Γενικές Ικανότητες

Λήψη αποφάσεων
 Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή. Η σημασία του περί παιδείας φιλοσοφικού στοχασμού. Η φιλοσοφία ως μορφή συνείδησης, ως κοσμοθεωρία και ως ιδεολογία. Η εξέταση της παιδείας στο πλαίσιο της ολότητας της ανθρώπινης ύπαρξης.

2. Η φιλοσοφία της παιδείας ως θεωρία της εκπαιδευτικής σκοποθεσίας. Η σημασία και η αναγκαιότητα της εκπαιδευτικής σκοποθεσίας. Κοινωνικό ιδεώδες και εκπαιδευτική σκοποθεσία. Η αντίληψη της φιλοσοφίας της παιδείας στην αναλυτική φιλοσοφική παράδοση - κριτικές παρατηρήσεις.
3. Οι προϋποθέσεις της μόρφωσης. Η ιδιοτυπία της ανθρώπινης φύσης. Θεωρίες για την ανθρώπινη φύση. Οι βιολογικές πτυχές της προσωπικότητας. Το πρόβλημα του βιολογικού αναγωγισμού. Η μέτρηση της νοημοσύνης και η ποσοτική αντίληψη των ανθρώπινων ικανοτήτων.
4. Ο ειδολογικός δεσμός γονέων και τέκνων. Αγωγή και μόρφωση. Πειθαρχία και ελευθερία. Η εκμάθηση της γλώσσας ως πρωταρχική εμφάνιση της μόρφωσης.
5. Η ουσιαστική πλευρά της μόρφωσης. Η εργασία ως ουσία της κοινωνικής ολότητας. Η εκπαίδευση ως συγκρότηση των εργασιακών ικανοτήτων του ανθρώπου. Η ιστορική συνάφεια εργασίας και εκπαίδευσης.
6. Γνώση και μόρφωση υπό το πρίσμα της αλλοτριωμένης εργασίας. Ο καταμερισμός της εργασίας και η διαμόρφωση του εμπορεύματος «εργασιακή ικανότητα». Αλλοτριωμένη εργασία και πολιτισμός. Το φαινόμενο της ημιμόρφωσης. Αλλοτριωμένη εργασία και εκπαιδευτική αξιολόγηση.
7. Οι μεταβιομηχανικές τάσεις της εργασίας και η κεφαλαιοκρατική «κοινωνία της γνώσης». Η ανάπτυξη του κοινωνικού χαρακτήρα της εργασίας και οι προοπτικές της μόρφωσης.
8. Η μόρφωση υπό το πρίσμα της χειραφετημένης εργασίας. Η ώριμη εργασία ως πολιτισμική δημιουργία. Η μόρφωση ως ολόπλευρη ανάπτυξη της συνείδησης και της προσωπικότητας. Κριτική εξέταση της αντίληψης για την εκπαίδευση των θεωριών του λειτουργισμού και του ανθρώπινου κεφαλαίου. Το ιδεώδες της «ελευθέριας παιδείας» -οι ιστορικοί και κοινωνικοί περιορισμοί της ανθρωπιστικής φιλοσοφικής παράδοσης.
9. Ο άνθρωπος ως προσωπικότητα και η αναγκαιότητα της παιδαγωγίας. Η μόρφωση ως διαμόρφωση της συνείδησης. Συνείδηση και προσωπικότητα. Η μορφωτική διάσταση του δεσμού μεταξύ γνώσης και συνείδησης. Το ζήτημα της ενότητας μεταξύ θετικών και ανθρωπιστικών σπουδών. Η κρίση της συνείδησης και η παρακμή της προσωπικότητας. Κριτική εξέταση των μετανεωτερικών αντιλήψεων της γνώσης και της μόρφωσης.
10. Η διαμόρφωση της προσωπικότητας ως «τέλος» της παιδαγωγίας. Τύποι προσωπικοτήτων και στάσεις απέναντι στη μόρφωση. Το ιδεώδες της ολόπλευρα ανεπτυγμένης προσωπικότητας. Ανάπτυξη και παιδαγωγία: οι ιδέες των Rousseau, Dewey, Montessori, Hegel, Vygotsky.
11. Η παιδαγωγία ως σχέση μεταξύ προσωπικοτήτων. Το πρόβλημα της αυθεντίας και η «εξουσιαστική» διάσταση της εκπαίδευσης. Η παιδαγωγική σχέση ενώπιον τεχνοκρατικών προκλήσεων. Η θεωρία της αποσχολοποίησης του Ivan Illich.
12. Η παιδαγωγία ως σχέση μεταξύ προσωπικοτήτων. Το παιδαγωγικό ήθος. Παιδεία και προσωπικότητα στην ανθρωπιστική-υπαρξιστική παράδοση.

Παιδαγωγικές προεκτάσεις της ανθρωπιστικής ψυχολογίας. Η θεωρία του Paulo Freire για την παιδεία του διαλόγου και την κριτική συνειδητοποίηση.

13. Η θεωρία του φιλελευθερισμού για τον άνθρωπο και τους σκοπούς της εκπαίδευσης. Το ζήτημα της αυτονομίας του ατόμου. Το φιλελεύθερο ιδεώδες της εκπαίδευσης για τον πολίτη και τη δημοκρατία. Η φιλελεύθερη αντίληψη της πολυπολιτισμικότητας και της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

14. Οι σκοποί της εκπαίδευσης και οι αντινομίες του σύγχρονου πολιτισμού. Η μετανεωτερική απαξίωση της εκπαιδευτικής σκοποθεσίας. Η μόρφωση υπό το πρίσμα των θεμελιωδών τάσεων κοινωνικής εξέλιξης. Εκπαίδευση και κοινωνική πρόοδος.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο στην αίθουσα διδασκαλίας	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση power point στη διδασκαλία. Επίσης, η διδασκαλία του μαθήματος υποστηρίζεται από κείμενα που διατίθενται σε ηλεκτρονική μορφή διαμέσου της πλατφόρμας elearning του ΑΠΘ. Τεχνολογίες πληροφορίας χρησιμοποιούνται στην επικοινωνία με τους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Σεμινάρια	14
	Αυτοτελής μελέτη	25
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Παυλίδης Π. *Φιλοσοφία της παιδείας* (διδασκτικές σημειώσεις)
 Παυλίδης, Π. *Η γνώση στη διαλεκτική της κοινωνικής εξέλιξης*. Επίκεντρο. Θεσσαλονίκη, 2012.
 Βώρος, Φ. *Η φιλοσοφία της εκπαίδευσης*, Έκδοση «Εκπαιδευτικού Συνδέσμου», Αθήνα 1997.
 Adorno, Th., *Η θεωρία της ημιμόρφωσης*, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2000.
 Marples, R. (επ.), *Οι σκοποί της εκπαίδευσης, Μεταίχιμο*, Αθήνα 2003.
 Savater, F., *Η αξία του εκπαιδευέιν*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2004.
 Brubacher, J.S. *Modern Philosophies of Education*, McGraw-Hill, NY, 1968.
 Bowen J., Hobson P.R., (ed.), *Theories of Education*, J.Wiley and Sons Australasia Pty Ltd, 1974.
 Sarup, M., *Marxism and Education*, Routledge and Kegan Paul, 1978.
 Usher, R, Edwards, R, *Postmodernism and Education*, Routledge, London and New York, 1994.

EM17 ΜΟΡΦΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM17	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΟΡΦΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕ Σ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Στην τάξη		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	Μάθημα στο elearning: https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6264		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητριών και των φοιτητών στη σύγχρονη προβληματική της οικογένειας και της οικογενειακής πολιτικής. Το μάθημα συμπεριλαμβάνει αναλύσεις της οικογένειας ως κοινωνικού θεσμού και των μεταβολών στους ρόλους και τις συμπεριφορές των μελών της. Δίνεται έμφαση στις νέες μορφές οικογενειακής οργάνωσης.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος αναμένεται να υπάρξει:

- Εξοικείωση με τη σύγχρονη βιβλιογραφία για τις οικογένειες, με έμφαση στις μη παραδοσιακές μορφές οικογενειακής οργάνωσης και τις προκλήσεις που θέτουν.
- Κατανόηση και συζήτηση σχετικά με τις εξελίξεις και τις διαρθρωτικές μεταβολές της οικογένειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Κατανόηση και συζήτηση σχετικά με τις επιπτώσεις της Εθνικής και Ευρωπαϊκής κοινωνικής πολιτικής στις οικογένειες

Γενικές Ικανότητες

- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Ομαδική εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Μορφές οικογενειακής οργάνωσης στον 21^ο αιώνα.

- Δημογραφικές εξελίξεις και διαρθρωτικές μεταβολές της οικογένειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Αλλαγές στη δομή της οικογένειας και στη σύνθεση των νοικοκυριών.

2. Η παιδική ηλικία στις ευρωπαϊκές οικογένειες.

- Ποιότητα ζωής των παιδιών.
- Τα παιδιά ως αξία.
- Τα δικαιώματα των παιδιών.
- Παιδική προστασία.

3. Γονείς στις ευρωπαϊκές οικογένειες.

- Οι ρόλοι των φύλων στις σύγχρονες κοινωνίες και οικογένειες.
- Σχέσεις ζευγαριών.
- Κατανομή γονεϊκών υπευθυνοτήτων και συμφιλίωση οικογενειακής και εργασιακής ζωής.
- Φύλο και εξουσία στις οικογένειες.
- Γονεϊκότητα σήμερα -Σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις για τη μητρότητα και την πατρότητα.
- Σχέσεις γονιών/ παιδιών.

4. Οικογενειακή ζωή σε μια πολυπολιτισμική Ευρώπη.

5. Μονογονεϊκές οικογένειες.

- Χαρακτηριστικά της μονογονεϊκής οικογένειας ως συστήματος οικογένειας.
- Από την πλευρά των μόνων-μητέρων.
- Από την πλευρά των πατέρων.
- Από την πλευρά των παιδιών.
- Αναπαραστάσεις για την μονογονεϊκότητα.
- Κοινωνική αντιμετώπιση των μονογονεϊκών οικογενειών.

6. Επαναδημιουργημένες / ανασυσταμένες οικογένειες (ή οικογένειες μωσαϊκό).

7. Ομογονεϊκές οικογένειες. Τρανς – γονεϊκότητα.

8. Κοινωνικός αποκλεισμός και οικογένειες.

- Ποιες οικογένειες κινδυνεύουν να οδηγηθούν σε κοινωνικό αποκλεισμό.
- Παιδί και φτώχεια.

9. Βία στις οικογένειες

10. Επίδραση των μορφών οικογενειακής οργάνωσης στην εκπαιδευτική επιτυχία των παιδιών.

11. Πολιτικές για τις οικογένειες.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Χρήση Η/Υ & projector κατά τη διδασκαλία. Χρήση της πλατφόρμας elearning, άλλων ιστοσελίδων και e-mails για την ηλεκτρονική επικοινωνία με φοιτητές/τριες. Μάθημα στο elearning: https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6264 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις: 39 ώρες διδασκαλίας	78 ώρες
	Μελέτη βιβλίων, άρθρων	42 ώρες
	Εξετάσεις (συγγραφή εργασίας)	
	Σύνολο Μαθήματος	120 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελική εργασία 1-3 ατόμων.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

Δ. Κογκίδου (1995) *Μονογονεϊκές Οικογένειες. Πραγματικότητα – Προοπτικές - Κοινωνική Πολιτική*. Αθήνα: Εκδοτικός Οργανισμός Λιβάνη –ΑΒΕ.
ISBN:960-236-549-8
Κωδικός στον Εύδοξο:212

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ

- Αμπατζόγλου, Γ., Μανωλόπουλος, Σ. (1998) *Προσεγγίσεις της Γέννησης*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Aries, Ph. (1990). *Αιώνες Παιδικής Ηλικίας* (Πρόλ. Σ. Ράσης, Μετ. Γ. Αναστοπούλου). Αθήνα: Γλάρος.
- Αρτινοπούλου, Β., Φαρσεδάκης, Ι. (2003). (Επιστ. Υπεύθ.). *Ενδοοικογενειακή Βία κατά των Γυναικών. Πρώτη Πανελλαδική Επιδημιολογική Έρευνα*. Αθήνα: ΚΕΘΙ.
- Αρχοντόγλου, Α. (2005). *Σχολική Επίδοση και Συμπεριφορά των Παιδιών από Μονογονεϊκές Οικογένειες στο Δημοτικό Σχολείο*. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.
- Beyer, R. &Winchester, K. (2003). *Μιλώντας για το Διαζύγιο. Πώς να Μιλήσετε στα Παιδιά σας και να τα Βοηθήσετε να το Ξεπεράσουν*. Αθήνα: Κέδρος.
- Βενιέρης, Δ. & Παπαθεοδώρου, Χ. (Επιμ.) (2003) *Η Κοινωνική Πολιτική στην Ελλάδα: Προκλήσεις και Προοπτικές*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Βλαχούτσικου, Χ. με την Kain-Hart, L. (2003). *Όταν Γυναίκες έχουν Διαφορές. Αντιθέσεις και Συγκρούσεις Γυναικών στη Σύγχρονη Ελλάδα*. Αθήνα: Μέδουσα.
- Γενική Γραμματεία Ισότητας (2003). *Γυναίκες Αρχηγοί Μονογονεϊκών Οικογενειών. Κοινωνικές Παροχές - Επιδόματα - Υποστηρικτικές Υπηρεσίες*. Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο.
- Γκαρμπάρ, Κ. – Τεοντόρ, Φ. (1994) *Η οικογένεια μωσαϊκό*. Αθήνα: Πατάκης.
- Cohen-Herlem, F. (2005). *Διαζύγιο. Απαντώντας στις Ερωτήσεις των Παιδιών...* Αθήνα: Lector ΕΠΕ.
- DeSingly, F. (1996) *Κοινωνιολογία της σύγχρονης οικογένειας*. Αθήνα: Σαββάλας.
- Dolto, F. (2004). *Όταν οι Γονείς Χωρίζουν*. Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της «Εστίας».
- Dowling, C. (1983). *Το Σύνδρομο της Σταχτοπούτας. Ο Φόβος της Γυναίκας μπροστά στην Ανεξαρτησία* (Μετ. Μ. Λώμη). Αθήνα: Γλάρος.
- Δραγώνα, Θ., Ναζίρη, Δ. (1995). *Οδεύοντας προς την Πατρίδα. Εξιχνίαση μιας Παραγκωνισμένης Πορείας*. Αθήνα: Εξάντας.
- Dowling, E. & Osborne, E. (2001) (Επιμ.). *Η Οικογένεια και το Σχολείο. Μια συστημική προσέγγιση από κοινού σε παιδιά με προβλήματα* (Μετ. Ι. Μπίμπου-Νάκου, Επιμ. Σ. Βοσνιάδου). Αθήνα: Gutenberg.

- Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών (1999) *Σύγχρονη οικογένεια: Διεπιστημονικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Ε.Κ.Κ.Ε.
- Ε.Κ.Κ.Ε: (2006) *Φτώχεια, Αποκλεισμός και Κοινωνικές ανισότητες: πρακτικά συνεδρίου*: Ινστιτούτο Κοινωνικής πολιτικής, Αθήνα: ΕΚΚΕ.
- Emery, R. (2007) *Όλη η αλήθεια για τα παιδιά και το διαζύγιο*. Αθήνα: Πατάκης
- Herbert, M. (1998). *Χωρισμός και Διαζύγιο* (Επιμ. Β. Παπαδιώτη-Αθανασίου). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Ίδρυμα για το Παιδί και την Οικογένεια (1998) *Οικογένεια -Ευρώπη- 21^{ος} αιώνας: Όραμα και Θεσμοί*, Πρακτικά από το Ευρωπαϊκό Φόρουμ για την Οικογένεια. Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη- Νέα Σύνορα.
- Καλλιδικάκη, Θ. (1998) *Μεγαλώνοντας σε ίδρυμα*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Καλλιδικάκη, Θ. (2001) *Ανάδοχη φροντίδα*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Karou, J. (1997) *Ανύπαντρες μητέρες, γυναικείο κίνημα, από την υποταγή στην απελευθέρωση*. Αθήνα: Gutenberg.
- Καυτατζόγλου Ρ. (1996) *Οικογένειες του παρελθόντος*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Κικίλιας, Η., Παπαλιού, Ο., Φαγαδάκη, Ε. (2007). *Διαστάσεις του Κοινωνικού Αποκλεισμού των Μονογονεϊκών Οικογενειών στην Ελλάδα*. Αθήνα: Ε.Κ.Κ.Ε., Ινστιτούτο Κοινωνικής Πολιτικής, ΚΠ EQUAL.
- Κιρκ, Μ. (2002) *Διαζύγιο*. Αθήνα: Άγκυρα.
- Κογκίδου, Δ. (1995). *Μονογονεϊκές Οικογένειες: Πραγματικότητα-Προοπτικές-Κοινωνική Πολιτική*, Αθήνα: Νέα Σύνορα.
- Κράμερ, Μ. (1992) *Επάγγελμα μωρό*. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Kroen, W.(2007) *Πως θα βοηθήσετε τα παιδιά να αντιμετωπίσουν έναν θάνατο* . Αθήνα: Φυτράκης
- Μαράτου-Αλιπράντη, Λ. (2002). *Οδηγός για Γυναίκες-Αρχηγούς Μονογονεϊκών Οικογενειών*. Αθήνα: Ευρωπαϊκή Κοινότητα, Ένωση Γυναικών Ελλάδος, Γενική Γραμματεία Ισότητας.
- Μαράτου – Αλιπράντη, Λ. (2002) *Οικογένειες και κράτος πρόνοιας στην Ευρώπη. Τάσεις και προκλήσεις στον εικοστό πρώτο αιώνα*. Αθήνα: Ε.Κ.Κ.Ε.
- Μαρκοβίτης, Μ. – Χριστιανόπουλος, Κ. – Κοτσάμπαση, Α. – Μανωλεδάκη, Ε. – Λαζαρίδου, Λ. – Αμπατζόγλου, Γ. – Αντωνιάδου, Α. (1994) *Διαζύγιο και παιδιά*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Μουσούρου, Λ. (2005). *Οικογένεια και Οικογενειακή Πολιτική*. Αθήνα: Gutenberg.
- Νόβα-Καλτσούνη, Χ. (Επιμ.) (2000). *Κείμενα Κοινωνιολογίας του Γάμου και της Οικογένειας*. Αθήνα: Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός.
- Ντεμπρέ, Ρ. (2001) *Βρέφη και μητέρες σε απόγνωση*. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Παπαδιώτη-Αθανασίου, Β. (2000). *Οικογένεια και Όρια. Συστημική προσέγγιση*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Στασινοπούλου, Ο. (2002). *Ζητήματα Σύγχρονης Κοινωνικής Πολιτικής. Από το Κράτος Πρόνοιας στο «Νέο» Προνοιακό Πλουραλισμό. Φροντίδα και Γήρανση – Η Σύγχρονη Πλουραλιστική Πρόκληση*. Αθήνα: Gutenberg.
- Στρατηγάκη, Μ. & Μουσούρου, Λ. (Επιμ) (2004) *Ζητήματα Οικογενειακής Πολιτικής*. Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών (Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας) ΚΕΚ. ΜΟ. ΚΟΠ. Αθήνα: Gutenberg.
- Στρατηγάκη, Μ. (2007) *Το φύλο της κοινωνικής πολιτικής*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Χαλκιά, Α. (2007) *Το άδειο λίκνο της Δημοκρατίας – Σεξ, έκτρωση και εθνικισμός στη σύγχρονη Ελλάδα* – Αθήνα: Αλεξάνδρεια
- Χατζηβαρνάβα, Ε., Χανδάνος, Γ.& Οικονόμου, Β. (2005) *Μαθαίνοντας από τις οικογένειες: πολιτικές και πρακτικές καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού σε οικογένειες με μικρά παιδιά στην Ευρώπη*. Ινστιτούτο Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης.(ΙΚΠΑ)
- Χατζητρύφων Ν. & Παπαζήση Θ. (Επιμ.) (2007) *Το φύλο και η συμπεριφορά του – Οικογένειες από ομόφυλα ζευγάρια*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Κατζηρηστήου, Χ. (1999). *Ο Χωρισμός των Γονέων, το Διαζύγιο και τα Παιδιά. Η Προσαρμογή των Παιδιών στη Διπυρηνική Οικογένεια και στο Σχολείο*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Watkins, M. (2007) *Μιλώντας με μικρά παιδιά για την υιοθεσία τους*. Αθήνα: Gema

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

Barker, R.-W. (1994). *Lone Fathers and Masculinities*. Aldershot, Brookfield:

Avebury. Boyd, S. (2003). *Child Custody, Law, and Women's Work*. Ontario: Oxford University Press.

Chapman, T. (2004). *Gender and Domestic Life. Changing Practices in Families and Households*. New York: Palgrave MacMillan.

Chibucos, T.-R., Leite, R.-W. & Weiss D.-L. (2005). *Readings in Family Theory*. Thousand Oaks, California: Sage Publications.

Chodorow, N. (1999) [1978]. *The Reproduction of Mothering. Psychoanalysis and the Sociology of Gender*. Berkeley, Los Angeles, London: University of California Press.

Coltrane, S. (1998). *Gender and Families*. Thousand Oaks, California: Pine Forge Press. Cohen, Ph. (2014): *The Family: Diversity, Inequality, and Social Change*. New York: WW Norton.

David, M.-E. (1980). *The State, the Family and Education*. London: Routledge & Kegan Paul. David, M.-E. (2003). *Personal and Political. Feminisms, Sociology and Family Lives*. Stoke on Trent, UK and Sterling USA: Trentham Books.

Delphy, C. & Leonard, D. (1992). *Familiar Exploitation. A New Analysis of Marriage in Contemporary Western Societies*. Cambridge: Polity Press.

DiQuinzio, P. (1999). *The Impossibility of Motherhood. Feminism, Individualism, and the Problem of Mothering*. New York: Routledge.

Down, N. (1997) *In defense of single-parent families*. New York and London: New York University Press

Drake, M. (1998) (Ed.). *Time, Family and Community*. Oxford: Blackwell Publishers

Inc. Folbre, N. (2001). *The Invisible Heart. Economics and Family Values*. New York: The New Press. Gilgun, J. F., Daly, K., Handel, G. (1992) (Eds.).

Qualitative Methods in Family Research. New York: Sage Publications.

Ginsburg, F.-D. & Rapp, R. (1995) (Eds.). *Conceiving the New World Order. The Global Politics of Reproduction*. Berkeley, Los Angeles, London: University of California Press.

Glen, E. (1994) *Mothering, ideology, experience and agency*. New York and London: Routledge.

Hantrais, L. & Letablier, M. (1996). *Families and Family Policies in Europe*. New York: Longman. Hawkins, A. & Dollahit, D. (1997) *Generative fathering: beyond deficit perspectives*. Thousand Oaks, Calif: Sage Publication.

Ingoldsby, B.-B., Smith, S.-R., Miller, J.-E. (2004). *Exploring Family Theories*. Los Angeles, California: Roxbury Publishing Company.

James, A. & Prout, A. (1990) (Eds.). *Constructing and Reconstructing Childhood : Contemporary Issues in the Sociological Study of Childhood*. London: The Falmer Press.

Jeynes, W. (2002). *Divorce, Family Structure, and the Academic Success of Children*. New York, London, Oxford: The Haworth Press.

Lamb, M. (1999) *Parenting and child development in "nontraditional" families*. London: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.

Lewis, R., (1986) *Men in families*. Beverly Hills: Sage.

Lupton, D. – Barclay, L. (1997) *Constructing fatherhood: discourses and experience*. London; Thousand Oaks, Calif: Sage

- Leeder, E. (2003). *The Family in Global Perspective. A Gendered Journey*. Thousand Oaks, California : Sage Publications.
- Lewis, J. (1997) (Ed.). *Lone Mothers in European Welfare Regimes. Shifting Policy Logics*. London & Philadelphia: Jessica Kingsley Publishers.
- Marsiglio, W. (1995) *Fatherhood: Contemporary theory, Research and Social Policy*. Thousand Oaks: Sage
- Muncie, J. – Wetherell, M. – Langan, M. – Dallos, R. – Cochrane, A. (1999) *Understanding the family*. London: Sage.
- McLanahan, S. & Sandefur, G. (1994). *Growing Up with a Single Parent. What Hurts, What Helps*. Cambridge, Massachusetts & London: Harvard University Press.
- Nakano, G. (1994) *Mothering: ideology, experience and agency*. New York: Routledge. Naldini, M. (2003). *The Family in the Mediterranean Welfare States*. London: Frank Cass. Newman, D. (1999) *Sociology of families*. Thousand Oaks, California, London, New Delhi: Pine Forge Press.
- Oliver, K. (1997). *Family Values. Subjects between Nature and Culture*. New York & London: Routledge.
- Paterson, W.-A. (2001). *Unbroken Homes. Single-Parent Mothers Tell Their Stories*. New York, London, Oxford: The Haworth Press.
- Procidano, M. & Fisher, C. (1992) *Contemporary families: a handbook for school professionals*. New York and London: Teachers College Press.
- Ribbens, J. (1994) *Mothers and their children: a feminist sociology of childrearing*. London; Thousand Oaks: Sage
- Ridge, T. (2002). *Childhood Poverty and Social Exclusion. From a Child's Perspective*. Bristol: The Policy Press.
- Risman, B. (2010). *Families as They Really Are*. New York: W.W. Norton & Company. Robinson, M. (1991). *Family Transformation through Divorce and Remarriage. A Systemic Approach*. London and New York: Routledge.
- Ruxton, S. (1996). *Children in Europe*. London: NCH Action for Children. Silva, E. & Smart, C. (1999) *The new family?*. London: Sage.
- Thompson, R.- Amato, P. (1999) *The postdivorce family. Children, parenting and society*. London – New Delhi: Sage.
- White, J. M. & Klein, D.- M. (2002). *Family Theories*. Thousand Oaks, California: Sage Publications.

EM18 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΩΝ ΦΥΛΟΥ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM18	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΩΝ ΦΥΛΟΥ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕ Σ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	Μάθημα στο elearning: https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=5654		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Η ύλη του μαθήματος στοχεύει στη διερεύνηση από τους φοιτητές και τις φοιτήτριες των διαδικασιών συγκρότησης των έμφυλων «ταυτοτήτων» ως κοινωνικο-πολιτισμικών κατασκευών, καθώς και στην ευαισθητοποίησή τους στους πολιτικούς λόγους που κάνουν επιτακτική την ανάγκη μετασχηματισμού της κοινωνίας σε πιο σύμμετρες ως προς το φύλο μορφές.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές / τριες θα είναι σε θέση:

- να κατανοήσουν το ζήτημα του φύλου και να αποκτήσουν μια κριτική στάση για τις προσωπικές τους έμφυλες αναπαραστάσεις, αλλά και για τον τρόπο και τις πρακτικές που αυτές συγκροτήθηκαν
- να ευαισθητοποιηθούν στη χρήση μη σεξιστικής γλώσσας και πρακτικών, καθώς και στην ανάπτυξη ικανότητας εντοπισμού των έμφυλων ασυμμετριών και διακρίσεων στο χώρο της εκπαίδευσης αλλά και στην ευρύτερη κοινωνική σφαίρα
- να κατανοήσουν την έμφυλη συμμετρία ως βασική και θεμελιώδη αρχή της δημοκρατίας
- να κατανοήσουν τους περιορισμούς που δημιουργούν οι έμφυλες διακρίσεις στην ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας των υποκειμένων

Γενικές Ικανότητες

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Ομαδική εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Από το δεύτερο φεμινιστικό κύμα στους φεμινισμούς και από την ανάπτυξη των Γυναικείων & Ανδρικών Σπουδών στις Σπουδές Φύλου και στις Queer Σπουδές
- Η εννοιολογική αντίστιξη βιολογικού και κοινωνικού φύλου (sex-gender) και το αυτονόητο της ετεροσεξουαλικότητας
- Η απο-φυσιοποίηση του φύλου και οι έμφυλες επιτελέσεις
- Η «πλαστικότητα» και η πληθυκότητα του φύλου: Οι έμφυλες ταυτότητες σε άλλα μέρη και σε άλλες εποχές
- «Ανδρισμός», «θηλυκότητα»: Ψυχολογικές προσεγγίσεις της συγκρότησης του φύλου
- Από την έμφυλη κοινωνικοποίηση στο ενεργό υποκείμενο
- Φύλο, σώμα και επιτέλεση: το έμφυλο σώμα ως τόπος μάθησης, φορέας πολιτισμικών αξιών και πολιτικού αγώνα
- Η εκπαίδευση ως θεσμός μόρφωσης, δια-μόρφωσης και ανα-μόρφωσης έμφυλων «ταυτοτήτων»
- Προς ένα (πολιτικό) απο-γίγνεσθαι των έμφυλων ταυτοτήτων

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Χρήση Η/Υ & projector κατά τη διδασκαλία. Χρήση της πλατφόρμας elearning, άλλων ιστοσελίδων και e-mails για την ηλεκτρονική επικοινωνία με φοιτητές/τριες. Μάθημα στο elearning στο: https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=5654 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις: 39 ώρες	78 ώρες
	Μελέτη βιβλίων και άρθρων	42 ώρες
	Εξετάσεις (συγγραφή εργασίας)	
	Σύνολο Μαθήματος	120 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελική εργασία 1-3 ατόμων.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<ul style="list-style-type: none"> Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος: Φ. Πολίτης (2006) Οι «Ανδρικές Ταυτότητες» στο Σχολείο -Ετεροσεξουαλικότητα, Ομοφυλοφοβία και Μισογοννισμός, Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο. ISBN:9789606647499 Κωδικός στον Εύδοξο: 15108 <p>Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:</p> <p>Ενδεικτική βιβλιογραφία προετοιμασίας ανά ενότητα σύμφωνα με το σχεδιάγραμμα του μαθήματος</p>

- **Εισαγωγικά: Από το δεύτερο φεμινιστικό κύμα στους φεμινισμούς (feminisms) και από την ανάπτυξη των Γυναικείων & Ανδρικών Σπουδών στις Σπουδές Φύλου και στις Queer Σπουδές**

Bryson, Valerie (2005) [2003] *Φεμινιστική Πολιτική Θεωρία*, (μετ. Ελεάννα Πανάγου), Αθήνα: Μεταίχμιο.

Evans, Mary (2004) [2003] *Φύλο και Κοινωνική Θεωρία*, (μετ. Αλέξανδρος Κιουπκιολής), Αθήνα: Μεταίχμιο.

Κογκίδου, Δήμητρα (1993) Η θεσμοθέτηση γυναικείων σπουδών στα Ελληνικά Πανεπιστήμια: Η περίπτωση του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης Α.Π.Θ., στο Πρακτικά Ευρωπαϊκού Συνεδρίου (1996) *Οι Γυναικείες Σπουδές στην Ελλάδα και η Ευρωπαϊκή Εμπειρία* (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, 4- 6 Νοεμβρίου 1993), διοργανωτής: Ομάδα Γυναικείων Σπουδών του Αριστοτέλειου Πανεπιστήμιου Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής, σσ.196-206.

Κογκίδου, Δήμητρα (2004) Φύλο και αναλυτικά προγράμματα: Η «υπόσχεση» των γυναικείων σπουδών στα ελληνικά πανεπιστήμια στον 21^ο αιώνα, στο Μπαγάκης, Γιώργος (επιμ.) *Ο Εκπαιδευτικός και το Αναλυτικό Πρόγραμμα*, Αθήνα: Μεταίχμιο, σσ.256-63.

Richardson, Diane / Robinson, Victoria (1993) (eds) *Introducing Women's Studies*, London: Macmillan.

- **Η εννοιολογική αντίστιξη βιολογικού και κοινωνικού φύλου (sex-gender) και το αυτονόητο της ετεροσεξουαλικότητας**

Γιαννακόπουλος, Κώστας (2006) (επιμ.) *Σεξουαλικότητα: Θεωρίες και Πολιτικές της Ανθρωπολογίας*, (μετ. Βενετία Καντσά, Πελαγία Μαρκέτου, Αθηνά Αθανασίου, Κώστας Γιαννακόπουλος, Λιόπη Αμπατζή, Ποθητή Χαντζαρούλα), Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Connell, Robert, W. (2006) [2002] *Το Κοινωνικό Φύλο*, (πρόλ. Δήμητρα Κογκίδου, Φώτης Πολίτης), (μετ. Ελένη Κοτσιφού), Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Delphy, Christine (1993) Rethinking sex and gender, *Women's Studies International Forum*, 16, 1, pp.1-9.

Irigaray, Luce (1985) [1977] *This Sex Which Is Not One*, (trans. Catherine Porter, Carolyn Burke), Ithaca, New York: Cornell University Press.

Κογκίδου, Δήμητρα / Πολίτης, Φώτης (2006) Η εννοιολόγηση του φύλου στη φεμινιστική σκέψη: Τα όρια του δίπολου βιολογικό-κοινωνικό φύλο και η απαρχή του τρίτου φεμινιστικού κύματος, στο Connell, W. Robert [2002] *Το Κοινωνικό Φύλο*, (πρόλ. Δήμητρα Κογκίδου, Φώτης Πολίτης), (μετ. Ελένη Κοτσιφού), Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, σσ.1-29.

Oakley, Ann (1985) [1972] *Sex, Gender and Society*, Aldershot, Hants: Gower.

Rich, Adrienne (1980) Compulsory heterosexuality and lesbian existence, *Signs: Journal of Women in Culture and Society*, 5, 4, pp.631-60.

Richardson, Diane (1996) (ed.) *Theorising Heterosexuality: Telling it Straight*, Buckingham: Open University Press.

Wittig, Monique (1992) *The Straight Mind and Other Essays*, Boston/Hemel Hempstead: Beacon Press/ Harvester Wheatsheaf.

- **Η απο-φουσιολογία του φύλου και οι έμφυλες επιτελέσεις**

Αθανασίου, Αθηνά (2006) (επιμ.) *Φεμινιστική Θεωρία και Πολιτισμική Κριτική*, (μετ. Πελαγία Μαρκέτου, Μαργαρίτα Μηλιώρη, Αιμίλιος Τσεκένης), Αθήνα: Νήσος.

Butler, Judith (1990) *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*, New York/London: Routledge.

- Butler, Judith (1997) *Excitable Speech: A Politics of the Performative*, New York: Routledge. Fausto-Sterling, Ann (1992) *Myths of Gender: Biological Theories About Women and Men*, New York: Basic Books, (2nd edition).
- **Η «πλαστικότητα» και η πληθυκότητα του φύλου: Οι έμφυλες ταυτότητες σε άλλα μέρη και σε άλλες εποχές**
- Cornwall, Andrea / Lindisfarne, Nancy (1994) (eds) *Dislocating Masculinity: Comparative Ethnographies*, London: Routledge.
- Παπαταξιάρχης, Ευθύμιος / Παραδέλλης, Θεόδωρος (1992) (επιμ.) *Ταυτότητες και Φύλο στη Σύγχρονη Ελλάδα: Ανθρωπολογικές Προσεγγίσεις*, Αθήνα: Καστανιώτης/Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
- **«Ανδρισμός», «θηλυκότητα»: Ψυχολογικές προσεγγίσεις συγκρότησης του φύλου**
- Bem, Sandra, Lipsitz (1974). The measurement of psychological androgyny, *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 42, 2, pp.155-62.
- Chodorow, J. Nancy (1978) *The Reproduction of Mothering: Psychoanalysis and the Sociology of Gender*, Berkley/Los Angeles, California: University of California Press.
- Chodorow, J. Nancy (1994) *Femininities, Masculinities, Sexualities: Freud and Beyond*, London: Free Association Books.
- Lacan, Jacques (1977) *Ecrits: A Selection*, (trans. Alan Sheridan), New York: Norton.
- Ιγγλέση, Χρύση (1993) [1990] *Πρόσωπα Γυναικών Προσωπεία της Συνείδησης: Συγκρότηση της Γυναικείας Ταυτότητας στην Ελληνική Κοινωνία*, Αθήνα: Οδυσσεάς, (3^η έκδοση).
- **Από την έμφυλη κοινωνικοποίηση στο ενεργό υποκείμενο**
- Connell, W. Robert (1987) *Gender and Power: Society, the Person and Sexual Politics*, Cambridge: Polity Press.
- Henriques, Julian / Hollway, Wendy / Urwin, Cathy / Venn, Couze / Walkerdine, Valerie (1998) [1984] *Changing the Subject: Psychology, Social Regulation and Subjectivity*, London: Routledge.
- **Φύλο, σώμα και επιτέλεση: το έμφυλο σώμα ως τόπος μάθησης, φορέας πολιτισμικών αξιών και πολιτικού αγώνα**
- Αθανασίου, Αθηνά (2006) (επιμ.) *Φεμινιστική Θεωρία και Πολιτισμική Κριτική*, (μετ. Πελαγία Μαρκέτου, Μαργαρίτα Μηλιώρη, Αιμίλιος Τσεκένης), Αθήνα: Νήσος.
- Butler, Judith (1993) *Bodies that Matter: On the Discursive Limits of «Sex»*, New York: Routledge.
- Fausto-Sterling, Ann (1999) *Sexing the Body: Gender Politics and the Construction of Sexuality*, New York: Basic Books.
- Featherstone, Mike (2000) (ed.) *Body Modification*, London: Sage.
- Laqueur, Thomas (2003) [1990] *Κατασκευάζοντας το Φύλο: Σώμα και Κοινωνικό Φύλο από τους Αρχαίους Έλληνες έως τον Φρόιντ*, (πρόλ. Κώστας Γιαννακόπουλος), (μετ. Πελαγία Μαρκέτου), Αθήνα: Πολύτροπον.

- **Η εκπαίδευση ως θεσμός μόρφωσης, δια-μόρφωσης και ανα-μόρφωσης έμφυλων «ταυτοτήτων»**
Arnot, Madeleine (2006) [2002] *Διαδικασίες Αναπαραγωγής του Φύλου: Εκπαιδευτική Θεωρία και Φεμινιστικές Πολιτικές*, (επιμ. Βασιλική Δεληγιάννη-Κουιμτζή), (μετ. Χριστίνα Αθανασιάδου, Κατερίνα Δαλακούρα), Αθήνα: Μεταίχμιο.
Davies, Bronwyn (1989) *Frogs and Snails and Feminist Tales: Preschool Children and Gender*, St. Leonards: Allen & Unwin.
Kehily, Mary, Jane (2002) *Sexuality, Gender and Schooling: Shifting Agendas in Social Learning*, London: Routledge.
Πολίτης, Φώτης (2006) *Οι «Ανδρικές Ταυτότητες» στο Σχολείο: Ετεροσεξουαλικότητα, Ομοφυλοφοβία και Μισογυνισμός*, (πρόλ. ΔήμητραΚογκίδου), Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
Thorne, Barrie (1993) *Gender Play: Girls and Boys in School*, Buckingham: Open University Press.
Φρειδερίκου, Αλεξάνδρα (1995) *«Η Τζένη πίσω από το τζάμι»: Αναπαραστάσεις των Φύλων στα Εγχειρίδια Γλωσσικής Διδασκαλίας του Δημοτικού Σχολείου*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- **Προς ένα (πολιτικό) απο-γίνεσθαι των έμφυλων «ταυτοτήτων»**
Butler, Judith (2004) *Undoing Gender*, New York: Routledge.
Davies, Bronwyn (1993) *Shards of Glass: Reading and Writing Beyond Gendered Identities*, St. Leonards: Allen & Unwin.

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM23	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου και ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=13807		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση της διδακτικής διαδρομής οι φοιτητές:

- Θα έχουν αποκτήσει μια σφαιρική γνώση της λογοτεχνικής παραγωγής του ελληνικού Μεσοπολέμου.
- Θα έχουν τη δυνατότητα μιας κριτικής σύλληψης των ιδιόμορφων σχέσεων που συνδέουν τη λογοτεχνική παραγωγή με τη γενικότερη κοινωνική πραγματικότητα.
- Θα έχουν αποκτήσει ένα corpus γνώσεων και εργαλείων που θα τους βοηθάνε στην αποτελεσματικότερη διδασκαλία της λογοτεχνίας στο σχολείο.

Γενικές Ικανότητες

Αυτόνομη εργασία
 Ενδυνάμωση της ευαισθησίας και της αισθαντικότητας
 Προαγωγή της ελεύθερης δημιουργικής και παρεμβατικής σκέψης.
 Κριτικός στοχασμός και αναστοχασμός

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ο Μεσοπόλεμος υπήρξε ίσως η πλέον καθοριστική για τον ελληνικό κοινωνικό σχηματισμό περίοδος της νεότερης ιστορίας του. Μια γενικευμένη κινητικότητα, ρήξεις και αλλαγές, κοινωνικές συγκρούσεις και πολιτειακές αναστατώσεις, κρίσεις και νεοπλασίες συνθέτουν ένα ιστορικό τοπίο στο οποίο η διαλεκτική του παλιού και του νέου, του μέσα και του έξω,

της μορφής και του περιεχομένου δοκιμάζεται ποικιλότροπα. Ιδιαίτερα για την ελληνική λογοτεχνία η ίδια περίοδος είναι μια από τις πιο ανθηρές και γόνιμες και η λογοτεχνική παραγωγή της θα σφραγίσει με έναν καθοριστικό τρόπο όλη τη μετέπειτα εξέλιξη, ενώ ταυτόχρονα σημαντικές αλλαγές επισυμβαίνουν τόσο σε επίπεδο μορφών και θεματολογίας όσο και στην ίδια την κοινωνική θέση και λειτουργία της λογοτεχνίας. Αυτά ακριβώς τα ζητήματα αποτελούν το αντικείμενο του μαθήματος. Η στοχοθεσία του δεν στρέφεται βέβαια στην κατεύθυνση μιας μηχανιστικής ανεύρεσης της αντανάκλασης ή των «ομολογιών» ανάμεσα στην κοινωνία και στη λογοτεχνία, αλλά στην προσπάθεια επαλήθευσης μιας –στο επίπεδο τουλάχιστον των διακηρύξεων– κοινά παραδεδεγμένης άποψης. Ότι δηλαδή η λογοτεχνία παρά τον σχετικό βαθμό αυτονομίας της (ή, μάλλον σωστότερα εξ αιτίας αυτού) αποτελεί μια κατεξοχήν κοινωνική πολιτισμική πρακτική. Ταυτόχρονα, με δεδομένο πως μεγάλο μέρος της λογοτεχνικής κληρονομιάς αυτής της περιόδου συνεχίζει, με διάφορες μορφές και για ποικίλους λόγους, να παραμένει ζωντανό μέχρι τις μέρες μας, θα αναζητήσουμε αυτές τις οφειλές τού σήμερα στο χτες, θα πληρώσουμε δηλαδή με τον οβολό της ανάγνωσης και της μνήμης την οφειλή μας στα πορθμεία του λογοτεχνικού παρελθόντος μας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Όταν κρίνεται αναγκαίο	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	39
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτές εξετάσεις	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος):

Τάκης Καγιαλής, *Η επιθυμία για το μοντέρνο. Δεσμεύσεις και αξιώσεις της λογοτεχνικής διανόησης στην Ελλάδα του 1930*, Αθήνα 2007, εκδ. Βιβλιόραμα, κωδ. Εύδοξου: 7712

EM24 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔ Ο ΣΠΟΥΔΩ Ν	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM24	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε΄
ΤΙΤΛΟ Σ ΜΑΘΗΜΑΤΟ Σ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=12635		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την ολοκλήρωση της διδακτικής διαδρομής οι φοιτητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Θα έχουν μια σφαιρική θεώρηση του δυναμικού τρόπου ύπαρξης, εξέλιξης και μετασχηματισμού της πολιτισμικής διαδικασίας. - Θα έχουν έρθει σε επαφή με το έργο στοχαστών και ρευμάτων που καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο βλέπουμε, «διαβάζουμε», διδάσκουμε τον πολιτισμό. - Θα έχουν αποκτήσει ένα σύνολο σκέψεων και εργαλείων που μπορούν να βοηθήσουν τόσο την κοινωνική αυτογνωσία τους ως μελλόντων δασκάλων όσο και στην ενδυνάμωση της διδακτικής τους σκευής και του αντίστοιχου «μορφωτικού» τους κεφαλαίου
Γενικές Ικανότητες
<p>Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Προαγωγή της ελεύθερης δημιουργικής και παρεμβατικής σκέψης Κριτικός στοχασμός και αναστοχασμός</p>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα ξεκινώντας από διαπιστώσεις κατακτημένες ήδη στον χώρο της θεωρίας της λογοτεχνίας και των πολιτισμικών σπουδών αποπειράται μια πολυεστιακή και πολυφωνική προσέγγιση του δυναμικού τρόπου ύπαρξης, εξέλιξης και μετασχηματισμού της πολιτισμικής διαδικασίας. Γι' αυτό τον σκοπό (εκτός από τις ήδη συγκροτημένες συνεισφορές της κλασικής κοινωνικής θεωρίας) μελετάται το έργο διαφόρων σύγχρονων στοχαστών και ρευμάτων που ασχολήθηκαν ποικιλότροπα με πλευρές και όψεις των πολιτισμικών φαινομένων (Pierre Bourdieu, Norbert Elias, ανθρωπολογικές οπτικές, η μπαχτινική ιστορική ποιητική, ψυχαναλυτικές προσεγγίσεις, Κριτική θεωρία, η μεταμοντέρνα «συνθήκη» κ.ά.). Ταυτόχρονα με τα παραπάνω γίνεται μια προσπάθεια γείωσης όλων αυτών των θεωρητικών αναλύσεων

και εργαλείων στη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα σε μια απόπειρα αναζήτησης κάποιων από τις ψηφίδες που συγκροτούν τα πολιτισμικά της πρόσωπα και προσωπεία.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Όταν κρίνεται αναγκαίο	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	78
	Αυτοτελής μελέτη	39
	Εξετάσεις	3
	<i>Σύνολο Μαθήματος</i>	<i>120</i>
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτές εξετάσεις.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος):
 Chris Barker - Emma A. Jane: *Πολιτισμικές σπουδές. Θεωρία και πρακτική*, Θεσσαλονίκη 2020, εκδ. Τζιόλα.
 Κωδικός Eudoxus: 94645725

EM25 ΤΟ ΑΤΟΜΟ ΚΑΙ Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΟΠΤΙΚΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ Α	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM25	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΤΟ ΑΤΟΜΟ ΚΑΙ Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΟΠΤΙΚΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=4425		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Η γνώση που παράγεται από την επιστήμη της κοινωνιολογίας μας επιτρέπει να κατανοήσουμε πληρέστερα και σε μεγαλύτερο βάθος την κοινωνική πραγματικότητα που βιώνουμε καθώς και τον εαυτό μας ως κοινωνικό-δρών υποκείμενο. Σκοπός του μαθήματος είναι ακριβώς η εξοικείωση των φοιτητών και των φοιτητριών με τον τρόπο που η εν λόγω επιστήμη ερμηνεύει και επιχειρεί να κατανοήσει επιμέρους κοινωνικά ζητήματα ή φαινόμενα, έτσι ώστε να συμπληρώσουν την ήδη υπάρχουσα γνώση τους περί κοινωνικού, να δουν και αλλιώς την κοινωνική πραγματικότητα, να προβληματιστούν και να αμφισβητούσαν το δεδομένο, να ασκήσουν κριτική στο κοινά παραδεκτό, να κατανοήσουν αυτό που συμβαίνει στον προσωπικό τους βίο με όρους ιστορικούς και κοινωνικούς, καλλιεργώντας εντέλει, μια κοινωνιολογική οπτική ή αλλιώς, αυτό που ο Mills ονόμασε κοινωνιολογική φαντασία.

Στο μάθημα παρουσιάζονται και εξετάζονται κεντρικές κοινωνιολογικές έννοιες, γενικά κοινωνιολογικά θέματα αλλά και ειδικότερα ζητήματα που άπτονται κυρίως προβλημάτων της σύγχρονης κοινωνίας. Μέσω αυτής της πρώτης ώσμωσης με την επιστήμη της κοινωνιολογίας δίνεται η δυνατότητα στους φοιτητές/τριες να αποκτήσουν γνώσεις που θα τους είναι χρήσιμες τόσο στο ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο που τους περιβάλλει, όσο και στο ειδικότερο πλαίσιο που θα κληθούν να ενταχθούν επαγγελματικά, ως εκπαιδευτικοί.

Ειδικότερα, οι φοιτητές/τριες αναμένεται ότι στο πλαίσιο του μαθήματος θα:

- κατανοήσουν πληρέστερα την έννοια του κοινωνικού
- έχουν γνώση του πλαισίου οργάνωσης, λειτουργίας και μεταβολής των κοινωνιών
- γνωρίσουν τους παράγοντες που συμβάλλουν στη διαμόρφωση κοινωνικών στάσεων και στη ρύθμιση της κοινωνικής συμπεριφοράς

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

-αναγνωρίζουν τις γενικότερες κοινωνικές δομές, τα πρότυπα συμπεριφοράς συγκεκριμένων ομάδων και τον κοινωνικό κόσμο που προεκτείνεται πέρα από τις εξηγήσεις που βασίζονται σε ατομικές συνήθειες, συμπτώσεις και προσωπικότητες

-αποκτήσουν επίγνωση της σχέσης μεταξύ εμπειρίας και της ευρύτερης κοινωνίας, ή αλλιώς, συναίσθηση της σύνδεσης μεταξύ δημόσιας και ιδιωτικής σφαίρας, προχωρώντας πέρα από το ατομικό και κατανοώντας πώς οι δομικές/κοινωνικές δυνάμεις επιδρούν και σχηματίζουν τα άτομα και τις πράξεις

-αποκτήσουν συνείδηση των δυνατοτήτων που έχουν ως κοινωνικά δρώντα υποκείμενα ώστε να ενθαρρύνεται η ενεργός συμμετοχή τους στο πλαίσιο της κοινωνικής πραγματικότητας που τους περιβάλλει

Γενικές Ικανότητες

Λήψη αποφάσεων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Κοινωνιολογική οπτική και ιδιαιτερότητες της επιστήμης της κοινωνιολογίας
Όροι, έννοιες, ζητήματα κοινωνιολογίας:
- Ορισμός της *κοινωνίας* – Τύποι κοινωνιών και κοινωνική μεταβολή
- Κοινωνική δομή και οργάνωση (κοινωνικές θέσεις, κοινωνικοί ρόλοι, κοινωνικοί κανόνες)
- Κοινωνικοί θεσμοί
- Κοινωνική διαστρωμάτωση, κοινωνική κινητικότητα, κοινωνική ανισότητα
- Κοινωνικοποίηση και κοινωνικός έλεγχος
- Στερεοτυπική σκέψη και προκαταλήψεις
- Φυλή, Εθνότητα, Φύλο – Ρατσισμός, Εθνικισμός, Σεξισμός
- Διακρίσεις με βάση την ηλικία
- Παιδική ηλικία - κοινωνιολογία της παιδικής ηλικίας
Η σύγχρονη κοινωνία-Μεταβολές και κρίσεις:
- Παγκοσμιοποίηση
- Τεχνολογία και Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας
- Οικολογία και περιβάλλον
- Η «κοινωνία της διακινδύνευσης»

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο στην αίθουσα διδασκαλίας	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	39
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. Giddens & Ph. W. Sutton, Κοινωνιολογία, εκδ. Gutenberg, Αθήνα 2020
P. L., Berger, Πρόσκληση στην κοινωνιολογία, εκδ. Μπουκουμάνης, Αθήνα 1985
A. Giddens, Κοινωνιολογία, εκδ. Gutenberg, Αθήνα 2002

EM27 ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM27	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6251		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στόχος του μαθήματος είναι η παρουσίαση και η κατανόηση θεμάτων αναφορικά με την έννοια της παιδικής ηλικίας, έτσι όπως αυτή αναλύεται και εξετάζεται από τη σκοπιά της επιστήμης της κοινωνιολογίας. Το μάθημα επικεντρώνει στην έννοια της παιδικής ηλικίας ως κοινωνικής κατηγορίας, εξετάζοντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της, τις διαδικασίες κοινωνικής της συγκρότησης και τις αλλαγές που τη διακρίνουν ως προς τον κοινωνικό τόπο και χώρο. Ειδικότερα, οι φοιτητές/τριες αναμένεται στο πλαίσιο του μαθήματος:

- να εξοικειωθούν με έννοιες και ερωτήματα σχετικά με το τι σημαίνει παιδική ηλικία, πώς δομείται και κατασκευάζεται κοινωνικά, πώς ορίζονται οι σχέσεις μεταξύ παιδικής ηλικίας και ενηλικιότητας
- να αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με τις αλλαγές που έχουν επέλθει ιστορικά, στη σημασία και στον κοινωνικό ορισμό της παιδικής ηλικίας καθώς και τις σύγχρονες εκδοχές της
- να αναγνωρίσουν την πολλαπλότητα της παιδικής ηλικίας ξεπερνώντας την αντίληψη ότι πρόκειται για ένα παγκόσμιο, ομοιογενές και αμετάβλητο φαινόμενο, δεδομένου ότι υπάρχουν μορφές παιδικής ηλικίας που υφίστανται ταυτόχρονα, καθιστώντας έτσι προβληματική κάθε απόπειρα γενίκευσης και δημιουργίας ενός ενιαίου παιδικού προτύπου
- να μπορούν να κρίνουν την κοινωνική σημασία και τις συνέπειες αφενός της εφαρμογής προγραμμάτων και πολιτικών που αφορούν στο παιδί, αφετέρου της επικράτησης ορισμένων επιστημονικών και επαγγελματικών Λόγων που αρθρώνονται γύρω από την έννοια του παιδιού και της παιδικής ηλικίας

Γενικές Ικανότητες

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Κοινωνιολογία της Παιδικής Ηλικίας: Μία εισαγωγή
- Κλασικές θεωρίες κοινωνικοποίησης:
  - το παιδί ως παθητικό κοινωνικό υποκείμενο
  - η διαμόρφωση της παιδικής ταυτότητας ως διαλεκτική διαδικασία
  - η ψυχαναλυτική προσέγγιση
- Η παιδική ηλικία, ο χρόνος και οι γενεακές σχέσεις:
  - η ηλικία ως συστατικό των ασύμμετρων σχέσεων εξουσίας μεταξύ ανηλίκων και ενηλίκων
  - η έννοια και η σημασία της γενιάς
- Μη δυτικές κοινωνίες: πρακτικές κοινωνικοποίησης και μάθησης διαμέσου τελετών μύησης - παραδείγματα
- Η ιστορική και κοινωνική θεώρηση της παιδικής ηλικίας
  - η παιδική ηλικία ως δημιούργημα των σύγχρονων κοινωνιών
  - από την επινόηση στην «εξαφάνιση» της παιδικής ηλικίας
- Η νέα κοινωνιολογία της παιδικής ηλικίας
  - το παιδί ως ενεργητικό κοινωνικό υποκείμενο
  - η δομική προσέγγιση στην κοινωνιολογική μελέτη της παιδικής ηλικίας
- Κοινωνικός έλεγχος και δικαιώματα του παιδιού
  - Η παιδική ηλικία ως πεδίο παρέμβασης και ρύθμισης
  - Το σχολείο ως θεσμός συμβολικού ελέγχου και χειραγώγησης της παιδικής ηλικίας
  - Η σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού
- Αποκλίνουσες κατηγορίες παιδικής ηλικίας (παιδιά εργαζόμενοι, παιδιά θύτες, παιδιά του δρόμου, παιδιά στρατιώτες)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο στην αίθουσα διδασκαλίας	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	39
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

Jenks, C., Παιδική ηλικία, Κουγιουμουτζάκη Φ. (επιμ.), Αθήνα, Gutenberg, 2020

Μακρυγιώτη Δ. (επιμ.), Παιδική Ηλικία, Αθήνα, νήσος, 1997.

Μακρυγιώτη Δ. (επιμ.), Κόσμοι της Παιδικής Ηλικίας - τοπικά δ', Αθήνα, Ε.Μ.Ε.Α., 2003

-Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Κείμενα σε ηλεκτρονική μορφή

EM28 ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM28	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΠΑΙΧΝΙΔΙ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕ Σ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	<ul style="list-style-type: none"> Μάθημα στο elearning https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6752 Σελίδα στο Facebook ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ https://www.facebook.com/dkogkidou		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το παιχνίδι είναι ένας κρίσιμος παράγοντας στην ανάπτυξη των παιδιών και στον τρόπο με τον οποίο κατανοούν τον κόσμο. Αναπόσπαστο και σημαντικό τμήμα της δραστηριότητας αυτής είναι τα παιχνίδια-αντικείμενα που προσφέρουν ερεθίσματα για παιχνίδι σε όλες τις φάσεις ανάπτυξης του παιδιού και σε όλα τα είδη παιχνιδιού.

Η ύλη του μαθήματος στοχεύει στην ανάλυση των παιχνιδιών ως πολιτισμικών έμφυλων προϊόντων, δηλαδή προϊόντων που εμπεριέχουν και μεταδίδουν ιδεολογικά μηνύματα σχετικά με το φύλο και στην κατανόηση του τρόπου με τον οποίο τα διαφορετικά παιχνίδια με τα οποία συνήθως παίζουν τα κορίτσια και τα αγόρια επηρεάζουν την ανάπτυξή τους γενικά και ειδικότερα την έμφυλη ταυτότητά τους, την εκπαιδευτική επιτυχία και τις επαγγελματικές τους επιλογές. Τέλος, στοχεύει στην ανάδειξη των λόγων που κάνουν επιτακτική την ανάγκη της κατάργησης του έμφυλου διαχωρισμού των παιχνιδιών και την παροχή του μηνύματος στα παιδιά ότι όλες οι δυνατότητες για παιχνίδι είναι ανοικτές και διαθέσιμες.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές / τριες θα είναι σε θέση:

- Να κατανοήσουν το ζήτημα του έμφυλου διαχωρισμού των παιχνιδιών καθώς και των επιπτώσεων που έχει αυτή η πρώιμη διχοτόμηση των ενδιαφερόντων και των δραστηριοτήτων των παιδιών μέσα από το παιχνίδι
- Να κατανοήσουν τους περιορισμούς που δημιουργούν οι διαφορετικές εμπειρίες και δεξιότητες που αποκτούν τα αγόρια και τα κορίτσια μέσα από το παιχνίδι στη δυνατότητα ολόπλευρης ανάπτυξής τους, στην εκπαιδευτική επιτυχία και στις επαγγελματικές τους επιλογές αργότερα

- Να ευαισθητοποιηθούν στην αναγκαιότητα για περισσότερα παιχνίδια σε ένα ευρύ φάσμα των χρωμάτων και με ποικιλομορφία θεμάτων, τόσο για τα αγόρια, όσο και για τα κορίτσια καθώς και για δημιουργία καινοτόμων παιχνιδιών που θα ανατρέπουν τα έμφυλα στερεότυπα και θα προσφέρουν εναλλακτικές λύσεις.
- Να ευαισθητοποιηθούν ως καταναλωτές/τριες και μελλοντικοί γονείς και εκπαιδευτικοί ώστε να προσπαθήσουν να ελαχιστοποιήσουν την αγορά έμφυλων παιχνιδιών στα παιδιά, να απαιτήσουν τη δυνατότητα για περισσότερες επιλογές “ουδέτερων ως προς το φύλο” παιχνιδιών και για αλλαγές στην κατασκευή/ανακατασκευή των παιχνιδιών και στο μάρκετινγκ

Γενικές Ικανότητες

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Ομαδική εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1. Ο ΕΜΦΥΛΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ**
  - Πώς τα παιχνίδια διαμορφώνουν την αντίληψη των παιδιών για τον κόσμο
  - Τα παιχνίδια σήμερα είναι περισσότερο έμφυλα από ποτέ
  - Οι επιπτώσεις της έμφυλης διχοτόμησης των παιχνιδιών στην ανάπτυξη του παιδιού
- 2. ΤΟ ΕΜΦΥΛΟ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ**
  - Πώς το μάρκετινγκ των παιχνιδιών διδάσκει στα παιδιά τα έμφυλα στερεότυπα: έμφυλος διαχωρισμός στα καταστήματα και οι διαφημίσεις για παιχνίδια
  - Οι ηθικές επιπτώσεις του έμφυλου μάρκετινγκ των παιχνιδιών
  - Νέες τάσεις στο μάρκετινγκ των παιχνιδιών
- 3. ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΙΣ “ΚΑΝΟΝΙΚΟΤΗΤΕΣ” ΓΙΑ ΤΟ ΦΥΛΟ**
  - Το παιχνίδι των παιδιών και οι κυρίαρχοι Λόγοι για τα φύλα
  - Παίζοντας με παιχνίδια που δεν ευθυγραμμίζονται με τις επιταγές του κυρίαρχου ανδρισμού και της θηλυκότητας
  - Συμμόρφωση των αγοριών στις επιταγές του έμφυλου παιχνιδιού με την απειλή της ομοφοβίας και μεγαλύτερη ανεκτικότητα στα κορίτσια
  - Προστασία ή πηγή οδύνης για τα παιδιά η πίεση για συμμόρφωση στις επιταγές του έμφυλου παιχνιδιού;
- 4. ΕΜΦΥΛΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ**
  - Τα χαρακτηριστικά των “αγορίστικων” και “κοριτσίστικων” παιχνιδιών
  - Έμφυλη διαχοτόμηση των παιχνιδιών και εμπειρίες των παιδιών
  - “Ουδέτερα ως προς το φύλο” παιχνίδια και εμπειρίες των παιδιών
  - Η επίδραση του χρώματος στην κατηγοριοποίηση ενός παιχνιδιού ως “κοριτσίστικου” ή “αγορίστικου”
- 5. “ΚΟΡΙΤΣΙΣΤΙΚΑ /ΑΓΟΡΙΣΤΙΚΑ” Η “ΟΥΔΕΤΕΡΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΦΥΛΟ” ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ;**
  - Το “ροζ” ως στρατηγική του μάρκετινγκ;
  - Η κουλτούρα της πριγκίπισσας
  - Η Barbie και άλλες κούκλες μόδας –τύπου Barbie

<ul style="list-style-type: none"> • Ο κίνδυνος της πρόωρης σεξουαλικοποίησης των μικρών κοριτσιών • Κούκλες που ενδυναμώνουν τα κορίτσια. • Υπερ-ήρωες ή “φιγούρες δράσης” • Αναγκαιότητα για “ουδέτερα ως προς το φύλο” παιχνίδια
<p>6. ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΧΑΣΜΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι κούκλες –μωρά είναι μόνον για κορίτσια; • Τα “κοριτσίστικα” παιχνίδια βλάπτουν σοβαρά την ανάπτυξη ενδιαφέροντος για τα επιστημονικά πεδία STEM (φυσικές επιστήμες, τεχνολογία, μηχανική, μαθηματικά); • “Ροζ” παιχνίδια κατασκευών <i>Lego</i> και άλλα ειδικά σχεδιασμένα παιχνίδια STEM “για κορίτσια” -Είναι καλό για τα κορίτσια;
<p>7. ΕΜΦΥΛΗ ΔΙΧΟΤΟΜΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επιπτώσεις της έμφυλης διχοτόμησης των παιχνιδιών στις εκπαιδευτικές προοπτικές των παιδιών • Παιχνίδια που αυξάνουν τις δεξιότητες των παιδιών στα επιστημονικά πεδία STEM (φυσικές επιστήμες, τεχνολογία, μηχανική, μαθηματικά) • Οι επιλογές παιχνιδιών και προοπτικές των παιδιών στην αγορά εργασίας;
<p>8. Η ΑΝΤΕΠΙΘΕΣΗ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΕΜΦΥΛΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γιατί είναι σημαντικό να πάψει ο έμφυλος διαχωρισμός των παιχνιδιών; • Πρωτοβουλίες για την κατάργηση του έμφυλου διαχωρισμού των παιχνιδιών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ</p> <p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</p>	<p>Στην τάξη</p> <ul style="list-style-type: none"> • Χρήση Η/Υ & projector κατά τη διδασκαλία. • Χρήση της πλατφόρμας elearning, άλλων ιστοσελίδων και e-mails για την ηλεκτρονική επικοινωνία με φοιτητές/τριες. • Μάθημαστο elearning https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6752 • Σελίδα στο Facebook https://www.facebook.com/dkogkidou <p>ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ https://www.facebook.com/dkogkidou</p>										
	<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th> <th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις -39 ώρες</td> <td>78 ώρες</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη βιβλίων, άρθρων</td> <td>42 ώρες</td> </tr> <tr> <td>Εξετάσεις</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>120 ώρες</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις -39 ώρες	78 ώρες	Μελέτη βιβλίων, άρθρων	42 ώρες	Εξετάσεις		Σύνολο Μαθήματος
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>										
Διαλέξεις -39 ώρες	78 ώρες										
Μελέτη βιβλίων, άρθρων	42 ώρες										
Εξετάσεις											
Σύνολο Μαθήματος	120 ώρες										
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p>	<p>Τελική εργασία 1-3 ατόμων.</p>										

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

Δήμητρα Κογκίδου (2015) *‘‘Πέρα απο το ροζ και το γαλάζιο. –Όλα τα παιχνίδια για όλα τα παιδιά’’*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

ISBN 9789604586004

Κωδικός στον Εύδοξο: 50657756

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Αυγητίδου, Σ. (Επιμ.) *Το παιχνίδι: Σύγχρονες ερευνητικές και διδακτικές προσεγγίσεις* (σ.179-154). Αθήνα: Τυπωθήτω- Δαρδανός.

American Psychological Association, Task Force on the Sexualization of Girls.

(2007). *Report of the APA Task Force on the sexualization of girls*. Στο:

<http://www.apa.org/pi/women/programs/girls/report-full.pdf>

Auster, C. & Mansbach, C. (2012). The gender marketing of toys: An analysis of colour and type of toy on the Disney Store website. *Sex roles*, 67 (7-8), 375-388.

Becky F. (2010). Gender, toys and learning. *Oxford Review of Education*, 36 (3),

325-344. Benton, B. (2013). Gender, Games, and Toys: Role Communication and Socialization through Play, *Communication Teacher*, 27(3), 141 -145.

Blakemore, J. & Centers, R. E. (2005). Characteristics of boys' and girls' toys. *Sex Roles*, 53, 619-633.

Cherney, I. & Dempsey, J. (2010) Young Children's Classification, Stereotyping and Play Behaviour for Gender Neutral and Ambiguous Toys, *Educational Psychology*, 30(6), 651-669.

Eliot, I. (2010). *Pink brain, Blue brain: How small differences grow into troublesome gaps - And what we can do about it*. New York: Houghton Mifflin Harcourt.

Escudero, P., Robbins, R. & Johnson, S. (2013). Sex-related preferences for real and doll faces versus real and toy objects in young infants and adults. *Journal of Experimental Child Psychology*, 116(2), 367-379.

Fine C (2014). Neuroscience, gender, and 'development to' and 'from': The example of toy preferences. In J. Clausen & N. Levy (Eds), *The Handbook of Neuroethics*. Dordrecht: Springer Science & Business Media.

Fine C.(2010) *Delusions of Gender: How our minds, society and neurosexism create difference*. New York: W. W. Norton & Company

Hains R. (2014). *The Princess Problem: Guiding Our Girls through the Princess-Obsessed Years*. Illinois: Sourcebooks.

Hull, J., Hull, D.& Knopp, C. (2011).The Impact of Color on Ratings of "Girl" and "Boy" Toys.*North American Journal of Psychology*, 11(3), 549-562.

Κογκίδου Δ. (2014) «Κοριτσίστικα /Αγορίστικα» ή «Ουδέτερα ως προς το φύλο» παιχνίδια; Στο: Μ. Τζεκάκη & Μ. Κανατσούλη (Επιμ.) Πρακτικά του Πανελληνίου συνεδρίου με διεθνή συμμετοχή: *Ανα-Στοχασμοί για την Παιδική Ηλικία* (σελ 798 -817). Θεσσαλονίκη: ΤΕΠΑΕ, ΑΠΘ. Ιστοσελίδα: <http://www.nured.auth.gr/congress2014/>

Κογκίδου Δ. (2014α) «Θέλετε παιχνίδι για αγοράκι ή για κοριτσάκι;» *Παιδο-Ματιές*, 2, 38 - 41.Στο: <http://www.readpoint.com/paidomaties.aspx>

KaneJ. &MertzJ. (2012). *Debunking Myths about Gender and Mathematics Performance*. *Notices of the American Mathematical Society (AMS)*, 59 (1), 10-21.

Kahlenberg, S. & Hein, M.(2010). Progression on nickelodeon? Gender role stereotypes in toy commercials, *Sex Roles*, 62 (11), 830-847

Πολίτης Φ. (2006). *Οι «Ανδρικές Ταυτότητες» στο Σχολείο -Ετεροσεξουαλικότητα, Ομοφυλοφοβία και Μισογοννισμός*, Προλογικό Σημείωμα: Δ. Κογκίδου. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Palmer S. (2006).*Toxic Childhood: How The Modern World Is Damaging Our Children And What We Can Do About It*. London: Orion.

Paoletti J. (2012). *Pink and Blue -Telling the Boys from the Girls in America*. Bloomington: Indiana University Press.

Sherman, A. M. & Zurbriggen, E.L. (2014). “Boys Can Be Anything”: Effect of Barbie Play on Girls’ Career Cognitions. *Sex Roles*, 70, 5-6, 195-208.

Διαδικτυακές πηγές

Fine, C. (2013, October 4). *Interview. Let Toys Be Toys*.
Στο: <http://www.lettoysbetoys.org.uk/interview-with-neuroscientist-cordelia-fine/>

Κογκίδου Δ. (2014β, 4 Δεκεμβρίου). Τα παιχνίδια των παιδιών: Περισσότερο έμφυλα από ποτέ. *TVXS - TV Χωρίς Σύνορα*. Στο: <http://tvxs.gr/news/egrapsan-eipan/ta-paixnidia-ton-paidion-perissotero-emfyla-apo-pote>

Κογκίδου Δ. (2014γ, 13 Απριλίου). Θα αγοράσετε κούκλα στο αγοράκι σας; *alterthess.gr*. Στο: <http://www.alterthess.gr/content/tha-agorasete-koykla-sto-agoraki-sas>

Κογκίδου Δ. (2014δ, 2 Σεπτεμβρίου). Επικίνδυνες κούκλες; Ο κίνδυνος της πρόωρης σεξουαλικοποίησης των μικρών κοριτσιών. *TVXS - TV Χωρίς Σύνορα*. Στο: <http://tvxs.gr/news/paideia/epikindynes-koykles-o-kindynos-tis-prooris-seksoyalikopoiisis-ton-koritsion>

Κογκίδου Δ. (2014ε, 9 Οκτωβρίου). Πέρα από το ροζ και το γαλάζιο. *TVXS - TV Χωρίς Σύνορα*. Στο: <http://www.tvxs.gr/news/paideia/pera-apo-roz-kai-galazio#.VDad2hzu6bQ.facebook>

Κογκίδου Δ. (2014στ, 18 Δεκέμβρη). Τα έμφυλα στερεότυπα δεν έχουν θέση κάτω από το Χριστουγεννιάτικο δέντρο. *TVXS - TV Χωρίς Σύνορα*. Στο: <http://tvxs.gr/news/paideia/ta-emfyla-stereotypa-den-exoyn-thesi-kato-apo-xristoygenniatico-dentro#.VJM0uM9gcGM.facebook>

(2013, December 11). Marketing the gender gap. -A interview interview with Dr Elizabeth Sweet. *Play Unlimited –Every Toy for Every Body*. Στο: <http://www.playunlimited.org.au/2013/12/11/305/>

Sweet, E. (2012, December 21). Gender-Based Toy Marketing Returns. *NYTimes.com*
http://www.nytimes.com/2012/12/23/opinion/sunday/gender-based-toy-marketing-returns.html?_r=1&

EM36 ΟΙ ΠΗΓΕΣ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM36	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΟΙ ΠΗΓΕΣ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕ Σ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εμβάθυνσης / Εμπέδωσης Γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=10973		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι ικανοί και ικανές:

- να εξοικειωθούν με τα στάδια της ιστορικής έρευνας,
- να είναι σε θέση να σχεδιάζουν και να υλοποιούν μία έρευνα στο πεδίο της ιστορίας της εκπαίδευσης,
- να είναι σε θέση να εντοπίζουν ιστορικές πηγές,
- να είναι σε θέση να διακρίνουν τα είδη των ιστορικών πηγών,
- να εργάζονται με πρωτογενές πηγές, προσεγγίζοντάς τις κριτικά,
- να καλλιεργήσουν δεξιότητες επιστημονικής επεξεργασίας και ανάλυσης γραπτών και προφορικών πηγών

Γενικές Ικανότητες

*Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποσκοπεί να παράσχει στις φοιτήτριες και στους φοιτητές βασικές δεξιότητες αξιοποίησης των πηγών (γραπτών, προφορικών και παραστατικών) που αναφέρονται στην ιστορία της εκπαίδευσης. Το μάθημα διαρθρώνεται στους ακόλουθους άξονες:

- Η θεωρητική συζήτηση για τη χρήση και την αξιοποίηση των πηγών στην ιστορία.
- Κατηγορίες των ιστορικών πηγών: πρωτογενείς και δευτερογενείς ιστορικές πηγές.
- Τα είδη των ιστορικών πηγών: γραπτές, προφορικές, παραστατικές πηγές.
- Εργαλεία εύρεσης και βάσεις δεδομένων πηγών της ιστορίας της εκπαίδευσης.
- Τρόποι ανάλυσης και κριτική προσέγγιση πηγών της ιστορίας της εκπαίδευσης.
- Εφαρμογές εύρεσης, άντλησης και επεξεργασίας των πηγών.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	22
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις και παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων / εκδηλώσεων	4
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	16
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Εξέταση γραπτή στο τέλος του εξαμήνου. 2. Κατ' οίκον εργασία. 3. Προφορική παρουσίαση εργασίας. 4. Χρήση Πολλαπλής Βιβλιογραφίας. 5. Λήψη από τους φοιτητές συστηματικών σχολίων στο μέσον του εξαμήνου. 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Burke, P. (2004). *Αυτοψία. Οι χρήσεις των εικόνων ως ιστορικών μαρτυριών.* (μτφρ. Α. Ανδρέου), Μεταίχμιο: Αθήνα.

Thompson, P. (2002). *Φωνές από το παρελθόν. Προφορική ιστορία.* Πλέθρον: Αθήνα.

Μαυροσκούφης, Δ. (2005). *Αναζητώντας τα ίχνη της ιστορίας. Ιστοριογραφία, διδακτική μεθοδολογία και ιστορικές πηγές.* Αφοί Κυριακίδη: Θεσσαλονίκη.

Ρεπούση, Μ. - Τσιβάς, Α. (επιμ). (2011). *Από τα ίχνη στις μαρτυρίες. Η επεξεργασία των ιστορικών πηγών στο μάθημα της ιστορίας.* Εκδόσεις Γράφημα: Αθήνα.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:
Θέματα Ιστορίας της Εκπαίδευσης
The Oral History Review

EM54 ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM54	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού Υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά & Αγγλικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://atlaswiki.eled.auth.gr/ YouTube: atlas movies channel YouTube: atlas mooc		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα αναγνωρίζουν, θα μπορούν να συμμετέχουν σε συζητήσεις και θα μπορούν να πάρουν αποφάσεις για θέματα που σχετίζονται με την αλληλεπίδραση επιστήμης και πολιτισμού, επιστήμης και κοινωνίας. Επίσης θα μπορούν να επιλέγουν, να αξιολογούν, να σχεδιάζουν και να αναπτύσσουν κατάλληλο οπτικοακουστικό και ψηφιακό διδακτικό υλικό για τη διδασκαλία των αλληλεπιδράσεων των φυσικών επιστημών και του πολιτισμού.
Γενικές Ικανότητες
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Ομαδική εργασία Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Στο μάθημα φοιτητές και φοιτήτριες αντιμετωπίζουν μια σειρά από όψεις της αλληλεπίδρασης επιστήμης και πολιτισμού, επιστήμης και κοινωνίας. Το μάθημα πραγματοποιείται με την παρακολούθηση και τον σχολιασμό κινηματογραφικών αφηγήσεων για την επιστήμη και τον πολιτισμό. Οι θεματικές του μαθήματος είναι οι ακόλουθες: α) Επιστημονικά γεγονότα που επηρέασαν τον πολιτισμό, β) Μύθοι και φυσικές επιστήμες, γ) Τέχνη και φυσικές επιστήμες.</p> <p>Στο μάθημα οι φοιτητές και οι φοιτήτριες μελετούν μια σειρά από παραδείγματα κινηματογραφικών ταινιών και προτείνονται διδακτικές πρακτικές για τη διδασκαλία της φύσης των φυσικών επιστημών μέσα από κινηματογραφικές αφηγήσεις για θέματα όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) η ατομική βόμβα και το τέλος του 2ου παγκοσμίου πολέμου ii) η κατάκτηση του διαστήματος και ο ψυχρός πόλεμος iii) η έρευνα για το AIDS και η φύση της επιστήμης

- iv) η αποκωδικοποίηση του DNA και η βιοηθική
- v) η σύγχρονη μυθολογία των φυσικών επιστημών
- vi) ο μύθος των βρικολάκων και η νόσος πορφυρία ως ιατρική ερμηνεία
- vii) ο μύθος της Περσεφόνης και η μετα-βιομηχανική Ελευσίνα
- viii) ταξίδι στο κέντρο της Γης: από τον Ιούλιο Βερν στην σύγχρονη επιστημονική έρευνα τα όρια της επιστημονικής ερμηνείας στο Στάλκερ και το Σολάρις του Αντρέι Ταρκόφσκι

Για την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες δημιουργούν τις δικές τους ταινίες μικρού μήκους ή/και ψηφιακές αφηγήσεις slowmation ή animation.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο Ομαδική εργασία σε σεμινάρια/εργαστήρια	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Στις διαλέξεις προβάλλονται κινηματογραφικές ταινίες για τη συνάντηση φυσικών επιστημών και πολιτισμού. Στα εργαστήρια και τα σεμινάρια οι φοιτητές και οι φοιτήτριες εκπαιδεύονται σε λογισμικά και ψηφιακές πλατφόρμες για την ανάπτυξη ψηφιακών αφηγήσεων (ταινιών μικρού μήκους, slowmation, animation). Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες σχεδιάζουν και παράγουν ψηφιακές αφηγήσεις για τη συνάντηση φυσικών επιστημών και πολιτισμού (ταινίες μικρού μήκους, slowmation, animation). Η επικοινωνία πραγματοποιείται με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Το μάθημα υποστηρίζεται από μια εκπαιδευτική διαδικτυακή πλατφόρμα (https://atlaswiki.eled.auth.gr/) και δύο εκπαιδευτικά κανάλια στο YouTube: YouTube: atlas movies channel YouTube: atlas mooc	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	78
	Σεμινάρια	15
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	12
	Εκπόνηση μελέτης (project)	10
	Καλλιτεχνική δημιουργία	5
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αξιολογούνται με ατομική ή ομαδική εργασία για την οποία σχεδιάζουν και δημιουργούν μια πρωτότυπη ταινία μικρού μήκους ή μια ψηφιακή αφήγηση slowmation ή animation που αφορά τη συνάντηση των φυσικών επιστημών με τον πολιτισμό και βαθμολογούνται με κριτήριο την εικόνα και τη φύση των φυσικών επιστημών που προβάλλει η ταινία τους.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Μαρκόπουλος, Ι.Ν. (2018) *Επιστήμη - Τεχνολογία και Φιλοσοφικός Στοχασμός*. Εκδόσεις University Studio Press. Θεσσαλονίκη.
Κωδικός στον Εύδοξο: 77114955

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Harlen, W. & Elstgeest, J. (2005) *Διδασκαλία και μάθηση των φυσικών επιστημών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση*. Εκδόσεις Τυπωθήτω, Αθήνα.

Κολιόπουλος, Δ. (2006) *Θέματα διδακτικής των φυσικών επιστημών: Η συγκρότηση της σχολικής γνώσης*. Εκδόσεις Μεταίχμιο. Αθήνα.

Κολιόπουλος, Δ. & Μέλη, Κ. (2022) *Η διδασκαλία της ενέργειας – Επιστημολογικές και διδακτικές διαστάσεις*. Σειρά επιστημονικών βιβλίων: *Επιστήμη – Τεχνολογία – Φιλοσοφία – Διδακτική*. Διεύθυνση Σειράς επιστημονικών βιβλίων: Μαρκόπουλος, Ι. Ν. & Σέρογλου, Φ. Εκδόσεις University Studio Press, Θεσσαλονίκη.

Κουλαϊδής, Β., Αποστόλου, Α. και Καμπουράκης, Γ. (επιμ.) (2008) *Η φύση των φυσικών επιστημών – Διδακτικές προσεγγίσεις*. Εκδόσεις Child Services, Αθήνα.

Matthews, M. (2007) *Διδάσκοντας φυσικές επιστήμες. Επιστημονική επιμέλεια και εισαγωγή: Φανή Σέρογλου*. Εκδόσεις Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη.

Matthews, M. (2011) *Χρόνος για φυσικές επιστήμες. Επιστημονική επιμέλεια και εισαγωγή: Φανή Σέρογλου*. Εκδόσεις Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη.

Σέρογλου, Φ., Μαρκόπουλος, Ι. Ν. Aduriz-Bravo, A., Βουρλιάς, Κ., Γέντζη, Ε., Κουλούντζος, Β., Λέτση, Α., Πανάτσα, Ν., Παπαδόπουλος, Π., Τζαμπάζη, Α., Τσαρσιώτου, Ζ., & Χατζίκου, Σ. (2017) *Ανοίγοντας την επιστήμη στη κοινωνία – Η διδασκαλία των φυσικών επιστημών στην επιστημονική, πολιτισμική και ηθική της διάσταση*. Σειρά επιστημονικών βιβλίων: *Επιστήμη – Τεχνολογία – Φιλοσοφία – Διδακτική*. Διεύθυνση Σειράς επιστημονικών βιβλίων: Μαρκόπουλος, Ι. Ν. & Σέρογλου, Φ. Εκδόσεις University Studio Press, Θεσσαλονίκη.

Σέρογλου, Φ. (2006) *Φυσικές επιστήμες για την εκπαίδευση του πολίτη*. Εκδόσεις Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη.

Χαλκιά, Κ. (2010) *Διδάσκοντας φυσικές επιστήμες: Θεωρητικά ζητήματα, προβληματισμοί, προτάσεις*. Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Science & Education

Science Education

International Journal of Science Education

SchoolScienceReview

Διδασκαλία των φυσικών επιστημών: Έρευνα και πράξη

Θέματα στην εκπαίδευση – THEMES in Education

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM55	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕ Σ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΕΝΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	----		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://labrinos.webpages.auth.gr/digital_geography/ https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=12991		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Στο τέλος των μαθημάτων οι φοιτητές θα γνωρίζουν:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Να συλλέγουν γεωγραφικά δεδομένα από χάρτες 2) Να καταλαβαίνουν πως λειτουργούν οι δορυφόροι για τη συλλογή δεδομένων 3) Ψηφιακή χαρτογραφία 4) Εσωτερικό της γης, σεισμολογία. 5) Παλαιογεωγραφική εξέλιξη της επιφάνειας του πλανήτη, της Ευρώπης, της Ελλάδας 6) Εξέλιξη της ζωής στον πλανήτη 7) Ποτάμια μορφολογία
Γενικές Ικανότητες
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΣΤΟ ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

- 1) Εισαγωγή στους χάρτες
- 2) Γεωγραφικές συντεταγμένες
- 3) Γεωγραφικές συντεταγμένες (εργαστήριο)
- 4) Δορυφόροι - Δορυφορικές εικόνες.
- 5) Ψηφιακή χαρτογραφία
- 6) Εσωτερικό της Γης. Δομή - ιδιότητες
- 7) Σεισμοί. Επιπτώσεις στην καθημερινή ζωή.
- 8) Γεωλογικοί αιώνες
- 9) Παλαιογεωγραφική εξέλιξη του πλανήτη από το Κάμβριο έως σήμερα
- 10) Παλαιογεωγραφική εξέλιξη της Ευρώπης - Σχηματισμός της Ελλάδας
- 11) Εξέλιξη της ζωής στη Γη
- 12) Φυσικές διεργασίες στην επιφάνεια της γης: Διάβρωση - απόθεση
- 13) Ανάπτυξη ποτάμιων συστημάτων

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πολυμεσικό υλικό, διαλέξεις	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	ναι	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Εργαστηριακή άσκηση	39
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτές εξετάσεις	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Μουντράκης, Δ., 1983. Μαθήματα Γεωλογίας της Ελλάδας. University Studio Press, Θεσσαλονίκη
- Κουφός, Γ., 1997. Η εμφάνιση και εξέλιξη του ανθρώπου. Τμήμα Γεωλογίας, ΑΠΘ.
- Μελέντης, Ι., 1980. Παλαιοντολογία Σπονδυλωτών. Τμήμα Γεωλογίας, ΑΠΘ. Θεσσαλονίκη.
- UNEP, 2005. One planet many people. Atlas of our changing environment. Earthprint Limited, Hertfordshire, England.
- Αστάρας, Θ., (1993). Η συμβολή της σύγχρονης τηλεπισκόπησης στην περιοδική ανίχνευση - προστασία του περιβάλλοντος. Παραδείγματα από το διεθνή και Ελληνικό χώρο. Πρακτικά 2ου Πανελληνίου Συμποσίου "ΗΛΙΑΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΣΤΗΜΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΗΜΕΡΑ. Βασική Έρευνα, Τεχνολογία και Εφαρμογές. Δημοκρίτειο Παν/μιο Ξάνθης, τόμος Ι, σελ. 332-366, Ξάνθη.
- Βαβλιάκης, Ε., (1985). Μαθήματα γεωγραφίας. Α.Π.Θ., Τμήμα Γεωλογίας, Θεσσαλονίκη, σελ. 193.
- Λαμπρινός, Ν., (1997). Μία αναφορά στη σύγχρονη τεχνολογία με αφορμή το βιβλίο Γεωγραφίας της Ε΄ τάξης του Δημοτικού σχολείου. Σύγχρονη Εκπαίδευση, τεύχος 93, Μαρτ.-Απρ. 1997, σελ. 70-78.

EM56 ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM-56	ΕΞΑΜΗΝ Ο ΣΠΟΥΔ ΩΝ	Ε΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕ Σ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙ ΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕ Σ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές:

- Οι φοιτητές θα έχουν κατανοήσει σε βάθος τις θεμελιώδεις μαθηματικές έννοιες που διαπραγματεύονται στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση
- Θα είναι ενήμεροι για διδακτικά θέματα που σχετίζονται με τις έννοιες αυτές.
- Θα μπορούν να αξιολογούν το βάθος κατανόησης των εννοιών από τους μαθητές και θα εντοπίζουν παρανοήσεις που σχετίζονται με συγκεκριμένες μαθηματικές έννοιες και θα γνωρίζουν πιθανές προσεγγίσεις θεραπείας τους.
- Θα είναι σε θέση να κάνουν χρήση ποικιλίας αναπαραστάσεων και θα γνωρίζουν ποια είναι η καταλληλότερη για τη συγκεκριμένη έννοια

Γενικές Ικανότητες

Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Λήψη αποφάσεων
Ομαδική εργασία
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Στα πλαίσια του μαθήματος θα διαπραγματευτούν οι πιο κάτω έννοιες της αριθμητικής και της γεωμετρίας:</p> <p>ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ - ΑΛΓΕΒΡΑ</p> <p>Φυσικοί Αριθμοί Θεωρία Αριθμών Κλάσματα Δεκαδικοί Αναλογίες - Ποσοστά Μεταβλητές - Εξισώσεις Έννοιες Στατιστικής</p>
<p>ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ</p> <p>Επίπεδα σχήματα Εμβαδόν - Περίμετρο Γεωμετρία των στερεών Όγκος - Εμβαδόν επιφάνειας</p>

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο															
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Γίνεται χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία (α) σε επίπεδο παρουσίασης της ύλης της παράδοσης και (β) σε επίπεδο απόκτησης δεξιοτήτων σχετικά με συγκεκριμένα λογισμικά που συνδέονται με τη διδασκαλία των μαθηματικών. Το υλικό είναι προσβάσιμο μέσω του Blackboard και η ίδια πλατφόρμα χρησιμοποιείται για επικοινωνία με το σύνολο των φοιτητών του μαθήματος (πχ ανακοινώσεις σχετικές με το μάθημα)															
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th> <th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>78</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td>23</td> </tr> <tr> <td>Συγγραφή εργασιών</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>Εκπαιδευτικές επισκέψεις</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>Εξετάσεις</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>120</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	78	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	23	Συγγραφή εργασιών	8	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	8	Εξετάσεις	3	Σύνολο Μαθήματος	120	
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>															
Διαλέξεις	78															
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	23															
Συγγραφή εργασιών	8															
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	8															
Εξετάσεις	3															
Σύνολο Μαθήματος	120															
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση είναι συμπερασματική και πραγματοποιείται μέσω γραπτής τελικής εξέτασης. Η εξέταση περιλαμβάνει ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, σύντομων απαντήσεων, ανάπτυξης αλλά και επίλυση προβλημάτων.</p> <p>Οι φοιτητές γνωρίζουν τον τρόπο και τα κριτήρια εξέτασης τόσο μέσα από την ενημέρωση στα πλαίσια των παραδόσεων όσο και από τη σελίδα του μαθήματος στο Blackboard</p>															

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Aufmann, R. N., Lockwood, J., Nation, R. D., & Clegg, D. K. (2012). *Mathematical Excursions*. Brooks/Cole Publishing Company.
- Bello, I., Britton, J. R., & Kaul, A. (2009). *Topics in contemporary mathematics*. Brooks/Cole Publishing Company.
- Bennet, A., Burton, L., & Nelson, T. (2012, 9th edition). *Mathematics for Elementary Teachers. A Conceptual Approach*. McGraw Hill: New York.
- Gantert, A.X. (2007). *Integrated Algebra I*. AMSCO School Publications. New York.
- Gowers, T. (2008). *The Princeton Companion to Mathematics*. Princeton: University Press
- Haylock, D. (2010, 4th edition) *Mathematics Explained for primary teachers*. SAGE Publications Ltd. London.
- Hopkins, C., Pope, S., & Pepperell, S. (2004). *Understanding Primary mathematics*. London: David Fulton.
- Kennedy, L. M., Tipps, S., & Johnson, A. (2008). *Guiding children's learning of mathematics*. Wadsworth Publishing Company.

- Koshy, V., Ernest, P., & Casey, R. (Eds.) (2000). *Mathematics for primary teachers*. New York: Routledge.
- Lamon, S. (1999). *Teaching fractions and ratios for understanding. Essential content knowledge and instructional strategies for teachers*. Lawrence Erlbaum Associates, Inc. NJ.
- Lamon, S.J. (1999). *Teaching Fractions and Ratios for Understanding*. Lawrence Erlbaum and Associates, Mahwah, NJ.
- Lee Lerner, K., & Wilmoth Lerner, B. (2006). *Real-Life Math*. Thomson Gale. Michigan.
- Mink, D. V., & Earlene, J. (2009). *Strategies for Teaching Mathematics*. Shell Education Pub. California.
- Muschla, J. A., Muschla, G. R., & Muschla, E. (2012). *Teaching the Common Core Math Standards with Hands-On Activities, Grades 6-8*. Jossey-Bass.
- Musser, G., Burger, W., & Peterson, B. (2008, 8th edition). *Mathematics for Elementary Teachers. A Contemporary Approach*. John Wiley & Sons, Inc. U.S.A.
- Rubenstein, R., Beckmann, C., & Thompson, D. (2004). *Teaching and Learning Middle Grades Mathematics*. John Wiley & Sons, Inc. USA.
- Smith, K. (2012, 12th edition). *The Nature of Mathematics*. CA: Brooks/Cole, Thomson Learning Inc.
- Sonnabend, T. (2010, 4th edition). *Mathematics for Teachers. An interactive approach for Grades K-8*. Brooks/Cole CENGAGE Learning. Belmont USA.
- Suggate, J., Davis, A., & Goulding, M. (2010, 4th edition). *Mathematical Knowledge for Primary Teachers*. Routledge, London.
- The Concorium for Foundation Mathematics (2012, 3rd edition). *Mathematics in Action. Prealgebra Problem Solving*. Pearson Education, Inc. Boston.
- Van de Walle, J. (2007, 6th edition). *Elementary and Middle School Mathematics. Teaching developmentally*. Pearson education, Inc. Boston.
- Venema, G. (2002). *Foundations of Geometry*. Upper Saddle River, NJ: Pearson Prentice Hall

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Educational Studies in Mathematics

Journal for Research in Mathematics

Education Journal of Mathematical Behavior

Mathematics Education Research

Journal Mathematical Thinking and Learning

International Journal of Mathematical Education in Science and Technology

International Journal of Science and Mathematics Education

Journal of Mathematics Teacher Education

Science & Education

Mediterranean Journal for Research in Mathematics

Education For the Learning of Mathematics

The International Journal for Technology in Mathematics Education

ZDM

Technology, Knowledge and learning

EM63 ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΙΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=12069		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτήτριες/τές να είναι σε θέση, μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος να έχουν κατανοήσει τις βασικές αρχές και πτυχές της αειφορίας καθώς και την εφαρμογή της στις πολύπλευρες όψεις της καθημερινής ζωής.
Γενικές Ικανότητες
Συνεργατική μάθηση Διεπιστημονική εργασία Κριτική και αναλυτική σκέψη Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών Δημιουργική χρήση νέων τεχνολογιών Δημόσια έκθεση και υποστήριξη ιδεών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οικολογική υπέρβαση (overshoot) * Εισαγωγή στο Οικολογικό Αποτύπωμα (ΟΑ) * Αειφορία και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ) * Μέθοδοι και εργαλεία αποτίμησης αειφορίας ΑΕΙ * ΑΕΙ και ΣΒΑ (SDGs) * ΑΕΙ και ΟΑ * Το ατομικό ΟΑ * Παράγοντες που επηρεάζουν το ΟΑ * Μονάδα μέτρησης του ΟΑ * Χρησιμότητα ΟΑ * Καθημερινοί τρόποι/συμπεριφορές που μπορούμε να μειώσουμε Το ΟΑ * Περιγραφή του Υδατικού Αποτυπώματος * Μεθοδολογία υπολογισμού του ΥΑ * Προκλήσεις και ευκαιρίες * Δυνατότητες συμμετοχής στην προσπάθεια μείωσης του ΥΑ * Περιγραφή των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης * Μεθοδολογία υπολογισμού και καταγραφής της επίδοσης στην επίτευξη των ΣΒΑ * Προκλήσεις και ευκαιρίες * Δυνατότητες συμμετοχής στην προσπάθεια επίτευξης των ΣΒΑ * Κτιριακό δυναμικό, ενέργεια και περιβάλλον * Σχέση κτιρίου με το περιβάλλον * Ροές θερμότητας * ενεργειακό ισοζύγιο *

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

Διαμόρφωση ενεργειακής συμπεριφοράς κτιρίου * Επιπτώσεις των κτιρίων στο περιβάλλον * Αειφορία και ανάπτυξη * Κυκλική οικονομία και Πράσινη Ευρωπαϊκή Συμφωνία * Εργαλεία Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΣΠΔ, οικολογική/ενεργειακή σήμανση, οικολογικός σχεδιασμός, εταιρική κοινωνική ευθύνη) * Βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων στη διαδικασία της πράσινης ανάπτυξης με την αξιοποίηση ψηφιακής καινοτομίας και έξυπνων εφαρμογών * Πράσινη Συμφωνία και ΕΕ * Παρατήρηση, καταγραφή και ανάλυση αειφορικών και μη αειφορικών πρακτικών και χαρακτηριστικών στην πανεπιστημιούπολη του ΑΠΘ * Προτάσεις για βελτίωση * Εισαγωγή στην έννοια της Κοινωνικής Αειφορίας στην Αγροδιατροφική Αλυσίδα * Επαναπροσδιορισμός του τρόπου ικανοποίησης της ανάγκης για τροφή * Ανάλυση νέων μοντέλων αγροτικής παραγωγής * Από την θεωρία στην πράξη: θα παρουσιαστούν και θα συζητηθούν ορισμένα παραδείγματα αναπλαισίωσης της αγροδιατροφικής αλυσίδας υπό το πρίσμα της κοινωνικής αειφορίας: Κοινωνικά Υποστηριζόμενη Γεωργία, Τράπεζες σπόρων, Αστικοί * Σχολικοί λαχανόκηποι, Ανοιχτά Αγροκτήματα * Οικονομικές πτυχές αειφορίας: (1) η αποτυχία των αγορών ως προς την "αειφορία", (2) Οικονομικές εξωτερικότητες, (3) Οικονομικές πολιτικές προς υποστήριξη της αειφορίας, Αειφόρος Τουριστική Ανάπτυξη * Κοινωνική & Αλληλέγγυα Οικονομία (ΚΑΛΟ) και Κυκλική Οικονομία (ΚΟ) μέσα από παραδείγματα και τις προσεγγίσεις της ΚΑΛΟ - Κοινά και ΚΟ μέσα από παραδείγματα και τις προσεγγίσεις των Κοινών * Η προσέγγιση των οικονομιών της κοινότητας ως πλαίσιο κατανόησης και δράσης για την ΚΟ * Τα οφέλη της επίτευξης των στόχων της ΚΟ υπό το πρίσμα της ΚΑΛΟ των Κοινών και των Οικονομιών της Κοινότητας * Οι κοινωνικές διαφοροποιήσεις (κοινωνική τάξη, κοινωνικό φύλο, εθνικότητα / εθνότητα, ικανότητες / αναπηρίες, σεξουαλικός προσανατολισμός) και η σχέση τους με τη βιώσιμη ανάπτυξη * Εκπαιδευτικές κοινότητες σε συνθήκες αλλαγών και αβεβαιότητας * Αειφόρος Μάθηση * Ψυχικώς ανθεκτικές, συμπεριληπτικές και φροντιστικές εκπαιδευτικές κοινότητες * Αειφορία και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ) * Μέθοδοι και εργαλεία αποτίμησης αειφορίας ΑΕΙ - ΑΕΙ και ΣΒΑ (SDGs) * ΑΕΙ και Οικολογικό Αποτύπωμα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις, προσομοιώσεις, συζήτηση σε ομάδες, δημόσια αντιπαράθεση (debate).	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην επικοινωνία	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Ωρες διδασκαλίας	78
	Μελέτη εκπαιδευτικού υλικού και σχετικής βιβλιογραφίας	40
	Εξετάσεις	2
	<i>Σύνολο Μαθήματος</i>	<i>120</i>
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Βαθμολογία στις τελικές εξετάσεις (100%).	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Tyler, M., & Scott, S. (2018). Περιβαλλοντική Επιστήμη. ΤΖΙΟΛΑ & ΥΙΟΙ Α.Ε. (Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 59386824)
- Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (χ.η.). *Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (Sustainable Development Goals - SDGs)*. Διαθέσιμο στο <https://ypen.gov.gr/stochoi-viosimis-anaptyxis-oie-sustainable-development-goals-sdgs/>
- United Nations (n.d.). Sustainable Development Goals. Available at: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/development-agenda/>
- United Nations (n.d.) Make the SDGs reality. Available at: <https://sdgs.un.org>
- Sustainable Development Solutions Network (n.d.) <http://www.unsdsn.gr>

EM70 ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ: ΕΠΙΛΥΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM70	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ: ΕΠΙΛΥΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕ Σ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=2523		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα έχουν κατανοήσει τη θεωρία τη σχετική με την επίλυση προβλήματος όπως αυτή εδραιώθηκε από τον Polya, • Θα είναι σε θέση να επιλέξουν και να εφαρμόζουν τεχνικές επίλυσης προβλήματος, • Θα διατυπώνουν και θα ελέγχουν εικασίες • Θα αναπτύξουν δεξιότητες στη μαθηματική επιχειρηματολογία, • Θα συνδυάζουν όλες τις πιο πάνω ιδέες προκειμένου να δημιουργούν δικά τους προβλήματα • Θα είναι σε θέση να καλλιεργούν ένα ανακαλυπτικό πνεύμα στους μαθητές τους μέσα από την επίλυση κατάλληλα σχεδιασμένων προβλημάτων
Γενικές Ικανότητες
<p>Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη   Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών   Λήψη αποφάσεων   Ομαδική εργασία   Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών   Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

Στα πλαίσια του μαθήματος θα διαπραγματευτούν οι πιο κάτω έννοιες:

- Η έννοια του προβλήματος. Κατηγοριοποίηση προβλημάτων. Ασκήσεις vs Προβλήματα.
- Closed vs Open ended problems.

- Βήματα Επίλυσης Polya.
- Ευρετικές στην Επίλυση Προβλήματος.
- Μαθηματική Μοντελοποίηση.
- Μαθηματική Επιχειρηματολογία – Απόδειξη.
- Ο Πειραματισμός στην επίλυση προβλήματος.
- Το θέμα του ελέγχου στην επίλυση προβλήματος.
- Problem Posing (Δημιουργία Προβλήματος).
- Δημιουργικότητα στη μαθηματική σκέψη

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Γίνεται χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία (α) σε επίπεδο παρουσίασης της ύλης της παράδοσης και (β) σε επίπεδο απόκτησης δεξιοτήτων σχετικά με συγκεκριμένα λογισμικά που συνδέονται με τη διδασκαλία των μαθηματικών. Το υλικό είναι προσβάσιμο μέσω του E-learning και η ίδια πλατφόρμα χρησιμοποιείται για επικοινωνία με το σύνολο των φοιτητών του μαθήματος (πχ ανακοινώσεις σχετικές με το μάθημα)	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	23
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	8
	Συγγραφή εργασιών	8
	εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση είναι συμπερασματική και πραγματοποιείται μέσω γραπτής τελικής εξέτασης. Η εξέταση περιλαμβάνει ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, σύντομων απαντήσεων, ανάπτυξης αλλά και επίλυση προβλημάτων. Οι φοιτητές γνωρίζουν τον τρόπο και τα κριτήρια εξέτασης τόσο μέσα από την ενημέρωση στα πλαίσια των παραδόσεων όσο και από τη σελίδα του μαθήματος στο E-learning.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Επίλυση Προβλήματος στα Μαθηματικά (Γ. Μαμωνά-Downs & Ι. Παπαδόπουλος),
Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2017, Ηράκλειο. ISBN: 978-960-524-483-5

β. Συνιστώμενη βιβλιογραφία

Aufmann, R. N., Lockwood, J., Nation, R. D., & Clegg, D. K.

(2012). *Mathematical Excursions*. Brooks/Cole Publishing Company.

Bello, I., Britton, J. R., & Kaul, A. (2009). *Topics in contemporary mathematics*.

Brooks/Cole
Publishing Company.

- Brodie, K. (2010). Teaching mathematical reasoning in secondary schools. New York: Springer.
- Brown, S. & Walter, M. (2005, 3rd edition). The Art of Problem Posing. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Fosnot, C. T., & Dolk, M. (2002). Young Mathematicians at Work: Constructing Fractions, Decimals and Percents. Portsmouth, N. H.: Heinemann Press.
- Hopkins, C., Pope, S., & Pepperell, S. (2006). Understanding primary mathematics. London: David Fulton Publishers.
- Kaur, B., & Har, Y. B. (2009). Mathematical Problem Solving Yearbook 2009, Association of Mathematics Educators. Singapura: World Scientific Publishing Co. Pte. Ltd.
- Kennedy, L. M., Tipps, S., & Johnson, A. (2008). Guiding children's learning of mathematics. Wadsworth Publishing Company.
- Koshy, V., Ernest, P., & Casey, R. (Eds.) (2000). Mathematics for primary teachers. New York: Routledge.
- Krantz, S. G. (1997). Techniques of problem solving. Providence, Rhode Island: American Mathematical Society.
- Mason, J., Burton, L., & Stacey, K. (1982). Thinking Mathematically. London: Addison Wesley.
- Mink, D., & Earlene, J. (2009). Strategies for Teaching Mathematics. Shell EducationPub.
- Polya, G. (1945). How to solve it. Princeton University Press.
- Polya, G. (1981). Mathematical Discovery: on understanding, learning, and teaching problem solving. Academic Press: New York.
- Polya, G. (1990). Mathematics and plausible reasoning, Volume 1: Induction and analogy in mathematics. Princeton University Press.
- Polya, G. (1990). Mathematics and plausible reasoning, Volume 2: Patterns of Plausible Inference. Princeton University Press.
- Smith, K. (2012, 12th edition). The Nature of Mathematics. CA: Brooks/Cole, Thomson Learning Inc.
- Silver, E. A. (1985). Teaching and learning problem solving: Multiple research perspectives. L. Erlbaum Associates.
- Wickelgren, W. A. (1995). How to solve mathematical problems. New York: Dover Publications.
- Zeits, P. (1999). The art and craft of problem solving. New York: John Wiley
- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:
 Educational Studies in Mathematics
 Journal for Research in Mathematics
 Education Journal of Mathematical
 Behavior Mathematics Education
 Research Journal Mathematical Thinking and Learning
 International Journal of Mathematical Education in Science and Technology
 International Journal of Science and Mathematics Education
 Journal of Mathematics Teacher Education
 Science & Education
 Mediterranean Journal for Research in Mathematics
 Education For the Learning of Mathematics
 The International Journal for Technology in Mathematics Education ZDM
 Technology, Knowledge and learning

EM75 ΣΧΟΛΙΚΗ ΑΠΟΤΥΧΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM75	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΧΟΛΙΚΗ ΑΠΟΤΥΧΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο/Ειδικού υπόβαθρου/Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-----		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	OXI		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=5681		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα πρέπει:

- Να κατανοήσουν το φαινόμενο της σχολικής αποτυχίας
- Να αντιληφθούν την πολυπλοκότητά του
- Να γνωρίσουν παράγοντες που συντελούν στην εμφάνιση και αναπαραγωγή του
- Να αναζητήσουν λύσεις
- Να αναπτύξουν κριτική ικανότητα για εξέταση γενικότερων εκπαιδευτικών ζητημάτων
- Να καταρτιστούν θεωρητικά για τη μελλοντική τους σταδιοδρομία ως δάσκαλοι

Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Ομαδική εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

Στα πλαίσια του συγκεκριμένου μαθήματος εξετάζεται το φαινόμενο της σχολικής αποτυχίας. Παρέχονται ορισμοί του φαινομένου στις διάφορες διαστάσεις του κατά την ιστορική του διαδρομή. Η συζήτηση εμπλουτίζεται με παρεμφερή φαινόμενα και καταστάσεις, όπως του αναλφαριθμητισμού και της υποεκπαίδευσης. Αναλύονται επιμέρους δείκτες (σχολική διαρροή, κακές σχολικές επιδόσεις, στασιμότητα), στους οποίους συνίσταται η σχολική αποτυχία. Παράλληλα, καταδεικνύονται και σχολιάζονται επιπλέον

παράγοντες, που φέρονται στη βιβλιογραφία ότι συνδιαμορφώνουν την κατάσταση και ταυτόχρονη διαδικασία της σχολικής αποτυχίας. Μελετώνται, για παράδειγμα, θέματα που αφορούν στη γενικότερη λειτουργία και οργάνωση του σχολείου, στους ίδιους τους εκπαιδευτικούς, καθώς και στη σημασία της σχέσης του σχολείου με την κοινωνία. Αναλύονται χαρακτηριστικά της οικογένειας (όπως το κοινωνικοοικονομικό και μορφωτικό επίπεδο και το πολιτισμικό κεφάλαιο αυτής), που φαίνεται ότι συντελούν στην εμφάνιση ή την αποφυγή της σχολικής αποτυχίας. Επιπλέον παράγοντες -όπως το φύλο, η ηλικία αρχικής εισόδου στο σχολείο και η τάξη κατάταξης, η φοίτηση σε ιδρύματα προσχολικής αγωγής, η χώρα προέλευσης, η συχνότητα αλλαγής σχολείων, η μητρική γλώσσα- αποτελούν επίσης θέματα προβληματισμού.

Ακόμη, προσεγγίζονται κριτικά αντιπροσωπευτικές έρευνες στον ελληνικό και διεθνή χώρο, καθώς και οι περισσότερο συζητημένες θεωρίες διεθνώς, που συνετέλεσαν στην ανάλυση και ερμηνεία της σχολικής αποτυχίας, στη βάση πάντα ενός γενικότερου προβληματισμού περί πολιτικής οικονομίας της εκπαίδευσης. Εξετάζεται, τέλος, η σχολική αποτυχία σε όλο το εύρος του εκπαιδευτικού συστήματος (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια -Τεχνική και Γενική- και τριτοβάθμια εκπαίδευση). Κεντρικό ζητούμενο αποτελεί η ανάδειξη της πολυπλοκότητας του φαινομένου.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία • Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές • Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών <p>Αναλυτικότερα, κατά την παράδοση των μαθημάτων γίνεται χρήση υπολογιστή, βιντεοπροβολέα και διαφανειοσκόπιου. Επί πλέον, η επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες, για οποιοδήποτε λόγο σχετικό με τα μαθήματα, πραγματοποιείται μέσω του e-learning και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.</p>	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	<ul style="list-style-type: none"> • Διαλέξεις • Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων • Συγγραφή εργασίας / εργασιών 	78 ώρες 21 ώρες 21 ώρες
	<i>Σύνολο Μαθήματος</i>	<i>120 ώρες</i>

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αξιολογούνται με εκπόνηση, σε ομάδες 3- 4 ατόμων, γραπτήξεργασίας στο τέλος του εξαμήνου. Στα πλαίσια αυτής, επιλέγουν ένα από τα προτεινόμενα συγγράμματα σχετικής λίστας που διανέμεται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων. Στη συνέχεια, καλούνται να περιγράψουν συνοπτικά και να σχολιάσουν τα βασικά σημεία των περιεχομένων του επιλεγμένου συγγράμματος, συνδέοντάς τα με όσα έχουν εκτενώς αναλυθεί κατά τις διαλέξεις του μαθήματος και όσα έχουν αποκομίσει οι ίδιοι και οι ίδιες από την αποδελτίωση του αντίστοιχου υλικού που αναρτάται επικουρικά στην ηλεκτρονική πλατφόρμα (e-learning) του μαθήματος. Με τον τρόπο αυτόν, επιδιώκεται η απόκτηση βασικών γνώσεων κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης και η κριτική ικανότητα χρήσης τους ως μέσων επιχειρηματολογίας σε ζητήματα σχολικής αποτυχίας και ευρύτερα κοινωνικά. Παράλληλα, αποφεύγεται η στεία απομνημόνευση και η μηχανιστική αναπαραγωγή μεγάλου όγκου, ακατέργαστων πληροφοριών.</p>
----------------------------	---

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Τουρτούρας, Δ. Χρ. (2010). Σχολική αποτυχία και αποκλεισμός. Η περίπτωση των παιδιών από την πρώην Σοβιετική Ένωση. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Φραγκουδάκη, Αν. (1985). Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης. Θεωρίες για την κοινωνική ανισότητα στο σχολείο. Αθήνα: Παπαζήση.
- Fischer, L. (2006). Κοινωνιολογία του σχολείου. Αθήνα: Μεταίχιμο.
- Blackledge, D., & Hunt, B. (1995). Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης. Αθήνα: Έκφραση.
- Βεργίδης, Κ. Δ. (1995). Υποεκπαίδευση. Κοινωνικές, Πολιτικές και Πολιτισμικές διαστάσεις. Αθήνα: ύπιλον/βιβλία.
- Charlot, Bernard (2004). Το σχολείο αλλάζει. Κρίση του Σχολείου και κοινωνικοί μετασχηματισμοί. Αθήνα: Εκδοτικός Όμιλος Συγγραφέων Καθηγητών.
- Κυρίδης, Αργ. (2011). Εκπαιδευτική Ανισότητα. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη Α.Ε.
- Willis P. (2012) (Επιμ.: Γ. Πεχτελίδης). Μαθαίνοντας να δουλεύεις. Πώς τα παιδιά εργατικής προέλευσης επιλέγουν δουλειές της εργατικής τάξης. Αθήνα: Gutenberg.
- Κυρίτσης, Δ. (2016). Εκπαιδευτικές ανισότητες & κοινωνική δικαιοσύνη. Μια μελέτη των ερευνητικών δεδομένων για τη μαθησιακή συμπεριφορά και επίδοση των μαθητών. Αθήνα: Gutenberg.
- Θάνος, Β. Θ. (2012). Εκπαίδευση και Κοινωνική Αναπαραγωγή στη μεταπολεμική Ελλάδα (1950-2010). Ο ρόλος της Ανώτατης Εκπαίδευσης. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη Α.Ε.
- Θάνος, Β. Θ. (Επιμέλεια) (2015). Η Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Ερευνών απάνθισμα. Αθήνα: Gutenberg.
- Τσιάκαλος, Γ. (2008). Η υπόσχεση της Παιδαγωγικής. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Ballantine, H. J. & Hammack, M. Fl. (2015). Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. Μια συστηματική ανάλυση. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

EM 76 ΣΧΟΛΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΧΟΛΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο τους μαθήματος αποτελούν οι παιδαγωγικοί λόγοι (discourses) του «ερμηνευτικού», του «εμπειρικού-συμπεριφοριστικού», του «πραγματιστικού-εποικοδομητικού», του «αναδομιστικού-κριτικού» και του «μετανεωτεριστικού» σχολείου, με έμφαση στη γνώση-θεωρία και στις πρακτικές και τεχνολογίες των πέντε «λόγων» του σχολείου (πρότυπα, σχεδιασμός/ανάπτυξη και ανάλυση των προγραμμάτων σπουδών, σχολικό βιβλίο, έντυπο και ψηφιακό υλικό, ΤΠΕ, σχεδιασμός, μεθόδευση και αξιολόγηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, εξωδιδασκτικές δραστηριότητες, σχολικός χώρος και χρόνος, σχέσεις μεταξύ των συμμετεχουσών/συμμετεχόντων).

Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα καταστούν ικανές και ικανοί να:

- κατανοούν τις βασικές θεματικές επιλογές, τις έννοιες και το πεδίο της Σχολικής Παιδαγωγικής και την προσδιορίζουν επιστημολογικά
- προσδιορίζουν τους όρους “εσωτερική” και “εξωτερική” εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, εκπαιδευτικό σύστημα, διοίκηση του σχολείου, πρόγραμμα σπουδών, διδασκαλία, μάθηση, εκπαιδευτική αξιολόγηση, εξωδιδασκτικές δραστηριότητες κ.λπ
- γνωρίζουν, τους επιμέρους λόγους (discourses) του σχολείου και την ιστορικότητά τους
- προσεγγίζουν κριτικά τη σχέση σχολείου, έθνους-κράτους-κοινωνίας, πολιτικής και οικονομίας
- εντοπίζουν τα πεδία έρευνας του σχολείου και γνωρίζουν τις ερευνητικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις τους
- κατανοούν τα επιμέρους «σχολικά μοντέλα», το ακαδημαϊκό-λόγιο, το «εμπειρικό-συμπεριφοριστικό» της κοινωνικής αποτελεσματικότητας, το «πραγματιστικό-Εποικοδομητικό παιδοκεντρικό, το «αναδομιστικό-κριτικό» και το «μετανεωτεριστικό-», και τις επιμέρους διαστάσεις τους (θεωρία αγωγής, χωροχρόνος, μοντέλο προγράμματος σπουδών, εκπαιδευτική διαδικασία, διδακτικές ταυτότητες εκπαιδευτικών και ταυτότητες μαθητριών και μαθητών)
- διεξάγουν ομαδικά εθνογραφική έρευνα σε σχολείο

- αναγνωρίζουν την υβριδικότητα του λόγου του ελληνικού σχολείου
- σχεδιάζουν επί χάρτου προγράμματα σπουδών σε μικροεπίπεδο
- αναλύουν πιλοτικά σχολικά βιβλία και εκπαιδευτικές ΤΠΕ ή παράγουν εκπαιδευτικό υλικό.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία και ομαδική εργασία - σχεδιασμός και ανάπτυξη ερευνητικού project
- Κριτικός αναστοχασμός, αυτοστοχασμός και προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής κοινωνικοκριτικής και πολιτισμικοκριτικής σκέψης
- Ανάπτυξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας, ευαισθησίας και ανάληψης δράσης σε θέματα φυλής, έθνους, φύλου, σεξουαλικότητας, τάξης, αναπηρίας, φυσικού περιβάλλοντος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Θέματα μελέτης και έρευνας, χρονοδιάγραμμα

Εισαγωγή στη Σχολική Παιδαγωγική: Επιστημολογικός προσδιορισμός, αντικείμενο, θεματικές έννοιες, επιμέρους λόγοι (discourses), πεδία της σχετικής έρευνας του σχολείου και μεθοδολογικά 'παραδείγματα'. Η Διανοητική ιστορία του σχολείου, το εκπαιδευτικό σύστημα και η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση (1ο μάθημα).

Θέμα πρώτο: Το «ακαδημαϊκό-λόγιο» σχολείο

Α) Η νοησιαρχική και η ρεαλιστική θεωρία αγωγής. Β) Η γέννηση του νεωτερικού σχολείου, του «ακαδημαϊκού-λόγιου» και η εξέλιξή του. Γ) Χώρος, χρόνος, πρακτικές και τεχνολογίες στο ακαδημαϊκό-λόγιο σχολείο. Η ακαδημαϊκή θεωρία του προγράμματος σπουδών (το πρόγραμμα των περιεχομένων ως μοντέλο σχεδιασμού των προγραμμάτων σπουδών, διάταξη των περιεχομένων διδασκαλίας και μάθησης, ο ρόλος του σχολικού βιβλίου, η εκπαιδευτική διαδικασία και η παραδοσιακή διδακτική, μορφές και μέθοδοι διδασκαλίας, η πορεία της διδασκαλίας, η εξέταση της μαθήτριας και του μαθητή). Δ) Ανάλυση λόγου κειμένων του «ακαδημαϊκού-λόγιου» σχολείου (2ο μάθημα).

Θέμα δεύτερο: Το «εμπειρικό-συμπεριφοριστικό» σχολείο της κοινωνικής αποτελεσματικότητας

Α) Ο συμπεριφορισμός και η Εμπειρική Παιδαγωγική. Η θεωρία της κοινωνικής αποτελεσματικότητας του προγράμματος σπουδών. Β) Χώρος, χρόνος, πρακτικές και τεχνολογίες του «εμπειρικού-συμπεριφοριστικού» σχολείου: Το πρόγραμμα «σκοπών και στόχων» ως μοντέλο σχεδιασμού των προγραμμάτων σπουδών: 1) Σκοποί και στόχοι. Ταξινομίες διδακτικών στόχων. 2) Περιεχόμενα διδασκαλία και μάθησης, 3) Μεθόδευση της διδασκαλίας: Το συμπεριφοριστικό διδακτικό μοντέλο. Η διαφοροποίηση της σχολικής εργασίας. 4) Οι διδακτικές μηχανές και ο Η/Υ στην εκπαιδευτική διαδικασία. 5) «Αντικειμενικού» τύπου αξιολόγηση της σχολικής επίδοσης: (I) διαγνωστική αξιολόγηση, (II) διαμορφωτική αξιολόγηση και (III) συνολική αξιολόγηση. Γ) Ανάλυση λόγου κειμένων του «εμπειρικού-συμπεριφοριστικού» σχολείου (3ο και 4ο μάθημα).

Θέμα τρίτο: Το «πραγματιστικό-Εποικοδομητικό παιδοκεντρικό σχολείο

Α) Εποικοδομισμός και Εποικοδομητική Παιδαγωγική. Εκπαιδευτικός πραγματισμός και η παιδοκεντρική θεωρία του προγράμματος σπουδών Β) Χώρος, χρόνος, πρακτικές και τεχνολογίες του «πραγματιστικού-εποικοδομητικού» σχολείου: Το εποικοδομητικό πρόγραμμα διαδικασίας ως μοντέλο σχεδιασμού των προγραμμάτων σπουδών: 1) Το

ενοποιημένο πρόγραμμα σπουδών: τα διεπιστημονικά και τα «θεματοκεντρικά/διαθεματικά» προγράμματα σπουδών. 2) Επιλογή των θεμάτων. Πηγές και μέσα μάθησης, 3) Στοχαστική και διερευνητική/βιωματική εκπαιδευτική διαδικασία, 4) Πολυγραμματισμοί, 5) Αυθεντική αξιολόγηση. Γ) Ανάλυση λόγου κειμένων του «πραγματιστικού-εποικοδομητικού» σχολείου (5ο, 6ο και 7ο μάθημα).

Θέμα τέταρτο: Το «αναδομιστικό-κριτικό» σχολείο

Α) Οι κριτικές θεωρίες, η αναδομιστική θεωρία του προγράμματος σπουδών. Η κριτική Παιδαγωγική. Β) Χώρος, χρόνος, πρακτικές και τεχνολογίες του «αναδομιστικού-κριτικού» σχολείου: Το κριτικό πρόγραμμα διαδικασίας ως μοντέλο σχεδιασμού των προγραμμάτων σπουδών: 1) Αφετηρία και ανάπτυξη του κριτικού προγράμματος σπουδών. 2) Επιλογή των περιεχόμενων μάθησης, 3) Κριτική αναστοχαστική εκπαιδευτική διαδικασία. 4) Κριτικοί γραμματισμοί. 5) Αυθεντική αξιολόγηση με στόχο τον αναστοχασμό και την ενδυνάμωση. Γ) Εκπαιδευτική χειραφετητική έρευνα δράσης και εκδημοκρατισμός των εκπαιδευτικών πρακτικών. Δ) Ανάλυση λόγου κειμένων του «αναδομιστικού-κριτικού» σχολείου (8ο, 9ο και 10ο μάθημα).

Θέμα πέμπτο: Το «μετανεωτερικό σχολείο:

Α) Μετανεωτερικότητα, μεταδομισμός, αποδόμηση, κονστρουκτιονισμός, ο λόγος (discourse), Αποδομιστική Παιδαγωγική, Μετανεωτερική Εκπαίδευση. Β) Χώρος, χρόνος, αποδομιστικές πρακτικές και τεχνολογίες του «μετανεωτερικού» σχολείου. Προγράμματα σπουδών διαδικασίας, πλουραλισμός και πολλαπλές αφηγήσεις, σύνδεση των φαινομένων και η ανάλυση του νοήματός τους, γραμματισμοί, ο κυβερνοχώρος, χρήση του διαλόγου, αλληλεπίδραση μαθητών, μαθητριών και εκπαιδευτικών, αυτοδιαχειριζόμενη μάθηση, αναστοχασμός, αυθεντική αξιολόγηση (11^ο και 12^ο μάθημα).

Συγκεφαλαίωση και αξιολόγηση του μαθήματος από τις φοιτήτριες και τους φοιτητές (13^ο μάθημα)

Το μάθημα –εφόσον καταστεί εφικτό– συνδέεται με Πρακτική Άσκηση σε σχολεία

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία του μαθήματος (power point, prezi, διαδίκτυο, e-learning, ιστοσελίδα διδάσκοντα), βίντεο-ντοκιμαντέρ, κινηματογράφος	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	21
	Συγγραφή δραστηριοτήτων/ασκήσεων	40
	Συγγραφή ημερολογίων/portfolio	20
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες αναπτύσσουν ποικίλες δραστηριότητες και σχέδια εργασίας.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αντωνίου, Φ. (2016) *Η ενοποίηση της γνώσης στο σύγχρονο ελληνικό γυμνάσιο: μελέτη των προδιαγραφών των "φιλολογικών" μαθημάτων και της εκπαιδευτικής πράξης*. (Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή). Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, Φιλοσοφική Σχολή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη.
- Αντωνίου, Φ. (2022) Η ενοποίηση της γνώσης στα προγράμματα σπουδών της Φινλανδίας, *Φιλολόγος*, τ. 184 Μάιος-Αύγουστος, 2022, 152-162
- Βρεττός, Ι. & Καψάλης, Α. (2009)⁴ *Αναλυτικά Προγράμματα. Θεωρία, Έρευνα και Πράξη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Γρόλλιος, Γ. (2005) *Ο Paulo Freire και το Αναλυτικό Πρόγραμμα*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.
- Γρόλλιος, Γ. (2011) *Προοδευτική Εκπαίδευση και Αναλυτικό Πρόγραμμα*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο
- Καψάλης, Α., Χαραλάμπους Δ. (2008) *Σχολικά εγχειρίδια: Θεσμική εξέλιξη και σύγχρονη προβληματική*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Μπαγάκης, Γ. (επιμ.)(2004) *Ο εκπαιδευτικός και το αναλυτικό πρόγραμμα*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Μπονίδης, Κ. (2004) *Το περιεχόμενο του σχολικού βιβλίου ως αντικείμενο έρευνας: διαχρονική εξέταση της σχετικής έρευνας και μεθοδολογικές προσεγγίσεις*, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Μπονίδης, Κ. (2005) Η αξιολόγηση των σχολικών βιβλίων: διαδικασία και κριτήρια αξιολόγησης. Στο: Βέικου, Χ. (επιμ.) *Διδακτικό βιβλίο και εκπαιδευτικό υλικό στο σχολείο: Προβληματισμοί, δυνατότητες, προοπτικές* (Πρακτικά συνεδρίου που οργάνωσε το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο: Θεσσαλονίκη 17-19 Φεβρουαρίου 2005), Ζήτη, Θεσσαλονίκη, 106-119
- Μπονίδης, Κ. (2009) Κριτικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις στην έρευνα των σχολικών βιβλίων: θεωρητικές παραδοχές και παραδείγματα ανάλυσης. *Συγκριτική και Διεθνής Εκπαιδευτική Επιθεώρηση*, 13, 86-122
- Μπονίδης, Κ. (2012)² *Προδιαγραφές της Εκπαιδευτικής Διαδικασίας: Θεωρία και Πράξη*. Θεσσαλονίκη: Γράφημα.
- Μπονίδης, Κ. (2016) Η Έρευνα και η αξιολογική Έρευνα των σχολικών βιβλίων: Το πεδίο, οι διαστάσεις και το μεθοδολογικό ζήτημα. Στο Α. Κουλουμπαρίτση (επιμ.) *Το σχολικό βιβλίο: Σχεδιασμός-Εφαρμογή-Αξιολόγηση*. Αθήνα: Γρηγόρης, 110-142.
- Μπονίδης, Κ. (2023) Τα προγράμματα σπουδών και το σχολικό βιβλίο στην Ελλάδα από το 1976 έως σήμερα: πρακτικές παραγωγής και αξιολόγησης, εκπαιδευτικές θεωρίες και πρότυπα. Στο Μαστραπάς, Α. (επιμ.) *Πρακτικά συνεδρίου με θέμα: Αναζητώντας τη γνώση. Τα σχολικά εγχειρίδια στο Ελληνικό Κράτος (Αθήνα, 17 - 19 Δεκεμβρίου 2021)*. Αθήνα: ΙΕΠ, 32-59.
- Μπονίδης, Κ., Αντωνίου, Φ. (2019) *Το εποικοδομητικό σχολικό μοντέλο και τα ενοποιημένα προγράμματα σπουδών*. Ανέκδοτες διδακτικές σημειώσεις στο e-learning. Α.Π.Θ.
- Μπονίδης, Κ., Παπαδοπούλου, Α., Αντωνίου, Φ., Καραμπατζάκη, Χ., Κοντοβά, Μ., Μπουραντάς, Ό. (επιμ.)(2023) *Έρευνα Προγραμμάτων Σπουδών και Σχολικών Βιβλίων* (πρακτικά Συνεδρίου που οργάνωσε το ΚΕΑΣΒΕΠ (Θεσσαλονίκη 17-19.03.2017), 3 τόμοι. Θεσσαλονίκη: Γράφημα.
- Νούτσος, Μ. (1983) *Διδακτικοί Στόχοι και Αναλυτικό Πρόγραμμα. Κριτική μιας Σύγχρονης Παιδαγωγικής Ιδεολογίας*. Γιάννινα: Δωδώνη.
- Φλουρής, Γ. (2000)⁷ *Αναλυτικά Προγράμματα για μια Νέα Εποχή στην Εκπαίδευση*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Φραγκουδάκη, Α., Δραγώνα, Θ (επιμ.) (1997) *Τι είναι η πατρίδα μας; Εθνοκεντρισμός στην εκπαίδευση*, Αλεξάνδρεια, Αθήνα
- Χατζηγεωργίου, Γ. (1998) *Γνώθι το Curriculum. Γενικά και Ειδικά Θέματα Αναλυτικών Προγραμμάτων και Διδακτικής*. Αθήνα : Ατραπός.
- Apple, M. (1986) *Ιδεολογία και αναλυτικά προγράμματα* (μτφρ. Τ. Δαρβέρη). Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής.
- Apple, M. (2002) *Εσυγχρονισμός και συντήρηση στην εκπαίδευση* (μτφρ. Μ. Δεληγιάννη). Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Bernstein, B. (1989) *Παιδαγωγικοί κώδικες και κοινωνικός έλεγχος* (μτφρ. Ι. Σολομών). Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Car, W. & Kemmis, S. (1997) *Για μια κριτική εκπαιδευτική θεωρία: εκπαίδευση, γνώση και έρευνα δράσης* (μτφρ. Α. Λαμπράκη-Παγανού, Ε. Μηλίγκου, Κ. Ροδιάδου-Αλμπάνη). Αθήνα: Κώδικας.

- Dewey, J. (1982) *Το σχολείο που μ' αρέσει* [The School and Society]. Αθήνα: Γλάρος.
- Freire, P. (1997) *Η αγωγή του καταπιεζομένου*. Αθήνα: Ράππας.
- Hollins, E.R. (2007) *Ο πολιτισμός στη σχολική μάθηση* (μτφρ. Δ. Λάμπρου). Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Grundy, Sh. (2003) *Αναλυτικό Πρόγραμμα: προϊόν ή πράξις* (μτφρ. Ε. Γεωργιάδη). Αθήνα: Σαββάλας.
- Stenhouse, L. (2003) *Εισαγωγή στην έρευνα και την ανάπτυξη του Αναλυτικού Προγράμματος* (μτφ. Α. Τσάπελης). Αθήνα: Σαββάλας.
- Westphalen, K. (1982) *Αναμόρφωση των Αναλυτικών Προγραμμάτων: εισαγωγή στη μεταρρύθμιση του curriculum* (μτφρ. Ι. Πυργιωτάκης). Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.
- Aggarwal, D. (2007) *Curriculum development: Concept, methods, and techniques*. New Delhi: Book Enclave.
- Apel, H.J., Sacher, W. (Hrsg.) (2007)³ *Studienbuch Schulpädagogik*. (UTB Erziehungswissenschaft, Schulpädagogik. Bad Heilbrunn: Klinkhardt.
- Appel, S. (2005)⁵ *Handbuch Ganztagschule. Praxis, Konzepte, Handreichungen*. Schwalbach: Wochenschau.
- Arnold, K.-H., Sandfuchs, U. & Wiedmann, J. (Hrsg.) (2006) *Handbuch Unterricht*. Bad Heilbrunn: Klinkhardt.
- Arora, G.L. (1984) *Reflections on curriculum*. New Delhi: NCERT.
- Becker, G. E. (2006) *Lehrer lösen Konflikte. Ein Studien- und Übungsbuch*. Weinheim: Beltz.
- Berliner, D. C. (2001) Learning about and learning from expert teachers. *International Journal of Educational Research*, 35, 463-482.
- Beyer, L., Apple, M. (1998) *The curriculum. Problems, Politics, and Possibilities*. New York: State University of New York Press.
- Bilbao, Purita P., Lucido, Paz I., Iringan, Tomasa C., and Javier, Rodrigo B. (2008) *Curriculum Development*. Quezon City: Lorimar Publishing.
- Bobbitt, J. F. (1918) *The Curriculum*. Boston: Houghton Mifflin.
- Bohl, T. (2006) *Prüfen und Bewerten im Offenen Unterricht*. Weinheim: Beltz.
- Bönsch, M. (2000)³ *Variable Lernwege. Ein Lehrbuch der Unterrichtsmethoden*. Paderborn & München: Schöningh.
- Bönsch, M. (2006) *Gesamtschule. Die Schule der Zukunft mit historischem Hintergrund. Grundlagen der Schulpädagogik*, 54. Hohengehren: Schneider.
- Campbell, D., Harris, L. (2001) *Collaborative theme building. How Teachers Write Integrated Curriculum*. Boston: Allyn and Bacon.
- Boyle, B., & Charles, M. (2016) *Curriculum development*. New York: SAGE Publications.
- Chikumbu, T.J., Makamure, R. (2000) *Curriculum theory, design and assignment* (Module 13). Canada: The Commonwealth of Learning.
- Cortina, K.S., Baumert, J., Leschinsky, A., Mayer, K.U. & Trommer, L. (2008) *Das Bildungswesen in der Bundesrepublik Deutschland*. Hamburg: Rohwolt.
- Dewey, J. (1996) *The child and the curriculum*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Dietrich, J., Tenorth, H.E. (1997) *Theorie der Schule. Ein Studienbuch zu Geschichte, Funktionen und Gestaltung*. Berlin: Cornelsen-Scriptor.
- Doll, R.C. (1996) *Curriculum Improvement: Decision making and process*. Boston: Allyn and Bacon.
- Dubs, R. (2008)² *Lehrerverhalten. Ein Beitrag zur Interaktion von Lehrenden und Lernenden im Unterricht*. Zürich: SKV.
- Eberwein, H. (2002)⁶ *Integrationspädagogik. Kinder mit und ohne Beeinträchtigung lernen gemeinsam. Ein Handbuch*. Weinheim: Beltz.
- Eronena L., Kokkob S., Sormunena K. (2019) Escaping the subject-based class: a Finnish case study of developing transversal competencies in a transdisciplinary course, in: *Curriculum Journal*, 30 (3), 264–278.
- Frey, K. (2007) *Die Projektmethode. Der Weg zum bildenden Tun*. Basis-Bibliothek. Weinheim: Beltz.
- Garner R. (2015). *Finland schools' subjects scrapped and replaced with 'topics' as country reforms its education system*, στο: <http://www.independent.co.uk/news/world/europe/finland-schools-subjects-are-out-and-topics-are-in-as-country-reforms-its-education-system-10123911.html> (20/3/2015).

- Glatthorn, A.A., Boschee, F., Whitehead, B.M. (2009) *Curriculum leadership: strategies for development and implementation*, New Delhi: Sage
- Glötzl, H. (2000) *Prinzipien effektiven Unterrichts. Handbuch für die Erziehungs- und Unterrichtspraxis*. Band I und II. Stuttgart: Klett.
- Gudjons, H. (2007)² *Frontalunterricht neu entdeckt*. Bad Heilbrunn: Klinkhardt.
- Haarmann, D. (1998) *Wörterbuch Neue Schule. Stichworte zur aktuellen Reformdiskussion*. Weinheim: Beltz.
- Hancock, D., Dyk, P. H., & Jones, K. (2012) Adolescent Involvement in Extracurricular Activities. *Journal of Leadership Education*, 11(1), 84–101.
- Herrlitz, H.-G., Hopf, W. & Titze, H. (2005) *Deutsche Schulgeschichte von 1800 bis zur Gegenwart. Eine Einführung* (4. Aufl.) Weinheim: Juventa.
- Holt, M. (1983) *Curriculum workshop. An introduction to whole curriculum planning*. Boston: Routledge.
- Jackson, P.W. (1992) Conceptions of Curriculum and Curriculum Specialists. In Philip W. Jackson (ed.) *Handbook of Research on Curriculum: A Project of the American Educational Research Association*, 3–40. New York: Macmillan.
- Jackson, Ph. (1986) *Life in Classrooms*. New York: Holt, Rinehart, and Winston.
- Jank, W. & Meyer, H. (2005) *Didaktische Modelle* (8. Aufl.). Berlin: Cornelsen-Scriptor.
- Johnsen, B.E., (1993) *Textbooks in the kaleidoscope- A critical survey of literature and research on educational texts*. Oxford.
- Joseph.P.B. et al. (2000) *Cultures of curriculum* (Studies in Curriculum Theory). New York: Teachers college press.
- Kelly, A.V. (2009)⁶ *The Curriculum: theory and practice*. London: Sage
- Kiper, H., Meyer, H. & Topsch, W. (2004)² *Einführung in die Schulpädagogik*. Berlin: Cornelsen Scriptor.
- Krieger, C. G. (1998)² *Mut zur Freiarbeit: Praxis und Theorie des freien Arbeitens für die Sekundarstufe*. Hohengehren: Schneider.
- Kunze, I. & Solzbacher, C. (2008) *Individuelle Förderung in der Sekundarstufe I und II*. Hohengehren: Schneider.
- Lauth, G.W., Grünke, M. & Brunstein, J.C. (Hrsg.) (2004) *Interventionen bei Lernstörungen: Förderung, Training und Therapie in der Praxis*. Göttingen: Hogrefe.
- Limon E. Kattington (Ed.) (2010) *Handbook of Curriculum Development*. New York: Nova Science Publishers.
- Lohmann, G. (2003)² *Mit Schülern klarkommen. Professioneller Umgang mit Unterrichtsstörungen und Disziplinproblemen*. Berlin: Cornelsen-Scriptor.
- Mallery, A. (2000) *Creating a catalyst for thinking. The integrated curriculum*. Boston: Allyn and Bacon.
- McKernan, J. (2007) *Curriculum and imagination: Process, theory, pedagogy and action research*. London: Routledge.
- Meyer, H. (1997) *Schulpädagogik*. Band I-II. Berlin: Cornelsen-Scriptor.
- Meyer, H. (2007)² *Was ist guter Unterricht?*. Berlin: Cornelsen-Scriptor.
- Miller, R. (2001)² *Lehrer lernen. Ein pädagogisches Arbeitsbuch*. Weinheim: Beltz.
- Moore, A. (2014) *Understanding the School Curriculum: Theory, Politics and Principles*. London: Taylor & Francis.
- Myschker, N. (2008)⁶ *Verhaltensstörungen bei Kindern und Jugendlichen. Erscheinungsformen, Ursachen, hilfreiche Maßnahmen*. Stuttgart: Kohlhammer.
- Oliva. P.F. (2005)⁶ *Developing the Curriculum*. Boston: Pearson.
- Orestein A.C., Hunkins, F.P. (1988) *Curriculum: Foundations, principles and issues*. New Jersey: Prentice Hall.
- Peterßen, W.H. (2006)⁹ *Handbuch Unterrichtsplanung. Grundfragen, Modelle, Stufen, Dimensionen*. München: Oldenbourg.
- Pinar, W. (ed) *International handbook of curriculum research*. Oxford: Taylor and Francis.
- Pinar, W.F., Reynolds, W.M. Slattery, P., Taubman. P. M (1995) *Understanding Curriculum: An Introduction to the Study of Historical and Contemporary Curriculum Discourses*. New York: Peter Lang.
- Posner, G., Rudnitsky, A. (1982) *Course Design, A Guide to Curriculum Development for Teachers*. New York: Longman.
- Richmond, W. K. (2018) *The School Curriculum* (n.p.): Taylor & Francis.
- Rolff, H.G. (2007) *Studien zu einer Theorie der Schulentwicklung*. Weinheim: Beltz.

- Rost, D. H. (Hrsg.) (2006)³ *Handwörterbuch Pädagogische Psychologie: Schlüsselbegriffe*. Weinheim: Beltz.
- Saari A., Salmela S., Vilkkila J. (2013) Governing autonomy. Subjectivity, freedom, and knowledge in Finnish curriculum discourse, in: Pinar W. (ed) *International handbook of curriculum research*. Oxford: Taylor and Francis, 183-200.
- Schallenberger, H. (επιμ.) (1973) *Das Schulbuch – Produkt und Faktor gesellschaftlicher Prozesse*. Kastellaun: Aloys Hann Verlag.
- Schiro, (2008) *Curriculum Theories. Conflicting Visions and Enduring Concerns*. California: Sage.
- Schratz, M., Jakobsen, L. B., MacBeath, J. & Meuret, D. (2003) *Serena, oder: Wie Menschen ihre Schule verändern. Schulentwicklung und Schulevaluation in Europa*. Innsbruck: Studien Verlag.
- Seibert, N. (Hrsg.) (2000) *Unterrichtsmethoden kontrovers*. Bad Heilbrunn: Klinkhardt.
- Skiera, E. (2003) *Reformpädagogik in Geschichte und Gegenwart. Eine kritische Einführung*. München & Wien: Oldenbourg.
- Terhart, E. (2008). Die Lehrerbildung. In K. S. Cortina, J. Baumert, A. Leschinsky, K. U. Mayer & L. Trommer (Hrsg.) *Das Bildungswesen in der Bundesrepublik Deutschland (745-772)*. Hamburg: Rohwolt.
- Tulodziecki, G., Herzig, B. & Blömeke, S. (2004) *Gestaltung von Unterricht. Eine Einführung in die Didaktik*. Bad Heilbrunn: Klinkhardt.
- Valiga, T., Magel, C. (2001) *Curriculum Definitions and Influencing Factors*, Faculty Development Institute, NLN
- Vitikka E., Krokfors L., Rikabi L. (2016) The Finnish National Core Curriculum Design and Development, in: Niemi H., Toom A., Kallioniemi A. (eds.), *Miracle of Education: The Principles and Practices of Teaching and Learning in Finnish Schools*, (Second, revised edition). Rotterdam: Sense Publishers, 83-90.
- Weinbrenner, P. (1996) *Entwicklung eines Instrumentariums für die Ideologiekritik wirtschafts- und sozialwissenschaftl. Lehr- und Lernmittel*, Univ. 23. Schriften zur Didaktik der Wirtschafts- und Sozialwissenschaften, 45, Bielefeld
- Wiater, W. (2005)² *Unterrichtsprinzipien*. Donauwörth: Auer.
- Wiater, W. (2006)² *Theorie der Schule*. Donauwörth: Auer.

EM78 ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM78	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής και ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Η κατοχή στοιχειωδών γνώσεων και βασικών δεξιοτήτων χειρισμού ευρέως διαδεδομένων υπολογιστικών και δικτυακών τεχνολογιών αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την παρακολούθηση του μαθήματος.		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά και Αγγλικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6231		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η προσέγγιση και εξέταση θεωρητικών ζητημάτων που αναφέρονται στην έννοια και τα χαρακτηριστικά του ψηφιακού γραμματισμού και η πρακτική αντιμετώπιση της διδασκαλίας γνώσεων και δεξιοτήτων, στάσεων και ικανοτήτων που σχετίζονται με τον ψηφιακό γραμματισμό στο πλαίσιο της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση:

- Να προσδιορίζει τον όρο «ψηφιακός γραμματισμός» και να κατανοεί τις ποικίλες εννοιολογικές του προσεγγίσεις και τις αλληλεπιδράσεις του με άλλες συγγενείς μορφές και είδη γραμματισμού.
- Να επιδεικνύει έμπρακτη κατανόηση των ποιοτικών διαφορών μεταξύ των στόχων, των περιεχομένων και της μεθοδολογίας διαφόρων πλαισίων εκπαίδευσης και προγραμμάτων σπουδών για το ψηφιακό γραμματισμό.
- Να σχεδιάζει, να προετοιμάζει, να δημιουργεί και να αξιολογεί διδακτικο-μαθησιακές δραστηριότητες και εκπαιδευτικό υλικό για την απόκτηση γνώσεων και την ανάπτυξη δεξιοτήτων, ικανοτήτων, στάσεων και συμπεριφορών σχετικών με τον ψηφιακό γραμματισμό.

Γενικές Ικανότητες

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
  - Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
  - Λήψη αποφάσεων
  - Αυτόνομη εργασία
  - Ομαδική εργασία
  - Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
  - Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
-
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
  - Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
  - Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το περιεχόμενο του μαθήματος συνίσταται στις ακόλουθες ενότητες:

Θεματική Ενότητα 1: Το ιστορικό, κοινωνικό και οικονομικό πλαίσιο συγκρότησης του ψηφιακού γραμματισμού: Η ιστορία της εξέλιξης του ψηφιακού γραμματισμού, Κοινωνία της Πληροφορίας και τεχνολογική επανάσταση, Σύγχρονες κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής εκπαιδευτικής πολιτικής για τον ψηφιακό γραμματισμό.

Θεματική Ενότητα 2: Οι σύγχρονες διαστάσεις και τα χαρακτηριστικά του ψηφιακού γραμματισμού: Τεχνοκεντρικές και παιδαγωγικές εννοιολογικές προσεγγίσεις – Ο ψηφιακός γραμματισμός και η έρευνα PISA

Θεματική Ενότητα 3: Αλληλεπίδραση με άλλους γραμματισμούς (η εγγραμματοσύνη στα ΜΜΕ και ο πληροφοριακός αλφαριθμητισμός)

Θεματική Ενότητα 4: Ο ρόλος και το περιεχόμενο του ψηφιακού γραμματισμού στα προγράμματα σπουδών του Δημοτικού σχολείου: Το Ελληνικό πρόγραμμα σπουδών Πληροφορικής (Στόχοι, Περιεχόμενα, Διδακτική Μεθοδολογία και Αξιολόγηση), Τα προγράμματα σπουδών της Κύπρου, του Ηνωμένου Βασιλείου, των ΗΠΑ, της Φιλανδίας και της Νορβηγίας

Θεματική Ενότητα 5: Η ανάπτυξη του ψηφιακού γραμματισμού στο Δημοτικό σχολείο - Θεμελιώδεις μεθοδολογικές αρχές • Η εξοικείωση με βασικές διαχρονικές έννοιες και όρους της υπολογιστικής και δικτυακής τεχνολογίας - Η απόκτηση γνώσεων και η κατανόηση του τρόπου λειτουργίας των υπολογιστικών και δικτυακών τεχνολογιών • Η ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων χειρισμού υπολογιστικών και δικτυακών τεχνολογιών • Η ανάπτυξη και καλλιέργεια ικανοτήτων αναζήτησης, συλλογής, οργάνωσης, επεξεργασίας, αξιολόγησης και επικοινωνίας δεδομένων και πληροφοριών • Η καλλιέργεια στάσεων, αντιλήψεων και συμπεριφορών απέναντι στα ψηφιακά και ηλεκτρονικά ΜΜΕ - Η ευαισθητοποίηση σε σχέση με τα κοινωνικά, ηθικά, νομικά και ανθρώπινα ζητήματα της αξιοποίησης των ΤΠΕ στην καθημερινή ζωή • Μέθοδοι και τεχνικές αξιολόγησης και παρακολούθησης της πορείας των μαθητών -Βασικές αρχές διαχείρισης και οργάνωσης του διδακτικού έργου

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Το αντικείμενο και το περιεχόμενο του μαθήματος είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένα με την αξιοποίηση των ΤΠΕ σε κάθε επίπεδο και διάσταση της διδακτικο-μαθησιακής διαδικασίας	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Εργαστηριακή Άσκηση	17
	Μελέτη βιβλίων και άρθρων	10
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	15
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση έχει διαμορφωτικό και συμπερασματικό χαρακτήρα. Για τη διαμορφωτική αξιολόγηση προβλέπεται η εκπόνηση δραστηριοτήτων πρακτικού ή/και εργαστηριακού προσανατολισμού. Η συμπερασματική αξιολόγηση	
	Πραγματοποιείται μέσω κατάθεσης φακέλου εργαστηριακών εργασιών (Ατομικές ή Ομαδικές 2 ατόμων) που εστιάζουν στην παραγωγή πρότυπου εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία εννοιών, την απόκτηση δεξιοτήτων και την ανάπτυξη στάσεων που αναφέρονται στον ψηφιακό γραμματισμό.. Τα κριτήρια αξιολόγησης ανακοινώνονται σταδιακά μαζί με τα θέματα των εργαστηριακών εργασιών και διαφοροποιούνται ανάλογα με τη φύση και το θέμα της εκάστοτε εργασίας.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Buckingham, D.(2008) Εκπαίδευση στα ΜΜΕ: Αλφαριθμητισμός, μάθηση και σύγχρονη κουλτούρα. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα Α.Ε.

Kron, Friedrich W. (2007) Διδακτική των μέσων: Νέα μέσα στο πλαίσιο διδακτικών και μαθησιακών διαδικασιών, Αθήνα : Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Drenoyianni H. & Stergioulas L.K. (2011) (eds) Pursuing Digital Literacy in the School New Literacies series, Peter Lang Publishing Group, New York,pp. 269.

Drenoyianni, H. and Mylona, I. (2004) “Commenting on the Nature and Attributes of ICT in Education”. In Malpica, F., Friedrich, W. and Tremante, A. (Eds) Education/ Training and Information/ Communication Technologies and Applications, Orlando-Florida: International Institute of Informatics and Systemics.

Ντρενογιάννη, Ε., Stergioulas, L., Κάμτσιου, Ε. και Koskinen, T (2007) Οι προοπτικές και τα όρια των διαδικασιών συμμετοχικής διαμόρφωσης ενός ενιαίου πλαισίου εκπαίδευσης για τον «ψηφιακό γραμματισμό», Στο Καψάλης, Γ. Δ.. και Κατσίκης, Α.Ν. (Επιμ.) "Η Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και οι προκλήσεις της εποχής μας", Πρακτικά Εισηγήσεων του ομώνυμου συνεδρίου, Ιωάννινα: Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

Γρόλλιος, Γ. (1999) Ιδεολογία, Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Πολιτική: Λόγος και πράξη των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων για την Εκπαίδευση. Αθήνα: Gutenberg.

Giddens, A. (2002) Ο κόσμος των ραγδαίων αλλαγών. Πως επιδρά η παγκοσμιοποίηση στη ζωή μας. Αθήνα: ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ.

Gilster, P. (1997) Digital Literacy. New York: John Wiley & Sons, Inc.

Sloan, D. (Ed)(1985) The Computer in Education: A Critical Perspective. London: Teachers College Press.

Tyner, K. (1998) Literacy in a digital world: Teaching and Learning in the Age of Information. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Inc.

Robins, K. και Webster, F. (2002) Η Εποχή του Τεχνοπολιτισμού: από την Κοινωνία της Πληροφορίας στην εικονική ζωή. Αθήνα: Καστανιώτης.

Webster, F. (2002) Theories of the Information Society. New York: Routledge.

Howton, D. (1999) Computers in the Classroom – Lower & Middle Levels. London: Prim- Ed Publishing.

Κελεσιδής, Β. και Κουνελάκης, Κ. (2005) Οι Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας στο Δημοτικό Σχολείο: 69+1 δραστηριότητες στο εργαστήριο πληροφορικής. Θεσσαλονίκη: Μορφωτική Εστία Καλαμαριάς.

Δαπόντες, Ν., Ιωάννου, Σ., Μαστρογιάννης, Ι., Τζιμόπουλος, Ν., Τσοβόλας, Σ. και Αλπάς, Α. (2003) Ο Δάσκαλος Δημιουργός. Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη.

Mackay, F. and Carrier, S. (2000) Developing ICT Skills – Years 2 to 6. Leamington: Hopscotch Educational Publishing

EM80 ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM80	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕ Σ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο/Ειδικού υπόβαθρου/Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-----		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	OXI		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=8419		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα πρέπει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοήσουν το φαινόμενο του Κοινωνικού Αποκλεισμού • Να αντιληφθούν τις διαστάσεις του στην εκπαίδευση • Να προσεγγίσουν κριτικά τις αιτίες εμφάνισης και αναπαραγωγής του • Να αναζητήσουν λύσεις σχετικά με την καταπολέμησή του • Να ευαισθητοποιηθούν σχετικά με συγκεκριμένους πληθυσμούς που υποχρεώνονται σε συνθήκες κοινωνικού και εκπαιδευτικού αποκλεισμού • Να αποκτήσουν ικανότητες πολιτικού προβληματισμού και ανάλυσης κοινωνικών και εκπαιδευτικών φαινομένων
Γενικές Ικανότητες

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Ομαδική εργασία
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στα πλαίσια του μαθήματος επιχειρείται, καταρχήν, η διαπραγμάτευση του όρου «Κοινωνικός Αποκλεισμός» και η εκτενής ανάλυση και κατανόηση του αντίστοιχου κοινωνικού φαινομένου. Στη συνέχεια αναδεικνύονται τα βασικά χαρακτηριστικά του, που τον καθιστούν κοινωνικό πρόβλημα και αναζητούνται οι αιτίες παραγωγής, συντήρησης και αναπαραγωγής του. Περιγράφονται τα πεδία στα οποία αναπτύσσεται (επιστήμη, πολιτική,

MME), οι τεχνικές και τα μέσα με τα οποία συντηρείται (αποσιωπήσεις, διαστρεβλώσεις, επιλεκτικές αναφορές, γενικότερα ρατσιστικά στερεότυπα και προκαταλήψεις), η ιδεολογία στη βάση της οποίας εκλογικεύεται και νομιμοποιείται, ενώ παράλληλα αναδεικνύεται η μορφή κοινωνικοοικονομικής συγκρότησης στα πλαίσια της οποίας ενσαρκώνεται. Ομοίως, μέσω μιας ευρύτερης κριτικής ανάγνωσης του φαινομένου, εξετάζεται και η ενδεχόμενη υπέρβαση και επίλυσή του. Η συζήτηση, ωστόσο, διεξάγεται με ευθείες αναγωγές στο χώρο της εκπαίδευσης, έχοντας απώτερο σκοπό την αντιμετώπιση μιας από τις ιδιαίτερες διαστάσεις του φαινομένου (εκείνης του εκπαιδευτικού αποκλεισμού). Επομένως, αναπόφευκτη κρίνεται η συμπερίληψη όλων εκείνων που τελούν σε κίνδυνο ή έχουν ήδη βιώσει τον εκπαιδευτικό και –κατ' επέκταση- κοινωνικό αποκλεισμό στη χώρα μας (παιδιά μεταναστών, προσφύγων και παλιννοστούντων, παιδιά με αναπηρίες, παιδιά φτωχών οικογενειών και της ευρύτερης λαϊκής τάξης, Τσιγγάνοπουλα κ.ά.). Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ανάλυση των πολύ συγκεκριμένων και αρκετά διαφοροποιημένων κοινωνικών και εκπαιδευτικών συνθηκών, στις οποίες υπόκεινται αυτά. Στα πλαίσια της διαπραγμάτευσης εφικτών λύσεων του φαινομένου, συζητούνται οι όροι και παρουσιάζονται αναλυτικά οι βασικές αρχές της Διαπολιτισμικής και της Αντιρατσιστικής Εκπαίδευσης, τόσο κατ' αντιπαράθεση μεταξύ τους όσο και με τα ιστορικά προγενέστερα, ωστόσο κυρίαρχα σήμερα, παραδείγματα της αφομοίωσης και της ενσωμάτωσης. Τέλος, ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στην ανάλυση της νέας τάσης θεσμικής νομιμοποίησης εξαιρετικά ρατσιστικών, νεοναζιστικών μορφωμάτων στην παγκόσμια πολιτική σκηνή, στη βάση πάντα μιας προσπάθειας κατάδειξής τους ως βασικών πηγών κοινωνικού αποκλεισμού διάφορων πληθυσμιακών ομάδων στην Ελλάδα και διεθνώς.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία • Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές • Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών Αναλυτικότερα, κατά την παράδοση των μαθημάτων γίνεται χρήση υπολογιστή, βιντεοπροβολέα και διαφανειοσκόπιου. Επί πλέον, η επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες, για οποιοδήποτε λόγο σχετικό με τα μαθήματα, πραγματοποιείται μέσω του e-learning και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	<ul style="list-style-type: none"> • Διαλέξεις • Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων • Συγγραφή εργασίας /εργασιών 	<p>78 ώρες</p> <p>21 ώρες</p> <p>21 ώρες</p>
	Σύνολο Μαθήματος	120 ώρες
	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αξιολογούνται με γραπτή εργασία στο τέλος του εξαμήνου. Στα πλαίσια αυτής, καλούνται να παρουσιάσουν συνοπτικά και σε ομάδες των 3-4 ατόμων, τα βασικά σημεία πολύ συγκεκριμένων βιβλίων, που θεωρείται ότι προωθούν τα βασικά περιεχόμενα του μαθήματος και τα οποία συμπεριλαμβάνονται σε σχετική λίστα που διανέμεται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Οι τοποθετήσεις τους πρέπει να στηρίζονται στις θεωρίες που έχουν συζητηθεί εκτενώς κατά τη διάρκεια των παραδόσεων, καθώς και στη σχετική ύλη που αναρτάται επιπρόσθετα στην ηλεκτρονική πλατφόρμα υποστήριξης του μαθήματος. Με τον τρόπο αυτόν, ανιχνεύεται η κριτική ικανότητα τοποθέτησης και επιχειρηματολογίας σε ζητήματα καθημερινού κοινωνικού αποκλεισμού και αποκλεισμού στον χώρο της εκπαίδευσης.</p>

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Τσιάκαλος, Γ. (2006). *Απέναντι στα εργαστήρια του ρατσισμού*. Αθήνα: Τυπωθήτω-Αντιρρήσεις.
- Παπαδοπούλου, Δ. (2012). *Κοινωνιολογία του Αποκλεισμού στην εποχή της Παγκοσμιοποίησης. Η διάρρηξη του κοινωνικού δεσμού*
- Μπαλιμπάρ, Ετ., & Βαλλερστάιν, Ιμ. (1991) (μτφρ.: Άγ. Ελεφάντης & Ελ. Καλαφάτη). *Φυλή, Έθνος, Τάξη. Οιδιφορούμενες ταυτότητες*. Αθήνα: Ο Πολίτης.
- Cummins, J. (1999). *Ταυτότητες υπό διαπραγμάτευση. Εκπαίδευση με σκοπό την Ενδυνάμωση σε μια Κοινωνία της Ετερότητας*. Αθήνα: Gutenberg.
- Τσιάκαλος, Γ., & Σπανού, Ε. (Επιμέλεια), (1999). *Ανθρώπινη Αξιοπρέπεια και Κοινωνικός Αποκλεισμός. Εκπαιδευτική Πολιτική στην Ευρώπη*. Εταιρεία Πολιτικού Προβληματισμού Ν. Πουланτζάς. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Παπαδημητρίου, Δ. Ζ. (2000). *Ο Ευρωπαϊκός Ρατσισμός. Εισαγωγή στο φυλετικό μίσος. Ιστορική, Κοινωνιολογική και Πολιτική μελέτη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Τσιάκαλος, Γ. (2000). *Οδηγός Αντιρατσιστικής Εκπαίδευσης*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Λαμπριανίδης, Λ., & Λυμπεράκη, Αντ. (2001). *Αλβανοί μετανάστες στη Θεσσαλονίκη. Διαδρομές ευημερίας και παραδρομές δημόσιας εικόνας*. Αθήνα: Παρατηρητής.
- Κάτσικας, Χρήστος, & Πολίτου, Εύα. (2005). *Εκτός «Τάξης» το «Διαφορετικό»; Τσιγγάνοι, Μειονοτικοί, Παλιννοστούντες και Αλλοδαποί στην Ελληνική Εκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg.
- Μαυρίδης, Μπ. (2007). *Κυρίαρχος Λόγος και Κοινωνικός Αποκλεισμός. Τα πεδία της Πολιτικής, της Επιστήμης και της Εκπαίδευσης*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.
- Oliver, Michael. (2009). *Αναπηρία και Πολιτική*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Foucault, M. (2011) (μτφρ.: Τ. Μπέτζελος). *Επιτήρηση και τιμωρία. Η γέννηση της φυλακής*. Αθήνα: Πλέθρον.
- Τουρτούρας, Χρ. (2012). (β' έκδοση). *Σχολική αποτυχία και αποκλεισμός. Η περίπτωση των παιδιών από την πρώην Σοβιετική Ένωση*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Παληκίδης, Άγ. (Επιμ.) (2013) (α' έκδ.). *Κριτικές προσεγγίσεις του ναζιστικού φαινομένου. Από την ιστοριογραφία και την πολιτική θεωρία στη σχολική ιστορική μάθηση*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Κυρίδης, Αργ. (Επιμ.) (2014). *Ευπαθείς κοινωνικές ομάδες και διά βίου μάθηση*. Αθήνα: Gutenberg.
- Melzer, R., & Serafin, S. (Επιμ.) (2014) (μτφρ.: Ελ. Παπαδάκη). *Ο δεξιός εξτρεμισμός στην Ευρώπη. Αναλύσεις χωρών, αντίπαλες στρατηγικές, προσπάθειες εξόδου προς την αγορά εργασίας*. Αθήνα: Πόλις.
- Τσιάκαλος, Γ. (2015). *Για τη ναζιστική ακροδεξιά και την πολιτική καθημερινότητα στην εποχή της κρίσης*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Winkler, A. H. (2015) (ανατύπωση) (μτφρ.: Άντζη Σαλταμπάση). *Βαϊμάρη. Η ανάπηρη δημοκρατία 1918-1933*. Αθήνα: Πόλις.
- Ελευθεράκης, Γ. Θ., & Οικονομίδης, Δ. Β. (Επιμ.) (2018) (α' έκδ.). *Παιδαγωγική και Κοινωνιολογία της Δημοκρατίας & των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων*. Αθήνα: Διάδραση.

EM94 ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM94	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διαπολιτισμική Εκπαίδευση για την Κοινωνική Δικαιοσύνη		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=13704		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Μετά το μάθημα οι φοιτητές/τριες αναμένεται να κατανοήσουν ζητήματα που σχετίζονται με τις κοινωνικές διαφοροποιήσεις μέσα από τη σκοπιά της παιδαγωγικής για την κοινωνική δικαιοσύνη. Πιο συγκεκριμένα:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Να κατακτήσουν βασικές γνώσεις και δεξιότητες που σχετίζονται με τη σχετική θεματική και να είναι σε θέση να τις συνδέουν με τη πρακτική τους. ✓ Να αναγνωρίζουν και να μπορούν να εξηγήσουν πώς οι άνισες κοινωνικές σχέσεις επηρεάζουν τις ανθρώπινες δράσεις και σχέσεις τόσο στο μικρο (ατομικό) όσο και στο μακρο (δομικό) επίπεδο. ✓ Να αναπτύξουν το λεξιλόγιό τους με έννοιες, οι οποίες περιγράφουν τα ζητήματα της κοινωνικής διαφοροποίησης στα καναδικά σχολεία μέσα στη θεωρία της κρίσιμης κοινωνικής δικαιοσύνης. ✓ Να βελτιώσουν την κριτική τους ικανότητα και σκέψη, όπως και τον τρόπο που γράφουν και εκφράζονται προφορικά. ✓ Να αναπτύξει ένα σχέδιο δράσης για όλα τα παραπάνω, το οποίο θα εξυπηρετεί τους στόχους μιας πιο δίκαιης κοινωνίας. ✓ Πιο συγκεκριμένα, να μπορούν να σχεδιάζουν και να μπορούν να κάνουν μαθήματα λαμβάνοντας υπόψη τις κοινωνικές διαφορές μεταξύ των μαθητών. ✓ Να χρησιμοποιούν δεδομένα πολλαπλών πηγών στη διδασκαλία τους. ✓ Να προσδιορίζουν τις περαιτέρω ανάγκες της επαγγελματικής τους ανάπτυξης σε σχέση με τη διδασκαλία ή / και την υποστήριξη των μαθητών/τριών.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Να έχουν μελετήσει μια σειρά από άρθρα και βιβλία, με τα οποία θα έρθουν σε επαφή με τη θεωρία και τις διαφορετικές προσεγγίσεις της σχετικής επιστημονικής περιοχής. ✓ Να μπορούν να στηρίζουν τις αντιλήψεις και τις θεωρίες που υιοθετούν σε τεκμηριωμένες επιστημονικές απόψεις. ✓ Να διακρίνουν τις επιρροές και τις παιδαγωγικές παραδοχές που θεμελιώνουν τις διαφορετικές προσεγγίσεις που αφορούν στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση. ✓ Να μπορούν να στηρίζουν την αναγκαιότητα ενός δημοκρατικού σχολείου, ανοιχτού σε όλες και σε όλους. ✓ Να είναι σε θέση να μετατρέψουν τα θεωρητικά εφόδια σε καθημερινή πρακτική.

✓ Να μπορούν να συνδέουν την εκπαιδευτική πολιτική με την σχολική πραγματικότητα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Τι είναι η διαπολιτισμικότητα;
 Τι είναι η διαπολιτισμική εκπαίδευση;
 Διαφορετικές Προσεγγίσεις για τη διαπολιτισμική εκπαίδευση
 Τι είναι η κοινωνική δικαιοσύνη;
 Κοινωνική δικαιοσύνη, ανθρώπινα δικαιώματα και διαπολιτισμική εκπαίδευση
 Παιδαγωγικά και διδακτικά ζητήματα στη διαπολιτισμική εκπαίδευση για την Κοινωνική Δικαιοσύνη
 Οι κοινωνικές διαφοροποιήσεις στην Ελλάδα και ο ρόλος της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης για την Κοινωνική Δικαιοσύνη
 Διεθνή ζητήματα στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση για την Κοινωνική Δικαιοσύνη

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	60
	Σεμινάρια	18
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	39
	Εξετάσεις	3
	<i>Σύνολο Μαθήματος</i>	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Με εξετάσεις	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενα ακαδ. συγγράμματα (Εύδοξος):
 Γκόβαρης, Χ. (2004). *Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση*. Αθήνα: Ατραπός.
 Νικολάου, Γ. (2009). *Διαπολιτισμική Διδακτική*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:
 Παλαιολόγου, Ν. & Ευάγγελου, Ο. (2011). *Διαπολιτισμική Παιδαγωγική. Εκπαιδευτική Πολιτική Για Παιδιά Μεταναστών*. Αθήνα: Πεδίο.
 Balibar, E. & Wallerstein, I. (1991). *Φυλή, Έθνος, Τάξη. Οι διαφορούμενες ταυτότητες*. Αθήνα: Ο Πολίτης.
 Cummins, J. (1999). *Ταυτότητες υπό διαπραγμάτευση*. Αθήνα: Gutenberg.
 Καλλίνικος, Α., *Ρατσισμός: Τι είναι και πως παλεύεται, Εργατική Δημοκρατία*, Αθήνα 1999.
 Modood, T. (2007). *Multiculturalism*. Cambridge: Polity Press.
 Παρθένης, Χ. (2016). *Η διαπολιτισμική εκπαίδευση απέναντι σε νέες προκλήσεις* Αθήνα: Μεταίχμιο.
 Τσιάκαλος, Γ., *Απέναντι στα εργαστήρια του ρατσισμού, Τυπωθήτω*, Αθήνα 2006.
 Πλιόγκου, Β.& Καρακατσάνη, Δ. (Επιμ.) (2020). *Σύγχρονες τάσεις στην παιδαγωγική θεωρία και πρακτική. Δημοκρατία – πολιτεότητα – ετερογένεια*. Αθήνα: Gutenberg.

EM 95

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM95	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ Ι: ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές και φοιτήτριες στο πλαίσιο του μαθήματος θα γνωρίσουν και θα αναλύσουν κριτικά τα κυριότερα ρεύματα σκέψης και πώς επηρεάζουν και καθορίζουν σε κάθε ιστορικό και κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο τη διαμόρφωση των παιδαγωγικών θεωριών και πρακτικών του σχεδιασμού και της ανάπτυξης προγραμμάτων Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Ειδικότερα:

- ☐ Θα μπορούν να ορίζουν και να διακρίνουν σε ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης ενηλίκων τις επιρροές του εκάστοτε ρεύματος.
- ☐ Θα διερωτηθούν για τις κοινές αφετηρίες και τις διαδρομές διαφοροποίησης της εξέλιξης των ρευμάτων σκέψης όσον αφορά τη θεωρία και την πρακτική των προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων.
- ☐ Θα είναι σε θέση να συγκρίνουν και να συσχετίζουν την αλληλεπίδραση ή την αλληλοεπικάλυψη διαφορετικών θεωριών και πρακτικών.
- ☐ Θα μπορούν να αναλύσουν και να μελετήσουν κριτικά-ερμηνευτικά θεωρίες και πρακτικές σχεδιασμού και ανάπτυξης προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων ως προς τα δομικά τους στοιχεία: σκοπό και στόχους, περιεχόμενο, διδακτική μεθοδολογία και μέσα, αξιολόγηση, ρόλος του/ης εκπαιδευτή/τριας, ρόλος εκπαιδευόμενου/ης, σχέσεις και κλίμα.
- Θα εκτιμήσουν, θα υποστηρίξουν ή/και θα αμφισβητήσουν τις παραδοχές που υπαγορεύουν αντιλήψεις και πρακτικές των προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων
- Θα καλλιεργήσουν την ικανότητα του κριτικού αναστοχασμού και της διαλεκτικής σκέψης.
- Θα αναπτύξουν τον σκοπό εκπαιδευτικών προγραμμάτων, θα σχεδιάζουν και θα υλοποιούν μικροδιδασκαλία

Γενικές Ικανότητες

Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εκπαιδευτική θεωρία και πράξη
 Η σύνδεση θεωρίας και πράξης στο εκπαιδευτικό έργο - Το πλαίσιο εφαρμογής της πρακτικής των εκπαιδευτών - Η σχέση θεωρίας και πράξης στη Φιλοσοφία της Εκπαίδευσης Ενηλίκων - Κοινή Λογική και Προσωπικές Θεωρίες εκπαιδευτών - Θεωρίες δράσης & Θεωρίες σεχρήση
2. Φιλοσοφικά ρεύματα σκέψης που επέδρασαν στη διαμόρφωση της θεωρίας και της πρακτικής στην εκπαίδευση ενηλίκων στο σχεδιασμό και την ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων
  - Η Φιλελεύθερη Ανθρωπιστική Φιλοσοφία (Κλασικός Ανθρωπισμός) για την Εκπαίδευση Ενηλίκων (Ιστορική επισκόπηση - Σκοπός και Πρόγραμμα Σπουδών - Αποτίμηση)
  - Η Προοδευτική Φιλοσοφία για την Εκπαίδευση Ενηλίκων (Ιστορική επισκόπηση - Βασικές αρχές για το Πρόγραμμα Σπουδών - Μια διευρυμένη οπτική της σημασίας της εκπαίδευσης -Σημείο εστίασης στην εκπαίδευση: Οι εκπαιδευόμενοι - Μια νέα εκπαιδευτική μεθοδολογία -Η σχέση μεταξύ δασκάλων και μαθητευόμενων - Η εκπαίδευση ως μοχλός κοινωνικής αλλαγής – Αποτίμηση)
  - Η Συμπεριφοριστική Φιλοσοφία και η Θεωρία της Κοινωνικής Αποτελεσματικότητας στην Εκπαίδευση Ενηλίκων (Ιστορική επισκόπηση - Αρχές του Συμπεριφορισμού που εφαρμόζονται στο σχεδιασμό & την ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων - Σκοπός και Πρόγραμμα Σπουδών - Διδακτικές μέθοδοι - Εκπαίδευση που βασίζεται στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και στην ανάπτυξη ανθρωπίνων πόρων - Η κοινωνική λογοδοσία (accountability) - Αποτίμηση)
  - Η Υπαρξιακή-Προσωποκεντρική Ανθρωπιστική Φιλοσοφία για την Εκπαίδευση Ενηλίκων (Ιστορική επισκόπηση - Θεμελιακές παραδοχές της Ανθρωπιστικής Φιλοσοφίας - Εκπαιδευτικές αρχές για το σχεδιασμό και την ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων - Σκοπός - Περιεχόμενο - Μαθησιακή διαδικασία - Αξιολόγηση - Ρόλος εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενου - Ομαδοσυνεργατικές μέθοδοι - Αποτίμηση)
  - Η Ριζοσπαστική και Κριτική Φιλοσοφία για την Εκπαίδευση Ενηλίκων (Ιστορική επισκόπηση (Η Εκπαίδευση Ενηλίκων και οι πρώιμες σοσιαλιστικές ιδέες - Η διάδοση του Μαρξισμού στην Εκπαίδευση Ενηλίκων - Η Μαρξιστική-Σοσιαλιστική Παράδοση στην εκπαίδευση - Η παράδοση των αριστερών – φροϋδικών (Freudian Left) - Η αναρχική παράδοση - Η επίδραση της Ριζοσπαστικής Φιλοσοφίας στην Εκπαίδευση & Εκπαίδευση Ενηλίκων - Η αγωγή των καταπιεζόμενων και ο Freire: Βασικές φιλοσοφικές του αρχές Εκπαιδευτικές αρχές για το Πρόγραμμα Σπουδών Το κίνημα αποσχολαιοποίησης και η Εκπαίδευση Ενηλίκων: Illich και Ohliger - Αποτίμηση)
3. Λήψη αποφάσεων για το σχεδιασμό και την ανάπτυξη Προγραμμάτων Εκπαίδευσης Ενηλίκων & εκπαιδευτικού υλικού και η σχετική αυτονομία του εκπαιδευτή ενηλίκων.
4. Αξιοποίηση των τεσσάρων φακών του S. Brookfield και των δυναμικών εκπαιδευτικών τεχνικών για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων προώθησης του κριτικού μετασχηματιστικού στοχασμού.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο στην αίθουσα διδασκαλίας	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία του μαθήματος, στην επικοινωνία με τις/τους φοιτήτριες/ητές και στην αξιολόγηση των φοιτητριών/τών.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	58

	Εργαστήρια	34
	Αυτοτελής μελέτη	25
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	<p>Η αξιολόγηση είναι διαμορφωτική, αλλά και συμπερασματική. Η διαμορφωτική θα συντελείται καθόλη τη διάρκεια του μαθήματος μέσω δοκιμασιών σύντομης απάντησης, ατομικών και ομαδικών (έως 5-7 ατόμων) ασκήσεων με κριτήριο την οργάνωση, την ποιότητα και την πρωτοτυπία των ισχυρισμών και των ερωτημάτων καθώς και τη συμβολή τους στην προώθηση του κριτικού στοχασμού και της διαλεκτικής σκέψης (με ποσοστό 30% της τελικής βαθμολογίας). Η συμπερασματική αξιολόγηση θα πραγματοποιείται με ομαδική τελική γραπτή εργασία (ποσοστό 70% της τελικής βαθμολογίας) που περιλαμβάνει σχεδιασμό προγράμματος, ανάπτυξη και παρουσίαση μικροδιδασκαλίας.</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Brookfield, S. (2023). Προς μια κριτικά στοχαστική διδασκαλία. (Επιστημ. Επιμέλεια: Λ. Γιώτη & Θ. Καραλής). Αθήνα: Gutenberg. ID EUDOXUS 122078625

Παυλή-Κορρέ Μ. & Λευθεριώτου, Π. (2020). Σχεδιασμός Προγραμμάτων Μη Τυπικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων Διά Ζώσης Εκπαίδευσης και Ηλεκτρονικής Μάθησης. Αθήνα: Εκδ. Ύψιλον. ID EUDOXUS 94701849

Γιώτη, Λ. (2020). Ρεύματα Σκέψης που διαμόρφωσαν τη Θεωρία και την Πρακτική στο Σχεδιασμό και την Ανάπτυξη Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων. Σημειώσεις Μαθήματος.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Brookfield, S. (1996). Breaking the code. In R. Edwards, A. Hanson & P. Raggatt, Boundaries of Adult Learning. London: Routledge, pp. 62-78.

Brookfield, S. (1991). On ideology, pillage, language and risk: critical thinking and the tensions of critical practice. Studies in Continuing Education, 13(1), 1-14, DOI: 10.1080/0158037910130101.

Elias L. J. & Merriam S. (2005). Philosophical Foundations of Adult Education. Malabar; Florida: Krieger Publishing Co (3rd ed).

Gioti, L. (2018). Theories of Action and Theories-in-use of Adult Educators. Motivation, Obstacles and Individual Differences in Teachers' Training. International Journal of Learning and Teaching (To be published in IJLT, ISSN: 2377-2891). <http://www.ijlt.org/uploadfile/2018/0824/20180824051142835.pdf>.

Γιώτη, Λ. (2017). Ρεύματα σκέψης που καθοδηγούν τις θεωρίες και τις πρακτικές των Σχολικών Συμβούλων ως εκπαιδευτών ενηλίκων. Εκπαίδευση Ενηλίκων, 39, σσ. 6-16.

Γιώτη, Λ. (2010). Ο σκοπός της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών στην προοπτική της δια βίου εκπαίδευσης: Οι απόψεις των Σχολικών Συμβούλων. Στο Κ.Δ. Μαλαφάντης, Μ. Ανδρεαδάκης, Δ. Καραγιώργος, Γ. Μανωλίτσης & Β. Οικονομίδης (επιμ.) Ελληνική Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Έρευνα, τ. Β', Αθήνα: Διάδραση, σσ. 1649-1660.

Γρόλλιος, Γ. (2011). Προοδευτική εκπαίδευση και αναλυτικό πρόγραμμα. Θεσσ/κη: Επίκεντρο.

Γρόλλιος, Γ. (2005). Ο Paulo Freire και το Αναλυτικό Πρόγραμμα. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.

Κουμάκης, Χ.Γ. (2000). Φιλοσοφικά Ρεύματα και Παιδεία. Ιωάννινα: Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

- Ματσαγγούρας, Η. & Χέλμης, Σ. (2005). Προσωπική Θεωρία των Ελλήνων Δασκάλων: Κοινωνικά, Φιλοσοφικά και Διδακτικά Διλήμματα. Στο Μ. Kassotakis & G. Flouris (eds), Topics and Issues in Education. Αθήνα: Ατραπός.
- Pavlidis, P. (2013). Towards a Marxist-inspired Understanding of Philosophy of Education. In Conference Proceedings of the XXIII World Congress Vol. 50, Philosophy of Education. DOI: 10.5840/wcp232018501040.https://www.researchgate.net/publication/325699872_Towards_a_Marxist-inspired_Understanding_of_Philosophy_of_Education.
- Price, D. W. (1999). Philosophy and the Adult Educator. *Adult Learning*, 11(2), 2-5. Merriam, S. B. (ed) (1995²). *Selected Writings on Philosophy and Adult Education*. Malabar; Florida: Krieger Publishing Co.
- Pring, R. (2004). *Philosophy of Education: Aims, Theory, Common Sense and Research*. London-New York: Continuum.
- Thayer, H.S. (1967). Pragmatism. *The Encyclopedia of Philosophy*, vol. 6 (pp. 430-436). New York: The Macmillan Company and The Free Press.
- Young Michael F. D. (1998). *The curriculum of the future from the 'New sociology of education' to a critical theory of learning*. London; Philadelphia: Falmer Press.
- Zinn, L. (20043). Identifying your Philosophical Orientation. In M. W. Galbraith (ed.), *Adult Learning Methods: A Guide for Effective Instruction*. Malabar, Florida: Krieger Publishing Company.

EM97 ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM97	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕ Σ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	eLearning (Moodle): https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=14321		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές και φοιτήτριες στο πλαίσιο του μαθήματος θα εξοικειωθούν με βασικές θεωρίες των πολιτισμικών και κριτικών σπουδών και της πολιτισμικής ανάλυσης για τους τρόπους που η κουλτούρα δημιουργεί και μετασχηματίζει τις υποκειμενικές εμπειρίες, την καθημερινή ζωή, τις κοινωνικές σχέσεις και την εξουσία και τη συμβολή τους στη δημοκρατική και απελευθερωτική μάθηση των ενηλίκων. Ειδικότερα:

- Θα κατανοήσουν τις σημαντικότερες θεωρίες των πολιτισμικών και κριτικών σπουδών, τις παγκόσμιες τάσεις και το διεπιστημονικό τους χαρακτήρα
- Θα επιδεικνύουν την εφαρμοσιμότητα των πολιτισμικών και κριτικών σπουδών σε νέες καταστάσεις και πρακτικές που σχετίζονται με τη διαμόρφωση της καθημερινής συνείδησης και τη συγκρότηση των ταυτοτήτων στην ενηλικιότητα
- Θα συνθέτουν θεωρίες των κριτικών και πολιτισμικών σπουδών για να ερμηνεύσουν και να αποτιμήσουν διαστάσεις της μαζικής και λαϊκής κουλτούρας και των κινημάτων εκπαίδευσης ενηλίκων.
- Θα καλλιεργήσουν την ικανότητα του κριτικού αναστοχασμού και της διαλεκτικής σκέψης.

Γενικές Ικανότητες

Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι πολιτισμικές και κριτικές σπουδές ως ένα κίνημα που απέκτησε δυναμική τη δεκαετία του '70 συνιστούν παράλληλα ένα καινοτόμο διεπιστημονικό πεδίο που μελετά την επίδραση της κουλτούρας στην καθημερινή συνείδηση και τη διαμόρφωση των υποκειμενικών και συλλογικών ταυτοτήτων. Οι πολιτισμικές και κριτικές σπουδές διερευνούν τις σημειωτικές πρακτικές και τις σχέσεις μεταξύ αφενός της κουλτούρας ως μορφή εκφραστικών και συμβολικών δραστηριοτήτων, αφετέρου των κουλτούρων ως διακριτών τρόπων ζωής σε σύνδεση με τις κυρίαρχες μορφές εξουσίας και ιδεολογίας. Αποτελούν συνιστάμενη των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών και αντλούν από τη θεωρία και τη μεθοδολογία των λογοτεχνικών σπουδών, της κοινωνιολογίας, της φιλοσοφίας, των σπουδών στην επικοινωνία και τα μέσα, της ιστορίας, της πολιτισμικής ανθρωπολογίας, της κριτικής πολιτικής οικονομίας, της γλωσσολογίας, της σημειωτικής και της ψυχανάλυσης. Θέτουν ερωτήματα και προβληματοποιούν όψεις της σύγχρονης ζωής επιδιώκοντας να κατανοηθεί η διαδικασία μέσω της οποίας οι κοινωνίες, και οι ποικίλες ομάδες εντός της, διαπραγματεύονται την ιστορία, την κοινοτική ζωή και τις μελλοντικές της προκλήσεις.

Οι πολιτισμικές και κριτικές σπουδές εξετάζουν τις διαδικασίες παραγωγής, διάδοσης και πρόσληψης των ιδεών και ιδεολογιών, των μύθων και δοξασιών, της τάξης, του φύλου, της φυλής, της εθνότητας και εθνικότητας, της υποκειμενικότητας, του ασυνείδητου και της επιθυμίας, της σεξουαλικότητας και των αναπαραστάσεων για το σώμα, τις καθημερινές συνήθειες, της λαϊκής, της μαζικής και της δημοφιλούς κουλτούρας, της υψηλής αισθητικής και του μπανάλ, ανά τον κόσμο. Αναδεικνύουν το ρόλο της λαϊκής κουλτούρας ως μορφή έκφρασης της καθημερινής συνείδησης και ως χώρο πολιτισμικής αντίστασης που επηρεάζει την τέχνη και τις πολιτισμικές αναπαραστάσεις.

Στο μάθημα θα προσεγγίσουμε τη θεωρία και την πρακτική των πολιτιστικών και κριτικών σπουδών στην ιστορική τους διαδρομή, την εξέλιξη και τις μελλοντικές τους τάσεις. Θα αποσαφηνίσουμε βασικούς όρους δίνοντας έμφαση στις σχέσεις εξουσίας και την επίδρασή τους στη διαμόρφωση των πολιτισμικών πρακτικών, στην ιδεολογική και πολιτισμική ηγεμονία και τη σχέση της με τη λαϊκή κουλτούρα, τις σημειωτικές πρακτικές, την πολιτιστική βιομηχανία και τον παιδαγωγικό ρόλο της τέχνης και της κουλτούρας στη διαμόρφωση της υποκειμενικότητας και των ταυτοτήτων που συγκροτούν την ενηλικιότητα με έμφαση στις νεανικές κουλτούρες και το life style. Ακόμη θα αναδείξουμε την αξιοποίηση της εκπαίδευσης ενηλίκων, στο πλαίσιο των πολιτιστικών και κριτικών σπουδών, ως δημόσια παιδαγωγική και ως πεδίο εμπρόθετης κριτικής πολιτικής και πολιτιστικής δράσης για τον εκδημοκρατισμό, την από-ελιτικοποίηση της κουλτούρας και την αποδόμηση κοινωνικών ιεραρχιών.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία του μαθήματος, στην επικοινωνία με τις/τους φοιτήτριες/ητές και στην αξιολόγηση των φοιτητριών/τών.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	20
	Σεμινάρια	25
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων, διαφημίσεων, ταινιών	25
	Συγγραφή εργασίας /εργασιών	50
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση είναι διαρκής, διαμορφωτική αλλά και συμπερασματική. Η διαμορφωτική θα συντελείται καθόλη τη διάρκεια του μαθήματος μέσω δοκιμασιών σύντομης απάντησης, ατομικών και ομαδικών (έως 5 ατόμων) ασκήσεων και εργασιών με κριτήριο την οργάνωση, την ποιότητα, την πρωτοτυπία και την τεκμηρίωση των αναλύσεων και των ερμηνειών των πολιτισμικών κειμένων καθώς και τη συμβολή τους στην προώθηση του κριτικού στοχασμού και της διαλεκτικής σκέψης (με ποσοστό 30% της τελικής βαθμολογίας). Η συμπερασματική θα πραγματοποιηθεί με γραπτή τελική ομαδική (έως 5 ατόμων) εργασία (με ποσοστό 70% της τελικής βαθμολογίας). Η γραπτή εργασία θα αξιολογείται με κριτήριο τη συστηματικότητα της σύνθεσης και οργάνωσης της συλλογιστικής, την ποιότητα και πολυεπιστημονικότητα της τεκμηρίωσης της ανάλυσης και ερμηνείας των πολιτισμικών κειμένων, την πρωτοτυπία των επιχειρημάτων και τη συμβολή τους στην προώθηση νέων κατανοήσεων της κουλτούρας και υποκουλτούρας και του κριτικού στοχασμού.</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος

Barker Chris & Jane Emma (2020). Πολιτισμικές Σπουδές Θεωρία και Πρακτική. (Επιμ. Β. Αλεξίου & Μάρθα Μιχαηλίδου). Αθήνα: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΖΙΟΛΑ.

Κωδικός Εύδοξου: 94645725

Philip Smith (2006). Πολιτισμική θεωρία. Μία Εισαγωγή. (Επιμ. Ν. Μπουμπάρης – μτφρ. Α. Κατσικερός). Εκδόσεις ΚΡΙΤΙΚΗ. **Κωδικός Εύδοξου: 11749**

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Ξενόγλωσση

Barker, C. (2000). *Cultural Studies: Theory and Practice*. London: Sage.

Eagleton, T. (ed.) *Raymond Williams: Critical Perspectives*. Boston: Northeastern University Press.

Easthope, A. and McGowan, K. (eds.) (1992). *A Critical and Cultural Theory Reader*. Toronto: University of Toronto.

Edgar, A. & Sedgwick, P. (2002). *Cultural theory: the key thinkers*. London & New York: Routledge.

Foucault, M. (1996). The Subject and Power. *Critical Inquiry* 8(4), 777-795.

Freire, P. & D. Macedo (1987). *Literacy: Reading the Word and Reading the World*. London: Routledge & Kegan Paul.

Gioti, L. & Perdiki, E. (2019). Participation to Adult Non-Formal Leisure Education in Local Community Programs in the Economic Crisis. *International Journal of anagement and Applied Science (IJMAS)*, 5 (12), 48-54 (ISSN 2394-7926). IRAJ DOI Number - IJMAS-IRAJ-DOI-16769, <http://ijmas.iraj.in/index.php>.

Giroux, H. A. (2012). *Disturbing pleasures: Learning popular culture*. Routledge.

Hake, B. J. (1994). Formative Periods in the History of Adult Education: The role of social and cultural movements in cross-cultural communication. *Cultural and Intercultural Experiences in European Adult Education: essays on popular and higher education since, 1890*, 10-36.

- Lacan, J. (1966). Subversion du Sujet et Dialectique du Desir dans l' Inconscient Freudien. *Ecrits*. Paris.
- McGuigan, J. (1997). *Cultural Methodologies*. London: Sage.
- Morgan, W. J. (2002). Antonio Gramsci and Raymond Williams: Workers, Intellectuals, and Adult Education. In C. Borg, J. Buttigieg and P. Mayo (eds.) *Gramsci and Education*. Lanham: Rowman & Littlefield.
- Motta, S. C., Esteves, A. M., Langdon, J., Larweh, K., Cameron, S., Blanco, E. G., & Luchies, T. (2014). Reinventing emancipation in the 21st century: The pedagogical practices of social movements. *Interface*, 6(1), 1-24.
- Shary, T. (2003). Course File for "Film Genres and the Image of Youth". *Journal of Film and Video*, 55(1), 39-57.
- Smith, P. (2006). *Πολιτισμική θεωρία* (μτφρ. Θ. Κατσικερός) Αθήνα: Κριτική.
- Stamou, A. G., Agrafioti, A., & Dinas, K. D. (2012). Representations of youth (language) in Greek TV commercials. *Journal of Youth Studies*, 15(7), 909-928.
- Vogler, C. A., & Markell, P. (2003). Introduction: Violence, redemption, and the liberal imagination. *Public Culture*, 15(1), 1-10.
- United Nations (1986). *The situation of youth in the 1980s and prospects and challenges for the year 2000*. New York: United Nations.
- Tilly, C., & Wood, L. J. (2015). *Social Movements 1768-2012*. Routledge.
- Willis, P. E. (1977). *Learning to Labour: how working class kids get working classjobs*. Aldershot: Gower

Ελληνόγλωσση

- Adorno, T., Lowenthal, L., Marcuse, H. & Horkheimer, M. (1984). *Τέχνη και Μαζική Κουλτούρα*. Αθήνα: Ύψιλον.
- Άντερσον, Μ. (1997). *Φαντασιακές κοινότητες. Στοχασμοί για τις απαρχές και τη διάδοση του εθνικισμού*, (μτφρ. Π. Χαντζαρούλα). Αθήνα: Νεφέλη.
- Αστρινάκης Α. Ε. (1991). *Νεανικές υποκουλτούρες: Παρεκκλίνουσες υποκουλτούρες της νεολαίας της εργατικής τάξης: Η βρετανική θεώρηση και η ελληνική εμπειρία*. Αθήνα: Παπαζήσης.
- Bourdieu, P. (2013). *Η Διάκριση: Κοινωνική κριτική της καλαισθητικής κρίσης*, (μτφρ. Κ. Καψαμπέλη). Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκης.
- Γιώτη, Α. & Φλουρή, Γ. (2014). Η απόπειρα κατασκευής μίας 'γλώσσας δυνατότητας' σε ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα μεντόρων για την υποστήριξη μίας πολιτισμικά ευαίσθητης διδασκαλίας μαθητών με 'υποτελή' κουλτούρα. In *Proceedings of IV International Conference on Critical Education*, in Thessaloniki, 23-26 June, 2014 (to be published as e-book).
- Gellner E. 1992. *Έθνη και Εθνικισμός*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Δερμεντζόπουλος, Χ. & Σπυριδάκης, Μ. (επιμ.), *Ανθρωπολογία, κουλτούρα και πολιτική*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Eagleton, T. (2003). *Η έννοια της κουλτούρας*. Αθήνα: Πόλις.
- Gramsci, A. (1973). *Η οργάνωση της κουλτούρας*, (μτφ Θ.Χ. Παπαδόπουλος). Αθήνα: Στοχαστής.
- Greenberg, C. (2007). *Τέχνη και Πολιτισμός: Δοκίμια κριτικής* (μτφρ.-επιμ. Δ. Δασκαλοθανάσης). Αθήνα: Εκδόσεις Νεφέλη.
- Hall, S. (2017). *Το έργο της αναπαράστασης*, (μτφρ. Π. Πετσίνη). Αθήνα: Πλέθρον
- Hall, S., Held, D. & McGrew, A. (2003). *Η νεωτερικότητα σήμερα*. Αθήνα: Σαββάλας
- Hebdige, D. (1988). *Υποκουλτούρα: Το νόημα του στυλ*, (μτφρ. Έ. Καλλιφατίδη). Αθήνα: Γνώση.
- Lacan, J. (1982). *Το σεμινάριο του Ζακ Λακάν: Βιβλίο XI: Οι τέσσερις θεμελιακές έννοιες της ψυχανάλυσης (1964)*, (μτφρ. Α. Σκαρπαλέζου). Αθήνα: Κέδρος - Ράπα.
- Levi-Strauss, C., 2003. *Φυλή και Ιστορία. Φυλή και Πολιτισμός*. Αθήνα: Πατάκης. Λίποβατς, Θ. & Δεμερτζής, Ν.(1994). *Δοκίμιο για την Ιδεολογία*. Αθήνα: εκδ. Οδυσσέας.
- ~~Πασγαλίδης, Γ. (2012). Πολιτισμικές Σπουδές και Προοπτικές Σπουδών Στο~~

Διαλέξεις και μελέτες για τις πολιτισμικές σπουδές και τις εικαστικές τέχνες (σσ. 26-39). ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη: εκδ. Ζήτη. <https://www.academia.edu/11831596>.

Ρηγοπούλου, Π. (2018). Πολιτισμικές Σπουδές: Ανατροπή ή παρένδυση του ευρωπαιοκεντρικού μοντέλου; *Τετράδια Μαρξισμού*, 7. <http://tetradia-marxismou.gr>.

Σάιντ, Έ. (1996). *Οριενταλισμός*. Αθήνα: Νεφέλη.

Williams, R. (1994). *Κουλτούρα και Ιστορία*, (μτφ. Βενετία Αποστολίδου). Αθήνα: Γνώση.

EM103- ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM103	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΑΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διάφορες μορφές διδασκαλίας (διαλέξεις, επισκέψεις-σεμινάριο, εργαστηριακές ασκήσεις)	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εμβάθυνσης / Εμπέδωσης Γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ & ΑΓΓΛΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=17845		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>α) Γνώση και κατανόηση του θέματος: Κοινωνικά εμπλεκόμενες τέχνες, εκπαίδευση μέσω των τεχνών, νέες τεχνολογίες στην τέχνη και την πολιτισμική εκπαίδευση.</p> <p>β) Πνευματική ανάπτυξη: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες:</p> <ul style="list-style-type: none"> - θα έχουν προσεγγίσει τις θεμελιώδεις θεωρίες για το ρόλο και τη χρήση των τεχνών (με έμφαση στις κοινωνικά εμπλεκόμενες τέχνες), των πολιτιστικών αντικειμένων και χώρων στην εκπαίδευση (μουσειακή εκπαίδευση) - θα μπορούν να διακρίνουν τα βασικά οφέλη και τους πιθανούς κινδύνους (μειονεκτήματα) της χρήσης των ΤΠΕ στην προσέγγιση των τεχνών και των μουσείων, στο σχολείο και σε άλλα περιβάλλοντα. - Θα έχουν προβληματιστεί, πειραματιστεί και συνεργαστεί μέσα στην κοινότητά τους για να δημιουργήσουν και να παρουσιάσουν ομαδικά, χρησιμοποιώντας ΤΠΕ, τρόπους σύνδεσης των παραπάνω με την εκπαιδευτική διαδικασία εντός και εκτός σχολικού περιβάλλοντος, θέτοντας ως βασικό παρονομαστή την ολιστική εκπαιδευτική προσέγγιση. - Θα έχουν μελετήσει και αναλύσει κριτικά την πρόσφατη βιβλιογραφία για την τέχνη και την κριτική παιδαγωγική καθώς και για τις κοινωνικά εμπλεκόμενες τέχνες. - θα έχουν εξοικειωθεί με τα πιο σύγχρονα εργαλεία ΤΠΕ για την καλλιτεχνική-πολιτισμική εκπαίδευση, καθώς και με τις σχετικές ηλεκτρονικές εφαρμογές για τη μετατροπή των πολιτιστικών αντικειμένων και των εικαστικών τεχνών σε εργαλείο μάθησης. - Θα έχουν πειραματιστεί με τη δημιουργία του δικού τους προγράμματος χρησιμοποιώντας τουλάχιστον μία εφαρμογή (ΤΠΕ). <p>γ) Βασικές/μεταβιβάσιμες δεξιότητες</p> <ul style="list-style-type: none"> - να εφαρμόζουν τις γνώσεις στην πράξη - να ανακτούν, να αναλύουν και να συνθέτουν δεδομένα και πληροφορίες, με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών - να εργάζονται σε διεπιστημονικές ομάδες & σε διεθνές πλαίσιο - να παράγουν νέες ερευνητικές ιδέες

- να σχεδιάζουν και να διαχειρίζονται έργα κοινωνικής πρακτικής μέσα στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού τους ρόλου

δ) Άλλες δεξιότητες σχετικές με την επαγγελματική τους εξέλιξη και την προσωπική τους ανάπτυξη

- να εκτιμούν την ποικιλομορφία και την πολυπολιτισμικότητα
- να επιδεικνύουν κοινωνική, επαγγελματική και ηθική δέσμευση και ευαισθησία σε θέματα διαφορετικότητας
- να είναι κριτικοί και αυτοκριτικοί σε θέματα κοινωνικά, εκπαιδευτικά και καλλιτεχνικά
- να προάγουν την ελεύθερη, δημιουργική και αιτιώδη σκέψη

Γενικές Ικανότητες

Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα αυτό επιχειρείται η ανασκόπηση της βιβλιογραφίας και η μελέτη/παρουσίαση πρακτικών παραδειγμάτων που σχετίζονται με τις κοινωνικά δεσμευμένες τέχνες, την κριτική παιδαγωγική, τη βιωσιμότητα και την καλλιτεχνική εκπαίδευση. Ο στόχος είναι να εμπεδωθούν οι ευρύτερες αρχές της κοινωνικής δικαιοσύνης και των συμμετοχικών προσεγγίσεων στις παιδαγωγικές πρακτικές της καλλιτεχνικής εκπαίδευσης, προωθώντας παράλληλα τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης και ευαισθητοποιώντας για τα θέματα αυτά.

- Ευσύνοπτος ορισμός του πεδίου των κοινωνικά δεσμευμένων τεχνών, πλαισιώνοντάς το ιστορικά και περιγράφοντας τους δεσμούς του με τη μάθηση.
- Παρουσίαση ενός διεθνούς μωσαϊκού παραδειγμάτων/ αναφορών που προβάλλουν το διευρυμένο κοινωνικό ρόλο των τεχνών και τους τρόπους διασύνδεσής τους με άλλα επιστημονικά /γνωστικά πεδία.
- Ενσωμάτωση ιδεών που σχετίζονται με την κοινωνικά εμπλεκόμενη τέχνη στο σχολικό αναλυτικό πρόγραμμα. Κύριοι άξονες (Μεγάλες Ιδέες): Δημόσιος χώρος- Σεβασμός της διαφορετικότητας και της ενσωμάτωσης- Κοινή χρήση της γνώσης- Συνεργατικές διαδικασίες- Βιώσιμοι μετασχηματισμοί στην κοινωνία.
- Παρουσίαση πρακτικών παραδειγμάτων κοινωνικά εμπλεκόμενων τεχνών και ανάπτυξη διδακτικών σεναρίων/παιδαγωγικών προγραμμάτων από τους/τις φοιτητές/τριες με τη συνδρομή και των Νέων Τεχνολογιών σε θέματα που αφορούν την κοινωνική ενσωμάτωση, την κοινωνική πρακτική και αειφορία και την κριτική παιδαγωγική.

Η εφαρμογή της θεωρίας στην πράξη έχει παράλληλα στόχο να υποδείξει στους/ στις συμμετέχοντες/ουσες σύγχρονα μεθοδολογικά εργαλεία, εύστοχους τρόπους αξιοποίησης του διαδικτυακού ή/και του μικτού τρόπου παράδοσης, είδη καλλιτεχνικών πρακτικών/ δραστηριοτήτων καθώς και αναπτυγμένα υποδείγματα.

Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών είναι συνεχής και περιλαμβάνει και ασκήσεις- δραστηριότητες που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, καθώς και την τελική δημιουργία μιας έκθεσης/προγράμματος που να αφορά τις κοινωνικά εμπλεκόμενες τέχνες και το οποίο θα παρουσιαστεί συνοδευόμενο από τη σχετική διδακτική πρόταση/ εφαρμογή. Αντίστοιχα, η αξιολόγηση του μαθήματος και της μεθόδου διδασκαλίας από

τους/τις φοιτητές/τριες γίνεται μέσω ημιδομημένων συνεντεύξεων στην αρχή και ερωτηματολογίου στο τέλος του μαθήματος, που αναφέρονται στο περιεχόμενο, στον τρόπο διδασκαλίας, στον τρόπο αξιολόγησης και στη συμβολή του μαθήματος στην επιστημονική τους ανάπτυξη.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές/ τις φοιτήτριες Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των φοιτητών/ φοιτητριών	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	50
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	20
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις και παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων / εκδηλώσεων	12
	Εκπόνηση μελέτης (project)	18
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	20
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εργασία/Παρουσίαση σεναρίου 60% Δημιουργία έργων /projects 40%	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ως βασική ύλη οι φοιτητές/τριες θα λάβουν e-Book στα ελληνικά από τη διδάσκουσα και πρόσβαση στη διαδραστική πλατφόρμα CAREfull όπου υπάρχουν παραδείγματα, υλικό, πρακτικές και ενημέρωση για τις καλλιτεχνικές κοινωνικές πρακτικές.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία:

- Χαραλαμπίδης, Α. (2018). *Η τέχνη του 20ού αιώνα*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press A.E. [2η έκδοση αναθεωρημένη]
- Persinger, C. & Rejaie, A. (eds.) (2021). *Socially Engaged Art History and Beyond. Alternative Approaches to the Theory and Practice of Art History*. Palgrave Macmillan Cham. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-43609-4>
- Ioannidou, M. (2016). «Revisioning "the lessons of history" through intergenerational cultural education. A new learning approach project». In INTED2016 Proceedings, Conference 7th-9th March, Valencia, Spain. (pp. 0025-0032). ISBN 978-84-608-5617-7
<https://library.iated.org/view/IOANNIDOU2016REV>
- Helguera P. (2011). *Education for socially engaged art: a materials and techniques handbook*. Jorge Pinto Books.
- Doherty, C. (2015). *Public Art (Now): Out of Time, Out of Place*. ART BOOK DISTRIBUTORS LTD_

Ποικιλία βιβλίων, άρθρων, ιστοτόπων κ.ά. υπάρχουν αναρτημένα στο Elearning του μαθήματος. Δίνεται αναλυτικά στο <https://elearning.auth.gr/>

EM105 ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ Ι: ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM105	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ Ι: ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Απαραίτητη η πρόσβαση σε μελωδικό όργανο για εξάσκηση (π.χ. μεταλλόφωνο).		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://ga.auth.gr/el/class/1/600140958 https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=10999		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- Έχουν αποκτήσει βασική μουσική κατάρτιση (θεωρητικές μουσικές γνώσεις).
- Μπορούν βασισμένοι στις παραπάνω κατακτημένες θεωρητικές μουσικές γνώσεις να καλλιεργήσουν βασικές μουσικές ικανότητες και δεξιότητες μουσικής εκτέλεσης μέσω εξάσκησης στο πρακτικό - εργαστηριακό μέρος του μαθήματος.
- Μπορούν να εκτελούν στο μεταλλόφωνο (ή σε άλλο μελωδικό όργανο) και να τραγουδούν σωστά (διαβάζοντας παρτιτούρα) μουσικά κομμάτια και κυρίως παιδικά τραγούδια για μαθητές του δημοτικού σχολείου.

Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο θεωρητικό μέρος του μαθήματος, βασικός στόχος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές βασική μουσική κατάρτιση (θεωρητικές μουσικές γνώσεις). Στο πρακτικό - εργαστηριακό μέρος του μαθήματος, βασικός στόχος είναι οι φοιτητές, βασισμένοι στην αντίστοιχη διδασκόμενη θεωρία, μέσω εξάσκησης να αναπτύξουν ικανότητες εκτέλεσης στο μεταλλόφωνο (ή άλλο όργανο) και να τραγουδούν σωστά (διαβάζοντας παρτιτούρα) μουσικά κομμάτια και κυρίως τραγούδια για παιδιά πρωτοσχολικής ηλικίας.

Αναλυτικά: Α) Στο θεωρητικό μέρος του μαθήματος: Θεωρία Μουσικής: Ιδιότητες του ήχου, Πεντάγραμμο, Κλειδιά, Νότες, Χρονικές αξίες, Παύσεις, Στιγμή Διαρκείας-Παρεστιγμένα, Μέτρο, Διαστολή, Αξία Μέτρου, Είδη Μέτρων, Ελλιπές Μέτρο, Ισχυρά και Ασθενή μέρη Μέτρου, Σύζευξη διαρκείας, Σημεία αλλοίωσης, Τόνος, Ημιτόνιο, Τριημιτόνιο, Εναρμόνιοι φθόγγοι, Διαστήματα, Οπλισμός, Μείζονες κλίμακες (και σειρά κλιμάκων και διέσεων-υφέσεων). Ελάσσονες κλίμακες. Πεντατονικές κλίμακες. Τρανσπόρτο. Β) Στο πρακτικό - εργαστηριακό μέρος του μαθήματος: Ρυθμική ανάγνωση δείχνοντας και το μέτρο με προκαθορισμένες κινήσεις του χεριού (μέτρημα). Ρυθμικό και μελωδικό Σολφέζ. Ασκήσεις για χτίσιμο δεξιοτήτων στην εκτέλεση του μεταλλόφωνου (ή άλλου οργάνου), ατομικά και σε ζευγάρια (ντουέτα), με παραδείγματα συγκεκριμένα τραγούδια για παιδιά κυρίως πρωτοσχολικής ηλικίας. Χτίσιμο ρεπερτορίου απλών παιδικών τραγουδιών. Συνδυαστικά από το θεωρητικό και το εργαστηριακό μέρος: Μελέτη του περιεχομένου των Σχολικών Εγχειριδίων Μουσικής και του Ανθολογίου του Δημοτικού Σχολείου και επιλογή και παρουσίαση μαθημάτων και δραστηριοτήτων στην τάξη.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία																	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές																	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th> <th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>78</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Εργαστηριακή Άσκηση</td> <td>12</td> </tr> <tr> <td>Εξάσκηση εκτέλεσης σε ντουέτα</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Καλλιτεχνική Δημιουργία</td> <td>7</td> </tr> <tr> <td>Εξετάσεις</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>120</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	78	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	10	Εργαστηριακή Άσκηση	12	Εξάσκηση εκτέλεσης σε ντουέτα	10	Καλλιτεχνική Δημιουργία	7	Εξετάσεις	3	Σύνολο Μαθήματος	120
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																	
Διαλέξεις	78																	
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	10																	
Εργαστηριακή Άσκηση	12																	
Εξάσκηση εκτέλεσης σε ντουέτα	10																	
Καλλιτεχνική Δημιουργία	7																	
Εξετάσεις	3																	
Σύνολο Μαθήματος	120																	

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών είναι συνεχής και έχει διαμορφωτικό και συμπερασματικό χαρακτήρα. Για τη διαμορφωτική αξιολόγηση προβλέπονται παρουσιάσεις των ατομικών και ομαδικών (σε ζευγάρια) εργασιών ανά συνάντηση εργασίας στο μάθημα καθώς και μία παρουσίαση μαθήματος από τα διδακτικά εγχειρίδια μουσικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (10%). Η συμπερασματική αξιολόγηση πραγματοποιείται με γραπτές και προφορικές εξετάσεις με τη λήξη του εξαμήνου. Για το θεωρητικό μέρος: Γραπτές εξετάσεις σε δύο μέρη. Α) Ερωτήσεις σχετικές με τη Θεωρία της Μουσικής (10%), Β) Ασκήσεις
	Θεωρίας Μουσικής πάνω στη σχετική ύλη (30%). Για το εργαστηριακό μέρος: Α) Προφορική ατομική εξέταση στο μεταλλόφωνο και στο τραγούδι (40%). Β) Προφορική εξέταση σε ζευγάρια - δίφωνα κομμάτια στο μεταλλόφωνο - παίζουν σε ζευγάρια (10%).

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Brandley – Chrissikos, J. A. (2007). *Το μεταλλόφωνο για αρχάριους*. Αθήνα: Edition Orpheus, Μ. Νικολαΐδης. (Κωδικός στον Εύδοξο: 112692077)

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Γρηγορίου, Μ.(1994). *Μουσική για παιδιά και για έξυπνους μεγάλους – Α' τόμος*. Αθήνα: Νεφέλη.

Δαμιανού- Μαρίνη, Ε. (1998). Βασικές μεθοδολογικές αρχές για την εφαρμογή των Μουσικοπαιδαγωγικών ιδεών του Zoltán Kodály. *Μουσική Εκπαίδευση*, 3(1), 30-36.

Καψάσκη – Μακρή, Σ. Αγγ.(2009). *Τα πρώτα μου τραγούδια- ανθολογία παιδικών τραγουδιών*. Αθήνα: Μελωδία- Καψάσκη.

Μόσχος, Κ., Τουμπακάρη, Ν., Τόμπλερ, Μ. (2009). *Μουσικό ανθολόγιο Α'-ΣΤ' Δημοτικού*. Αθήνα: ΟΕΔΒ – Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Μουζακίτης, Χ. (2010). *Το αλφαβητάρι της στοιχειώδους θεωρίας της μουσικής*. Αθήνα: Edition Orpheus, Μ. Νικολαΐδης.

Σαμαράς, Κ. (1990). *Θεωρία της Μουσικής Τεύχος 1^ο*. Θεσσαλονίκη: ΝΤΟΡΕΜΙ.

Τα σχολικά εγχειρίδια μουσικής όλων των τάξεων του δημοτικού σχολείου.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Μουσική Εκπαίδευση, Ρυθμοί, Μουσικοπαιδαγωγικά.

EM-106 ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM-106	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και φοιτήτριες αναμένεται:

1. Να εξηγούν την επιστημολογία και την προβληματική του πεδίου της Συγκριτικής Παιδαγωγικής.
2. Να τεκμηριώνουν την αναγκαιότητα της συγκριτικής προσέγγισης για την κατανόηση εκπαιδευτικών φαινομένων.
3. Να αξιολογούν τις μεθοδολογικές αρχές της συγκριτικής προσέγγισης μέσα από την κριτική ανάλυση συγκεκριμένων πεδίων της εκπαίδευσης σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο.
4. Να συζητούν τη διαμόρφωση της ελληνικής εκπαίδευσης ως προϊόν εξωτερικών εκπαιδευτικών επιδράσεων ή από τη θεωρητική σκοπιά της μεταφοράς, δανεισμού ή επιβολής εκπαιδευτικών ιδεών, πολιτικών και πρακτικών.

Γενικές Ικανότητες

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποσκοπεί στην κριτική προσέγγιση της εκπαίδευσης τόσο σε τοπικό/εθνικό όσο και σε διεθνές (συμπεριλαμβανομένου και του ευρωπαϊκού) επίπεδο. Ταυτόχρονα, αποβλέπει στην ανάπτυξη συγκριτικών εννοιολογικών πλαισίων και θεωρητικών εργαλείων ανάλυσης και ερμηνείας ή «αποδόμησης» διάφορων παιδαγωγικών και εκπαιδευτικών ζητημάτων. Το μάθημα διαρθρώνεται στους ακόλουθους άξονες:

- Η Συγκριτική Παιδαγωγική ως επιστημονικός κλάδος
- Εκπαιδευτικός δανεισμός και μεταφορά εκπαιδευτικού λόγου
- Η συγκριτική επιχειρηματολογία ως πολιτικό εργαλείο

- Ιστορικοσυγκριτική προσέγγιση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Συστηματική χρήση PowerPoint στη διδασκαλία / Επικοινωνία με φοιτητές και φοιτήτριες μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου / Ανάρτηση υποστηρικτικού υλικού στην Πλατφόρμα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης του Συστήματος Υποβοήθησης Διδασκαλίας	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διδασκαλία μαθήματος: Διαλέξεις	78
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	39
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Τα κριτήρια, τα είδη και οι τεχνικές της αξιολόγησης των φοιτητών/τριών παρουσιάζονται στο πρώτο μάθημα του εξαμήνου. Η αξιολόγηση έχει διαμορφωτικό και συμπερασματικό χαρακτήρα. Για τη διαμορφωτική αξιολόγηση προβλέπεται η συστηματική προετοιμασία και ο τεκμηριωμένος σχολιασμός εκ μέρους των φοιτητών/τριών πάνω σε ζητήματα που τίθενται για συζήτηση κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. Τα υπό συζήτηση θέματα ανακοινώνονται στο πλαίσιο των πανεπιστημιακών διαλέξεων και ψηφιακά στην ιστοσελίδα του μαθήματος (στην πλατφόρμα: elearning.auth.gr).</p> <p>Για τη συμπερασματική αξιολόγηση προβλέπεται η συμμετοχή των φοιτητών/τριών σε γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου. Η τελική εξέταση προσφέρει την ευχέρεια για μια ολιστική θεώρηση του περιεχομένου του μαθήματος. Αναμένεται ότι οι φοιτητές/ήτριες θα είναι σε θέση να επεξεργάζονται με κριτικό τρόπο ζητήματα που έχουν μελετήσει στο πλαίσιο του μαθήματος. Η συγκεκριμένη εξέταση διεξάγεται με ανοικτά βιβλία. Οι φοιτητές καλούνται είτε να επιλύσουν ένα πρόβλημα, είτε να επεξεργαστούν ανοικτές ερωτήσεις που οδηγούν σε απαντήσεις δοκιμιακού χαρακτήρα. Η εκ μέρους των φοιτητών/τριών επεξεργασία των δύο αυτών τύπων θεμάτων καλείται να διακρίνεται από λογική συνοχή, επιστημονική συνέπεια και ακρίβεια ως προς τον θεωρητικό σχολιασμό. Τα θέματα της τελικής γραπτής συγκροτούνται με βάση τα ζητήματα που οι φοιτητές/τριες επεξεργάστηκαν στο πλαίσιο των διαλέξεων.</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

Καλογιαννάκη, Π. (2015). *Περί Συγκριτικής Παιδαγωγικής*. Αθήνα: Gutenberg.
 Πασιάς, Γ. (2015). *Συγκριτική Εκπαίδευση. Τόποι και Λόγοι*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Ελληνόγλωσση

- Καζαμιάς, Α. (2008). *Περί Συγκριτικής Παιδαγωγικής ή προς έναν προμηθεϊκό ουμανισμό στη νέα κοσμόπολη* (επιμ. Π. Καλογιαννάκη). Αθήνα: Ατραπός.
- Ματθαίου, Δ. (επιμ.) (2007). *Συγκριτική σπουδή της εκπαίδευσης. ΙΙ. Ζητήματα, διεθνούς εκπαιδευτικής πολιτικής – ιστορικές καταβολές, σύγχρονες τάσεις και προοπτικές*. Αθήνα, Ε.Σ.Π.Δ.Ε.Π.Ε.
- Μπουζάκης, Σ. (επιμ.) (2012). *Συγκριτική Παιδαγωγική. Μεθοδολογικές, θεωρητικές προσεγγίσεις, διεθνής εκπαίδευση, εκπαίδευση εκπαιδευτικών, ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση, παγκοσμιοποίηση και εκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg.
- Μπουζάκης, Σ. (επιμ.) (2000). *Ιστορικο-συγκριτικές προσεγγίσεις. Τιμητικός τόμος Ανδρέα Καζαμιά*. Αθήνα: Gutenberg.

Ξενόγλωσση

- Arnove, R. & Torres, C. A. (Ed.) (2007³). *Comparative education: the dialectic of the global and the local*. Lanham, Maryland: Rowman & Littlefield Publishers.
- Cowen, R. & Kazamias A. M. (Ed.) (2009). *International Handbook of Comparative Education (Volume 1 & 2)*. Dordrecht: Springer.
- Kubow, P. K. & Blosser, A. H. (Ed.) (2016). *Teaching Comparative Education: trends and issues informing practice*. Oxford: Symposium Books.
- Larsen, M. A. (Ed.) (2010). *New Thinking in Comparative Education: Honouring Robert Cowen*. Rotterdam: Sense Publishers.
- Manzon, M. (2011). *Comparative Education: The Construction of a Field*. Dordrecht: Springer.
- Rappleye, J. (2012). *Educational Policy Transfer in an Era of Globalization: Theory - History - Comparison*. Oxford and New York: Peter Lang.
- Schriewer, J. (Ed.) (2003²). *Discourse Formation in Comparative Education*. Frankfurt/a.M.: Peter Lang.
- Steiner-Khamsi, G. (Ed.) (2004). *The Global Politics of Educational Borrowing and Lending*. New York: Teachers College Press.

EM108 ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ II: ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

EM108

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM108	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ II: ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	<p>Γενικές Προαπαιτήσεις Ως προϋπόθεση για την παρακολούθηση του μαθήματος τίθεται η ικανοποιητική εξοικείωση των φοιτητριών/τών με ορισμένες από τις παρακάτω βασικές γνώσεις και δεξιότητες: Α) Θεωρία μουσικής-βασικές μουσικές έννοιες, Β) Μουσική πράξη: κυρίως τραγούδι, καθώς και κρουστά μελωδικά (ή άλλα) μουσικά όργανα για συνοδεία. Η επιβεβαίωση των παραπάνω θα αναζητηθεί στην ύπαρξη προηγούμενων μουσικών εμπειριών, γνώσεων και δεξιοτήτων που προέρχονται είτε από εξωπανεπιστημιακή ενασχόληση, είτε από την παρακολούθηση του μαθήματος Μουσική Παιδαγωγική I ή άλλων μαθημάτων Μουσικής Παιδαγωγικής σε προηγούμενο εξάμηνο στο ΠΤΔΕ ή παρεμφερή μαθήματα από άλλο Τμήμα. Γ) Απαραίτητη η πρόσβαση σε μελωδικό όργανο για εξάσκηση (π.χ. μεταλλόφωνο).</p>		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://qa.auth.gr/el/class/1/600155795 https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=11529		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- Έχουν αποκτήσει βασικές θεωρητικές γνώσεις για την παιδική φωνή και το τραγούδι.
- Μπορούν βασισμένοι στις παραπάνω κατακτημένες γνώσεις να καλλιεργήσουν και τη δική τους φωνή μέσω εξάσκησης στο πρακτικό - εργαστηριακό μέρος του μαθήματος.
- Μπορούν να τραγουδούν τονικά σωστά (διαβάζοντας παρτιτούρα) και να συνοδεύουν με κάποιο μουσικό όργανο παιδικά τραγούδια για μαθητές του δημοτικού σχολείου.
- Έχουν αποκτήσει τις απαραίτητες γνώσεις για τη διδασκαλία τραγουδιών.

Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο θεωρητικό μέρος του μαθήματος, βασικός στόχος είναι να εδραιωθούν οι απαιτούμενες γνώσεις στους φοιτητές, ώστε να συνειδητοποιήσουν καταρχήν τη σπουδαιότητα του τραγουδιού ως μέσου έκφρασης των παιδιών. Επίσης να μελετήσουν τους παράγοντες που συντελούν στην ορθή χρήση της φωνής και στη συνέχεια τις τεχνικές που χρησιμοποιούνται στο τραγούδι και στη διδασκαλία του. Στο πρακτικό - εργαστηριακό μέρος του μαθήματος, βασικός στόχος είναι οι φοιτητές, βασισμένοι στην αντίστοιχη διδασκόμενη θεωρία, μέσω εξάσκησης να μπορούν να τραγουδούν σωστά (διαβάζοντας παρτιτούρα) τραγούδια για παιδιά, καθώς και να μπορούν να τα συνοδεύουν σε κάποιο μουσικό όργανο. Αναλυτικά: Εισαγωγή στις βασικές έννοιες της αρμονίας ώστε να είναι εφικτή η απλή αρμονική συνοδεία τραγουδιών. Ασκήσεις για τη μεταφορά μελωδίας και απλής αρμονικής συνοδείας τραγουδιού σε άλλη τονικότητα. Ρυθμική ανάγνωση δείχνοντας και το μέτρο με προκαθορισμένες κινήσεις του χεριού (μέτρημα). Ρυθμικό και μελωδικό Σολφέζ. Εργασία με τα φωνομικρά σύμβολα της μεθόδου Kodály ως εργαλείο επίτευξης τονικά σωστού τραγουδιού. Τρόποι εξάσκησης ώστε να τραγουδούν τα παιδιά σε σωστό τονικό ύψος και ρυθμικά σωστά. Ασκήσεις για χτίσιμο δεξιοτήτων στο τραγούδι με τη συνοδεία μεταλλόφωνου (ή άλλου οργάνου), ατομικά και σε ζευγάρια (ντουέτα), με παραδείγματα συγκεκριμένα τραγούδια για παιδιά. Χτίσιμο ρεπερτορίου παιδικών τραγουδιών. Εισαγωγή στη διδακτική του ατομικού και του ομαδικού τραγουδιού. Συνδυαστικά από το θεωρητικό και το εργαστηριακό μέρος: Μελέτη του περιεχομένου των Σχολικών Εγχειριδίων Μουσικής και του Ανθολογίου του Δημοτικού Σχολείου και επιλογή και παρουσίαση μαθημάτων και δραστηριοτήτων στην τάξη που έχουν σχέση με τη φωνή και το τραγούδι - εναλλακτικά ή και συνδυαστικά διδασκαλία τραγουδιού στην τάξη.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	10
	Εργαστηριακή Άσκηση	12
	Εξάσκηση στο τραγούδι και στη μουσική εκτέλεση ατομικά και σε ζευγάρια	10
	Καλλιτεχνική Δημιουργία	7
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών είναι συνεχής και έχει διαμορφωτικό και συμπερασματικό χαρακτήρα. Για τη διαμορφωτική αξιολόγηση προβλέπονται παρουσιάσεις των ατομικών και ομαδικών (σε ζευγάρια) εργασιών ανά συνάντηση εργασίας στο μάθημα, καθώς και μία παρουσίαση μαθήματος σχετικού με τη φωνή και το τραγούδι, από τα διδακτικά εγχειρίδια μουσικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης - εναλλακτικά ή και συνδυαστικά διδασκαλία τραγουδιού στην τάξη (10%). Η συμπερασματική αξιολόγηση πραγματοποιείται με γραπτές και προφορικές εξετάσεις. Για το θεωρητικό μέρος: Γραπτές εξετάσεις σε δύο μέρη. Α) Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής για τη φωνή και το τραγούδι (25%) Β) Ερωτήσεις και ασκήσεις σχετικές με την αρμονική συνοδεία τραγουδιών και τη μεταφορά μελωδίας τραγουδιού σε άλλη τονικότητα (15%). Για το πρακτικό - εργαστηριακό μέρος: Α) Προφορική ατομική εξέταση στο διδαγμένο ρεπερτόριο τραγουδιών με τη συνοδεία τους και με έμφαση στη σωστή φωνητική απόδοση (40%). Β) Προφορική εξέταση σε ζευγάρια – τραγούδι και συνοδεία (10%).</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Θεοδωρίδης, Ν. (2020). *Φίλοι Μουσικόφιλοι: Μουσικοπαιδαγωγικό Πρόγραμμα για παιδιά προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας*. Θεσσαλονίκη: Ελληνική Ένωση για τη Μουσική Εκπαίδευση. ISBN: 978-618-83465-4-3. (Κωδικός στον Εύδοξο: 94644174).

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Δαμιανού- Μαρίνη, Ε. (1998). Βασικές μεθοδολογικές αρχές για την εφαρμογή των Μουσικοπαιδαγωγικών ιδεών του Zoltán Kodály. *Μουσική Εκπαίδευση*, 3(1), 30-36.

Καγάσκη – Μακρή, Σ. Αγγ.(2009). *Τα πρώτα μου τραγούδια- ανθολογία παιδικών τραγουδιών*. Αθήνα: Μελωδία-Καγάσκη.

Μουζακίτης, Χ. (2010). *Το αλφαβητάρι της στοιχειώδους θεωρίας της μουσικής*. Αθήνα: Edition Orpheus, Νικολαΐδης Μ.

Παπαζαρή, Αθ. (1990). *Η παιδική φωνή και το τραγούδι*. Κατερίνη: Τέρτιος.

Σίμου, Ε. (2013). Η ανάπτυξη των δεξιοτήτων στο τραγούδι στα παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας. Στο Ξανθούλα Παπαπαναγιώτου (Επιμ.). *Ζητήματα Μουσικής Παιδαγωγικής* (σσ. 193-214). 2η αναθεωρημένη έκδοση. Θεσσαλονίκη: Ε.Ε.Μ.Ε.

Τσαφταρίδης, Ν. (1996). *Παραδοσιακά τραγούδια για παιδιά*. Αθήνα: Νάκας.

Μόσχος, Κ., Τουμπακάρη, Ν., Τόμπλερ, Μ. (2009). *Μουσικό ανθολόγιο Α΄-ΣΤ΄ Δημοτικού*. Αθήνα: ΟΕΔΒ – Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Τα σχολικά εγχειρίδια μουσικής όλων των τάξεων του δημοτικού σχολείου.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά: *Μουσική Εκπαίδευση, Μουσικοπαιδαγωγικά, Ρυθμοί*.

EM109 ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΙΙΙ: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΜΕΘΟΔΟΥΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

EM109

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM109	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΙΙΙ: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΜΕΘΟΔΟΥΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕ Σ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	<p>Γενικές Προαπαιτήσεις Ως προϋπόθεση για την παρακολούθηση του μαθήματος τίθεται η ικανοποιητική εξοικείωση των φοιτητριών/τών με ορισμένες από τις παρακάτω βασικές γνώσεις και δεξιότητες: Α) Θεωρία μουσικής-βασικές μουσικές έννοιες, Β) Μουσική πράξη: κρουστά και μελωδικά μουσικά όργανα και τραγούδι. Η επιβεβαίωση των παραπάνω θα αναζητηθεί στην ύπαρξη προηγούμενων μουσικών εμπειριών, γνώσεων και δεξιοτήτων που προέρχονται είτε από εξωπανεπιστημιακή ενασχόληση, είτε από την παρακολούθηση μαθημάτων Μουσικής Αγωγής ή Μουσικής Παιδαγωγικής σε προηγούμενο εξάμηνο στο ΠΤΔΕ ή παρεμφερές μάθημα από άλλο Τμήμα. Γ) Απαραίτητη προϋπόθεση η πρόσβαση σε μελωδικό όργανο για εξάσκηση (π.χ. μεταλλόφωνο).</p>		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://qa.auth.gr/el/class/1/600155812 https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=10634		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- Έχουν έρθει σε επαφή και θα έχουν μελετήσει ένα αρκετά ευρύ φάσμα του θεωρητικού υπόβαθρου των μεθόδων διδασκαλίας της μουσικής, γνωρίζοντας τις τεχνικές και τα εργαλεία των πιο σημαντικών από αυτές.
- Θα μπορούν να εκτελούν και να τραγουδούν διάφορα τραγούδια που τους χρειάζονται στην εργασία τους χρησιμοποιώντας συγκεκριμένα εργαλεία από διάφορες μεθόδους διδασκαλίας της μουσικής.
- Θα αναπτύξουν τις τεχνικές που απαιτούνται μέσω της δουλειάς σε ομάδες, ώστε να μπορούν και να ενορχηστρώνουν τραγούδια με διάφορα όργανα (κυρίως όργανα Orff) μαζί με τα παιδιά.

Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Μελέτη μιας μεγάλης γκάμας σημαντικών μεθόδων διδασκαλίας της μουσικής με έμφαση στα συστατικά στοιχεία και διδακτικές τεχνικές σύμφωνα με τις διδακτικές προσεγγίσεις των C. Orff, E. J. Dalcroze, και Z. Kodály. Αναλυτικά τα εργαλεία που χρησιμοποιεί ο παιδαγωγός κατά την εξάσκηση των μεθόδων αυτών, ανάλυση, εμπέδωση και χρησιμοποίησή τους από τους φοιτητές. Μελέτη του ισχύοντος αναλυτικού προγράμματος μουσικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Πλάνα μαθημάτων και διδακτικών σεναρίων σε συνδυασμό με μελέτη και παρουσίαση αντίστοιχων δραστηριοτήτων και μαθημάτων από τα διδακτικά εγχειρίδια μουσικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, στα οποία εντοπίζονται στοιχεία των παραπάνω μεθόδων διδασκαλίας. Στο πρακτικό - εργαστηριακό μέρος του μαθήματος διδάσκονται παιδικά τραγούδια διαβαθμισμένης δυσκολίας και προσεγγίζονται οι ενορχηστρώσεις τραγουδιών για παιδιά κυρίως σύμφωνα με την διδακτική προσέγγιση του C. Orff (με διάφορα κρουστά όργανα και με τη χρήση βοηθητικών μέσων: Ostinato, Bordun, Ρυθμικά-λεκτικά μοτίβα και επεξεργασία τους και συνοδεία και με ηχηρές κινήσεις). Η σημαντικότερη σύνδεση μουσικής και κίνησης όπως αυτή εμφανίζεται στις διδακτικές προσεγγίσεις Orff και Dalcroze και χρήση τεχνικών για την εξέλιξη του τραγουδιού και του σολφέζ από την μέθοδο Kodály. Δημιουργία ποικίλου ρεπερτορίου ενορχηστρωμένων τραγουδιών.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	10
	Εργαστηριακή Άσκηση	7
	Καλλιτεχνικό Εργαστήριο	5
	Καλλιτεχνική Δημιουργία	7
	Εργασία σε ομάδες	10
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών είναι συνεχής και έχει διαμορφωτικό και συμπερασματικό χαρακτήρα. Για τη διαμορφωτική αξιολόγηση προβλέπονται	

παρουσιάσεις των ατομικών και ομαδικών εργασιών μουσικής εκτέλεσης ανά συνάντηση εργασίας στο μάθημα: α) μια μικρής έκτασης ατομική εργασία (με παρουσίαση στο μάθημα σχετικά με το περιεχόμενο των διδακτικών εγχειριδίων μουσικής του δημοτικού και τις μεθόδους διδασκαλίας) (10%), β) ομαδική εργασία και διδασκαλία σχεδιασμένη με εργαλεία από μεθόδους διδασκαλίας της μουσικής (10%). Η συμπερασματική αξιολόγηση πραγματοποιείται με γραπτές και προφορικές εξετάσεις με τη λήξη του εξαμήνου, σε δύο μέρη. Α) Γραπτά θεωρία: α) Ερωτήσεις σύντομης απάντησης (10%), β) Τεστ Πολλαπλών Επιλογών πάνω στην σχετική ύλη των Μεθόδων Διδασκαλίας της Μουσικής (30%). Στο πρακτικό - εργαστηριακό μέρος του μαθήματος: Α) Προφορική ατομική εξέταση στο μεταλλόφωνο ή άλλο όργανο και στο τραγούδι (15%). Β) Προφορική εξέταση σε ομάδες: όλη η ομάδα (4 ή 6 φοιτητών) σε ενορχήστρωση και εκτέλεση διδαγμένων τραγουδιών καθώς και παρουσίαση ενός νέου τραγουδιού ενορχηστρωμένου από την κάθε ομάδα (25%).

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Ανδρούτσος, Π. (2012). *ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ - Μέθοδοι Διδασκαλίας της Μουσικής, Παρουσίαση και Κριτική Θεώρηση των Μεθόδων Orff και Dalcroze*. Αθήνα: Edition Orpheus, Μ. Νικολαΐδης. (Κωδικός στον Εύδοξο: 112691597)

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Δαμιανού- Μαρίνη, Ε. (1998). Βασικές μεθοδολογικές αρχές για την εφαρμογή των Μουσικοπαιδαγωγικών ιδεών του Zoltán Kodály. *Μουσική Εκπαίδευση*, 3(1), 30-36.

Θεοδωρίδης, Ν.(2006). *Τραγουδοπαιχνίδια για φίλους μουσικόφιλους 4 ετών και άνω*. Θεσσαλονίκη.

-Κοκκίδου, Μ. (2015). *Διδακτική της Μουσικής*. Αθήνα: Fagotto.

-Μόσχος, Κ., Τουμπακάρη, Ν., Τόμπλερ, Μ. (2009). *Μουσικό ανθολόγιο Α΄-ΣΤ΄ Δημοτικού*. Αθήνα: ΟΕΔΒ – Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

-Τσαφταρίδης, Ν. (1996). *Παραδοσιακά τραγούδια για παιδιά*. Αθήνα: Φ. Νάκας.

-Choksy, L., Abramson, R. M., Gillespie, A. E. & Woods, D. (1986). *Teaching Music in the Twentieth Century*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.

-Shehan Campbell, P., Scott-Kassner, C. (2014). *Music in Childhood: From Preschool through the Elementary Grades*. USA: Cengage Learning.

-Wang, C. C. & Springer, D. G. (Eds). (2013). *Orff Schulwerk: Reflections and Directions*. Chicago: GIA Publications.

-Τα σχολικά εγχειρίδια μουσικής όλων των τάξεων του δημοτικού σχολείου.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά: Μουσικοπαιδαγωγικά, Μουσική Εκπαίδευση, Ρυθμοί, International Journal for Music Education.

EM 113

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM 113	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Παιδική και νεανική λογοτεχνία. Τα είδη, η θεωρία και η κριτική. Children's and youth literature. Genres, theory and criticism		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά, Αγγλικά, Γαλλικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στόχος του συγκεκριμένου μαθήματος είναι η εξοικείωση και γνωριμία των φοιτητών/τριών με τον ευρύτερο χώρο της παιδικής λογοτεχνίας, τόσο στη συγχρονία όσο και τη διαχρονία του.

Στους επιμέρους μαθησιακούς στόχους του μαθήματος εντοπίζονται οι παρακάτω:

- ✓ Κατανόηση των ιδιαίτερων προσδιοριστικών χαρακτηριστικών της λογοτεχνίας για παιδιά.
- ✓ Κατανόηση της σχέσης του ευρύτερου πλαισίου (ιστορικού, κοινωνικού, πολιτισμικού) με την εμφάνιση και ανάπτυξη της παιδικής λογοτεχνίας στην Ευρώπη και στην Ελλάδα.
- ✓ Εξοικείωση με τις θεωρίες λογοτεχνίας, την ορολογία της αφηγηματολογίας (γένος, πλοκή, οπτική γωνία κ.λπ.), καθώς και με τους τρόπους αξιοποίησης και εφαρμογής τους στο πλαίσιο του λογοτεχνικού και κριτικού γραμματισμού.
- ✓ Γνωριμία με τον ευρύτερο χώρο της σύγχρονης κριτικής και θεωρίας της παιδικής λογοτεχνίας.
- ✓ Γνωριμία με τα λογοτεχνικά είδη και τους κυριότερους συγγραφείς που απαρτίζουν την ιστορία της λογοτεχνίας για παιδιά και νέους, τόσο σε παγκόσμιο όσο και σε τοπικό επίπεδο.
- ✓ Κατάκτηση δεξιοτήτων που αφορούν στη δημιουργία και εφαρμογή Παιδαγωγικών Προγραμμάτων με περιεχόμενο διδακτικές προσεγγίσεις της παιδικής Λογοτεχνίας

- ✓ **Γενικές Ικανότητες**
- ✓ Κριτική ανάλυση της θεωρίας της ΠΛ. Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- ✓ Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- ✓ Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- ✓ Ομαδική εργασία
- ✓ Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

- ✓ Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- ✓ Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- ✓ Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- ✓ Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στο περιεχόμενο του μαθήματος. Σύντομη ιστορική και κοινωνιολογική θεώρηση της παιδικής λογοτεχνίας. Έννοια, περιεχόμενο και ιδιαιτερότητες της παιδικής λογοτεχνίας. Λογοτεχνία και Παιδική Λογοτεχνία.
2. Θεωρίες και κριτική για τη σύγχρονη παιδική λογοτεχνία. Ο εννοούμενος αναγνώστης και ο αναγνώστης-παιδί. Τα εγγενή ζητήματα του είδους.
3. Πώς μελετούμε την παιδική λογοτεχνία. Ενδοκειμενικοί και εξωκειμενικοί δείκτες προσέγγισης. Στοιχεία της αφήγησης. Η ορολογία της αφηγηματολογίας (γένος, πλοκή, εστίαση, χρόνος κ.λπ). Τρόποι αξιοποίησης και εφαρμογής της στα πλαίσια του λογοτεχνικού και κριτικού γραμματισμού.
4. Σύντομη ιστορική επισκόπηση της πορείας και εξέλιξης της ελληνικής και διεθνούς παιδικής λογοτεχνίας.
5. Τα είδη και τα γένη της Παιδικής Λογοτεχνίας. Τάσεις και οι εξελίξεις, θεωρία και Κριτική.
6. Το Λαϊκό παραμύθι: τα χαρακτηριστικά του και η σχέση του με τον λαϊκό πολιτισμό. Είδη λαϊκών παραμυθιών. Παραμυθάδες και νέο-αφηγητές.
7. Αφηγήσεις βραχείας φόρμας (λαϊκότροπα, νεοτερικά, παιδοκεντρικά, αυτοβιογραφικά κείμενα).
8. Παιδική ποίηση (ηχορυθμικά, λυρικορητορικά, νεοτερικά κείμενα).
9. Αφηγήσεις ευρείας φόρμας (μυθιστορήματα και νουβέλες). Εικονογραφημένο βιβλίο και βιβλίο γνώσης.
10. Από το παιδικό θέατρο στο θέατρο για παιδιά.
11. Η Νεοτερικότητα στην παιδική λογοτεχνία. Λόγοι δημιουργίας της. Ο ρόλος του αναγνώστη στην νεοτερική παιδική λογοτεχνία. Νεοτερικά είδη αφήγησης (α. Διακειμενικότητα, β. Μεταμυθοπλασία). Αναλύσεις επιλεγμένων νεοτερικών βιβλίων για παιδιά με άξονα την ιδεολογική τους φόρτιση.
12. Σύντομη εισαγωγή στην εφηβική και νεανική λογοτεχνία.
13. Παιδική Λογοτεχνία και Εκπαίδευση. Ανάγνωση και ερμηνεία κειμένων παιδικής λογοτεχνίας. Τεχνικές προσέγγισης του λαϊκού παραμυθιού, της παιδικής μικροαφήγησης και της παιδικής ποίησης. Παρουσίαση και ανάλυση δειγματικών διδακτικών προσεγγίσεων.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	30
	Άσκηση Πεδίου	60
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	10
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	17
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120

<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ</p>	<p>Περιγραφή Συνεχής αξιολόγηση και παρακολούθηση Συγγραφή και Παρουσίαση εργασιών. Γραπτές ή προφορικές εξετάσεις (συνδυαστικά) Μέθοδοι Αξιολόγησης Φοιτητών Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης (Διαμορφωτική) Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Εκτεταμένης Απάντησης (Συμπερασματική) Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική) Προφορική Εξέταση (Συμπερασματική)</p>
--	---

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Μένη Δ. Κανατσούλη, Εισαγωγή στη θεωρία και κριτική της παιδικής λογοτεχνίας, University Studio Press, Αθήνα, 2018.

Καρακίτσιος Α., (2016). Περί Παιδικής Λογοτεχνίας, β έκδοση (αναθεωρημένη), Ζυγός, Θεσσαλονίκη.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Αναγνωστόπουλος, Β., 1996 Τάσεις και εξελίξεις της παιδικής Λογοτεχνίας, Οι εκδόσεις των φίλων, Αθήνα.

Γουλής, Δ., Το έργο και η προσφορά της Φιλίσας Χατζηγάννα στην παιδική λογοτεχνία της Κύπρου και της Ελλάδας, Εκδόσεις Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη 2012.

Γουλής, Δ., Γρόσδος, Στ., Καρακίτσιος Α., (2012), «Ο μικρός Νικόλας ζωντάνεψε; Κειμενοεικονικές προσεγγίσεις (λογοτεχνία vs κινηματογράφος)» στο Κωτόπουλος Τρ., Σουλιώτη Δ. (επ.), Θέματα Παιδικής Λογοτεχνίας, εκδ. Πανεπιστημίου Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη 2012, 17-35.

Γουλής, Δ. (2012). «Φιλαναγνωσία: ερωτήσεις και απαντήσεις», Ανέμη. Επιθεώρηση κυπριακής παιδικής λογοτεχνίας, τ. 20, 92-95.

Γουλής, Δ. (2013). «Αναπαραστάσεις Τουρκοκυπρίων σε έργα κυπριακής παιδικής λογοτεχνίας», Ηλεκτρονικό Περιοδικό Κείμενα, 16.

Γουλής, Δ. (2017), «Ένας κόσμος σε κίνηση ή Και όμως κινείται!», Εντευκτήριο, τ. 113, Νοέμβριος 2017.

Hunt, P. (2001). Κριτική Θεωρία και παιδική λογοτεχνία, Αθήνα: Πατάκης.

Hunt, P. (2001) (επιμ.) Κατανοώντας τη λογοτεχνία για παιδιά, Αθήνα: Μεταίχμιο.

Μιράζγεζη, Μ., 1978. Ποίηση και Διδασκαλία, Αθήνα.

Μουλλάς, Π., 1991. Παλήμψιστα και μη, Στιγμή, Αθήνα.

Παπαντωνάκης, Γ.Δ., 1999. Κώδικες και αφηγηματικά προγράμματα σε κείμενα της παιδικής Λογοτεχνίας, Πατάκης, Αθήνα.

Παπαντωνάκης, Δ. Γ, Θεωρίες Λογοτεχνίας και ερμηνευτικές προσεγγίσεις κειμένων για παιδιά και νέους, Αθήνα, Πατάκης, 2009.

Πεσματζόγλου,Τ., 1991. Το ηρωϊκό παραμύθι της Πηνελόπης Δέλτα, Βιβλιοπωλείον της Εστίας, Αθήνα.

Σκαρτσής, Σ., 1995. Δέκα σημειώματα για την Ποίηση, Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη.

Σουλιώτης, Δ., 19952 . Αλφαβητάριο της Ποίησης, Δεδούσης Γ., Θεσσαλονίκη.

Σπανός, Δ., 1996. Διδακτική Μεθοδολογία- Η διδασκαλία του ποιήματος, τ.α', Αθήνα.

Σπανός, Γ., 1991. "Η Ποίηση για παιδιά στην Ελλάδα. Παιδαγωγικό και αισθητικό πρόβλημα" στο συλλογικό τόμο, Σύγχρονες τάσεις και απόψεις για την παιδική Λογοτεχνία, Πρακτικά του Δ' Σεμιναρίου του Κύκλου του παιδικού βιβλίου, σ.σ. 43-57, Ψυχογιός, Αθήνα.

Τζιόβας, Δ., 1993.. Το παλίμψηστο της ελληνικής Αφήγησης, από την αφηγηματολογία στη διαλογικότητα, Οδυσσέας, Αθήνα

Genette, G., 1972. Figures III, Paris, Seuil.

2. Διδακτικές Σημειώσεις στην προσωπική ιστοσελίδα του διδάσκοντα 3. Πίνακας επιστημονικών Συγγραμμάτων

EM 114 ΔΙΓΛΩΣΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM114	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΓΛΩΣΣΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=17367		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται να είναι σε θέση να:

- κατανοούν και συζητούν διαφορετικούς ορισμούς της διγλωσσίας
- διακρίνουν μεταξύ κοινωνικής και ατομικής διγλωσσίας
- συζητούν θέματα που αφορούν τη γλωσσική ποικιλότητα στον Ελλαδικό χώρο
- κατανοούν τα βασικά ζητήματα της εκπαίδευσης για δίγλωσσους μαθητές
- αναγνωρίζουν τις υποστηρικτικές δομές για δίγλωσσους μαθητές που προσφέρονται στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα καθώς και να συζητούν την αποτελεσματικότητά τους.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στην πολυγλωσσία και την πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αναστοχασμού
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό αποτελεί μια εισαγωγή στη μελέτη της διγλωσσίας ως ατομικού και κοινωνικού φαινομένου. Το περιεχόμενο του μαθήματος αναπτύσσεται γύρω από τρεις άξονες: Α) κοινωνική διγλωσσία, β) ατομική διγλωσσία, γ) διγλωσσία και ζητήματα γλωσσικής και εκπαιδευτικής πολιτικής. Στον άξονα της κοινωνικής διγλωσσίας παρουσιάζεται η διγλωσσία ως παγκόσμιο και εξαιρετικά διαδεδομένο φαινόμενο, γίνεται αναφορά στη γλωσσική μετατόπιση, τη γλωσσική διατήρηση, τις απειλούμενες γλώσσες και αναλύεται η κατατεθειμένη και η μη κατατεθειμένη διγλωσσία στον Ελλαδικό χώρο. Στον άξονα της ατομικής διγλωσσίας, γίνεται διάκριση μεταξύ ταυτόχρονης και διαδοχικής διγλωσσίας, καθώς

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

και μεταξύ πρώιμης και όψιμης διγλωσσίας, και επίσης συζητιέται η ανάπτυξη της γλώσσας και οι παράγοντες που την επηρεάζουν. Το ενδιαφέρον εστιάζεται επίσης στη σχέση διγλωσσίας και νόησης, κάνοντας μια ιστορική αναδρομή στο θέμα και παρουσιάζοντας τα νεότερα επιστημονικά δεδομένα. Τέλος, στον άξονα της ατομικής διγλωσσίας γίνεται αναφορά στην εναλλαγή και την μίξη κωδίκων, καθώς και στην έννοια της διαγλωσσικότητας. Στον άξονα της διγλωσσίας και εκπαίδευσης, αρχικά αναφέρονται οι φιλοσοφίες και πρακτικές δίγλωσσης/πολύγλωσσης εκπαίδευσης και συζητιέται η σχέση μεταξύ της γλώσσας και του αναλυτικού προγράμματος, με έμφαση στις απόψεις του Cummins. Τέλος, οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες εξοικειώνονται με θέματα διγλωσσίας στο ελληνικό συγκείμενο και τη διαχείριση της διγλωσσίας στην ελληνική εκπαίδευση. Παρουσιάζονται τα εκπαιδευτικά προγράμματα για δίγλωσσους πληθυσμούς (γηγενείς και μεταναστευτικούς) που έχουν χρηματοδοτηθεί από την ελληνική πολιτεία, με ιδιαίτερη έμφαση στις δράσεις τους που αφορούσαν την ανάπτυξη της ελληνικής ως δεύτερης/πρόσθετης γλώσσας. Ιδιαίτερη έμφαση σε όλη τη διάρκεια του μαθήματος δίνεται στην εξοικείωση των φοιτητών/φοιτητριών με γλώσσες που μιλιούνται στον ελλαδικό χώρο και τις οποίες θα συναντήσουν στις ομάδες των μαθητών τους στην τάξη.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. κατά τη διδασκαλία Χρήση της πλατφόρμας e-learning στα πλαίσια μικτής μάθησης (blended learning) Επικοινωνία με φοιτητές/τριες μέσω email	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Αυτόνομη μελέτη (βιβλιογραφία, ταινίες, ντοκιμαντέρ)	55
	Συνεργατικές δραστηριότητες	22
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	Η αξιολόγηση πραγματοποιείται μέσω ατομικών τελικών γραπτών εξετάσεων σε ποσοστό 100% της τελικής βαθμολογίας. Επιπλέον, σε έναν μικρό αριθμό φοιτητών/τριών δίνεται η δυνατότητα να συλλέξουν πληροφορίες για διάφορες γλώσσες και να τις παρουσιάσουν στο πλαίσιο του μαθήματος. Η προαιρετική συμμετοχή σε αυτή τη δραστηριότητα προσφέρει μια μικρή ενίσχυση της τελικής βαθμολογίας, αν τα αποτελέσματά της δραστηριότητας είναι αξιόλογα.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος

Baker, C. (2001). *Εισαγωγή στη διγλωσσία και τη δίγλωσση εκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg.

Σελλά-Μάζη, Ε. (2016). Η Διγλωσσία στην Ελλάδα. [Κεφάλαιο Συγγράμματος]. Στο Σκούρτου, Ε., Κούρτη-Καζούλλη, Β., Σελλά-Μάζη, Ε., Χατζηδάκη, Α., Ανδρούσου, Α., Ρεβυθιάδου, Α., Τσοκαλίδου, Π. 2016. *Διγλωσσία & Διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας*. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Κεφ 2. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/6345>

Πρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

- Bernstein, K. A., & Hamman-Ortiz, L. (2019). Bilingualism and multilingualism. In S. Laviosa, & M. G. Davies (Eds), *The Routledge handbook of translation and education* (pp. 11-28). Routledge.
- Bhatia, T. K., & Ritchie, W. C. (Eds.). (2013). *The handbook of bilingualism and multilingualism*. Oxford, England: Wiley Blackwell.
- Gkaintartzi, A. & Tsokolidou, R. (2011). She is a very good child, but she doesn't speak. *Journal of Pragmatics*, 43(2), 588-601.
- Gogonas, N. (2009). Language Shift in Second Generation Albanian Immigrants in Greece. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 30(2), 95-110.
- Gogonas, N. (2010). *Bilingualism and Multiculturalism in Greek Education: Investigating Ethnic Language Maintenance among Pupils of Albanian and Egyptian Origin in Athens*. Newcastle-upon-Tyne: Cambridge Scholars Publishing.
- Romaine S. (1995). *Bilingualism*. Oxford: Blackwell.

EM115 ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM 115	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Σύγχρονες προσεγγίσεις στην παιδική λογοτεχνία. Contemporary approaches to children's literature.		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στόχος του συγκεκριμένου μαθήματος είναι η ανάπτυξη του κριτικού γραμματισμού στη παιδική λογοτεχνία, μελετώντας τις σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις, καθώς τις θεματικές και αφηγηματικές της επιλογές και προτεραιότητές της. Στους επιμέρους μαθησιακούς στόχους του μαθήματος εντοπίζονται οι παρακάτω:

- ✓ Γνωριμία με τις θεωρητικές αναζητήσεις για τη νεότερικότητα, τη διακειμενικότητα και τη μεταμυθοπλασία στη σύγχρονη παιδική λογοτεχνία.
- ✓ Ανάλυση της σχέσης ιδεολογίας και παιδικής λογοτεχνίας.
- ✓ Αναγνώριση των στερεότυπων στη λογοτεχνία.
- ✓ Αναγνώριση των αφηγηματικών τεχνικών υπεύθυνων για την κατασκευή ή την αναπαραγωγή συγκεκριμένων ιδεολογιών σχετικά με την ταυτότητα και την ετερότητα ετερότητα.
- ✓ Ζητήματα ετερότητας μέσα σε βιβλία για παιδιά: έμφυλη, φυλετική/εθνική, θρησκευτική, κοινωνική/ταξική, σωματική και πνευματική αρτιμέλεια.
- ✓ Προσεγγίσεις των λογοτεχνικών κατασκευών της ετερότητας για παιδιά μέσα από την ελληνική και την ξένη παιδική λογοτεχνία. Ενδεικτικά παραδείγματα.
- ✓ Η έννοια της πολυπολιτισμικότητας, ορισμός του περιεχομένου της στην παιδική λογοτεχνία.
- ✓ Κριτική προσέγγιση και αξιολόγηση των βιβλίων για παιδιά που προωθούν τη διαπολιτισμικότητα.
- ✓ Ανάλυση των θεωρητικών αναζητήσεων και μελέτη της θεματικής που αφορά τη σχέση του παιδικού βιβλίου με το Ολοκαύτωμα.

Γενικές Ικανότητες

- ✓ Κριτική ανάλυση της θεωρίας της ΠΛ. Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- ✓ Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- ✓ Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- ✓ Ομαδική εργασία
- ✓ Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- ✓ Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- ✓ Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

- ✓ Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- ✓ Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

14. Εισαγωγή στο περιεχόμενο του μαθήματος. Σύντομη ιστορική και κοινωνιολογική θεώρηση της παιδικής λογοτεχνίας. Έννοια, περιεχόμενο και ιδιαιτερότητες της παιδικής λογοτεχνίας. Λογοτεχνία και η σχέση της με την Παιδική Λογοτεχνία.
15. Θεωρίες και κριτική για τη σύγχρονη παιδική λογοτεχνία. Ο εννοούμενος αναγνώστης και ο αναγνώστης-παιδί. Τα εγγενή ζητήματα του είδους.
16. Ιδεολογία και Παιδική Λογοτεχνία. Τι είναι ιδεολογία και πώς συνδέεται με τους αφηγηματικούς τρόπους που απευθύνονται σε παιδιά.
17. Νεοτερικότητα, μεταμυθοπλασία και διακειμενικότητα στην παιδική λογοτεχνία
18. Χιούμορ, ανατροπές και προκαταλήψεις.
19. Η εικόνα στο παιδικό βιβλίο και οι ιδεολογικές της κωδικοποιήσεις.
20. Λογοκρισία, επιλογή και παιδικό βιβλίο. Πολιτική ορθότητα/Political Correctness
21. Περί στερεοτύπων στην παιδική λογοτεχνία. Φυλετικά, ταξικά, πολιτισμικά στερεότυπα. Πολυπολιτισμικότητα και παιδική λογοτεχνία.
22. Παιδική λογοτεχνία και έμφυλα στερεότυπα.
23. Ο άλλος στην παιδική λογοτεχνία. Ταυτότητα και ετερότητα.
24. Το Ολοκαύτωμα στην παιδική λογοτεχνία I. Θεωρητικά ζητήματα
25. Το Ολοκαύτωμα στην παιδική λογοτεχνία II. Στην Ελλάδα και τον κόσμο.
26. Σύγχρονες θεματικές αναζητήσεις στην παιδική λογοτεχνία: α. απεικονίσεις διαπροσωπικών σχέσεων και ατομικών προβλημάτων (απώλειες και θάνατος, διαζύγιο, σχέσεις γονέων παιδιών, ερωτικό στοιχείο και σεξουαλικότητα, ΑΜΕΑ, τρίτη ηλικία), β. προβλήματα του ευρύτερου κοινωνικού περιβάλλοντος (ρατσισμός, πόλεμος, βία, τρομοκρατία, ναρκωτικά, μετανάστευση, προσφυγιά, ιστορικά θέματα), γ. γενικότερα ανθρωπιστικά και οικουμενικά θέματα (ειρήνη, οικολογία, επιστήμη, τεχνολογική εξέλιξη, αποδοχή της διαφορετικότητας).

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο													
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία ✓ Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση ✓ Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές ✓ Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών 													
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Άσκηση Πεδίου</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Συγγραφή εργασίας / εργασιών</td> <td>17</td> </tr> <tr> <td>Εξετάσεις</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>120</td> </tr> </table>	Διαλέξεις	30	Άσκηση Πεδίου	60	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	10	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	17	Εξετάσεις	3	Σύνολο Μαθήματος	120	
Διαλέξεις	30													
Άσκηση Πεδίου	60													
Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	10													
Συγγραφή εργασίας / εργασιών	17													
Εξετάσεις	3													
Σύνολο Μαθήματος	120													
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	<p>Περιγραφή Συνεχής αξιολόγηση και παρακολούθηση Συγγραφή και Παρουσίαση εργασιών Γραπτές ή προφορικές εξετάσεις</p> <p>Μέθοδοι Αξιολόγησης Φοιτητών</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης (Διαμορφωτική) ✓ Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Εκτεταμένης Απάντησης (Συμπερασματική) ✓ Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική) ✓ Προφορική Εξέταση (Συμπερασματική) 													

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Κανατσούλη Μ. (2004). *Ιδεολογικές διαστάσεις της παιδικής λογοτεχνίας*, Αθήνα: Τυπωθήτω/Δαρδανός.

Κανατσούλη Μ. (2008). *Ο ήρωας και η ηρωίδα με τα χίλια πρόσωπα*, Αθήνα: Gutenberg.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Αμπατζοπούλου, Φρ. (2020). *Ο άλλος εν διωγμό. Η εικόνα του Εβραίου στη λογοτεχνία και τον κινηματογράφο*. Αθήνα: Πατάκης.

Αποστολίδου Β. (2013). *Ολοκαύτωμα και εφηβικός έρωτας στη Τζιοκόντα του Νίκου Κοκάντζη*, Ηλεκτρονικό Περιοδικό Κείμενα, 17.

Auerbacher, Inge. *I Am a Star: Child of the Holocaust*. New York: Puffin, 1986.

Baer, Elizabeth Roberts (2000). 'A New Algorithm in Evil: Children's Literature in a Post-Holocaust World', *The Lion and the Unicorn* 24.3, pp. 378-401.

Cai, M., *Multicultural Literature for Children and Young Adults: Reflections on Critical Issues*. Westport, Greenwood Press, 2002

Γαβριηλίδου, Σ., «Περιθωριακοί χαρακτήρες στη σύγχρονη ελληνική εφηβική λογοτεχνία», στο Κανατσούλη, Μ. & Πολίτης, Δ. (επιμ.), *Από την ποιητική της εφηβείας στην αναζήτηση της ερμηνείας της*, Αθήνα, Πατάκης, 2010, 291-316.

Γαβριηλίδου Σ. (2013). *Rosa Bianca*, Ηλεκτρονικό Περιοδικό Κείμενα, 17.

Gavriilidis, S., "Multicultural Children's Literature", *Πολύδρομο/Polydromo* (ερευνητικό υλικό), 2011, http://www.polydromo.gr/Yliko_epistimoniko.html

Γιαννικοπούλου, Α. (2018). *Η αναπηρία στο εικονογραφημένο βιβλίο*, Ηλεκτρονικό Περιοδικό Κείμενα, 27.

Γουλή, Δ. (2013). «Αναπαραστάσεις Τουρκοκυπρίων σε έργα κυπριακής παιδικής λογοτεχνίας», Ηλεκτρονικό Περιοδικό Κείμενα, 16.

Γουλή, Δ. (2013). «Η σιωπή της Ρουθ και η φωνή της Ρεβέκκας: εικόνες Εβραίων και απόηχοι της Shoah στην ελληνική λογοτεχνία για παιδιά και νέους», Ηλεκτρονικό Περιοδικό Κείμενα, 17.

Γουλή, Δ., (2020), «Η επινόηση της μνήμης και η κατασκευή της αφήγησης στις ναζιστικές δυστοπίες: αφηγηματολογικές τεχνικές, σημειολογικές παρατηρήσεις και ιδεολογικές επισημάνσεις σε λογοτεχνικές και κινηματογραφικές αφηγήσεις», στο Γεωργοπούλου Ελ, Πάγκαλος, Ι. (επ.), *Μνήμη και Αφήγηση. Διεπιστημονικές προσεγγίσεις*, εκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2020, 123-144.

Ζερβού, Α. (2015), *Επικαιροποίηση και συμβολοποίηση: η αφήγηση του Β' Παγκοσμίου Πολέμου για τους νεαρούς αναγνώστες του εικοστού πρώτου αιώνα και η περίπτωση του Erich –Emmanuel Schmitt*. Ηλεκτρονικό Περιοδικό Κείμενα, 31.

Ζερβού, Α. (2021), *Εξιstorώντας την προσφυγιά και την αναγκαστική μετανάστευση στα παιδικά βιβλία - Υπερβαίνοντας την παιδαγωγική λογοκρισία*, Ηλεκτρονικό Περιοδικό Κείμενα, 31.

Hamaide, Eléonore (2006). 'La représentation des enfants juifs dans la littérature jeunesse'. In Les enfants de la Shoah (Sous la direction de Jacques Fijalkow). Paris, Éditions de Paris et Fondation pour la mémoire de la Shoah, pp. 147-160.

Κανατσούλη, Μ. (2011). Εναλλακτικές μορφές οικογένειας στη σύγχρονη παιδική λογοτεχνία για μικρές ηλικίες παιδιών, Ηλεκτρονικό Περιοδικό Κείμενα, 11.

Κανατσούλη, Μ., "Διδάσκοντας πολυπολιτισμική παιδική λογοτεχνία", στο Καλογήρου, Τ. & Λαλαγιάννη, Κ. (επιμ.), Η λογοτεχνία στο σχολείο. Θεωρητικές προσεγγίσεις και διδακτικές εφαρμογές στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση (επιμέλεια), Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός 2005, 79-90.

Κανατσούλη Μ. (2013). Ολοκαύτωμα και λογοτεχνία για μικρά παιδιά: μια ασυμβίβαστη συνύπαρξη; Ηλεκτρονικό Περιοδικό Κείμενα, 17.

Καρακίτσιος Α., (2013). Οι αναπαραστάσεις του Εβραίου στην παιδική λογοτεχνία. Κυνηγώντας τις λέξεις και τα νοήματα. Ηλεκτρονικό Περιοδικό Κείμενα, 17.

Kertzer, Adrienne. "Do You Know What "Auschwitz" Means?" Children's Literature and the Holocaust." The Lion and the Unicorn 23.2 (1999): 238-56.

Kimmel, Eric. "Confronting the Ovens: The Holocaust and Juvenile Fiction." Horn Book Magazine 53 (1977): 84-91.

Muallem, Miriam, and Frances A. Dowd. "Model Criteria for and Content Analysis of Historical Fiction about the Holocaust for Grades Four through Twelve." Multicultural Review 1.2 (April 1992): 49-55.

Οικονομίδου, Α. (2004). Τελικά, τα αγόρια κλαίνε; Έμφυλες ταυτότητες στη λογοτεχνία για μικρές ηλικίες: μία πρώτη προσέγγιση, Ηλεκτρονικό Περιοδικό Κείμενα, 1.

Οικονομίδου, Α., «Η ενηλικίωση του βλέμματος: το παιδί αναγνώστης μεταξύ εικόνας και κειμένου», στο Καλογήρου, Τζ. (επιμ.), Το εικονογραφημένο βιβλίο δεν είναι μόνο για παιδιά, Αθήνα, Παπαδόπουλος, 2006, 59-85.

Παπαρούση, Μ., «Οι Έλληνες 'οικείοι ξένοι': Εικόνες Τσιγγάνων στη σύγχρονη ελληνική παιδική πεζογραφία», π. Διαδρομές, τχ. 9-10 (2003): 27-39.

Πέτκου Ε. (2008). Ο θάνατος στην παιδική λογοτεχνία. Ηλεκτρονικό Περιοδικό Κείμενα, 7.

περ. Κείμενα, τχ. 9, αφιέρωμα τεύχους: Μαύρο και Λευκό: Ο Φυλετικός Ρατσισμός στο Σύγχρονο Βιβλίο για Παιδιά (υπεύθυνη αφιερώματος Τζίνα Καλογήρου), με μελέτες των Αγγελική Γιαννικοπούλου, Κανατσούλη Μένη, Τσιλιμένη Τασούλα – Νταβλαμάνου Ελένη, Pinsent Pat, κ.ά., στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://keimena.ece.uth.gr>

Russell, David L. "Reading the Shards and Fragments: Holocaust Literature for Young Readers." The Lion and the Unicorn 21.2 (1997): 267-80.

Σηφάκη, Ευγ. (2019), Ερωτήματα για την παιδική προσφυγική λογοτεχνία, Ηλεκτρονικό Περιοδικό Κείμενα, 30.

Sullivan, Edward T. The Holocaust in Literature for Youth: A Guide and Resource Book. Lanham, MD: Scarecrow P, 1999.

EM116 ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΘΟΝΗ ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	E
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Απεικονίσεις της παιδικής ηλικίας στο βιβλίο και την οθόνη Portrayals of Childhood in Book and Screen		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά, Αγγλικά, Γαλλικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στόχος του συγκεκριμένου μαθήματος είναι η ανάπτυξη του κριτικού γραμματισμού τόσο στη λογοτεχνία όσο και τον κινηματογράφο μέσω της σχέσης που αναπτύσσεται με τη διασκευή λογοτεχνικών κειμένων για παιδιά στη μικρή και τη μεγάλη οθόνη. Η σχέση αυτή αποτελεί έναν ισχυρό τρόπο μετάδοσης, διατήρησης και αναμόρφωσης του πολιτισμικού κεφαλαίου που φέρουν τα λογοτεχνικά κείμενα. Ως εκ τούτου, οι κινηματογραφικές και τηλεοπτικές διασκευές λογοτεχνικών κειμένων για παιδιά παίζουν καθοριστικό ρόλο στην πολιτισμική αναπαραγωγή και μεταμόρφωση της παιδικής ηλικίας και παρέχουν ένα πλούσιο πεδίο για την εξέταση της μετάδοσης και προσαρμογή πολιτιστικών αξιών και ιδεολογιών. Έτσι, οι κινηματογραφικές διασκευές λογοτεχνικών κειμένων για παιδιά και νέους έχουν παίξει, επίσης, και συνεχίζουν να παίζουν έναν κρίσιμο ρόλο στις αναπαραστάσεις της παιδικής ηλικίας στον εικοστό αλλά και στις και αρχές του εικοστού πρώτου αιώνα.

Στους επιμέρους μαθησιακούς στόχους του μαθήματος εντοπίζονται οι παρακάτω:

- ✓ Εξοικείωση και γνωριμία με τον ευρύτερο χώρο της παιδικής λογοτεχνίας και του κινηματογράφου για παιδιά.
- ✓ Κατανόηση των ιδιαίτερων προσδιοριστικών χαρακτηριστικών της λογοτεχνίας και του κινηματογράφου για παιδιά.
- ✓ Γνωριμία με τον ευρύτερο χώρο της σύγχρονης θεωρίας για τη σχέση της παιδικής λογοτεχνίας με το σινεμά και τις κινηματογραφικές προσαρμογές της.
- ✓ Κατάκτηση δεξιοτήτων που αφορούν στην επιλογή των κατάλληλων ταινιών για παιδιά αλλά και τη δημιουργία και εφαρμογή παιδαγωγικών προγραμμάτων με περιεχόμενο διδακτικές προσεγγίσεις της παιδικής Λογοτεχνίας και του κινηματογράφου για παιδιά.

Γενικές Ικανότητες

- ✓ Κριτική ανάλυση της θεωρίας της ΠΛ. Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- ✓ Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- ✓ Λήψη αποφάσεων
- ✓ Ομαδική εργασία
- ✓ Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- ✓ Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- ✓ Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυ-πολιτισμικότητα

- ✓ Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- ✓ Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Παιδική ηλικία (ιστορική και κοινωνιολογική προσέγγιση)
2. Σύντομη ιστορική και κοινωνιολογική ανασκόπηση της παιδικής λογοτεχνίας. Έννοια, περιεχόμενο και ιδιαιτερότητες της παιδικής λογοτεχνίας.
3. Η συνάντηση της παιδικής ηλικίας με τον κινηματογράφο. Οι πρώτες διασκευές της παιδικής λογοτεχνίας στο σινεμά.
 Θεωρίες και αντιλήψεις για την μετάπλαση της λογοτεχνίας στον κινηματογράφο και αντίστροφα. Η σχέση του κειμένου-πηγή με την κινηματογραφική του εκδοχή.
4. Η παιδική ηλικία στον κινηματογράφο: μια διαχρονική σχέση, που συνεχώς επαναπροσδιορίζεται. Κινηματογραφικό είδος ή κινηματογραφική ματιά;
5. Η καταγωγή των ιστοριών για την παιδική ηλικία και η αγαπημένη παιδική ηλικία του κινηματογράφου. Το κοινό: τρόποι συνάντησης ενήλικων και ανήλικων θεατών με την παιδική ηλικία στον κινηματογράφο και σε άλλα ΜΜΕ. Η λογοκρισία, τα στερεότυπα, το σύγχρονο πολυμεσικό περιβάλλον.
6. Η ιστορία της παρουσίας της παιδικής ηλικίας στον κινηματογράφο σε Αμερική και Ευρώπη. Νέες κινηματογραφικές ματιές στην οθόνη με παιδιά (Ιράν, Κίνα, Κορέα, Ιαπωνία, Μέση Ανατολή, Βραζιλία, ανεξάρτητο σινεμά)
7. Θεματικά μοτίβα (πένθος & η απώλεια, οι συγκρούσεις και οι διαμάχες, η εξάρτηση, φυγή και ελευθερία, η φιλία και ο έρωτας, ο φόβος, η σχέση του παιδιού με τα ζώα), και αφηγηματικά σχήματα (ταινίες ωρίμανσης, το δίδυμο παιδιού-ενήλικα, ιστορίες με παρέες, pastiche) του κινηματογράφου της παιδικής ηλικίας.
8. Άγγελοι, τέρατα και παιδική ηλικία: οριακότητα και το Quotidian Surreal: βία, ωμότητα και παιδική ηλικία στη λογοτεχνία για παιδιά και τον κινηματογράφο.
9. Το θαυμαστό στοιχείο και η νοσταλγία στη λογοτεχνία και τις ταινίες για την παιδική ηλικία.
10. Μίξη ειδών, διακειμενικότητα και μεταμυθοπλασία στη λογοτεχνία για παιδιά και τον κινηματογράφο.
11. Διασκευές της παιδικής λογοτεχνίας στην τηλεοπτική οθόνη. Τηλεοπτικές σειρές και τηλεοπτικά κανάλια για/με παιδιά (ΗΠΑ, Ευρώπη, Ασία, Λατινική Αμερική). Η χρυσή δεκαετία του '80 στην Ελλάδα. Οι νέες, ψηφιακές πλατφόρμες. Οι συμβάσεις στις σειρές των κινουμένων σχεδίων.
12. Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά μιας επιτυχημένης μεταφοράς της παιδικής λογοτεχνίας σε ταινία για παιδικό κοινό. Διακειμενικότητα, μάρκετινγκ και ταινίες για παιδιά και εφήβους.
13. Δημιουργία και εφαρμογή Παιδαγωγικών Προγραμμάτων με περιεχόμενο διδακτικές προσεγγίσεις της παιδικής Λογοτεχνίας και του κινηματογράφου για παιδιά.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	30
	Άσκηση Πεδίου	60
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	10
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	17
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	Περιγραφή	

ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	Συνεχής αξιολόγηση και παρακολούθηση Συγγραφή και Παρουσίαση εργασιών Γραπτές ή προφορικές εξετάσεις Μέθοδοι Αξιολόγησης Φοιτητών ✓ Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης (Διαμορφωτική) ✓ Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Εκτεταμένης Απάντησης (Συμπερασματική) ✓ Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική) ✓ Προφορική Εξέταση (Συμπερασματική)
----------------------	---

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Γουλής, Δ., *Εικόνες της παιδικής ηλικίας στη μεγάλη οθόνη. Σκέψεις και ιδέες για την αξιοποίηση του κινηματογράφου στην εκπαίδευση*. Εκδόσεις University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2016.

Κακλαμανίδου Δ., *Όταν το μυθιστόρημα συνάντησε τον κινηματογράφο*, Εκδ. Αιγόκερως, Αθήνα 2006.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Ανδρεάδου, Χ., Γουλής, Δ., Γρόσδος, Στ. (2006). «Κινηματογράφος στο σχολείο: μια αισθητική εμπειρία» Στο: Πρακτικά, 1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Σχολικών Πολιτιστικών Προγραμμάτων, Πολιτισμός και Αισθητική στην Εκπαίδευση. Πειραιάς: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών-Ελληνική Εταιρεία Προστασίας Περιβάλλοντος και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Πανεπιστήμιο Πειραιά, 25-26 Νοεμβρίου 2006.

Γουλής, Δ., Γρόσδος, Στ., Καρακίτσιος Α., (2012). «Ο μικρός Νικόλας ζωντάνεψε; Κεϊμενοεικονικές προσεγγίσεις (λογοτεχνία vs κινηματογράφος)» στο Κωτόπουλος Τρ., Σουλιώτη Δ. (επ.), *Θέματα Παιδικής Λογοτεχνίας*, εκδ. Πανεπιστημίου Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη, 17-35.

Goulis, D. (2016). “Science Fiction and childhood: Reaching for the Other through the poetics of Otherness”. International Conference: *Detecting film education at the transnational level/Greece-Poland-Hungary*, February 27-28, 2016, Euforia-Creative Europe MEDIA, Thessaloniki International Film Festival, Akademia Nauk/Poland, Laterna Magica/Hungary, 81-95.

Γουλής, Δ., (2021). «Η δαιμονική οθόνη και η παιδική ηλικία. Κινηματογραφικές απεικονίσεις του κακού παιδιού», στο Μ. Κανατσούλη, Ρ. Αγγελάκη, Δ. Σουλιώτη (επ.) *Αφηγήσεις και «αφηγήσεις» για την Παιδική Ηλικία*, Τόμος Πρακτικών Συνεδρίου, 18-19 Οκτωβρίου 2019, Θεσσαλονίκη: εκδ. University Studio Press, 63-72.

Street, D. (1982). “An Overview of Commercial Filmic Adaptation of Children's Fiction”. *Children's Literature Association Quarterly*, 7(3), 13-17.

Stahl J.D. (1982). “Media Adaptations of Children’s Literature: The Brave New Genre”. *Children’s Literature Association Quarterly*, 7(3), 1982, 5-9.

Hermansson C. (2019). *Filming the Children's Book: Adapting Metafiction*. Edinburgh: Edinburgh University Press.

McCallum R. (2018). *Screen Adaptations and the Politics of Childhood. Transforming Children’s Literature into Film*. London: Palgrave Macmillan.

Hutcheon, L.A. (2006). *Theory of Adaptation*, London: Routledge.

Buchbinder, D. (2011). ‘From “Wizard” to “Wicked”: Adaptation Theory and Young Adult Fiction’. *Contemporary Children’s Literature and Film: Engaging with Theory*. Eds. Kerry Mallan and Clare Bradford. Basingstoke, Hampshire: Palgrave Macmillan.

- Zipes, @ (2011). *The Enchanted Screen: The Unknown History of Fairy-tale Films*. New York.
- Bluestone, G. (1957). *Novels into Film*. Baltimore: Johns Hopkins University Press.
- Tankard, P. (2007). The Lion, the Witch and the Multiplex. *Fantasy Fiction into Film: Essays*. Eds. Leslie Stratyner & James R. Keller. Jefferson, North Carolina and London.
- Thacker, Deborah Cogan & Jean Webb (2002). *Introducing Children's Literature: From Romanticism to Postmodernism*. London: Routledge.
- Arroyo F., "Littérature et cinéma". Encontro Nacional sobre o Ensino das Línguas Vivas no Ensino Superior, 5º: actas, 39-50
- Gabrielle Germain (2014). *Adaptations cinématographiques d'Alice au pays des merveilles et de De l'autre côté du miroir de Lewis Carrol. Analyse des transécritures de Walt Disney, Jan Švankmajer et Tim Burton*. Mémoire. Université Laval, Québec.
- Laurie Durrenmath, *L'adaptation d'un conte de fées littéraire au cinéma: l'exemple de La Belle et la Bête de Walt Disney*. Mémoire. Université Lyon 2, Lyon 2011.
- Adrienne Boutang (2021). *Les adaptations de littérature jeunesse au cinéma*. CRIT-Centre de recherches interdisciplinaires et transculturelles-UFC (UR 3224) December 14.
<https://hal.archives-ouvertes.fr/hal-03478847/document>
- Χατζιωαννίδου Ε. (2016), Κινηματογραφική μεταφορά του Μυστικού Κήπου: συγκριτική μελέτη του βιβλίου και της διασκευής του 1987, Ηλεκτρονικό Περιοδικό Κείμενα, 24.
- Διδακτικές Σημειώσεις στην προσωπική ιστοσελίδα του διδάσκοντος

EM 117. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ/ ΠΡΟΣΘΕΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM117	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ/ΠΡΟΣΘΕΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=16846		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται να είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • συζητούν διαφορετικές προσεγγίσεις στη διδασκαλία της γραμματικής και του λεξιλογίου και να τις συγκρίνουν • αξιολογούν τις ενότητες για τη γραμματική και το λεξιλόγιο που περιέχονται σε διδακτικά εγχειρίδια • δημιουργούν σχέδια μαθημάτων για τη διδασκαλία γραμματικών δομών και λεξιλογίου αξιοποιώντας σύγχρονες προσεγγίσεις • αναγνωρίζουν τα χαρακτηριστικά του ακαδημαϊκού λόγου και να σχεδιάζουν μαθήματα που ενισχύουν την ανάπτυξή του • κατανοούν τις αρχές και τους σκοπούς της γλωσσικής αξιολόγησης • οργανώνουν τη γλωσσική αξιολόγηση της τάξης τους, συντάσσοντας τεστ και αξιοποιώντας εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης • αξιοποιούν διαφορετικές τεχνικές παροχής ανατροφοδότησης
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Λήψη αποφάσεων • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Άσκηση κριτικής και αναστοχασμού • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Το μάθημα εστιάζει σε ειδικότερα θέματα διδακτικής των γλωσσών και πιο συγκεκριμένα της ελληνικής ως πρόσθετης γλώσσας. Αποτελεί επέκταση και εμβάθυνση του υποχρεωτικού μαθήματος για τη μάθηση και διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας. Αρχικά, εστιάζει στη γραμματική και το λεξιλόγιο και τη διδασκαλία τους. Σε σχέση με τη γραμματική, συζητείται η έννοια της γραμματικής και οι προσεγγίσεις που έχουν κατά καιρούς προταθεί</p>

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

για τη διδασκαλία της. Επίσης θα μας απασχολήσουν το ζήτημα της χρήσης μεταγλώσσας στη διδασκαλία καθώς και η διαβάθμιση των δομών στο αναλυτικό πρόγραμμα. Τέλος, το ενδιαφέρον εστιάζεται στην ελληνική γλώσσα και στη διαβάθμιση των γραμματικών δομών που προτείνει το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. Όσον αφορά το λεξιλόγιο, θα συζητηθεί τι συνιστά γνώση μιας λέξης (προφορά, ορθογραφία, συμφραζόμενα στα οποία εμφανίζεται κ.λπ.). Θα αναλυθεί επίσης η διάκριση σε βασικό λεξιλόγιο, λεξιλόγιο επάρκειας, ακαδημαϊκό και τεχνικές λέξεις. Περνώντας στη διδακτική διαδικασία, θα εστιάσουμε σε θέματα άμεσης και έμμεσης διδασκαλίας λεξιλογίου, καθώς και στις στρατηγικές εκμάθησής του.

Επιπλέον, εστιάζουμε στον λόγο των διαφορετικών γνωστικών αντικειμένων, τον λεγόμενο ακαδημαϊκό λόγο, παραθέτοντας τις λειτουργίες και τα χαρακτηριστικά του και συζητώντας την ανάπτυξή του. Αναπτύσσονται απόψεις που έχουν διατυπωθεί σε σχέση με την ανάγκη καθοδήγησης των δίγλωσσων μαθητών για την ανάπτυξη των σχετικών γλωσσικών δεξιοτήτων, αλλά και τις πρόσφατες απόψεις που αντιτίθενται στην εστίαση στις δεξιότητες αυτές ως σημείο ελλείματος των δίγλωσσων μαθητών. Στο μάθημα αυτό θα μας απασχολήσουν ακόμα θέματα γλωσσικής αξιολόγησης των δίγλωσσων μαθητών (μέσω γραπτών και προφορικών δοκιμασιών/τεστ, αλλά και μέσω εναλλακτικών μορφών αξιολόγησης) και θα παρουσιαστούν και θα συζητηθούν οι δοκιμασίες πιστοποίησης ελληνομάθειας που παρέχονται από το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. Τέλος, θα συζητηθεί η παροχή ανατροφοδότησης σε προφορικό και γραπτό λόγο.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. κατά τη διδασκαλία Χρήση της πλατφόρμας e-learning στα πλαίσια μικτής μάθησης (blended learning) Επικοινωνία με φοιτητές/τριες μέσω email	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	40
	Αυτόνομη μελέτη (βιβλιογραφία, ταινίες, ντοκιμαντέρ)	55
	Συνεργατικές δραστηριότητες	22
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	Η αξιολόγηση πραγματοποιείται μέσω ατομικών τελικών γραπτών εξετάσεων σε ποσοστό 100% της τελικής βαθμολογίας.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος

Αντωνίου, Μ. (2008). Εκμάθηση του λεξιλογίου της Νέας Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας: άμεση και έμμεση διδασκαλία – στρατηγικές κατάκτησης. Οδηγός Επιμόρφωσης: Διαπολιτισμική εκπαίδευση και αγωγή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, 177-194. Διαθέσιμο στο: <https://bit.ly/3cVNpN8>

Αντωνίου, Μ., & Κατσαλήρου, Α. (2014). Λεξιλόγιο. Στο Μ. Ιακώβου (επιμ.) Οδηγός Επιμόρφωσης: Βασικές Αρχές Διδασκαλίας της Ελληνικής ως Γ2 (επίπεδα Α1-Β2). Θεσσαλονίκη: Πρόγραμμα Εκπαίδευση Αλλοδαπών και Παλιννοστούτων Μαθητών», Δράση 2 «Ενίσχυση Ελληνομάθειας», Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Διαθέσιμο στο: http://www.diapolis.auth.gr/diapolis_files/drasi1/Epimorfotikos_odigos.pdf

Παπαδοπούλου, Δ. & Αγαθοπούλου, Ε. (2014). Σύγχρονες προσεγγίσεις στη διδασκαλία της γραμματικής της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας. Στο Μ. Λιακοπούλου & Ε. Κατσαρού (επιμ.), *Θέματα διδασκαλίας και αγωγής στο πολυπολιτισμικό σχολείο: επιμορφωτικό υλικό* (σσ. 397-419). Θεσσαλονίκη: Υ.ΠΑΙ.Θ. Διαθέσιμο στο: <https://bit.ly/3PSUOvC>

Τσαγκαρή, Ντ. (2011). Εναλλακτικές μορφές γλωσσικής αξιολόγησης. Rcel e-περιοδικό. Διαθέσιμο στο:

http://rcel.enl.uoa.gr/periodical/articles/Article5_Dina_Tsagari_periodical.pdf

Ιωάννου, Σ. (2019). Η επιρροή της διεπιδραστικής διορθωτικής ανατροφοδότησης στην κατάκτηση του αορίστου κατά τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας. *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα*, 39 (1093-111). Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.

Πρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Ελληνόφωνη

Αντωνοπούλου, Ν., Βογιατζίδου, Σ., & Τσαγγαλίδης, Α. (2013). *Πιστοποίηση Επάρκειας της Ελληνομάθειας. Νέο αναλυτικό εξεταστικό πρόγραμμα*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Ιοαννου, S., & Tsagari, D. (2022). Interactional Corrective Feedback in beginner level classrooms of Greek as a second language: Teachers' Practices. *Research Papers in Language Teaching & Learning*, 12(1), 7-25.

Ιακώβου, Μ. «Το μαθησιακό φορτίο των λέξεων στην εκμάθηση και διδασκαλία της Ελληνικής ως Γ2». *Διαδρομές στη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας* (Διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://bit.ly/3cU89VQ>)

Αγγλόφωνη

Benati, A., & Schwieter, J. W. (2019). Pedagogical interventions to L2 grammar instruction. In J. W., Schwieter, & A. Benati, (eds), *The Cambridge Handbook of Language Learning* (pp. 477-499). Cambridge University Press.

Cook, V. (2008). *Second Language Learning and Language Teaching*. Hodder education.

Long, M. & Doughty, C. (2009) (eds). *The Handbook of Language Teaching*. London: Wiley-Blackwell.

EM118 ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Παιδική λογοτεχνία, φιλαναγνωσία και δημιουργική γραφή (Love of Reading, Children's Literature and Creative Writing)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά, Αγγλικά, Γαλλικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στόχος του παραπάνω μαθήματος είναι μια πρώτη κατάρτιση των φοιτητών/τριών με τα γνωστικά πεδία της Φιλαναγνωσίας και της Δημιουργικής Γραφής, καθώς και η σύνδεσή τους με την Παιδική Λογοτεχνία.

Σε πρώτη φάση, το μάθημα επικεντρώνεται στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τα ποικίλα είδη της παιδικής λογοτεχνίας (ποίηση, μικροαφήγηση, παραμύθι, μυθιστόρημα, εικονογραφημένη μικροϊστορία), τα οποία αποτελούν το προνομιακό πεδίο συνάντησης των παιδιών με τη Φιλαναγνωσία.

Σε δεύτερη φάση οι φοιτητές/τριες έρχονται σε επαφή με το περιεχόμενο της Φιλαναγνωσίας (σχέση παιδιού και βιβλίου, ανάπτυξη κοινωνικών, γνωστικών και αισθητικών δεξιοτήτων σε σχέση με την ανάγνωση).

Στη συνέχεια, επιδιώκεται η κατάκτηση εκείνων των ειδικών επαγγελματικών παιδαγωγικών δεξιοτήτων που συνδέονται με την οργάνωση και διεξαγωγή δράσεων Δημιουργικής Γραφής και Φιλαναγνωσίας σε θεσμικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα αλλά και εξω-εκπαιδευτικά περιβάλλοντα πέραν του Σχολείου (Βιβλιοθήκες, οι κατασκηνώσεις, τα ΚΔΑΠ ή και οι Λέσχες Ανάγνωσης).

Ειδικότερα, επιδιώκεται η εξοικείωση με ειδικές τεχνικές πρόκλησης διαφόρων τύπων και μορφών γραφής, που συνδέονται με την ανάπτυξη της φαντασίας, της δημιουργικότητας αλλά και με τη συνολική ανάπτυξη και εξέλιξη της προσωπικότητας των μαθητών και μαθητριών.

Γενικές Ικανότητες

- ✓ Κριτική ανάλυση της θεωρίας της ΠΛ. Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- ✓ Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- ✓ Λήψη αποφάσεων
- ✓ Ομαδική εργασία
- ✓ Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- ✓ Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- ✓ Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- ✓ Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- ✓ Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<ol style="list-style-type: none"> 1. Εισαγωγή στο περιεχόμενο του μαθήματος. Συνοπτική ανασκόπηση στη σύγχρονη παιδική λογοτεχνία (ιστορία, είδη, προοπτικές) 2. Θεωρίες για την πρόσληψη και την αναγνωστική ικανότητα στην παιδική ηλικία. Ο εννοούμενος αναγνώστης στην παιδική λογοτεχνία. 3. Τι είναι η Φιλαναγνωσία (ορισμοί και περιεχόμενο, καλές πρακτικές στο σχολείο και αλλού) 4. Η έννοια της δημιουργικότητας και η δημιουργική γραφή 5. Δημιουργικότητα και εκπαίδευση 6. Δημιουργικότητα και γλωσσική έκφραση. 7. Από την ανάγνωση στη συγγραφή: μια δύσκολη μετάβαση. 8. Η δημιουργική ανάγνωση και γραφή στο πλαίσιο της λογοτεχνικής εκπαίδευσης. 9. Παρουσίαση προγραμμάτων και σχεδίων εργασίας για τη φιλαναγνωσία ή και τη δημιουργική γραφή (όροι, προϋποθέσεις και χαρακτηριστικά) 10. Εργαστήριο φιλαναγνωστικών δραστηριοτήτων (αρχές, κανόνες, τυπολογία) 11. Εργαστήριο δημιουργικής γραφής (αρχές, κανόνες, τυπολογία) 12. Ποίηση και δημιουργική γραφή (A la manière de, οπτική ποίηση, καλλιγράμματα, χαϊκού, λίμερικ) 13. Εφαρμογές της φιλαναγνωσίας και την δημιουργικής γραφής στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	30
	Άσκηση Πεδίου	60
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	10
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	17
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	<p>Περιγραφή Συνεχής αξιολόγηση και παρακολούθηση Συγγραφή και Παρουσίαση εργασιών Γραπτές ή προφορικές εξετάσεις</p> <p>Μέθοδοι Αξιολόγησης Φοιτητών Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης (Διαμορφωτική) Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Εκτεταμένης Απάντησης (Συμπερασματική) Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική) Προφορική Εξέταση (Συμπερασματική)</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Αρτζανίδου Ε., Γουλής Δ., Γρόσδος Δ., Καρακίτσιος Α., Παιγνίδια Φιλαναγνωσίας και Αναγνωστικές Εμπυνώσεις, Gutenberg, Αθήνα, 2011.

Καρακίτσιος Α., (2021). Δημιουργική Γραφή: παίζουμε λογοτεχνία, Ζυγός Θεσσαλονίκη

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

- Brown, D. (1997). Principles of art Therapies. Thornsons.
- Boutet de Monvel, A. (1960). Encyclopédie Pratique de l'Éducation en France. Paris: Ministre de l'Éducation.
- Carter, J. (2001). Creating Writers, A creative writing manual for schools. USA and Canada: RoutledgeFalmer.
- Csikszentmihalyi M. (2009). Creativity: Flow and the Psychology of Discovery and Invention. HarperCollins.
- Davis, G. (2000). Creativity forever. Kendall Hunt Publishing Company.
- Frey, James N. (2002). Πώς να γράψετε ένα πραγματικά καλό μυθιστόρημα, Αθήνα: Εκδ. Ανατολικός.
- Genette, G. (1969). Rhétorique et Enseignement. In Figures II (pp. 23-68). Paris: Seuil.
- Genette, G. (2007). Σχήματα III - Ο λόγος της αφήγησης: Δοκίμιο μεθοδολογίας και άλλα κείμενα, Αθήνα: Πατάκης.
- Duchense, A. & Legay, T. (1991). La petite fabrique de Littérature. Paris: Magnard.
- Lubart T. (2003). Psychologie de la créativité, Paris: Armand-Collin.
- Jacobson, R. (1960). "Closing Statements: Linguistics and Poetics". In Th. A. Sebeok (Ed.) Style in Language (pp. 350-377). Cambridge Massachusetts: MIT Press.
- Morley, D., Nielsen. Ph. (2021). Οδηγός δημιουργικής γραφής του Πανεπιστημίου του Κέμπριτζ, Αθήνα: ΕΑΠ.
- Paul, M. (2006). The Routledge Creative Writing. London and New York: Coursebook.
- Stowell L. (2016). The Usborn Creative Writing Book, London: Usborne Publishing Ltd.
- Todorov, T. (2013). Η λογοτεχνία σε κίνδυνο, Αθήνα: Εκδ. Πόλις
- Γουλής, Δ. (2009). «Ενσυναίσθηση, κριτική σκέψη και δημιουργικότητα με αφετηρία την εικόνα του Άλλου στις ταινίες επιστημονικής φαντασίας», Πανελλήνιο Συνέδριο: Παιδί & Οπτικοακουστικά Μέσα Επικοινωνίας, Θεσσαλονίκη 21-22 Νοεμβρίου 2009. Ανακτήθηκε Ιούλιος 27, 2022 από το διαδίκτυο:
<http://www.esiemth.gr/inst/esiemth/gallery/File/2009/PaidiOptikoakoustika/Eisigiseis.pdf>
- Γουλής, Δ. (2012). «Φιλαναγνωσία: ερωτήσεις και απαντήσεις», Ανέμη. Επιθεώρηση κυπριακής παιδικής λογοτεχνίας, τ. 20, 92-95.
- Γουλής, Δ. (2012). «Εργαστήριο φιλαναγνωσίας», Ανέμη. Επιθεώρηση κυπριακής παιδικής λογοτεχνίας, τ. 20, 96-109.
- Γουλής, Δ. (2013). «Φιλίσα Χατζηχάννα: η τέχνη της ενσυναίσθησης και της δημιουργικότητας στη λογοτεχνία για παιδιά», Ανέμη. Επιθεώρηση κυπριακής παιδικής λογοτεχνίας, τ. 21, 26-32.
- Γουλής, Δ. (2014), «Από τη στατικότητα στη δημιουργικότητα: επαναπροσδιορίζοντας τη διδασκαλία των κατευθυντικών κειμένων με αφετηρία τη δημιουργική γραφή και την ανάπτυξη της φαντασίας», στο 1ο Διεθνές Συνέδριο «Δημιουργική Γραφή», 4-6 Οκτωβρίου, 2013, Αθήνα. Ανακτήθηκε Ιούλιος 27, 2022 από το διαδίκτυο:
http://cwconference.web.uowm.gr/archives/goulis_article.pdf

Γουλής, Δ., «Οι αφηγήσεις των απόντων: δημιουργικές ανασυνθέσεις του παρελθόντος μιας γειτονιάς μέσα από το αρχειακό υλικό του σχολείου της», 2ο Διεθνές Συνέδριο «Δημιουργική Γραφή», 1-4 Οκτωβρίου 2015. Ανακτήθηκε Ιούλιος 27, 2022 από το διαδίκτυο:

http://cwconference.web.uowm.gr/archives/goulis_article.pdf

Καραγιάννης, Σ. (2010). «Η δημιουργική γραφή ως καινοτόμος δράση στο Σχολείο».

<http://www.scribd.com/doc/>

Κατσίκη Γκίβαλου Α. (επιμ.) (2007) Φιλαναγνωσία και Σχολείο, Αθήνα: Πατάκης.

Κιοσσές Σπ. (2018). Εισαγωγή στη δημιουργική ανάγνωση και γραφή του πεζού λόγου. Η συμβολή της αφηγηματολογίας, Αθήνα: Κριτική.

Κωτόπουλος, Τριαντάφυλλος, Η «νομιμοποίηση» της Δημιουργικής Γραφής, Κείμενα 15, ανακτήθηκε Ιούλιος 27, 2022 από το διαδίκτυο:

http://keimena.ece.uth.gr/main/index.php?view=article&catid=59%3Atefchos15&id=257%3A15-kotopoulos&option=com_content&Itemid=95 \

Πασσιά, Α. & Μανδηλαράς Φ. (2001), Εργαστήρι Δημιουργικής Γραφής για Παιδιά, Αθήνα: Πατάκης

Σουλιώτης, Μίμης (2009). Μου αφήνεις πενήντα δραχμές για τσιγάρα; Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Τζιόβας, Δ. (1987). Μετά την Αισθητική. Αθήνα: Γνώση.

Διαδικασίες Σημειώσεις στην προσωπική ιστοσελίδα του διδάσκοντα

EM119 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM119	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΗΡΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΟ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στόχος του μαθήματος είναι η παρουσίαση και η κατανόηση θεμάτων αναφορικά με την έννοια της αναπηρίας, έτσι όπως αυτή αναλύεται και εξετάζεται από τη σκοπιά της επιστήμης της παιδαγωγικής της ένταξης. Το μάθημα επικεντρώνει στην έννοια

της αναπηρίας ως κοινωνικής κατηγορίας, εξετάζοντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της στις διαδικασίες της εκπαιδευτικής λειτουργίας.

. Ειδικότερα, οι φοιτητές/τριες αναμένεται στο πλαίσιο του μαθήματος:

- να εξοικειωθούν με έννοιες και ερωτήματα σχετικά με το τι σημαίνει αναπηρία ,
- να αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με τις αλλαγές που έχουν επέλθει ιστορικά, στη σημασία και στον προσδιορισμό της αναπηρίας
- να αναγνωρίσουν την πολλαπλότητα της μάθησης ξεπερνώντας την αντίληψη ότι πρόκειται για έναν ομοιογενή πληθυσμό που χαρακτηρίζεται από την βλάβη
- να μπορούν να κρίνουν την κοινωνική σημασία και τις συνέπειες αφενός της εφαρμογής προγραμμάτων και πολιτικών που αφορούν στο ανάπηρο παιδί, αφετέρου των πρακτικών των εκπαιδευτικών
- να εξοικειωθούν με διδακτικές πρακτικές

Γενικές Ικανότητες

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι παρακάτω θεματικές αρθρώνουν το συγκεκριμένο μάθημα:

- Εκπαίδευση αναπήρων στον 20^ο αιώνα
- Νομοθεσία και διαμόρφωση προγραμμάτων σπουδών
- Αρχές των εκπαιδευτικών προγραμμάτων
- Εκπαιδευτική παρέμβαση (ορισμοί-κριτική ανάλυση)
- Ειδική αγωγή και διαμόρφωση της ταυτότητας των εκπαιδευτικών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο στην αίθουσα διδασκαλίας	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	39
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	Ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Καραγιάννη, Γ. & Παπασταυρινίδου, Γ. (2019). Φιλανθρωπικά ιδρύματα και ειδικά σχολεία: πειθαρχική εξουσία και εκπαίδευση αναπήρων. Στο Γ. Κατσιαμπούρα, Τ. Λιάμπας, & Π. Παυλίδης (Επιμ.), *Πρακτικά 1ου Πανελληνίου Συνεδρίου Κριτικής Εκπαίδευσης: Η κριτική εκπαίδευση για το σχολείο των κοινωνικών αναγκών*. Θεσσαλονίκη: Συνέδριο Κριτικής Εκπαίδευσης, Π.Τ.Δ.Ε.– Α.Π.Θ. (σσ. 287–307).

Ζώνιου-Σιδέρη, Α., Ντεροπούλου-Ντέρου, Ε., & Βλάχου-Μπαλαφούτη, Α.(Επιμ.)(2012). *Αναπηρία και Εκπαιδευτική πολιτική*. Αθήνα: Πεδίο

Slee, R. (2011). *The irregular school: Exclusion, schooling and inclusive education*. Routledge

EM 120 ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM120	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	Τρεις (3)	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού Υποβάθρου / Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στα πλαίσια του μαθήματος αυτό, επιδιώκεται οι φοιτητές και οι φοιτήτριες:

- Να είναι σε θέση να διατυπώνουν τα βασικά γνωρίσματα που έχει η Φυσική ως επιστήμη
- Να γνωρίζουν τα βασικά ρεύματα που υπήρξαν στη Διδακτική της Φυσικής και των Φυσικών Επιστημών γενικότερα.
- Να αντιλαμβάνονται τις βασικές συσχετίσεις ανάμεσα στη Φιλοσοφία της Φυσικής ως επιστήμη και στη διδασκαλία της.
- Να γνωρίζουν τις βασικές επιστημολογικές αρχές και τις διαδικασίες που σχετίζονται με το “Διδακτικό Μετασχηματισμό”: της επιστημονικής γνώσης στη Φυσική, σε σχολική γνώση.
- Να έχουν γνώση του “μοντέλου των τριών διαστάσεων” στη διδακτική της Φυσικής.
- Να αντιλαμβάνονται το ρόλο του πειράματος
- Να έχουν κατανοήσει τους βασικούς άξονες του μοντέλου STS (Science, Technology, Society) στη διδασκαλία της Φυσικής.
- Να είναι σε θέση να διατυπώνουν και να εφαρμόζουν τους βασικούς άξονες της εκπαίδευσης STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics).
- Να έχουν εμπεδώσει τη σχέση της Κριτικής Εκπαίδευσης με την Εκπαίδευση στη Φυσική.
- Να έχουν σαφή εικόνα των όρων : “Σκοποί της διδασκαλίας”, “Διδακτικοί Στόχοι”, “Διδακτικό σενάριο”, “Σχέδιο Μαθήματος”, “Διδακτικά μέσα“, “Φύλλο Εργασίας” και “Διδακτική Παρέμβαση”, όσον αφορά τη διδασκαλία της Φυσικής.
- Να μπορούν, σε πρακτικό επίπεδο (με τη βοήθεια Εργαστηρίων - Workshops, που διοργανώνονται σε ομάδες, να διαμορφώσουν και να υλοποιήσουν ένα σενάριο διδασκαλίας, πάνω σε μία ενότητα της Φυσικής από αυτές που διδάσκονται στο Δημοτικό Σχολείο.

Γενικές Ικανότητες

Σκοπός του μαθήματος είναι, για όσους φοιτητές και φοιτήτριες το επιλέξουν, να αποκτήσουν ικανότητες, όπως:

- Την δημιουργία αποριών και τη διερεύνηση, ως διαδικασία μάθησης.
- Την μελέτη πηγών, βιβλίων και άρθρων, πάνω σε ένα θέμα.
- Την προσεκτική και σχεδιασμένη πλοήγηση στο Διαδίκτυο, προς εύρεση απαντήσεων.
- Τη μελέτη, αλλά και τη συνθετική εργασία σε ομάδες.
- Τη διαμόρφωση, αλλά και την αξιολόγηση επίτευξης **διδακτικών στόχων** πάνω στη διδασκαλία μίας ενότητας της Φυσικής στο Δημοτικό Σχολείο.
- Την οργανωμένη και διαρθρωμένη παρουσίαση γνώσεων, ευρημάτων και απόψεων, τόσο προφορικά όσο και γραπτά
- Την παράθεση Βιβλιογραφίας με σωστό και κατανοητό τρόπο.
- Την υλοποίηση ενός μαθήματος Φυσικής για την Ε΄ ή την ΣΤ΄ τάξη του Δημοτικού Σχολείου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Κατά τη διάρκεια των διαλέξεων / συναντήσεων, στα πλαίσια του μαθήματος, στην πορεία του εξαμήνου, διδάσκονται / συζητώνται τα εξής θέματα:

- Η αναγκαιότητα και η ιστορική πορεία της Διδακτικής της Φυσικής ως σήμερα.
- Τι είναι “επιστήμη”, τι είναι η Φυσική ως Επιστήμη και τα κυριότερα ρεύματα στη Φιλοσοφία της Φυσικής. Η επιστημονική “μέθοδος”, όσον αφορά τη Φυσική,
- Βασικά στοιχεία θεωριών της μάθησης και της ανθρώπινης γνωστικής ανάπτυξης.
- Η επιστημονική γνώση και η σχολική γνώση στη Φυσική και ο “Διδακτικός Μετασχηματισμός” από τη μία στην άλλη.
- Το “επιστημονικό μοντέλο” στη διδασκαλία της Φυσικής. Ο “εποικοδομητισμός” (Constructivism) στη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών. Οι εναλλακτικές ιδέες των παιδιών. Παραδείγματα.
- Οι κυριότερες αρχές και οι διάφορες εκδοχές της “Μάθησης-Στηριγμένης-στη-Διερεύνηση” (Inquiry-Based-Learning, IBL). Το μοντέλο των 5E και η εφαρμογή του στη διδασκαλία της Φυσικής.
- Ο ρόλος του πειράματος και ο ρόλος των μοντέλων στη Διδασκαλία της Φυσικής. Διδακτικό σενάριο, Φύλλο Εργασίας, διδακτικοί στόχοι και άλλες βασικές έννοιες στη Διδακτική της Φυσικής.
- Το “μοντέλο των τριών διαστάσεων” και η Διδακτική της Φυσικής.
- Ο ρόλος της Ιστορίας και της Φιλοσοφίας της Φυσικής στη διδασκαλία της Φυσικής. Παραδείγματα από τη διδακτική πράξη.
- Η διδασκαλία της “Φύσης της Επιστήμης” (Nature of Science, NoS) στα πλαίσια της διδασκαλίας της Φυσικής.
- Διδασκαλία της Φυσικής μέσα στα πλαίσια του προγράμματος “Επιστήμη - Τεχνολογία - Κοινωνία” (Science-Technology-Society, STS).
- Η Κριτική Εκπαίδευση και η διδασκαλία της Φυσικής.
- Βασικές Αρχές της Εκπαίδευσης STEM και ο σχέση της με τη διδασκαλία της Φυσικής στο Δημοτικό Σχολείο.
- Εισαγωγή στη μέθοδο Project ως εργαλείο για τη διδασκαλία της Φυσικής. Σε εργαστηριακό επίπεδο: Εντός του μαθήματος διεξάγονται **Εργαστηριακές Συνεδρίες (Workshops)** όπου ομάδες φοιτητών και φοιτητριών παρουσιάζουν συγκεκριμένα διδακτικά σενάρια, με τα αντίστοιχα Φύλλα Εργασίας για τη διδασκαλία συγκεκριμένων ενοτήτων Φυσικής από την ύλη του Δημοτικού Σχολείου. Παρουσιάζονται συγκεκριμένοι διδακτικοί στόχοι και η αξιολόγηση της επίτευξής τους. Τα σενάρια συζητούνται από την ολομέλεια των φοιτητών/φοιτητριών και παρέχεται ανατροφοδότηση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διαλέξεις	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<p>Γίνεται χρήση, από τον διδάσκοντα και από τους διδασκόμενους/-ες :</p> <p>α. Πηγών από το διαδίκτυο</p> <p>β. Ηλεκτρονικών αρχείων και προσομοιώσεων / μοντέλων, που αναρτώνται και στην ηλεκτρονική τάξη του μαθήματος.</p> <p>Κατά την παράδοση χρησιμοποιείται υπολογιστής και προτζέκτορας.</p> <p>Για την επικοινωνία διδάσκοντα με τους διδασκόμενους/-ες, χρησιμοποιείται επικουρικά η ηλεκτρονική τάξη.</p>	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	39 ώρες
	Μελέτη - από πλευράς φοιτητών και φοιτητριών - πηγών και βιβλιογραφίας / αρθρογραφίας	24 ώρες
	Εκπόνηση του διδακτικού σεναρίου, το οποίο παρουσιάζεται στην ολομέλεια	30 ώρες
	Παρουσίαση του διδακτικού σεναρίου με το Φύλλο Εργασίας στην ολομέλεια	24 ώρες
	Γραπτές τελικές εξετάσεις	3 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος	120 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	<p>A. Με γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου (το 70% του βαθμού).</p> <p>B. Από το διδακτικό σενάριο, το οποίο δομούν κατά ομάδες, το παρουσιάζουν στην ολομέλεια και το παραδίδουν (το 30% του βαθμού).</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Κώστας Σκορδούλης, Κωνσταντίνα Στεφανίδου (2021). *Διδακτική Μεθοδολογία των Φυσικών Επιστημών*. Εκδόσεις : Προπομπός

- Ανδρέας Ιωάννου Κασσέτας. (2021) *Οι έννοιες της Φυσικής και η Διδασκαλία τους*. Εκδόσεις: Δίαυλος Α.Ε.

- Επιπλέον προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Arnold Arons (1992). *Οδηγός Διδασκαλίας της Φυσικής*. Εκδόσεις Τροχαλία.

- Paul Hewitt (2005). *Οι Έννοιες της Φυσικής*. Εκδόσεις: Ίδρυμα Τεχνολογίας & Έρευνας - Πανεπιστημιακές Εκδοσεις Κρήτης.
- Κρυσταλλία Χαλκιά (2012). *Διδάσκοντας Φυσικές Επιστήμες*. Εκδόσεις Πατάκη.
- Ανδρέας Κασσέτας (2000). *Το μακρόν Φυσική προ του βραχέως Διδάσκω*. Εκδόσεις Σαββάλα.
- Hans Ernst Fischer (Editor), Raimund Girwidz (Editor) (2023). *Physics Education (Challenges in Physics Education)*. Εκδόσεις: Springer.
- Jose Mestre, Jennifer Docktor (2020). *The Science Of Learning Physics: Cognitive Strategies For Improving Instruction*. Εκδόσεις: WSPC.

EM121 ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

EM121

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM121	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ/ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η ιστορικότητα των ακαδημαϊκών παιδαγωγικών λόγων (discourses), της Παιδαγωγικής/της Επιστήμης της Αγωγής/των Επιστημών της Αγωγής, οι θεματικές έννοιες, οι πρακτικές και τεχνολογίες τους.

Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα καταστούν ικανές και ικανοί να:

- προσδιορίζουν τους δύο όρους που χρησιμοποιούνται στην Ελλάδα: «Παιδαγωγική» και «Επιστήμες της Αγωγής» και την/τις προσδιορίζουν επιστημολογικά
- κατανοούν τις βασικές έννοιες της Παιδαγωγικής/των Επιστημών της Αγωγής
- γνωρίζουν τις παιδαγωγικές ομάδες, τους κλάδους/ή τις επιμέρους «επιστήμες» και ερευνητικό πεδίο της Παιδαγωγικής/των Επιστημών της Αγωγής
- αναλύουν την ιστορικότητα και την βασική επιχειρηματολογία των επιμέρους λόγων της Παιδαγωγικής/των Επιστημών της Αγωγής της νεωτερικότητας και των σύγχρονα αναδυόμενων της μετανεωτερικότητας: της Ερμηνευτικής Παιδαγωγικής, της Εμπειρικής (συμπεριφοριστικής) Παιδαγωγικής, της μαρξιστικής-Λενινιστικής Παιδαγωγικής, της Κριτικής Παιδαγωγικής, της Συστημικής-Εποικοδομητικής Παιδαγωγικής και της Μετανεωτεριστικής-αποδομιστικής ή μεταδομιστικής Παιδαγωγικής.
- προσδιορίζουν αντίστοιχα τους όρους: κατανόηση, εξήγηση, χειραφέτηση, αποδόμηση
- γνωρίζουν τις πρακτικές και τεχνολογίες της εκπαιδευτικής έρευνας και τις διακρίνουν βάσει των παραπάνω λόγων της Παιδαγωγικής/των Επιστημών της Αγωγής: αντίστοιχα, τις πρακτικές και τεχνολογίες της φαινομενολογικής, ερμηνευτικής, κριτικής και αποδομιστικής ποιοτικής έρευνας, της ποσοτικής εμπειρικής/θετικιστικής έρευνας και των μοντέλων μείξης
- αναλύουν κείμενα παιδαγωγών/επιστημόνων της Αγωγής και διακρίνουν την επιστημολογική τους «ταυτότητα»
- στοχάζονται για τις δικές τους παραδοχές και αυτοπροσδιορίζονται επιστημολογικά
- σχεδιάζουν ομαδικά μια εκπαιδευτική έρευνα και επιλέγουν τις ερευνητικές πρακτικές και τεχνολογίες βάσει των δικών επιστημολογικών παραδοχών.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία και ομαδική εργασία - σχεδιασμός και ανάπτυξη κριτικού ερευνητικού project
- Κριτικός αναστοχασμός, αυτοστοχασμός και προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής κοινωνικοκριτικής και πολιτισμικοκριτικής σκέψης
- Ανάπτυξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας, ευαισθησίας και ανάληψης δράσης σε θέματα φυλής, έθνους, φύλου, σεξουαλικότητας, τάξης, αναπηρίας, φυσικού περιβάλλοντος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Θέματα μάθησης και έρευνας, χρονοδιάγραμμα

Εισαγωγή: Παιδαγωγική – Επιστήμες της Αγωγής: αντικείμενο, βασικές θεματικές έννοιες. Εκπαιδευτική έρευνα (1ο και 2ο μάθημα).

Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΩΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗ- ΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ-«ΡΗΜΑΤΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ» («ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ») ΤΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

A. Η Παιδαγωγική ως επιστήμη ή Επιστήμη της Αγωγής ή Επιστήμες της Αγωγής

Το ζήτημα της αυτονομίας της Παιδαγωγικής, κλάδοι της Παιδαγωγικής/Επιστήμης της Αγωγής, επιστήμες της Αγωγής και διεπιστημονικότητα, οι ακαδημαϊκοί παιδαγωγικοί λόγοι στην Ελλάδα.

B. Παιδαγωγικές ομάδες και ερευνητικό πεδίο της Παιδαγωγικής/Επιστήμης της Αγωγής/Επιστημών της Αγωγής

1. Ομάδες αναφοράς: το παιδί, ο έφηβος και η έφηβη, ο ενήλικος και η ενήλικη, ο μαθητής και η μαθήτρια, ο εκπαιδευτικός και η εκπαιδευτικός, ο εκπαιδευτής και η εκπαιδευτρια ενηλίκων
2. Θεσμοί και δομές που παρέχουν αγωγή και εκπαίδευση: η οικογένεια, η προσχολική αγωγή-συστήματα προσχολικής αγωγής, το σχολείο- σχολείο και κοινωνία, οι σχολές επαγγελματικής κατάρτισης, το πανεπιστήμιο, η εξωσχολική αγωγή (π.χ. κέντρα νεότητας), εκπαίδευση ενηλίκων και συνεχιζόμενη εκπαίδευση, δομές μη τυπικής εκπαίδευσης και άτυπη μάθηση (Μ.Μ.Ε., Τ.Π.Ε., εκκλησία κ.λπ.) (3ο και 4ο μάθημα)

Γ. «Ρηματικοί σχηματισμοί» («παραδείγματα») της Παιδαγωγικής/Επιστήμης της Αγωγής/Επιστημών της Αγωγής, σχέση θεωρίας και πράξης, αντικείμενο, πρακτικές και τεχνολογίες της εκπαιδευτικής πρακτικής και έρευνας:

1. Ερμηνευτική Παιδαγωγική, συνθετική (ποιοτική) έρευνα και η έννοια της «κατανόησης»
2. Εμπειρική (συμπεριφοριστική) Παιδαγωγική, αναλυτική-εμπειρική (ποσοτική) έρευνα και η έννοια της «εξήγησης»
3. Μαρξιστική-Λενιστική Παιδαγωγική
4. Κριτική Παιδαγωγική, ιδεολογικοκριτική και η έννοια της χειραφέτησης
5. Συστημική/Εποικοδομητική Παιδαγωγική
5. Μετα-κριτική Παιδαγωγική, Αποδομιστική Παιδαγωγική, Μετανεωτεριστική Παιδαγωγική και αποδόμηση (5ο, 6ο, 7ο, 8ο, 9ο, 10ο, 11ο και 12ο μάθημα).

Συγκεφαλαίωση και αξιολόγηση του μαθήματος από τις φοιτήτριες και τους φοιτητές (13ο μάθημα).

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία του μαθήματος (power point, prezi, διαδίκτυο, e-learning, ιστοσελίδα διδάσκοντα), βίντεο-ντοκιμαντέρ, κινηματογράφος	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	21
	Συγγραφή δραστηριοτήτων/ασκήσεων	40
	Συγγραφή ημερολογίων/portfolio	20
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, οι συμμετέχουσες και οι συμμετέχοντες αναπτύσσουν ποικίλες δραστηριότητες και σχέδια εργασίας.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1 Γούναρη. Π., Γρόλλιος, Γ. (επιμ.) (2010) *Κριτική Παιδαγωγική. Μια συλλογή κειμένων*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Κελπανίδης, Μ. (2007) Εμπειρική Παιδαγωγική. Στο: Π. Ξωχέλλης (επιμ.) *Λεξικό της Παιδαγωγικής*. Θεσσαλονίκη: Αφοι Κυριακίδη, 253-256.
- Μπονίδης, Κ. (2016) Ανάλυση Περιεχομένου: διαδικασία και μοντέλα ανάλυσης. Στο Γ. Πυργιωτάκης & Χρ. Θεοφιλίδης (επιμ.) *Ερευνητική Μεθοδολογία στις Κοινωνικές Επιστήμες και στην Εκπαίδευση. Συμβολή στην επιστημολογική θεωρία και την ερευνητική πράξη*. Αθήνα: Πεδίο, 395-415.
- Μπονίδης, Κ. (2014) Η ποιοτική Ανάλυση Περιεχομένου ως μια συνθετική προσέγγιση ανάλυσης κειμένων. Στο Μ. Πουρκός (επιμ.) *Δυνατότητες και Όρια της Μείζης των Μεθοδολογιών στην Κοινωνική και Εκπαιδευτική Έρευνα: Διευρύνοντας τις Προοπτικές στον Ερευνητικό Σχεδιασμό*. Αθήνα: Ίων, 473-497.
- Μπονίδης, Κ. (2020) Ακαδημαϊκοί παιδαγωγικοί λόγοι και ρηματικοί σχηματισμοί της Νεωτερικότητας. Στο Κ. Μπονίδης, Γ. Ζαρίφης (επιμ.) *Παιδαγωγική-Επιστήμη της Αγωγής-Επιστήμες της Αγωγής: Επιστημολογικά και μεθοδολογικά ζητήματα*. Θεσσαλονίκη: Γράφημα, 3-84.
- Μπονίδης, Κ., Ζαρίφης, Γ. (επιμ.) (2020) *Παιδαγωγική-Επιστήμη της Αγωγής-Επιστήμες της Αγωγής: Επιστημολογικά και μεθοδολογικά ζητήματα*. Θεσσαλονίκη: Γράφημα.
- Νικολακάκη, Μ. (επιμ.) (2011) *Η Κριτική Παιδαγωγική στον νέο μεσαίωνα*. Αθήνα: Σιδέρης.
- Πυργιωτάκης, Ι. (2007) Ερμηνευτική Παιδαγωγική. Στο: Π. Ξωχέλλης (επιμ.) *Λεξικό της Παιδαγωγικής*. Θεσσαλονίκη: Αφοι Κυριακίδη, 298-300.
- Cohen, L., Manion, L., Morrison, K. (2008) *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Foucault, M. (1984) *Τι είναι Διαφωτισμός* (μτφρ. Σ. Ροζάνης). Αθήνα: Έρασμος.
- Foucault, M. (1982) *Ιστορία της Σεξουαλικότητας*, 1ος τόμος: *Η δίψα της γνώσης* (μτφρ. Γκ. Ροζάκη). Αθήνα: Ράππας.
- Foucault, M. (1987) *Η αρχαιολογία της γνώσης* (μτφρ. Κ. Παπαγιώργης). Αθήνα: Εξάντας.
- Foucault, M. (1989) *Επιτήρηση και Τιμωρία: Η γέννηση της φυλακής* (μτφρ. Κ. Χατζηδήμου-Ι. Ράλλη). Αθήνα: Ράππας.
- Foucault, M. (1989) *Ιστορία της Σεξουαλικότητας*, 2ος τόμος: *Η χρήση των απολαύσεων* (μτφρ. Γ. Κωνσταντινίδης). Αθήνα: Ράππας.
- Foucault, M. (2008) *Οι λέξεις και τα πράγματα. Μια αρχαιολογία των επιστημών του ανθρώπου* (μτφρ. Κ. Παπαγιώργης). Αθήνα: Γνώση

- Freire, P. (1997) *Η αγωγή του καταπιεζομένου*. Αθήνα: Ράππας.
- Hofstetter, R., Schneuwly B. (επιμ.) (2005) *Εισαγωγή στις επιστήμες της εκπαίδευσης* (μετφρ., επιστημονική επιμ., επίμετρο Δ. Καρακατσάνη). Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Phillips, L. & Jørgensen, M. (2009) *Ανάλυση λόγου. Θεωρία και Μέθοδος* (μτφρ. Α. Κιουπκιολής). Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Apple, M.W. (1995)² *Education and Power*. New York: Routledge.
- Apple, M.W. (2000) *Official Knowledge: Democratic Knowledge in a Conservative Age*. New York: Routledge.
- Aronowitz, S., Giroux, H.A. (1991) *Postmodern Education: Politics, Culture and Social Criticism*. Minneapolis: University of Minnesota Press.
- Brameld, Th. (1955) *Philosophies of Education in Cultural Perspective*. New York: World Book.
- Braun, W. (1977) *Emanzipation als pädagogisches Problem*. Kastellaun/Hunsrück: Aloys Henn Verlag.
- Brezinka, W. (1971) *Von der Pädagogik zur Erziehungswissenschaft*. Weinheim: Beltz.
- Brezinka, W. (1974) *Grundbegriffe der Erziehungswissenschaft*. München: Ernst Reinhardt.
- Brezinka, W. (1978) *Metatheorie der Erziehung*. München: Ernst Reinhardt.
- Brezinka, W. (1992) *Philosophy of Educational Knowledge: An Introduction to the Foundations of Science of Education, Philosophy of Education and Practical Pedagogics*. (Metatheorie der Erziehung, μτφρ J.S. Brice & R. Eshelman). Dordrecht: Springer.
- Brezinka, W. (1994α) *Basic Concepts of Educational Science: Analysis, Critique, Proposals* (μτφρ. J.S. Brice). Lanham, MD: University Press
- Buckart, F.P., Weiß, A. (2008) *dtv-Atlas Pädagogik*. München: Deutscher Taschenbuch.
- Carr W., Kemmis S. (1986) *Becoming Critical: Education, Knowledge, and Action Research*. London: Falmer Press & Deakin University Press.
- Carr, D. (1998) *Education, Knowledge, and Truth: Beyond the postmodern impasse*. London: Routledge.
- Cary, R. (1998) *Critical art pedagogy: foundations for postmodern art education*. New York: Routledge.
- Counts, G.S. (1932) *Dare the School Build a New Social Order?* New York: Arno Press.
- Dean, M. (1999) *Governmentality: Power and rule in modern society*. London: Sage.
- Dilthey, W. (1888) Über die Möglichkeit einer allgemeingültigen pädagogischen Wissenschaft. Στο G Misch (επιμ.) (1924) *Gesammelte Schriften*, τ. 6. Leipzig & Berlin: Teubner.
- Faulstich-Wieland, H., Faulstich, P. (2006) *BA-Studium Erziehungswissenschaft. Ein Lehrbuch*. Reinbek bei Hamburg: Rowohlt-Taschenbuch.
- Flitner, W. (1950) *Allgemeine Pädagogik*. Stuttgart: Klett.
- Flitner, W. (1957) *Das Selbstverständnis der Erziehungswissenschaft in der Gegenwart*. Heidelberg: Auer.
- Foucault, Michel (1982) 'Technologies of the self' στον τόμο M. Foucault (2000) *Ethics. Essential works of Foucault 1954-1984. Volume 1*, επιμ. P. Rabinow, London: Penguin.
- Foucault, M. (1983) On the Genealogy of Ethics: An Overview of Work in Progress. Στο M. Foucault (1984). *The Foucault Reader* (επιμ. P. Rabinow). London: Penguin.
- Foucault, M. (1984) Sex, Power, and the Politics of Identity. στον τόμο M. Foucault (2000) *Ethics. Essential works of Foucault 1954-1984. τ. 1*, (επιμ. P. Rabinow). Λονδίνο: Penguin.
- Foucault M. (1991) Governmentality. Στο: G. Burchell, C. Gordon, P. Miller (επιμ.). *The Foucault Effect. Studies in Governmentality*. Chicago: The University of Chicago Press, σσ. 119-150.
- Freire, P. (1973) *Education for critical consciousness*. New York: Seabury Press.
- Fritsche, B., Hartmann, J., Schmidt, A., Tervooren A. (επιμ.) (2001) *Dekonstruktive Pädagogik. Erziehungswissenschaftliche Debatten unter poststrukturalistischen Perspektiven*. Opladen: Leske + Budrich.
- Giroux H.A. (1983) *Theory and Resistance in Education: A Pedagogy for the Opposition*, Westport: Bergin & Garvey.
- Giroux, H. & S. Aronowitz (1985) *Education under siege*. South Hadley, MA: Bergin and Garvey.

- Giroux, H. (1997) *Pedagogy and the politics of hope: Theory, culture, and schooling*. Boulder, CO: Westview.
- Kemmis, S. (2001) Critical Theory and Action Research. Στο H. Bradbury, P. Reason (επιμ.). *International Handbook on Action Research*. Sage publications.
- Kemmis, S. (1993) Foucault, Habermas and Evaluation. *Curriculum Studies*, 1/1, 35-54.
- Kemmis, S. (1995) Emancipatory Aspirations in a Postmodern Era. *Curriculum Studies*, 3/2, σσ.133-167
- Kemmis, S., Atweh, B., Weeks, P. (1998) *Action Research in Practice: Partnerships for Social Justice in Education*. London: Routledge.
- Kincheloe, J. (2008²) *Critical pedagogy*. New York: Peter Lang.
- Klafki, W. (2000) Kritisch-konstruktive Pädagogik. Herkunft und Zukunft. Στο Eierdanz, J. & Kremer, A. (επιμ.). *Weder erwartet noch gewollt – Kritische Erziehungswissenschaft und Pädagogik in der Bundesrepublik Deutschland zur Zeit des kalten Krieges*. Baltmannsweiler: Schneider Verlag, 152-178.
- König, E., Zedler, P. (2007)³ *Theorien der Erziehungswissenschaft*. Weinheim und Basel: Beltz.
- Kromley, H. (1980) *Empirische Sozialforschung. Modelle und Methoden der standardisierten Datenerhebung und Datenauswertung*. Stuttgart: Lucius & Lucius.
- Kromley, H. (2007) *Wissenschaftstheorie und empirische Forschung, 4 Lerneinheiten*. Stuttgart: AKAD Privat-Hochschulen.
- Lenzen, D. (1999) *Orientierung Erziehungswissenschaft. Was sie kann, was kann sie will*. Hamburg: rowohlt's enzyklopädie.
- Lenzen, D. (επιμ.)(1997) *Erziehungswissenschaft. Ein Grundkurs*. Hamburg: rowohlt's enzyklopädie.
- McLaren, P. (1997) *Revolutionary Multiculturalism: Pedagogies of Dissent for the New Millennium*. Boulder, CO: Westview.
- Mollenhauer, K. (1966) Das Problem einer empirisch-positivistischen Pädagogik. Στο M. Heitler (επιμ.). *Zur Bedeutung der Empirie für die Pädagogik als Wissenschaft*. Bochum: Kamp, σσ. 53-64.
- Mollenhauer, K. (1964) *Erziehung und Emanzipation*. München: Juventa.
- Mollenhauer, K. (1964) Pädagogik und Rationalität. Στο K. Mollenhauer. *Erziehung und Emanzipation*. München: Juventa, 55-74.
- Mollenhauer, K. (1982) Marginalien zur Lage der Erziehungswissenschaft. Στο E. König, P. Zedler (επιμ.) *Erziehungswissenschaftliche Forschung: Positionen, Perspektiven, Probleme*. Paderborn/München: Fink, σσ. 252-265.
- Pongratz, L., Wimmer, M., Nieke, W., Masschelein, J. (επιμ.)(2004) *Nach Foucault. Diskurs- und machtanalytische Perspektiven der Pädagogik*. Wiesbaden: Springer Fachmedien.
- Pongratz, L.A. (1989) *Pädagogik im Prozeß der Moderne. Studien zur Sozialbund Theoriegeschichte der Schule*. Weinheim: Deutscher Studien Verlag.
- Prim, R. (1998) Wider die ökonomische Kolonisierung des Bildungswesens. Στο A.,Henkel, L., Neumann, H.Romahn, (επιμ.) *Gegen den gesellschaftspolitischen Imperialismus der reinen Ökonomie. Gedächtnisschrift für Gerhard Weisser*. Marburg: Metropolis, 237-249.
- Raithel, J., Dollinger, B., Hörmann, G. (2007)² *Einführung Pädagogik. Begriffe, Strömungen, Klassiker, Fachrichtungen*. Wiesbaden: Verlag für Sozialwissenschaften.
- Sotirou, P. (1993) Articulating a Hermeneutic Pedagogy: The Philosophy of Interpretation. *Journal of Advanced Composition*, 13/2, 365-380.
- Schonig, B. (επιμ.) *E. Weniger- Ausgewählte Schriften zur geisteswissenschaftlichen Pädagogik*, τ. 6, Weinheim: Beltz, 11-27.
- Sünker, H., Krüger, H.H. (1999) *Kritische Erziehungswissenschaft am Neubeginn?* Frankfurt: Suhrkamp.
- Trifonas, P. (2003) Toward a Deconstructive Pedagogy of *Différance*. Στο P. Trifonas (επιμ.) *Pedagogies of difference: Rethinking education for social justice*. New York/London: Routledge Falmer, 211-226.
- Trifonas, P. (επιμ.) (2003) *Pedagogies of difference: Rethinking education for social justice*. New York/London: Routledge Falmer.
- Tröhler, D. (2003) The Discourse of German «Geisteswissenschaftliche Pädagogik». A Contextual Reconstruction. *Paedagogica Historica*, 39/6, 759-778

- Tröhler, D. (2013) The Technocratic Momentum after 1945, the Development of Teaching Machines, and Soberig Results. *Journal of Educational Media, Memory, and Society*, 5/2, 1-19.
- Wulf, Ch. (1977) *Theorien und Konzepte der Erziehungswissenschaft*. München: Juventa.
- Wulf, Ch. (2003) *Educational Science. Hermeneutics, Empirical Research, Critical Theory*. Münster: Waxmann.
- Zoreda, M.L. (1999) Hermeneutics, Education, and Leadership in Contemporary Society. *Paper presented at the Annual Meeting of the Popular Culture Association* (29ο, San Diego, CA, Μάρτιος 31-Απρίλιος 3). <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED430462.pdf>

EM 122 ΤΟ ΠΕΙΡΑΜΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΦΥΣΙΚΗ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM122	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΤΟ ΠΕΙΡΑΜΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΦΥΣΙΚΗ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	Τρεις (3)	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού Υποβάθρου / Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στα πλαίσια του μαθήματος αυτό, επιδιώκεται οι φοιτητές και οι φοιτήτριες:

- Να γνωρίζουν και να περιγράφουν τον κεντρικό ρόλο που επιτελεί το πείραμα για τη διδασκαλία της Φυσικής στο Δημοτικό Σχολείο.
- Να έχουν γνώση και γνωρίζουν τη χρήση *απλών υλικών καθημερινής χρήσης*, που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την πειραματική διδασκαλία της Φυσικής στο Δημοτικό Σχολείο.
- Να γνωρίζουν και να χειρίζονται τις βασικές διατάξεις Εργαστηριακού εξοπλισμού που χρησιμοποιούνται για τα πειράματα Φυσικής στο Δημοτικό Σχολείο.
- Να είναι σε θέση να εκτελούν κατά τη διδασκαλία τους, αλλά και να συνδράμουν τους μαθητές τους κατά την διεξαγωγή τους, σε όλα τα πειράματα που προβλέπονται στη διδασκαλία των ενοτήτων της Φυσικής (εγχειρίδιο: “Ερευνώ και Ανακαλύπτω”) στο Δημοτικό Σχολείο.

Γενικές Ικανότητες

Σκοπός του μαθήματος είναι, για όσους φοιτητές και φοιτήτριες το επιλέξουν, να αποκτήσουν ικανότητες, όπως:

- Τη χρήση και την κατανόηση όλων των απλών υλικών, καθημερινής χρήσης, που σχετίζονται με τα πειράματα Φυσικής στο Δημοτικό Σχολείο.
- Την ικανότητα λήψης και καταγραφής μετρήσεων.
- Την ικανότητα χειρισμού απλών εργαστηριακών διατάξεων και συσκευών που χρησιμοποιούνται στη Φυσική του Δημοτικού Σχολείου.
- Την επεξεργασία των μετρήσεων που λαμβάνονται, όπως πχ την εύρεση μέσων τιμών, τη χάραξη απλών γραφημάτων κλπ.
- Την αναγνώριση των διαφόρων μορφών *σφάλματος*, όταν πραγματοποιούνται μετρήσεις και την αιτιολόγησή τους.

Ταυτόχρονα, στα πλαίσια του μαθήματος επιδιώκεται, για τους μελλοντικούς

εκπαιδευτικούς της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, ως καλλιέργεια στάσεων:

- Το να μην διστάζουν ή να μη φοβούνται να εκτελούν απλά πειράματα στην τάξη - τηρώντας πάντα φυσικά τις προδιαγραφές ασφαλείας - ώστε να μεταδοθεί αυτή η έφεση για το πείραμα και στους μαθητές τους.
- Το να εξοικειωθούν και με συσκευές ή διατάξεις λίγο πιο σύνθετες ή πιο προηγμένες τεχνολογικά, ώστε να τις εντάξουν και αυτές στη διδασκαλία τους, όσον αφορά τη Φυσική.
- Το να είναι σε θέση να ελέγχουν και να αξιολογούν, γιατί πιθανά ένα πείραμα να απέτυχε ή να μην έδωσε αναμενόμενα αποτελέσματα.
- Το να διδάσκουν και να εκπαιδεύουν πρακτικά τους μαθητές/-τριές τους, να λειτουργούν σε ομάδες, για την εκτέλεση πειραμάτων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Κατά τη διάρκεια των διαλέξεων / συναντήσεων, στα πλαίσια του μαθήματος, στην πορεία του εξαμήνου, διδάσκονται / συζητώνται τα εξής θέματα:

- Η θεωρητική και η επιστημολογική βάση της χρήσης του πειράματος στη διδασκαλία της Φυσικής.
- Ιστορική αναδρομή στη χρήση των πειραμάτων κατά τη διδασκαλία. Ιστορικά πειράματα στην εξέλιξη της Φυσικής και ο ρόλος τους.
- Οι διάφορες μορφές πειραμάτων στη διδασκαλία.
- Διδακτικοί στόχοι της τέλεσης πειραμάτων στο Δημοτικό Σχολείο.

- Τα κυριότερα φυσικά μεγέθη και οι μονάδες μέτρησής τους. Η έννοια της μέτρησης.
- Βασικές αρχές για τη μέτρηση και την καταγραφή φυσικών ποσοτήτων. Η έννοια του **σφάλματος** και οι διάφορες μορφές σφάλματος.
- Επεξεργασία των μετρήσεων σε ένα πείραμα. Η έννοια της μέσης τιμής, της απόκλισης, η χάραξη γραφικών παραστάσεων.
- Οι συνθήκες ασφαλείας κατά την τέλεση πειραμάτων στη σχολική τάξη ή στο σχολικό εργαστήριο. Συνήθη λάθη που γίνονται κατά τη λήψη μετρήσεων και η αποφυγή τους.
- Περιγραφή και εξοικείωση σχετική με τις εργαστηριακές διατάξεις που χρησιμοποιούνται για πειράματα στο Δημοτικό. Ενδεικτικά: το δυναμόμετρο, το ψηφιακό χρονόμετρο, το πολύμετρο, πηγές, απλά κυκλώματα, το θερμόμετρο αλκοόλης, ο γωνιομετρικός δίσκος και το πρίσμα ανάλυσης του φωτός.
- Βασικά πειράματα επίδειξης, με τη συμμετοχή και φοιτητών/φοιτητριών, από την ύλη των βιβλίων “Φυσικά Ε΄ Δημοτικού” και “Φυσικά ΣΤ΄ Δημοτικού”.
- Πιο προηγμένες εργαστηριακές διατάξεις και αισθητήρες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε πειράματα στο Δημοτικό Σχολείο και ο ρόλος τους.
- Εργαλεία εκτέλεσης προσομοιωμένων πειραμάτων σε υπολογιστή, μέσα από το Διαδίκτυο.
- Απλές πλατφόρμες Εκπαιδευτικής Ρομποτικής και η χρήση τους ως όργανα λήψης μετρήσεων και καταγραφής, σε πειράματα Φυσικής στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση.

Σε εργαστηριακό επίπεδο:

- Σε συγκεκριμένες συναντήσεις/διαλέξεις κατά την πορεία του μαθήματος, φοιτητές και φοιτήτριες παρουσιάζουν στους υπόλοιπους πειράματα που έχουν ετοιμάσει σε ομάδες. Τα πειράματα αφορούν συγκεκριμένες θεματικές περιοχές της Φυσικής, από αυτές που περιλαμβάνει η διδακτέα ύλη του Δημοτικού.

- Κατά την παρουσίαση των πειραμάτων, περιγράφονται οι διδακτικοί στόχοι, ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείται, ο χώρος που δυνητικά γίνεται το πείραμα (εργαστήριο/σχολική τάξη κλπ), η διαρρύθμιση των μαθητών σε ομάδες, καθώς και τα Φύλλα Εργασίας που θα διανεμηθούν στους μαθητές.
- Ανατροφοδότηση και συζήτηση από την ολομέλεια για το πείραμα ή τα πειράματα που παρουσιάστηκαν ζωντανά.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διαλέξεις	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<p>Γίνεται χρήση, από τον διδάσκοντα και από τους διδασκόμενους/-ες :</p> <p>α. Πηγών από το διαδίκτυο</p> <p>β. Ηλεκτρονικών αρχείων και προσομοιώσεων / μοντέλων, που αναρτώνται και στην ηλεκτρονική τάξη του μαθήματος.</p> <p>Κατά την παράδοση χρησιμοποιείται υπολογιστής και προτζέκτορας.</p> <p>Για την επικοινωνία διδάσκοντα με τους διδασκόμενους/-ες, χρησιμοποιείται επικουρικά η ηλεκτρονική τάξη.</p> <p>γ. Χρησιμοποιούνται - έχοντας ήδη προγραμματιστεί ή με επεξήγηση του απλού προγραμματισμού τους - απλές πλατφόρμες και διατάξεις Εκπαιδευτικής Ρομποτικής.</p>	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39 ώρες
	Μελέτη - από πλευράς φοιτητών και φοιτητριών - πηγών και βιβλιογραφίας / αρθρογραφίας	24 ώρες
	Εκπόνηση της πειραματικής διδασκαλίας (με τους στόχους, τα μέσα και το Φύλλο Εργασίας), υπό μορφή εργασίας.	30 ώρες
	Παρουσίαση του διδακτικού σεναρίου, στηριγμένου σε πείραμα ή πειράματα, με το Φύλλο Εργασίας στην ολομέλεια	27 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος	120 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	<p>A. Με συνολική συνθετική εργασία, στο τέλος του εξαμήνου, όπου παρουσιάζονται μία ομάδα πειραμάτων πάνω σε μία περιοχή της Φυσικής, καθώς και η διδακτική τους χρησιμοποίηση μέσα στην τάξη (το 70% του βαθμού).</p> <p>B. Από τη διδασκαλία τη στηριγμένη σε πείραμα, την οποία δομούν κατά ομάδες, την παρουσιάζουν στην ολομέλεια και την παραδίδουν στον διδάσκοντα (το 30% του βαθμού)</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αρναουτάκης Ιωάννης, Καρανίκας Γιάννης, Καραπαναγιώτης Βασίλειος , Κόκκοτας Παναγιώτης, Κουρέλης Γιάννης (2005). *Πειράματα Φυσικής για το Δημοτικό, το Γυμνάσιο και το Λύκειο*. Εκδόσεις: ΓΡΗΓΟΡΗ Ο.Ε.
- Hewitt Paul (2005). *Οι Έννοιες της Φυσικής*. Εκδόσεις: Ίδρυμα Τεχνολογίας & Έρευνας - Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

Επιπλέον προτεινόμενη Βιβλιογραφία:
- Παναγιώτης Κανδήλης (1996) *Τα Φυσικά στο Δημοτικό Σχολείο. Μεθοδολογία και Πειράματα*. Εκδόσεις : Αυτοέκδοση.
- Baxter Nicola (2006). *Πειράματα Φυσικής για το Δημοτικό και το Γυμνάσιο*. Εκδόσεις: Σαββάλα.

EM 123 ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΡΟΜΠΟΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM123	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΡΟΜΠΟΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	Τρεις (3)	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού Υποβάθρου / Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά το πέρας του εξαμηνιαίου αυτού οι μαθήματος, επιδιώκεται οι φοιτητές/φοιτήτριες:

- Να μπορούν να περιγράφουν με συγκεκριμένους τρόπους και με σαφήνεια τη συμβολή και το ρόλο εργαλείων από τις Ψηφιακές Τεχνολογίες και τις ΤΠΕ, στην εκπαίδευση της Φυσικής.
- Να έχουν αποκτήσει μετρήσιμες και αξιολογήσιμες δεξιότητες χρήσης των ψηφιακών τεχνολογιών και των υπολογιστών στη διδασκαλία της Φυσικής, ως μελλοντικοί εκπαιδευτικοί.
- Να είναι σε θέση να *δομούν* - και ως μέλλοντες διδάσκοντες αλλά και για τους μαθητές τους – κοινότητες μάθησης στηριγμένες σε ΤΠΕ, για τη Φυσική.
- Να είναι σε θέση να χρησιμοποιούν βασικές διατάξεις Εκπαιδευτικής Ρομποτικής για τη διδασκαλία θεμάτων από τη Φυσική.
- Να κάνουν επαρκή και σε βάθος διδακτική χρήση του Διαδικτύου για τη Φυσική.

Ως προς τις στάσεις και τους συναισθηματικούς/κοινωνικούς στόχους κατά Bloom, επιδιώκεται:

- Να αρθεί η όποια «τεχνο-φοβία» των μελλοντικών εκπαιδευτικών, και – με εργαλεία τις Ψηφιακές Τεχνολογίες (πχ ΤΠΕ) και τη Ρομποτική – να αντιμετωπίσουν με πιο φιλικό τρόπο τη Φυσική.
- Να αποκτήσουν τη δυνατότητα να κατανοούν και να εξηγούν στους μαθητές φαινόμενα και θέματα της Φυσικής, αξιοποιώντας τις ΤΠΕ και την Εκπαιδευτική Ρομποτική, έναντι δύσκολων περιγραφών ή περιγραφών που

έχουν μαθηματικό φορμαλισμό.

Γενικές Ικανότητες

Σκοπός του μαθήματος είναι, για όσους φοιτητές και φοιτήτριες το επιλέξουν, να αποκτήσουν ικανότητες, όπως:

- Την αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Τη λήψη αποφάσεων στο σχεδιασμό (π.χ. μοντέλων, συσκευών κλπ)
- Την αυτόνομη εργασία (αναζητήσεις στο Διαδίκτυο, μελέτη μοντέλων, προσομοιώσεων κλπ κατ' οίκον)
- Την εργασία σε ομάδες (Project, κοινότητες μάθησης, εργαστηριακή πρακτική σε ΤΠΕ και Ρομποτική).
- Την προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης τους.
- Την κατασκευαστική δεξιότητα σε ότι αφορά πχ απλά κυκλώματα σε πλατφόρμες Εκπαιδευτικής Ρομποτικής.
- Στοιχειώδεις αλγοριθμικές προγραμματιστικές ικανότητες.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα έχει διδακτικό, αλλά και εργαστηριακό χαρακτήρα. Παράλληλα με τις διαλέξεις και την εργαστηριακή άσκηση οι φοιτητές ασκούνται σε εφαρμοσμένο διδακτικό σχεδιασμό : (i) με αξιοποίηση των ΤΠΕ (ii) με χρήση και εξάσκηση σε σύγχρονες εργαστηριακές διατάξεις και (iii) με αλληλεπίδραση και εξάσκηση με διατάξεις εκπαιδευτικής Ρομποτικής. Παράλληλα εκπονούν ατομική ή ομαδική εργασία.

Διδακτικά πεδία:

- Οι Ψηφιακές Τεχνολογίες και η εκπαιδευτική αξιοποίησή τους.
- Οι ΤΠΕ και θοι εωρίες μάθησης.
- Η εξέλιξη και οι ταξινομήσεις των εκπαιδευτικών λογισμικών με έμφαση και πεδίο εφαρμογών στη Φυσική.
- Η σημασία των Ψηφιακών Τεχνολογιών για τη διδασκαλία και μάθηση της Φυσικής
- Οι αλλαγές στη σχολική πρακτική από τη χρήση των ΤΠΕ. Ο ρόλος του δασκάλου της Φυσικής, σε σχέση με την εκπαιδευτική χρήση των ΤΠΕ. Ο εκπαιδευτικός ως δημιουργός εκπαιδευτικού υλικού.
- Οι αρχές σχεδιασμού και ανάπτυξης εκπαιδευτικού λογισμικού.
- Αξιολόγηση εκπαιδευτικών περιβαλλόντων υποστηριζόμενων από ΤΠΕ. Σύγχρονα περιβάλλοντα μάθησης στηριζόμενα στις ΤΠΕ για τη διδασκαλία της Φυσικής.
- Εκπαιδευτική αξιοποίηση λογισμικού γενικής χρήσης. Εκπαιδευτικό λογισμικό πολυμέσων, υπερμέσων.
- Οι ιστο-εξερευνήσεις (webquests) ως διδακτική πρακτική.
- Οι εφαρμογές web2.0 (ιστολόγια, wikis, εργαλεία κοινωνικής δικτύωσης ...) ως εργαλεία διδασκαλίας για τη Φυσική
- Κοινότητες μάθησης και πρακτικής, συστήματα εκπαίδευσης από απόσταση, ψηφιακά αποθετήρια (repositories) εκπαιδευτικού υλικού για τη Φυσική.
- Οπτικοποιήσεις, προσομοιώσεις και μοντελοποιήσεις με ΤΠΕ, από το χώρο της Φυσικής
- Εικονικά Εργαστήρια Φυσικής.
- Αλλαγές στην εργαστηριακή πρακτική. Εργαστήριο υποστηριζόμενο από Ψηφιακές Τεχνολογίες και μικροϋπολογιστές (πχ MBL).

- Η χρήση των Πολυ-πρακτορικών Συστημάτων (όπως η NetLogo) στην προσομοίωση, και μοντελοποίηση για εκπαιδευτικούς σκοπούς στη Φυσική.
- «Μικρόκοσμοι» (Microworlds) ως εργαλείο εκπαίδευσης στη Φυσική.
- Διατάξεις Εκπαιδευτικής Ρομποτικής, με έμφαση στην πλατφόρμα Arduino και στο physical computing, καθώς και στην πλατφόρμα Micro:bit, χρησιμοποιούμενες για διδακτικούς σκοπούς στη Φυσική.
- Περιβάλλοντα προγραμματισμού με πλακίδια (Scratch) ως εργαλεία διδασκαλίας στη Φυσική και ως εργαλεία διδασκαλίας με Ρομποτική (Scratch for Arduino) στη Φυσική.

Διάρθρωση του Μαθήματος:

Το μάθημα δομείται σε δεκατρείς διαδοχικές συναντήσεις, διάρκειας τριών ωρών η κάθε μία, όπου εναλλάσσονται: διαλέξεις, εργαστηριακή εξάσκηση σε Ψηφιακές Τεχνολογίες και ΤΠΕ και εργαστηριακή εξάσκηση σε Εκπαιδευτική Ρομποτική. Η τελευταία συνάντηση είναι παρουσίαση των εργασιών (projects) από τους διδασκόμενους/-ες.

Η διάρθρωση και το περιεχόμενο των δεκατριών (13) συναντήσεων περιγράφεται ως εξής:

- **1^η Διάλεξη:** Γενικά για το ρόλο των ψηφιακών τεχνολογιών και των ΤΠΕ ως εργαλεία διδασκαλίας και μάθησης γενικότερα, και ειδικότερα στη Φυσική.
- **2^η Διάλεξη:** Περιβάλλοντα προσομοίωσης, οπτικοποίησης και μοντελοποίησης από τις ΤΠΕ, στη διδασκαλία και μάθηση της Φυσικής. Ηλεκτρονικά αποθετήρια για τη Φυσική.
- **3^η Διάλεξη:** Ειδικά θέματα Φυσικής (ήχος, φως, φωτοβολταϊκά κ.ά.) ιδωμένα μέσα από το πρίσμα των Ψηφιακών Τεχνολογιών (Μέρος Α').
- **4^η Διάλεξη:** Ειδικά θέματα Φυσικής (θερμότητα, ηλεκτρικά κυκλώματα, στοιχειώδη ηλεκτρονικά κλπ) ιδωμένα μέσα από το πρίσμα των Ψηφιακών Τεχνολογιών (Μέρος Β').
- **1^ο Εργαστήριο Ψηφιακών Τεχνολογιών:** Περιβάλλοντα προσομοίωσης, μοντελοποίησης και προγραμματισμού στην Εκπαίδευση της Φυσικής. Ηλεκτρονικά αποθετήρια.
- **5^η Διάλεξη:** Κοινότητες μάθησης με ΤΠΕ στη Φυσική. Ομαδοσυνεργατική και σύγχρονη ή ασύγχρονη διδασκαλία με ΤΠΕ. Χρήση του Διαδικτύου για μαθησιακούς σκοπούς της Φυσικής.
- **2^ο Εργαστήριο Ψηφιακών Τεχνολογιών:** Τα διανεμόμενα έγγραφα (Google docs) διαφόρων μορφών (φύλλα εργασίας, παρουσιάσεις, κείμενα) ως μέσο διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών για τον εκπαιδευτικό της Πρωτοβάθμιας. Κοινότητες μάθησης με ΤΠΕ στη Φυσική.
- **3^ο Εργαστήριο Ψηφιακών Τεχνολογιών:** Χρήση και εφαρμογή Μικρόκοσμων και Πολυ-πρακτορικών συστημάτων στη διδασκαλία και μάθηση της Φυσικής.
- **Εργαστήριο με πειραματικές διατάξεις υψηλής τεχνολογίας:** Συστήματα συλλογής, καταγραφής και αποθήκευσης δεδομένων και δημιουργίας γραφημάτων σε real-time. (Η πλατφόρμα SPARK). Εργαστήριο-Στηριγμένο-σε-Μικροϋπολογιστές (Microcomputer-Based-Laboratory, MBL). Αισθητήρες – Απτήρες. Παλμογράφος – Φωτοπύλη (Απλές εφαρμογές)
- **4^ο Εργαστήριο Ψηφιακών Τεχνολογιών:** Δημιουργία μαθήματος Φυσικής σε περιβάλλοντα ηλεκτρονικής τάξης (έμφαση στο Open e-class). Το νέο εργαλείο δημιουργίας μαθήματος h5p (www.h5p.org), για τη Φυσική.
- **6^η Διάλεξη:** Η εκπαιδευτική Ρομποτική ως εργαλείο διδασκαλίας και μάθησης στη Φυσική. Η περίπτωση της πλατφόρμας Arduino και του physical computing. Η πλατφόρμα Micro:bit
- **1^ο Εργαστήριο Εκπαιδευτικής Ρομποτικής:** Χρήση και εφαρμογή, για εξάσκηση σε physical computing, της πλατφόρμας Arduino, σε συγκεκριμένα παραδείγματα από το χώρο των Φ.Ε. (ενδεικτικά: ηλεκτρικά κυκλώματα, οπτική, Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας κλπ).

Χρήση του περιβάλλοντος προγραμματισμού με πλακίδια (Scratch) ως εργαλείο προγραμματισμού του Arduino.

Εισαγωγή στη χρήση του Micro:bit

Παρουσιάσεις Εργασιών – Projects από τις ομάδες των φοιτητών/-ριών.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διαλέξεις	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<p>Γίνεται χρήση, από τον διδάσκοντα και από τους διδασκόμενους/-ες :</p> <p>α. Πηγών από το διαδίκτυο</p> <p>β. Ηλεκτρονικών αρχείων και προσομοιώσεων / μοντέλων, που αναρτώνται και στην ηλεκτρονική τάξη του μαθήματος.</p> <p>Κατά την παράδοση χρησιμοποιείται υπολογιστής και προτζέκτορας.</p> <p>Για την επικοινωνία διδάσκοντα με τους διδασκόμενους/-ες, χρησιμοποιείται επικουρικά η ηλεκτρονική τάξη.</p> <p>γ. Χρησιμοποιούνται - έχοντας ήδη προγραμματιστεί ή με επεξήγηση του απλού προγραμματισμού τους - απλές πλατφόρμες και διατάξεις Εκπαιδευτικής Ρομποτικής.</p>	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39 ώρες
	Μελέτη - από πλευράς φοιτητών και φοιτητριών - πηγών και βιβλιογραφίας / αρθρογραφίας	24 ώρες
	Εκπόνηση της πειραματικής διδασκαλίας (με τους στόχους, τα μέσα και το Φύλλο Εργασίας), υπό μορφή εργασίας.	30 ώρες
	Παρουσίαση του διδακτικού σεναρίου, στηριγμένου σε πείραμα ή πειράματα, με το Φύλλο Εργασίας στην ολομέλεια	27 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος	120 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	<p>Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται στην Ελληνική Γλώσσα.</p> <p>Είναι συμπερασματική αξιολόγηση και περιλαμβάνει:</p> <p>A. παρουσίαση τελικής εργασίας στο τέλος του εξαμήνου (70% του βαθμού). και</p> <p>B. παρουσιάσεις τμηματικών εργασιών μικρών ομάδων (2-3 άτομα), κατά τη διάρκεια του εξαμήνου οι οποίες θα αξιολογούνται.</p> <p>Οι εργασίες παραδίδονται σε γραπτή (ηλεκτρονική) αναφορά, αλλά και παρουσιάζονται</p>	

σε δημόσια παρουσίαση Η αξιολόγηση περιλαμβάνει συχνά και δια ζώσης πρακτικές εφαρμογές εργαστηρίου σε ΤΠΕ ή/και σε Ψηφιακές Τεχνολογίες ή/και σε Εκπαιδευτικές Ρομποτικές Διατάξεις.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ψυχάρης Σαράντος & Καλοβρέκτης Κωνσταντίνος (2017). *Διδακτική και Σχεδιασμός Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων STEM και ΤΠΕ*. Εκδόσεις: Α. Τζιόλα και Υιοί Α.Ε.

- Roblyer Margaret, Doering Aaron (2014) . *Εκπαιδευτική Τεχνολογία και Διδασκαλία*. Εκδόσεις: Μαρία Παρίκου & ΣΙΑ Ε.Π.Ε.

Επιπλέον προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Βουτυράκου Διαλεκτή - Αθηνά, Πάνος Απόστολος, Συρρής Ιωάννης (2020). *Ρομποτική: Φύλλα Εργασίας για τις Πλατφόρμες Micro:bit και Arduino*. Εκδόσεις: Πατάκη.
- Μικρόπουλος Τάσος, Μπέλλου Ιωάννα (2010). *Σενάρια Διδασκαλίας με υπολογιστή*. Εκδόσεις: Κλειδάριθμος.

EM 124 ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM124	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΌΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=17833		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά το μάθημα οι φοιτητές/τριες αναμένεται να κατανοήσουν ζητήματα που σχετίζονται με τις σύγχρονες κοινωνίες, μέσα από τη σκοπιά της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης για την κοινωνική δικαιοσύνη. Πιο συγκεκριμένα:

- Να μπορέσουν οι φοιτήτριες και οι φοιτητές να διερευνήσουν το περιεχόμενο ορισμένων βασικών θεωρητικών εννοιών της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης σε σχέση με τις σύγχρονες συνθήκες, απαιτήσεις και προβλήματα & να στοχαστούν γύρω από τις πιθανές επιπτώσεις των δικών του αντιλήψεων & πρακτικών.
- Να αναπτύξουν το ενδιαφέρον τους για σημαντικά για την εκπαίδευση –και όχι μόνον- ζητήματα, έτσι ώστε να είναι σε θέση να ανταποκρίνονται στις εκπαιδευτικές ανάγκες όλων των μαθητριών και των μαθητών, ανεξάρτητα από το περιβάλλον που αυτές και αυτοί προέρχονται

Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Πρώτη ενότητα: Βασικές Θεωρητικές Έννοιες «φυλή», ταυτότητες, πολιτισμός. - Ο ρόλος των εκπαιδευτικών
 Δεύτερη ενότητα: Έθνος, Εθνικισμός & Εκπαίδευση Το έθνος – κράτος: Ιθαγένεια, εντάξεις, αποκλεισμοί & δημιουργία των μειονοτικών πληθυσμών. Ο ρόλος της εκπαίδευσης

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

Τρίτη ενότητα: Ταυτότητες Εθνική Εθνοτική Θρησκευτική Πολιτισμική Η θέση της εκπαίδευσης
Τέταρτη ενότητα: Θρησκευτική διαφοροποίηση & εκπαίδευση
Πέμπτη ενότητα: Μετανάστες/τριες και Εκπαίδευση
Έκτη ενότητα: Διαφορετικότητα, Αναλυτικό πρόγραμμα & Διαφοροποιημένη Παιδαγωγική

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Σεμινάρια	18
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	39
	Εξετάσεις	3
	<i>Σύνολο Μαθήματος</i>	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Με εργασίες	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Παρθένης, Χ. (2016). *Η διαπολιτισμική εκπαίδευση απέναντι σε νέες προκλήσεις*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Τσιάκαλος, Γ. (2006). *Απέναντι στα εργαστήρια του ρατσισμού*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Παλαιολόγου, Ν. & Ευάγγελου, Ο. (2011). *Διαπολιτισμική Παιδαγωγική. Εκπαιδευτική Πολιτική Για Παιδιά Μεταναστών*. Αθήνα: Πεδίο.

Ζάχος, Δ. (2023). *Διαπολιτισμική εκπαίδευση για την κοινωνική δικαιοσύνη*. Κάλλιπος.

EM 125 ΘΕΜΑΤΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM125	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΕΜΑΤΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	Τρεις (3)	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού Υποβάθρου / Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στα πλαίσια του μαθήματος αυτό, επιδιώκεται οι φοιτητές και οι φοιτήτριες:

- Να είναι σε θέση να κατανοούν - με τρόπο απλό - τις εφαρμογές της Σύγχρονης Φυσικής στην καθημερινότητα και τη ζωή μας.
- Να γνωρίζουν τα βασικά θέματα που αφορούν τη δομή της ύλης και το εσωτερικό του ατόμου.
- Να έχουν μία επαρκή εικόνα, χωρίς μαθηματικό φορμαλισμό - ως μελλοντικοί εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης - των θεωριών που άλλαξαν τη Φυσική κατά τον 20ο αιώνα, όπως η Κβαντομηχανική και η Ειδική Σχετικότητα.
- Να μπορούν να περιγράφουν - σε ένα βασικό επίπεδο - τι συμβαίνει στις πολύ μικρές κλίμακες του κόσμου γύρω τους (“Μικρόκοσμος”) και τι στις πολύ μεγάλες κλίμακες (“Μεγάκοσμος”).
- Να δύνανται να ερμηνεύουν εφαρμογές της Σύγχρονης Φυσικής στον σημερινό κόσμο και την Τεχνολογία, όπως είναι τα laser, τα Ηλεκτρομαγνητικά Κύματα, οι υπέρηχοι και άλλα.
- Να περιγράφουν ιδιότητες των τριών βασικών καταστάσεων της ύλης (στερεά, υγρή και αέρια), αλλά και άλλων (πχ πλάσμα) με τον τρόπο που αυτές είναι αντιληπτές στην εποχή μας.
- Να έχουν γνώση βασικών στοιχείων Αστροφυσικής και Αστρονομίας (πλανήτες, αστέρες, άλλα ουράνια σώματα, Γαλαξίες, Φυσική του Ήλιου, γνώσεις για το Σύμπαν, Μαύρες Τρύπες).
- Να είναι ικανοί/-ές να διακρίνουν επαρκώς το ρόλο που παίζει ο ντετερμινισμός (οι Νόμοι της Φύσης), αλλά και το ρόλο που παίζει το “τυχαίο” στα φαινόμενα γύρω μας.
- Να αναπτύξουν, ως στάση, θετική προδιάθεση και αγάπη προς το οικοδόμημα της Σύγχρονης Φυσικής και να μη φοβούνται ούτε να το μελετούν ως επιστήμονες/-ισσες, αλλά ούτε και να μιλούν για αυτό στους αυριανούς μαθητές τους.

Γενικές Ικανότητες

Σκοπός του μαθήματος είναι, για όσους φοιτητές και φοιτήτριες το επιλέξουν, να αποκτήσουν ικανότητες, όπως:

- Την δημιουργία αποριών και τη διερεύνηση, ως διαδικασία μάθησης.
- Την μελέτη πηγών, βιβλίων και άρθρων, πάνω σε ένα θέμα.
- Την προσεκτική και σχεδιασμένη πλοήγηση στο Διαδίκτυο, προς εύρεση απαντήσεων
- Τη μελέτη, αλλά και τη συνθετική εργασία σε ομάδες.
- Την επίλυση προβλήματος (problem-solving)
- Την οργανωμένη και διαρθρωμένη παρουσίαση γνώσεων, ευρημάτων και απόψεων, τόσο προφορικά όσο και γραπτά
- Την παράθεση Βιβλιογραφίας με σωστό και κατανοητό τρόπο.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Κατά τη διάρκεια των διαλέξεων / συναντήσεων, στα πλαίσια του μαθήματος, στην πορεία του εξαμήνου, διδάσκονται / συζητώνται τα εξής θέματα:

- Η Φυσική ως επιστήμη. Βασικά στοιχεία και έννοιες από την Κλασική Φυσική.
- Οι κυριότερες Αρχές που διέπουν την Μηχανική, τον Ηλεκτρομαγνητισμό, τη Φυσική της Θερμοκρασίας και της Θερμότητας, τις Ταλαντώσεις και τα Κύματα.
- Οι τέσσερις κυριότερες δυνάμεις που ρυθμίζουν τη λειτουργία του Φυσικού κόσμου. Κοινά στοιχεία τους και διαφορές. Η δυνατότητα ή μη για την ενοποίησή τους.
- Η δομή της ύλης. Από τα μόρια στα άτομα και στο εσωτερικό του ατόμου. Ο πυρήνας και η δομή του. Τα στοιχειώδη σωματίδια.
- Οι αλλαγές που επέφερε η Κβαντομηχανική. Η πιθανότητα απέναντι στη βεβαιότητα. Η διπλή υπόσταση: σωματίδιο και κύμα. Βασικά στοιχεία για το Μικρόκοσμο.
- Τα οφέλη και η κίνδυνοι από τη διάσπαση του ατόμου και την πυρηνική ενέργεια.
- Τα Laser. Οι Αρχές Λειτουργίας και οι εφαρμογές τους.
- Υπεραγωγιμότητα και υπεραγώγιμα υλικά. Οι σημαντικότερες ανακαλύψεις.
- Εφαρμογές της Σύγχρονης Φυσικής στην Ιατρική. Ακτίνες-Χ, υπέρηχοι, αξονική τομογραφία και μαγνητική Τομογραφία.
- Μία εισαγωγή στη Φυσική των σεισμών και τα εργαλεία της Φυσικής που βοηθούν την καταγραφή, την μέτρηση και την πρόβλεψή τους.
- Βασικά στοιχεία Αστροφυσικής και Αστρονομίας. Οι πλανήτες και το Ηλιακό μας σύστημα.
- Οι Αστέρες. Βασικά τους χαρακτηριστικά και ο κύκλος ζωής τους. Στοιχεία από τη Φυσική του Ήλιου.
- Οι Γαλαξίες. Η δομή και η εξέλιξη του Σύμπαντος. Βασικές θεωρίες για την προέλευση του Σύμπαντος.
- Η Ειδική θεωρία της Σχετικότητας και οι κύριες αλλαγές που έφερε στη Φυσική. Μικρή εισαγωγή στη Γενική Θεωρία της Σχετικότητας.
- Θέματα που αφορούν τη βαρύτητα και τις Μαύρες Τρύπες .

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διαλέξεις	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Γίνεται χρήση, από τον διδάσκοντα και από τους διδασκόμενους/-ες : α. Πηγών από το διαδίκτυο β. Ηλεκτρονικών αρχείων και προσομοιώσεων / μοντέλων, που αναρτώνται και στην ηλεκτρονική τάξη του μαθήματος. Κατά την παράδοση χρησιμοποιείται υπολογιστής και προτζέκτορας. Για την επικοινωνία διδάσκοντα με τους διδασκόμενους/-ες, χρησιμοποιείται επικουρικά η ηλεκτρονική τάξη.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39 ώρες
	Μελέτη - από πλευράς φοιτητών και φοιτητριών - πηγών και βιβλιογραφίας / αρθρογραφίας	25 ώρες
	Εκπόνηση της γραπτής τελικής εργασίας	30 ώρες
	Παρουσιάσεις της πορείας των γραπτών εργασιών μέσα στην ολομέλεια και ανατροφοδότηση	26 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος	120 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	Με γραπτή εργασία στο τέλος του εξαμήνου (το 100% του βαθμού)	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Οικονόμου Ελευθέριος (2004). *Η Φυσική σήμερα. Αυτός ο κόσμος ο μικρός, ο μέγας. Τόμος II: Οι Δέκα Κλίμακες της Ύλης*. Εκδόσεις: Ίδρυμα Τεχνολογίας & Έρευνας - Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
  - Πρίκας Αθανάσιος. (2008) *Φυσική Γενική και Σύγχρονη*. Εκδόσεις: Ζήτη Πελαγία και ΣΙΑ
- Επιπλέον προτεινόμενη Βιβλιογραφία:
- Hewitt Paul (2005). *Οι Έννοιες της Φυσικής*. Εκδόσεις: Ίδρυμα Τεχνολογίας & Έρευνας - Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
  - Rovelli Carlo (2016). *Επτά Σύντομα Μαθήματα Φυσικής*. Εκδόσεις Πατάκη.
  - Wolfson Richard (2016). *Θεμελιώδης Πανεπιστημιακή Φυσική*. Εκδόσεις: Κριτική
  - Καστανάς Παύλος (2020). *Προς τα Άστρα*. Εκδόσεις: Κάκτος.

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM126	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΚΡΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες να γνωρίσουν εισαγωγικά τη γενεαλογία και την αρχαιολογία των επιμέρους λόγων (discourses) της Παιδαγωγικής της Ειρήνης της νεωτερικότητας (την ιδεαλιστική, την κριτική και την οικολογική Παιδαγωγική της Ειρήνης και την πραγματιστική Εκπαίδευση για την Ειρήνη) και να αναλύσουν τους ειρηνιστικούς παιδαγωγικούς λόγους της Κριτικής και της Μετακριτικής Παιδαγωγικής της Ειρήνης.

Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα καταστούν ικανές και ικανοί να:

- κατανοούν τις βασικές έννοιες της Παιδαγωγικής της Ειρήνης και να την προσδιορίζουν επιστημολογικά.
- γνωρίζουν, εισαγωγικά, την ιστορικότητα των επιμέρους λόγων της Παιδαγωγικής της Ειρήνης της νεωτερικότητας: της Αγωγής της Ειρήνης του Μεσοπολέμου, της Ιδεαλιστικής Ερμηνευτικής Παιδαγωγικής της Ειρήνης, της Κριτικής Παιδαγωγικής της Ειρήνης, της Πραγματιστικής Εκπαίδευσης για την Ειρήνη και της Οικολογικής-Συστημικής Παιδαγωγικής της Ειρήνης.
- προσδιορίζουν τους όρους “Κριτική Έρευνα της Ειρήνης” και “Κριτική Παιδαγωγική της Ειρήνης”
- αναγνωρίζουν τη διαλογικότητα μεταξύ της Κριτικής και Μετακριτικής Παιδαγωγικής της Ειρήνης και της Κριτικής Θεωρίας της Σχολής της Φρανκφούρτης, του λόγου του Gramsci, του Althusser του Bourdieu και της Κριτικής Έρευνας της Ειρήνης
- αναφέρουν τα κυριότερα σχετικά ερευνητικά ινστιτούτα και κέντρα της Κριτικής Παιδαγωγικής της Ειρήνης.
- προσδιορίζουν τους όρους *άμεση, δομική και πολιτισμική βία*, αρνητική και θετική ειρήνη, αντίθεση βορά-νότου, πολιτισμικό εξάγωνο
- κατανοούν τις βασικές έννοιες, θεματικές επιλογές και παραδοχές της Κριτικής και της Μετακριτικής Παιδαγωγικής της Ειρήνης
- κατανοούν τις αρχές και τους στόχους της κριτικής ειρηνιστικής εκπαίδευσης
- αναγνωρίζουν την υβριδικότητα του λόγου της μετακριτικής, συνοριακής Παιδαγωγικής της Ειρήνης, διακρίνοντας τις δομιστικές και μεταδομιστικές έννοιές του.

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

- προσεγγίζουν τον πολιτισμό της βίας ως λόγο που φυσικοποιεί την άσκηση της δομικής και της άμεσης βίας
- αποφυσικοποιούν την πολιτισμική βία και αρθρώνουν λόγους της πολιτισμικής ειρήνης
- σχεδιάζουν την κοινωνικο-κριτική, καθώς και την πολιτισμικο-κριτική μετακριτική ειρηνιστική εκπαίδευση (οικογενειακή και προσχολική αγωγή σχολική, πανεπιστημιακή και συνεχιζόμενη εκπαίδευση, προγράμματα σπουδών, διδακτικές πρακτικές, πρακτικές επίλυσης συγκρούσεων και διαμεσολάβησης κ.λπ.)

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία και ομαδική εργασία - σχεδιασμός και ανάπτυξη κριτικού ερευνητικού project
- Κριτικός αναστοχασμός, αυτοστοχασμός και προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής κοινωνικοκριτικής και πολιτισμικοκριτικής σκέψης
- Ανάπτυξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας, ευαισθησίας και ανάληψης δράσης σε θέματα φυλής, έθνους, φύλου, σεξουαλικότητας, τάξης, αναπηρίας, φυσικού περιβάλλοντος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Θέματα μάθησης και έρευνας, χρονοδιάγραμμα

Εισαγωγή: Το αντικείμενο της Παιδαγωγικής της Ειρήνης, βασικές έννοιες. Η «φύση» (αγαθή, βίαιη ή ουδέτερη) του ανθρώπου και το «διδασκόν» της ειρήνης. Επιστημολογικοί προσδιορισμοί της Παιδαγωγικής της Ειρήνης.

Η ιστορικότητα των επιμέρους λόγων της Παιδαγωγικής της Ειρήνης της νεωτερικότητας: η ανάδυση των πρώτων λόγων της Παιδαγωγικής της Ειρήνης κατά το Μεσοπόλεμο. Λόγοι της Παιδαγωγικής της Ειρήνης από το 1945 κ.ε.: η Ιδεαλιστική Ερμηνευτική Παιδαγωγική της Ειρήνης, η Κριτική Παιδαγωγική της Ειρήνης, η Πραγματιστική Εκπαίδευση για την Ειρήνη, η Οικολογική-Συστημική Παιδαγωγική της Ειρήνης (1ο, 2ο & 3ο σεμινάριο).

Ενότητα πρώτη: Η Κριτική Παιδαγωγική της Ειρήνης

1. Εισαγωγικά: Η Κριτική Θεωρία, η Κριτική Έρευνα της Ειρήνης και η Κριτική Παιδαγωγική.
2. *Ινστιτούτα και ερευνητικά κέντρα* Κριτικής Έρευνας της Ειρήνης και της Κριτικής Παιδαγωγικής της Ειρήνης διεθνώς, *σχετική βιβλιογραφία και περιοδικά*.
3. Βασικές οντολογικές, ανθρωπολογικές, ηθικές, επιστημολογικές και παιδαγωγικές παραδοχές και έννοιες της Κριτικής Παιδαγωγικής της Ειρήνης. Η *άμεση*, η *δομική* και η *πολιτισμική* βία. Η «αρνητική» και «θετική» ειρήνη. Η αντίθεση βορρά-νότου/κέντρου-περιφέρειας, Το πολιτισμικό εξάγωνο.
4. Χώρος, χρόνος, κείμενα, ερευνητικές και εκπαιδευτικές πρακτικές και τεχνολογίες της ειρηνιστικής κριτικής εκπαίδευσης.
5. Ανάλυση λόγου κειμένων κριτικών παιδαγωγών της Ειρήνης. (4ο, 5ο, 6ο, 7ο & 8ο σεμινάριο).

Ενότητα δεύτερη: Η μεταχρυσική Μετακριτική Παιδαγωγική της Ειρήνης μεταξύ της νεωτερικότητας και της μετανεωτερικότητας

1. Εισαγωγικά: Οι κριτικές θεωρίες, οι έννοιες της ιδεολογίας, της ηγεμονίας, της συμβολικής βίας, του πεδίου· οι πολιτισμικές σπουδές, η μεταδομιστική κριτική του Ανθρωπισμού και του υποκειμένου, το τρίτο φεμινιστικό κύμα, η σύγχρονη Μετακριτική Έρευνα της Ειρήνης και η «συοριακή» Μετακριτική Παιδαγωγική (border pedagogy), η μετακριτική φεμινιστική Έρευνα και Παιδαγωγική της Ειρήνης· οι έννοιες της φυλής, του έθνους, της τάξης και της σεξουαλικότητας.

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

2. Βασικές οντολογικές, ανθρωπολογικές, ηθικές, επιστημολογικές και παιδαγωγικές παραδοχές και έννοιες της Μετακριτικής Παιδαγωγικής της Ειρήνης. Το τρίγωνο της βίας (πολιτισμική, δομική και άμεση βία) και η πολιτισμική, δομική και άμεση ειρήνη.
3. Χώρος, χρόνος, κείμενα, ερευνητικές και εκπαιδευτικές πρακτικές και τεχνολογίες της ειρηνιστικής μετακριτικής εκπαίδευσης. Η *Κριτική Ανάλυση Λόγου*, η Κοινωνική Σημειωτική και οι κριτικοί γραμματισμοί.
5. Ανάλυση λόγου κειμένων μετακριτικών παιδαγωγών της Ειρήνης (9ο, 10ο, 11ο & 12ο σεμινάριο).

Συγκεφαλαίωση και αξιολόγηση του μαθήματος από τις φοιτήτριες και τους φοιτητές (13ο σεμινάριο).

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία του μαθήματος (power point, prezi, διαδίκτυο, e-learning, ιστοσελίδα διδάσκοντα), βίντεο-ντοκιμαντέρ, κινηματογράφος	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμινάρια	39
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	21
	Ανάπτυξη ερευνητικού project	40
	Συγγραφή ημερολογίων/portfolio	20
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, οι συμμετέχουσες και οι συμμετέχοντες αναπτύσσουν ποικίλες δραστηριότητες και σχέδια εργασίας. Η αξιολόγηση είναι αυθεντική (portfolio, χρονολόγιο, αναστοχαστικό και αυτοστοχαστικό ημερολόγιο μάθησης, ημερολόγιο της ειρήνης κ.λπ.).	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Μπονίδης, Κ. (2020) Νεωτεριστικοί «κριτικοί» ειρηνιστικοί παιδαγωγικοί λόγοι. Στο Κ. Μπονίδης, Γ. Ζαρίφης (επιμ.) *Παιδαγωγική-Επιστήμη της Αγωγής-Επιστήμες της Αγωγής: Επιστημολογικά και μεθοδολογικά ζητήματα*. Θεσσαλονίκη: Γράφημα, 111-164.
- Μπονίδης, Κ. (2023) *Παιδαγωγική της Ειρήνης. Ειρηνιστικοί παιδαγωγικοί λόγοι της Νεωτερικότητας*. Θεσσαλονίκη: Μεταίχμιο (υπό έκδοση)
- Γούναρη, Π., Γρόλλιος, Γ. (επιμ.) (2010) *Κριτική Παιδαγωγική – μια συλλογή κειμένων*. Αθήνα: Gutenberg.
- Νικολακάκη, Μ. (επιμ.) *Η κριτική Παιδαγωγική στον νέο μεσαίωνα*. Αθήνα: Ι. Σιδέρης.
- Τσιάκαλος, Γ. (2006) *Απέναντι στα Εργαστήρια του Ρατσισμού*. Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Bajaj, M. (2008) Critical peace education. Στο Bajaj, M. (επιμ.) *Encyclopedia of Peace Education*. Charlotte: Information Age Publishing, 135-146.
- Bajaj, M., Brantmeier., E.J. (2011) The Politics, Praxis, and Possibilities of Critical Peace Education, *Journal of Peace Education*, 8/3, 221-224
- Brantmeier, E. J. (2013) Toward critical peace education for sustainability. *Journal of Peace Education*, 10 (/3), 242-258.
- Brantmeier, E. J. (2011) Toward mainstreaming critical peace education in U.S. teacher education. Στο C.S. Malott & B. Porfilio (επιμ.) *Critical Pedagogy in the Twenty-*

- First century: A new generation of scholars*. Charlotte, NC: Information Age publishing, 349-375.
- Brock-Utne, B. (1989) *Feminist Perspectives on Peace and Peace Education*. New York: Pergamon Press.
- Confortini, C. (2006) Galtung, violence, and gender: The case for a peace studies/feminism alliance. *Peace & Change* 31(3): 333–367.
- Diaz-Soto, L. (2005) How can we teach peace when we are so outraged? A call for critical peace education. Στο *Taboo: The Journal of Culture and Education*, σσ. 91-96.
- Galtung, J. (1969) Violence, Peace and Peace Research. *Journal of Peace Research*. 6/3, 167-191.
- Galtung, J. (1976) Peace education: problems and conflicts. Στο: Haavelsrud, M. (επιμ.), *Education for peace: Reflection and Action*. Guilford: IPC Science & Technology Press.
- Galtung, J. (1990) Cultural Violence. *Journal of Peace Research*. 27- 3, 291-305.
- Gottesman, I.H. (2016) *The critical turn in education: from Marxist critique to poststructuralist feminism to critical theories of race*. New York: Routledge.
- Gounari (2013) Critical Pedagogy and Peace Education: Understanding Violence, Human Rights, and the Historical Project of Militant Peace. Στο P.P. Trifonas, B.L.Wright (επιμ.)(2013) *Critical Peace Education: Difficult Dialogues*. Dordrecht: Springer, 69-88.
- Reardon, B. (2011) Concerns, cautions and possibilities for peace education for political efficacy. In B. W. a. P. Trifonas (ed.) *Critical peace education: difficult dialogue*. Cham: Springer Press.
- Reardon, B.A. & Snauwaert D.T. (2011) Reflective Pedagogy, Cosmopolitanism, and Critical Peace Education for Political Efficacy: A Discussion of Betty A. Reardon's Assessment of the Field, *Factis Pax-Journal of Peace Education, and social justice*. 5/1, 1-14.
- Trifonas, P. (2005β) Ourselves as another: Cosmopolitical humanities. Στο P. Trifonas & M. Peters (επιμ.) *Deconstructing Derrida: Tasks for the new humanities*. New York: Palgrave MacMillan, 205–220.
- Trifonas, P. (επιμ.). (2000) *Revolutionary pedagogies: Cultural politics, the institution of education, and the discourse of theory*. New York/London: Routledge Falmer.
- Trifonas, P. (επιμ.). (2003) *Pedagogies of difference: Rethinking education for social justice*. New York/London: Routledge Falmer.
- Trifonas, P.P. (επιμ.) (2005) *Communities of difference: language, culture, and the media*. New York: Palgrave Macmillan
- Wintersteiner, W, (2004)² *Pädagogik des Anderen. Bausteine für eine Friedenspädagogik in der Postmoderne*. Münster: Waxmann.
- Trifonas, P.P., Wright B.L. (ed.)(2013) *Critical Peace Education: Difficult Dialogues*. Dordrecht: Springer.
- Wulf, C. (επιμ.) (1973) *Friedenserziehung in der Diskussion*. München: R. Piper.
- Wulf, C. (επιμ.) (1973) *Kritische Friedenserziehung*. Frankfurt: Suhrkamp.
- Wulf, C. (επιμ.) (1974) *Handbook on Peace Education*. Oslo: International Peace Research Association.

EM127

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM127	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ εξάμηνο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΝΤΑΞΙΑΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΟ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στόχος του μαθήματος είναι η παρουσίαση και η κατανόηση θεμάτων αναφορικά με τις διδακτικές πρακτικές στην ενταξιακή εκπαίδευση, την εκπαίδευση των ανάπηρων μαθητών.

Ειδικότερα, οι φοιτητές/τριες αναμένεται στο πλαίσιο του μαθήματος:

- να εξοικειωθούν με έννοιες και ερωτήματα που αφορούν στην εκπαίδευση των αναπήρων στο γενικό σχολείο,
- να αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με τις αλλαγές που έχουν επέλθει στα διδακτικά προγράμματα
- να αναγνωρίσουν την πολλαπλότητα της μάθησης
- να μπορούν να διακρίνουν τον αποκλεισμό από την ένταξη καθώς και τις συνέπειες της εφαρμογής προγραμμάτων και πολιτικών που αφορούν στον ανάπηρο μαθητή
- να εξοικειωθούν με διδακτικές πρακτικές

Γενικές Ικανότητες

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι εκπαιδευτικοί και τα σχολεία δύνανται να δημιουργήσουν ενταξιακές τάξεις και να ακολουθήσουν ενταξιακές λογικές που να ικανοποιούν τις ανάγκες κάθε μαθητή. Τα ερευνητικά στοιχεία της τελευταίας εικοσαετίας υποδεικνύουν τις στρατηγικές που καθιστούν τα σχολεία «σημαντικά» για όλους τους μαθητές. Ωστόσο, υφίσταται ακόμη σε σημαντικό βαθμό η λογική η οποία οδηγεί σε μειονεκτική θέση τους ανάπηρους μαθητές.

Το μάθημα παρουσιάζει διεξοδικά τις θεμελιώδεις αρχές της ενταξιακής εκπαίδευσης και τα εμπόδια στην πρόσβαση και στη συμμετοχή. Διερευνά τεκμηριωμένες στρατηγικές για την υποστήριξη διαφορετικών μαθητών. Εξετάζει επίσης τα μοντέλα εκπαίδευσης των παιδιών με σωματικές, αισθητηριακές και νοητικές βλάβες, αλλά και των παιδιών με σύνθετα μαθησιακά προφίλ.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο στην αίθουσα διδασκαλίας	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	39
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	Ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Βλάχου, Α., & Ζώνιου-Σιδέρη, Α. (2017). Σχολική ένταξη και εφαρμοσμένες πρακτικές συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών γενικής και ειδικής αγωγής. Στο Υπουργείο Παιδείας, Διά βίου μάθησης & Θρησκευμάτων (Επιμ.), *Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες* (σσ. 75–92). Intraway ΕΠΕ.
- Βλάχου, Α. (2017). Συνεργατικές πρακτικές εκπαιδευτικών γενικής και ειδικής αγωγής. Στο Μ. Γελαστοπούλου, & Α. Μουταβελής, Α. (Επιμ.), *Εκπαιδευτικό υλικό για την παράλληλη στήριξη και την ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο σχολείο* (σσ. 61–76). Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής.
- Καραγιάννη, Γ. (2019). Παιδαγωγική της Ένταξης vs Ειδική Αγωγή: Μια στρεβλή ταυτοτική σχέση. Στο Α. Ζήση, & Μ. Σαββάκης (Επιμ.), *Αναπηρία και κοινωνία* (σσ.117–128). Εκδόσεις Τζιόλα.
- Καραγιάννη, Γ. (2019). Η κοινωνική θεώρηση της αναπηρίας στην Ελλάδα: Όραμα ή απειλή; Στο Γ. Καραγιάννη (επιμ.) *Σπουδές για την αναπηρία: Αποδομώντας το μισαναπηρισμό*. Πρακτικά 1ου Διεθνούς Συνεδρίου. ΠΤΔΕ-ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη. ISBN: 978-960-243-733-9
- Spandagou, I. (2021). Inclusive education is another country: developments, obstacles and resistance to inclusive education. *International Journal of Inclusive Education*, 1–15. <https://doi.org/10.1080/13603116.2021.1965805>

EM128 ΦΕΜΙΝΙΣΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM128	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΦΕΜΙΝΙΣΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Αντικείμενο του σεμιναρίου είναι η ανάλυση των επιμέρους ειρηνιστικών φιλοσοφικών, ερευνητικών και παιδαγωγικών λόγων (discourses) που άρθρωσαν οι φεμινίστριες του πρώτου και δεύτερου κύματος και των σύγχρονα αναδυόμενων μετανεωτεριστικών φεμινιστικών λόγων.

Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα καταστούν ικανές και ικανοί να:

- γνωρίζουν, εισαγωγικά, τους λόγους της («ανδρικής») Παιδαγωγικής της Ειρήνης, των τριών φεμινιστικών κυμάτων –του *πρώτου κύματος* των φιλελεύθερων φεμινιστριών, του *δεύτερου κύματος* των μαρξιστριών, των ριζοσπαστριών, των σοσιαλιστριών, των ουσιοκρατικών και των οικολόγων φεμινιστριών, και του *τρίτου κύματος* των μεταδομιστριών φεμινιστριών– και της Φεμινιστικής Παιδαγωγικής, καθώς και τις βασικές παραδοχές τους
- κατανοούν τις βασικές έννοιες και τις θεματικές επιλογές των λόγων της Φεμινιστικής Παιδαγωγικής της Ειρήνης
- συγκρίνουν την («ανδρική») Παιδαγωγική της Ειρήνης με τη φεμινιστική Παιδαγωγική της Ειρήνης και να εντοπίζουν ομοιότητες και διαφορές στην επιχειρηματολογία τους
- αναφέρουν τις βασικές παραδοχές των φιλελεύθερων φεμινιστριών παιδαγωγών της Ειρήνης
- γνωρίζουν τις κυριότερες ριζοσπάστριες φεμινίστριες και οικοφεμινίστριες παιδαγωγούς της Ειρήνης και να αναλύουν τις βασικές παραδοχές τους
- κατανοούν τον ειρηνιστικό παιδαγωγικό λόγο των μεταδομιστριών φεμινιστριών
- ερευνούν τη σύγχρονη εκπαίδευση υπό το πρίσμα της της ριζοσπαστικής φεμινιστικής, της οικοφεμινιστικής και της μεταδομιστικής Παιδαγωγικής της Ειρήνης
- φαντάζονται, να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν την ειρηνιστική εκπαίδευση, όπως την προτείνουν οι ειρηνίστριες φεμινίστριες τόσο του δεύτερου όσο και του τρίτου κύματος (οικογενειακή και προσχολική αγωγή σχολική, πανεπιστημιακή και συνεχιζόμενη εκπαίδευση, προγράμματα σπουδών, διδακτικές πρακτικές, πρακτικές επίλυσης συγκρούσεων και διαμεσολάβησης κ.λπ.).

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία και ομαδική εργασία - σχεδιασμός και ανάπτυξη κριτικού ερευνητικού project
- Κριτικός αναστοχασμός, αυτοστοχασμός και προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής κοινωνικοκριτικής και πολιτισμικοκριτικής σκέψης
- Ανάπτυξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας, ευαισθησίας και ανάληψης δράσης σε θέματα φυλής, έθνους, φύλου, σεξουαλικότητας, τάξης, αναπηρίας, φυσικού περιβάλλοντος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Θέματα μάθησης και έρευνας, χρονοδιάγραμμα

Εισαγωγή: Η Παιδαγωγική της Ειρήνης. Φεμινιστική θεωρία και πολιτική. Βασικές έννοιες (1ο σεμινάριο).

Ενότητα πρώτη: Φεμινιστική Έρευνα και Παιδαγωγική της Ειρήνης της νεωτερικότητας

Η ιστορικότητα των επιμέρους λόγων της Φεμινιστικής Θεωρίας και Παιδαγωγικής της Ειρήνης από τις αρχές του 20ού αιώνα κ.ε.

A. Η Θεωρία και Παιδαγωγική της Ειρήνης κατά τη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου και του Μεσοπολέμου

1. Ο ειρημιστικός λόγος της Διεθνούς Εταιρείας των Γυναικών (Association Internationale des Femmes), του Women's Peace Party (WPP) και της «Γυναικείας Διεθνούς Ένωσης για την Ειρήνη και την Ελευθερία» (Women's International League for Peace and Freedom -WILPF).
2. Ο φιλελεύθερος πραγματιστικός παιδαγωγικός λόγος της Jane Addams και Ellen Gates Starr.
3. Τα «Σπίτια Hull» (Hull Houses). 3. Ανάλυση λόγου σχετικών κειμένων των παραπάνω φεμινιστριών (2ο σεμινάριο).

B. Το πρώτο φεμινιστικό κύμα: Ο εξισωτικός ή ισονομιστικός φιλελεύθερος φεμινισμός και η φιλελεύθερη Έρευνα και Εκπαίδευση για την Ειρήνη από τη δεκαετία του 1960 κ.ε.

1. Εισαγωγικά: Ο φιλελεύθερος φεμινισμός και η φιλελεύθερη Έρευνα και Εκπαίδευση για την Ειρήνη. 2. *Ινστιτούτα και ερευνητικά κέντρα* φιλελεύθερης Έρευνας της Ειρήνης και της Παιδαγωγικής της Ειρήνης διεθνώς, *σχετική βιβλιογραφία*. 3. Βασικές παραδοχές και έννοιες της φιλελεύθερης Έρευνας της Ειρήνης και της Παιδαγωγικής της Ειρήνης. 4. Χώρος, χρόνος, κείμενα, ερευνητικές και εκπαιδευτικές πρακτικές και τεχνολογίες της φεμινιστικής ειρημιστικής φιλελεύθερης εκπαίδευσης. 5. Ανάλυση λόγου κειμένων των φιλελεύθερων φεμινιστριών παιδαγωγών της Ειρήνης. (3ο σεμινάριο).

Γ. Αμφισβήτηση του εξισωτικού ή ισονομιστικού φεμινισμού και των «ανδρικών» θεωριών αναφορικά με την ειρήνη και την απουσία της από τις φεμινίστριες του δεύτερου κύματος

1. Εισαγωγικά: «Ανδρικές» θεωρίες αναφορικά με την ειρήνη και την απουσία της. 2. Το δεύτερο φεμινιστικό κύμα: «μαρξιστικός» φεμινισμός (marxist), «ριζοσπαστικός» φεμινισμός (radical), ο πρώιμος ριζοσπαστικός (early radical), ο πολιτισμικά ριζοσπαστικός ή βαθιά πολιτισμικός (cultural radical ή strong cultural), ο αμυδρά πολιτισμικός (weak cultural), ο σοσιαλιστικός (socialist), ο ψυχαναλυτικός, ο ουσιοκρατικός, ο οικολογικός (ή οικοφεμινισμός) και ο μητρικός ή κοινωνικός φεμινισμός. 3. Βασικές έννοιες, θεματικές επιλογές, ανθρωπολογικές, ηθικές και επιστημολογικές παραδοχές των φεμινιστριών του δεύτερου κινήματος. 4. Ανάλυση λόγου κειμένων των φεμινιστριών του δεύτερου κινήματος (4ο και 5ο σεμινάριο).

Δ. Ειρημιστικοί φιλοσοφικοί, ερευνητικοί και παιδαγωγικοί λόγοι των φεμινιστριών του δεύτερου κύματος

1. Η ειρημιστική Έρευνα και Παιδαγωγική της Elise Boulding: *Η εκδοχή της ειρημιστικής Παιδαγωγικής της απλότητας, της ακεραιότητας, της ισότητας, της κοινότητας, της αειφορίας και της παγκόσμιας πολιτεότητας*. 2. Ο φιλοσοφικός και παιδαγωγικός ειρημιστικός λόγος της Nel Noddings: *Η εκδοχή της ειρημιστικής Παιδαγωγικής της ηθικής της φροντίδας*. 3. Ο φιλοσοφικός και παιδαγωγικός ειρημιστικός λόγος της Sara Ruddick: *Η εκδοχή της*

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

ειρηνιστικής πολιτικής της μητρικής σκέψης. 4. Ο ριζοσπαστικός-κριτικός ειρηνιστικός λόγος της Carla Comfortini: *Η εκδοχή μιας φεμινιστικής κριτικής Έρευνας της Ειρήνης*. 5. Ο ριζοσπαστικός-κριτικός ειρηνιστικός λόγος της Betty Reardon και της Birgit Brock-Utne: *Η εκδοχή μιας φεμινιστικής Κριτικής Παιδαγωγικής της Ειρήνης*. 6. Η οικοφεμινιστική Έρευνα και η Εκπαίδευση για την Ειρήνη. Ανάλυση λόγου κειμένων των παραπάνω ειρηνιστριών φεμινιστριών (6ο, 7ο, 8ο και 9ο σεμινάριο).

Ενότητα δεύτερη: Μετανεωτεριστικοί φεμινιστικοί λόγοι- βία, ειρήνη, αγωνιστική ελευθερία

1. Εισαγωγικά: Η μεταδομιστική κριτική του Ανθρωπισμού και του υποκειμένου, κυρίως του Michel Foucault, τα συμπλέγματα των νεωτερικών μορφών εξουσίας, πρακτικές και τεχνολογίες κυβερνησιμότητας, ο κοινωνικός κονστρουκτιονισμός, η αποδόμηση, το «κοινωνικό φύλο» των φεμινιστριών ερευνητριών και παιδαγωγών της Ειρήνης το τρίτο φεμινιστικό κύμα, η Queer θεωρία, η Μετα-αποικιακή Κριτική, η σύγχρονη Αφρο-αμερικανική Κριτική, το παγκόσμιο «χωριό» κ.λπ. Η Μετανεωτεριστική Εκπαίδευση ή Παιδαγωγική, η Αποδομιστική Παιδαγωγική, η Παιδαγωγική της Διαφοράς 2. Σχετική βιβλιογραφία και περιοδικά. 3. Βασικές οντολογικές, ανθρωπολογικές, ηθικές, επιστημολογικές και παιδαγωγικές παραδοχές και έννοιες. Το τραύμα, η επιβίωση, η βία, ο εκτοπισμός, το συμβάν και η ουτοπία, οι αντινομίες της υποκειμενικότητας, της ετερότητας, του λόγου και της εξουσίας. Η πολιτική διαχείριση της ζωής. Το σώμα ως το κατεξοχόν πεδίο διακύβευσης της ανθρώπινης και πολιτικής ιδιότητας. Επιτελεστικότητα, αναγνώριση, τρωτότητα, αντίσταση και ποιητική της συγκίνησης στην εποχή των καθεστώτων ασφαλειοποίησης, της στρατιωτικής και οικονομικής βίας, του ρατσισμού και της νεοφιλελεύθερης κυβερνολογικής. Η ηθική της ελευθερίας, , διαρκής δημιουργία του εαυτού μέσα στην αυτονομία του ως ειρηνική υποκειμενικότητα. 3. Χώρος, χρόνος, κείμενα, ερευνητικές και εκπαιδευτικές πρακτικές και τεχνολογίες κριτικής, διαρκούς αναστοχασμού και δημιουργικού αυτομετασχηματισμού: Η Ανάλυση Λόγου, η Κοινωνική Σημειωτική, η αγωνιστική-δημιουργική ελευθερία και η αγωνιστική ειρηνιστική πολιτική. 4. Ανάλυση λόγου κειμένων των φεμινιστριών του τρίτου κύματος (10ο, 11ο, 12ο και 13ο σεμινάριο).

Συγκεφαλαίωση και αξιολόγηση του μαθήματος από τις φοιτήτριες και τους φοιτητές (13ο σεμινάριο).

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία του μαθήματος (power point, prezi, διαδίκτυο, e-learning, ιστοσελίδα διδάσκοντα), βίντεο-ντοκιμαντέρ, κινηματογράφος	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμινάρια	39
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	21
	Ανάπτυξη ερευνητικού project	40
	Συγγραφή ημερολογίων/portfolio	20
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, οι συμμετέχουσες και οι συμμετέχοντες αναπτύσσουν ποικίλες δραστηριότητες και σχέδια εργασίας. Η αξιολόγηση είναι αυθεντική (portfolio, χρονολόγιο, αναστοχαστικό και αυτοστοχαστικό ημερολόγιο μάθησης, ημερολόγιο της ειρήνης κ.λπ.).	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Μπονίδης, Κ. (2023) *Παιδαγωγική της Ειρήνης. Ειρηνιστικοί παιδαγωγικοί λόγοι της Νεωτερικότητας*. Θεσσαλονίκη: Μεταίχμιο (υπό έκδοση)

Μεταφρασμένη στα Ελληνικά

Αθανασίου, Α. (επιμ.) (2006) *Φεμινιστική Θεωρία και πολιτισμική κριτική*. Αθήνα: Νήσος.

Arnot, M. (2006) *Διαδικασίες αναπαραγωγής του Φύλου: Εκπαιδευτική Θεωρία και φεμινιστικές πολιτικές* (μτφ. Χ. Αθανασιάδου & Κ. Δαλακούρα). Αθήνα: Μεταίχμιο.

Butler, J. (2008) *Σώματα με σημασία: οριοθετήσεις του «φύλου» στο λόγο* (μτφ. Π. Μαρκέτου). Αθήνα: Εκκρεμές.

Butler, J. (2009) *Αναταραχή φύλου: φεμινισμός και η ανατροπή της ταυτότητας* (μτφ. Γ. Καραμπέλας). Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Butler, J. (2022) *Η δύναμη της μη βίας* (μτφ. Γ. Καραμπέλας). Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Butler, J. & Αθανασίου, Α. (επιμ.) (2006). *Απ-αλλοτρίωση. Η επιτελεστικότητα στο πολιτικό* μτφ. Α. Κιουπκιολής). Αθήνα: Τόπος.

Bryson, V. (2005) *Φεμινιστική πολιτική θεωρία* (μτφ. Ε. Πανάγου). Αθήνα: Εκκρεμές.

Connell, W.R. (2006) *Το κοινωνικό φύλο* (μτφ. Ε. Κοτσίφου). Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Evans, M. (2004) *Φύλο και Κοινωνική θεωρία* (μτφ. Α. Κιουπκιολής). Αθήνα: Μεταίχμιο.

Adjei, M. (2019) Women's participation in peace processes: a review of literature. *Journal of Peace Education*, 16:2, 133-154, DOI: 10.1080/17400201.2019.1576515

Boulding, E. (1995) Feminist inventions in the art of peacemaking. *Peace and Change*, 20, 408-434.

Brocke-Utne, B. (1985) *Educating for Peace: A Feminist Perspective*. New York: Pergamon Press.

Brock-Utne, B. (1989) *Feminist Perspectives on Peace and Peace Education*. New York: Pergamon Press.

Brock-Utne, B. (2000) *An analysis of peace and development studies as well as peace education from a feminist perspective* (Presented at a joint session between the Peace Education Commission and the Women and Peace Commission at the 18th General IPRA Conference in Tampere, Finland 5–9 August 2000).

Brock-Utne, B. (2009) A gender perspective on peace education and the work for peace. *International Review of Education*. 55, 205–220.

Confortini, C.C. (2006) Galtung, violence, and gender: The case for a peace studies/feminism alliance. *Peace & Change* 31(3): 333–367.

Confortini, C.C. (2012) *Intelligent Compassion: Feminist Critical Methodology in the Women's International League for Peace and Freedom*. New York: Oxford University Press.

Harvester, L. & Blenkinsop, S. (2010) Environmental Education and Ecofeminist Pedagogy: Bridging the Environmental and the Social. *Canadian Journal of Environmental Education*, 15, 120-134.

Harvester, L. (2009) Ecofeminist Pedagogy: Framework for ecosocial justice in education (μπτχ. διατριβή). Burnaby: Simon Fraser University.

Houde, L.J. & Bullis, C. (1999) Ecofeminist Pedagogy: An Exploratory Case. *Ethics and the Environment*, Vol. 4, No. 2, 143-174.

Marhia, N. (2013) Some humans are more *human* than others: Troubling the “human” in human security from a critical feminist perspective. *Security Dialogue*, 44(1): 19–35.

Merchant, C. (2005) *Ecofeminism. Radical Ecology*. Routledge, 193–221.

Noddings, N. (2010) *The Maternal Factor. Two Paths to Morality*. University of California Press

Noddings, N. (2011) *Peace Education. How We Come to Love and Hate War*. Cambridge University Press.

Noddings, N. (2013) *Caring. A Relational Approach to Ethics and Moral Education*. University of California Press.

Noddings, N. (2013) *Education and Democracy in the 21st Century*. Teachers College Press.

- Noddings, N. (επιμ.) (2005) *Educating Citizens for Global Awareness*. New York: Teachers College Press.
- Noddings, N., Katz, M.S., Strike, K.A. (1999) *Justice and Caring: The Search for Common Ground in Education*. Professional Ethics in Education series. New York: Teachers College Press.
- O'Neill O (1992) Justice, Gender and International Boundaries. In: Attfield R and Wilkins B (eds) *International Justice and the Third World*. London: Routledge, 47–72.
- Reardon, B. (1982) *Militarization, security, and peace education: A Guide for Concerned Citizens*. (Valley Forge, PA, United Ministries in Education)
- Reardon, B. (1988) *Comprehensive peace education*. New York and London: Teachers College Press.
- Reardon, B. (1991) Feminist Pedagogy and Peace Studies. *Benedictines*, XLV(I), 11–26.
- Reardon, B. (1993) *Women and peace. Feminist visions of global security*. New York: State University New York.
- Reardon, B. (1993). Pedagogy as Purpose: Peace Education in the Context of Violence. In P. Cremin (Ed.), *Education for Peace*. Limerick, Ireland: Educational Studies Association of Ireland.
- Reardon, B. (1996). Sexism and the war system, New York, Syracuse University Press.
- Reardon, B. (1996) Militarism and sexism. Influences on education for war. Στο R.J. Burns, R. Aspeslagh (επιμ.) *Three Decades of Peace Education around the World. An Anthology*. New York: Routledge.
- Reardon, B. (1999) Educating the Educators: The Preparation of Teachers for a Culture of Peace (Vol. 99). Malmo, Sweden: Peace Education Miniprints.
- Reardon, B. (2000) Peace Education: A Review and Projection. In R. Moon, M. Ben-Peretz & S. Brown (Επιμ.), *Routledge International Companion to Education*. London: Routledge.
- Reardon, B. (2001) *Education for a culture of peace in a gender perspective*. Paris: UNESCO.
- Reardon, B. & Jenkins, A. (2007) Gender and peace: towards a gender inclusive, holistic perspective. In J. Galtung & C. Webel (Επιμ.) *Handbook of peace and conflict studies*. New York: Routledge, 209–231.
- Reardon, B. (2009) Human Rights Learning: Pedagogies and politics of peace. Paper presented at the UNESCO Chair for Peace Education Master Conference, University of Puerto Rico.
- Reardon, B. (2011) Concerns, cautions and possibilities for peace education for political efficacy. In B. W. a. P. Trifonas (Ed.) *Critical peace education: difficult dialogue*. Cham: Springer Press.
- Reardon, B. & Nordland, E. (1994) *Learning peace: The promise of ecological and cooperative education*. Albany: State University of New York Press.
- Reardon, B. & Snauwaert, D. T. (2011) Reflective pedagogy, cosmopolitanism, and critical peace education for political efficacy: A Discussion of Betty A. Reardon's assessment of the field. In *Factis Pax: Journal of Peace Education and Social Justice*, 5(1), 1–14.
- Reardon, B. & Snauwaert, D. T. (επιμ.) (2015) *Betty A. Reardon: A pioneer in education for peace and human rights*. Heidelberg: Springer.
- Reardon, B. & Snauwaert, D. T. (επιμ.) (2015) *Betty A. Reardon: Key texts in gender and peace*. Heidelberg: Springer.
- Reardon, B. & Nordland, E. (επιμ.) (1994). *Learning Peace: The Promise of Ecological and Cooperative Education*. Albany, NY: State University of New York Press.
- Ruddick, S (1980) *Maternal thinking. Feminist Studies* 6: 342–367.
- Ruddick, S (1995)² *Maternal Thinking: Toward a Politics of Peace*. Boston, MA: Beacon Press.
- Sheperd, L. (2008) *Gender, Violence and Security: Discourse as Practice*. London; New York: Zed Books.
- Tickner, J.A. (1992) *Gender in International Relations: Feminist Perspectives in Achieving Global Security*. New York: Columbia University Press.

- Tronto, J. (2008) Is peacekeeping care work? A feminist reflection on the “responsibility to protect.” In: Whisnant, R, DesAutels, P. (eds) *Global Feminist Ethics*. Lanham, MD: Rowman & Littlefield, pp. 179–200, pp. 179–200.
- True, J., Tickner, J.A. (2018) A Century of International Relations Feminism: From World War One Women’s Peace Pragmatism to the Women, Peace and Security Agenda. *International Studies Quarterly*, 62(2), 221–233. <https://doi.org/10.1093/isq/sqx091>

4.5 ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΠΟΙΟΤΙΚΗ – ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

ΑΔ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΔ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ 'και Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΟΙΟΤΙΚΗ – ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕ Σ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	2
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την ολοκλήρωση του εργαστηρίου οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν σημαντικές έννοιες ποσοτικής και ποιοτικής ανάλυσης δεδομένων • Να εξασκηθούν στην κωδικοποίηση ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων • Να εξοικειωθούν με τις βασικές μεθόδους ανάλυσης ποσοτικών δεδομένων • Να μάθουν τις βασικές αρχές ανάλυσης κι ερμηνείας ποιοτικών δεδομένων • Να έρθουν σε επαφή με ερευνητικά άρθρα που χρησιμοποιούν ποσοτικές και ποιοτικές αναλύσεις δεδομένων.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Λήψη αποφάσεων • Αυτόνομη εργασία • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Το μάθημα θα εισάγει τους φοιτητές στις βασικές τεχνικές ανάλυσης δεδομένων που έχουν συλλεχθεί με ποσοτικές και ποιοτικές μεθόδους. Ειδικότερα</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Θα παρουσιάσουμε την λογική των πινάκων συχνοτήτων και των γραφημάτων για μεμονωμένες μεταβλητές (ραβδογράμματα, ιστογράμματα, πολύγωνα συχνοτήτων, θηκόγραμμα κ.α.) ➤ Θα εξηγήσουμε τα Μέτρα Κεντρικής Τάσης και Διασποράς και τις ιδιότητες της

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

- κανονικής κατανομής
- Θα αναλύσουμε το σκεπτικό της επαγωγικής στατιστικής και τους ελέγχους στατιστικής σημαντικότητας
- Θα παρουσιάσουμε τρόπους γενίκευσης για μια μεταβλητή και θα εμβαθύνουμε στις διμεταβλητές αναλύσεις και στους συντελεστές συσχέτισης (χ^2 , T τεστ και Pearson r) με παραμετρικά και μη παραμετρικά τεστ
- Θα εμβαθύνουμε στον τρόπο ανάλυσης ποιοτικών δεδομένων μέσα από το πρίσμα της Θεματικής Ανάλυσης και της Grounded Theory

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται σε κάθε διάσταση της διδακτικο-μαθησιακής διαδικασίας, στην διδασκαλία, στις εργαστηριακές ασκήσεις, στις εξετάσεις και στην επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	20
	Εργαστηριακή Άσκηση	25
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	12 3
	Εξετάσεις	
	Σύνολο Μαθήματος	60
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Το μάθημα εξετάζεται μέσω γραπτής εξέτασης που μπορεί να πραγματοποιηθεί με συμβατικά ή ηλεκτρονικά μέσα.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

- Bergin, T. (2021). Εισαγωγή στην ανάλυση δεδομένων. Αθήνα: Gutenberg
- Σημειώσεις και διαφάνειες μαθήματος

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

- De Vaus, D. (2011). *Ανάλυση κοινωνικών δεδομένων*, Αθήνα: Πεδίο
- Καλτσούνη, Χ-Ν. (2006). *Μεθοδολογία εμπειρικής έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες*, Αθήνα: Gutenberg
- Τσιώλης Γ., 2014, *Μέθοδοι και τεχνικές ανάλυσης στην ποιοτική έρευνα*, Αθήνα: Κριτική
- Χριστοδούλου Μ., (2019), *Κριτικός Ρεαλισμός και Βιογραφική Μέθοδος στην ποιοτική έρευνα. Φιλοσοφικά ζητήματα και ερευνητικές εφαρμογές*, Πάτρα: Oportuna

ΠΓ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΓ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α΄ και Β΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕ Σ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	2	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική ή Αγγλική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6305		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του εργαστηριακού μαθήματος «Πληροφοριακός Γραμματισμός», οι φοιτητές αναμένεται να:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Προσδιορίζουν και αρθρώνουν αποτελεσματικά την ανάγκη για πληροφόρηση σε συγκεκριμένο πλαίσιο. 2α. Επιλέγουν κατάλληλες στρατηγικές για να ικανοποιούν συγκεκριμένες πληροφοριακές ανάγκες. 2β. Επιλέγουν κατάλληλα εργαλεία για να εντοπίζουν πληροφορίες. 3. Εντοπίζουν και επιλέγουν αποτελεσματικά πληροφορίες. 4α. Αξιολογούν επιμέρους πληροφορίες και πηγές πληροφόρησης. 4β. Αξιολογούν και αναθεωρούν συνολικά τη διαδικασία αναζήτησης πληροφοριών. 5. Χρησιμοποιούν πηγές πληροφόρησης και διαχέουν πληροφορίες με ηθικό τρόπο. 6. Εργάζονται συνεργατικά για την επιτέλεση κοινών μαθησιακών στόχων και μοιράζονται ιδέες σε ένα περιβάλλον "καταιγισμού ιδεών" ώστε να εμπλουτίζουν την κριτική σκέψη τους σχετικά με τις σύγχρονες πηγές πληροφόρησης.
Γενικές Ικανότητες
<p>Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη - Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών - Λήψη αποφάσεων - Ομαδική εργασία - Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής - Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.</p>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ο "Πληροφοριακός Γραμματισμός" προσφέρεται και στα δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα σπουδών (χειμερινό & εαρινό) και είναι εργαστηριακό μάθημα:

- υποχρεωτικό για όλους τους φοιτητές/ήτριες του Τμήματος ΠΤΔΕ (προτιμητέα η παρακολούθηση στο α' έτος των προπτυχιακών σπουδών),
- πλήρως ψηφιοποιημένο (φιλοξενείται στο elearning.auth.gr, το διαδικτυακό σύστημα διαχείρισης μαθημάτων του ΑΠΘ), ώστε κάθε φοιτητής να μπορεί να επισκοπεί το υλικό του μαθήματος σύμφωνα με το ρυθμό του, οποτεδήποτε και οπουδήποτε.

Αποτελείται από 6 εβδομαδιαία εργαστήρια συν μία επιμορφωτική επίσκεψη στη Βιβλιοθήκη Παιδαγωγικής Σχολής. Οι φοιτητές/ήτριες χωρίζονται αλφαβητικά σε ομάδες των 20 ατόμων περίπου και κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων, παρακολουθούν παρουσιάσεις, συμμετέχουν σε συζητήσεις και εκτελούν ασκήσεις ώστε να:

1. καθορίζουν και αρθρώνουν με σαφήνεια ποιες πληροφορίες χρειάζονται για ένα συγκεκριμένο σκοπό,
2. κατανοούν πως οργανώνονται οι πληροφορίες,
3. εντοπίζουν και επιλέγουν πληροφορίες με βάση την καταλληλότητά τους σε σχέση τόσο με την συγκεκριμένη ανάγκη για πληροφόρηση, όσο και με τις γενικότερες ανάγκες τους για εκπαίδευση,
4. αξιολογούν κριτικά τους πληροφοριακούς πόρους,
5. κοινωνούν τις πληροφορίες.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο. Εξ αποστάσεως εκπαίδευση (εν μέρει και σε ειδικές περιπτώσεις).	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία, στις εργαστηριακές ασκήσεις, στην αξιολόγηση και στην επικοινωνία με τους φοιτητές (λογισμικό παρουσιάσεων, διαδικτυακό πολυμεσικό υλικό, διαδραστικές ψηφιακές ασκήσεις μέσω https://elearning.auth.gr).	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διδασκαλία μαθήματος: παρουσιάσεις, συζητήσεις	20
	Διδασκαλία μαθήματος: εργαστηριακές ασκήσεις	20
	Μελέτη & ανάλυση άρθρων	8
	Συγγραφή εργασιών	12
	Σύνολο Μαθήματος	60
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Εργαστηριακές ασκήσεις.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος):
 Gleick, J. (2011). *Η πληροφορία: η ιστορία, η θεωρία, ο χειμάρρος*. (1η εκδ.). Αθήνα: Τραυλός.
 Case, D.O. & Given, L.M. (2020). *Αναζητώντας την πληροφορία: Επισκόπηση της έρευνας για την αναζήτηση της πληροφορίας, τις ανάγκες πληροφόρησης και την πληροφοριακή συμπεριφορά*. (2η έκδ.). Εκδόσεις Δίσιγμα.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Βιβλιοθήκη ΑΤΕΙΘ. Πρόγραμμα πληροφοριακού γραμματισμού.

<http://orion.lib.teithe.gr/>

Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης ΑΠΘ. Οδηγός σύνταξης εργασίας.

http://www.lib.auth.gr/sites/default/files/docs_files/Calculator.pdf

Burkhardt, Joanna M. and MacDonald, Mary C. with Andree J. Rathermacher (2010). *Teaching Information Literacy*. 2nded. Chicago: ALA.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Journal of Information Literacy (<http://ojs.lboro.ac.uk/ojs/index.php/JIL/index>)

ΣΕΕ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΕ	ΕΞΑΜΗΝ Ο ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε' και ΣΤ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Συγγραφή Επιστημονικών Εργασιών		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕ Σ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	2	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://qa.auth.gr/el/class/1/600141075		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την ολοκλήρωση του εργαστηρίου οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να γνωρίζουν τα συστατικά μέρη μιας επιστημονικής εργασίας και τα στάδια συγγραφής μιας ακαδημαϊκής εργασίας, βιβλιογραφικής και ερευνητικής. • Να αναζητούν και να διαχειρίζονται τη βιβλιογραφία. • Να παραπέμπουν τη βιβλιογραφία που χρησιμοποιούν και να συντάσσουν τον βιβλιογραφικό κατάλογο (εξοικείωση με τα συστήματα βιβλιογραφικών αναφορών). • Να οργανώνουν την εκπόνηση μια ερευνητικής ή βιβλιογραφικής εργασίας και τη συγγραφή της. • Να αξιολογούν την ποιότητα (δυνατά σημεία και αδυναμίες) ακαδημαϊκών εργασιών (π.χ. διπλωματικές εργασίες, άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά).
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Λήψη αποφάσεων • Αυτόνομη εργασία • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

Το εργαστήριο έχει σκοπό να παρέχει στις φοιτήτριες και στους φοιτητές τα εφόδια, τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο, ώστε να ανταποκριθούν με επιτυχία στις απαιτήσεις της συγγραφής μια διπλωματικής εργασίας ή και άλλων επιστημονικών εργασιών. Το μάθημα θα προσεγγίσει τα παρακάτω ζητήματα:

- Είδη επιστημονικών εργασιών
- Δομή επιστημονικών εργασιών: συστατικά μέρη και ο ρόλος του καθενός
- Αναζήτηση της βιβλιογραφίας: αξιολόγηση και επιλογή του υλικού, μελέτη του υλικού, διαχείριση του υλικού
- Μορφή της εργασίας: τεχνικές προδιαγραφές, μέγεθος κειμένου, επεξεργασία

- Οργάνωση της βιβλιογραφικής επισκόπησης και άσκηση στη σύνθεση της
- Βιβλιογραφικές αναφορές και συστήματα βιβλιογραφικών παραπομπών (π.χ. APA, Harvard, MLA)
- Αξιολόγηση και κρίση επιστημονικών εργασιών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία, στην εργαστηριακή εκπαίδευση, στην επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες και στην αξιολόγησή τους	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Εργαστηριακή Άσκηση	40
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	10
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	10
	Σύνολο Μαθήματος	60
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική) Εργαστηριακή Εργασία (Διαμορφωτική)	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βενιανάκη, Α. & Γεωργιάδη, Μ. (2021) Συγγραφή επιστημονικής εργασίας στις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες. Αθήνα: Γ. Δαρδανός - Κ. Δαρδανός Ο.Ε.
Ζαφειρόπουλος, Κ. (2015) *Πώς γίνεται μια επιστημονική εργασία, επιστημονική έρευνα και συγγραφή εργασιών*. Αθήνα. Κριτική.

EMM1 ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EMM1	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδίκευσης / Κατεύθυνσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://qa.auth.gr/el/class/1/600200327		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Στόχος του συγκεκριμένου μαθήματος είναι όσοι συμμετέχουν, να αποκτήσουν γνώση για την ιστορία της μειονοτικής εκπαίδευσης στη Θράκη και άποψη για τη σχέση της με την ελληνική μειονοτική πολιτική, να αναπτύξουν ουσιαστική κατανόηση για τις διαδικασίες που επηρεάζουν τις λειτουργίες της , τις αποφάσεις γι' αυτήν , αλλά και την πορεία της, να αντιληφθούν τα κίνητρα που υπαγορεύουν τις αποφάσεις γι' αυτήν και κριτική προσέγγιση για τη διαχείριση των πολιτικών, εκπαιδευτικών και κοινωνικών προβλημάτων που οι εκπαιδευτικοί έχουν να αντιμετωπίσουν σε έναν τέτοιο χώρο.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Ομαδική εργασία • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό επικεντρώνεται στην ιστορία της μειονοτικής εκπαίδευσης από το 1923 ως σήμερα , όπως αυτή διαμορφώθηκε υπό την επίδραση των ελληνοτουρκικών σχέσεων , της ελληνικής εκπαιδευτικής πολιτικής για τις μειονότητες, των εσωτερικών κοινωνικά εξελίξεων στους κόλπους της μειονότητας της Θράκης και υπό το φως των παιδαγωγικών αντιλήψεων της εποχής.. Στα πλαίσια του μαθήματος προσεγγίζονται τα βασικά προβλήματα της μειονοτικής εκπαίδευσης ως συστήματος που κινείται μεταξύ δύο εθνικών κινήσεων και δύο εκπαιδευτικών συστημάτων, τα θέματα που προέκυψαν και ο τρόπος αντιμετώπισής τους. Ιδιαίτερη μνεία και ανάλυση πραγματοποιείται στη μεταρρύθμιση στη μειονοτική εκπαίδευση μετά από το 1997, στα χαρακτηριστικά αυτής της προσπάθειας και στα αποτελέσματά της

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Άσκηση Πεδίου	20
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	26
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	35
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	Περιγραφή Κριτήρια Ιστορικής, Πολιτικής και Κοινωνικής Ανάλυσης (Γνώση και Κριτική Σκέψη) Μέθοδοι Αξιολόγησης Φοιτητών <ul style="list-style-type: none"> • Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική) • Προφορική Εξέταση (Διαμορφωτική) • Δημόσια Παρουσίαση (Διαμορφωτική, Συμπερασματική) 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)
 Κ.Τσιούμης (2010), *Λεπτές Ισορροπίες*, Εκδ.Αντ.Σταμούλη, Θεσσαλονίκη.
 Κ.Τσιούμης (2007), *Η Μουσουλμανική Μειονότητα 1950-1960*, Εκδ.Αντ.Σταμούλη, Θεσσαλονίκη.
 Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη
 Κ.Τσιτσελίκης, Δ.Χριστόπουλος, *Το Μειονοτικό Φαινόμενο στην Ελλάδα*, Κριτική Αθήνα 1997.

Βιβλιογραφία
 Σ.Τρουμπέτα (2001), *Κατασκευάζοντας Ταυτότητες για τους Μουσουλμάνους της Θράκης: Η περίπτωση των Πομάκων και των Τσιγγάνων*, Κριτική, Αθήνα.
 Κ.Τσιτσελίκης/Λ.Μπαλτσιώτης (2001), *Η μειονοτική εκπαίδευση της Θράκης*, Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή.
 Κ.Τsitselikis (2012), *Islam in Greece*, Leiden-Brill, London.
 Γ.Μαυρομάτης (2005), *Τα παιδιά της Καλκάντζας*, Μεταίχμιο, Αθήνα.

EMM2 ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Ι

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EMM2	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΕΑΡΙΝΟ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Ι		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού Υποβάθρου / Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://qa.auth.gr/el/class/1/600205338		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Ο φοιτητής και η φοιτήτρια</p> <p>Θα κατανοήσει τις ιδιότητες της γλώσσας που χρησιμοποιεί.</p> <p>Θα αποκτήσει ικανότητες κατανόησης γραπτών κειμένων και απόδοσης του νοήματος τους με γραπτό και προφορικό λόγο.</p> <p>Θα είναι σε θέση να εκφράσει την σκέψη τους με ακρίβεια και σαφήνεια.</p>
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σημασία των Λέξεων, Σημασία των Προτάσεων, Έννοια της Παραγράφου, Λεξιλόγιο

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Εργαστηριακή Άσκηση	31
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	20
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	30
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

EMM3 ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EMM3	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΕΑΡΙΝΟ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού Υποβάθρου / Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://qa.auth.gr/el/class/1/600205339		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Ο φοιτητής και η φοιτήτρια Θα γνωρίσει σημαντικούς τούρκους λογοτέχνες. Θα έρθει σε επαφή με σημαντικά κείμενα της τουρκικής λογοτεχνίας. θα αναλύσει λογοτεχνικά κείμενα
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ανάλυση κειμένων από την τουρκική λογοτεχνία ώστε να αναδειχθούν σημαντικοί Τούρκοι λογοτέχνες.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	39
	Σεμινάρια	31
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	20
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	30
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

EMM4 ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΘΡΑΚΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EMM4	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΘΡΑΚΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικών Γνώσεων Επιστημονικής Περιοχής Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://qa.auth.gr/el/class/1/600205340		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες μέσα από τη διαδικασία του μαθήματος:

- Θα αποκτήσουν υπόβαθρο γνώσεων για την κατανόηση της λειτουργίας της μειονοτικής εκπαίδευσης
- Θα αντιληφθούν τη σημασία της ιστορίας και των εθνοτικών αντιπαραθέσεων στο συγκεκριμένο πεδίο και θα την αναλύσουν.
- Θα αποκτήσουν αίσθηση της ιστορικότητας και του βάθους των προβλημάτων της μειονοτικής εκπαίδευσης
- Θα καταστούν ικανοί/α να αντιμετωπίζουν κριτικά τα ζητήματα της μειονοτικής εκπαίδευσης

Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στα πλαίσια του συγκεκριμένου μαθήματος εξετάζονται οι βασικές παράμετροι που προσδιορίζουν τη διαχείριση της μειονοτικής πολιτικής στη Θράκη και της αντίστοιχης εκπαιδευτικής πολιτικής. Προσεγγίζεται ο ρόλος του κράτους και των άλλων βασικών

δρώντων παραγόντων στη διαμόρφωση της σχετικής εκπαιδευτικής πολιτικής. Συζητείται το ζήτημα των μεταρρυθμίσεων και της σχέσης του με το συγκεκριμένο πεδίο καθώς και το θέμα της κοινωνικής δικαιοσύνης. Γίνεται επίσης εκτενής αναφορά σε μειονοτικές εκπαιδευτικές πολιτικές σε όλο τον κόσμο και ειδική μνεία υπάρχει στη μεταρρύθμιση στη μειονοτική εκπαίδευση κατά τη τελευταία εικοσαετία. Τέλος, γίνεται προσέγγιση συγκεκριμένων πρακτικών και προσεγγίσεων για την προώθηση της διαπολιτισμικής προσέγγισης στη Θράκη.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	30
	Εκπόνηση μελέτης (project)	15
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	36
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	Περιγραφή Η αξιολόγηση των φοιτητριών και των φοιτητών γίνεται με σύστημα διαρκούς ελέγχου με βάση τη συμμετοχή και την κριτική απάντηση σε συγκεκριμένα ερωτήματα, με τη σύνταξη μικρών κειμένων και κυρίως βάσει της εκπόνησης και παρουσίασης μιας τελικής εργασίας. Μέθοδοι Αξιολόγησης Φοιτητών <ul style="list-style-type: none"> • Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης • Γραπτή Εργασία • Προφορική Εξέταση • Δημόσια Παρουσίαση 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)
 Θ.Δραγώνα/Α.Φραγκουδάκη (2008), *Πρόσθεση και όχι αφαίρεση, πολλαπλασιασμός και όχι διαίρεση*, Μεταίχμιο, Αθήνα
 Κ.Τσιούμης (2010), *Λεπτές Ισορροπίες*, Σταμούλης, Θεσσαλονίκη
 Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη
 Άλκηστις, *Λευκή Αγελάδα, Μαύρη Αγελάδα. Θεατρική Τέχνη στην Εκπαίδευση και Διαπολιτισμικότητα*, Τόπος, Αθήνα 2008.
 Θ.Βακαλιός (επιμ.) (1997), *Το πρόβλημα της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στη Θράκη*, Gutenberg, Αθήνα
 Κ.Tsitselikis (2012), *Islam in Greece*, Martinus Nijhof, London.
 Σ.Τρουμπέτα (2001), *Κατασκευάζοντας Ταυτότητες για τους Μουσουλμάνους της Θράκης: Η περίπτωση των Πομάκων και των Τσιγγάνων*, Κριτική, Αθήνα.

EMM8 ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EMM8	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΕΑΡΙΝΟ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού Υποβάθρου / Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://qa.auth.gr/el/class/1/600205338		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Ο φοιτητής και η φοιτήτρια

1. Καθορίζει τα επίπεδα γλωσσομάθειας των μαθητών/τριών του δημοτικού σχολείου.
2. Ανάλογα με το επίπεδο των μαθητών του δημοτικού σχολείου είναι σε θέση να διακρίνουν τα ζητήματα τουρκικής γλώσσας.
3. Μπορούν να κατεβάσουν τα χαρακτηριστικά της τουρκικής γραμματικής στο επίπεδο του κοινού-στόχου.
4. Τα τουρκικά μπορεί να διδαχθούν με ένα διασκεδαστικό και αποτελεσματικό τρόπο.
5. Στην τουρκική γλώσσα, ξέρουν τα ειδικά τμήματα της τουρκικής κουλτούρας και μπορεί να τα δώσει ανάλογα με το επίπεδο του κοινού-στόχου.

Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Ακρόαση και Ομιλία
2. Ανάγνωση και Κατανόηση
3. Γραφή και της σύνταξη
4. Οπτικός Γραμματισμός
5. Ποίηση
6. Παραδείγματα και Εφαρμογές

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Σεμινάρια	31
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	20
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	30
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Dr. Hayati Akyol, Yeni Programa Göre Türkçe Öğretim Yöntemleri, Kök Yayıncılık, Ankara, Şubat 2006.
Dr. Mehmet Sarı, Türk Dili Ders Kitabı, Okutman Yayıncılık, İstanbul, Eylül 2011.

EMM9 ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ II

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EMM9	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΕΑΡΙΝΟ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ II		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού Υποβάθρου / Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://qa.auth.gr/el/class/1/600205342		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Ο φοιτητής και η φοιτήτρια
 Θα κατανοήσει τις ιδιότητες της γλώσσας που χρησιμοποιεί.
 Θα αποκτήσει ικανότητες κατανόησης γραπτών κειμένων και απόδοσης του νοήματος τους με γραπτό και προφορικό λόγο.
 Θα είναι σε θέση να εκφράσει την σκέψη τους με ακρίβεια και σαφήνεια.

Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σημασία των Λέξεων, Σημασία των Προτάσεων, Έννοια της Παραγράφου, Λεξιλόγιο, Είδη προτάσεων.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Εργαστηριακή Άσκηση	31
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	20
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	30
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	Γραπτή Εργασία	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Dr. Mehmet Sari, Türk Dili Ders Kitabı, Okutman Yayıncılık, İstanbul, Eylül 2011.

Dr. Hayrettin Ayaz, Türk Dili Ders Notları, Üniversite Kitabevi, İstanbul, Ocak 2005.

EMM11 ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΘΝΟΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EMM11	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΕΑΡΙΝΟ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΘΝΟΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου Επιστημονικής Περιοχής Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://qa.auth.gr/el/class/1/600183336		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Γενικές Ικανότητες
Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα αυτό προσεγγίζονται τα σπουδαιότερα παιδαγωγικά και εθνοπολιτισμικά ζητήματα που παίζουν σοβαρό ρόλο στη διαχείριση της μειονοτικής εκπαίδευσης και στην υποστήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας στο μειονοτικό σχολείο . Στο πλαίσιο αυτό εξετάζεται η επιρροή της εθνοπολιτισμικής ταυτότητας στην αντιμετώπιση της μειονοτικής εκπαίδευσης από τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές, η επιρροή των ζητημάτων θρησκείας , ο ρόλος της διαχείρισης της διγλωσσίας των παιδιών στο σχολείο και τα ιδιαίτερα θέματα της Προσεγγίζονται ακόμη ζητήματα ειδικής διδακτικής διαφόρων μαθημάτων στο δημοτικό σχολείο και πραγματοποιούνται κριτικές ερευνητικές προσεγγίσεις από τις φοιτήτριες και τους φοιτητές.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας</i>	

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

	<i>Εξαμήνου</i>
Διαλέξεις	39
Σεμινάρια	16
Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	30
Συγγραφή εργασίας / εργασιών	35
Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης (Διαμορφωτική) Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική) Προφορική Εξέταση (Διαμορφωτική) Δημόσια Παρουσίαση (Διαμορφωτική)

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Θ.Δραγώνα/Α.Φραγκουδάκη (2008), Πρόσθεση και όχι αφαίρεση, πολλαπλασιασμός και όχι διαίρεση, Μεταίχιμο, Αθήνα
 Κ.Τsitselikis (2012), Islam in Greece, Martinus Nijhof, London.
 Κ.Τsitselikis/Γ.Μavrommatis (2005), Turkish in Greece, Mercator.
 Κ.Τσιούμη (2003), Ο μικρός άλλος, Μειονοτικές Ομάδες στην προσχολική εκπαίδευση. Ζυγός Θεσσαλονίκη.

EMM12 ΙΣΛΑΜ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EMM12	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΣΛΑΜ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδίκευσης / Κατεύθυνσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://qa.auth.gr/el/class/1/600200328		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Να μάθουν οι φοιτητές τους διάφορους και πολλές φορές αποκλίνοντες μεταξύ τους τρόπους διδασκαλίας του μαθήματος των θρησκευτικών και ειδικώς του Ισλάμ σε ευρωπαϊκά αλλά και μουσουλμανικά εκπαιδευτικά συστήματα. Να μπορούν να συνθέσουν τις γνώσεις αυτές και να αναζητήσουν τις εφαρμογές τους και τις προτεραιότητες στο ελληνικό δημόσιο σχολείο, και συγκεκριμένα να αναπτύξουν δεξιότητες για τη διδασκαλία του Ισλάμ.

Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το Ισλάμ στην εκπαίδευση. Οι φοιτητές θα πληροφορηθούν για τους τρόπους διδασκαλίας και προσέγγισης του μαθήματος των θρησκευτικών στο ελληνικό δημόσιο σχολείο γενικώς, και ειδικώς της διδασκαλίας του Ισλάμ σε διάφορα ευρωπαϊκά αλλά και μουσουλμανικά εκπαιδευτικά συστήματα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	31

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

	Πρακτική (Τοποθέτηση)	20
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	20
	Εξετάσεις	10
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ-ΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Πολλαπλής Επιλογής (Διαμορφωτική, Συμπερασματική) • Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Εκτεταμένης Απάντησης (Διαμορφωτική, Συμπερασματική) • Δημόσια Παρουσίαση (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αγγελική Ζιάκα, Διαπολιτισμική Θρησκευτική Εκπαίδευση και Ισλαμικές Σπουδές. Προκλήσεις και προοπτικές σε Ελλάδα, Ευρώπη, ΗΠΑ, εκδ. Μαΐστρος, Αθήνα 2016.

5. ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

5.1 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS +

Το ERASMUS+ είναι το νέο πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το οποίο δίνει τη δυνατότητα σε φοιτητές/και φοιτήτριες να μετακινηθούν για Σπουδές ή/και για Πρακτική Άσκηση σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Α. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ERASMUS+

Περίοδος μετακίνησης

Η διάρκεια μετακίνησης των φοιτητών για σπουδές και για πρακτική άσκηση καθορίζεται ως εξής:

Επιλέξιμη περίοδος κινητικότητας φοιτητών για σπουδές: από 3 έως 12 μήνες

Επιλέξιμη περίοδος κινητικότητας φοιτητών για πρακτική άσκηση: από 2 έως 12 μήνες

Ο φοιτητής μπορεί να μετακινηθεί για σπουδές ή για πρακτική άσκηση σε όλους τους κύκλους σπουδών:

- Κατά τη διάρκεια του Πρώτου κύκλου σπουδών
- Κατά τη διάρκεια του Δεύτερου κύκλου σπουδών
- Κατά τη διάρκεια του Τρίτου κύκλου σπουδών

Επίσης, μπορούν να μετακινηθούν για πρακτική άσκηση οι πρόσφατοι απόφοιτοι στο πρώτο έτος της αποφοίτησής τους, με την προϋπόθεση να έχει εγκριθεί η αίτησή τους, την οποία θα έχουν υποβάλει όσο είναι φοιτητές στο τελευταίο έτος.

Ο ίδιος φοιτητής μπορεί να λάβει επιχορήγηση για κινητικότητα το πολύ μέχρι 12 μήνες ανά κύκλο σπουδών, ανεξαρτήτως του αριθμού και του είδους της κινητικότητας (Σπουδές ή πρακτική άσκηση)

*Δείτε τις Διμερείς Συμφωνίες με πανεπιστήμια της Ευρώπης στο <https://new.eurep.auth.gr/el/agreementslist> και στην ιστοσελίδα του Τμήματος

*Δείτε όλα τα βήματα υποβολής της αίτησης και προετοιμασίας για τη μετακίνηση στο www.eurep.auth.gr > Φοιτητές > Εξερχόμενοι > Erasmus Σπουδές

B.ERASMUS+ ΓΙΑ ΣΠΟΥΔΕΣ

Διαδικασία υποβολής

Η διαδικασία υποβολής της αίτησης για τη μετακίνηση στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ για Σπουδές διαθέτει δύο σκέλη:

1) Την ηλεκτρονική συμπλήρωση και υποβολή της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος την οποία θα βρείτε στο www.eurep.auth.gr

Η Αίτηση Εκδήλωσης πρέπει να συμπληρωθεί με ιδιαίτερη προσοχή και ακρίβεια καθώς τα προσωπικά στοιχεία που θα δηλώσετε θα χρησιμοποιηθούν από το Τμήμα μας, τόσο για την επικοινωνία μαζί σας όσο και για τη χρηματοδότησή σας. Στην αίτηση έχετε τη δυνατότητα να δηλώσετε έως τρεις επιλογές πανεπιστημίων με τα οποία έχει συνάψει διμερή συμφωνία το Τμήμα/Σχολή σας.

Ως προς το τεχνικό μέρος της συμπλήρωσης της αίτησης, η πρόσβαση σε αυτή γίνεται μόνον από ηλεκτρονικό υπολογιστή ο οποίος διαθέτει την αρχή πιστοποίησης του Α.Π.Θ.. Η εγκατάσταση της συγκεκριμένης πιστοποίησης μπορεί να γίνει από τον ακόλουθο σύνδεσμο <http://www.pki.auth.gr/trust.php> στον προσωπικό σας ηλεκτρονικό υπολογιστή ή διαφορετικά μπορείτε να επισκεφθείτε κάποια από τις νησίδες ηλεκτρονικών υπολογιστών του Α.Π.Θ. προκειμένου να υποβάλετε την αίτησή σας.

2) Τη συγκέντρωση όλων των απαραίτητων δικαιολογητικών και την κατάθεσή τους μαζί με την ηλεκτρονική αίτηση εκδήλωσης ενδιαφέροντος σε εκτυπωμένη μορφή στο Τμήμα Ευρωπαϊκών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων (1ος όροφος κτιρίου Διοίκησης) εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας.

Τα δικαιολογητικά αυτά είναι:

- ✓ Σύντομο βιογραφικό σημείωμα, βάσει του προσαρμοσμένου υποδείγματος [Europass CV](#).
- ✓ Αντίγραφο (μη επικυρωμένο) του πιστοποιητικού γνώσης ξένης γλώσσας, στην οποία διδάσκονται τα μαθήματα στο πανεπιστήμιο υποδοχής, ή βεβαίωση παρακολούθησης μαθημάτων ξένης γλώσσας, που να ανταποκρίνονται στο απαιτούμενο από το Ίδρυμα Υποδοχής επίπεδο γλωσσικής επάρκειας.
- ✓ Αντίγραφο πτυχίου (μόνο για μεταπτυχιακούς φοιτητές).
- ✓ Αντίγραφο πτυχίου και μεταπτυχιακού διπλώματος (μόνο για υποψήφιους διδάκτορες).

Διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής των αιτήσεων

Μετά τη λήξη της προθεσμίας κατάθεσης των δικαιολογητικών, οι αιτήσεις συγκεντρώνονται ανά Τμήμα και προωθούνται στο Συντονιστή ECTS του Τμήματος προκειμένου να προχωρήσει η διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής.

Κατά τη διαδικασία αυτή ο Συντονιστής ECTS σε συνεργασία με τους υπεύθυνους των Διμερών Συμφωνιών λαμβάνουν υπόψη τους τη σειρά προτεραιότητας των

πανεπιστημίων που έχετε δηλώσει στην αίτησή σας σε συνδυασμό με τα ακόλουθα κριτήρια:

- ✓ 50% του συνόλου των πιστωτικών μονάδων μέχρι και το τρέχον εξάμηνο φοίτησης
- ✓ Επαρκής γνώση της γλώσσας του προγράμματος που πρόκειται να παρακολουθήσει ο φοιτητής
- ✓ Επίπεδο σπουδών του φοιτητή (προπτυχιακό, μεταπτυχιακό, διδακτορικό)
- ✓ Έτος εισαγωγής. Προτιμούνται οι μη λιμνάζοντες φοιτητές.
- ✓ Συνολικός αριθμός πιστωτικών μονάδων των μαθημάτων στα οποία έχει εξετασθεί με επιτυχία ο φοιτητής μέχρι τη στιγμή υποβολής της αίτησης
- ✓ Ακαδημαϊκή επίδοση (μέσος όρος βαθμολογίας των μαθημάτων που έχει περάσει ο φοιτητής μέχρι τη στιγμή υποβολής της αίτησης)
- ✓ Βιογραφικό σημείωμα που συμπεριλαμβάνει τα κίνητρα συμμετοχής
- ✓ Βαθμός και διάρκεια κτήσης πτυχίου/μεταπτυχιακού διπλώματος σε περίπτωση μεταπτυχιακού φοιτητή/υποψήφιου διδάκτορα

*Περισσότερες πληροφορίες στο www.eurep.auth.gr> Φοιτητές > Εξερχόμενοι >Erasmus Σπουδές > 2. Διαδικασία υποβολής της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος

Μετά την επιλογή σας

Εφόσον έχετε πλέον επιλεγεί να μετακινηθείτε στο πλαίσιο του προγράμματος, πρέπει να ακολουθήσετε τα παρακάτω βήματα:

1. Επικοινωνία με το Ίδρυμα Υποδοχής

Επισκεφθείτε την ιστοσελίδα του πανεπιστημίου στο οποίο έχετε επιλεγεί να μετακινηθείτε, προκειμένου να ενημερωθείτε σχετικά με τις ενέργειες τις οποίες θα σας ζητήσει να κάνετε το Ίδρυμα Υποδοχής. Συνήθως, αφού ενημερωθούν από το ΤΕΕΠ για τα αποτελέσματα της διαδικασίας επιλογής, πολλά πανεπιστήμια στέλνουν απευθείας στους επιλεγμένους φοιτητές email το οποίο περιέχει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες και έντυπα ή τα σχετικά links.

1. Εγγραφή

Για την εγγραφή σας στο Ίδρυμα Υποδοχής είναι απαραίτητη η υποβολή αίτησης (Application Form) η οποία μπορεί να έχει έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή. Τις σχετικές φόρμες και οδηγίες θα τις βρείτε στην ιστοσελίδα του Ιδρύματος

Υποδοχής τις οποίες και θα πρέπει να ακολουθήσετε πιστά καθώς πρόκειται για διαδικασία που αφορά αποκλειστικά το Ίδρυμα Υποδοχής στο οποίο θα μετακινηθείτε και διαφέρει από πανεπιστήμιο σε πανεπιστήμιο.

3. Συμφωνία Μάθησης για Σπουδές (Learning Agreement for Studies)

Πρόκειται για έντυπο, το οποίο είτε αποτελεί μέρος της αίτησης εγγραφής είτε προσφέρεται ως ξεχωριστό έντυπο στην ιστοσελίδα του Ιδρύματος Υποδοχής είτε το «κατεβάζετε» από www.eurep.auth.gr. Ορισμένα Ιδρύματα Υποδοχής μπορεί να μη σας ζητήσουν να τους στείλετε το συγκεκριμένο έντυπο στην φάση αυτή, ωστόσο θα σας το ζητήσουμε εμείς και, επομένως, θα πρέπει να διαβάσετε προσεκτικά τις λεπτομερείς οδηγίες για τη συμπλήρωσή του που θα βρείτε στη συνέχεια.

4. Στέγαση

Η στέγασή σας αποτελεί ένα ζήτημα το οποίο θα πρέπει να φροντίσετε σε απευθείας συνεννόηση με το Ίδρυμα Υποδοχής καθώς αυτό μπορεί να σας προσφέρει προτάσεις και εναλλακτικές σχετικά με τη διαμονή σας (στοιχεία επικοινωνίας μπορείτε να βρείτε στην κατάσταση με τα συνεργαζόμενα πανεπιστήμια www.eurep.auth.gr).

Κατά την υποβολή όλων των παραπάνω υπάρχει η πιθανότητα να σας ζητηθεί από το Ίδρυμα Υποδοχής Βεβαίωση της επιλογής σας από το Α.Π.Θ., καθώς και αντίγραφο της αναλυτικής σας βαθμολογίας. Η βεβαίωση δίνεται από το Τμήμα μας, ενώ στη περίπτωση της αναλυτικής βαθμολογίας θα πρέπει κατ' αρχάς να διαβάσετε προσεκτικά τι τύπο αναλυτικής βαθμολογίας σας ζητά το Ίδρυμα Υποδοχής (επίσημη ή όχι) και στη συνέχεια να απευθυνθείτε στη Γραμματεία του Τμήματος/Σχολής σας για την έκδοσή της.

*Δείτε πληροφορίες για το τι πρέπει να κάνετε αφού επιλεγείτε και πριν την αναχώρησή σας στο www.eurep.auth.gr> Φοιτητές > Εξερχόμενοι >Erasmus Σπουδές > 3. Μετά την επιλογή σας

*Δείτε πληροφορίες για το τι πρέπει να κάνετε όσο βρίσκεστε στο Ίδρυμα Υποδοχής στο www.eurep.auth.gr> Φοιτητές > Εξερχόμενοι >Erasmus Σπουδές > 4. Κατά τη διάρκεια των σπουδών σας

*Δείτε πληροφορίες για το τι πρέπει να κάνετε μόλις επιστρέψετε στο www.eurep.auth.gr> Φοιτητές > Εξερχόμενοι >Erasmus Σπουδές > 5. Με την επιστροφή σας.

Γ.ERASMUS+ ΓΙΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

Ποιοι μπορούν να μετακινηθούν

Στα πλαίσια του ERASMUS+ Πρακτική Άσκηση δίνεται η δυνατότητα σε προπτυχιακούς φοιτητές, μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες, οι οποίοι θα πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι στο ΑΠΘ, να πραγματοποιήσουν πρακτική άσκηση στο εξωτερικό σε Πανεπιστήμια/Επιχειρήσεις/Οργανισμούς. Ο εξερχόμενος πρέπει να έχει την ιδιότητα του φοιτητή μέχρι και την περίοδο υποβολής των δικαιολογητικών/αίτησης. Ο φοιτητής, για τον οποίο έχει βγει βαθμολογία για όλα τα μαθήματα και τη διπλωματική και δεν έχει απλά ορκιστεί, θεωρείται απόφοιτος και ΔΕΝ μπορεί να υποβάλει δικαιολογητικά.

Επιλέξιμα κράτη για κινητικότητα

- ✓ Τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε)
- ✓ Οι χώρες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου - ΕΟΧ (Νορβηγία, Ισλανδία, Λιχτενστάιν)
- ✓ Η υπό ένταξη χώρα: Τουρκία

Για την πρακτική άσκηση ΔΕΝ είναι απαραίτητο να υπάρχει συμφωνία ανταλλαγής φοιτητών μεταξύ του Α.Π.Θ και του φορέα Υποδοχής.

Φορέας Υποδοχής

Οποιοσδήποτε δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας του εξωτερικού.

Εξαιρούνται:

1. Οι θεσμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλοι φορείς της Ευρωπαϊκής Ένωσης συμπεριλαμβανομένων εξειδικευμένων μονάδων (ο εξαντλητικός τους κατάλογος διατίθεται στον ιστότοπο ec.europa.eu/institutions/index_en.htm)
2. Οργανισμοί, οι οποίοι διαχειρίζονται προγράμματα της Ε.Ε. (με στόχο την αποφυγή πιθανής σύγκρουσης συμφερόντων ή /και διπλής χρηματοδότησης)

Διαδικασία εύρεσης φορέα

Ο φοιτητής επικοινωνεί μέσω e-mail στο φορέα που τον ενδιαφέρει και αναφέρει ποιος είναι, τι θέλει από το φορέα, πληροφορεί για το πρόγραμμα και στέλνει το βιογραφικό του. Αν ο φορέας απαντήσει θετικά, τότε ζητά να του στείλουν ταχυδρομικά το Letter of Acceptance (www.eurep.auth.gr> Φοιτητές > Εξερχόμενοι > Για πρακτική άσκηση).

Στη συνέχεια ακολουθεί τη διαδικασία που περιγράφεται αναλυτικά στην ιστοσελίδα www.eurep.auth.gr> Φοιτητές > Εξερχόμενοι > Για πρακτική άσκηση

Περίοδος παραμονής στο εξωτερικό

Οι υποτροφίες χορηγούνται για περίοδο πρακτικής άσκησης στο εξωτερικό η οποία μπορεί να κυμαίνεται μεταξύ δύο (2) και δώδεκα (12) μηνών. Στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης συνιστάται η 3μηνη μετακίνηση.

Αντικείμενο πρακτικής άσκησης

Το αντικείμενο της Πρακτικής σας Άσκησης στο εξωτερικό θα πρέπει να είναι σχετικό με το αντικείμενο σπουδών σας στο ΑΠΘ.

Το πρόγραμμα υποστηρίζει την ανάπτυξη των επαγγελματικών δεξιοτήτων των φοιτητών και όχι την τρέχουσα ερευνητική τους δραστηριότητα. Κατά συνέπεια ο φοιτητής μπορεί να εργασθεί σε Φορέα που ασχολείται με την έρευνα, μόνο με την προϋπόθεση ότι το αντικείμενο της Πρακτικής Άσκησης προσδιορίζεται από τις δεδομένες ανάγκες και δραστηριότητες του Φορέα Υποδοχής και δεν διαμορφώνεται προκειμένου να εξυπηρετήσει μέρος/τμήμα διπλωματικής εργασίας ή διατριβής

ΠΡΟΣΟΧΗ: Η Πρακτική Άσκηση ΔΕΝ πρέπει να αποτελεί μέρος/τμήμα διπλωματικής εργασίας ή διατριβής (μπορεί, όμως, να είναι η εκμάθηση μιας τεχνικής).

Αναγνώριση πρακτικής άσκησης

Η περίοδος πρακτικής άσκησης Erasmus για Πρακτική Άσκηση στο εξωτερικό αναγνωρίζεται πλήρως εφόσον περιλαμβάνεται αντίστοιχη περίοδος στο πρόγραμμα σπουδών του φοιτητή. Σε αντίθετη περίπτωση η περίοδος πρακτικής άσκησης θα πρέπει να αναγράφεται στο Παράρτημα Διπλώματος (Diploma Supplement).

Γλώσσα διδασκαλίας (για την περίοδο πρακτικής άσκησης)

Ο δικαιούχος πρέπει να έχει αποκτήσει επαρκή γνώση της γλώσσας του φορέα με τον οποίο έχει συνάψει τη συμφωνία συνεργασίας για πρακτική άσκηση.

Διαδικασία υποβολής της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος

Η διαδικασία υποβολής της αίτησης για την μετακίνηση διαθέτει δύο σκέλη:

1. Την ηλεκτρονική συμπλήρωση και υποβολή της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Η Αίτηση Εκδήλωσης πρέπει να συμπληρωθεί με ιδιαίτερη προσοχή και ακρίβεια καθώς τα προσωπικά στοιχεία που θα δηλώσετε θα χρησιμοποιηθούν από το Τμήμα Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων τόσο για την επικοινωνία με το φοιτητή όσο και για τη χρηματοδότησή του. Στην αίτηση έχετε τη δυνατότητα να δηλώσετε **μόνο μία** επιλογή φορέα υποδοχής. Ως προς το τεχνικό μέρος της συμπλήρωσης της αίτησης, η πρόσβαση σε αυτή γίνεται μόνο από ηλεκτρονικό υπολογιστή ο οποίος διαθέτει την αρχή πιστοποίησης του Α.Π.Θ.. Η εγκατάσταση της συγκεκριμένης πιστοποίησης μπορεί να γίνει από τον ακόλουθο σύνδεσμο <http://www.pki.auth.gr/trust.php> στον προσωπικό σας ηλεκτρονικό υπολογιστή ή διαφορετικά μπορείτε να επισκεφθείτε κάποια από τις νησίδες ηλεκτρονικών υπολογιστών του Α.Π.Θ. προκειμένου να υποβάλετε την αίτησή σας.
2. Τη συγκέντρωση όλων των απαραίτητων δικαιολογητικών και την κατάθεσή τους μαζί με την ηλεκτρονική αίτηση εκδήλωσης ενδιαφέροντος σε εκτυπωμένη μορφή στο Τμήμα Ευρωπαϊκών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων (1ος όροφος κτιρίου Διοίκησης) εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας.

Τα δικαιολογητικά αυτά είναι:

- ✓ Πρωτότυπη βεβαίωση οργανισμού/φορέα/ιδρύματος υποδοχής που συμπληρώνεται και υπογράφεται από το οργανισμό/φορέα/ιδρύματος Υποδοχής (Letter of Acceptance).
- ✓ Σύντομο βιογραφικό σημείωμα, βάσει του προσαρμοσμένου υποδείγματος EuropassCV (βλέπε www.eurep.auth.gr)
- ✓ Αντίγραφο (μη επικυρωμένο) του πιστοποιητικού γνώσης ξένης γλώσσας ή βεβαίωση παρακολούθησης μαθημάτων ξένης γλώσσας που να αφορούν τη γλώσσα εργασίας του Φορέα Υποδοχής.

- ✓ Συστατική Επιστολή του υποψηφίου από μέλος ΔΕΠ του Τμήματός του.
- ✓ Αντίγραφο αναλυτικής βαθμολογίας πτυχίου. (Μόνο για μεταπτυχιακούς φοιτητές)
- ✓ Αντίγραφο αναλυτικής βαθμολογίας πτυχίου και μεταπτυχιακού διπλώματος. (Μόνο για υποψήφιους διδάκτορες)

Κριτήρια επιλογής

Μετά τη λήξη της προθεσμίας κατάθεσης των δικαιολογητικών, οι αιτήσεις συγκεντρώνονται ανά Τμήμα και προωθούνται στο Συντονιστή ECTS για Πρακτική Άσκηση κάθε Τμήματος/Σχολής προκειμένου να προχωρήσει η διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής.

Κατά τη διαδικασία αυτή ο Συντονιστής ECTS για Πρακτική Άσκηση αξιολογεί τις αιτήσεις με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

- ✓ 50% του συνόλου των πιστωτικών μονάδων μέχρι και το τρέχον εξάμηνο φοίτησης
- ✓ Επαρκής γνώση της γλώσσας εργασίας του Φορέα Υποδοχής
- ✓ Επίπεδο σπουδών του φοιτητή (προπτυχιακό, μεταπτυχιακό, διδακτορικό)
- ✓ Έτος εισαγωγής. Προτιμούνται οι μη λιμνάζοντες φοιτητές.
- ✓ Συνολικός αριθμός πιστωτικών μονάδων των μαθημάτων στα οποία έχει εξετασθεί με επιτυχία ο φοιτητής μέχρι τη στιγμή υποβολής της αίτησης
- ✓ Ακαδημαϊκή επίδοση (μέσος όρος βαθμολογίας των μαθημάτων που έχει περάσει ο φοιτητής μέχρι τη στιγμή υποβολής της αίτησης), και
- ✓ Βαθμός και διάρκεια κτήσης πτυχίου/μεταπτυχιακού διπλώματος σε περίπτωση μεταπτυχιακού φοιτητή/υποψήφιου διδάκτορα
- ✓ Η σχέση του περιεχομένου της Πρακτικής Άσκησης με το γνωστικό αντικείμενο σπουδών του υποψηφίου (όπως προκύπτει από τη βεβαίωση του φορέα υποδοχής, Letter of Acceptance).
- ✓ Η προστιθέμενη αξία και τα μαθησιακά αποτελέσματα/δεξιότητες που είναι δυνατόν να αποκομίσει ο φοιτητής από την προτεινόμενη Πρακτική Άσκηση (όπως προκύπτουν από την βεβαίωση του φορέα υποδοχής, Letter of Acceptance).
- ✓ Η προστιθέμενη αξία και τα μαθησιακά αποτελέσματα/δεξιότητες που επιδιώκει να αποκτήσει ο φοιτητής από την προτεινόμενη Πρακτική Άσκηση (όπως προκύπτουν από τη συστατική επιστολή και το βιογραφικό σημείωμα).

*Δείτε όλα τα βήματα υποβολής της αίτησης και προετοιμασίας για τη μετακίνηση στο www.eurep.auth.gr> Φοιτητές > Εξερχόμενοι >Erasmus Πρακτική Άσκηση

5.2 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ERASMUS MUNDUS

Στο πλαίσιο των Προγραμμάτων ERASMUSMUNDUS υπάρχει η δυνατότητα μετακίνησης προς και από διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Δράση 1 (Action 1)

Διατμηματικά μεταπτυχιακά και διδακτορικά προγράμματα που οδηγούν στην απόκτηση τίτλου σπουδών.

Οι ενδιαφερόμενοι και ενδιαφερόμενες μπορούν να επισκεφθούν την αντίστοιχη ιστοσελίδα: (http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/results_compendia/select_e_d_projects_action_1_master_courses_en.php) και να επιλέξουν τα σχετικά με το αντικείμενο σπουδών τους προγράμματα.

Δεν αποτελεί προϋπόθεση η αποφοίτηση από το ΑΠΘ, αλλά η κατοχή του απαιτούμενου τίτλου και των λοιπών δικαιολογητικών.

Το κάθε πρόγραμμα έχει τη δική του ιστοσελίδα, από την οποία μπορείτε να αντλήσετε όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες για αίτηση στα προγράμματα αυτά. Για παράδειγμα, την προθεσμία υποβολής αιτήσεων, τη διαδικασία για την αίτηση, την παρεχόμενη υποτροφία, τη διάρκεια σπουδών, κτλ. Υπάρχει δυνατότητα παρακολούθησης του προγράμματος με υποτροφία ή και με δικά σας έξοδα.

Η φοίτηση σε αυτά τα προγράμματα είναι σε δύο ή τρία διαφορετικά πανεπιστήμια, ευρωπαϊκά και μη, κατά κανόνα ανά ακαδημαϊκό εξάμηνο. Επιλέγετε εσείς τη σειρά φοίτησης σε κάθε πανεπιστήμιο, ή, συνηθέστερα, υπάρχει συγκεκριμένη σειρά φοίτησης για το κάθε πανεπιστήμιο.

Πληροφορίες στο www.eurep.auth.gr και από το μενού δεξιά επιλέγετε ErasmusMundus>Action1

Δράση 2 (Action 2)

Προγράμματα Μετακίνησης κατά τη διάρκεια των σπουδών ή της εργασίας σε χώρες εκτός Ε.Ε.

Απευθύνεται μόνο στα μέλη της Πανεπιστημιακής κοινότητας του Α.Π.Θ. σε επίπεδο: Προπτυχιακό, Μεταπτυχιακό, Διδακτορικό, Μεταδιδακτορικό, Ακαδημαϊκό και Διοικητικό Προσωπικό, παρέχοντας τη δυνατότητα μετακίνησης σε Πανεπιστήμια συνεργαζόμενων χωρών εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πληροφορίες στο www.eurep.auth.gr και από το μενού δεξιά επιλέγετε ErasmusMundus>Action2

Erasmus+ International Credit Mobility Programme 2017-2019

Από το 2015, το Erasmus+ έγινε διεθνές –Erasmus+ International Credit Mobility Programme– και άνοιξε τον δρόμο της κινητικότητας φοιτητών και προσωπικού σε χώρες εκτός Ευρώπης (Partner Countries). Η διεθνής κινητικότητα για τα ακαδημαϊκά έτη 2016-2018 έδωσε την ευκαιρία για 156 εισερχόμενες και 72 εξερχόμενες κινητικότητες που συμπεριέλαβαν φοιτητές όλων των επιπέδων, ακαδημαϊκό και διοικητικό προσωπικό.

Οι πίνακες με τις χώρες υποδοχής, τα πανεπιστήμια και τις επιμέρους κινητικότητες βρίσκονται αναρτημένοι στην ιστοσελίδα του Τμήματος https://eurep.auth.gr/el/programmes/erasmusplus_international. Όλες τις πληροφορίες για τη διαδικασία μπορούν να τη βρουν οι ενδιαφερόμενοι/ ενδιαφερόμενες αναλυτικά στην ιστοσελίδα www.eurep.auth.gr> Φοιτητές > Εξερχόμενοι > Erasmus+International Σπουδές

Εκεί, όπως και στην αρχική σελίδα, αναρτώνται κατά διαστήματα, μετά από απόφαση της Επιτροπής Διεθνούς Διάστασης του ERASMUS+ , οι πρόσκλησεις που αφορούν τις εξερχόμενες κινητικότητες για όλους τους κύκλους σπουδών.

<https://eurep.auth.gr/el/students/international>

*«Πάλι αυτή η στιγμή ξανάρχεται στο νου, όταν πριν από
εικοσιπέντε χρόνια άκουσα από τον Erich Fromm
στο σπίτι του στην Γκουερναβάκα, με τα γαλάζια
μάτια του να σπινθηρίζουν, ‘Μια
εκπαιδευτική πρακτική όπως αυτή, είναι ένα είδος
ιστορικο-κοινωνικοπολιτισμικής και πολιτικής
ψυχανάλυσης’» .*

Ο PAULO Freire
για τη διδασκαλία στην Απελευθερωτική Αγωγή

